Predici la Duminica a XXXII-a după Rusalii - a lui Zaheu vameşul

Predici la Octoih:

https://independent.academia.edu/emystea/Octoih

https://archive.org/details/@steaemy?query=Octoih

***

Predici la Duminica a XXXII-a după Rusalii - a lui Zaheu vameşul (32. Octoih):

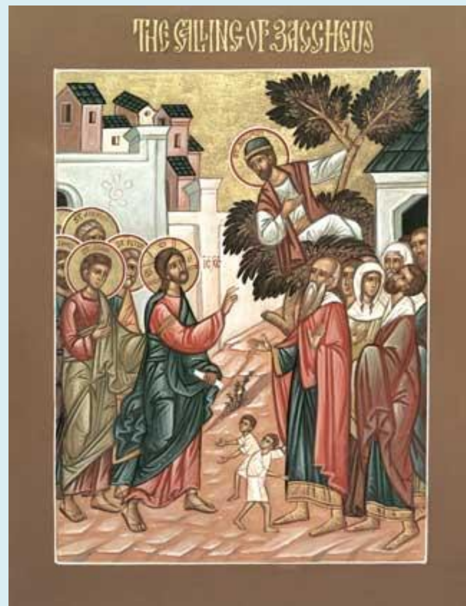
https://www.academia.edu/45160384/Predici_la_Duminica_a_XXXII_a_dup%C4%83_Rusalii_a_lui_Zaheu_vame%C5%9Ful_32_Octoih_

https://archive.org/details/32.-predici-la-dum.-zaheu-vamesul/mode/2up

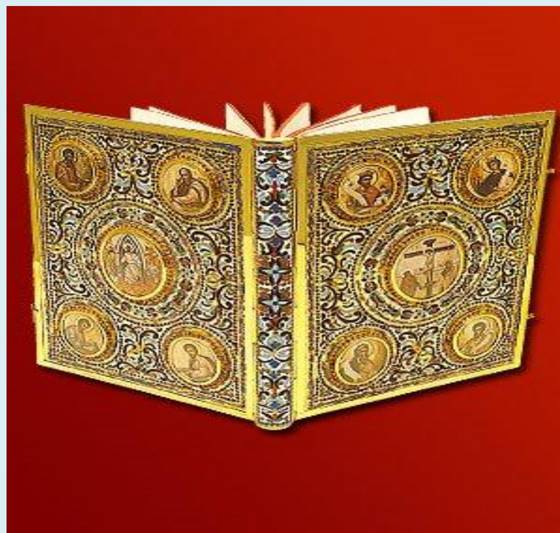
&&&

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

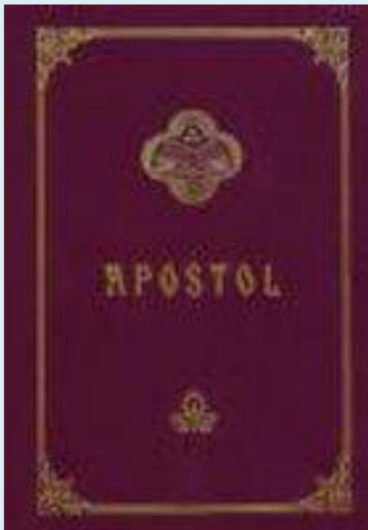

Ev. Luca 19, 1-10

1. Şi intrând, trecea prin Ierihon.
2. Şi iată un bărbat, cu numele Zaheu, şi acesta era mai-marele vameşilor şi era bogat.
3. Şi căuta să vadă cine este Iisus, dar nu putea de mulţime, pentru că era mic de statură.

4. Şi alergând el înainte, s-a suit într-un sicomor, ca să-L vadă, căci pe acolo avea să treacă.
5. Şi când a sosit la locul acela, Iisus, privind în sus, a zis către el: Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân.
6. Şi a coborât degrabă şi L-a primit, bucurându-se.
7. Şi văzând, toţi murmurau, zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos.
8. Iar Zaheu, stând, a zis către Domnul: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.
9. Şi a zis către el Iisus: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam.
10. Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut.

Apostol

Epistola către Timotei a Sfântului apostol Pavel

1 Timotei 4,9-15

9. Vrednic de credinţă este acest cuvânt şi vrednic de toată primirea,
10. Fiindcă pentru aceasta ne şi ostenim şi suntem ocărâţi şi ne luptăm, căci ne-am pus nădejdea în Dumnezeul cel viu, Care este Mântuitorul tuturor oamenilor, mai ales al credincioşilor.
11. Acestea să le porunceşti şi să-i înveţi.
12. Nimeni să nu dispreţuiască tinereţile tale, ci fă-te pildă credincioşilor cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu duhul, cu credinţa, cu curăţia.
13. Până voi veni eu, ia aminte la citit, la îndemnat, la învăţătură.

14. Nu fi nepăsător faţă de harul care este întru tine, care ţi s-a dat prin proorocie, cu punerea mâinilor mai-marilor preoţilor.
15. Cugetă la acestea, ţine-te de acestea, ca propăşirea ta să fie vădită tuturor.

Comentarii patristice - Evanghelia despre Zaheu, vameșul

Duminica a 32-a după Rusalii (Ev. Luca 19, 1-10)

(Lc. 19, 1) Şi intrând, trecea prin Ierihon.

Și iată un bărbat cu numele Zaheu. Zaheu în sicomor; orbul lângă drum (Lc. 18, 35). Domnul așteaptă pe cel către care să-și reverse mila și onorează pe celălalt cu strălucirea șederii în casa sa. Pe unul îl întreabă înainte de a-l vindeca și intră ca un oaspete nepoftit în casa celuilalt. Hristos știa că plata gazdei sale avea să fie una din belșug. Deși Hristos încă nu auzise pe Zaheu invitându-L, auzise voința sa cea bună.

(Sfântul Ambrozie al Milanului,Tâlcuire la Evanghelia după Luca 8.82, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 19, 2) Şi iată un bărbat, cu numele Zaheu, şi acesta era mai marele vameşilor şi era bogat.

Zaheu era mai marele vameșilor, un om în întregime robit de lăcomie și al cărui scop nu era altul decât să-și mărească averea. Aceasta era de fapt practica tuturor vameșilor, Pavel numindu-o idolatrie (Col. 3, 5), pentru că o săvârșeau doar cei fără cunoștință de Dumnezeu. Pentru că își manifestau patima deschis și cu

nerușinare, Domnul îi așază cu dreptate în același rând cu desfrânatele, spunând mai marilor iudeilor: vameșii și desfrânatele merg înaintea voastră în împărăția lui Dumnezeu (Mt. 21, 31).

Zaheu a încetat a mai face parte dintre ei și a fost aflat vrednic de darul din mâinile lui Hristos. Domnul cheamă aproape pe cei ce sunt departe și dă lumină celor ce sunt în întuneric.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Luca, Omilia 128, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 19, 2) Şi iată un bărbat, cu numele Zaheu, şi acesta era mai marele vameşilor şi era bogat.

Mare adevăr este într-o anumită zicere a filozofului, fiecare bogat este fie rău, fie urmașul răului. Domnul și Mântuitorul de aceea spune că este greu ca un bogat să intre în împărăția lui Dumnezeu (Mt. 19, 23). Cineva s-ar putea ridica și spune: Atunci cum a intrat bogatul Zaheu în împărăția lui Dumnezeu? El a intrat pentru că atunci când a renunțat la averile sale, de-ndată le-a înlocuit cu bogățiile din Împărăția cerească. Domnul nu a spus că bogații nu vor intra în împărăția lui Dumnezeu, ci a spus că vor intra cu greu.

(Fericitul Ieronim, Omilie la Psalmul 84, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 19, 3) Şi căuta să vadă cine este Iisus, dar nu putea de mulţime, pentru că era mic de statură.

Haide să vedem care fost felul prin care s-a convertit Zaheu. A dorit să vadă pe Iisus și s-a urcat în sicomor, astfel o sămânță a mântuirii a încolțit în el. Iar Hristos a văzut cu ochii dumnezeiești. Privind în sus, a văzut pe Zaheu și cu ochii trupești și pentru că scopul Său era ca toți să se mântuiască, își revarsă bunătatea și asupra sa. Pentru a-l încuraja, îi spune coboară-te degrabă.

Zaheu căuta să vadă pe Hristos, dar mulțimea îl împiedica, nu atât mulțimea de oameni, cât cea de păcate. Era mic de statură, nu doar trupește vorbind, ci și duhovnicește. De aceea, nu-L putea vedea pe Hristos decât ridicat de la pământ și urcat în sicomorul pe unde El avea să treacă.

Povestea conține o taină. În nici un alt chip nu poate ajunge un om a vedea pe Hristos decât urcându-se în sicomor, făcând de ocară mădularele adulterului, necurăției etc.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Luca, Omilia 127, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 19, 3-4) Şi căuta să vadă cine este Iisus, dar nu putea de mulţime, pentru că era mic de statură. Şi alergând el înainte, s-a suit într-un sicomor, ca să-L vadă, căci pe acolo avea să treacă.

Zaheu s-a ridicat din mulțime și L-a văzut pe Iisus afară din mulțime, îndreptându-se spre El.

Mulțimea râde de cei de jos, de oamenii care pășesc pe calea smereniei, care așează relele suferite în mâinile lui Dumnezeu și nu fac nimic prin care să le întoarcă vrășmașilor.
Mulțimea râde de cei smeriți și spune: Neajutoraților, jalnicilor, nu puteți nici să vă ridicați pentru voi sau să vă recuperați ceea ce este al vostru și tot ea le stă în cale și împiedică pe Iisus a fi văzut. Ea se laudă și se bucură când poate să-și recupereze ceea ce este al ei. Oprește să fie văzut Cel care, răstignit pe cruce, a zis: Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac (Lc. 23, 34).

Zaheu a ignorat mulțimea care îi stătea în cale și s-a urcat într-un sicomor, un copac cu roade nebune (roadele crucii - n.tr.). Precum spune și apostolul: Însă noi propovăduim pe Hristos cel răstignit: pentru iudei, sminteală; pentru neamuri (iar acum urmează sicomorul - n.tr.),nebunie (1 Cor. 1, 23).

În final, înțelepții acestei lumi râd de noi pentru crucea lui Hristos și spun: Ce fel de înțelepciune aveți voi, care vă închinați unui Dumnezeu răstignit? Ce fel de înțelepciune avem? Cu siguranță nu cea pe care o aveți voi. Căci înţelepciunea lumii acesteia este nebunie înaintea lui Dumnezeu (1 Cor. 3, 19). Nu avem înțelepciunea voastră, căci voi numiți înțelepciunea noastră nebunie. Spuneți ce vreți dar în ceea ce ne privește pe noi, să ne suim în sicomor și să vedem pe Iisus. Motivul pentru care nu poți vedea pe Iisus este că ți-e rușine să te urci în sicomor.

Zaheu să nu lase sicomorul, iar cei smeriți să se urce pe cruce. Chiar și atât, tot este puțin. Nu trebuie să ne rușinăm de crucea lui Hristos, ci trebuie să ne-o așezăm pe frunți, unde este scaunul rușinii. Deasupra locului unde rușinea ne înroșește chipul este locul unde trebuie să întipărim pe cea (adică crucea - n.tr.) de care nu ar trebui

niciodată să ne fie rușine. Cât despre tine, cred că râzi tocmai de sicomorul care mi-a permis să-L văd pe Iisus. Râzi de sicomor pentru că ești doar un om și pentru că fapta lui Dumnezeu, socotită de către oameni nebunie, este mai înţeleaptă decât înţelepciunea lor (1 Cor. 1, 25).

(Fericitul Augustin, Predica 174.3,traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 19, 5) Şi când a sosit la locul acela, Iisus, privind în sus, a zis către el: Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân.

Domnul, care deja primise pe Zaheu în inima Sa, era acum gata să fie primit în casa sa. Hristos a spus: Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân.

Zaheu gândea că are un mare noroc să vadă pe Hristos. În timp ce își imagina că avea un mare noroc, chiar mai presus de cuvinte, să-L vadă trecând prin apropiere, deodată a fost aflat vrednic de a-L primi în casa sa. Harul este vărsat, iar credința începe să fie lucrătoare prin iubire. Hristos, care se afla deja în inima lui Zaheu, acum este primit și în casa sa. El îi spune lui Hristos: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit. De parcă ar spune: motivul pentru care îmi țin jumătate din ea nu este că aș face-o pentru mine, ci pentru a avea de unde să dau oamenilor înapoi.

Iată! Asta înseamnă cu adevărat a primi pe Iisus, a-L primi în inima ta. Hristos se afla deja în inima lui Zaheu. Se afla în el și vorbea prin el. Aceasta spune apostolul că înseamnă Hristos să Se sălăşluiască, prin credinţă, în inimile voastre (Efes. 3, 17).

(Fericitul Augustin, Predica 174.5,traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 19, 5) Şi când a sosit la locul acela, Iisus, privind în sus, a zis către el: Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân.

Zaheu astfel se ruga în inima sa: Fericit este cel care se învrednicește ca acest Om drept să rămână în casa sa. Iar Domnul îi spune: Zahee, coboară-te degrabă.

Zaheu, văzând că Hristos îi cunoaște gândurile, zice în mintea sa: precum cunoaște aceasta, cunoaște și ceea ce am săvârșit eu. De aceea, mai departe spune că: dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.

Coboară-te degrabă din pom, căci la tine am să rămân. Primul pom al lui Adam va fi uitat datorită acestui ultim pom al mai marelui vameșilor și greșeala lui Adam va fi uitată pentru dreptul Zaheu.

(Sfântul Efrem Sirul, Comentariu la Diatesaronul lui Tațian 20, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 19, 6) Şi a coborât degrabă şi L-a primit, bucurându-se.

Zaheu trebuie lăudat pentru că averile nu l-au ținut departe de ușa împărătească. El trebuie lăudat pentru că bogățiile sale l-au adus la ușa împărăției. Din aceasta, înțelegem că averea nu este un obstacol, ci un ajutor pentru dobândirea slavei lui Hristos. Cât avem bogății, nu trebuie să le irosim pe nimicuri, ci trebuie să le dăm pentru mântuirea noastră. A avea bogății nu este greșit, greșit este a nu ști cum să le faci folositoare. Pentru cei nebuni, bogăția este o ispită a patimii, dar pentru cei înțelepți, este un ajutor al virtuții. Unii o primesc ca ajutor la mântuire, iar alții ca pe o piedică a pierzării.

(Maxim din Torino, Predicile 95 și 96, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 19, 9) Şi a zis către el Iisus: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam.”

Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut. Cu toții eram pierduți. Din momentul în care primul om a păcătuit, om în care se afla întreaga omenire, cu toții am fost pierduți. De aceea a venit un Om, Singurul fără de păcat, ca pe toți să-i mântuiască de păcat.

(Fericitul Augustin, Predica 175.1,traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

(Lc. 19, 9) Şi a zis către el Iisus: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam

În final, numește fii ai lui Avraam pe cei pe care-i vede lucrând în ajutorarea și alinarea săracilor. Zaheu spune: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit. Iar Hristos îi răspunde: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam. Dacă Avraam a crezut în Dumnezeu şi i s-a socotit ca dreptate, atunci cel ce este milostiv, după porunca lui Dumnezeu, crede cu adevărat în Dumnezeu. Cel ce are adevărata credință are și frica de Dumnezeu. Mai mult decât atât, își manifestă frica de Dumnezeu milostivindu-se către săraci.

(Sfântul Ciprian, Lucrări și mile 8, traducere pentru Doxologia.ro de Lucian Filip)

Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului apostol Zaheu (20 aprilie)

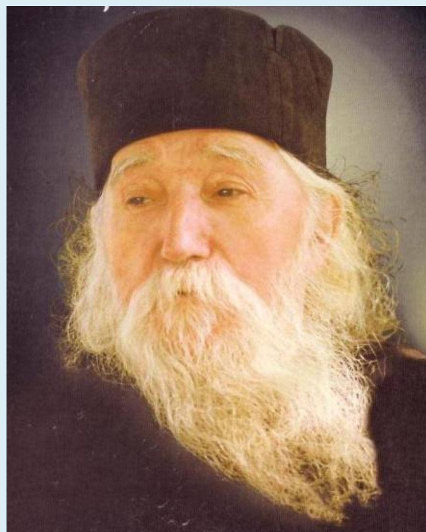

La început Zaheu era un vameş păcătos. Când Domnul nostru 1-a văzut căţărat în copac pe când trecea prin Ierihon şi i-a spus că va cina în casa lui, Zaheu a venit la pocăinţă şi la schimbarea totală a vieţii (Luca 19: 1-10).

Mai târziu, Zaheu i-a urmat Sfântului apostol Petru, care 1-a uns episcop în Cezareea Palestinei, unde Zaheu a predicat cu râvnă Evanghelia Domnului şi a adormit cu pace.

(Din proloagele de la Ohrida din 20 aprilie)

Părintele Ilie Cleopa - Predică la Duminica a XXXII-a după Rusalii - Despre atotştiinţa şi mila lui Dumnezeu

O adâncul bogăţiei şi înţelepciunii şi al ştiinţei lui Dumnezeu! Cât sunt de necercetate judecăţile Lui şi cât de nepătrunse căile Lui! (Romani 11, 33)

Iubiţi credincioşi, una din însuşirile cele nemărginite ale lui Dumnezeu este atot-ştiinţa Sa, prin care toate le ştie şi de toate poartă grijă. ***Această ştiinţă atotcuprinzătoare nimiceşte ştiinţa şi înţelepciunea oamenilor*** (Iov 5, 12-13; Pilde 19, 21).

În Sfânta Evanghelie de astăzi se spune că iudeii, văzând pe Mântuitorul intrat în casa lui Zaheu, mai marele vameşilor din Ierihon, s-au aprins de mânie asupra Domnului şi ***cârteau că a intrat să găzduiască la un păcătos*** (Luca 19, 7). Şi aceasta o făceau fiindcă socoteau păcătoşi pe toţi vameşii care adunau impozitele împărăteşti şi făceau multe nedreptăţi în slujba lor. ***Iar Preabunul nostru Mântuitor, ştiutorul inimilor şi cunoscătorul gândurilor, nu lua aminte la răutatea lor, ci cunoscând de departe credinţa cea mare a lui Zaheu şi aşezarea cea bună a sufletului său, văzându-l urcat într-un dud ca să poată a-L vedea, a zis către el: Zahee, grăbeşte-te de te pogoară, că astăzi, mi se cade să fiu în casa ta*** (Luca 19, 5).

În multe părţi ale Sfintei Scripturi şi în multe părţi ale zidirii Sale, se arată ştiinţa cea fără de margine a Atotputernicului şi Preaînţeleptului Dumnezeu.

- *Aşa vedem că Mântuitorul, cunoscând aşezarea cea bună a sufletului femeii samarinence, a venit ostenit de cale şi stătea la puţul lui Iacov. În acel timp*

a venit şi femeia samarineancă să scoată apă şi prin cuvintele Lui cele dumnezeieşti, a fost vânat sufletul ei la credinţa în Hristos şi prin ea s-a vestit Evanghelia la toată cetatea Samariei *(Ioan 4, 5).*

- *Altădată venind Mântuitorul în Capernaum cu ucenicii Săi, în acel timp au venit şi cei ce strângeau dajdia pentru templu şi au întrebat pe Apostoli, zicând:* ***Învăţătorul vostru nu plăteşte darea?*** *(Matei 17, 24). Auzind Mântuitorul, a zis lui Petru:* ***Mergând la mare aruncă undiţa ta şi la peştele care se va prinde întâi, deschizându-i gura vei găsi un statir (ban de argint). Ia banul şi dă-l lor pentru Mine şi pentru tine*** *(Matei 17, 27). Cine nu poate înţelege de aici cât de nemărginită este înţelepciunea lui Dumnezeu, că şi cele ce sunt în pântecele peştilor de faţă sunt înaintea Lui.*

Dumnezeu care ştie gândurile omului de departe *(Psalm 138, 1-2; Matei 9, 4),* ***căutând spre credinţa şi râvna cea mare a lui Zaheu, care dorea să-l vadă pe*** **Domnul*****, îndată îl cheamă zicând: Zahee, grăbeşte-te de te coboară, că astăzi în casa ta Mi se cade să fiu*** *(Luca 19, 5).* ***Dar ce a făcut Zaheu când Mântuitorul a venit în casa lui? Ştiind că este socotit de toţi om păcătos şi văzând pe mulţi invidioşi că Domnul a intrat la el să găzduiască, socotindu-se dator şi nevrednic înaintea Lui pentru păcatele sale, a zis către Mântuitorul: Doamne, iată, jumătate din averea mea o dau săracilor şi de am năpăstuit pe cineva cu ceva întorc împătrit*** *(Luca 19, 8).*

- ***Vedeţi osârdia cea mare a lui Zaheu de îndreptare?***
- ***Vedeţi ce face o inimă care iubeşte pe Dumnezeu, când vine întru cunoştinţa păcatelor sale?***
- ***Vedeţi cum se făgăduieşte să plătească datoriile celor pe care i-a nedreptăţit, spre a câştiga milă şi îndurare de la Dumnezeu?***

Nimeni nu l-a acuzat în faţa Mântuitorului de nedreptăţile ce le făcuse, dar strălucind în inima sa lumina harului lui Dumnezeu, el singur s-a judecat pe sine vinovat şi dator şi aşa făgăduieşte ca să dea jumătate din averea sa la săraci şi dacă a nedreptăţit pe cineva cu ceva să întoarcă de patru ori mai mult.

Mustrarea conştiinţei i s-a făcut lui Zaheu aspru judecător, spre a hotărî singur acest mijloc de îndreptare în faţa Preaînduratului nostru Mântuitor. ***Această hotărâre a lui de îndreptare a fost primită de ştiutorul inimilor, Iisus Hristos, ca o jertfă deja făcută pentru păcatele sale şi ca o arvună a mântuirii sufletului său. De aceea a auzit de la*** **Domnul:** ***Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, pentru că şi acesta este fiul lui Avraam*** (Luca 19, 9).

O, fericite Zahee, câtă milă şi îndurare ai câştigat de la Dumnezeu prin râvna ta cea mare ce ai avut-o pentru îndreptarea ta şi iertarea păcatelor tale, căci nu numai mântuirea casei tale ai câştigat, ci şi fiu a lui Avraam te-ai făcut, mai înainte de a face faptele lui Avraam! Ci numai hotărând din toată inima ta că te vei face milostiv şi drept, urmând lui Avraam cu credinţă şi făgăduinţă, şi Dumnezeu a primit pocăinţa ta, căci cercătorul inimilor fiind de faţă la a ta mărturisire din inimă, ţi-a socotit ţie ca o împlinire desăvârşită a datoriilor tale şi fiul lui Avraam te-a numit pe tine.

Iubiţi credincioşi, la Dumnezeu nu există nici neştiinţă, nici neputinţă. El pururea priveşte în inimile tuturor oamenilor după mărturia care zice: Tu singur ştii inima tuturor fiilor omeneşti (III Regi 8, 39). Acest adevăr îl arată Dumnezeu şi la alegerea lui David ca împărat al lui Israel, când zice către Samuel: ***Să nu te uiţi la chipul lui Saul nici la mărimea lui, pentru că l-am lepădat pe el, că Dumnezeu nu vede cum vede omul; că omul se uită la faţă, iar Dumnezeu se uită în inimă*** (I Regi 16, 7). Preabunul, Preamilostivul şi Atotştiutorul nostru Mântuitor a căutat de departe spre inima lui Zaheu şi văzând în inima lui dragoste mare, credinţă, evlavie şi râvnă pentru poruncile lui Dumnezeu, a făcut mântuirea casei lui şi pe el l-a numit fiul lui Avraam. ***Iar ca să arate celor zavistnici care cârteau că Domnul "a intrat să găzduiască în casa unui om păcătos", i-a încredinţat că El nu a venit în lume să caute pe cei drepţi, ci pe cei păcătoşi. De aceea a zis: Că a venit Fiul Omului să caute şi să mântuiască pe cel pierdut (Luca 19, 10). Dumnezeiasca Scriptură zice: Că de mila Domnului este plin tot pământul şi îndurările Lui sunt peste toate lucrurile Lui (Psalm 32, 5).***

Ştiinţa cea atotcuprinzătoare şi fără de margine a lui Dumnezeu priveşte spre toate inimile oamenilor şi dacă vede o inimă înfrântă şi zdrobită pentru ceea ce a greşit înaintea Lui nu o pedepseşte (Psalm 50, 18), ***ci cu milă şi cu darul Său o luminează şi o păvăţuieşte la calea mântuirii.*** Dacă bunătatea şi mila lui Dumnezeu nu ar căuta spre cei greşiţi şi smeriţi cu inima care sunt gata să se întoarcă spre El, apoi nimeni dintre oameni nu ar putea să se mântuiască, deoarece, ***după mărturia Sfintei Scripturi Toţi multe greşim*** (Iacob 3, 2) şi ***Nimeni nu este bun fără numai Dumnezeu*** (Marcu 10, 18).

Căci dacă întru fărădelegi ne-am zămislit şi întru păcate ne-am născut, apoi cine, fără Sfântul Botez şi fără mila lui Dumnezeu, poate a zice că nu are păcat sau nu are nevoie de pocăinţă? Ştim iarăşi din Dumnezeiasca Scriptură că ***Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriţi le dă har*** (Luca 14, 11; I Petru 5, 5).

Mântuitorul nostru Iisus Hristos ştia cu adevărat păcatele lui Zaheu vameşul, dar a văzut şi marea lui smerenie şi râvna pentru pocăinţă. De aceea a venit să găzduiască în casa sa şi l-a învrednicit de iertarea păcatelor.

Iubiţi credincioşi, pocăinţa casei lui Zaheu din Sfânta Evanghelie de astăzi este un exemplu viu de întoarcere la Hristos pentru familia creştină din zilele noastre, pentru noi toţi care suntem fii ai lui Dumnezeu după har şi oameni păcătoşi după fapte. ***Dacă n-ar fi mila lui Dumnezeu şi pocăinţa prin care suntem miluiţi şi iertaţi, nimeni dintre creştini nu ar putea fi mântuiţi. Dumnezeu care ne-a creat ne oferă în dar mila şi dragostea Lui de Tată, iar noi ca fii trebuie să-i oferim pocăinţa noastră, smerenia noastră, lacrimile noastre de căinţă, spovedania şi părăsirea păcatelor.***

Dumnezeu este atotştiutor şi cunoscător al inimilor noastre. El ne ştie înainte de a ne naşte. El cunoaşte şi vede cugetele minţii şi inimii fiecăruia dintre noi. De la Botez şi până în clipa morţii, îngerii noştri păzitori scriu faptele şi gândurile noastre bune şi rele.

- *Ei ne numără paşii pe care-i facem la biserică, la pocăinţă, la cercetarea bolnavilor sau la săvârşirea faptelor rele.*
- *Iar în ceasul morţii, îngerii noştri păzitori ne însoţesc, împreună cu faptele noastre bune şi rele, până la scaunul judecăţii, în faţa Dreptului judecător, Iisus Hristos.*

Dacă în timpul vieţii noastre ne-am spovedit păcatele la preoţi, dacă le-am părăsit şi am făcut canon pentru ele, la judecată nu vom mai fi întrebaţi şi osândiţi pentru păcatele mărturisite şi ispăşite. Iar dacă vom muri nepocăiţi, adică nespovediţi şi în grele păcate de moarte, cine ne va scoate din chinurile iadului?

Pocăinţa vameşului Zaheu este un model de pocăinţă pentru toţi creştinii şi este singura cale de îndreptare şi împăcare cu Dumnezeu pentru fiecare dintre noi.

Să cugetăm împreună cu Zaheu vameşul. Era cel mai lacom şi mai zgârcit dintre iudei, că asuprea pe săraci şi pe văduve, punea dări mari, lua o parte din bani pentru el, nu făcea deloc milostenie şi nu voia să se pocăiască. Dar ce a făcut? ***Fiind mustrat de conştiinţă pentru păcatele sale, căuta un povăţuitor, o călăuză, un salvator al sufletului său, ca să-i arate calea spre Dumnezeu. Şi când a auzit că vine Iisus Hristos în Ierihon, căuta cu mare credinţă să-L vadă măcar de departe.*** Şi fiind mic de statură s-a urcat într-un copac.

De acolo de sus el privea spre Hristos Mântuitorul lumii, iar Fiul lui Dumnezeu privea spre el de jos. Şi cunoscând că se căieşte din inimă de păcatele lui şi doreşte să se mântuiască l-a chemat la Sine: Zahee, grăbeşte-te de te coboară jos, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta! Deci îndată a coborât şi L-a primit pe Domnul în casa lui. Ce mare bucurie avea că a intrat Dumnezeu-Mîntuitorul în casa unde îşi adunase atâtea averi furate de la săraci şi văduve! Dar îl mustra conştiinţa pentru păcatele făcute şi de aceea, silit de conştiinţă, a început să-şi mărturisească singur păcatele şi să-şi ia de bună voie aspru canon: ***Iată jumătate din averea mea o dau săracilor şi de am nedreptăţit pe cineva cu ceva, întorc împătrit!***

Vedeţi ce a făcut Zaheu vameşul?

- Întâi L-a căutat pe Dumnezeu.
- Apoi L-a primit cu bucurie în casa sa.
- Apoi şi-a mărturisit păcatele de bună voie.
- Apoi şi-a luat singur canon de pocăinţă pentru cele făcute şi la urmă ***Mântuitorul l-a dezlegat de păcate prin cuvintele***:

Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam! (Luca 19, 9).

Aşa trebuie să facem şi noi, fraţii mei. Fiecare dintre noi semănăm oarecum cu Zaheu, pentru că toţi suntem biruiţi de lăcomie, de zgârcenie, de răutate, de nepăsare, de nepocăinţă. Încă şi casele noastre seamănă cu casa lui Zaheu, pentru că în ele, ca şi în noi, stăpâneşte mândria, grija numai pentru trup, pentru averi, pentru desfrânare, pentru beţie, pentru cele trecătoare. De aceea sunt şi atâtea boli, certuri şi dezbinări în familiile creştinilor, ***pentru că puţini mai sunt care caută din inimă pe Dumnezeu şi doresc cu adevărat mântuirea sufletului.*** Poate niciodată n-a fost familia creştină mai slăbită şi robită de păcate ca acum.

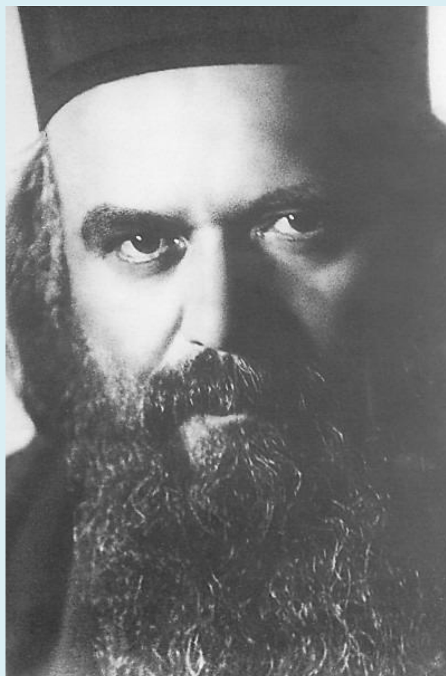
Dar ***Dumnezeu, care ştie toate şi priveşte în inimile noastre, are întotdeauna milă de noi. Asemenea lui Zaheu, El vine înaintea noastră să ne cheme la pocăinţă şi doreşte să intre în casa sufletului nostru.***

Hristos vine la noi mai ales prin rugăciune, prin milostenie, prin pocăinţă. El vine la noi prin Sfânta Spovedanie şi Sfânta Împărtăşanie, care se sfinţeşte şi se dă celor vrednici în timpul Sfintei Liturghii.

Dacă ne vom strădui să mergem cât mai regulat la biserică, dacă ne vom plânge păcatele şi le vom mărturisi la preot, dacă vom face canonul rânduit şi vom primi

cu evlavie Trupul şi Sângele Domnului atunci Hristos ne va chema la El ca pe Zaheu şi El Însuşi va veni la noi şi ne va zice: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, că şi acesta este fiul lui Dumnezeu după dar. Amin.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Predică la Duminica a XXXII-a după Rusalii - a lui Zaheu vameşul

Cine vrea să-L vadă pe Hristos trebuie să se ridice în duh deasupra naturii, pentru că Hristos este mai mare decât natura. Mai uşor este să vezi un munte înalt de pe o colină decât din vale. Zaheu era mic de statură si, vrând să-L vadă pe Hristos, s-a suit într-un copac înalt. ***Cine vrea să-L întâlnească pe Hristos trebuie să se curăţească, pentru că-L întâlneşte pe Sfântul Sfinţilor.*** Zaheu era întinat de iubirea de argint şi nemilostivire şi, când s-a întâlnit cu Hristos, s-a grăbit să se cureţe prin pocăinţă şi facere de bine. ***Căinţa este părăsirea cărărilor rele bătătorite de picioarele oamenilor, precum şi de gândurile si dorinţele lor, şi întoarcerea pe o cale nouă: calea lui Hristos.***

Dar cum să se pocăiască păcătosul până ce nu-L întâlneşte pe Domnul în inima sa şi nu îşi cunoaşte ruşinea ? Mai înainte de a-L vedea pe Hristos cu ochii, micuţul Zaheu L-a întâlnit în inima sa şi s-a ruşinat de căile sale. [...]

Fericitul Augustin a simţit durerea aceasta de moarte, care l-ar fi ucis dacă n-ar fi ajuns degrabă la ruşine şi la frica de Dumnezeu. ***Căinţa este străvederea dintr-o dată a leprei care te roade şi strigătul de ajutor către Vindecătorul.***

E ca şi cum un om având părul negru si neprivindu-se multă vreme în oglindă s-ar uita deodată şi s-ar vedea cu părul albit. Asemeni omului acestuia e şi păcătosul

care crede fără grijă despre sine că e sănătos la suflet, până într-o zi când ochii i se deschid si vede că e plin de lepră. Dar până nu se uită într-o oglindă cum are să vadă lepra de pe sine ? Unde e acea oglindă ?

Oglinda e Hristos, oglinda în care fiecare se vede aşa cum este. Este singura oglindă ce li s-a dat oamenilor ca să se uite şi să se vadă aşa cum sunt. În Hristos, în oglinda cea clară, fiecare se vede urât şi bolnav; şi mai vede şi chipul său cel dintâi, aşa cum l-a avut şi aşa cum trebuie să-l mai aibă.

Păcătosul Zaheu, înfloritor şi vioi pe dinafară, văzându-L pe Hristos a văzut şi cumplita lepră care-l acoperea, şi durerea pentru care alt leac nu e pe pământ decât Hristos.

Căinţa e începutul lepădării de voia proprie, începutul supunerii în faţa voii lui Dumnezeu. Trăind în voia sa, omul ajunge curând în vizuina fiarelor, în ocolul vitelor, lipsit de vrednicia sa împărătească. **Nu este om pe pământ care să fi trăit după voia sa si să fi rămas om. „Om” nu e niciodată sinonim cu „voie proprie”;** ***om în toată puterea cuvântului e numai acela care se supune unei voinţe mai înalte, voinţa dreaptă şi nebiruită a lui Dumnezeu.*** Cine trăieşte după voia sa trăieşte în nebunie, în întuneric si în scrâşnirea dinţilor, însuşi trupul îi e întuneric **ş**i scrâşnet, la fel şi sufletul. Voia de sine deschide uşa viermelui neadormit care devoră şi trupul şi sufletul. ***Căinţa este descoperirea cuibului de şerpi din sine însuşi.*** *„Vai mie”,* strigă înspăimântat păcătosul ai cărui ochi s-au deschis şi vede, *„Vai mie, de unde au crescut în mine viermii aceştia ? Cine mă va izbăvi de ei?”*

Evanghelia de astăzi ne înfăţişează un păcătos care s-a întors. ***Este Zaheu cel mic de stat, care s-a înălţat ca să-L vadă pe Hristos Cel Preaînalt***[...] ***Din dumnezeiască rânduială, în Evanghelie sunt pomenite doar câteva pilde de pocăinţă, pline însă de învăţăminte din neam în neam.***

- ***Pilda apostolului Petru*** *ne arată căderea în mai multe rânduri din pricina fricii de oameni,* **ş***i căinţa înnoită ca răspuns la dragostea lui Dumnezeu.*
- ***Pilda femeii păcătoase*** *ne dezvăluie lepra desfrâului şi vindecarea de lepra aceasta.*
- ***Pilda lui Zaheu*** *ne arată lepra lăcomiei şi vindecarea de ea.*
- ***Pilda tâlharului pocăit*** *pe cruce ne arată putinţa mântuirii şi puterea mântuitoare a căinţei fie şi pentru cei mai mari nelegiuiţi, şi fie* **ş***i în ultima clipă: a morţii.*

Toate acestea sunt pilde ale unei căinţe pline de nădejde, care duce la viaţă. Ele ne stau dinainte tocmai pentru ca, în păcătoşenia noastră, să putem alege calea mântuirii. ***Dar mai este şi o căinţă care duce la moarte, deznădejde şi ucidere de sine, şi aceasta a fost căinţa vânzătorului Iuda: Am greşit vânzând sânge nevinovat… şi, ducându-se, s-a spânzurat (Matei 27, 4-5).*** O astfel de căinţă, ce duce la deznădejde **ş**i omor, nu e căinţa creştină cea binecuvântată, ci mânie satanică asupra sa însuşi, asupra lumii şi a vieţii. Dar să ne oprim astăzi asupra minunatei pilde de pocăinţă a mărunţelului Zaheu, despre care ni se vorbeşte în Evanghelia de astăzi.

[...] ***Dar în Zaheu păcătosul s-a deşteptat Zaheu omul, întunecat până atunci de cel mai dinainte, şi acesta s-a grăbii să se înalţe ca să-L vadă pe Omul fără de păcat, să vadă chipul său cel dintâi, curat şi neschimbat.*** Zaheu a alergat aşadar şi s-a suit, ca pe o scară, într-un sicomor ce creştea pe marginea drumului pe unde avea să treacă Domnul.

Şi când a sosit la locul acela, Iisus, privind în sus, a zis către el: Zaheu, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân. **Din cuvintele acestea se vede că nu Zaheu L-a zărit mai întâi pe Domnul, ci Domnul pe el:** ***Iisus, privind în sus, a zis… Domnul l-a chemat pe Zaheu. L-a văzut pe Zaheu în duh cu mult mai înainte de a da cu ochii de el când a sosit la locul acela[...]***

[Dumnezeu] ne vede, şi noi nici nu ne dăm seama, îl căutăm cu trudă, iar El ne-a şi aflat. Doar să ne îndreptăm spre El ochii minţii, dorind din toată inima să-L vedem, şi El ni se va şi arăta şi ne va chema pe nume, îndemnându-ne să coborâm din înălţimea primejdioasă a cugetării după simţuri în inimă, în casa noastră cea adevărată, prin rugăciune. Atunci ne va spune Domnul, fiecăruia: astăzi în casa ta trebuie să rămân.

Când mintea omului coboară în inimă şi, tinde, scăldată în lacrimi, spre Dumnezeul cel viu, inima se face loc de întâlnire între Dumnezeu şi om. Şi acesta este înţelesul adânc, duhovnicesc, al celor întâmplate cu Zaheu.

[...] A lăsat cârtitorii să cârtească, batjocoritorii să batjocorească, nemulţumiţii să se plângă, iar El şi-a urmat calea în tăcere. A intrat la Zaheu; drepţii au rămas dincolo de pragul păcătosului, ca să nu se spurce. Zarva lor creştea şi răutatea le era la culme. Aveau dreptate şi Hristos greşea! Ştiau cine-i Zaheu iar Hristos nu ştia. Păstrau Legea, iar Hristos o încălca: trecuse pragul păcătosului! Pe ei nimeni nu-i putea păcăli, pe Hristos da.

La ce altă încheiere să ajungă ei, decât că Iisus nu e nici învăţător adevărat, nici prooroc, nici Mesia, de vreme ce nu ştie cine-i Zaheu? Dacă ar fi ştiut, nu i-ar fi călcat pragul! Victorie! Noi, cei din Ierihon, l-am prins în cursă astăzi pe Hristos! Al nostru e meritul, noi vom scăpa lumea de acest înşelător care zice că-i Mesia şi se dă drept Fiul lui Dumnezeu! Ce triumf!

Iată, răutatea s-a cocoţat la ceruri. Iar în timpul acesta Zaheu s-a înnoit, e alt om. ***Şi Hristos, neluând în seamă gloata în fierbere ci numai inima lui Zaheu, sta aşteptând ca toate săvârşindu-se, la sfârşit să vorbească.*** Când răutatea a ajuns la culme, şi când de pe inima veche a păcătosului solzii au căzut, Zaheu şi-a deschis gura şi a rostit în faţa tuturor cuvântul pe care nimeni nu-l aştepta de la el: ***Iată, jumătate din averea mea o dau săracilor.*** Un trăznet căzut din cer! ***De ce aţi amuţit, ierihonienilor? De ce nu murmuraţi mai departe, de ce nu vă mai bateţi joc?*** De ce v-au stat vorbele în gâtlej ? Cine a rămas păcălit: voi sau Hristos? Cine l-a cunoscut pe Zaheu mai bine: voi sau Hristos? Cine e mai drept acum: voi sau Zaheu? ***Ce bun e Domnul nostru!*** ***În această împrejurare, ca şi în altele, stă blând ca un miel în mijlocul oamenilor pe care lupii nevăzuţi îi aţâţă la rău.*** Ştie că biruinţa e a Lui, acum şi pururea! Cu câtă linişte aşteaptă clipa aceea! Şi când soseşte, se îndreaptă întâi către bolnavul de dragul căruia s-a abătut din drum ca să-i intre în casă.

Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia. **Cu aceste cuvinte bunul Doctor îl încredinţează pe bolnav că de-acum s-a făcut sănătos, că poate să lase spitalul şi să se întoarcă printre cei teferi**. Orbirea i-a fost smulsă de pe suflet aşa cum i-a fost smulsă lui Bartimeu de pe ochi, încât să poată merge de acum înainte pe calea dreptăţii şi a milostivirii. Dar ca să fie bine lămuriţi toţi cei de faţă, Domnul a adăugat: ***Căci şi acesta este fiu al lui Avraam.*** Un adevărat fiu al lui Avraam, un fiu în duh şi în adevăr, un fiu nu numai cu numele [...]; acum şi micuţul Zaheu era aşa. Avraam, prin faptele lui bune, s-a făcut părintele tuturor drepţilor, iar Zaheu s-a făcut, prin pocăinţă, urmaşul lui. Domnul a dezvăluit acest lucru ca să-l mângâie pe Zaheu şi să dea de gândit ponegritorilor lui.

Acestora din urmă le spune Domnul mai departe: Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut. Să caute anume pe păcătoşii pe care nu-i caută nimeni, pe care toţi îi leapădă, sa mântuiască anume pe cei pe care lumea îi socoteşte pierduţi, aşa cum se socotesc şi ei înşişi. Căci Doctorul cel mare nu a venit din ceruri ca să-i vindece atât pe cei cu guturai, cât pe cei leproşi, ori pe cei nebuni, paralitici. Şi ca să învieze pe cei morţi. Pentru că Domnul a spus în altă parte: ***N-am venit să chem pe cei drepţi, ci pe cei păcătoşi la pocăinţă (Matei 9,13; cf. I Timotei l, 15).***

O, fraţilor, vă daţi seama că aceste cuvinte sunt şi pentru noi? Că noi suntem păcătoşii pentru care Domnul, Viteazul, a venit pe pământ ? ***Negrăita iubire pentru noi L-a adus din ceruri să caute pe cei pierduţi, să mântuiască pe cei păcătoşi!*** Uitaţi-vă la Zaheu cel mic, care în dorinţa de a-L vedea pe Domnul s-a înălţat.

Hristos Se apropie de noi cum s-a apropiat şi de el atunci, împresurat de o mare de oameni, unii drepţi iar alţii cârtitori. Două mii de ani de istorie vuiesc împrejurul Lui, covârşindu-ne. Auziţi vuietul acesta? Trecutul ni-l aduce şi ni-l lasă alături.

Şi în mijlocul uriaşelor mulţimi merge smerit Domnul şi Mântuitorul nostru. Să alergăm să ne înălţăm ca să-L vedem. Nimic, din tot ce-a fost şi din tot ce este, nu-i atât de vrednic de privit. **Să ne ridicăm din drumul mocirlos pe care ne-am târât până acum; să ne urcăm într-un copac înalt. El va veni, cu siguranţă va veni la noi. Preafericit cel pe care îl va chema dulcele glas, glasul din a cărui dulceaţă se adapă îngerii!**

Căinţa este cu adevărat cea dintâi treaptă a scării ce duce spre împărăţia lui Dumnezeu. Nimeni n-a suit vreodată pe treapta a doua până ce nu a urcat pe cea dintâi. ***În deşertul acestei lumi, căinţă este singura cale de a bate la poarta cerului.*** Poţi să baţi cu pumnul în zidul unei case oricât de mult pofteşti; nu te va auzi nimeni, nimeni nu-ţi va deschide. Dar bate în uşă, şi ţi se va deschide. ***Căinţa e bătaia, nu în zid ci în poarta care dă spre lumină şi mântuire.*** Cine se căieşte cu adevărat şi vrea să intre în casa Tatălui Ceresc a şi bătut la una din uşile prin care se poate intra în casă.

Lăcomia orbeşte; numai Hristos poate da orbilor vedere. Lăcomia însingurează şi-l leagă pe om în lanţurile robiei; Hristos îl scoate pe captiv din singurătate şi-l duce în tovărăşia îngerilor. El Se arată tuturor penitenţilor care se luptă să-L vadă, şi cui Se arată El se arată şi tainele cerului şi ale pământului, şi toate binecuvântările pe care le-a pregătit Dumnezeu, de la întemeierea lumii, celor ce-L iubesc.

A Domnului şi Mântuitorului nostru fie slava şi lauda, împreună cu Tatăl şi cu Sfântul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(*Sfântul Nicolae Velimirovici, "Predici", Editura Ileana, 2006*)

Sfântul Teofan Zăvorâtul - Tâlcuiri din Sfânta Scriptură - Zaheu, vameşul

„***Cel ce-şi astupă urechile sale ca să nu audă pe cel sărman va striga şi el şi nu va fi cine să-1 audă***" (Pilde 21, 13).

Şi ne mai minunăm adesea: „De ce Domnul nu ascultă rugăciunile noastre?". Iată pricina! Pentru că s-a întâmplat, pesemne, să ne astupăm urechile când ne ruga vreun nevoiaş: iată că nici Domnul nu ne ascultă pe noi.

Dar încă nu e mare necaz dacă nu suntem ascultaţi când ne rugăm pentru vreun folos vremelnic; necazul adevărat va fi de nu ne va asculta Domnul când ne rugăm pentru iertarea păcatelor noastre.

Şi nu ne va asculta dacă plângerea pe care o îndreaptă către Dânsul cei trecuţi de noi cu vederea va fi mai puternică decât rugăciunile noastre.

Trebuie să ne grăbim a preîntâmpina această nenorocire grozavă, urmând pilda lui Zaheu, care pentru înţeleptele sale hotărâri a auzit de la Domnul: „***Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia***" (Lc. 19, 9).

Sfântul Luca al Crimeei – Cuvânt în Duminica lui Zaheu - Setea de înnoire duhovnicească

Iisus, intrând, trecea prin Ierìhon. Şi iată, un bărbat cu numele Zaheu, şi acesta era mai-marele vameşilor şi era bogat; şi căuta să vadă cine este Iisus, dar nu putea de mulţime, fiindcă era mic de statură. Şi alergând înainte, s-a suit într-un sicomor ca să Îl vadă, căci pe acolo avea să treacă (Luca 19, 1-4).

“Vameşi se numeau strângătorii impozitelor. Ei puteau dobândi bani pe cale nedreaptă la strânsul impozitelor, şi o făceau. Erau cruzi şi lacomi, jefuiau poporul, iar acesta îi ura. Însuşi cuvântul „vameş” ajunsese pentru popor totuna cu “păcătos”.

Zaheu era mai-marele vameşilor, şi asupra lui apăsa şi mai greu ura poporului decât asupra vameşilor de rând ***- dar iată că omul acesta păcătos s-a aprins de dorinţa de a-L vedea pe Domnul Iisus Hristos,*** despre Care auzise atât de multe. Când Domnul a trecut pe lângă pomul unde şedea Zaheu, S-a oprit deodată şi a grăit: ***Zaheu, coboară mai repede din pom şi mergi acasă, fiindcă astăzi trebuie să vin la tine!***

Pentru ce Domnul, trecând printr-o mulţime uriaşă de popor, Şi-a întors dintr-o dată luarea-aminte asupra lui Zaheu? Pentru ce l-a chemat pe nume? Fiindcă ***Domnul, Atoateştiutor fiind, cunoştea nu doar numele lui Zaheu, ci şi inima lui, şi dorinţele lui.***

Dar ce s-a întâmplat în sufletul lui Zaheu? Cum se simt oamenii care, asemenea lui, trăiesc în nedreptate, de Dumnezeu nu se tem şi nu se ruşinează de nimeni (v. Luca 18, 2)? Sufletul lor păcătos nu cunoaşte odihnă nici ziua nici noaptea. Cât de greu este pentru ei să îndure dispreţul şi ura poporului! Propria conştiinţă le roade fără încetare, ca un vierme crunt, inima – dar patima banilor înăbuşă totul. „N-au decât să ne dispreţuiască, spun ei, în schimb suntem bogaţi. Avem de toate".

Credeţi că e uşoară o viaţă ca aceasta? Nu, ci e foarte grea. ***Greu este a înăbuşi mereu glasul conştiinţei.*** Greu este să duci povara urii şi dispreţul oamenilor. Aşa era şi cu sufletul nefericitului Zaheu. ***Dar de ce dorea el atât de tare să Îl vadă pe Domnul Iisus Hristos, de ce s-a suit în smochin ca să-L privească măcar din depărtare? Din simplă curiozitate? Nu: el simţea şi ştia cât de Mare şi Sfânt este Domnul Iisus Hristos. Auzise despre extraordinarele Lui minuni, despre redarea văzului orbilor, despre învierea morţilor, şi sufletul lui păcătos tresaltă.***

Nu simpla curiozitate îl atrăsese, ci dorinţa tare de a privi măcar la Cel mai sfânt decât toţi sfinţii, la Cel atât de potrivnic întunecării şi nedreptăţii propriului lui suflet. ***Conştiinţa lui păcătoasă era mişcată ca niciodată.*** Năzuia să-L vadă pe Prorocul cel minunat, asemenea Căruia lumea încă nu cunoscuse, şi ***în inima sa gândea: „Dar eu, păcătosul, voi rămâne încurcat şi pe mai departe în viaţa această ticăloasă, pentru care oamenii mă urăsc şi mă dispreţuiesc?"***

Domnul ştia ce cotitură avusese loc în sufletul lui păcătos, ştia că acest suflet nu este greu de mântuit. Tocmai de aceea S-a şi hotărât să meargă în casa lui Zaheu.

Zaheu s-a dat jos repede din pom şi a fugit acasă pentru a-L primi pe Domnul Iisus Hristos. După aceea, cutremurat de vizita lui Hristos, a stat înaintea Lui şi, lepădând îndată şi cu hotărâre lăcomia sa de bani, a zis: ***Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracìlor, şi dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit (Luca 19, 8).***

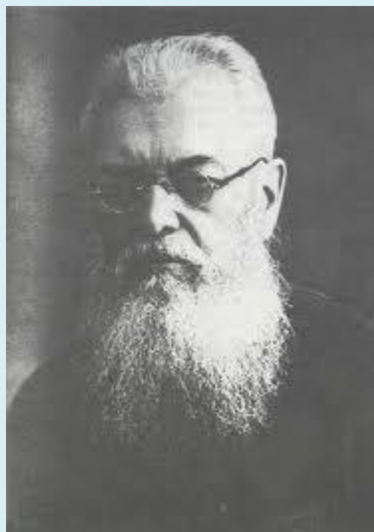
Iată ce pildă de adâncă pocăinţă; iată cum a cutremurat sufletul acestui om păcătos cercetarea dumnezeiască! Tocmai la el, un păcătos atât de ticălos, dispreţuit de oameni, să vină Însuşi Domnul Iisus Hristos?! ***Dar Domnul ce a răspuns? Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam (Luca 19, 9).***

Aşadar Zaheu, om păcătos, mânat de nevoia simţită lăuntric a renaşterii duhovniceşti, a început să caute întâlnirea cu Hristos – şi această întâlnire a avut loc, aducând mântuire casei lui.

Sfânta Biserică ne îndeamnă să-L căutăm pe Domnul urmând pilda lui Zaheu, să înviem în sufletul nostru frica de Dumnezeu dându-ne seama de păcătoşenia noastră şi de nevoia pocăinţei şi înnoirii.

Dar noi, spuneţi-mi, oare puţine păcate avem? Oare nu suntem toţi datori să ne pocăim din toată inima, ca şi Zaheu, şi, asemenea lui, să ne plătim datoriile faţă de cei pe care i-am necăjit? Să ne fie pildă întotdeauna această întoarcere la credinţă a mai-marelui vameşilor! ***Să ne străduim şi noi, când ne va cerceta Domnul în chip nevăzut, să Îl primim aşa cum L-a primit Zaheu şi să ne învrednicim de aceleaşi cuvinte pe care le-a auzit el! Amin.***

Sfântul Luca al Crimeei – Cuvânt în Duminica lui Zaheu - Hristos ne cheamă la pocăinţă

Sfânta Biserică ne cheamă astăzi să pătrundem în tâlcul istorisirii evanghelice despre Zaheu. Aş vrea să vă atrag luarea-aminte asupra următoarelor ei momente.

Când Domnul Iisus Hristos, trecând pe lângă Zaheu, S-a oprit şi l-a chemat pe nume ca pe un prieten, ca pe un cunoscut vechi: ***Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân (Luca 19, 5)***, ce vifor a cutremurat pe neaşteptate inima păcătosului vameş? ***„În casa mea vrea să vină acest Sfânt al sfinţilor, acest Făcător de minuni? Aşadar nu Îi este scârbă de mine?”*** ***Totul s-a răsturnat deodată în inima lui: a devenit dintr-o dată alt om.***

„De ce, veţi întreba, s-a petrecut în el o astfel de schimbare?”***Deoarece cuvântul lui Dumnezeu e viu şi lucrător şi mai ascuţit decât orice sabie cu două tăişuri, şi pătrunde până la despărţitură... dintre încheieturi şi mădulare (Evrei 4, 12), într-un anume fel el taie omul în două dintr-o dată, schimbând totul în el. Puterea chemării Domnului, puterea dragostei dumnezeieşti e nesfârşit de mare.*** Ea a pricinuit o astfel de întorsătură nu doar în sufletul lui Zaheu, ci şi în sufletul unui alt vameş – Levi, ce mai apoi a devenit Sfântul Apostol şi Evanghelist Matei.

Şi acum, când citim sau când auzim cuvintele lui Dumnezeu ce sunt întipărite în Evanghelie, ele pricinuiesc acelaşi cutremur în sufletele noastre.

Ştim din Vieţile Sfintilor că mulţi dintre ei au apucat-o pe calea nevoinţei datorită simplului fapt că:

- ***au ascultat în biserică spusele lui Hristos:*** ***Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să ia crucea sa şi să-Mi urmeze Mie (Matei 16, 24)***, ***sau***
- ***cuvintele grăite cărturarului ce căuta desăvârşirea: Dacă voieşti să fii desăvârşit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor (Matei 19, 21), sau***
- ***cuvintele despre faptul că El trebuie iubit mai mult decât tatăl şi mama, decât fraţii şi surorile, chiar decât propria viaţă (v. Matei 10, 37).***

Cuvintele acestea ale Domnului au lucrat cu atâta putere asupra sufletelor lor, încât s-au hotărât deodată să lase totul, să vândă totul şi să împartă la săraci, să-şi părăsească familia, să îşi ia crucea şi să urmeze lui Hristos. Aşa s-a întâmplat cu Sfînţii Antonie cel mare, Macarie Egipteanul, ce au plecat în pustia sălbatică a Egiptului, precum şi cu mulţi alţii.

Iată, aşadar, ce putere are cuvântul lui Dumnezeu - ***dar care este taina acestei puteri? De ce are cuvântul lui Dumnezeu o lucrare atât de puternică asupra oamenilor? De ce l-au cutremurat atât de mult pe Zaheu cuvintele simple ale Mântuitorului? Fiindcă în cuvintele acestea, care i-au fost grăite lui, dar ne privesc pe toţi, se simţea nemărginita dragoste dumnezeiască a Mântuitorului nostru, se simţea că pe noi, păcătoşii, ticăloşii, călcătorii legii dumnezeieşti, Hristos nu ne leapădă, ci li este milă de noi, ne iubeşte şi ne cheamă pe calea mântuirii.***

Iar fariseii, care se socoteau pe sine drepţi şi dascăli ai lui Israel, îi urau şi îi dispreţuiau pe acei nefericiţi, îi infierau cu vorbe rele, nu voiau să aibă de-a face în nici un fel cu ei, socotindu-i necuraţi şi nevrednici.

Hristos însă nu a făcut aşa. Când a intrat în casa lui Zaheu, care L-a primit cu bucurie, acolo au venit de asemenea mulţi vameşi, mulţi păcătoşi, multe desfrânate, şi au şezut cu El la masă. Fariseii şi cărturarii, văzând aceasta, erau nemulţumiţi şi cârteau împotriva Domnului.

Altă dată, într-o situaţie asemănătoare, El le-a răspuns celor care îşi puneau nădejdea numai în rugăciunile lor făţarnice, făcute de ochii lumii la răspântii, şi care sperau să dobândească prin această mântuirea: ***Mergând, învăţaţi-vă ce înseamnă: Milă voiesc, iar nu jertfă; că n-am venit să chem pe drepţi, ci pe păcătoşi la pocăinţă (Matei 9, 13).***

A fost o vreme când era nevoie de jertfe, fiindcă acestea erau preinchipuire a singurei Jertfe adevărate, a Jertfei pe Cruce de pe Golgota – dar după ce s-a

săvârşit această înfricoşată şi ultimă Jertfă, vechile jertfe au încetat şi a venit ***o eră nouă, era milostivirii şi a dragostei, pe care a adus-o pe pământ Domnul Iisus Hristos.***

El vrea de la noi bunătate, milostivire faţă de oamenii nefericiţi, slabi, faţă de cei căzuţi şi dispreţuiţi, chiar şi faţă de cei pe care s-ar părea că avem depline drepturi de a-i socoti lepădaţi: faţă de hoţi, de bandiţi, de curve, de ucigaşi. **„Cum aşa, veţi întreba, suntem datori să-i iubim şi pe ăştia?”** ***Da, tocmai cu ei trebuie să fim mai atenţi, tocmai faţă de ei trebuie să avem cât mai mult tact în cuvinte, fiindcă sunt grav bolnavi cu duhul.***

Nu-i aşa că faţă de trupul bolnav avem mai multă grijă şi gingăşie decât atunci când este sănătos? ***Ei bine, să ştiţi că şi aceşti nefericiţi, pe care noi îi socotim nişte lepădaţi, au şi ei inima omenească, îi mustră conştiinţa, se chinuie. Le este greu să ducă povara lepădării, dispreţului şi blestemului obştesc.***

Ştiu din experienţă cât de uşor este să mişti o asemenea inimă nelegiuită. Credeţi-mă, până şi criminalul cel mai înrăit se cutremură în inima sa când aude nu vorba rea a osândirii, ci vorbe de respect şi de dragoste. Sufletul lui poate fi renăscut printr-o vorbă bună, dacă arătăm respect pentru demnitatea lui de om căzută atât de jos; astfel putem săvârşi în el o întorsătură asemenea celei pe care a săvârşit-o Domnul în inima vameşului Zaheu – şi el va merge după voi, va începe să vă slujească, vă va răsplăti cu un adânc devotament pentru faptul că nu îl blestemaţi, că nu îl osândiţi, pentru vorba voastră bună, cu care nu era deloc obişnuit.

Aşadar să nu ne semeţim asupra nimănui, să ne aducem aminte totdeauna de păcatele noastre şi să iubim pe toţi semenii noştri, până la unul, fiindcă nu ştim cum este inima lor înaintea lui Dumnezeu.

Vieţile Sfinţilor ne arată că au fost tâlhari care au săvârşit mulţime de omoruri, iar după aceea, sub înrâurirea harului lui Dumnezeu, au încetat deodată, şi-au coborât mâinile însângerate şi au intrat cu capul plecat în mănăstire, unde s-au pocăit ani mulţi, aşa cum noi nu ştim să ne pocăim - iar Domnul a primit pocăinţa lor şi i-a îndreptat cu desăvârşire, în aşa fel că au primit chiar darul facerii de minuni. ***Şi atunci cum vom cuteza noi să ne semeţim asupra celor care se vor pocăi, poate, şi vor primi de la Atotputernicul Dumnezeu iertarea tuturor păcatelor? Căci numai pocăinţa adâncă ne curăţeşte înaintea lui Dumnezeu.***

Vameşi, tâlhari şi desfrânate au ascultat chemarea lui Hristos la pocăinţă şi I-au adus jertfă inimile lor înfrânte. Domnul a mântuit nu numai pe Zaheu, ci şi pe

curva ce ***I-a spălat picioarele cu lacrimi, le-a şters cu părul ei şi a vărsat peste el mir de mult preţ (v. Luca 7, 38);*** a mântuit şi pe tâlharul răstignit alături de El pe cruce, care a zis: ***Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru împărăţia Ta! Domnul i-a răspuns: Astăzi vei fi cu Mine în Rai (Luca 23, 42-43).***

Domnul a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut (Luca 19, 10) - ***nu doar pe cei pierduţi care-L înconjurau în timpul vieţii Sale pământeşti, ci şi pe cei din vremurile următoare, printre care ne numărăm şi noi. El stă la uşa inimii fiecăruia dintre noi, şi bate, şi cere cu smerenie să-L lăsăm înăuntru. Se opreşte lângă fiecare dintre noi, ne cheamă pe nume, şi ne cheamă la pocăinţă, şi ne mântuieşte.***

Nici în vremea de astăzi nu sunt puţini păcătoşi asemenea lui Zaheu, dar unii dintre ei, spre deosebire de acesta, nu se hotărăsc nici măcar să privească la Crucea lui Hristos, nu se hotărăsc să intre în biserică, socotindu-se pierduţi, gata osândiţi, crezând că nimeni nu-i va mai mântui şi că Hristos le-a întors spatele. Credeţi că e adevărat? Nu, nicidecum!

Domnul nu întoarce spatele nimănui. El a zis: Pe cel care vine la Mine nu-l voi scoate afară (Ioan 6, 37). Eu sunt Păstorul cel bun, Păstorul cel bun sufletul Său Îl pune pentru oile Sale (Ioan 10, 11).

Pentru noi toţi, oile cele bolnave şi râioase, Domnul a pus sufletul Său pe Crucea de pe Golgota.

- ***La Sfântul proroc Iezechiel citim: Eu voi paşte oile Mele şi le voi odihni pe ele, zice Domnul Dumnezeu. Pe cea pierdută o voi căuta, şi pe cea rătăcită o voi întoarce, şi pe cea zdrobită o voi întări, şi pe cea tare o voi păzi, şi le voi paşte pe ele cu judecată (Iezechiel 34, 15-16).***
- ***Iată ce spune din partea Domnului prorocul Isaia: Au doară va uita femeia pe pruncul său, sau nu îi va fi milă de fiii pântecelui său? Că de va şi uita femeia pe aceştia, Eu nu te voi uita pe tine, zice Domnul (Isaia 49, 15).***

Atât de mare este iubirea de oameni a lui Dumnezeu!

- ***Chiar dacă omul va fi plin de tot păcatul şi va face tot ce îi închide intrarea în Împărăţia cerurilor,***
- ***chiar dacă un mare nevoitor va deveni preacurvar şi ucigaş, tot nu trebuie să deznădăjduiască.***

- ***Chiar dacă va ajunge cineva la treapta cea mai de pe urmă a fărădelegii, iar apoi se hotărăşte să se întoarcă pe calea virtuţii, Domnul şi pe unul ca acesta îl primeşte, şi de unul ca acesta Îi este milă, şi îl vindecă, şi îl întăreşte, şi Se bucură de mântuirea lui ca un Păstor bun, ca un Părinte iubitor.***

El nu leapădă niciodată pocăinţa lipsită de făţărnicie.

Deci să ne amintim întotdeauna de aceasta şi să năzuim spre Domnul cu toată inima! Amin".

Sfântul Ignatie Briancianinov - Cuvânt de învăţătură în cea de-a treizeci şi două Duminică după Cincizecime - Cum se mântuieşte un suflet pierdut

A venit Fiul Omului să caute şi să mântuiască pre cel pierdut (Lc. 19, 10). Iubiţi fraţi! Aceste cuvinte pline de milostivire pe care le-am auzit astăzi în Evan-ghelie au fost rostite de către Dumnezeu întrupat despre un păcătos pe care dreapta judecată a lui Dumnezeu l-a numit “pierdut”, care a fost căutat prin puterea şi harul răscumpărării, a fost băgat şi înscris de ea în rândul celor mântuiţi.

Păcătosul - Zaheu - era vameş şi încă mai mare al vameşilor. Avea o bogăţie însemnată, după cum aminteşte Evanghelia, dând totodată de înţeles mijloacele prin care fusese câştigată aceasta bogăţie. “Vameşi” erau numiţi strângătorii dărilor. Smintitori sunt banii! Strălucirea aurului şi argintului farmecă ochii urma-şului lui Adam, ochi molipsiţi de păcătoşenie. Şi, unde se învârt banii, rareori nu se furişează reaua întrebuinţare a mijloacelor care stau la îndemâna omului. În cea mai mare parte, vameşii se dedau lăcomiei de avere. Când lăcomia de avere se preface în patimă, ea îşi îngăduie toate silniciile, toate împilările aproapelui. În ajutorul patimii lăcomiei de avere vine patima vicleniei şi a făţărniciei. Din împreunarea lor apare înclinarea spre căutarea nodului în papură, care sub pretextul împlinirii neabătute a legilor, se leagă de toate mărunţişurile, află vinovăţie la cei nevinovaţi, se străduie să dea astfel chipul dreptăţii împilărilor neomenoase şi cruzimilor pe care le săvârşeşte asupra aproapelui.

Din pricina acestui caracter al lor, vameşii erau temuţi de norod şi dispreţuiţi de oamenii morali. Zaheu era mai marele vameşilor: el se folosea în chip şi mai rău de cinul său decât vameşii supuşi lui. Nu degeaba s-a amintit că era bogat! Se îmbogăţise prin nedreptăţi; păcatul lui era nesătul de câştig; boala lui sufletească era lăcomia de avere şi nemilostivirea ce vine din aceasta şi n-are împreună patimire faţă de omenire. Pentru greşelile sale grele, pentru aşezarea nelegiuită a sufletului, Zaheu a fost numit "pierdut". Nu uşuratică, adeseori greşită judecata omenească l-a socotit pierdut: Dumnezeu l-a numit aşa. Zaheu se făcuse păcătos înrăit: pentru a strânge bogăţie prin reaua întrebuinţare a cinului era nevoie de vreme îndelungată şi statornicie în felul de a lucra.

Pricina vieţii păcătoase a lui Zaheu este aceeaşi ca pricină de acum a vieţii păcătoase pe care o duc mulţi: urmarea obiceiurilor de obşte şi necunoaşterea sau cunoaşterea lipsită de adâncime a Legii lui Dumnezeu. De obicei, vameşii se lăsau pradă acelui neajuns care este iubirea de câştig: pradă lui s-a lăsat şi Zaheu. Cei mai mulţi dintre locuitorii Iudeii din vremea lui Hristos se îngrijeau aproape numai de starea lor lumească, năzuiau doar spre sporirea materială şi propăşirea pământească.

Legea lui Dumnezeu era studiată atunci în cea mai mare parte doar după literă; dumnezeieştile slujbe se făceau în cea mai mare parte pentru îndeplinirea rânduielilor rituale; faptele bune erau săvârşite superficial, cu răceală, mai mult de ochii lumii. Cu asta se mulţumea şi Zaheu. El trăia… ca toată lumea. Şi acum se aude în dese rânduri: "Trăiesc şi eu ca toată lumea". Deşartă îndreptăţire! Amăgitoare mângâiere! Altceva ne vesteşte şi porunceşte Cuvântul lui Dumnezeu.

"Intraţi prin poarta cea strâmtă, că largă este poarta şi lată este calea care duce la pieire şi mulţi sunt cei care o află. Şi strâmtă este poarta şi îngustă este calea care duce la viaţă şi puţini sunt care o află" (Mt. 7, 13-14).

Uşa cea îngustă este cercetarea osârdnică, temeinică, a Legii lui Dumnezeu atât în Scriptură cât şi cu viaţa; calea cea îngustă este lucrarea îndreptată pe de-a-ntregul după îndreptarul poruncilor evanghelice.

În vremea când Zaheu îşi ducea viaţa după obiceiul lumii vrăjmaşe lui Dumnezeu şi îşi rostuia, cum gândeşte şi spunea lumea, "o situaţie sigură", nu lipsită de însemnătate şi strălucire, iar duhovniceşte era păcătos pierdut, deja sortit veşniciei chinuirilor în temniţele iadului, ei bine, în acea vreme Mântuitorul lumii săvârşea pribegia Sa pământească în ţara celor douăsprezece seminţii ale lui Israil. Zaheu s-a aprins de dorinţa vederii Domnului, a dovedit prin fapte nefăţarnice dorinţele

sale. Alegerea voii lui a fost primită de Domnul, Cunoscătorul inimilor, şi Domnul a binevoit să-l cerceteze pe Zaheu în casa lui. Bucurie l-a cuprins pe păcătos atunci când L-a văzut pe Domnul venind la el, şi greaţă i s-a făcut de păcatele sale, inima i s-a rupt de rodul vieţii păcătoase - de bogăţia stricăcioasă. Stând înaintea Domnulu, Cunoscătorului inimilor, Zaheu a zis: “Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.” (Lc. 19, 8)

În acest legământ sunt cuprinse recunoştinţa păcatului, pocăinţa şi îndreptarea, împreunate cu cea mai mare lepădare de sine. Zaheu îşi recunoaşte nesaţul de câştig şi se hotărăşte să şteargă împilarea aproapelui prin plata, sau, cum am spune astăzi, compensaţie îmbelşugată; Zaheu îşi recunoaşte lăcomia de avere şi se hotărăşte să cureţe, să sfinţească averea sa şi inima sa prin îmbelşugata împărţire de milostenie.

Pocăinţa lui Zaheu este primită fără întârziere de către Domnul. Despre păcătosul care cu câteva minute înainte era în rândul celor lepădaţi şi pierduţi, Domnul vesteşte: “Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam” (Lc. 19, 9).

Zaheu era urmaş al lui Avraam după trup, dar potrivit judecăţii lui Dumnezeu numai prin mijlocirea faptei bune este înfiat de către Avraam. Prin cuvântul casă se poate înţelege sufletul lui Zaheu, unde a intrat mântuirea în urma pocăinţei, care a curăţit acest suflet de păcat; acest cuvânt al Domnului poate privi şi familia lui Zaheu, care, după pilda capului său, cu aceasi lepădare de sine ca şi el, cum se întâmplă deseori, a intrat în adevărata cunoştinţă de Dumnezeu şi în vieţuirea bine plăcută lui Dumnezeu.

Toţi cei care văzuseră că Domnul a cercetat casa lui Zaheu cârteau, socotind că pentru Domnul este necuviincioasă, înjositoare cercetarea unui asemenea păcătos cum apărea Zaheu în ochii societăţii. Neînţeleasă era şi neînţeleasă rămâne pentru minţile trupeşti taina răscumpărării, care cu aceeaşi putere şi uşurinţă vindecă toate păcatele omeneşti, mari şi mici, scoate pe păcătoşi din orice prăpastie a pierzării, oricât de adâncă ar fi aceasta. Pentru această lucrare uimitoare, ea cere de la om credinţa în Răscumpărătorul şi pocăinţa nefăţarnică. Cei ce cârteau, cârteau fiindcă nu pricepeau; nu pricepeau fiindcă în faţa lor se săvârşea o lucrare a lui Dumnezeu pe care mintea omenească neluminată de către har n-are cum să o priceapă.

Tâlcuind ceea ce nu se poate tâlcui şi descoperind puterea de necuprins a răscumpărării, Domnul a zis: A venit Fiul Omului să caute şi să mântuiască pre cel pierdut.

Dumnezeu, luând asupra Sa omenitatea, fără să fie căutat şi chemat de oameni, a venit El Însuşi, din negrăita Sa bunătate, să caute şi să mântuiască neamul omenesc, care pierise din pricina înstrăinării şi îndepărtării sale de Dumnezeu, a venit să caute şi să mântuiască pe fiecare om tras în pierzare de către păcat, cu singura condiţie ca omul să-L primească pe Dumnezeu, care îl caută şi vrea să-l mântuiască.

Sfânta Evanghelie poate fi asemuita unei oglinzi. Fiecare dintre noi va vedea în ea, dacă va voi, starea sufletului său şi atotputernica doctorie cu care ne îmbie Atotputernicul Doctor - Dumnezeu. Dumnezeu-Fiul Se numeşte pe Sine Fiul Omului, fiindcă El a luat omenitatea şi a petrecut între oameni fără a Se deosebi prin nimic de ei la arătare. Asta este urmarea nesfârşitei iubiri dumnezeieşti, a negrăitei smerenii dumnezeieşti.

Fiul Omului - s-o zicem după obiceiul omenesc - avea dreptul să ierte toate păcatele omeneşti, fiindcă S-a adus pe Sine, Dumnezeu Cel Atotdesăvârşit, ca jertfă de răscumpărare pentru omenire şi a nimicit toate păcatele omeneşti, atât de măruntă, cât şi de mare însemnătate, prin necuprinsa, nemăsurata însemnătate a preţului răscumpărării.

Judecata Fiului Omului asupra oamenilor este, precum vedem din Evanghelie, cu totul alta decât a celorlalţi oameni, ce judecă despre aproapele din propria lor dreptate, care este lepădată de Dumnezeu şi vătămată de păcat. Pe toţi păcătoşii ce au primit răscumpărarea prin mijlocirea pocăinţei şi a credinţei, Mântuitorul i-a îndreptăţit, măcar că oamenii i-au osândit; dimpotrivă, pe toţi cei ce au lepădat răscumpărarea prin lepădarea pocăinţei şi a credinţei, El i-a osândit, chiar dacă oamenii i-au socotit drepţi, vrednci de cinstire şi de răsplăţi.

În oglinda evanghelică am văzut astăzi un păcătos căzut pradă patimii lăcomiei, care slujea acestei patimi prin dări nedrepte şi necăjirea în multe feluri a aproapelui; l-aţi văzut pe acest păcătos osândit de oameni, dar îndreptăţit de Dumnezeu pentru credinţa şi pocăinţa lui cea adevărată. Mângâietoare şi dătătoare de curaj privelişte! Potrivit nemincinoasei Sale făgăduinţe, Mântuitorul petrece întru noi până în ziua de astăzi, vindecă sufletele rănite de păcate, şi până în ziua de astăzi n-a trecut dumnezeiasca Lui hotărâre: A venit Fiul Omului să caute şi să mântuiască pre cel pierdut. Amin”.

(în: Sfântul Ignatie Briancianinov, Predici, Editura Sophia, Bucureşti, 2008)

Arhimandritul Sofronie Saharov: Duminica lui Zaheu Vameşul: "Zaheu n-a ţinut seama de părerea mulţimii şi a luat asupra sa ruşinea"

Prefacerea ruşinii în putere împotriva patimilor, în Taina Pocăinţei şi a Sfintei Spovedanii

Omul este făptura cea mai desăvârşită a zidirii lui Dumnezeu. Setea de a cunoaşte mereu mai adânc măreţia chemării noastre celei "mai înainte de întemeierea lumii" nu trebuie să dea răgaz de odihnă minţii şi inimii noastre, ci să sporească neîncetat "în flecare zi, până ce putem să zicem: astăzi! ca nimeni dintre noi să nu se învârtoşeze cu înşelăciunea păcatului". **Cea mai mare vrednicie a omului stă în facerea sa** "***după chipul şi după asemănarea" lui Dumnezeu şi în chemarea de a-L iubi "pe Domnul Dumnezeul său cu toată inima sa, cu tot sufletul său şi cu tot cugetul său"***. **Deşi este zidire, omul a primit poruncă să devină Dumnezeu.**

În Rai, cei întâi zidiţi erau înainte de cădere încununaţi "cu slavă şi cu cinste". "Adam şi femeia lui erau amândoi goi şi nu se ruşinau". Purtau un veşmânt duhovnicesc şi stăteau întorşi cu duhul către Arhetipul lor, Dumnezeu, Care, la rândul Său, li se punea pe Sine înainte spre a fi urmat intru împărtăşire. Ei nu simţeau ruşine înaintea Domnului. însă, când privirea lui Adam a rămas ţintuită asupra lumii zidite, iar mai apoi a călcat porunca, el a fost dezgolit de haina luminoasă a suflării dumnezeieşti. Atunci "***li s-au deschis ochii amândurora, şi au cunoscut că erau goi, şi au cusut frunze de smochin şi şi-au făcut acoperăminte***".

Tot atunci a pătruns ruşinea în viaţa oamenilor, care au pierdut cinstea duhovnicească şi nu au suferit prezenţa binefăcătorului Dumnezeu. Pentru aceasta "s-au ascuns… de la faţa Domnului Dumnezeu". Însă îndepărtarea de Dumnezeu şi înstrăinarea de viaţa Lui au cunoscut o asemenea măsură, încât omul a ajuns să se asemene dobitoacelor celor fără de minte şi să-şi spună în adâncul inimii sale sfâşiate că "nu este Dumnezeu".

Prin căderea lui Adam, firea omului a fost rănită de moarte încă din rai. Ea a fost supusă stricăciunii şi morţii. **Când Isaia a văzut, în lumina lumii celei de sus, adevărata dimensiune a acestei căderi, a înfăţişat-o în cuvinte astfel:** ***"Din creştet şi până la tălpile picioarelor nu-i nici un loc sănătos; totul este numai plăgi, vânătăi şi răni pline de puroi, necurăţate, nemuiate cu untdelemn şi nelegate".*** Omul a suferit o mare pervertire şi a căzut într-un fel de vieţuire împotriva firii.

Tocmai această boală a firii omeneşti vine să o tămăduiască Hristos. Luând asupra Lui neputinţele noastre, prin Patima cea de bunăvoie şi învierea Sa, El a dat viaţă firii noastre celei omorâte de păcat. Este scris în Vechiul şi în Noul Legământ: ***"Duhul Domnului este peste Mine, că Domnul M-a uns să binevestesc săracilor, M-a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să propovăduiesc celor robiţi slobozire şi celor orbi vederea; să slobozesc pe cei apăsaţi şi să vestesc anul plăcut Domnului".***

Deci, Hristos Se aduce pe Sine lumii ca adevăratul doctor şi tămăduitor al firii omeneşti. Lupta tămăduirii omului căzut a fost purtată de către Noul Adam, "care, pentru bucuria pusă înainte-I, a suferit crucea, n-a ţinut seama de ocara ei". Cu alte cuvinte, răbdând ruşinea crucii, Hristos a şters ruşinea noastră şi ne-a mântuit. El însuşi însă spune: "Nu cei sănătoşi au nevoie de doctori, ci cei bolnavi… că n-am venit să chem pe cei drepţi, ci pe cei păcătoşi la pocăinţă". Domnul cheamă la pocăinţă pe "cei bolnavi" şi pe păcătoşi. Prin urmare, ***tămăduirea se leagă nedespărţit de pocăinţă.***

Binevestirea lui Hristos începe prin cuvintele: ***"Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat împărăţia cerurilor".*** Aceste cuvinte refac dialogul dintre Dumnezeu şi oameni, care fusese curmat în rai prin neascultarea celor întâi zidiţi. Ele se rostesc acum în perspectiva unei noi creaţii, a unui neam nou – al cărui începător este însuşi Ziditorul Hristos. Încât **pocăinţa este mijlocul prin care se şterge păcatul şi, în cele din urmă, se plineşte cuvântul cel dintru început al lui Dumnezeu pentru om:** ***"Să facem om după chipul şi după asemănarea Noastră".***

Dar pentru a se pocăi şi a se tămădui de patimi, omul trebuie să-şi cunoască păcatul. Departe de Dumnezeu, el se află în întuneric şi este cu neputinţă să-şi vadă măsura căderii sale. ***Însă, atunci când prin credinţă în Hristos primeşte cuvântul lui Dumnezeu, primeşte în acelaşi timp în inima sa flacăra cerească a harului dumnezeiesc. În acea clipă se luminează şi dobândeşte un nou fel de contemplare.***

Această contemplare este îndoită.

- ***Pe de o parte, focul acesta face să prindă chip în inima credinciosului icoana cerească a Cuvântului Celui ce l-a zidit pe el;***
- ***pe de altă parte, descoperă sărăcia duhovnicească şi abisul întunericului în care se afla omul prin căderea sa.***

Contemplarea aceasta este darul minunat al cerului şi nu conteneşte să-l insufle pe om spre pocăinţă. Ea naşte înlăuntrul său setea de a lepăda "toată spurcăciunea şi prisosinţa răutăţii" şi de a se întoarce cu pocăinţă la casa Tatălui său Cel din ceruri.

Cea mai însemnată piedică în calea luminării şi a îndoitei contemplări este mândria. Aceasta împietreşte inima şi întunecă vederea duhovnicească a sufletului, astfel încât să nu mai desluşească păcatul în fiinţă şi în dimensiunea lui metafizică. Îl închide pe om în el însuşi şi îl îmbată cu plăcerea lucifericii îndumnezeiri de sine. Îl duce la un gol apăsător, la robia iadului şi la ieşirea din minţi. Când omul, înrobit de sila patimii mândriei, scapă către cele din afară căutând o cumpănire pentru pustiirea sa în lumea care îl înconjoară, se adânceşte într-o mai mare stricăciune şi pierzanie, făcându-se în stare de orice crimă sau păcat.

În această stare tragică, omul înfruntă o înfricoşată sfâşiere: el ar putea fie să se ascundă "de la faţa Domnului Dumnezeului" său şi, de bună seamă, să moară "în păcatele lui", nesuferind povara ruşinii pentru păcătoşenia sa, fie să asculte de chemarea lui Hristos la pocăinţă, lepădând logica sa stricată, cu care îşi îndreptăţeşte căderea. Precum am arătat mai sus, ***primirea cuvântului Domnului îi aduce luminarea, dimpreună cu îndoita contemplare şi simţire.*** Pe de o parte, acestea îi pun înainte sfinţenia şi neprihănita iubire a lui Hristos, iar pe de altă parte, întunericul păcatului şi rătăcirea patimilor nasc frică.

Această luminare a harului nu-i aduce sufletului numai contemplare, ci îi dăruieşte şi puterea de a face pasul către mărturisire. **Îndată ce credinciosul ajunge să-şi cunoască păcatul, nu îl ascunde, ci îşi mărturiseşte căderea**

înaintea feţei lui Dumnezeu. Aduce păcatul său la lumină, iar aceasta îl şterge. Aici este cuprinsă puterea tainei spovedaniei. ***"Dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înşine şi adevărul nu este întru noi. Dacă mărturisim păcatele noastre, El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească pe noi de toată nedreptatea".***

Prin pocăinţă şi spovedanie înaintea lui Dumnezeu, mărturisim mai întâi un mare şi universal adevăr, anume adevărul căderii noastre.

Am putea spune că dacă există o împrejurare în care omul se arată fără greşeală înaintea ochilor Domnului, este aceea în care îşi mărturiseşte păcătoşenia sa. Atunci omul este adevărat întru totul. Iar când este adevărat, atrage pe Duhul Adevărului, care îl poartă pe credincios la o adâncă simţire a sărăciei sale duhovniceşti şi îl călăuzeşte apoi spre pocăinţă. Acelaşi Duh Sfânt dăruieşte, totodată, tămăduire şi îndreptare.

Prin pocăinţă şi mărturisire creştinul recunoaşte, de asemenea, mântuitoarea lucrare a lui Dumnezeu, şi mărturiseşte că îşi pune nădejdea nu în om, nici în înger, ci în însuşi Hristos, Cel ce l-a răscumpărat cu sângele jertfei Sale.

Pocăinţa şi spovedania sunt crucea pe care o ridică cel credincios pentru îndreptăţirea şi mântuirea lui; aceasta este mărturisirea practică a credinţei sale.

Însă* Domnul *înştiinţează mai dinainte:* "*De cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat şi păcătos, şi Fiul Omului se va ruşina de el, când va veni întru slava Tatălui Său". Cu alte cuvinte, cel ce se va ruşina a-L primi pe Hristos ca Dumnezeu Cel răstignit şi Mântuitor, şi a primi cuvântul Crucii, Evanghelia Sa, ca putere a lui Dumnezeu "spre mântuirea a tot celui ce crede", va vedea cum şi Hristos Se va ruşina să-l primească pe el în ziua slăvitei Sale veniri.

Într-alt loc, **Domnul** ***spune iarăşi: "Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi şi Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, şi Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri".*** Din cuvintele de mai sus ale Domnului este limpede că mărturisirea şi ridicarea Crucii Sale, care sunt cu putinţă prin alipirea la Trupul lui Hristos şi capătă chip într-o lume care "zace sub puterea celui rău", sunt însoţite de ruşine.

Mărturisirea este anevoioasă, însă are o mare putere şi este mântuitoare în veşnicie. Îndemnându-l pe om către mărturisire înaintea feţei Sale, Hristos îl cinsteşte pe acesta, făcându-l deopotrivă cu Sine însuşi. Dacă omul nu-L primeşte, atunci şi El, la rândul Său, îl va lepăda pe om. Această judecată, oricât de aspră ar părea, este în acelaşi timp şi nespus de îngăduitoare. ***Omul nu este decât rob, în vreme ce Hristos este Domnul tuturor.*** El Se arată aspru pentru a ne insufla teamă şi a ne mântui de ruşinea osândei şi a pierzaniei. Este îngăduitor, pentru a ne acoperi cu ruşinea izvorâtă din recunoştinţă pentru marele dar al mântuirii, şi astfel, cu mărime de suflet, să îndepărtăm ocara de a ne arăta nemulţumitori. ***Ruşinea şi ocara pe care le rabdă cineva ridicând Crucea lui Hristos în această viaţă, călăuzesc la recunoaşterea aceluia de către Domnul; astfel, cele două se prefac în har al înfierii şi putere a vieţii veşnicei împărăţii a Tatălui şi a îngerilor Săi.***

Aceeaşi cinstire i se aduce în taina spovedaniei omului care a fost necinstit de păcat. Credinciosul rabdă ruşinea dinaintea unui preot duhovnic intocmai-pătimitor cu el. Îndată ce-şi vede fărădelegea, nu o ascunde, ci o mărturiseşte Domnului, împotriva sa. Pentru ruşinea la care este supus prin fapta pocăinţei sale, Domnul iartă "necredinţa inimii" lui şi îl înnoieşte prin harul mântuirii veşnice.

Cu cât mai adâncă este ruşinea ce însoţeşte mărturisirea păcatelor la spovedanie, cu atât mai mare este puterea şi harul pe care le va primi omul spre înnoirea vieţii lui. Adevărul acestui cuvânt este mărturisit de predania tuturor veacurilor, până în zilele noastre. **Prin spovedanie se înnoiesc şi se mântuiesc credincioşii înlăuntrul Bisericii.** Este de prisos să spunem cu câtă cinste îl înconjoară preotul duhovnic pe păcătosul care se spovedeşte, de vreme ce acesta are de partea sa cerul întreg care se bucură ***"pentru un păcătos care se pocăieşte".***

În Taina Spovedaniei, ruşinea nu numai că este un lucru sănătos şi firesc, dar mărturiseşte în acelaşi timp că fapta aceasta a pocăinţei se aduce din inimă, că este de bunăvoie şi de o adâncă smerenie. ***Cel ce se pocăieşte adevărat la spovedanie, ia asupra sa în întregime răspunderea pentru căderile sale şi nu se îndreptăţeşte pe sine, precum a făcut Adam în rai. El nu aruncă răspunderea asupra lui Dumnezeu sau a aproapelui, ci rabdă smerit şi cu bărbăţie ruşinea păcatelor sale celor făcute cu voie.***

Această faptă binecinstitoare îl vindecă pe om de cancerul mândriei şi aşează în el smerenia, care grăbeşte harul tămăduitor al lui Dumnezeu, după cuvântul Scripturii: "***Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriţi le dă har***".

Spovedania trebuie să se facă în deplină libertate. Mărturisirea de bunăvoie a păcatului arată că omul nu îl voieşte şi nu îl îmbrăţişează. El rămâne în duhul pe care îl vădeşte rugăciunea Cincizecimii: "Ţie Unuia am greşit, dar Ţie Unuia şi slujim". Săvârşirea spovedaniei îl pregăteşte pe credincios să primească harul Sfântului Duh, care în cele din urmă va înghiţi păcatul. **Prin pocăinţă şi spovedanie, omul învaţă să aibă o dreaptă aşezare şi aplecare către Dumnezeu. Este povăţuit, adică, la cunoaşterea voii dumnezeieşti şi, în felul acesta, află calea vieţii.**

"(...) ***Pentru ce, însă, ruşinea spovedaniei se preface în putere care biruieşte patimile şi păcatul? Şi pentru ce starea acestei fapte îl aşează pe om în calea vieţii?***

Întrebările de mai sus se vor face înţelese îndată, dacă cercetăm pericopa evanghelică despre Zaheu din Ierihon. Acest om de vază şi bogat, începător al vameşilor, a fost stăpânit de **dorinţa "*să vadă cine este Iisus*".** Lucrul acesta era anevoios din pricina înălţimii sale mici, cât şi a mulţimii aflate de faţă. ***Zaheu a luat asupra-şi de bunăvoie ruşinea şi putinţa de a fi luat în râs de mulţime, şi, pentru a-L vedea pe Iisus***, ***"s-a suit într-un sicomor".***

Când Domnul a ajuns în acel loc, a luat aminte la Zaheu; l-a poftit să se pogoare şi să-L întâlnească. I-a făcut chiar şi cinstea de a-l cerceta în casa lui şi a rămâne împreună cu el. Însă rodul acestei vizite este unul minunat.

Uitând de cele ale lumii, Zaheu s-a îndreptat. Nedreptatea fărădelegilor trecutului său a fost îndreptată prin "întoarcerea împătrită". Şi, în chip firesc, aşa precum adevereşte însăşi gura cea sfântă a Mântuitorului Dumnezeu, ***"s-a făcut mântuire casei"*** lui Zaheu.

Cum s-a lucrat puterea marii taine a acestei minuni şi prefacerea acestui nedrept intâi-stătător între vameşi într-un om drept, în care a aflat odihnă bunăvoirea lui Dumnezeu şi a cărui casă a fost răsplătită cu pacea lui Iisus? Lucrul este lesne de înţeles.

Zaheu n-a ţinut seama de părerea mulţimii şi a luat asupra sa ruşinea. ***A fost luat în râs pentru Hristos. Tocmai acest lucru L-a făcut pe Domnul să ia aminte spre el, pentru că a aflat în Zaheu o oarecare înrudire duhovnicească cu Sine însuşi.*** Era la vremea în care Domnul Iisus urca la Ierusalim spre a fi osândit şi a pătimi pentru mântuirea lumii. ***Călătorea către ocara crucii. Dar şi Zaheu, în chip prorocesc, s-a aşezat pe sine pe calea lui Hristos şi a răbdat ruşine. Astfel, Zaheu***

L-a aflat îndată pe Domnul nu numai ca însoţitor pe cale, ci şi ca impreună-mesean în casa sa. Vizita Domnului a adus pace şi har de mântuire casei lui Zaheu. Mai înainte de toate, însă, a lărgit inima sa "*împătrit*", astfel încât să i se îndrepteze viaţa.

Cuvântul "*împătrit*" nu înseamnă nimic altceva decât părtăşia lui Zaheu la taina adâncimii, înălţimii, lungimii şi lăţimii Crucii. Cu alte cuvinte, aşezarea lui Zaheu pe calea Domnului i-a adus acestuia lărgirea existenţei în chip "*împătrit*", adică **l-a născut din nou în nemărginirea vieţii dumnezeieşti.**

Aceeaşi cale smerită este învăţată din Evanghelie în Pilda Vameşului şi a Fariseului şi în cea a Fiului risipitor.

Păstrând ca temei cele de mai sus, ***înţelegem lămurit de ce Taina Sfintei Spovedanii are un atât de mare har şi putere înnoitoare.*** **Datorită împăcării sale cu Dumnezeu prin spovedanie, credinciosul ia asupra-şi de bunăvoie ruşinea păcatelor sale. Această faptă de vitejie a credinţei este socotită de Domnul ca răsplată a mulţumirii şi a recunoştinţei pentru ruşinea crucii pe care El însuşi a răbdat-o pentru noi (…)".**

Toţi drepţii Vechiului Legământ au cunoscut în chip prorocesc această latură a tainei Crucii. Când, de pildă, tânărului şi dreptului împărat al lui Israil, Iosia, i s-a citit pentru întâia dată cartea legii, pe care nu o cunoscuse mai înainte, s-a aflat intru mare uimire şi "şi-a sfâşiat hainele sale".

Simţind îndepărtarea lui Israil de la calea părinţilor şi venirea mâniei lui Dumnezeu, a trimis soli către prorociţa Hulda, pentru a afla voia Domnului cu el şi cu poporul său. Atunci, acea dreaptă femeie i-a prorocit că asupra poporului apostat vor veni într-adevăr relele şi mânia lui Dumnezeu. Ea a mai spus, însă, că Domnul l-a iertat pe rege, întrucât credea în cuvintele cărţii legii şi "s-a muiat inima lui", smerindu-se "înaintea Domnului" şi plângând. Pentru aceasta el nu va vedea relele ce aveau să vină, ci va fi dus cu pace la mormânt şi se va alătura părinţilor săi. Astfel, adânca ruşine a inimii l-a mântuit pe rege şi l-a îndreptăţit înaintea judecăţii Domnului.

Dorind mântuirea noastră, Hristos nu a ţinut seama de Sine. Precum spune Scriptura, "ocările celor ce îl ocărăsc pe El au căzut asupra Sa", ***şi s-au lucrat chiar "afară din tabără".*** Cu alte cuvinte, ***ocara lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră a fost desăvârşită. Asemenea şi noi, atunci când purtăm ocara păcatelor noastre în spovedanie,*** "***afară din tabăra***" ***bunei păreri a lumii şi împotriva***

cugetelor ei, se cuvine "să aducem pururi lui Dumnezeu jertfă de laudă". În acest chip, credinciosul îşi arată mulţumirea către începătorul mântuirii sale şi se aşează pe sine pe calea Domnului. Îl află pe Hristos, care este Calea.

Atunci Domnul devine tovarăşul de călătorie al omului ce se pocăieşte, îi împărtăşeşte acestuia har şi îi înnoieşte viaţa. Precum deja am arătat, înnoirea pe care o primim prin Taina Spovedaniei este pe măsura ruşinii pe care o purtăm atunci când ne dezgolim pe noi înşine înaintea Domnului şi înaintea slujitorului Său. Iar Domnul îl îmbracă pe păcătosul renăscut cu haina harului dumnezeiesc şi cu darul vieţii veşnice.

Precum s-a spus oarecând, Dumnezeu "nu judecă de două ori". Dacă trăim sub judecata cuvântului lui Dumnezeu şi purtăm ocara spovedaniei noastre, atunci scăpăm de judecată ce va să fie în zilele cele mai de pe urmă; ***"Cel ce ascultă cuvântul Meu şi crede în Cel ce M-a trimis are viaţa veşnică şi la judecată nu va veni. Ci s-a mutat din moarte la viaţă".***

Părinţii spun că ***"cel ce ia asupra-şi de bunăvoie prihănirea de sine, aleargă către Patimile lui Hristos". Pilda cea mai potrivită este tâlharul cel bun. Prin prihănirea de sine, el a prefăcut crucea sa personală în Cruce a lui Hristos şi s-a mântuit chiar în aceeaşi zi. Adevărata prihănire de sine atribuie întotdeauna slava lui Dumnezeu, iar ocară celui căzut. "Dumnezeu se vădeşte intru adevărul Său, pe când tot omul intru minciună". Ea umple inima celui ce se pocăieşte cu recunoştinţă şi cu simţirea că "pentru noi, Hristos a murit când noi eram încă păcătoşi" şi în dar i-a mântuit pe cei rău cinstitori.***

Vorbind despre cântarea celor trei tineri din cuptorul cel de foc, marele Ierarh Ioan Hrisostom spune că rugăciunea de mulţumire este cea care se însoţeşte cu prihănirea de sine.

Prin pocăinţă şi spovedanie, lepădăm cugetul cărnii şi primim cugetul "care era şi în Hristos Iisus". Acest cuget este cu totul smerit şi L-a călăuzit de bunăvoie pe Domnul până în părţile cele mai de jos ale pământului, spre a afla şi a mântui pe cei legaţi în iad. Călătoria lui Hristos este opusă celei a lui Adam. Altfel spus, Adam a voit să se înalţe prin sine şi să devină deopotrivă cu Dumnezeu, iar din pricina aceasta a căzut în fundul pierzaniei. Însă cel ce se pocăieşte călătoreşte către cele de jos, după pilda Celui de-al doilea Adam, Domnul. Şi, când ajunge la nimicnicirea cea prin smerenie, devine materie potrivită pentru o facere din nou. Este lucrul Dumnezeului creştinilor să zidească din nimic.

Înainte de lucrarea pocăinţei, omul are toate puterile sale fireşti întoarse către pământul “din care a fost luat“. Mintea sa este dezbinată şi revărsată către zidire. Trăieşte un gol lăuntric, iar menirea sa rămâne neîmplinită. Este purtat spre abisul nimicului. **Adevărata pocăinţă şi smerita spovedanie se însoţesc întotdeauna cu zdrobirea inimii.** ***Această zdrobire se face cu durere adâncă pentru urăciunea căderii. îndurerarea şi ruşinea pentru păcat ară pământul neroditor al inimii şi dezrădăcinează din ea patimile de necinste, tămăduind şi unind puterile sufletului, astfel încât acesta să poată împlini porunca iubirii dumnezeieşti şi să stea înaintea Domnului “în duh şi adevăr“.***

Pe pământ nu există sfârşit al pocăinţei. Fiii lui Dumnezeu nu contenesc a se curăţa pe ei înşişi prin Taina Spovedaniei, căci “***Dumnezeu este lumină şi nici un întuneric nu este întru El***“.

(Cuvânt al cuviosului Sofronie Saharov de la Essex, ucenicul Sfântului Siluan)

Mitropolitul Augustin de Florina - Predică la Duminica a XXXII-a după Rusalii a lui Zaheu – Există soartă?

„Şi când a sosit la locul acela, Iisus, ridicându-şi ochii, l-a văzut" (Luca 19, 5) […]

Un om, care nu are nici o idee despre cuvântul lui Dumnezeu şi judecă lucrurile lumeşte, când aude că Hristos S-a oprit pe cale, Şi-a înălţat ochii şi l-a văzut pe Zaheu în copac, va spune că aşa a fost sortit. Dar oare acest fapt a fost sortit? Şi, în genere, se pune întrebarea: Există soartă?

Strămoşii noştri antici, care adorau idolii, aveau printre alte zeităţi şi pe zeiţa Tihi sau Soarta. Confecţionau statui, care o prezentau pe Tihi (Soarta), ca pe o femeie care deţine comori şi le împrăştie unde vrea. Toate le atribuiau Sorţii; şi cele plăcute şi cele neplăcute. – Aşa a vrut soarta, destinul!…

Hristos a nimicit idolii**.** Şi totuşi există oameni, care pe de o parte se numesc creştini, însă gândesc şi vorbesc ca nişte închinători la idoli. – Soarta, zic. A fost sortit!… Unul e norocos, altul e ghinionist… Şi este atât de înrădăcinată în inimile lor ideea de soartă, încât aceşti oameni L-au anulat pe Dumnezeu; toate le subordonează sorţii. Dar mai există şi unele femei, care profită de ignoranţa oamenilor şi zic – chipurile, că din câteva semne prevăd viitorul. – Să-ţi spun soarta!… Şi şterpelesc portofelele celor neghiobi.

Dar soartă şi destin nu există**.** Acestea sunt fantezii. Să luăm de pildă ceea ce s-a întâmplat în Ierihon. Întrebăm: Întâmplarea aceasta a fost sortită? Nu. Pentru că înainte ca Hristos să privească, a premers un şir de acţiuni.

Zaheu era mai-marele vameşilor. Dar când a auzit că a venit Hristos în cetate, i s-a născut dorinţa de a-L cunoaşte pe Hristos. A ieşit în drum, dar pentru că era mic de statură, nu putea să-L vadă. De aceea, a alergat înainte ca un copilaş, s-a căţărat într-un copac şi de acolo aştepta să treacă Hristos, ca să-L vadă. Această dorinţă puternică a lui Zaheu a văzut-o Hristos, Care cunoaşte inimile oamenilor, şi a hotărât să-i îndeplinească dorinţa puternică şi să-i răsplătească bunăvoinţa. Dacă Zaheu n-ar fi avut această râvnă, Hristos nu Şi-ar fi ridicat privirea spre el. Aşadar, evenimentul n-a fost sortit. Zaheu a meritat interesul lui Hristos. Atâţi alţi oameni, care erau în jurul Lui, nu s-au învrednicit de onoarea de care a fost învrednicit Zaheu.

Dar la fel ca în cazul lui Zaheu, aşa şi în alte episoade şi întâmplări din viaţă nu există soartă. **Fiecare om este creatorul sorţii lui.** ***Pentru că Dumnezeu a dat omului şi minte şi inimă şi conştiinţă şi libertate, ca să se gândească, să judece şi să ia hotărâri care să fie spre folosul lui şi spre propăşirea lui.*** Îşi foloseşte bine darurile dumnezeieşti? Va avea o soartă bună, va trăi fericit. Foloseşte rău aceste daruri? Va avea o soartă rea, va trăi mizerabil. Cine e de vină?

Unul se duce şi doarme pe gura unei fântâni. Noaptea, în timp ce doarme, se întoarce pe-o parte, cade în fântână şi se îneacă. Întrebăm: Cauza este inexistenta soartă? Sau el însuşi, care ar fi trebuit să se gândească la asta înainte de a se întâmpla? Din nefericire, acelaşi lucru îl fac mulţi, iar după aceea îşi blesteamă soarta. Vreţi şi alte exemple? Unul se îmbată. În pofida sfatului medicului, în pofida îndemnurilor şi lacrimilor femeii şi copiilor lui, prietenilor şi rudelor lui, acesta continuă să bea. Se îmbolnăveşte. Devine alcoolic. Cele dinăuntru ale lui ard. Moare. Cine e de vină? Soarta inexistentă sau patima băuturii? Altul este jucător la cărţi şi joacă tot timpul. În sfârşit, falimentează şi ajunge la închisoare. Cine e de vină? Soarta sau patima lui? Bine zice poporul: **„Cum îţi aşterni aşa vei dormi”**. Astfel, prin aceste exemple se demonstrează că omul este creatorul viitorului său, al sorţii lui.

Dar trebuie să mărturisim că există şi lucruri care nu depind de acţiunile omului. Astfel de lucruri sunt de pildă cutremurul, inundaţia, neplouarea, seceta, epidemiile şi alte rele care se întâmplă în viaţa umană. [...]

****

Concluzia noastră este că nu există soartă. ***Omul prin faptele lui bune sau rele este creatorul viitorului său.*** Dar deasupra tuturor stă Dumnezeu, Care, fără să anuleze voinţa omului, se îngrijeşte cu nesfârşită dragoste de întreaga Lui creaţie, iar mai

înainte de toate de om. Aşadar, nu sorţii, nu destinului şi norocului, ci ***„Pe noi înşine şi unii pe alţii şi toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm”*** (Dumnezeiasca Liturghie).

(traducere: Frăţia Ortodoxă Misionară „Sfinţii trei noi Ierarhi”)

Sfântul Ioan Maximovici - Predică la Duminica a XXXII-a după Rusalii - „Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân”

Iisus a intrat în Ierihon şi trecea prin oraş. Şi iată că un oarecare Zaheu, mai-marele vameşilor, un om bogat, căuta să-L vadă pe Iisus, să vadă cine este. Nu putea vedea din spatele mulţimii, pentru că era mic de statură. Atunci, alergând înainte, s-a urcat într-un sicomor ca să-L vadă, pentru că Iisus urma să treacă pe acolo. Când ajunse în acel loc, Iisus,privind în sus, îl văzu şi îi spuse: „Zaheu, coboară mai repede, căci astăzi trebuie să fiu în casa ta”. El coborî degrabă şi îl primi cu bucurie. Şi, văzând lumea acestea, a început să cârtească şi să murmure, că Iisus a intrat la un om păcătos. Iar Zaheu, stând, i-a spus Domnului: „Iată, jumătate din averea mea o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit”. Iar Iisus a zis: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam. Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut” (Luca 19, 1-10).

Cine este Zaheu? *„Mai-marele vameşilor.”* Obişnuita antiteză dintre vameşul smerit şi mândrul fariseu ne întunecă adesea în minte caracteristicile reale ale acestor două tipuri de personaje. Dar, ca să înţelegem corect Evanghelia, trebuie să ni-i imaginăm cu claritate.

Fariseii erau într-adevăr drepţi. Dacă, pe buzele noastre, numele de „fariseu” sună ca o ocară. În zilele lui Hristos şi în primele decenii ale creştinismului nu era aşa. Dimpotrivă, Sfântul Apostol Pavel declară triumfător în faţa iudeilor: „***Eu sunt fariseu, fiu de farisei***” (Fapt. 23, 6). Apoi tot el le scrie creştinilor, fiilor săi duhovniceşti: ***„Sunt din neamul lui Israel, din seminţia lui Veniamin, evreu din***

evrei, după lege fariseu (Fil. 3, 5). Şi, în afară de Sfântul Apostol Pavel, mulţi alţi farisei au devenit creştini: Iosif, Nicodim, Gamaliel.

Fariseii (în ebraica veche, „perusim”, în aramaică, „ferisim”, ceea ce înseamnă „alţii”, „separaţi”) erau râvnitori ai Legii lui Dumnezeu. Ei „se odihneau în Lege”, adică meditau la ea necontenit, o iubeau, se străduiau să o împlinească întocmai, o propovăduiau, o tâlcuiau.

Rostul demascărilor repetate a fariseilor pe care le face Domnul este de a-i preveni că toată nevoinţa lor, toate silinţele lor cu adevărat bune, ei le compromit în ochii lui Dumnezeu, le fac de nimic, şi astfel îşi capătă osândă, iar nu binecuvântare de la Dumnezeu, datorită înălţării cu duhul, din pricina faptelor de dreptate pe care le săvârşesc, a orgolioasei păreri de sine şi, ce este mai grav, a osândirii aproapelui – pentru care îl avem ca exemplu grăitor pe fariseul din pildă, care spunea: ***„Dumnezeule, îţi mulţumesc că nu sunt ca ceilalţi oameni*** (Luca 18, 11).

Dimpotrivă, vameşii erau cu adevărat păcătoşi, încălcători ai legilor fundamentale ale lui Dumnezeu. Vameşii erau cei ce strângeau birurile de la evrei pentru romani. Să nu uităm că evreii, cunoscându-şi bine situaţia de excepţie de aleşi ai lui Dumnezeu, erau vestiţi prin faptul că ***„Noi suntem sămânţa lui Avraam şi nimănui niciodată n-am fost robi*** (In. 8, 33). Iar acum, în urma ştiutelor evenimente istorice, ei s-au trezit subjugaţi, înrobiţi de poporul mândru şi brutal, „de fier”, al păgânilor romani. Şi jugul acestei înrobiri se îngreuna tot mai mult şi devenea tot mai apăsător.

Semnul cel mai simţit şi mai grăitor al subjugării şi al supunerii evreilor de către romani era plata către cuceritorii lor a tot felul de biruri şi dăjdii. Pentru evrei, ca şi pentru toate popoarele antichităţii, plata birurilor era în primul rând un semn al supunerii. Iar romanii, neavând nici un fel de scrupule faţă de poporul cucerit, le pretindeau cu brutalitate şi neînduplecare atât birurile hotărâte, cât şi altele suplimentare. Desigur că evreii plăteau cu ură şi cu dispreţ. Nu degeaba, dorind să-L compromită pe Domnul în faţa poporului Său, cărturarii îl întrebau: ***„Se cuvine să dăm dajdie Cezarului sau nu?*** (Matei 22, 17). Ei ştiau că, dacă Hristos va răspunde că nu, va fi uşor de învinuit în faţa romanilor, iar dacă va răspunde că da, atunci va fi compromis definitiv în ochii poporului Său.

Atâta vreme cât romanii cârmuiau Iudeea prin intermediul domnitorilor locali, de felul lui Irod, Arhelau, Agripa şi alţii, această supunere faţă de Roma şi, în particular, obligativitatea plăţii birurilor se îndulcea pentru iudei prin faptul că ei se

supuneau nemijlocit domnitorilor lor, cărora le plăteau tributul, iar aceia, la rândul lor, se supuneau şi plăteau Romei.

Dar exact cu puţină vreme înainte de începerea propovăduirii Mântuitorului, s-a produs o schimbare în sistemul de conducere a Iudeii. Recensământul general, legat de evenimentul Naşterii lui Hristos, a fost primul pas pentru instaurarea tributului individual pentru toţi supuşii romani ai acestei regiuni, în anul 6 sau 7 după Naşterea lui Hristos, după înlocuirea lui Arhelau, când a fost introdusă dania personală pentru toţi locuitorii Palestinei, iudeii au răspuns la aceasta cu revolta fariseului Sadoc şi a lui Iuda Galileianul (vezi Fapt. 5, 37) şi cu mare greutate reuşi arhiereul Iazar să liniştească atunci mulţimea.

În locul domnitorilor locali, au fost numiţi la conducerea Iudeii şi a regiunilor învecinate procuratori romani. Pentru o mai eficientă colectare a tributului, romanii au apelat la un institut al vameşilor, existent deja de multă vreme la Roma. Dar, în timp ce la Roma şi în întreaga Italie vameşii se recrutau din respectabila pătură socială a călăreţilor, în Iudeea romanii erau nevoiţi să recruteze vameşi din renegaţii societăţii, din iudeii care acceptau să treacă în slujba lor şi să-şi constrângă confraţii la plata daniilor.

Acceptarea unei asemenea slujbe era corelată cu cea mai profundă decădere morală. Ea era legată nu numai de trădarea naţională ci, în primul rând, de cea religioasă: ca să devii armă de înrobire a poporului ales de Dumnezeu de către nişte păgâni primitivi, trebuia să te lepezi de făgăduinţa lui Israel, de sfinţii lui, de speranţele lui, mai ales că romanilor nu le păsa de suferinţele sufleteşti ale agenţilor lor: acceptând această funcţie, vameşii trebuiau să facă jurământ păgânesc de credinţă împăratului şi să aducă jertfă păgânească spiritului său (geniului împăratului).

Desigur că vameşii, strângând biruri de la fraţii lor de acelaşi sânge, nu urmăreau numai interesele Romei. Dar, urmărindu-şi scopurile egoiste, îmbogăţindu-se pe spinarea confraţilor înrobiţi, ei îngreunau şi mai mult, insuportabil de mult, jugul asupririi romane.

Iată cine erau vameşii. Iată de ce erau înconjuraţi de ură îndreptăţită şi de dispreţ, ca trădători ai poporului lor, trădători nu ai unui neam oarecare, ci ai celui ales, arma lui Dumnezeu în lume, unicul popor prin care lumii îi putea veni renaşterea şi mântuirea.

Toate acestea se referă în cel mai înalt grad la Zaheu, întrucât el nu era un vameş de rând, ci mai-marele vameşilor – arhitelonis. Fără îndoială că le făcuse pe toate: adusese jurământ păgânesc şi jertfa păgânească, îi jupuia fără milă de dăjdii pe confraţii săi, le mai şi mărea birurile în interesul lui propriu. Şi deveni, cum mărturiseşte Evanghelia, un om bogat.

Desigur că Zaheu înţelegea bine că pentru el erau pierdute toate aşteptările lui Israel. Toate cuvintele pronunţate de prooroci, îndrăgite din copilărie, la auzul cărora fremăta de bucurie orice suflet credincios din vremea Vechiului Legământ, „cunoscător al strigătului proorocesc", nu erau pentru el. El era trădătorul, un renegat. El nu avea parte în Israel.

Şi iată că ajung până la el zvonuri că Sfântul lui Israel, Mesia cel profeţit de prooroci, a venit deja pe pământ şi, împreună cu un mic grup de ucenici, trece prin câmpiile Galileei şi Iudeei, propovăduind Evanghelia împărăţiei şi săvârşind mari minuni, în sufletele credincioase se aprind, fremătător, speranţe pline de bucurie. Cum va reacţiona la aceasta Zaheu?

Pentru el, personal, venirea lui Mesia este o catastrofă, înseamnă că stăpânirea romană se sfârşeşte şi desigur că biruitorul Israel se va răzbuna pe el pentru pierderile suferite din cauza lui, pentru jignirile şi strâmtorările pe care i le-a pricinuit. Dar chiar dacă nu este aşa, căci – după mărturia proorocului – ***Mesia vine drept, biruitor şi smerit*** (Zah. 9, 9) chiar şi atunci biruinţa lui Mesia nu îi va aduce decât cea mai mare ruşinare şi privarea de toată bogăţia şi situaţia pe care le-a dobândit cu înfricoşătorul preţ al trădării lui Dumnezeu, a poporului natal şi a tuturor aşteptărilor lui Israel.

Dar poate că nu e tocmai aşa. Poate că noul prooroc nu e deloc Mesia. Nu toată lumea crede în El. Cei mai importanţi duşmani ai vameşilor şi, în particular, ai lui Zaheu – fariseii şi cărturarii – nu cred în El. Poate că toate acestea nu sunt decât scornelile deşarte ale lumii. Atunci poate continua să trăiască liniştit, ca şi mai înainte.

Dar Zaheu nu vrea să rămână ţintuit de astfel de gânduri. El vrea să-L vadă pe Iisus, ca să se lămurească, să se lămurească cu certitudine cine este El. Şi Zaheu doreşte ca proorocul care trece pe lângă el să fie cu adevărat Mesia Hristosul. El doreşte să strige, împreună cu proorocii: „O, dacă ai desface cerurile şi ai coborî!" – chiar dacă asta ar însemna o catastrofă de moarte pentru el, Zaheu. ***Există, va să zică, în sufletul său astfel de adâncimi, pe care nici el însuşi nu şi le dibuise până acum, există în el o iubire aprinsă, arzătoare, mistuitoare, totalmente***

dezinteresată faţă de „aşteptarea popoarelor”, faţă de chipul zugrăvit de profeţi al blândului Mesia, Care „a luat asupra Sa neputinţele noastre, şi a purtat durerile noastre”. Şi, dacă s-a ivit ocazia de a-L vedea, Zaheu nu se mai gândeşte la sine.

Pentru el personal, pentru Zaheu, biruinţa lui Mesia înseamnă dezastru şi moarte. Dar el nu se gândeşte la asta. El vrea să-L vadă măcar cu coada ochiului pe Acela pe Care L-au prevestit Moise şi proorocii. Şi iată că Hristos trece pe lângă el. El este înconjurat de mulţime. Zaheu nu poate să-L vadă, fiind mic de statură. Dar setea cu totul dezinteresată a lui Zaheu, dezinteresată până la totala lepădare de sine, ca măcar de departe să-L vadă pe Hristos, este atât de nemărginită, este de nebiruit, încât el – un om bogat, cu situaţie, funcţionar al Imperiului roman – neţinând seama de nimic, cuprins doar de dorinţa fierbinte de a-L vedea pe Hristos, în mijlocul mulţimii duşmănoase, care-l urăşte şi-l dispreţuieşte, încalcă toate convenţiile, toate cuviinţele formale, şi se suie în copac, într-un smochin – un sicomor, care crescuse în cale.

Şi ***ochii marelui păcătos, căpetenia trădătorilor, se întâlniră cu ochii Sfântului lui Israel – Hristos-Mesia, Fiul lui Dumnezeu.***

Iubirea vede ceea ce nu îi este accesibil ochiului indiferent sau duşmănos. Iubind dezinteresat chipul lui Mesia, Zaheu a putut să recunoască imediat în învăţătorul aflat în trecere prin Galileea pe Domnul Hristos, iar Domnul, plin de iubire dumnezeiască şi omenească, a văzut în acest Zaheu, care îl privea din ramurile sicomorului, acele adâncimi sufleteşti pe care nici Zaheu nu şi le cunoscuse până atunci: ***Domnul a văzut că iubirea arzătoare pentru Sfântul lui Israel, neîntunecată câtuşi de puţin de vreun interes personal, a acestei inimi de trădător, poate să-l renască şi să-l înnoiască.*** Atunci răsună glasul dumnezeiesc: ***„Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân”.*** Şi renaşterea morală, mântuirea, înnoirea au venit la Zaheu şi la toată casa lui.

Fiul Omului a venit cu adevărat să-i caute şi să-i mântuiască pe cei pierduţi.

Doamne, Doamne, şi noi Te-am trădat odinioară, ca Zaheu, pe Tine şi lucrarea Ta, ne-am lipsit de partea noastră din Israel, ne-am trădat aşteptările! Dar, chiar de-ar fi întru ruşinarea noastră şi a celor ca noi, vie împărăţia Ta, biruinţa Ta şi sărbătoarea Ta! Ca să nu-şi bată joc vrăjmaşii Tăi de moştenirea Ta! Chiar dacă venirea Ta ne va aduce pieire şi osândă, după cum merităm pentru păcatele noastre, vino, Doamne, vino degrabă! Dar dă-ne să vedem, măcar de departe,

biruinţa adevărului Tău, chiar dacă nu vom izbuti a-i fi părtaşi! Şi pomeneşte-ne, mai presus de aşteptările noastre, cum 1-ai pomenit odinioară pe Zaheu!

(***Sfântul Clement Romanul relatează că, ulterior, Zaheu a devenit însoţitorul Sfântului Apostol Petru şi, împreună cu întâiul dintre apostoli, a propovăduit la Roma, unde şi-a primit mucenicescul sfârşit pentru Hristos, în timpul lui Nero. Le-a răsplătit romanilor creştineşte, cu cea mai mare binefacere pentru răul de moarte pe care au fost pe cale să i-1 pricinuiască, în mândra capitală a romanilor, care l-au ispitit şi l-au înrobit odinioară şi l-au silit să se lepede de tot ce-i era mai sfânt sufletului său, soseşte Zaheu, eliberat de harul Domnului nostru Iubitor de oameni, şi îi aduce Romei nu blestem, ci binecuvântare, dându-şi pentru aceasta chiar propria viaţă***).

(Sfântul Ioan Maximovici, "Predici şi Îndrumări Duhovniceşti" - Editura Sophia, Bucureşti, 2006)

“Saltul mortal” al lui Zaheu cel pocăit sau sfânta neruşinare de Hristos: “Câţi dintre noi sunt cu adevărat pregătiţi să se lepede de iubirea de slavă şi să se facă de râsul lumii pentru Domnul?”

Mitropolitul Naum al Strumiței:

Iată o pildă evanghelică veşnic vie şi proaspătă: omul, chiar dacă are o credinţă de început, nedesăvârşită, din prea mare dorinţă şi dor de a-L vedea pe Domnul sau să cerceteze dacă este El, poate să se lepede de slava sa omenească, ştiind că prin aceasta se va arăta caraghios sau chiar ieşit din minţi în ochii oricui. Câţi dintre noi sânt cu adevărat pregătiţi să se lepede de iubirea de slavă, de slava mincinoasă, şi câţi dintre noi sânt pregătiţi să arate ca nişte sărmani şi să se facă de râsul lumii pentru Domnul şi pentru întâlnirea cu El, chiar şi de departe, chiar neştiind sau doar nădăjduind că apoi va trebui să-L primească în propria casă? Aceasta este acel salto mortale al „omului vechi” pe care puţini sânt pregătiţi să-l facă, cu nădejdea că totuşi, la sfârşit, mâna Domnului îi va apuca cu blândeţe. Cred că mai marele vameşilor, bogatul Zaheu, chiar acel lucru nădăjduia şi chiar aşa se simţea alergând înainte şi urcându-se în smochin.

Oricum, acest lucru nu rămâne […] trecut cu vederea şi nerăsplătit de Cel care vede tot şi care cunoaşte inimile tuturor, Dumnezeu-Omul Hristos: ***Şi dacă au venit la locul acela, căutând Iisus, l-a văzut pe dânsul, şi a zis către dânsul: Zachee, grăbeşte de te pogoară că astăzi în casa ta mi se cade să fiu.***

Domnul îl numeşte pe Zaheu pe nume şi îi desluşeşte dorul său la fel ca şi lui Natanail, căruia i-a spus că l-a văzut încă de când era sub smochin. Şi tot ca şi Natanail - care a înţeles îndată că Cel spre care îşi îndreptau atunci rugăciunile este Acelaşi cu acest Iisus care acum stă în faţa lui - aşa şi Zaheu acum, suit în smochin, înţelege că inima sa, adică numele şi persoana sa cu toate gândurile şi dorinţele de taină, precum şi dorul de a-L primi în casa sa, sânt descoperite în faţa Acestui Iisus care, într-adevăr, precum a auzit mai înainte, nu poate să fie nimeni altcineva decât Însuşi Domnul, care ştie tot; nimeni altcineva decât Unsul lui Dumnezeu, decât Fiul Celui Binecuvântat.

Şi grăbindu-se s-a pogorât - ştiind deja, prin credinţa sa îndreptăţită şi întărită, foarte bine şi Cine îl cheamă, şi pe Cine trebuie să primească în casa sa - şi L-a primit pe Dânsul bucurându-se. Şi s-a bucurat mult de acest lucru, aşa cum poate omul să se bucure de primul har.

Şi văzând toţi (care au o mare preţuire de sine şi care din zavistie judecă şi osândesc) cârâiau zicând: că la un om păcătos a intrat să găzduiască.

Însă Zaheu, cu pocăinţa sa adevărată, lucrătoare, a îndreptăţit prezenţa Dumnezeu-Omului Hristos în casa sa: ***Iar Zacheu, stând, a zis către Domnul: Iată, jumătate de avuţia mea, Doamne, o dau săracilor, şi de am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.***

În acel moment Zaheu s-a lepădat îndeajuns de patima iubirii de argint şi purcede a face ca cel căruia Domnul i-a spus: De voeşti să fii desăvârşit, mergi, vinde-ţi averile tale şi le dă săracilor, şi vei avea comoară în cer, şi vino, urmează Mie. /Mt. 19, 21/ Şi, într-adevăr, chiar asta se şi întâmplă - Zaheu împarte aproape (dacă nu) întreaga sa avere şi dobândeşte comoară în cer. Eliberându-se îndestul de patima iubirii de slavă şi într-o mare măsură de patima iubirii de argint, omul, de obicei, se eliberează într-o mare măsură şi de patima iubirii de plăcere: Însă cele ce sânt la voi, daţi-le milostenie, şi iată, toate vor fi vouă curate. /Lc. 11, 41/ Aceasta este înfăţişarea stării inimii curăţite îndeajuns de patimi.

Mântuirea este întotdeauna legată de deschiderea inimii, de a aduce în clipa de faţă harul de la Botez şi de luminarea minţii - aş spune şi de rugăciunea minţii şi a inimii - măcar şi în ultimile clipe din viaţa noastră. Aşa înţeleg eu cuvintele Domnului, cuvintele lui Iisus cu care El a îndreptăţit felul de a face lucrarea al lui Zaheu şi a întărit noua lui stare duhovnicească - luminarea: ***Şi a zis către el Iisus: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteea, pentru că şi acesta fiu al lui Avraam***

este (altfel spus, pentru că şi el este dintre cei ce moştenesc Împărăţia Cerurilor), ***că a venit Fiul Omului să caute şi să mântuiască pre cel pierdut. /Lc. 19,9-10/***

Iată încă o adeverire despre nevoinţa cea firească şi creşterea duhovnicească a lui Zaheu, ce a urmat întoarcerii sale, luată din Sinaxar: „Sfântul apostol Zaheu la început a fost vameş şi păcătos, însă când Domnul l-a văzut suit în copac în Ierihon pentru El, a intrat în casa lui, iar acest lucru l-a atras pe Zaheu la pocăinţă. Mai târziu el l-a însoţit pe Sfântul apostol Petru, care l-a pus episcop în Cezareea Palestinei, unde i-a slujit credincios Evangheliei, adormind în pace."

(din: Mitropolitul Strumiţei, Naum, "Nici Eu nu voi spune vouă…", Editura Predania, 2015)

****

Sfântul Macarie Egipteanul: (extras din Omilia "Despre răbdare şi discernământ")

"Se cuvine ca acela care vrea să intre prin poarta cea strâmtă, în casa celui puternic [diavolul - n.n.], ca să-i răpească lucrurile lui, să nu-şi cruţe trupul ci, întărindu-se în Duhul Sfânt, să aibă mereu în minte cuvântul Domnului, care a zis: «Trupul şi sângele nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu» (I Cor. 15, 50).

Cum se întăreşte cineva în Duhul? (Se întăreşte) luând aminte la cuvântul apostolului. Or, apostolul spune că înţelepciunea lui Dumnezeu este socotită de oameni nebunie (I Cor. 1, 23). Şi profetul zice: «Am văzut pe Fiul Omului; chipul Lui este fără strălucire, iar El părăsit de toţi fiii oamenilor» (Isaia 53, 2). Prin urmare, se cuvine (ca acela care vrea să se întărească în Duhul) să devină fiul lui Dumnezeu, mai întâi să se smerească şi să fie socotit neînsemnat şi fără de minte. Să nu-şi întoarcă faţa de la scuipături să nu urmărească slavă, nici frumuseţea acestui veac, sau ceva asemănător, să nu aibă «unde să-şi plece capul» (cf. Matei 8, 20), (să se lase) batjocorit şi dispreţuit, să fie priveliştea tuturor, să fie socotit vrednic de călcat în picioare, combătut pe faţă şi pe ascuns.

Atunci Însuşi Fiul lui Dumnezeu, Cel ce a zis: «Voi locui şi voi umbla între voi» (cf. II Cor. 6, 16) Se va arăta inimii lui, iar acesta va primi putere şi tărie ca să lege pe cel puternic [pe diavolul - n.n.] şi să răpească lucrurile lui; «să calce peste aspidă şi vasilisc» (Ps. 90, 13), «peste scorpii şi peste şerpi» (Luca 10, 19)".

(din: Sfântul Macarie Egipteanul, “Scrieri. Omilii duhovniceşti”, PSB 34, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al BOR, Bucureşti, 1992)

***

Sfântul Ioan Gură de Aur: (din “Tâlcuiri la Epistola a doua către Timotei, Tit, Filimon”)

Deci, nu te ruşina de a mărturisi pe Domnul nostru, nici de mine, cel pus în lanţuri pentru El, ci pătimeşte împreună cu mine pentru Evanghelie după puterea de la Dumnezeu. El ne-a mântuit şi ne-a chemat cu chemare sfântă, nu după faptele noastre, ci după a Sa hotărâre şi după harul ce ne-a fost dat în Hristos Iisus, mai înainte de începutul veacurilor, iar acum s-a dat pe faţă prin arătarea Mântuitorului nostru Iisus Hristos. (II Timotei 1, 8-10)

Nimic nu poate fi mai rău decât atunci când cineva, stăpânit fiind de raţionamente omeneşti, judecă şi măsoară lucrurile cele dumnezeieşti; fiindcă în trupul acesta se va izbi de piatra aceea cu putere şi va fi lipsit de lumină. Căci, dacă cel ce voieşte a pune stăpânire pe lumina soarelui cu ochii cei omeneşti, nu numai că nu va reuşi sau nu se va putea împotrivi razelor lui, ci, pe lângă acest eşec, va şi suferi multă vătămare, cu atât mai mult cel ce voieşte a-şi îndrepta privirea către acea lumină şi a vedea prin raţionamentele sale, nu numai că va cădea, ci încă şi batjocoreşte harul lui Dumnezeu.

Priveşte cum Marcion, Mani şi Valentin - şi toţi ceilalţi care au introdus în Biserica lui Dumnezeu ereziile şi dogmele lor vătămătoare - s-au pierdut; căci, măsurând cele ale lui Dumnezeu prin raţionamente omeneşti, s-au ruşinat de iconomia Lui.

Deşi este vrednic de cinste şi de laudă, mai mult decât de ruşine; vorbesc de crucea lui Hristos. Nimic nu constituie o mai mare dovadă a iubirii Sale de oameni - de ai pune în considerare cerul sau marea, sau pământul, sau chiar toate cele făcute din nimic - decât crucea Lui. Pentru aceasta şi Pavel se laudă cu ea, zicând: „Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda decât numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos“. (Galateni 6, 14)

Însă cei trupeşti şi care nu-I pot atribui lui Dumnezeu nimic mai mult decât oamenilor cad şi se ruşinează. De aceea Pavel de la început îl sfătuieşte pe Timotei, zicând: „nu te ruşina” că-L propovăduieşti pe Cel răstignit - căci aceasta este „mărturisirea” -, moartea lui Hristos, zice. În ele însele, moartea, închisoarea şi lanţurile sunt vrednice de ruşine şi de batjocură; însă dacă cineva ar adăuga şi

cauza lor şi ar cunoaşte bine taina, ar găsi pe fiecare din acestea încărcată de multă laudă şi cinste.

Căci moartea aceea a mântuit lumea cea pierdută; că moartea aceea a unit pământul cu cerul; că moartea aceea a nimicit tirania diavolului, iar pe oameni i-a făcut îngeri şi fii ai lui Dumnezeu. Moartea aceea a ridicat firea noastră în tronul cel împărătesc, iar lanţurile acelea pe mulţi i-au întors de la rătăcire. „Deci, nu te ruşina, zice, de a mărturisi pe Domnul nostru, nici de mine, cel pus în lanţuri pentru El, ci pătimeşte împreună cu mine pentru Evanghelie", şi anume, chiar tu de vei pătimi acestea, să nu te ruşinezi.

Cum că acestea a voit să spună, se învederează şi din cele zise mai sus, prin expresia: „Căci Dumnezeu nu ne-a dat duhul temerii, ci al puterii şi al dragostei, şi al înţelepciunii" (1, 7), precum şi din cele spuse după aceasta. „Ci pătimeşte împreună", adică nu simplu să nu te ruşinezi, ci, chiar cercând (suferind, experimentând) acele patimi, să nu te ruşinezi. Şi n-a spus: „să nu te temi sau să te împuţinezi", ci: „nu te ruşina", ca şi cum n-ar fi nici o primejdie, ci doar o oarecare ruşine.

Ruşine aceasta este dacă tu te înspăimânţi. „Deci, să nu te ruşinezi dacă eu, zice, care învii morţii, care fac mii de semne şi minuni, eu, care cutreier lumea întreagă, acum sunt legat; fiindcă nu ca făcător de rele sunt legat, ci pentru Cel răstignit. Căci, dacă Stăpânul meu nu S-a ruşinat de cruce, nici eu nu mă ruşinez de lanţuri."

Şi bine a făcut el că, îndemnându-l a nu se ruşina, mai întâi îi aminteşte de cruce. „Dacă nu te ruşinezi de cruce, zice, nu te ruşinezi nici de lanţuri; că, dacă Domnul şi Stăpânul nostru a suferit crucea, noi cu atât mai mult vom suferi lanţurile. Cel ce se ruşinează de acestea, se ruşinează şi de Cel ce S-a răstignit şi a pătimit acestea. Căci eu, zice, nu sufăr acestea pentru mine. Deci, nimic omenesc nu suferi dacă te împărtăşeşti de asemenea patimi."

„Ci pătimeşte împreună cu mine pentru Evanghelie" - nu ca şi cum Evanghelia ar pătimi împreună - „după puterea lui Dumnezeu, zice, care ne-a mântuit şi ne-a chemat cu chemare sfântă, nu după faptele noastre, ci după a Sa hotărâre şi după harul ce ne-a fost dat în Hristos Iisus, mai înainte de începutul veacurilor". De altfel, fiindcă expresia „pătimeşte împreună" este dificilă auzului, apostolul iarăşi îl mângâie. „Nu cumva, zice, tu suferi acestea cu puterea ta? Cu puterea lui Dumnezeu suferă-le. Al tău este de a le voi şi a le prefera pe acestea."

[…]

(din: Sfântul Ioan Gură de Aur, Tâlcuiri la Epistola a doua către Timotei, Epistola către Tit, Epistola către Filimon ale Sfântului apostol Pavel, Editura Nemira, 2005)

Părintele Arsenie Boca – Zacheu, vameşul

„***Toţi murmurau şi ziceau: a intrat să poposească la un om păcătos.***" (Luca 19,7)

Ei, „drepţii", osândeau şi pe Iisus şi pe Zacheu.

Pe Iisus că nu se „ţine" sfânt, ci se „pogoară" şi cinsteşte cu venirea Sa pe un păcătos; iar pe păcătos îl osândeau ca nevrednic de Iisus. Mutra aceasta tulburată, din care sfredeleau ochii osândirii, iată că primeşte următoarea palmă, - mai întâi de la Zacheu: „***Atunci Zacheu, stând în faţa Domnului, a zis: iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor, şi de-am năpăstuit pe cineva cu ceva întorc împătrit.***"

Iată că îndreptarea omului „în faţa Domnului" astupă gura oamenilor. Dar le-a astupat-o şi Domnul, ***zicând: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi el fiu al lui Avraam este***".

Se vede limpede că Domnul îi are în vedere şi pe cârtitori, căci şi lor le bate răspunsul, pentru că de-ar fi vorbit Iisus numai cu Zacheu, i-ar fi zis acestuia aşa: că şi tu, fiu al lui Avraam eşti; dar nezicând aşa, se vede că le împrăştia acestora ţepele osândelor.

Iată prin urmare, că omul care se îndreaptă, fie el oricât de vameş şi de păcătos, simte bucuria pe care n-o rănesc osândele, şi nici el n-are om de osândit. De aci începe omul să samene cu Dumnezeu.

Când vine Domnul la tine te dezlegi de toate, nu numai de nedreptăţile tale, ci şi

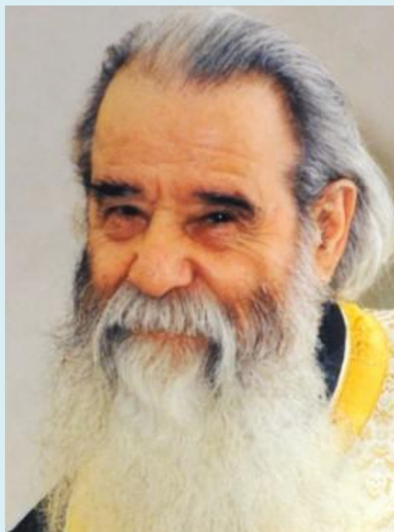
de toată dreptatea ta. Când „stai în faţa Domnului" eşti mai presus de lumea aceasta, mai presus de avuţia lumii, mai presus de trăncăneala şi cârteala vieţii; - ai, cu un cuvânt, ceva din liniştea mai presus de lume a lui Dumnezeu.

De altfel nici n-ajungi „în faţa lui Dumnezeu" până n-ai întors toate ale Cezarului, înapoi Cezarului.

De aci încolo, începe sfinţenia.

Prislop. 30.1.49

Părintele Constantin Galeriu - Predică la Duminica lui Zaheu

În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Binecuvântaţi şi dreptmăritori creştini în Sfânta Biserică a Domnului nostru Iisus Hristos!

Primească dragostea dumneavoastră dumnezeiescul cuvânt al Evangheliei de astăzi: "… ***Şi intrând, trecea prin Ierihon, şi iată un bărbat, cu numele Zaheu, şi acesta era mai-marele vameşilor şi era bogat. Şi căuta să vadă cine este Iisus, dar nu putea de mulţime, pentru că era mic de statură. Şi alergând el înainte, s-a suit într-un sicomor, ca să-L vadă, căci pe acolo avea să treacă. Şi când a sosit la locul acela, Iisus, privind în sus, a zis către el: Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân. Şi a coborât degrabă şi L-a primit, bucurându-se. Şi văzând, toţi murmurau, zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos. Iar Zaheu, stând, a zis către Domnul: Doamne, iată, jumătate din avuţia mea o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, îi întorc împătrit. Şi a zis către el Iisus: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, pentru că şi acesta este fiu al lui Avraam. Că Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut.***"(Luca 19, 1-10).

Iubiţilor! Concluzia, încheierea acestei Evanghelii, stă ca temelie cuvântului nostru: "***A venit Fiul Omului să caute şi să mântuiască pe cel pierdut***" - şi deodată, numai acest cuvânt - ***Fiul Omului - ne spune cine este Hristos: Fiul lui Dumnezeu şi Fiul Omului. Dar el rosteşte mereu Fiul Omului, ca să arate că Dumnezeu a coborât la om şi s-a făcut Om ca şi noi.***

Spuneam şi altă dată: Apostolii, când se adresau Mântuitorului, îi ziceau fie Învăţătorule, fie Fiule al lui Dumnezeu, sau Fiule al lui David. Şi, în chip firesc, orientarea noastră trebuie să fie către Dumnezeu când ne rugăm; iar a lui Dumnezeu, Care coboară la noi, către noi.

De aceea Iisus Se numeşte Fiul Omului. Ni se adresează: Eu sunt Fiul Omului - asemenea ţie, omule; am luat chipul smereniei tale. Din smerenia, care e divină - smerenia e veşmântul lui Dumnezeu, zic Părinţii, pentru că Fiul lui Dumnezeu a luat chipul, haina, veşmântul smereniei, neputinţei noastre omeneşti. Fiul lui Dumnezeu şi Fiul Omului.

Doamne, ce lumină se întinde peste întreg orizontul privirilor noastre sufleteşti! Şi deodată înţelegem; înţelegem cele două lumi: lumea lui Dumnezeu, lumea eternităţii, şi atotputerniciei Lui, şi lumea noastră, din lumină divină răsărită. Lumea noastră, a celor zidiţi de El, în neputinţele, în smerenia noastră. Şi între aceste două lumi, a lui Dumnezeu şi a noastră, legătura: Fiul lui Dumnezeu, Care Se face şi om. Şi, o, iubiţilor! La aceasta să gândim, să cugetăm neîncetat: la aceste două lumi fără de care nu e cu putinţă înţelegerea existenţei noastre.

Nu e cu putinţă a ne cunoaşte, a ne înţelege pe noi, decât numai în Dumnezeu, cu Dumnezeu - zidire a Lui şi legătura cu El. Legătura sfântă făcută cu El, prin Fiul Lui. ***Aceasta este înţelegerea; nu poţi să te cunoşti, să te simţi, să te întemeiezi pe tine decât într-o comuniune, intr- o unire… Într-o unire numai cu semenul tău?… Dar nu te poţi împlini numai cu semenul tău; ci în unire cu Cel veşnic, în unirea cu Cel mai presus de tine, Ziditorul tău, şi coborât la tine; numai aşa îţi poţi vedea calea ta - Calea, Adevărul, Viaţa, eternitatea ta. Căci numai în legătură cu Cel veşnic poţi privi spre veşnicie. Iar fără aceasta omul nu poate fi înţeles, nu poate fi conceput.***

De ce omul doreşte totdeauna mai mult decât el? De ce omul luptă împotriva morţii lui? Din dorul sădit de Dumnezeu în el în chip firesc - al nemuririi, al eternităţii. Aceasta e realitatea fundamentală, credeţi-mă! Cugetaţi, şi în adânc înţelegem că aceasta este *realitatea existenţei*: ***Dumnezeu mai presus de noi şi totuşi prezent în noi, şi noi în comuniune cu El; şi deschişi neîncetat către un etern viitor.*** Şi nu e posibilă această împlinire fără o asemenea realitate.

Şi atunci înţelegem când zice Hristos: "***A venit Fiul Omului să caute, să mântuiască pe cel pierdut***". Şi la aceasta să cugetăm: ***Ne caută Dumnezeu; ne caută, că noi ne-am depărtat de El. Nu Dumnezeu Se ascunde de noi. Noi ne-am ascuns originar de Dumnezeu***, atunci când Adam, la ispita şarpelui: "***Veţi fi ca***

nişte dumnezei...”, a căzut în adorare de el; aşa cum omul modern se adoră pe el în înţelepciunea lui, în bogăţia ştiinţei lui, în bogăţiile pe care le adună. Iar când rămâne sărman, în suferinţele lui… şi dacă ştie atunci să se trezească - aşa cum mulţi, în aceşti 50, 60, 70 de ani s-au trezit tocmai în suferinţa lor. Tocmai atunci, în părăsirea lor de către oameni şi aruncaţi de oameni în iadul durerilor, atunci au înţeles că nimeni afară de Cel veşnic te poate salva. Şi atunci s-au trezit.

Dumnezeu te caută; neîncetat te caută. Atunci când Adam s-a ascuns în lumea păcatului, Dumnezeu a strigat: “***Adame, unde eşti?”*** - “***M-am ruşinat, Doamne, văzându-mă gol (gol de harul Tău) şi m-am ascuns***”.

Acum Mântuitorul îl caută pe cel pierdut. În acea zi l-a căutat pe Zaheu. Zaheu, care era mai-marele vameşilor şi era bogat. Vameşii, în lumea lui Israel, erau acei însărcinaţi de puterea Imperiului Roman să strângă impozitele, dajdia; iar el era mai-mare peste toţi. Mi s-ar îngădui să spun - un fel de ministru de finanţe, dacă vreţi. Erau urâţi de popor, mai ales că erau născuţi din sânul lor. Zice Mântuitorul: “***Şi acesta este fiu al lui Avraam***”. Zaheu era evreu, din sânul lor era, şi erau toţi. Şi strângeau aceste dăjdii pentru că din ele îşi făceau ei partea lor. Şi atunci, sărmanii, în lăcomia lor îşi făceau (câţi nu fac asemenea?!) din banii de dajdie pe care-i strângeau, un idol, dumnezeul lor.

Şi Zaheu înţelegea - noi nu înţelegem?! - că nici aurul şi nimic din lumea aceasta nu e Dumnezeul nostru. Şi, când număra banii, sufletul lui - sărmanul suflet - era chinuit. Şi aceasta trebuie să o ştim în fiecare clipă: ***Că noi suntem zidiţi altfel decât lumea aceasta; că în noi e totodată şi omul din noi (că a luat Dumnezeu ţărâna din pământ şi l-a zidit pe om, asemenea cu celelalte făpturi, solidar cu ele, din ţărână.*** De aceea, după păcat i-a poruncit: “***Pământ eşti şi în pământ te vei întoarce***”). ***Dar a suflat în el dumnezeiasca lumină, dumnezeiescul har, şi indumnezeitorul har; şi atunci, în tine sunt două lumi, omule!*** În orice stare vei cădea cumva… (Cineva a văzut într-o carte că scrie cuvântul cădere cu slovă mare, punând adică un accent pe cădere). ***Dar oricât de căzut de-ai fi, niciodată, niciodată nu poate să se stingă în tine ceea ce e de nestins: lumina divină. Ea stă acolo, adânc mocnind în tine, şi aşteaptă ca tu deodată să te deschizi, să te trezeşti într-un fel; sau ea te trezeşte. Sunt taine; tăinuite chipuri în care Dumnezeu te trezeşte.***

Zaheu, şi el auzise că va trece Iisus; auzise de numele Lui, de minunile Lui; şi atunci, deşi înecat aproape în banii lui, el caută să cunoască cine este Iisus; caută din adâncul, din originea lui.

Când cauţi din originea ta, Îl cauţi pe Dumnezeu; pentru că dintru început să ştii că eşti zidire totodată omenească şi dumnezeiască; şi atunci eşti viu - când cauţi; când nu mai cauţi (spiritual), mergi spre moarte. Nu e moarte totală; nu e moarte fără trezire în veacul de acum. Şi Zaheu se trezeşte. El caută. Se apropia Iisus, intra în Ierihon, şi, el ştiind, cunoscând de la oamenii lui (avea şi el subalternii lui, cei care trăiau pe lângă el), iese… (mulţimea Îl întâmpinase deja la porţile cetăţii, unde vindecase pe Bartimeu), înaintează… (Până în ziua de astăzi, locul acela unde s-a aflat Zaheu în Ierihon, e cinstit - e şi o mănăstire acolo). Din pricina mulţimii nu poate să vadă - era şi mic de statură; găseşte un copac - un sicomor (un fel de dud); se ridică; lumea înaintează. Iisus ajunge în dreptul lui… Şi Evanghelia spune: "Căutând Iisus… (căutând pe cel care Îl caută), îi rosteşte: Zaheu, coboară!" ***O, Doamne, în loc să strige Zaheu: Coboară, Doamne!, Mântuitorul îi spune lui Zaheu: "Coboară, Zaheu!"***

Acum Zaheu era sus şi Mântuitorul era jos. ***Taină a lui Dumnezeu. Omul, adeseori se înalţă el, iertaţi-mi vorba prozaică: se cocoaţă el sus, undeva, iar Dumnezeu sta jos. Ar părea că se întorc rânduielile firii.*** Dar Zaheu ascultă: "***Coboară, Zaheu! Astăzi în casa ta Mi se cade să fiu***". Şi Zaheu coboară; şi coborând, Îl întâmpină pe Hristos şi Îl pofteşte în casa lui.

Cei din jur - gata-gata să găsească prilej să judece, să osândească; aşa cum facem de atâtea ori când vedem pe câte cineva că se întoarce: Ce, ticălosul ăsta, câte rele a făcut, şi acum face pe pocăitul, pe smeritul! Tocmai acesta pe care-l ştim noi cât s-a înveninat şi pe câţi a înveninat el, smulgându-le banii! Şi totuşi, taina noastră nu e totdeauna cu taina lui Dumnezeu. "***Nu sunt gândurile Mele ca ale voastre; nici căile Mele ca ale voastre"*** - zisese Proorocul.

Căci, când murmurau cei dinafară: "***A intrat Iisus să găzduiască la un om păcătos***" ***(păcătos - cine erau drepţii? De bună seamă, cei ce neîncetat au fost numiţi farisei; oricine spune că el e drept şi fără păcat, să ia aminte),*** tocmai în zumzetul acesta răuvoitor, veninos, al mulţimii, Zaheu se ridică la masă, înainte de a gusta ceva, atunci când era zumzetul de afară împotriva lui, şi rosteşte în faţa Mântuitorului, ca o mărturisire. Din clipa aceasta întreg momentul ia chipul unei spovedanii, unei taine a mărturisirii.

Gândiţi-vă la un alt moment de o asemenea mărturisire crucială, a răstignitului de pe cruce; acum Zaheu, la fel, ca un răstignit, rosteşte: ***Doamne, iată, jumătate din avuţia mea o dau sărmanilor, o dau celor pe care eu i-am jefuit şi i-am smintit în inimile lor.*** **Şi, mai ales, direct, personal:** ***Dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, îi întorc de patru ori. Zaheu ştia Legea.*** Moise

poruncise: ***“Dacă cineva ia cuiva un bou şi-l junghie, sau o mieluşea şi o junghie - pentru un bou să dea cinci boi, pentru o mieluşea, patru oi***. El - mai mult decât ceruse Vechiul Testament. Acum el trăieşte în Evanghelie: De am năpăstuit pe cineva… - o dată cu jumătate din avuţia lui, şi încă fiecăruia asupra căruia căzuse năpasta lui - împătrit. Şi mărturisirea făcută în faţa lui Hristos.

Dumneavoastră ştiţi, când noi rostim rugăciunile spovedaniei, după marea dezlegare, sau cealaltă - rostim de asemeni: “**Iată, Hristos stă de faţă, nevăzut, primind mărturisirea păcatelor tale**”. Şi zice preotul: “**Eu nu sunt decât un martor care să duc înaintea Lui toate câte îmi veţi spune. Iar de ascundeţi ceva, îndoite păcate aveţi, pentru că nu aveţi inimă curată. Luaţi seama, de vreme ce aţi venit la Marele Doctor, să nu vă întoarceţi înapoi nevindecaţi**”.

Aceasta face parte din rânduiala Spovedaniei; dar ***acum se afla în faţa însuşi a lui Hristos. Mărturia lui s-a făcut înaintea Domnului şi primeşte de la Domnul dezlegarea direct, când el şi-a spus, şi-a aruncat răul dintr-însul şi a simţit că în căinţa inimii lui se eliberează. Atunci aude acest cuvânt mântuitor, deodată: “Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia; că şi acesta este fiu al lui Avraam. A venit Fiul Omului să caute, să mântuiască pe cel pierdut”.***

Astăzi! Doamne, de multe ori am grăit noi înţelesul acestui cuvânt uimitor: astăzi. În acele locuri de răscruce din dumnezeiasca Scriptură:

- ***“Astăzi de veţi auzi glasul Meu, nu vă împietriţi inimile!”****- zice Domnul prin Proorocul.*
- *Astăzi îi rosteşte acum lui Zaheu, în faţa lui şi a celor de faţă: “****Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia****”;*
- *astăzi - tâlharului de pe cruce, căit: “****Astăzi vei fi cu Mine în rai****”.*
- *Creştinul când se împărtăşeşte, zice: “****Astăzi Fiule al lui Dumnezeu, părtaş mă primeşte!****”*

Acest uimitor cuvânt, astăzi, care-i cuvânt dumnezeiesc. Reţineţi: nu simplu o caracteristică obişnuită, când zicem noi despre ceva că este dumnezeiesc; ci acest astăzi descoperă timpul lui Dumnezeu faţă de timpul nostru şi faţă de timpul demonului. **Timpul lui Dumnezeu este astăzi.** ***Creştinul are timpul omului: ieri, azi, mâine; iar când se roagă, când ascultă Evanghelia sau o citeşte, când se împărtăşeşte, el trăieşte în astăzi, în timpul lui Dumnezeu.*** Iar timpul demonului este mâine - adică amânare; “Lasă, să încep mâine, mâine...” - şi acest mâine este - sărmanul schilod de om - al neputinţei şi al căderii lui.

Astăzi - aceasta înseamnă a trăi în timpul lui Dumnezeu. Dacă fiecare, în clipa aceasta trăieşte in astăzi al lui Dumnezeu, atunci el va simţi… Se petrece calea şi într-un chip şi în altul - şi suind şi coborând. Simţi că acest astăzi a atins inima ta. Şi atunci tu te înalţi şi simţi prezenţa lui Dumnezeu în tine.

Odată cu praznicul rânduielii e şi praznicul zilei de astăzi - **Întâmpinarea Domnului**; când Mântuitorul, la patruzeci de zile (cum era rânduiala în Vechiul Testament, şi cum şi azi e rânduiala; trebuie totdeauna s-o păstrăm noi, creştinii. Vine mama cu pruncul la biserică pentru a închina pruncul lui Dumnezeu; chiar dacă nu e botezat, sau dacă e botezat, el trebuie să vină) a fost adus la templu. Şi era în templu în fiecare zi, un bătrân - **dreptul Simeon**. ***După tradiţia sfântă, el ar fi participat între cei şaptezeci de bărbaţi care au tradus Biblia Vechiului Testament în limba grecească, pentru evreii care se mutaseră în largurile lumii şi mai uitaseră din limba părinţilor şi strămoşilor lor.***

Limba greacă din vremea aceea era un fel de limba ecumenică, răspândită cum e limba engleză astăzi, bunăoară; şi atunci, acei şaptezeci de bărbaţi au tradus Vechiul Testament, cu Legea lui Moise şi Profeţii, în limba grecească, până în ziua de astăzi numita **Septuaginta - adică a celor şaptezeci de bărbaţi**.

Şi luase parte şi acest Simeon; şi, când a întâlnit cuvântul de la Isaia, cap.7, vers.14: "Iată, Fecioara va lua în pântece şi va naşte Fiu", el a rămas uimit: Cum să nască Fecioară Fiu? Şi s-a îndoit; şi a primit înştiinţare de la Dumnezeu prin înger: Nu vei vedea sfârşitul, mutarea ta din această lume, până ce cu ochii tăi vei vedea împlinindu-se, şi faţa lui Dumnezeu. Cum s-a rugat Psalmistul:"*Arată-mi faţa Ta, Doamne! Faţa Ta o caut!*"...Şi tu vei vedea faţa lui Dumnezeu. Şi atunci bătrânul, în fiecare zi, mergea încet, păşind spre templu pentru împlinirea acelui cuvânt divin.

Şi iată, acum, când Hristos împlineşte patruzeci de zile de viaţă (aici printre noi), când Mama Lui, Sfânta Fecioară şi Mamă, vine la templu cu Pruncul, şi el, luminat, vestit de înger, întâmpină pe Fecioara-Mamă şi Pruncul. Parcă El însuşi, cu certitudine, El se oferă şi dreptul Simeon Îl ia în braţe şi citeşte adânc în taina care se deschide celor ce caută; şi rosteşte acel cuvânt pe care noi neîncetat îl murmurăm până în ziua de astăzi: "Acum slobozeşte (poţi să slobozeşti) pe robul Tău, Stăpâne! Că văzură ochii mei mântuirea Ta pe care ai gătit-o înaintea feţei tuturor popoarelor. Lumină spre descoperirea neamurilor şi slavă poporului Tău celui ales (poporului Tău cel dreptcredincios)".

Se întreba cineva: Care e cea mai mare durere sau cea mai mare bucurie? Unii au spus: Durere sau bucurie: boală sau sănătate, pierderea banilor sau câştigul banilor. Doamne! Nici una din acestea nu-i nici cea mai mare nici cea mai slabă; nici marea bucurie, nici marea durere. Ci atunci măcar, în amurgul zilelor tale, amurg şi auroră, să deschizi ochii spre faţa lui Dumnezeu! Să deschizi ochii Lui - cel puţin atunci. Dar dacă n-ai deschis în viaţa ta, măcar o dată, ca Zaheu, atunci când el, căindu-se de tot ce a făcut şi trezindu-se, a auzit glasul: "Astăzi s-a făcut mântuire..." Dacă n-ai deschis o dată… O, Doamne! Pentru tine, poate măcar pentru rugăciunile altora, poate măcar pentru rugăciunile celor de dincolo de această lume… Căci ei neîncetat stau şi veghează: părinţii, moşii şi strămoşii noştri, împreună cu sfinţii. Nici nu ştim noi ce semne primim de la dânşii…

Atunci, în acea clipă, un tânăr se lăuda unchiului său, după ce luase un examen de stat: "În sfârşit, m-am trezit şi eu la viaţă!" Şi unchiul, medic fiind, îi spune: "O dată se trezeşte omul." - "Cum? Când?" - "Când moare."

Dar şi moartea e de două feluri: Când mori fizic e una; când mori sufleteşte faţă de păcat, aceea este moartea la care a gândit Dumnezeu când a îngăduit-o (după păcat). Că moartea e plata păcatului. Nu e de la Dumnezeu. Atunci Dumnezeu a îngăduit-o ca să moară răul în noi; să moară păcatul în noi. Cum a murit în Zaheu, în clipa aceea. Şi din moarte s-a trezit Zaheu - c-a murit faţă de lume. ***Când mori faţă de lume, când mori faţă de păcat, când mori faţă de tot ceea ce trage la mormânt, şi în tine s-a trezit lumina divină…***

Şi repet ceea ce am spus la început: Această ordine dumnezeiască, a lui Dumnezeu, mai presus de lume şi în noi (şi a noastră în legătură cu El; şi în legătură cu El am deschis infinitul vieţii mele), nu se poate niciodată stinge; e o realitate divină. Oricine - şi liber-cugetător, şi necredincios - să ştie: Aceasta e ordine eternă; şi atunci, Dumnezeu mă cheamă, mă caută, iar eu să-I răspund. Îi răspund, pentru că eu sunt zidit după chipul Lui. El Îşi caută chipul. El vine să mă ridice din nou. De aceea a zis acel înţelept: "Tu nu M-ai căuta dacă nu M-ai fi găsit!" Dar, mai adânc decât "nu M-ai fi găsit": "Nu M-ai căuta dacă Eu n-aş fi în tine". Pecetea Mea e în tine; tu strigi la Mine şi Eu te caut. Tu eşti chipul chipului Meu.

Aici mai degrabă Sfântul Vasile a spus cuvântul cel mai adânc; şi anume: Neîncetat suntem căutători şi îndreptaţi spre Rudenia cea de sus. Rudenia noastră e Dumnezeu. Lumea aceasta e o lume a noastră, dată ("stăpâniţi!..."); dar nimic să nu ne robească. De aceea, o singură robie e îngăduită: când spunem la cununie mirilor, care poartă coroane împărăteşti: Se cunună robul lui Dumnezeu

cu roaba lui Dumnezeu… Împăraţii încoronaţi - mârâi - se numesc totodată robi; robi ai Dumnezeului celui viu.

Şi Iisus spune: ***“Nu vă mai numesc pe voi nici robi, nici slugi, pentru că voi sunteţi prietenii Mei”***. Sunteţi fraţii Mei, sunteţi fiii Mei.

Fiecare, iubiţilor, în clipa aceasta să se roage:

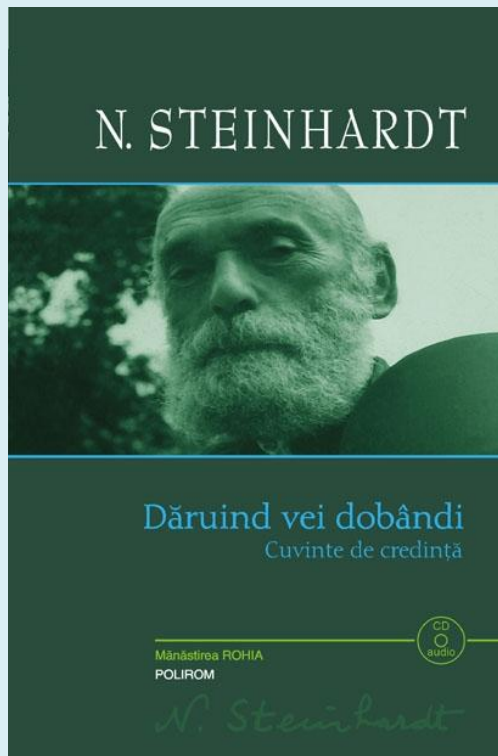
Doamne, dă-mi şi mie acea clipă a lui Zaheu: “*Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia*”.

Dă-mi şi mie Doamne, acea clipă a dreptului Simeon: “*Acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpâne, că văzură ochii mei mântuirea Ta!*”

Dă-ne-o acum şi nouă, să Te simţim pe Tine, să Te cunoaştem pe Tine, să Te iubim pe Tine, să avem parte de Tine! Căci suntem încredinţaţi Doamne, că fiind Tu în noi, toate se schimbă.

El, Zaheu, ministrul de finanţe, sau în orice altă rânduială, din clipa aceea altfel dezlega sarcinile şi grijile lui.

Nicolae Steinhardt (Monahul Nicolae Delarohia) - Cazul Zaheu

„***Iisuse, Care ai înviat din morţi, înviază şi sufletele noastre***” (Acatistul învierii Domnului).

Zaheu a fost ticălos. De lucrul acesta se cuvine să fim ferm convinşi şi pe acesta trebuie să-l avem mai întâi în vedere, dacă ne este vrerea să tălmăcim în adâncime textul evanghelic (Luca 19, 2 şi urm.) unde el este pomenit.

Era bogat – asupra punctului acestuia se opresc îndeobşte comentatorii, pornind, de altfel de la text. Dar nu aici aflăm esenţa. Nu toţi bogaţii sunt răi şi nemilostivi, nu toţi săracii sunt buni şi nepizmaşi.

Zaheu era vameş – iată trăsătura principală. Vameş, adică slujitor al ocupantului roman, trădător de neam, colaboraţionist —cum se spune în veacul nostru, şi tocmai termenul acesta recent ne ajută să pricepem cum nu se poate mai desluşit situaţia.

Se vânduse cotropitorilor ţării sale, îi slujea, se făcuse slugoiul lor. De aceea era şi vrăjmăşit şi dispreţuit, nu întrucât era bogătaş, ci ca vânzător şi om de încredere al

unei puteri străine şi invadatoare, străduindu-se a-i procura venituri, taxe, biruri prin orice mijloace şi punându-se fără preget la dispoziţia ei.

Este adevărat că Zaheu, de îndată ce se schimbă, ia hotărâri băneşti: dăruieşte jumătate din avere săracilor, declară că va despăgubi împătrit pe cei nedreptăţiţi de el. Dar aceasta din pricină că setea de avuţii reprezenta viciul său major – abcesul purulent al unei maladii interne.

Pe cale monetară avea, aşadar, să se manifeste mai întâi prefacerea prin care trecuse.

Tămăduirea operează cu precădere tocmai în locul cel mai sensibilizat şi mai infectat.

Căci în interval de câteva ceasuri, Zaheu nu numai că se vindecase de patima bănească (de fapt consecutivă unei patologii mai cuprinzătoare), ci devenise un alt ins; nu pierise numai arghirofilia, se cutremuraseră înseşi profunzimile fiinţei sale. Şi aceasta este minunea: ***dispariţia omului vechi ivirea omului nou.*** Şi tot aceasta, în general vorbind, este marea şi uimitoarea minune a lui Iisus Hristos.

Nu vindecarea slăbănogilor, muţilor, surzilor, gârbovilor, leproşilor, orbilor, muribunzilor; nu înmulţirea pâinilor, umblatul pe mare, tămăduirea demonizaţilor şi nici chiar învierea morţilor.

Minunea cea mare şi fără seamăn aceasta este: prefacerea totală a omului, săvârşită atât în vremea cât a trăit El pe pământ cât şi după înălţarea Sa la cer, de-a lungul veacurilor, prin şirul practic infinit de mucenici, sfinţi, convertiţi şi transfiguraţi.

Este metanoia, pe care am numit-o: totala dezintegrare a omului păcătos şi imediata lui metamorfozare în subiect de jertfă. Iată cea mai uluitoare minune a Domnului, neîntrecută, care pe toate celelalte le lasă în urmă şi le pune în umbră, oricât de cutremurătoare ar fi şi ele. Dar metanoia, pentru cine ştie ce este viaţa şi cunoaşte firea omenească, se arată cu mult deasupra frângerii legilor naturale de către Mântuitorul. Căci legile naturii sunt deterministe, cauzale şi pasive şi se supun Făcătorului lor, pe când ***fiinţa înzestrată cu darul gândirii şi conştiinţei este liberă şi, pentru a-i determina schimbarea, divinitatea însăşi are de înfruntat dreptul de liberă alegere dăruit omului. De data aceasta, ea nu porunceşte, scurt, ci numai acţionează pe calea harului îndrumător.***

Este nevoie în lumea morală, din partea divinităţii, de o lucrare energetică mai subtilă şi mai radicală decât în lumea fizică, în a slobozeniei decât în a legităţilor. Aşa fiind, Hristos poate face din cel mai din urmă şi mai înrăit întru păcate, un om nou.

Hristos nu este numai bun, milostiv şi smerit cu inima, ci e şi puternic (Luca 5, 24) pentru a vindeca tot soiul de boli şi beteşuguri trupeşti, dar lucrările acestea pălesc în faţa marii minuni a prefacerii omului. Ea dă dovadă în chip incontestabil şi irezistibil despre atotputernicia şi divinitatea Celui ce o săvârşeşte. Căci împărăţia lui Dumnezeu nu este în cuvânt, ci în putere (I Cor. 4, 20).

Prin cuvântul-putere al lui Hristos (în filosofia profană Alfred Fouillee a conceput idei-forţe), omul cel vechi moare, se naşte un om nou, viu întru Domnul, un om scos din robia păcatului şi de sub stăpânirea satanei, cumpănit de alte coordonate psihice şi etice. N-a intervenit vreun element material, nimic faptic, nici o acţiune a celor de pe ţărmul creaţiunii: misterul e deplin şi se produce între cer şi pământ, în acel spaţiu magnetic dintre cei doi electrozi cosmici supraîncărcaţi, în zona transdetectabilă de dincolo de orice coerciţiune şi silire, consecinţa fiind că insul îşi impune sieşi un mod de viaţă, o scară de valori şi o trezvie a cugetului.

El poate spune acum: „***Domnul mă paşte şi nimic nu-mi va lipsi. La loc cu păşune, acolo m-a sălăşluit; la apa odihnei m-a hrănit. Sufletul meu l-a întors, povăţuitu-ne-a pe căile dreptăţii pentru numele Lui***” (Psalmul 22, 1-3), sau poate conjuga la timpul prezent: „***Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi***” (Psalmul 50, 8).

Puterea Domnului de a replămădi omul vechi şi de a făuri dintr-însul o fiinţă nouă s-a dovedit şi la chemarea lui Levi-Matei (un vameş şi el), a lui Saul-Pavel pe drumul Damascului, a Mariei-Magdalena (sau a femeii ori femeilor păcătoase), a tâlharului celui bun de pe cruce. Aproape la fel se petrec lucrurile cu femeia samarineancă, orbul din naştere, demonizatul din ţinutul Gherghesenilor, al celui de-al zecelea lepros şi alţi tămăduiţi care de-îndată Îl urmează, preamărindu-L pe Hristos (fără a pierde însă din vedere că în aceste cazuri din urmă, metanoia cunoaşte şi temeiuri explicative, o logică omenească izvorâtă din recunoştinţă).

„***Deci, dacă este cineva în Hristos, este făptură nouă***”, spune Apostolul (II Cor. 5, 17); omul vechi a murit împreună cu faptele lui. Şi ne-am îmbrăcat în cel nou, dezbrăcându-ne şi dezpovărându-ne de vieţuirea cea veche.

Hristos ne înnoieşte întru totul, ne îmbracă în omul nou, ne face fii ai luminii, ca semn şi izvor de naştere: „***Să vă dezbrăcaţi de vieţuirea voastră de mai înainte, de omul cel vechi, care se strigă prin poftele amăgitoare; şi să vă înnoiţi în duhul vieţii voastre; şi să vă îmbrăcaţi în omul cel nou, cel după Dumnezeu, zidit înfarti dreptate şi sfinţenia adevărului***" (Efeseni 4, 22-24).

Puterea lui Hristos se vădeşte mai ales prin învierea celor vii, prin trecerea lor de la întuneric, robie, deznădejde şi păcătoşenie, la libertate, lumină şi bucurie: „***Fiindcă v-aţi dezbrăcat de omul cel vechi dimpreună cu faptele lui şi v-aţi îmbrăcat în cel nou, care se înnoieşte, spre deplină cunoştinţă, după chipul Celui ce l-a zidit***" (Coloseni 3, 9-10).

Cuvântul „îmbrăcat" nu face referire la o acţiune de suprafaţă, ci are sens de „contopit cu", fiind sinonim cu „întrupat", ca şi în cutremurătoarea formulă; „**Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi îmbrăcat**". Sf. Apostol Pavel subliniază „***baia naşterii celei de-a doua prin înnoirea Duhului Sfânt***" (Tit 3, 3-7), iar Sf. Apostol Petru scria: „***Fiind născuţi din nou… prin cuvântul lui Dumnezeu cel viu şi care rămâne în veac***" (I Petru 1, 23).

Celui mort în păcate, Domnul îi spune: fii viu; şi-1 răpeşte de sub stăpânirea morţii spre a-1 da vieţii, iar celui acum viu îi rosteşte: mori vieţii acesteia trecătoare spre a fi viu întru Mine.

Prin botez şi prin pocăinţă, Hristos refăureşte făptura cea veche, pe omul unei lumi care aparent este aceeaşi, dar care ia cu totul altă înfăţişare şi poartă cu totul alte sensuri pentru cel căruia i s-au deschis ochii inimii şi cugetul.

Botezul este cu adevărat o sfântă şi înfricoşătoare taină, câtuşi de puţin o simplă ceremonie, ci actul care face din cel botezat o altă fiinţă.

La orice botez se deschid cerurile, oferind o sfântă şi extraordinară bucurie. Dovadă şi ospeţele care în referatul evanghelic mai întotdeauna însoţesc convertirile: în casa lui Matei, în casa lui Zaheu…

Instantaneitate şi veselie – iată principalele caracteristici ale naşterii din nou.
Ospăţul – iată firescul accesoriu; potopul fericirii şi al înnoirii – iată consecinţa imediată. Pentru toţi botezul lucrează la fel, la orice vârstă, în toate cazurile când are loc naşterea de-a doua, adică aceea harică, spirituală. Fericiţi sunt cei care nu au rămas în întuneric şi au văzut totuşi lumina, mai devreme sau mai târziu.

Duhul e foc şi fulger, o dată cu fiecare creştinare ia fiinţă un cer nou şi un pământ nou. Uimirea, bucuria şi binecuvântatul tremur al lui Zaheu nu vor fi fost mai puţin intense decât ale lui Adam în ziua a şasea a Facerii, când a deschis ochii şi a contemplat zidirea.

Prin botez şi metanoie (care e reîmbrăcare în haina curăţiei) se dovedeşte puterea lui Hristos. Pruncul creştinat (şi observaţia e valabilă şi pentru convertitul ulterior la credinţa în Hristos) nu mai este o simplă vieţuitoare, înzestrată doar cu însuşiri mintale superioare; el se naşte a doua oară din apă şi duh, precum i-a spus Domnul lui Nicodim, marcând net deosebirea dintre animalitate şi omenire.

Procesul înnoirii implică atât interiorul celui renăscut cât şi posibilitatea perceperii în alt sens a lumii morale, de parcă s-ar ridica văluri, s-ar risipi întunecimi şi s-ar ivi temeiuri nebănuite ale universului.

Să mulţumim cu toţii, cu emoţie adâncă şi inimă voioasă, că suntem ai lui Hristos, fie de la naştere, fie de mai târziu, cu toţii însă născuţi din duh, născuţi de sus, în numele lui Hristos Iisus, pentru vecie.

Dumnezeu, Cerşetorul dragostei noastre … “A, Tu eşti Doamne? Un moment, mai aşteaptă puţin… am atâtea treburi de făcut…, treburi, griji, interese!”

Predica Cuviosului Petroniu Tănase de la Prodromu la Duminica a 32-a după Rusalii. Zaheu, vameşul (Luca 19, 1-10)

După ce tămăduise pe orbul de la drumul Ierihonului, Mântuitorul intră în oraş, înconjurat de mare mulţime de oameni. Vestea minunii ajunsese demult în Ierihon şi lumea de pretutindeni se înghesuia să-L vadă. Domnul ajunge în dreptul unui copac, se opreşte şi-Şi ridică ochii în sus. Ce s-a întâmplat? Un om în copac nu era ceva neobişnuit. Oamenii erau destui pe case şi prin alţi copaci, curioşi să vadă alaiul.

Iisus însă se opreşte, se uită în sus şi văzând un om în copac îl cheamă pe nume zicând: ***„Zahee, grăbeşte de te coboară, că astăzi mi se cade să rămân în casă la tine!”***

Zaheu era mai marele vameşilor din Ierihon şi era foarte bogat. Auzise multe despre tânărul învăţător şi dorea din toată inima să-L vadă. Era însă mic de stat şi lume peste măsură de multă şi nu putea să-L vadă. De aceea o luase înainte pe cale şi se urcase în copac, ca să fie sigur că nu-i scapă ocazia. Era fericit doar să-L vadă, şi iată că acum merge alături de învăţător, care nici mai mult, nici mai puţin, vrea să-i facă vizită la el acasă.

Cine nu fericeşte pe Zaheu şi cine n-ar dori această mare bucurie: să vadă, să găzduiască în casa sa şi să stea de vorbă cu Mântuitorul! Ce taină ascunde oare Zaheu, că dintr-o aşa de mare mulţime de oameni Domnul Hristos se opreşte tocmai la el?

Să stăruim asupra acestei minunate întâmplări, ca să înţelegem bucuria lui Zaheu şi calea pentru a o agonisi şi noi păcătoşii.

Din Sfânta Evanghelie înţelegem că Zaheu nu se bucura de nume bun în ochii concetăţenilor săi. ***„Căci mulţimea văzând că Domnul merge la casa lui a început să murmure zicând că la un om păcătos a intrat să găzduiască“ (Luca 19, 7).***

De ce oare îl socoteau toţi pe Zaheu că este păcătos? Mai întâi pentru că era bogat şi bogăţia adeseori este legată de multe păcate, dintre care cel puţin adunarea nedreaptă şi nemilostivirea nu lipsesc. Apoi Zaheu era şi vameş şi mai marele vameşilor; iar vameşii erau cei ce adunau de la popor dările pentru stăpânirea străină şi păgână a romanilor. Pentru aceste pricini vameşii erau foarte urâţi de popor şi socotiţi păcătoşi.

E adevărat că Domnul a spus-o adeseori că nu pentru cei drepţi, ci pentru cei păcătoşi a venit; era deci firesc să nu ocolească pe Zaheu. Totuşi în acea mare mulţime de oameni nu va fi fost Zaheu singurul păcătos; deci nu la întâmplare şi fără rost S-a oprit Domnul asupra lui.

De la început vedem că Zaheu ardea de dorul de a vedea pe învăţătorul. Aşa de mult dorea el acest lucru, încât cu toate că era bogat, om cu vază şi cu rosturi însemnate în oraş, nu s-a ruşinat să se urce în copac, ca să fie sigur că-L va vedea. Ce s-a petrecut în sufletul lui când învăţătorul l-a chemat pe nume şi ce simţiri i-au frământat inima pe cale vom vedea îndată.

Ajuns acasă, Zaheu primeşte pe Domnul cu mare bucurie şi apoi îşi revarsă toată inima înaintea cunoscătorului de inimi: „Doamne, mare bucurie şi mare cinste mi-ai făcut cu vizita aceasta! Ştiu că mă cunoşti că sunt om plin de păcate; totuşi aş vrea să Te bucur şi eu cu ceva. Iată, Doamne, jumătate din averea mea o dau săracilor, pe care Tu îi iubeşti aşa de mult, încât însuţi Te-ai făcut sărac pentru noi; apoi făgăduiesc să mă fac împlinitor al Legii, pe care am călcat-o de atâtea ori: celor pe care i-am năpăstuit cu ceva le întorc împătrit”.

La auzul acestor cuvinte, Domnul îi zice lui Zaheu: „***Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, pentru că Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel***

pierdut." Cu adevărat S-a bucurat Domnul de hotărârea lui Zaheu, de aceea a şi rostit această minunată hotărâre: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia".

Dacă luăm mai bine aminte, înţelegem că Zaheu a făcut două lucruri foarte însemnate. Ce însemnează oare a da săracilor jumătate din avere? Porunca cea mai mare din lege porunceşte să iubeşti pe Domnul Dumnezeu din toată inima şi pe aproapele ca pe tine însuţi. A înjumătăţi averea cu aproapele oare nu-i cea mai bună dovadă că îl iubeşti întocmai ca pe tine? Iar cine iubeşte pe aproapele dovedeşte că iubeşte şi pe Dumnezeu. Zaheu n-a îndrăznit să zică: „Doamne, cât de mult Te iubesc", socotindu-se nevrednic să rostească aceste cuvinte; dar a arătat cu fapta că iubeşte pe aproapele ca pe sine şi prin aceasta a arătat pe ocolite că iubeşte mult pe Dumnezeu. Prin aceasta însă s-a arătat împlinitorul celei mai mari porunci a Legii de care atârnă toate celelalte. Şi nu numai atât. Dăruind împătrit celor nedreptăţiţi, Zaheu se arăta grabnic să repare nedrepţile făcute, se căia că le săvârşise.

A iubit mult pe Domnul, pe aproapele ca şi pe sine şi s-a căit din inimă pentru relele făcute şi a reparat răul cu fapta cea bună. De aceea a şi auzit cuvântul cel mântuitor din gura cea sfântă a Domnului. Iată deci taina lui Zaheu vameşul.

Cu dumnezeiască rânduială Domnul Hristos a voit să găzduiască la Zaheu cel socotit de toţi păcătos. Ca să ne arate cu pilda lui că pentru toţi păcătoşii este deschisă calea întoarcerii şi a pocăinţei.

Într-adevăr, dacă luăm bine seama, Zaheu ne arată în chip tainic pe de o parte icoana omului păcătos, pe de alta calea întoarcerii la Hristos.

Care sunt trăsăturile acestei icoane?

- ⇒ *Zaheu este bogat. Ori bogăţia este semnul alipirii de cele materiale, de cele pământeşti. De aceea zice Domnul că cu anevoie va intra bogatul întru Împărăţia Cerului.*
- ⇒ *Apoi, Zaheu este vameş, adică în slujba unei stăpâniri străine, care asupreşte şi robeşte. Şi omul păcătos este în slujba unei puteri străine, adică a diavolului care urăşte şi voieşte pieirea neamului omenesc.*
- ⇒ *Zaheu locuieşte în Ierihon; iar Ierihonul închipuieşte lumea căzută în robia satanei. Ne aducem aminte că cel ce cerşea la drumul Ierihonului era orb, iar călătorul ce cobora din Ierusalim în Ierihon a căzut între tâlhari, care l-au jefuit şi l-au lăsat mai mult mort.*
- ⇒ *În sfârşit, Zaheu era mic de stat, ceea ce vrea să arate că robirea de cele materiale ne ţine în Ierihonul patimilor, în robia diavolului, ne face mici de*

stat şi ne împiedică a vedea pe Domnul. Fiindcă omul creşte cu sufletul aşa cum creşte cu trupul. Dacă trupul nu are hrană şi condiţii prielnice creşterii rămâne chircit, mic de stat. La fel sufletul creşte duhovniceşte până la măsura bărbatului desăvârşit dacă împlineşte voia lui Dumnezeu; dacă însă este rob păcatului, rămâne chircit, mic de statul cel duhovnicesc. În această stare, patimile îl îmbulzesc de pretutindeni, ca mulţimile pe Zaheu şi nu mai poate vedea pe Domnul.

Rob păcatului, în puterea diavolului, străin de Hristos, mic de statul cel duhovnicesc, iată icoana omului păcătos.

Ce să facă omul ca să iasă din această stare, ca să vadă şi să se întâlnească cu Domnul, tot Zaheu ne învaţă.

Zaheu era păcătos, dar dorea să vadă pe Domnul. De ce? Pentru că bogăţia şi cinstea pe care le avea nu-l împlineau sufleteşte, ca şi pe acel tânăr bogat, care deşi tânăr şi bogat nu era mulţumit de averile sale şi căuta calea cea adevărată a desăvârşirii. Cu adevărat, bogăţia şi slava nu mulţumesc inima omului şi dorul după Dumnezeu nu poate fi împlinit cu cele trecătoare.

Deci, pentru a putea vedea pe Domnul, în primul rând omul trebuie să dorească după Dumnezeu, ca Zaheu; să-şi vie în simţire ca fiul cel risipitor. Mare taină se ascunde aici! Fiul cel risipitor, rob în ţară străină, s-a gândit şi a pornit spre casa părintească; dar încă fiind el departe de casă, tatăl i-a ieşit înainte. Zaheu ar fi vrut măcar să vadă pe Domnul; dar dacă s-a urcat în copac, Domnul îl cheamă pe nume şi merge să găzduiască la casa lui. Vedeţi? Numai gândul şi hotărârea întoarcerii din păcat, ridică pe om din starea de cădere şi îl pune pe calea întoarcerii. Iar Domnul deja o ia înainte, îl întâmpină, îl primeşte.

Mare-i milostivirea lui Dumnezeu! Vrea doar bunăvoinţa noastră şi El o ia înaintea dorului şi a gândului bun şi împlineşte restul. Nu aşteaptă roade, vrea numai să-L dorim şi roadele vin pe urmă, cum au venit la Zaheu.

Apoi, după ce Domnul ne-a învrednicit de bucuria întâlnirii cu El, trebuie să-L primim ca Zaheu.

În primul rând cu mare bucurie. Suntem noi dispuşi să lăsăm toate grijile, toate îndeletnicirile pământeşti pentru a sta de vorbă cu Dumnezeiescul Oaspete în rugă şi în citaniile cele duhovniceşti? “Iată Eu stau la uşă şi bat” (Apocalipsa 3, 20) zice Domnul. Iar noi ce facem? Deschidem puţin şi rămânem surprinşi de vizită. “A, Tu

eşti Doamne? Un moment, mai aşteaptă puţin… am atâtea treburi de făcut…, treburi, griji, interese!” Şi El, Dumnezeu, care nu are trebuinţă de nimic, aşteaptă la uşa inimii noastre; El, cerşetorul dragostei noastre! Căci pe toate le poate Dumnezeu numai să-l silească pe om să-L iubească nu poate. Cu aşa primiri putem oare nădăjdui să auzim cuvântul plin de bucurie: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia?” Slabă nădejde!

Apoi trebuie să ne împărţim pe din două averea cu aproapele cel sărac. Chiar pe din două? Că Domnul se bucură şi răsplăteşte chiar şi paharul de apă dăruit în numele Lui. Aşa este, dar se află un sărac cu care neapărat trebuie să împărţim pe din două. Este sufletul nostru, săracul nostru suflet, aşa de uitat şi neglijat în toate zilele vieţii noastre. De sufletul nemuritor, după porunca Sfintei Evanghelii, trebuie să ne îngrijim mai mult decât de trupul cel stricăcios şi muritor. Dar măcar să ne grijim şi de suflet în aceeaşi măsură ca de trup.

În sfârşit, trebuie să întoarcem împătrit, adică să reparăm toate nedreptăţile făcute faţă de sufletul nostru. ***Şi cea mai mare nedreptate faţă de noi înşine este nelucrarea virtuţilor, care ne ajută să creştem duhovniceşte. Îndeosebi sunt cele patru virtuţi capitale:***

– dreptatea,
– cumpătarea,
– bărbăţia şi
– dreapta socoteală,

fără de care nu ne putem mântui. Osteneala, hotărârea de a săvârşi cele patru virtuţi, aceasta înseamnă a întoarce împătrit.

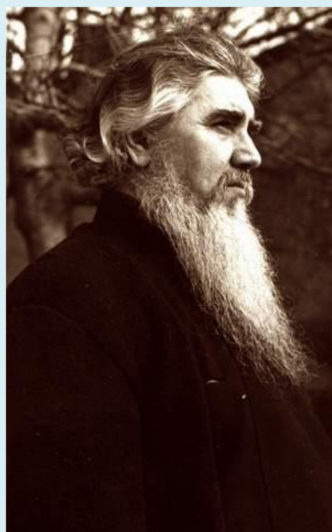
Suntem mici de statul cel duhovnicesc, iar îmbulzeala patimilor din noi ne împiedică să vedem pe Domnul. Ce să facem? Să ne ridicăm deasupra patimilor ce ne stăpânesc, să le tăiem de la noi. Suntem apoi bogaţi în păcate, iubitori de sine, ne cheltuim toată viaţa cu grijă de trup, iar sufletul ni-i sărac şi lipsit de toată fapta bună.

„Doamne, jumătate din averea mea o dau săracilor”. O dau acestui sărac, care este sufletul meu. Şi să ne bucurăm din toată inima de Domnul şi a fi împreună cu El în rugăciune, la Sfintele slujbe în Biserică, în citirea Sfintelor Scripturi. Aşa ne vom învrednici şi noi să auzim cuvântul cel de bucurie: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia”.

De care bucurie pe toţi să ne învrednicească Domnul cu harul şi iubirea Sa de oameni. Amin.

(din: Părintele Petroniu de la Prodromu, Editura Bizantină, Bucureşti, 2015)

Părintele Ierodiacon Visarion Iugulescu – Predică la Zaheu, vameşul

Zahee, coboară-te degrabă căci astăzi în casa ta trebuie să rămân. (Luca XIX, 5)

Fraţi creştini, Sfânta Evanghelie de astăzi ne vorbeşte despre un om cu numele Zaheu, care era mai mare peste vameşi, iar vameşii erau un fel de perceptori. Acest Zaheu fiind mai marele lor de aceea se îmbogăţise şi de bani şi de păcate. Auzind el însă de minunile Mântuitorului pe care le făcuse şi mai ales de minunea făcută puţin mai înainte când a vindecat pe orbul din Ierihon, alergă şi el să vadă pe Acela care vindeca numai cu Cuvântul şi da iertare păcatelor. Dar fiind mic de statură nu putea să vadă pe Domnul, mai ales că era împresurat de mulţime de popor.

Atunci a alergat înainte pe drumul ce trebuia să treacă Domnul Hristos şi s-a suit într-un dud de unde putea să-L vadă când trece. Când a ajuns Domnul Hristos în dreptul dudului s-a uitat în sus şi i-a zis: ***"Zahee, grăbeşte-te şi te dă jos, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta"***. Iar el degrabă s-a dat jos şi L-a primit cu bucurie.

Iată iubiţi creştini, că Domnul nostru Iisus Hristos, a cunoscut ca un Dumnezeu ce era numele lui Zaheu; i-a cunoscut şi numele şi dorinţa cea aprinsă a inimii lui şi a văzut smerenia şi voinţa lui de a se întoarce la Dumnezeu.

Dacă stăm să judecăm puţin, cât de mult s-a umilit el care era plin de bani, bogat şi onorat de lume, ***ne mirăm cum a putut să-şi calce mândria în picioare şi să urce ca un copil prostuţ în dud, smerindu-se înaintea lumii. Tocmai aceasta l-a adus la pocăinţă, la mântuire, căci Domnul Hristos l-a chemat pe nume şi a dorit să intre în casa lui.***

Ajungând Domnul în casa lui, mulţime de farisei ziceau: ***"Iată a intrat să găzduiască la un om păcătos”***. Dar Zaheu plin de bucurie şi încredere desăvârşită în Domnul Hristos a zis: ***"Iată, Doamne, jumătate din averea mea o dau săracilor, şi dacă am năpăstuit pe cineva întorc împătrit”.***

Vedeţi, fraţi creştini, pocăinţa adevărată! Iată cum a înţeles el că Dumnezeu îl poate ierta de păcatele şi nedreptăţile făcute, de călcările de lege pe care le făcuse fără să aibă frica lui Dumnezeu. ***Această Evanghelie este una din cele 7 evanghelii care se citeşte la Sfântul Maslu. Să nu credem noi că este pusă aşa la voia întâmplării de sfinţii noştri părinţi. Ea are un mare rost, pentru că multe boli grele şi suferinţe grozave se abat şi cad pe capul oamenilor din cauza păcatului nedreptăţii săvârşit de ei şi mai ales din cauza păcatelor strigătoare la cer.***

Iată, păcatele acestea strigătoare la cer le fac aceia care asupresc pe văduve şi orfani, care înşeală pe cineva cu cine ştie ce lucruri, care se judecă cu alţii ca să le răpească avutul lor, casa lor, sau ceva de-al lor, sau atunci când cineva opreşte plata pentru munca făcută lui sau pentru orice nedreptate ori asuprire care s-a făcut. De asemenea, cad oamenii în grele suferinţe şi boli nevindecabile pentru călcarea în picioare a legii lui Dumnezeu, căci mare îndrăzneală au oamenii care nu mai ştiu de duminici şi sărbători, furând ziua Domnului care e Sfânta Duminică. În loc de a veni să-I aducă mulţumiri lui Dumnezeu, slavă şi cinste la Sfânta Biserică îşi fac de lucru pe acasă, se duc pe la târguieli să vândă sau să cumpere, neştiind că banii câştigaţi în duminici şi sărbători sunt blestemaţi.

În casa unde intră astfel de bani, intră focul mâniei lui Dumnezeu, acolo nu este nici un spor, fiindcă nu numai acei bani, dar va trebui să dea împătrit cum a zis Zaheu, o parte la doctori, o parte pe doctorii, alţii îi sunt furaţi ori îi pierde în vreun fel sau trebuie să dea pe la avocaţi şi judecători. ***Nu se poate spune prin cuvinte câte mari suferinţe se abat pe capul oamenilor din cauză că nu vor să meargă la biserici în duminici şi sărbători; şi mai ales că muncesc în aceste zile sfinte fără frică de Dumnezeu. Unul din păcatele tot aşa de grele este şi când cineva năpăstuieşte pe aproapele său, furându-i cinstea prin fel de fel de vorbe murdare aduse la adresa lui.*** Orice lucru luat cu sila sau prin înşelăciune cât trăieşti, tot mai poţi să-l dai înapoi. Dar dacă năpăstuieşti prin cuvinte mincinoase şi te atingi de cinstea unei feţe bisericeşti, nu mai poţi să întorci înapoi atâtea vorbe pe care le-ai risipit pe la urechile lumii ca să-i necinsteşti bunul nume şi frumoasele intenţii. Această ispită, să fim atenţi că vine foarte uşor şi se ia ca râia, este boala limbii, mai ales femeile au acest grozav păcat.

Parcă auzi câte una zicând: ai auzit, dragă, ce a făcut cutare şi începe să-ţi înşire la vorbe, care mai de care mai urâte, ca să te îngrozească, făcându-te să spui mai departe şi aşa să arzi în foc cu ea.

Aşa a fost calomniat un părinte bisericesc, şi când era pe patul de moarte a venit năpăstuitorul, vorbitorul de rău, cerându-i iertare. Părintele i-a iertat tot, dar i-a dat drept canon să se ducă acasă şi să ia o pernă cu fulgi, să se urce într-un pom înalt şi acolo scoţând toţi fulgii din pernă se le dea drumul, iar după aceea să se ducă să adune fiecare fulg ca să fie iertat şi de Dumnezeu. Făcând aşa a început să adune, dar a fost imposibil, pentru că vântul împrăştiase toţi fulgii cât mai departe şi în locuri greu de găsit.

Aşa se întâmplă şi cu vorbele care ne ies din gură, foarte uşor se împrăştie. Dar cine mai poate întoarce atâtea vorbe rele şi calomnii la adresa aproapelui nostru? ***De aceea când ai vorbit pe cineva de rău şi l-ai calomniat, degradându-l în faţa unora, să ştii că mare rău ai făcut sufletului tău, căci cu cuvântul tău care ţi-a zburat de pe buze şi pe care nu-l mai poţi întoarce, ai făcut două mari păcate:***

- ***întâi ai smintit pe alţii cu vorbele tale şi ai ponegrit cinstea aproapelui;***
- ***al doilea te-ai făcut judecătorul lui judecându-l mai înainte de a veni ziua cea mare când ne va judeca Domnul Hristos pe toţi.***

Ia aminte, soră şi frate creştine, că vorbele tale s-au dus, s-au scris şi înregistrat de îngerii lui Dumnezeu, iată, tu să fii sigur că te aşteaptă ori aici pe pământ suferinţă grea ca să ispăşeşti, ori o veşnică osândă în iad. Tot în păcatul năpăstuirii cad şi cei ce pentru gura lor suferă bătăi şi închisori precum şi multe suferinţe grele. Vai, celor ce prin minciuni şi martori mincinoşi pârăsc pe alţii, se judecă cu alţii şi-i fac să sufere pe nedrept! Vai de cei din a căror cauză unii mor cu sufletul otrăvit de minciunile şi pârâciunile lor, de calomniile şi nedreptăţile făcute de ei! Aceştia nu vor plăti niciodată nedreptatea lor, decât în fundul iadului, dacă nu se întorc cu tot sufletul la Dumnezeu din vreme.

Pe unii îi cheamă Dumnezeu să plătească pe patul suferinţei la ieşirea sufletului, când trag să moară căci unii se chinuiesc câte o săptămână de se îngrozesc cei ce stau la căpătâiul lor, când îi văd cu limba scoasă afară de un cot şi nu pot să moară mai ales persoanele care au vorbit de rău feţele bisericeşti, credinţa şi pe Dumnezeu , hulitorii.

Noi ştim din bătrâni că e o vorbă, să fim atenţi ce vorbim, că pe unde iese vorba va ieşi sufletul. Să ne fie milă de sufletul nostru şi să nu-l îngreunăm cu astfel de păcate.

Diavolul se luptă mereu pe toate căile ca să-l înşele pe om şi să-l ţină mereu legat cu păcatele lui, să nu se poată întoarce niciodată la adevărata cale de lumină, la Dumnezeu.

Se povesteşte într-o carte bisericească numită **Patericul*****, că un sfânt părinte la legat pe un diavol ce venise la el să-l ispitească, să nu poată pleca până nu-i va spune unele amănunte; printre altele l-a întrebat sfântul părinte pe diavol, de care suflete sunt mai multe în iad, de femei sau bărbaţi? Diavolul i-a spus că sunt mai multe femei. Şi l-a întrebat sfântul: Dar pentru ce sunt mai multe femei în iad, căci la biserică sunt femei mai multe? Iar diavolul i-a răspuns: sunt într-adevăr la biserică mai multe, dar degeaba, deoarece pentru trei feluri de păcate sunt mai multe femei în iad.***

- ***În primul rând pentru păcatul mândriei, căci ele sunt cele mai bune curse ale noastre cu care lucrăm şi le învăţăm cum să se împodobească şi cum să atragă bărbaţii în păcatul desfrânării.***
- ***În al doilea rând, pentru că ele sunt foarte bune de gură şi prin ele facem noi cele mai bune certuri, pârâciuni, spargeri de case şi tot prin ele lucrăm şi farmecele, spurcând sufletele şi trupurile oamenilor; adevărat este că femeile se ocupă mai mult cu descântatul, cu vrăjile, cu ghicitul, aleargă pe la aceste ghicitoare.***
- ***În al treilea rând, după ce au făcut fără frică şi ruşine toate acestea, când se duc la spovedanie nu se spovedesc cu sinceritate şi nu spun păcatul aşa cum l-au făcut. Se spovedesc spunând păcatele ca şi când n-ar fi ele de vină, aruncă vina ori pe bărbaţii lor, ori pe vecinii lor, sau pe copii ori pe altcineva, pentru că aşa le învăţăm noi, zice diavolul şi le dăm ruşine ca să rămână nespovedite cum trebuie, cu păcatele neiertate, sau chiar dublate.***

Iar când le iese sufletul, vin în ghearele noastre căci nu s-au spovedit cum trebuie. Iată de ce sunt mai multe femei în iad, a zis diavolul.

Fraţi creştini, să luăm aminte să nu ne înşelăm singuri, că dacă ne-am pierdut sufletul, am pierdut tot. Am auzit de multe ori din Sfânta Evanghelie, când s-a citit în cursul anului, că Domnul nostru Iisus Hristos a chemat la Sine tot felul de păcătoşi, vameşi, farisei, desfrânate, tâlhari, a mers în casa lor, ori a venit la ei. El i-a primit şi i-a iertat, i-a învăţat şi i-a miluit pe toţi. Odată chiar a spus fariseilor şi cărturarilor, că vameşii, desfrânatele vor intra în împărăţia cerurilor, iar ei, care se socoteau fiii luminii, vor fi scoşi afară pentru făţărnicia şi nedreptatea lor. Dacă

stăm să ne gândim, cum a iertat Domnul Hristos pe femeia desfrânată, cum a iertat pe vameşul smerit care a venit la biserică, cum a iertat pe tâlharul de pe cruce, cum a iertat pe Zaheu din Evanghelia de astăzi, ne minunăm de marea Sa bunătate şi milă pe care a avut-o şi o are pentru păcătoşi.

Dar aceşti păcătoşi iertaţi care au primit mila Lui, toţi au dat dovadă de o sinceră pocăinţă înaintea lui Dumnezeu, de o întoarcere desăvârşită cu toată fiinţa lor din calea păcatului, din drumul pierzării, la lumina cea dumnezeiască a lui Iisus Hristos, Iertătorul şi Binefăcătorul lor şi al nostru. *Căci ei îndată au lăsat păcatul care-i stăpânea şi au început să se îndrepte prin lacrimile lor şi prin pocăinţă. Cine oare poate spune pocăinţa şi părerea lor de rău, sudorile şi ostenelile lor? Căci mândria lor a fost călcată în picioare, au dispreţuit banii, şi toate bunurile acestei lumi,* ***dându-şi seama că numai aşa vor putea fi vrednici să primească pe Iisus în casele lor şi în sufletul lor.***

Cine poate spune ce dragoste aprinsă şi cu ce sfântă recunoştinţă îl urma Maria Magdalena din care scosese 7 draci? Iată şi pe Zaheu cel de astăzi, cum recunoaşte el că trebuie să-şi curăţească casa şi sufletul de nedreptăţile făcute, hotărând să întoarcă împătrit acelor pe care i-a nedreptăţit. El a dat jumătate din averea lui săracilor, căci ştia că aceea este adevărata milostenie, să dai din ale tale, din munca ta, din agoniseala ta făcută cu dreptate; iar cele luate cu japca, cu năpăstuiri, cu sila, trebuie date înapoi, fiindcă acelea nu sunt ale tale, ci ale aproapelui.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune: chiar prin muncă cinstită, dacă ai mai multe decât îţi trebuie, toate cele de prisos sunt ale văduvelor, orfanilor, săracilor, ale tuturor necăjiţilor. Să fim atenţi şi să nu ne tăiem craca de sub picioare, fălindu-ne că facem cine ştie ce lucru când dăm o milostenie; poate nu e chiar aşa de curată, poate nu e din osteneala noastră, cum se întâmplă de multe ori chiar la creştinii botezaţi. ***Toţi păcătoşii din toate veacurile au fost primiţi şi au intrat în împărăţia cerurilor. Dar au intrat aceia care au lucrat pocăinţa, care şi-au cunoscut păcatele şi prin dreptate şi osteneală s-au spălat de ele, căci fără pocăinţă nu s-a mântuit nimeni din cei ce au căzut, mai ales în păcate grele.***

Nici creştinii de la început nu s-ar fi mântuit, nu ar fi devenit sfinţi, dacă nu ar fi făcut pocăinţă, dacă nu s-ar fi smerit, dacă nu ar fi postit, dacă nu s-ar fi rugat, dacă nu ar fi venit la biserică. Nu cum cred unii creştini de astăzi, care trăiesc în fel de fel de păcate mari, necununaţi, în desfrânări, avorturi, în lux şi mândrie, în chefuri şi beţii, fără nici un fel de recunoştinţă faţă de patimile Domnului nostru Iisus Hristos.

Fără să recunoască pe Dumnezeu şi fără pocăinţă, mulţi ajung în fundul iadului. Sunt bătrâni care au îmbătrânit mai mult în păcate decât în numărul anilor, ţărani cu obiceiuri boiereşti şi boieri cu obiceiuri păgâneşti fără nici o frică de Dumnezeu. Sunt desfrânate fără pocăinţă, tâlhari neispăşiţi de păcate, care în loc să stea la închisoare sunt liberi şi se ţin mereu de aceleaşi tâlhării, se fac mereu avorturi, ucideri şi toţi aceştia aşteaptă să se mântuiască fără pocăinţă. Acestora le este pregătit focul iadului, muncile de veci îi aşteaptă.

Dumnezeu însă îi cheamă mereu la pocăinţă pe toţi, pentru că pentru păcătoşi a venit, cum a spus în Evanghelia de astăzi. Pe toate căile Dumnezeu voieşte să se apropie de ei, să se apropie acum până când nu vor sta la căpătâiul lor soţia, copiii, plângând lângă patul lor de suferinţă. Acum este momentul cel mai potrivit până când nu se vor închide ochii.

Acum când am auzit de schimbarea şi întoarcerea desăvârşită a lui Zaheu vameşul, acum să ne întoarcem la El. Diavolul ne amână şi zice mâine, iar de mâine poimâine, de la post la post, şi de la an la an, ca să ne prindă în gheare. Dar astăzi este ziua, mâine poate fi prea târziu. Câte exemple nu sunt pe care le-am văzut cu ochii noştri, de atâtea ori în viaţă, cu unele persoane care au tot amânat întoarcerea la Dumnezeu şi la pocăinţă, pe care i-a prins moartea fără să facă nici o pregătire! Câţi n-au fost luaţi cu salvarea de urgenţă şi internaţi la vreun spital pentru vreo operaţie urgentă! Desigur, cei mai mulţi pleacă nespovediţi şi neîmpărtăşiţi, fiindcă durerile îngrozitoare nu le-au mai dat timp să cheme vreun preot să-l spovedească măcar. Şi aşa au murit pe patul operaţiei fără a-şi lua hrana trebuitoare pe drumul veşniciei, Sfintele Taine.

Deci, acum să fim atenţi cu sufletul nostru, acum să căutăm să-l ţinem treaz pe calea mântuirii şi cu fierbinte dragoste să urmăm pe Domnul, străduindu-ne în fiecare clipă, în fiecare zi, să fim cât mai plăcuţi slujitori şi împlinitori ai sfintelor Lui porunci. Atunci şi diavolul are frică de sufletele noastre, de sufletele acelea care stau gata înarmate ca nişte ostaşi cu arma în mână, ca o santinelă înţeleaptă şi vioaie ce străjuieşte împrejurul casei sufletului său să nu-i fie furată avuţia. Cu această ocazie îmi amintesc de o vedenie a unui sfânt părinte pustnic.

Acest părinte a fost dus de îngerul păzitor la uşa unei mari săli subterane, unde erau adunate toate duhurile necurate cu mai marele lor Scaraoschi. Pustnicul acesta asculta ceea ce vorbeau ei înăuntrul acelei încăperi, fără să fie văzut de ei, fiindcă aşa era voia lui Dumnezeu. Scaraoschi cel mare aşa le spunea la toţi diavolii lui: "Cum să facem să câştigăm cât mai multe suflete pentru împărăţia noastră întunecoasă?Atunci s-a ridicat unul care a zis aşa:

"Întunecimea voastră, eu sunt de părere că cel mai bun mijloc pentru a umple iadul nostru este să mergem cât mai mulţi pe pământ şi să le spunem că nu există Dumnezeu, că nu există rai şi iad, şi că pe pământ este totul; dacă ai bani, avere, şi de toate eşti în rai, iar dacă nu, eşti în iad. Celelalte câte le-au auzit pe la biserici, să le spunem că sunt scorniturі şi poveşti de-ale popilor, că ştii întunecimea ta, cât sunt oamenii de proşti şi ne vor crede cu uşurinţă.

Scaraoschi le grăi: "Lesne de spus acestea, dar să ştii că nu toţi oamenii sunt aşa de proşti cum crezi tu, vor simţi că-i treabă diavolească de-a noastră şi nu vor crede; vreau altă părere. Zise unul una, altul alta, dar nici una nu fusese bună.

Se ridică unul mai chior, mai şchiop, mai îndrăcit ca toţi şi spuse: "Se înţelege că e o prostie să spui lumii că nu există Dumnezeu, nici rai, nici iad. Părerea mea e alta, să mergem cu toţii pe faţa pământului şi să stăm la pândă, şi cum vedem că se întoarce vreunul la Dumnezeu şi la dreapta credinţă cu toată seriozitatea prin pocăinţă, prin spovedanie şi împărtăşanie, atunci să sărim cu toţii şi să nu-l lăsăm, să-l întoarcem înapoi. Iar pe cei ce vor să se ia de credinţă şi de cele ale credinţei, să-i amânăm mereu, spunând la cei tineri că la bătrâneţe să se pocăiască, atunci să ia calea bisericii, sunt prea tineri acum, până atunci se pot ruga şi acasă, ce tot biserica?! Pot să mai citească câte o carte sfântă pe acasă şi să facă şi ei ca toată lumea, să nu iasă din rândul lumii. La cei bătrâni să le spunem că dacă n-au făcut pocăinţă cât au fost tineri, acum e prea târziu şi nu-i mai iartă Dumnezeu, aşa că degeaba mai fac ei pocăinţă şi se mai duc la biserică, că tot nu mai sunt iertaţi; să-i dăm înapoi şi pe unii şi pe alţii. Să-i tot amânăm pe toţi din zi în zi până când îi va apuca moartea aşa nepregătiţi.

"Bună părere, cea mai bună, zise diavolul Scaraoschi, alergaţi cu toţii şi aşa să faceţi, găsiţi cât mai multe guri şi vorbiţi prin ele ca să se întoarcă cei ce au luat drumul bisericii şi al credinţei adevărate, şi nu-i lăsaţi să se ducă la biserică.

Iată de ce observăm că diavolii nu se înspăimântă de creştinii care nu pornesc pe calea mântuirii cu toată seriozitatea. Căci aşa se observă prin Sfintele Biserici, că toate cele sufleteşti, creştinii noştri le fac numai de formă. De formă se roagă, de formă vin la biserică, de formă se spovedesc, din obicei le fac pe toate ale sufletului.
Sunt mulţi care nici nu ştiu de ce vin la biserică şi nici care este rostul venirii la biserică. De aceea pleacă de la biserică dacă nu mai răi, oricum nici mai buni.

Se întâmplă aşa cum a spus un sfânt părinte; dacă intră un câine în biserică, nici biserica nu se spurcă, şi nici câinele nu se sfinţeşte; căci ei vin din curiozitate, cu inimi împietrite, cu gânduri împărţite, şi nu sunt nici la slujbă şi nici la predici, se întorc acasă fără de Iisus Mântuitorul, nu ca Zaheu ce s-a dat jos din dud. Acolo unde se ridică câte un suflet cu hotărâre temeinică de a urma calea Domnului, tot iadul se răscoală împotriva lui. Dacă este tânăr sau tânără necăsătoriţi, vine diavolul chiar prin părinţii lor sau prin rudenii care parcă numai grija asta o au, să se ocupe de ei să-i silească să se căsătorească chiar le găseşte pe câte cineva ca să-i poată porni cât mai curând pe acest drum fără a chibzui îndelung şi cu toată seriozitatea când face acest pas.

Dacă sunt părinţi, fel de fel de ispite întrebuinţează necuratul prin copii ca să-i supere, să-i facă să zică vorbe rele, să-i blesteme, şi să-i scoată astfel din calea mântuirii. În cele mai multe familii sunt supărări mari din partea copiilor. ***Aşa că pe toate căile şi în toate locurile, un creştin adevărat, un creştin treaz care a cunoscut calea mântuirii prin Sfânta Biserică are de luptat în tot locul şi în tot timpul, cu trupul, cu lumea, cu diavolul. Aceşti trei vrăjmaşi înfierbântaţi de mânie pe bietul suflet, se luptă zi şi noapte, acasă şi la serviciu, pe stradă şi în tramvai, în tot locul, chiar şi în Sfânta Biserică.***

Iată ce zice un alt sfânt părinte că pe unii îi aduce chiar diavolul la biserică, ca să încurce pe ceilalţi care au venit să se roage, să-i facă prin cine ştie ce ispite să dea înapoi, să-i facă să se lipsească şi să fie la fel cu toţi moleşiţii veacului care dorm în păcate grele.

De aceea ne cere Domnul să fim treji, să stăm cu candela aprinsă, adică flacăra sufletului, cu credinţă tare şi aprinsă, să fim nişte suflete înflăcărate pentru luptă şi să nu ne temem niciodată de jucăriile diavolului, ba chiar să ne bucurăm că tocmai prin aceste lupte şi ispite ne încununăm de la Dumnezeu, primind mai multe puteri şi mai mare ne e răsplata. Cu cât avem de suferit mai mult, de luptat mai mult, cu atât suntem mai băgaţi în seamă de Dumnezeu şi la vreme potrivită el ne trimite ajutorul Său. Când vede că noi am făcut tot ceea ce ne stă în putinţă şi nu mai putem face nimic, atunci intervine El cu puterea Sa dumnezeiască. Aşa s-au luptat înaintaşii noştri, sfinţii noştri părinţi, sfinţii care-i prăznuim, sfinţii mucenici.

Citind vieţile lor vedem cum erau omorâţi de rudeniile lor, pârâţi că sunt creştini, au fost împăraţi care şi-au omorât copiii lor buni pentru această dreaptă credinţă, vedem cum au fost omorâte soţiile de către soţii lor pentru că sunt creştine, surori de către fraţii lor, rudenii de către rudeniile lor, pentru că sunt creştini adevăraţi.

Dar ***toţi aceştia au biruit fiind înarmaţi cu armele duhovniceşti pe care ni le recomandă nouă Sfântul Pavel în Apostolul care s-a citit astăzi, unde ne spune să fim pildă pentru toţi credincioşii, în vorbire, în putere, în dragoste şi credinţă, în curăţie şi răbdare.***

Să ne îndemnăm unii pe alţii în citirea sfintelor cărţi de unde se poate lua învăţătură pentru mântuirea noastră şi prin care, dacă citim cu înţelegere, ne suim cu mintea sus deasupra lumii, de unde vom putea vedea mai bine ca Zaheu din dud, pe Domnul nostru Iisus Hristos. ***Să citim mai ales vieţile sfinţilor; acolo vedem luptele lor, răbdarea lor, suferinţele lor de tot felul, încercările şi focul ispitelor prin care s-au mântuit fiecare. Este cu neputinţă ca un creştin să nu-şi găsească leacul trebuitor pentru suflet în aceste vieţi de sfinţi.***

Să nu credem şi noi ca unii oameni că e de ajuns să te duci la biserică din când în când şi să aprinzi o lumânare sau să plăteşti o slujbă şi astfel Dumnezeu îţi va da orice-I vei cere. **Lui Dumnezeu nu-i trebuie lumânarea şi banii noştri sau darurile noastre, că ale Lui sunt pământul şi cerul, dedesubtul şi toate El le-a făcut; El ne vrea pe noi, sufletul nostru care e scump, e de valoare mare, căci El a trebuit să sufere; El a trebuit să-şi verse sângele ca să-l răscumpere.**

Oricât de mare ar fi lumânarea şi darul omului, dacă nu se leapădă de păcate, tot la iad se duce. Trebuie mai întâi să scoatem gunoiul păcatelor din viaţa şi sufletele noastre, căci s-a împuţit pământul şi văzduhul de tot felul de păcate şi nu ne mai poate suferi Dumnezeu mult.

E gata judecata, să fim gata şi noi.

Sunt unii cărora nu li se îndeplinesc rugăciunile, pentru că nu ascultă sfaturile bune pe care le dăm şi cad într-o mare necredinţă, căci ajung de nu le mai trebuie nici biserică, nici preot, nici sfinţenie; se leapădă de toate, zicând că dacă ar fi Dumnezeu le-ar ajuta şi lor. Şi pentru că le caută tocmai pe acestea pământeşti şi nu mântuirea sufletului, de aceea se îndepărtează Dumnezeu de ei.

Le spui să se spovedească, să se lase de păcatul desfrânării, să se întoarcă la Dumnezeu, să ia calea dreptăţii; îţi promit, dar nu se ţin de cuvânt. Se întâlnesc pe stradă cu o babă care le spune să se ducă la 9 biserici să plătească. Sfatul cel bun nu-l primesc, să facă ce spunem, se iau după babă şi se duc la 9 biserici şi atunci cum să asculte Dumnezeu rugăciunea acestor creştini, cu păcate mari nespovedite?
De aceştia se depărtează Dumnezeu şi nu le aude rugăciunea.

Unii au suferinţe de tot felul şi totuşi vin la biserică, fac fapte bune, nu s-au întors de la Dumnezeu, şi totuşi au parte de multe dureri şi necazuri, rămânând nedumeriţi. Se pune întrebarea: **pentru ce sunt pedepsiţi unii, dacă ei urmează calea cea dreaptă?** ***Aceştia să nu uite că primii creştini şi toţi sfinţii care aveau darul facerii de minuni, vindecând bolile şi prin rugăciunile lor făceau minuni mari, înviind chiar morţii, aşa încât erau atât de drepţi şi sfinţi că se numeau prietenii lui Dumnezeu şi cu toate acestea Dumnezeu i-a lăsat şi nu i-a scăpat de vrăjmaşii care căutau să-i omoare şi-i chinuiau cu fel de fel de munci grele.***

Aceasta deoarece, aşa cum aţi auzit mai sus, aici este lupta tuturor celor ce vor să se mântuiască pe pământ e câmpul de luptă al creştinilor. Pe front nimeni nu se duce să-şi îndeplinească plăcerile lui personale; acolo e luptă, e moarte întotdeauna în faţa ochilor. ***Aşa şi noi aici pe pământ, să vedem moartea în faţă în fiecare clipă, ca să nu greşim lui Dumnezeu, să nu facem păcate şi să nu ne lipim inima de pământul acesta care s-a spurcat şi care va fi ars cu foc.***

Fraţi creştini, vrem şi noi să vedem pe Domnul Iisus Hristos ca Zaheu? Să ne suim sus, mai sus de lumea aceasta, mai sus de lumea care se târăşte pe pământ ca şarpele; de acolo de sus de la înălţimea învăţăturilor dumnezeieşti, îl vom vedea pe Domnul desluşit şi ne va chema şi pe noi ca pe Zaheu pe nume, invitându-se cu a Sa dragoste dumnezeiască să vină în casa sufletului nostru.

Vrem şi noi să ne pocăim ca Zaheu? Hai să plătim nedreptăţile, hai să ne grăbim să facem socoteala şi să recunoaştem câţi bani nedrepţi avem în casele noastre, pe cine am înşelat şi am păgubit, câte duminici şi sărbători am lucrat furând zilele Domnului Dumnezeu şi să întoarcem împătrit, adică ***făcând tot felul de fapte bune***. ***Să ajutăm săracii, lipsiţii, nevoiaşii, bisericile sărace, căci Dumnezeu cu toată dragostea vrea să ne mântuiască şi de aceea a venit El pe pământ să caute pe cel pierdut, oaia rătăcită, sufletele cele bolnave.***

Dacă vrem să-L urmăm pe Domnul, să nu ne mai dezlipim de El niciodată, să-L ascultăm şi să mergem cu El în toate zilele vieţii noastre. El să fie păstorul nostru, iar noi oile Lui cele aflate şi întoarse la Tatăl. Fericite sunt acele suflete în casa cărora va intra Mântuitorul. Acelea sunt înflăcărate, au duh de viaţă în ele, acelea cântă şi laudă mărirea lui Dumnezeu şi sunt chiar de aici de pe pământ în culmea fericirii, în rai. Îngerii de sus cântă de bucurie, sfinţii se bucură de întoarcerea lor şi mare bucurie se face în cer şi multă pace în casele lor; căci Mântuitorul cu care plecaţi de aici din Sfânta Biserică şi îl duceţi în casele dumneavoastră, vă va zice ca şi lui Zaheu: "Astăzi s-a făcut mântuirea casei acesteia".

Rugăciune

Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, care ai venit în lume să mântuieşti pe cel pierdut şi rătăcit, dă-ne şi nouă pocăinţa lui Zaheu, recunoştinţa lui şi întoarce-ne pe calea Ta cea bună ca să fim cu Tine şi aici şi în ceruri în vecii vecilor. Amin.

Pr. conf. univ. dr. Constantin Necula: „Şi L-a primit, bucurându-se...”

(Luca 19. 1-10)

Evanghelia de astăzi, ne duce în Ierihon, în mulţimea din care se desprinde, urcându-se în sicomor, Zaheu. Cine era? Mai-marele vameşilor. Şi era bogat. Ca şi noi, el aleargă să-L vadă pe Iisus, numai mic de stat fiind şi din cauza mulţimii, nu poate să-şi îndeplinească dorinţa. Alege să se urce într-un sicomor în dreptul căruia ajungând Iisus spune - auzind şi noi aceasta - „Zahee, grăbeşte de coboară, că astăzi în casa ta trebuie să rămân.”

Bucuria lui Zaheu, primirea pe care o face Domnului şi cuvintele Sale, rămân, pentru eternitate, în ochii duhovniceşti ai Bisericii, definitorii pentru icoana celui care şi-L apropie pe Dumnezeu: „Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor, şi dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.”

Lucruri atât de fireşti, încât scapă ideii noastre despre mântuire. Noi credem mereu şi mereu - ca şi mulţimea care murmura că Hristos Domnul a intrat să cineze la un om păcătos - că pentru a ne apropia de Dumnezeu avem de făcut lucruri mari, neapărat spectaculoase.

Or, iată-1 pe Zaheu! El, vameşul care se îmbogăţise probabil pe falsă vămuială, îşi recunoaşte greşeala, ba mai mult: întoarce împătrit celor pe care i-a năpăstuit. Dar dreptatea lui „prisoseşte”, înţelegând - fără îndoială şi din cuvântul Cuvântului - că a te aşeza în har înseamnă a împlini ceva mai mult decât Legea. Înseamnă a-ţi împlini dragostea.

De aici faptul că „jumătate din avere” o împarte săracilor. Nu ca şi cum şi-ar cumpăra mântuirea, ci convins că astfel, el, vameşul, slujbaşul Romei, străin de neamul cel ales al lui Israel - va aparţine, prin credinţă şi faptă, fiilor lui Avraam. Şi cu adevărat, credinţa şi fapta credinţei îl fac remarcat de Hristos Domnul. Şi casa lui primeşte mântuire.

Concluzia Evangheliei - ţinând în sine glasul lui Hristos? „Că pe cel pierdut a venit Fiul Omului să-l caute şi să-l mântuiască.” Adică şi pe noi. Să căutăm să-l vedem pe Domnul şi mai ales să-l primim cu bucurie în sufletele noastre. Noi. Toţi.

(Extras din cartea: Pr. conf. univ. dr. Constantin Necula - Duminici în dar: Predici şi gânduri)

Pr. Constantin Necula - Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut (Luca 19, 1-10)

Când scriu gândurile acestea încă nu s-a stins zvonul de clopot ce a vestit Liturghia pomenirii Sfinților trei Ierarhi. Și parcă nimic nu se potrivește descrierii vieții lor cu prezența în mijlocul nostru a reacției acesteia vii a lui Zaheu, vameșul din povestea Evangheliei Duminicii noastre. Abia ne-am despărțit de întâlnirea Domnului Hristos cu orbul ce ședea la marginea drumului spre Ierihon.

Vă amintiți, desigur, că Mântuitorul îl întreabă pe acela, omul-scai lipit de Dumnezeu: „Ce voiești să-ți fac?” (Luca 18, 41). Omul cere vedere și primește lumina. Aici Zaheu este altfel situat. E în centrul cetății, dar nu iubit. E omul finanțelor, reprezentantul străinilor de Ierihon - fie că vorbim de Roma, fie de Ierusalim - al străinilor care vor cote, dinari, vamă.

Remarcăm și în cazul celui pierdut pe drum și al celui pierdut în mijlocul comunității că Hristos este Cel care devine reper, țintă, orizont. Orbul cere să vadă. Zaheu, prin gesturile sale ca de copil agitat, cere să fie văzut. Cel din urmă vrea să-L vadă pe Hristos cu totul altfel decât vrea orbul. Dar dorința este aceeași. Să vadă. Să privească spre cel care este Lumina, Vederea, Adevărul.

Pe Zaheu, Domnul nu doar că îl vede, ci îl și cunoaște. Sau, mai bine spus, se recunoaște în străinul ce ajuta străini. Prin făptuire, Zaheu se face omul lui Dumnezeu-Omul. El spune, pe fondul murmurării celorlalți, căci Hristos ceruse să găzduiască la vameș, care - în ochii nevăzători de bine ai mulțimii - era un păcătos: „Iată,

jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit” (Luca 19, 8). Nu spune aceasta ca să se scuze dinaintea mulțimii, nu are de dat seamă dinaintea ei. El vorbește Domnului care îl vede. Iar ceea ce spune este judecată mulțimii. Nu zeciuiala e țelul lui. Dă jumătate, iar când greșește întoarce împătrit. Era un vameș cum nu prea auzi. Nu strângea și pentru el. Ci era un funcționar al statului - Imperiului - care nu confunda hoția cu vămuirea. Ba, mai mult, având conștiința posibilei neputințe în împlinirea funcției sale publice, înțelege că nu statul trebuie să plătească pentru greșeala lui, ci el, persoana chemată de stat să facă rânduială în economie. Mai mult. Comportamentul său ne dovedește responsabilitate, adică răspuns în Dumnezeu asupra funcției sale civice. Căci nu civismul naște responsabilitate, ci responsabilizarea naște civism activ și echilibrat.

Domnul Iisus Hristos are bucurie la răspunsul lui Zaheu: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci și acesta este fiu al lui Avraam ” (Luca 9, 9). O mărturie umană care cheamă mărturia Dumnezeu-Omului. Iar Dumnezeu-Omul nu se ferește să încurajeze inimile curajoase, care se vădesc iubitoare de Dumnezeu.

Urcat în sicomor ca să fie văzut de Hristos, Zaheu constată că e cunoscut în adâncul inimii sale. Devine și mai interesant în contextul în care, pentru a întări reacția sa bucuroasă și concluzia Sa - „căci Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut” (Luca 19, 10) - oferă pilda celor trei „împrumutați” cu talanți (mine, în contextul lucanic) care primesc răsplata muncii lor în funcție de curajul adăugat darului stăpânului.

Citiți așadar continuarea întâlnirii dintre Zaheu și Hristos în cheia parabolei oferite de Domnul mulțimii (Luca 19, 12-27). Vizibil, Domnului nu-i plac oamenii care se ascund după Lege și după El, făcându-se lege celorlalți doar pentru că aparțin unei administrări de lege. Zaheu e bucurie Domnului pentru că nu se ține de legea autoimpusă vameșilor. Nu exploatează pentru a avea. Ci gestionează, economisește pentru a nu pune poporul în tensiune cu politicul, fie el chiar dictatorial. Dar în planul „dezvoltării personale” - cum turuim noi azi prin tot soiul de formări - Zaheu nu face nici un compromis în ce privește relația lui cu Dumnezeu, Cel dezvăluit de Lege și vămuit la greu de cârtitori. Zaheu e viu, refuză să devină un artefact funcționăresc, o mumie nefirească.

El știe ceea ce Sfântul Ioan Gură de Aur avea să sintetizeze peste secole: inima noastră înghite pe Domnul și Domnul înghite inima noastră (Comentariu la Evanghelia de la Matei 19). Adică suntem într-o permanentă hrănire-împreună cu Dumnezeu, punând templul vieții noastre în lucrare, punând în inima noastră drept

viață pe Dumnezeu. De aici bucuria Domnului. Fără a le vorbi oamenilor Zaheu teologhisește prin faptă, le oferă posibilitatea de a preamări pe Dumnezeu, de a se bucura de Oamenii lui Dumnezeu.

Ca în Ierihon atunci şi acum în vieţile noastre. Nimic din ceea ce avem de făcut nu ține doar de cuvinte, doar de cuvântări. Ci propunerea vremii este redescoperirea forței din faptele noastre către care privește Hristos. Ca un Dumnezeu Întrupat care ne cere să ne întrupăm credința în faptele mărturisirii noastre. Pentru că Dumnezeu nu este un concept gol de făptuire. Când te numești creștin, nu propui simple citări ori fluturări de text, ci propui un mod de viață. Un miez de cultură vie propusă ca alternativă culturii morții în care ne balansăm viețile astăzi, cu efecte devastatoare nu numai asupra vieții acesteia. Viață vămuibilă, după regulile politicului și economicului. Dar și liberă, în raport cu Hristos, cel care trece mereu pe căile Ierihonului. Să învățăm că nimeni nu e în afara ariei de acoperire a Mântuitorului. Marginile lumii și centrul cetății deopotrivă așteaptă Harul izbăvirii. Dați binețe Domnului, vă vede să vă ajute să vedeți. Să vă vedeți în lumina Iubirii Lui!

Zvonul Sfinților trei Ierarhi se stinge grabnic în vântul iernii, dar nu în vântul de duh al Bisericii. Suntem toți în bucuria Treimii și în a Bisericii. Mergem mai departe, căutând Ierusalimul de sus.

Sursa: tribuna.ro

Pr. Constantin Necula - Cel pierdut (Luca 19.1-10)

O zi oarecare din zilele Mântuitorului. Trece prin Ierihon. Orașul care marca intrarea Iordanului în Marea Moartă, nod de trecere - ca și astăzi - între iudaism și restul lumii. Prima cetate de pământ atestată în istoria acestei părți de lume - o vor depăși în vechime cetăți ale Chinei ori Americii de Sud despre locuitorii cărora, însă, nu vom ști nimic. Un loc aproape de pustia-prăpastie (Carantani, Luca, 4.2-13), unde îndată după Botez, plin de Duh Sfânt fiind, este ispitit de diavol. Un oraș al contrastelor, afacerilor și oamenilor paradoxali. Asemeni lui Zaheu. Omul care îi iese azi în față.

Putem bănui, după cum au așezat Sfinții părinți Evanghelia aceasta, că orășenii din Ierihon aflaseră de vindecarea leproșilor prăznuiți de noi în duminica trecută. Nu prea aveau alt loc de trecere și vadul lor de urcare la Ierusalim va mai fi folosit de alți leproși ca loc de așteptare al vindecării. Și aflaseră, desigur, de orbul ce tocmai îl vindecase Domnul (Luca 18.35-42). De unde entuziasmul cetățenilor din Ierihon la trecerea Mântuitorului. Și lecția adâncă a acestei treceri (Paști) spre Ierusalim. Căci ne aflăm în bornele ultimei urcări a Domnului la Ierusalim, după cuvântul Său adresat Ucenicilor: „Iată, ne suim la Ierusalim și se vor împlini toate cele scrise prin prooroci despre Fiul Omului” (Luca 18.31). Urcând spre Răstignire, Pătimire, Agonie și moarte, Domnul Hristos continuă să facă Binele. Să-și împlinească roada Învierii cea dinainte de Înviere.

Zaheu nu-i un oarecare. Era mai marele vameșilor și foarte bogat. Micuț de satură, nu putea zări pe Hristos din pricina aglomerației formate în jurul său. Fire practică,

de unde probabil și bogăția și profesia, Zaheu urcă într-un sicomor. Nu era un om iubit. Reprezenta autoritatea romană, care vămuia, la margine de Imperiu, tot ce intra ori ieșea din aria sa de autoritate. O profesie ce nu-i îngăduia să urce la Templu. Atingea cu degetele sale chipul cioplit al chipului împăratului care se imprima în aurul, argintul, bronzul ori alama monedelor ce le mânuia. Era omul autorității. Ceea ce nu-l făcea neapărat autoritate, dar îl încărca de o parte din ura oamenilor pentru aceștia.

Suntem impresionați mereu, la vreme de postire în așteptarea Paștelui (Luca 18.10-14), de pilda Vameșului și fariseului. Uneori am sentimentul că Domnul acolo despre Zaheu vorbește, înainte ca apostolii și noi să-l cunoaștem pe viu (ori prin lectură vie) din „momentul Ierihon”, din Evanghelia zilei acesteia. Zaheu are de toate, dar nu și prieteni. Nimeni nu-i face loc spre Iisus care trece pe cale. Și se ridică în sicomor.

Unii părinți ai Bisericii văd în gestul acesta semnul ruperii de lume, al ridicării din păcat. Alții văd o treaptă pe nevăzuta Scară a virtuților cu fusceii de... sicomor. Rămâne, dincolo de orice interpretare, singurul mod practic de a se ridica și vedea. Dar gestul nu pare a fi făcut doar să vadă, ci să fie reperat, oarecum, de vederea lui Hristos. De câte ori nu se va fi rugat Zaheu să fie văzut de Dumnezeu, știind el că „inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi” (Psalmul 50.18). De câte ori nu va fi zis „Doamne, ascultă rugăciunea mea și ia aminte la glasul cererii mele” (Psalm 85.5) ori „către Tine, Doamne, am ridicat sufletul meu, Dumnezeule...” (Psalmul 24.1). Căci se vede din întâlnirea lor că nu-și erau străini unul altuia. Se întâlniseră în rugăciune și în făptuirile smereniei lui Zaheu.

Domnul. Zărind pe cel ce-l știa deja, se invită în casa lui pentru a găzdui (Luca 19. 5). Printre puținii „trebuie” folosiți de Hristos: trebuie să rămân în casa ta. Dar e obligație care nu pare să-l privească pe Zaheu, cât pe Hristos Dumnezeu care vrea să răsplătească pe vameșul bogat. Câți nu vor fi gândit asemeni nouă: Aaaaa, tot la bogat trage! Da. Dar de data aceasta doar ca să facă lumii cunoscut filonul de bogăție interioară care strălucește ochiului neavenit doar ca bogăție exterioară. În ochii lumii, Zaheu, bogat și vândut autorității, e un trădător, un om păcătos. Asemeni celui de-al zecelea lepros ce nu avea templu către care să se îndrepte. Așa și Zaheu. Nu putea parcurge drumul Ierusalimului decât pentru afaceri și nu pentru iertări. Putea intra până în curtea schimbătorilor de bani. Nu mai departe. Mărturia lui însă rămâne în veac drept declarația fundamentală a onoarei de a fi om în slujba oamenilor: „Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit” (Luca 19.8).

Un vameș din vremea Mântuitorului rușinează astfel pe toți îmbogățiții pe seama funcției ori slujbei lor publice. Refuză hoția și manipularea prin îmbogățire. Entuziasmează pe Hristos care se vede că nu trece pe lângă sicomor doar din drag de umbră. Domnul îl botează, parcă, în lumina entuziasmului Său Dumnezeiesc: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci și acesta este fiu al lui Avraam" (Luca 19.9). Cu alte cuvinte, modul său de a trăi adevărul Împărăției îl face apt de mântuire. Cu toată casa lui. De unde avem de învățat că unde omul slujește cu smerenie obștei și casei sale i se împlinește mântuirea. Și că acela care abuzează de funcția sa, indiferent de instituția căreia-i slujește, afectează și binele casei sale.

Concluzia Evangheliei este limpezită de glasul Mântuitorului: Căci Fiului Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut (Luca 19.10). Inclusiv pe cei ca Zaheu, bănuiți pe nedrept de păcate, neștiuți în smerenia intimității lor lucrătoare. Ba, mai mult, neafiliați „religiozității" oficiale înțepenite în rigori în care urcatul pe un ciot de sicomor nu valorează nimic. Eu zic să ținem partea sicomorului. Și să înțelegem că Acela care vede totul nu ne lasă nevizitați ca gazde de încredere. Să învățăm să fim gazde lui Hristos. Să-l obligăm cu „trebuie" să locuiască în inimile noastre. Se va bucura!

Sursa: tribuna.ro

Pr. Dorin Picioruș - Predică la Duminica a 32-a după Rusalii

Iubiți frați și surori întru Domnul, gustul libertății se formează în casa recunoașterii de sine.

Numai când stai față în față cu tine…înaintea lui Dumnezeu…înțelegi cât de puțin liber ești…dar și cât de multă nevoie ai de libertate…în primul rând, bineînțeles, de libertate interioară…de la care pornește tot binele în Biserică și în societate.

Și ce înseamnă să fii liber în tine însuți?

În Evanghelia de azi [Lc. 19, 1-10] avem paradigma Sfântului Apostol Zaheu [Zacheos în limba greacă], unul dintre cei 70 de Sfinți Apostoli ai Domnului, pomenit la 20 aprilie…pentru ca să înțelegem ce înseamnă libertate interioară…și câte eforturi trebuie să facem pentru ea.

Avem convertirea lui…drept exemplu de eliberare de sub stăpânirea patimilor.

Pentru că ***atunci când s-a văzut în fața Domnului…când s-a văzut văzut de Domnul până în străfundurile sale…a înțeles că trebuie să devină milostiv și să se împace, din punct de vedere financiar, cu cei nedreptățiți de el… din postura sa socială de vameș/ perceptor/ de încasator de impozite*** (v. 8).

În apropierea Domnului, Sfântul Zacheos a înțeles dintr-o dată/ imediat…că trebuie să iasă de sub patima care îl robea cel mai mult: iubirea de bani, dorința de a avea cât mai mult…și prin orice mijloc.

Și prin asta a ieșit din închisoarea îmbogățirii nedrepte, din închisoarea interioară a dorinței de a nedreptăți pe alții…la locul larg al bucuriei de a face binele…de a avea raporturi normale, cinstite cu oamenii.

Căci pe lângă statura sa mică, care isca ironii…și pe lângă ura oamenilor, ura crescândă…datorată nesațiului său de a lua mită, de a fi nedrept cu oamenii din postura sa de vameș…se adăuga în inima lui și nefericirea de a fi situat în rândul păcătoșilor [v. 7] din punct de vedere social, adică a celor bolnavi de lepră, a prostituatelor, a criminalilor, a nedrepților…

Și el a înțeles, mai mult decât alții, ce milă și-a făcut Domnul cu el…cât respect i-a acordat…dacă a venit tocmai în casa lui…a celui recunoscut ca păcătos, ca om nedrept, ca om ce nu merită atenția altora…pentru că nici el nu-i respectă pe alții.

Și acum, în aceste zile în România, vedem ce înseamnă să nedreptățești poporul…să îi calci demnitatea…deși el își face datoria…

Dar în cazul lui Zacheos…Domnul vine în casa lui și îi distruge imaginea socială de bădăran…de gros la inimă.

I-o distruge prin asentimentul său…pentru că Zacheos se vede gol de bine, de relații normale cu oamenii, de libertate interioară…și vrea să fie liber, plăcut, apreciat pentru ce este și face.

Ieșind din rău, din exercițiul răului…Sfântul Zacheos se umple de mila lui Dumnezeu și de milă și de atenție față de oameni. Și ***mila, atenția față de alții, relațiile drepte cu alții ne aduc libertate, multă libertate interioară…în care putem crește/ avansa la infinit în relația cu Dumnezeu și cu oamenii.***

Nu îți fac rău…înseamnă și: nu îmi fac rău.

Îți văd suferința…pentru că și eu sufăr.

Compătimirea altora se naște din conștiința fragilității sănătății și a vieții noastre.

Și de aceea ieșim în ajutorul celor suferinzi, a celor nedreptățiți, a celor minimalizați…pentru că oricând putem fi în locul lor…iar dacă nu suntem încă în locul lor e tocmai pentru a fi apți să-i ajutăm pe cei care sunt în aceste situații dramatice și nedemne.

Fiecare act al Domnului are…taina lui imensă…Însă taina milei și a iubirii lui Dumnezeu are nevoie de un da răspicat al ființei noastre. De o ieșire din dormitare, din lene, din obiceiuri proste spre…un alt fel de a fi.

De aceea convertirea lui Zacheos…și a noastră, a tuturor, e o ieșire din închisoare…spre un orizont cu totul nou, de neimaginat mai înainte.

Ești scos din viața ta plină de patimi…spre o viață din ce în ce mai rarefiată, mai bogată în frumusețe și în milostivire.

De aceea convertirea e, deopotrivă, ca o urcare pe munte…spre o tot mai mare înălțime duhovnicească…dar și ca o trecere prin deșert…spre oaza de liniște a Împărăției.

Adică presupune dezlipire dureroasă/ dramatică de trecut…de dependența de rău, de păcat…

Și prima mișcare a libertății e revoluționară la nivel interior: înseamnă o ruptură radicală, în forță de viciile trecutului.

Cei care îl văzuseră pe Zacheos, până mai ieri, jecmănind pe conaționalii săi pentru a oferi impozitele romanilor, adică ocupanților, au rămas cu gura căscată…când l-au văzut împărțind milostenii și despăgubind, mai mult decât judicios, pe cei nedreptățiți.

De aceea l-au perceput drept altul imediat…pentru că convertirea lui a fost plină de entuziasm, de înțelegere, de libertate duhovnicească.

În comparație cu o astfel de convertire năvalnică, în forță…e de la sine înțeles de ce nu convinge viața laxă a creștinilor, care nu arată asceză, mărinimie, un alt fel de a fi …în comparație cu banalitatea curentă a lumii.

Și astfel avem creștini care fac prea multe…creștini cu viteză redusă…și creștini cu mașina în pană.

Și suntem într-un fel sau în altul…pe măsura a cât ne-am lăsat convinși de Dumnezeu. Pe cât am stat în fața Lui…ca să vedem ce cere El de la noi. Sau pe măsura a ceea ce am simțit să facem…stând în fața lui Dumnezeu în tăcere rugătoare.

Zacheos a coborât din sicomor (v. 4) dar și din băltirea lui în rele.

S-a coborât când a vrut Domnul și a făcut ce a vrut El…adică s-a lăsat convertit…scos din derapajul lui…și adus pe drumul cel drept…al dreptății, al omeniei…

A coborât degrabă…cu inimă aprinsă…și L-a primit bucurându-se (v. 6)…

Nu a considerat convertirea spre bine drept o pagubă…ci un câștig imens…

Tocmai de aceea și-a cumpărat libertatea cu milostenie și cu fapte de conștiință. Și-a recăpătat demnitatea umană și socială prin relații oneste, omenoase.

Pentru că munca cinstită trebuie remunerată și omul care o face trebuie tratat cu demnitate.

De aceea mântuirea lui [v. 10] a însemnat ieșirea din neomenie, din bădărănia în relațiile cu oamenii.

El era pierdut [apololos, cf. GNT, v. 10] pentru că refuza să comunice corect cu oamenii. Și comunicarea corectă cu oamenii se face atunci când ești perceput ca om integru, ca om de valoare, ca om pe care alții se pot bizui/ se pot baza/ în care își pot pune încrederea.

Însă pentru a fi integru trebuie să fii un om al lui Dumnezeu care își lucrează vocația. Care face ceea ce știe să facă…și pentru care se simte dăruit de Dumnezeu.

Sfântul Zacheos a devenit „fiu al lui Avraam” (v. 9) pentru că a devenit om pentru oameni.

S-a făcut din contra exemplu un exemplu/ o pildă de urmat.

De aceea Evanghelia de azi e una încurajatoare pentru cei care nu se simt bine în lumea păcatului…ci simt…intuiesc…înțeleg…că trebuie să meargă spre libertatea dumnezeiască a fiilor lui Dumnezeu.

Înțeleg că au nevoie de schimbare…de o schimbare de profunzime…care ne umanizează…ne îndumnezeiește…ne bucură…ne eliberează de noi, cei din trecut…și de trecutul nostru murdar…

Adică: se poate!

Întotdeauna se poate să fii altul…dacă înțelegi valoarea absolută a schimbării în bine!

Pentru că binele nu se devalorizează în timp…ci măreția lui crește tot mai mult.

Binele e valută forte, e forță duhovnicească…e avuție neperisabilă.

Și în răspăr cu avuția nedreaptă/ ilicită…și cu inima plină de invidie și nemilostivire…Zacheos a făcut din banii lui nedrepți bucurii pentru alții…și descătușare de sine…

El…și noi…oricare am fi…am trăit și trăim întotdeauna o mare eliberare…o mare împlinire…o bucurie nobilă…când ajutăm…când facem ceva dezinteresat…când ne comportăm firesc, normal, uman…

Și aceste momente de candoare, de împlinire, de dăruire…sunt amintirile noastre frumoase…sunt oglinda în care ne bucurăm să ne privim…pentru că ne arată ca oameni care nu am făcut degeaba umbră pământului.

Adică: spune nu unei vieți inutile și egoiste!

Dezbracă-te de armura grea a nesimțirii…pentru ca să vezi ce relaxat vei fi…când vei merge degajat pe stradă!

Sfântul Zacheos a făcut din casa lui Biserică…pentru că fiecare devenim biserici/ locașuri ale lui Dumnezeu unde El vine să locuiască.

Dar pentru ca El să vină la noi trebuie să ne debarasăm de vechiturile vieții noastre indiferente…pentru a ne umple de noutățile netrecătoare ale comuniunii cu El. Amin!

Pr. Constantin Sturzu - Cu noi este Dumnezeu. Dar noi suntem cu El?

Zaheu, vameşul cel cufundat în lăcomie şi trădare, „căuta să vadă cine este Iisus" (Luca 19, 3). Noi, cei de azi, ştim cine este Iisus? Majoritatea, dacă am fi oneşti, am răspunde: şi da, şi nu.

⇒ *Da - pentru că-L ştim din Scripturi, din dogme, din predanie, de la cei ce ne vorbesc despre El.*
⇒ *Nu - pentru că nu-L cunoaştem decât indirect, noi nu L-am întâlnit încă la modul personal.*

Şi nu e grav că nu-L cunoaştem, problema este: Îl căutăm măcar? Nu o dată, ci în două locuri spune psalmistul, întărind parcă acest cuvânt: „Domnul din cer a privit peste fiii oamenilor să vadă, de este cel ce înţelege sau cel ce caută pe Dumnezeu" (Psalmi 13, 2 şi 52, 3). Poţi să fii cel mai mare păcătos şi totuşi să cauţi pe Dumnezeu, nimic nu te poate opri.

După ce a greşit, încălcând porunca dată lui de Dumnezeu, Adam s-a ascuns „printre pomii Raiului" (Facerea 3, 8). Zaheu, în schimb, s-a urcat în sicomor. Adam a spus lui Dumnezeu: „Am auzit glasul Tău în Rai şi m-am temut, căci sunt gol, şi m-am ascuns" (Facerea 3, 10). Teama, conştiinţa goliciunii şi tendinţa de ascundere l-au alungat pe Adam din Rai. Zaheu a avut îndrăzneală şi nu a stat pitit. S-a arătat în toată păcătoşenia lui (goliciunea sufletească, adică) şi nu numai că nu a fost alungat sau ignorat, ci a auzit de la Hristos: „astăzi în casa ta trebuie să rămân" (Luca 19, 5).

Ce putem înţelege noi din cele de mai sus? Că problema noastră nu este nici păcătoşenia, nici statutul de locuitori în această „vale a plângerii” (Psalmi 83, 7). Problema noastră este că nu-L căutăm pe Dumnezeu. Degeaba ne plângem păcatele şi ne căim, dacă nu ne doare inima că nu suntem cu Dumnezeu. El este cu noi, de aceea spunem şi cântăm: „Cu noi este Dumnezeu” (Isaia 8, 9). Dacă suntem atenţi, putem sesiza că El este clipă de clipă cu noi. Dar noi Îl ţinem la uşa inimii (Apocalipsa 3, 20), nu-L lăsăm să fie prezent în toate ale vieţii noastre. Nu suntem cu El, în sensul că nu avem o relaţie vie, directă, permanentă cu El. Nu tânjim să fim cu Dumnezeu.

„Adame, unde eşti?” (Facerea 3, 9) - a fost primul cuvânt al lui Dumnezeu către om, după ce acesta a ales să-L părăsească. Întrebarea se traduce şi prin: „Unde eşti, Adame, dacă nu eşti cu Mine? Ce fel de existenţă poţi avea? De ce m-ai părăsit pe Mine, Cel ce ţi-am dovedit dragostea Mea, pentru un cuvânt al şarpelui care nu ţi-a făcut nici un bine ca să fie demn de crezare?”.

Iar adevăratul răspuns al omului vine târziu, abia prin gura psalmistului. E un răspuns tot sub formă de întrebare, una asumată şi rostită şi de Iisus pe Cruce: „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?” (Psalmi 21, 1 şi Matei 27, 46). Noi L-am părăsit pe Dumnezeu şi tot noi Îi reproşăm ruptura. Noi ne-am certat cu Dumnezeu, şi tot El vine şi ne împacă. Dumnezeu conştientizează şi exprimă mai întâi această ruptură ontologică dintre El şi om.

Târziu, în istorie, ajunge şi omul la aceeaşi înţelegere, vede întreaga grozăvie a căderii sale, înţelege prăpastia căscată între el şi Dumnezeu. Iar Fiul Omului a trebuit să cunoască în chip deplin consecinţele acestei rupturi ca să refacă, pe Cruce, legătura dintre Dumnezeu şi om, dintre Cer şi pământ.

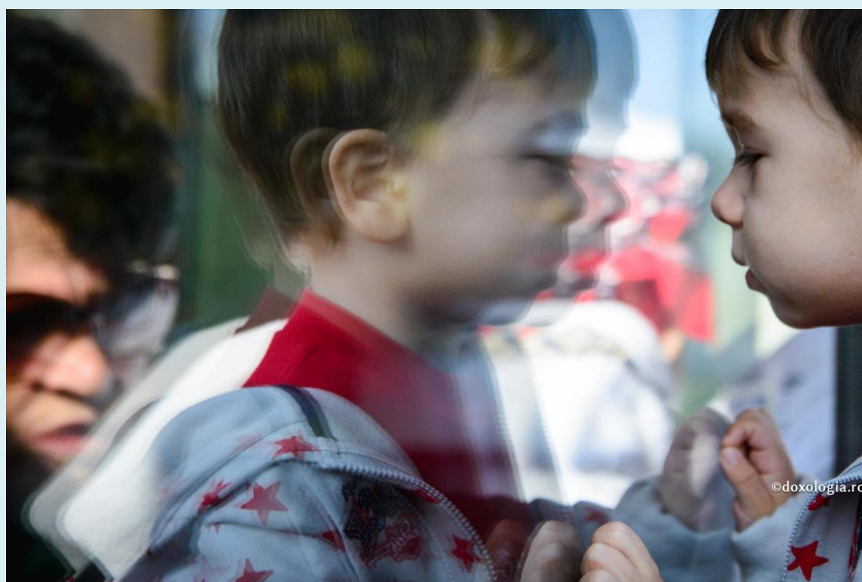
Păcătuim, ne pocăim, ne spovedim, apoi... iar păcătuim. Spovedania nu e momentul de întoarcere acasă a fiului risipitor, ci doar locul în care noi „răsturnăm căruţa cu păcate”. Pentru ca apoi să ne întoarcem în lume şi să o umplem din nou. De aceea şi auzim de la Dumnezeu: „O, de ai fi rece sau fierbinte! Astfel, fiindcă eşti căldicel - nici rece, nici fierbinte - am să te vărs din gura mea” (Apocalipsa 3, 16). E o „vărsare” pedagogică, mereu ni se mai dă o şansă. Fierbinte este cel ce arde pentru dragostea lui Hristos şi Îl primeşte în inima lui. Rece este cel ce trăieşte departe, la distanţă uriaşă de iubirea Lui. Căldicel este cel ce nici nu se depărtează de Hristos, dar nici nu se apropie cu totul de El. Lui i se pare că „s-a îmbogăţit şi de nimic nu are nevoie” (cf. Apocalipsa 3, 17). E omul care crede că e de ajuns să împlinească poruncile în literă, nu în duh, precum fariseul ce se compara cu vameşul (cf. Luca 18, 9-14). Iar dacă nu reuşeşte să le împlinească, stă să plângă că-i

păcătos. Râvneşte după darurile lui Dumnezeu, nu după Dumnezeu Însuşi. Cere lui Dumnezeu „să-i meargă bine” şi scrie asta şi pe pomelnic. Dar la inimă nu-i merge nimic.

Ca să ajungem să credem cu adevărat în Dumnezeu, trebuie să trecem mai întâi prin a crede - sau, mai degrabă, a constata - că nu suntem cu Dumnezeu. Dacă ni se pare că suntem, ne amăgim. E ca şi cum am crede despre noi că suntem sfinţi.

Două sunt condiţiile pentru a pune început bun vieţii în Hristos: să credem că Dumnezeu este cu noi şi să ne doară inima că noi nu suntem cu El. Nu încă. Din această părăsire să nu facem însă o tragedie. Nu e aici nici prilej de necontenită văicăreală, nici pretext pentru alte şi alte căderi. E vorba doar de constatarea unei realităţi. E locul în care ne aflăm acum, nimic altceva. Acesta e punctul din care devine posibilă schimbarea, din care începe pocăinţa.

Pr. Constantin Sturzu - Spune-mi cum îi vezi pe ceilalţi, ca să-ţi spun unde vei ajunge

Cazul Zaheu nu încetează, cu trecerea timpului, a mă fascina şi intriga tot mai mult (v. Luca 19, 1-10). E uimitoare această schimbare radicală a unui om extrem de corupt, trădător de credinţă şi de neam, într-un timp atât de scurt - cât ai lua prânzul cu Cineva. Nu a făcut Domnul acolo nici o minune, nu e consemnat că i-ar fi spus acestui „mai-mare al vameşilor" vreun cuvânt de mustrare sau vreo pildă care să-l pună pe gânduri. Şi, totuşi, Zaheu se ridică de la masă alt om. Ca trezit dintr-un somn adânc, ca un ridicat din morţi.

A sta la masă cu Dumnezeu era, până la întruparea Mântuitorului, o onoare rezervată doar unor drepţi precum Avraam - gazda dumnezeieştilor oaspeţi la stejarul din Mamvri, a celor veniţi în chipul a „trei Oameni" (Facerea 18, 2). Iisus a scandalizat tot Ierihonul cu alegerea Sa: „toţi murmurau, zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos" (Luca 19, 7). Toţi murmurau, pentru că erau orbiţi de imaginea lor despre Zaheu. Ştiau faptele acestuia, îi ştiau trecutul şi prezentul. Aveau o opinie formată despre el care corespundea, într-adevăr, realităţii, nu asta era problema. Erau atât de orbiţi de această părere, încât atunci când Iisus a văzut în căpetenia vameşilor din Ierihon un om capabil să-şi schimbe viaţa, ei au preferat să rămână cu imaginea lor despre Zaheu, decât să accepte posibilitatea unei schimbări atât de radicale.

De fiecare dată când văd în mine sau la alţii tendinţa de a emite judecăţi cu privire la persoana cuiva, mă cutremur. A avea o opinie proastă despre cineva, a-l cataloga

sau eticheta, a fi sigur pe tine că-l cunoşti „ca pe un cal breaz" e totuna cu a-l ucide pe acesta: „oricine urăşte pe fratele său este ucigaş de oameni" (I Ioan 3, 14). Dar e şi un gest sinucigaş, în acelaşi timp: „cine nu iubeşte pe fratele său rămâne în moarte" (I Ioan 3, 14).

Putem fi ispitiţi a trage concluzii cu privire la comportamentul neadecvat, imoral sau chiar smintitor al cuiva, dar de aici până la a-i refuza dreptul de a se schimba este cale lungă, cât de la cer la pământ. Spre deosebire de îngerii buni sau de cei căzuţi (demonii), omul este fiinţă în devenire. Cât timp respiră pe acest pământ, oricine poate alege să-şi schimbe viaţa, în sens pozitiv sau negativ, cu Dumnezeu sau depărtându-se de El. Cine suntem noi să-i interzicem aceasta?

Mai mult decât atât, datori suntem a vedea în celălalt cea mai bună versiune a sa. Eu pot să trec pe lângă o prostituată care-şi aşteaptă clienţii la marginea drumului, dar o salut ca şi cum ar fi cea mai evlavioasă femeie. Mă intersectez cu un bărbat beat, abia ţinându-se pe picioare, şi îi vorbesc cu respect, ca unui om înţelept. Ştiu că am un coleg care mă „sapă" sistematic şi mă bârfeşte oriunde are ocazia, dar îl tratez ca pe cel mai mare binefăcător al meu şi ca pe un om de mare caracter. Dacă pot face asta - şi pot, cu harul Domnului - şi pe celălalt îl ajut, şi pe mine mă folosesc. Celălalt poate să mă ia în râs. Dar e foarte probabil şi să fie uimit de atitudinea mea, să se ruşineze şi să crească în el dorinţa de a se schimba în bine. În ambele situaţii, eu am de câştigat. Gândul meu cel bun despre celălalt se întâlneşte cu gândul lui Dumnezeu despre el.

Dumnezeu nu a creat nimic rău, rele sunt doar alegerile făpturii înzestrate cu libertate - om sau înger. Aşadar, eu când văd ceva rău la celălalt, aleg să văd lucrarea diavolului - „răutatea cea veche". Când văd ce este sau poate fi bun în aproapele, aleg să văd creaţia lui Dumnezeu. La limită, ajung chiar să-l respect pe celălalt ca pe un sfânt, căci Cel ce l-a creat pe el este „Unul Sfânt".

Iată încă o cale de a-mi schimba relaţia cu aproapele, de a-l ajuta pe acesta să (re)devină conştient de cât de minunat l-a creat pe el Domnul şi de demnitatea împărătească la care-l cheamă. Iată şi o cale de a mă plasa pe mine alături de Dumnezeu. Pentru că nu pot vedea nimic bun în altul, decât dacă îmbrăţişez perspectiva lui Dumnezeu - locul din care El scrutează adâncul omului.

Prin comunităţile creştine, cu atât mai mult în societatea românească, azi este o inflaţie de păreri proaste a unora despre alţii. Cu tone de argumente şi dovezi, bineînţeles. Pare o utopie ceea ce ne propune Hristos, anume să încetăm să vedem

răutatea cuiva şi să încercăm a vedea, cu dragoste, ceea ce ar fi de dorit să devină acesta.

Acum două mii de ani, contrar opiniei publice de atunci, Iisus a văzut în Zaheu, în atâţia vameşi sau prostituate, nu condamnaţi la un loc în iad, ci potenţiali candidaţi la a intra în „Împărăţia lui Dumnezeu" (cf. Matei 21, 31). Nu contează, aşadar, cum ne văd alţii pe noi. Pentru a intra în Împărăţie important e cum îi vedem noi pe alţii. Unde-i plasăm pe ei, acolo vom fi şi noi.

Părintele Ion Cârciuleanu - Predică la Duminica a XXXII-a după Rusalii - Pe urmele lui Zaheu

Cuvântul inspirat al Sfintei Evanghelii are menirea să ne călăuzească paşii pe drumul anevoios către ţinta spre care tindem toţi credincioşii Bisericii: mântuirea sufletelor. ***Ne arată bunătatea şi iubirea de oameni a lui Dumnezeu, sădeşte şi aprinde în sufletele noastre iubirea faţă de Tatăl ceresc; îmbunătăţeşte sufletul şi îl apropie de Dumnezeu.***

În acest sens trebuie înţeleasă şi Evanghelia zilei, care istoriseşte despre mai marele vameşilor, cu numele Zaheu. Ea arată dorinţa fierbinte a acestuia de a vedea, cu orice preţ, pe Domnul care trecea prin Ierihon şi ne descrie modul cum a înlăturat el piedicile ce se puneau în calea dorinţei sale.

Pe drumul către Ierusalim, "***Iisus a intrat prin Ierihon, şi trecea prin cetate***" (Luca, 19,1). Ierihonul era pe vremea aceea un oraş bogat, aşezat la câţiva kilometri de râul Iordanului, înconjurat de verdeaţă, plin de flori şi în belşug de frumuseţe.

Zaheu, care era mai marele vameşilor, era urât şi dispreţuit de cei din neamul său, deoarece încasa mai multe impozite decât prevedea legea. Aşadar, bogat, lacom, necinstit, trădător de neam, acesta era portretul moral al lui Zaheu.

Ce se petrecea în sufletul lui Zaheu? Anevoie de spus. Totuşi, se pare că acel judecător, care este conştiinţa, nu-l lăsa în pace. Era tulburat, neliniştit,

nemulţumit. Simţea un gol în inimă, o remuşcare, un dezgust, ca acela pe care îl aduce deşertăciunea acestei lumi.

Toate acestea îl fac să se întrebe: Oare să fie cu putinţă o mântuire pentru noi, cei păcătoşi? Pentru mine, care am atâtea păcate pe conştiinţă, să fie cu putinţă mântuirea? Şi la ideea aceasta, că ar fi cu putinţă şi pentru el mântuirea, în sufletul lui Zaheu se petrecea acea mare dorinţă de a-l vedea pe Iisus. Când Zaheu aude de vindecarea orbului, dorinţa de a-L vedea creşte tot mai mult, ca un incendiu nestăvilit care-i cuprinde sufletul. El nu mai este acum stăpân pe sine. “***Dar nu putea din pricina poporului, căci era mic de statură***”.

Zaheu dorea. Dar în calea voinţei lui se puneau piedici. În afara păcătoşeniei lui era şi statura lui joasă, care îl împiedica. Cu toate acestea, Zaheu dorea să vadă pe Iisus. Mai departe, Evanghelia ne spune că Zaheu a alergat înainte şi s-a suit într-un dud să-L vadă, ” ***pentru că pe drumul acela avea să treacă***”. Inspiraţia i-a venit de la Dumnezeu. Fericit este acel care ştie să prindă şi să folosească la vreme asemenea gânduri trimise de Dumnezeu! Dacă Zaheu ar fi întârziat numai o clipă, ar fi pierdut pentru totdeauna prilejul de a se întâlni cu Iisus.

Să ne închipuim tabloul. Lumea trecea în convoi pe uliţă, Iisus este înconjurat de toată această lume şi alături de El, orbul cel vindecat strigă: “***Slăvit să fie Dumnezeu, care lucrează atât de minunat, prin trimisul Său***”. Lumea care stă în apropiere de Zaheu se uită la el şi râde, luându-L în batjocură. Dar Zaheu nu vede nimic, nu aude nimic din toate acestea. Fiinţa lui este adâncită cu totul în fiinţa lui Iisus.

Mântuitorul Hristos, care cunoaşte gândurile şi inimile oamenilor, ştia de ce s-a urcat Zaheu în dud, ştia că mai marele vameşilor avea remuşcări pentru faptele sale, că era hotărât să se schimbe, gata de orice sacrificiu pentru aceasta.

Evanghelia ne spune că Iisus, când a ajuns la locul acela “***şi-a ridicat ochii în sus şi i-a zis: Zahee, grăbeşte de te pogoară, căci astăzi în casa ta mi se cade să fiu. Zaheu s-a dat jos în grabă şi L-a primit cu bucurie.***” Cine ar putea spune bucuria care cuprinde inima vameşului? Iisus, pe care atâţia doresc să-L vadă, se apropie cu dragoste de el, intră în casa lui! Ce răsplată poate fi asemenea aceleia de a avea cinstea să intre în casa ta Dumnezeu? Sufletul omenesc întotdeauna, fie că se găseşte pe înălţimi spirituale, fie în întunericul păcatului, l-a dorit pe Dumnezeu.

Lângă Hristos, Zaheu înţelege toată ticăloşia vieţii sale de până atunci, vede orfanii şi văduvele pe care le-a năpăstuit, vede avuţia strânsă prin biruri nedrepte de la cei

sărmani, simte lacrimile celor pe care i-a jefuit cum îi picură pe inimă. O nouă lume sufletească începe să apară. Până acum, Zaheu era în întuneric. Era un om plin de păcate murdare. Acesta era Zaheu cel vechi. Şi iată acum că într-o clipă, un alt Zaheu răsare înaintea ochilor. Un alt om, un om născut din Dumnezeu, un om creat din Dumnezeu izbucneşte acum biruitor din Zaheul cel vechi. Cine a săvârşit această minune? Şi cu ce mijloace? Iisus Fiul lui Dumnezeu, prin cuvântul său! Este o minune a renaşterii, care trebuie să se împlinească şi cu noi.

Fapta îi urmează. Plin de căinţă, făgăduieşte să întoarcă împătrit celor pe care-i năpăstuise, iar din avuţia sa, jumătate s-o împartă săracilor. Iată înălţimea până la care se poate ridica sufletul omenesc după ce s-a ridicat din prăpastia în care l-a aruncat păcatul şi l-a cunoscut pe Dumnezeu.

Zaheu a cerut ajutorul lui Dumnezeu şi l-a primit în inima lui, l-a aşezat în sufletul său. De aici începe o viaţă nouă, o viaţă plină de lumină, viaţă curată pentru el. Aici este piatra de hotar pentru noua lui viaţă. Şi a zis către el Iisus: "***Astăzi s-a făcut mântuirea casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam***" (Luca 19, 19).

Iată cea mai fericită casă din tot Ierihonul! Când tânărul bogat se depărtase de Iisus, ucenicii s-au mirat de cuvintele Mântuitorului: "***Cât de greu vor intra cei ce au averi în împărăţia lui Dumnezeu". Şi au zis unii către alţii: "Şi cine poate să se mântuiască?"*** Acum aveau o dovadă a spuselor Mântuitorului: "***Cele ce sunt cu neputinţă la oameni, sunt cu putinţă la Dumnezeu***" (Luca 18, 24-27). ***Cuvântul lui Hristos va răsuna în veci înlăuntrul inimilor tuturor păcătoşilor care cred şi se întorc la Dumnezeu. "Astăzi s-a făcut mântuirea unei inimi! Un nou om s-a născut din Dumnezeu!" Iisus sfinţeşte inimile care se apropie de El.***

Să nu uităm că mulţimea văzând că Domnul a intrat în casa vameşului murmura, zicând "***că a intrat să găzduiască la un om păcătos***" (Luca 19, 10). Mântuitorul le-a arătat că ***Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut*** (Luca 10, 10). Fiul omului a intrat în casa lui Zaheu cu gândul de a-l mântui. Şi aceasta pentru că Zaheu a avut, mai mult decât toţi cei ce-L înconjurau pe Mântuitorul, dorinţa să-L vadă.

Mulţimea îl considera pe Zaheu păcătos, şi a fost până aici aşa, dar ei nu ştiau ce s-a petrecut în sufletul lui. Acest lucru îl ştia doar Mântuitorul. A intrat în casa lui Zaheu ca să desăvârşească acea schimbare spre bine a acestuia. În felul acesta, iubirea şi preţuirea au deschis izvoarele abundente ale căinţei, pe care dispreţul le-ar fi ţinut închise pentru totdeauna. Şi câtă bucurie s-a făcut în sufletul lui Zaheu!

Într-o Cazanie a Bisericii se spune că Zaheu, “de bucurie uitase toată frumuseţea, slava şi binele lumii – ca şi Petru în muntele Taborului – şi toată avuţia, aurul şi argintul le avea ca nişte tină, numai să dobândească pe Hristos”. “Cel lumesc şi trupesc sufletesc s-a făcut. Casa cea de lăcomie şi de camătă s-a făcut casa lui Dumnezeu”. Aceasta ne face să înţelegem atitudinea lui Iisus faţă de păcătoşi. Prin aceasta înţelegem că n-a venit pentru păcătoşi pentru că erau păcătoşi, n-a venit să aprobe păcatul, n-a venit să le dea voie să rămână păcătoşi în continuare. A venit pentru păcătoşi să-i îndrepte. Şi numai acei păcătoşi s-au bucurat de atenţia lui, care s-au îndreptat, au părăsit păcatul.

Acest lucru este clar în învăţătura noastră ortodoxă. Zaheu s-a îndreptat în faţa lui Dumnezeu prin mărturisirea personală a fărădelegilor pe care le făcuse, şi prin hotărârea de a se îndrepta şi de a îndrepta şi nedreptăţile pe care le făcuse altora. Zaheu rămâne modelul biblic al convertirii, pe care Iisus ni-l oferă de urmat. Din omul păcătos, din Zaheu vameşul, cel vechi, izbucneşte biruitor un om nou. Pentru aceasta este pentru noi un tip caracteristic, un model. În el vedem concentrate conştiinţa păcătoşeniei, conştiinţa nevredniciei sale şi o dată cu aceasta, sfiala de a sta în apropierea Mântuitorului, dorinţa fierbinte de a-L cunoaşte pe Iisus Hristos; profundul regret pentru faptele sale cele rele, pentru care nu a adus nici o motivare. Constatăm nemărginita mulţumire şi profunda fericire de a se afla în preajma lui Iisus Hristos, în casa sa, şi desăvârşirea schimbării, prin aceea că şi-a impus şi a împlinit cu deplină bucurie canonul de a da jumătate din avuţia sa săracilor.

Să recunoaştem sincer că fiecare din noi am fost sau suntem în situaţia lui Zaheu, înainte de venirea lui Iisus în Ierihon; fiecare din noi e, în felul său, un Zaheu. Poate nu exact ca dânsul, poate nu în aceeaşi măsură, poate nu cu aceleaşi păcate şi greşeli, dar fiecare din noi are pe cineva care l-a nedreptăţit; l-a nedreptăţit prin cuvânt, prin ocară, prin vorbire de rău, prin aceea că nu i-a recunoscut meritele, l-a invidiat, i-a luat drepturile cuvenite sau nu i-a dat ceea ce i se cuvenea; a luat locul cuiva sau şi-a însuşit munca altuia.

În acelaşi timp, se cuvine ca fiecare din noi, conştient de neajunsurile sale şi deci de păcătoşenia sa, să dorească, să tindă a fi un Zaheu îndreptat, îmbogăţindu-şi sufletul cu virtuţile pe care le-a avut Zaheu. Pentru aceasta trebuie să aibă râvna lui Zaheu de a vedea pe Iisus, să cunoască de aproape învăţăturile Sale şi faptele Sale şi să-şi potrivească viaţa acestor legi morale, să se îndrepte.

În fiecare din noi există o candelă care aşteaptă să fie aprinsă să ne lumineze încăperea minţii, ca să vedem în lumină tot răul pe care l-am făcut şi pe care îl ţinem în întuneric.

Să mergem şi noi în întâmpinarea lui Iisus, să-L vedem, nu numai în Ierusalim şi nu numai o singură dată, ca Zaheu, ci să-L întâlnim ori de câte ori dorim în Sf. Biserică şi să-L ascultăm vorbind în Sfânta Evanghelie. Pentru că ***Iisus Hristos este pururea prezent în Biserica Sa Sfântă şi El ne cheamă necontenit la El prin slujitorii Săi.***

Iubind pe Dumnezeu, trebuie să căutăm să ne întâlnim cu El în bisericile noastre, la sfintele slujbe şi în special la Sfânta Liturghie.

Trebuie să iubim cuvântul veşnic şi nesecat în adâncimea lui, lăsat de El pentru învăţătura şi mântuirea noastră.

Căinţa de păcate şi dorinţa de mântuire a creştinismului trebuie să fie însuşirea de căpetenie a sufletului credincios în toate zilele vieţii sale.

Biserica este pentru sufletul credincios "casa părintească" sub al cărei acoperământ găseşte căldură, linişte, ajutor şi încredere în Tatăl ceresc.

Printr-o hotărâre puternică, izvorâtă din dragoste pentru cel ce a murit pe cruce, pentru tine, tu trebuie să-L primeşti pe Domnul în inima ta şi să devii un om nou.
Să alergăm cu sinceritatea credinţei şi cu lucrarea faptei bune să-L cunoaştem, să stăruim până la El, ca Zaheu. Smochinul lui Zaheu nu mai este, poate, în Ierihon, dar drumul trasat de el şi chipul Mântuitorului să trăiască viu în faptele şi dorinţele noastre.

Să-L chemăm şi noi pe Mântuitorul Iisus Hristos în casa noastră, în sufletele noastre. Să-L căutăm ca Zaheu. Să ne înălţăm cu credinţa noastră către Dumnezeu. Şi atunci vor răsuna în conştiinţa noastră cuvintele rostite de Domnul Iisus Hristos în casa lui Zaheu Vameşul din Ierihon: "Astăzi s-a făcut mântuirea casei acesteia pentru că şi acesta fiu al lui Avraam este". Amin.

Părintele Iosif Trifa – Evanghelia duminicii a 32-a după Rusalii – Zaheu vameşul

Ce minunată şi plină de învăţătură este Evanghelia lui Zaheu din Ierihon! Acest Zaheu este pus înaintea noastră cu ***o minunată învăţătură despre cum trebuie să plece fiecare om pe calea mântuirii sufleteşti.*** Să cercetăm dar cu de-amănuntul, să aflăm cum s-a mântuit acest Zaheu.

Înainte de toate, să vedem ce l-a plecat de acasă pe vameşul Zaheu. Vameşii erau oameni vestit de bogaţi. Zaheu era mai-marele vameşilor, iar vameşii erau păcătoşi vestiţi care îşi făceau averi cu fel de fel de camete, nedreptăţi, înşelăciuni şi furturi din averea statului. Zaheu era, aşadar, mai-marele păcătoşilor – şi mult va fi trebuit să fi furat şi înşelat până a ajuns la acest rang. Dar ce-i păsa lui de acest lucru? El era bogat, putred de bogat, şi nu ducea lipsă de nimic. ***Însă totuşi lui Zaheu îi lipsea ceva.*** Îi lipsea ceva ce nu-i puteau da banii. ***Îi lipsea ceva în sufletul lui. Sufletul lui Zaheu simţea o greutate, simţea o nelinişte, o nemulţumire.*** Din adâncul sufletului său auzea tot mai lămurit mustrarea: Vai de tine, Zahee, şi de banii tăi făcuţi cu strâmbătate şi vicleşug! Lasă această cale! Această greutate şi tulburare, ce le simţea în sufletul său, l-au făcut într-o zi să-şi lase vama şi câştigul şi să plece ca să vadă pe Iisus, pe un Om ce predica despre cele sufleteşti. Pe Zaheu l-a dus de acasă nu numai vestea ce se dusese despre Iisus, ci l-a dus mai ales greutatea ce o simţea în sufletul său; l-au dus dorul şi dorinţa ce se treziseră în el după o înnoire a vieţii. Zaheu simţea că-i lipseşte ceva, şi acest ceva îl suia pe el – om bogat – într-un dud din marginea drumului.

Şi, iată, pe drum Se apropie Mântuitorul. Se apropie ca o lumină mare ce atrage după Sine un norod întreg. Zaheu Îl vede apropiindu-Se; şi, din ce Se apropie, Zaheu se simte acolo sus în dud tot mai mic şi tot mai neliniştit.

- *În lumina Mântuitorului, Zaheu îşi vedea deodată tot trecutul său plin de întunericul păcatelor.*
- *În lumina Mântuitorului, Zaheu simte cum deodată piere tot preţul averii sale şi al banilor săi.*
- *În faţa Mântuitorului, Zaheu se simte atât de sărac, atât de gol, atât de negru şi de păcătos, îşi simte zădărnicia vieţii lui atât de mult, încât îi vine să strige de acolo de sus: „Vai de mine şi de viaţa mea!"*

În această clipă, Mântuitorul Se opreşte şi strigă: „***Zahee, grăbeşte de te pogoară, că azi în casa ta Mi se cade să rămân!***" Zaheu stă o clipă uimit. Dacă ar mai fi cineva sus în dud, ar crede că Iisus strigă pe altul. Dar e numai el. Şi, ***coborându-se repede, Îl primeşte cu bucurie pe Mântuitorul***, în vreme ce gloata se miră că Acesta intră să găzduiască la un om păcătos.

O, ce minunată învăţătură este în această istorie a lui Zaheu! ***Pe Zaheu l-a atras la Mântuitorul o chemare a sufletului său.*** Oricât de păcătos era Zaheu, în sufletul său mai rămăsese ceva ce-l chema şi-l ducea să-L vadă pe Mântuitorul şi să se întâlnească cu El. ***Zaheu a dat ascultare acestei chemări. Şi această ascultare l-a întâlnit cu Mântuitorul şi l-a pus în faţa şi în lumina Mântuitorului, când i s-au deschis ochii să vadă întunericul vieţii sale.***
Oricât de păcătos ai fi tu, cititorule, oricât de mult te-ai fi ticăloşit, ia seama că şi în tine tot a mai rămas ceva ce te atrage la Mântuitorul. A mai rămas şi în tine o scânteie pe care păcatul niciodată n-o poate stinge. **A mai rămas în tine o dorinţă, un glas, o chemare, o suspinare a sufletului care nu se stinge chiar în orice adânc al fărădelegilor te-ai coborî, ci strigă de acolo şi umblă să strige la Mântuitorul.**

Oricât de păcătos era Zaheu, tot a mai fost ceva în el care l-a ridicat sus să-L vadă pe Mântuitorul. Oricât te-ai fi cufundat în ticăloşie, mai este şi în tine ceva ce te poate ridica sus. Zaheu a ascultat această chemare a sufletului şi s-a mântuit. Ascultă bine, dragă cititorule, ascultă bine că şi în adâncul sufletului tău este o chemare, este o dorinţă, o suspinare a sufletului tău să ieşi din ticăloşie. ***Ascultă, dragă suflete, această chemare, căci ea te duce în faţa Mântuitorului, iar când ai ajuns în faţa Lui deodată ţi se deschid ochii sufletului să vezi întunericul în care trăieşti şi să cauţi lumina şi viaţa.*** Cele mai multe suflete se pierd nu pentru că nu li se predică Evanghelia, ci pentru că nu vor să asculte predica din sufletul lor.

Mântuitorul şi astăzi strigă fiecărui creştin, ca odinioară lui Zaheu: „Suflete, grăbeşte, că astăzi în casa ta Mi se cade să rămân!“ ***Oricât de păcătoşi am fi, Domnul vrea să intre la noi şi să rămână la noi.***

Dar ***învăţătura Evangheliei de duminică nu stă numai în aceea că Iisus a intrat în casa lui Zaheu păcătosul, ci mai ales stă în aceea că Zaheu s-a schimbat cu totul după ce a intrat Iisus în casa lui.***

O, ce minunate schimbări s-au făcut în casa lui Zaheu după ce a intrat Iisus în ea! Când s-a întors acasă şi L-a primit pe Iisus în casă, Zaheu era altul. Zaheu cel plecat de acasă murise şi în locul lui s-a întors un alt Zaheu, înviat la o viaţă nouă. În casa de la Ierihon s-a petrecut o minune. Când a plecat Zaheu de-acasă era un lacom ce tremura după câştiguri, după bani şi înşelăciuni. Şi auziţi-l ce zice după ce a intrat Iisus în casa lui: „***Iată, Doamne, jumătate din avuţia mea o dau săracilor…***“

O astfel de minunată schimbare trebuie să se petreacă şi în casa sufletului tău, iubite cititorule, după ce L-ai primit cu adevărat pe Iisus Mântuitorul. O schimbare din temelii s-a făcut în viaţa lui Zaheu după ce a intrat Mântuitorul în casa lui. A doua zi, oamenii din Ierihon se vor fi întrebat miraţi: „Oare ce-o fi păţit Zaheu de s-o fi lăsat de înşelătorii!“ Dar Zaheu nu păţise nimic, ci aflase Lumina vieţii. Aşa trebuie să ne schimbe şi pe noi Evanghelia Mântuitorului. ***Zaheu va rămâne de-a pururi o pildă grăitoare despre ce înseamnă a-L primi cu adevărat pe Iisus Mântuitorul şi Evanghelia Lui.***
Dovada cea mai bună că Iisus a intrat în casa sufletului tău o ai atunci, iubite cititorule, când deodată ţi se schimbă felul de a vedea şi judeca; atunci când deodată capeţi alţi ochi şi altă vedere, alte picioare şi altă umblare, altă gură şi alte vorbe, când toate la câte ai ţinut mai înainte le socotești gunoaie, numai să-L poţi dobândi pe Hristos. ***Bucurie adevărată şi mântuire adevărată numai o dată cu această schimbare va intra în casa ta şi în sufletul tău.***

Astfel L-ai primit şi tu, cititorule, pe Iisus Mântuitorul?

Vino, Mântuitorule Doamne, şi intră în casa noastră cu mântuire, precum ai intrat odinioară în casa lui Zaheu din Ierihon!…

(Părintele Iosif Trifa, Tâlcuirea Evangheliilor duminicilor de peste an)

Preot Iosif Trifa – Zacheu

Ce frumoasă şi plină de învăţătură este această evanghelie! Să cercetăm înţelesul ei. Să cercetăm viaţa lui Zacheu, căci în jurul lui se învârte înţelesul acestei evangheliei.

În patru stări ni-l arată evanghelia pe Zacheu.
1. Întâi, ni-l arată ca pe un om putred de bogat şi de păcătos.
2. Apoi în a doua, ni-l arată cuprins de dorul şi dorinţa să-L vadă pe Iisus.
3. În a treia, ni-l arată suindu-se într-un dud să-L vadă pe Iisus.
4. În a patra, ni-l arată primindu-L pe Iisus în casa lui.
Să cercetăm pe rând aceste stări.

Zacheu era „mai marele vameşilor" – spune evanghelia – iar vameşii erau păcătoşi vestiţi, care îşi făceau averi cu fel de fel de cămătării, nedreptăţi, înşelăciuni şi furturi din averea statului. Zacheu era, aşadar, mai marele păcătoşilor şi mult va fi trebuit să fure şi să înşele până a ajuns la acest rang.

Dar ce-i păsa lui de acest lucru? El era bogat, el era putred de bogat şi nu ducea lipsă de nimic. Totuşi, lui Zacheu îi lipsea ceva ce nu-i putea da banii; îi lipsea ceva în sufletul lui. În sufletul său, Zacheu simţea o greutate, simţea o nelinişte, o nemulţumire. Din adâncul sufletului său, auzea tot mai lămurit mustrarea: „Vai de tine, Zacheie, şi de banii tăi făcuţi cu strâmbătate şi vicleşug!… Lasă această cale…"

Această greutate şi tulburare sufletească l-au făcut într-o zi să-şi lase vama şi câştigul şi să plece să-L vadă pe Iisus. Pe Zacheu l-a făcut să plece de acasă nu numai vestea ce I Se dusese lui Iisus, ci l-a mânat mai ales greutatea ce o simţea în sufletul său. L-au mânat dorul şi dorinţa ce se trezise în el după o înnoire a vieţii. ***Zacheu simţea că-i lipseşte ceva şi acest ceva îl suia pe el – om bogat – într-un dud din marginea drumului. Oricât de păcătos era, în sufletul său mai rămăsese ceva care-l făcea să suspine după o altă viaţă.***

Oricât de păcătos ai fi tu, dragă cititorule, oricât de mult te-ai fi ticăloşit, ia seama că tot a mai rămas ceva şi în tine ce te face să suspini după o înnoire a vieţii, după o viaţă mai curată. A mai rămas şi în tine o scânteie pe care păcatul niciodată n-o poate stinge. A mai rămas în tine o dorinţă, o chemare, o lipsă, o suspinare a sufletului, care nu se stinge în orice adânc al fărădelegilor te-ai pogorî, ci strigă mereu la tine şi umblă să te ridice din mocirlă.

Oricât de păcătos era Zacheu, tot a mai fost în el ceva care l-a ridicat în dud să-L vadă pe Mântuitorul. Oricât te-ai fi cufundat în ticăloşie, mai este şi în tine ceva ce te poate ridica sus. Zacheu a ascultat această chemare a sufletului şi s-a mântuit. Ascultă şi tu această chemare şi te vei mântui.

Cele mai multe suflete se pierd nu pentru că nu li se predică evanghelia, ci pentru că n-ascultă predica ce vine din adâncul inimii lor.

Zacheu dorea să-L vadă pe Iisus, dar, în calea acestei dorinţe, s-a ivit îndată o piedică: Era vălmăşag de oameni, iar el era „mic de stat“. Dorinţa lui Zacheu a biruit însă această piedică. „***S-a suit într-un dud ca să-L vadă pe El.***“

Pentru Zacheu, mai marele vameşilor, om cu rang şi cu vază mare, desigur, era o ruşine acest lucru. Să se suie, ca pruncii, într-un pom. Dar dorul lui Zacheu a biruit ruşinea, a biruit gura lumii. El dorea fierbinte să-L vadă pe Iisus.

Sunt în viaţa noastră clipe binecuvântate când ne apucă dorul mântuirii… când se trezeşte în noi dorul, dorinţa de a-L căuta pe Mântuitorul şi mântuirea. Ferice de cel ce ştie folosi aceste clipe binecuvântate aşa cum le-a folosit Zacheu!

Zacheu avea două piedici în a-L vedea pe Iisus. Piedica cea dintâi era lăuntrică. „Era bogat“ şi scris este că „anevoie vor intra bogaţii în Împărăţia Cerurilor“. Mai ales cum era el: un îmbogăţit prin furt. Dar această piedică a biruit-o dragostea şi iertarea lui Dumnezeu.

A rămas însă ca Zacheu să biruie el însuşi a doua piedică: Gura lumii, ruşinea de lume… Ruşinea de a-L căuta pe Domnul.
Şi Zacheu a biruit această piedică.
Pe aceasta trebuie să o biruim şi noi.

Pe cea dintâi – păcatele noastre – o biruie dragostea lui Dumnezeu, iar pe aceasta trebuie să o biruim noi. „Ochii lumii“ şi „gura lumii“ sunt o piedică ce se iveşte regulat oriunde un suflet Îl caută şi-L află pe Domnul. Sunt atâţia şi atâţia creştini care se ruşinează de Evanghelia lui Hristos (Romani 1, 16). Se ruşinează a-L mărturisi în public – prin viaţa lor – pe Domnul Iisus.

Şi, iată, pe drum, Se apropie Mântuitorul. Se apropie ca o lumină mare ce atrage după Sine un norod întreg. Zacheu Îl vede apropiindu-Se şi din ce Se apropie, Zacheu se simte, acolo sus în dud tot mai mic şi tot mai neliniştit. În lumina Mântuitorului, Zacheu simte cum deodată piere tot preţul averii sale şi al banilor săi. În faţa Mântuitorului, Zacheu se simte atât de sărac, atât de mic, atât de negru şi păcătos, încât îi vine să strige de acolo de sus: „Vai de mine şi de viaţa mea!“ Sus în pom, Zacheu era un măr copt; un măr care se copsese în faţa „Soarelui Dreptăţii“. Mărul copt stătea gata să cadă jos la picioarele Domnului.

În acea clipă, Mântuitorul Se opreşte şi strigă: „***Zacheie, grăbeşte de te pogoară că astăzi în casa ta mi se cade să fiu***“. Zacheu stă o clipă uluit. Dacă ar mai fi cineva sus în dud, ar crede că Iisus îl strigă pe acela. Dar e numai el şi, coborându-se repede, Îl primeşte cu bucurie pe Mântuitorul, în vreme ce gloata „***cârtea zicând că la un om păcătos intră să găzduiască***“.

O, ce veste dulce ne aduce această intrare a Domnului în casa lui Zacheu vameşul şi păcătosul! ***Ne aduce vestea cea scumpă şi dulce că, oricât de păcătoşi am fi, Domnul vrea să intre la noi şi să rămână la noi.***

La uşa fiecărui suflet se aude această preadulce invitaţie: Suflete, grăbeşte, căci astăzi în casa ta mi se cade să fiu!
Ascultă bine, dragă cititorule, şi vei auzi şi tu – ca Zacheu – glasul Lui şi chemarea Lui: „Suflete, grăbeşte, căci astăzi în casa ta mi se cade să fiu“.

„***Şi, căutând Iisus, l-a văzut pe dânsul***“ (pe Zacheu).
Pentru Zacheu, care dorea să-L vadă pe Iisus, mântuirea n-a trecut pe alături, ci a răspuns la dorinţa lui. Domnul „l-a văzut pe dânsul“, l-a strigat pe nume şi a intrat în casa lui.

Domnul totdeauna îi vede pe cei care Îl doresc. Pe Zacheu îl vede în dud, pe Natanael sub smochin, pe femeia cea bolnavă în mulţime.

Şi pe tine te vede dacă te doreşti după El. Oricât de mic ai fi, oricât de păcătos ai fi, Domnul vede când inima ta suspină şi se doreşte după El. Şi nu numai te vede ci te şi adresează cu glasul Lui cel dulce: Suflete dragă, grăbeşte, că azi în casa ta Mi Se cade să fiu.

Domnul vrea să fie oaspele tău. Ce veste scumpă! Ce dar mare! Grăbeşte-te şi-L primeşte.

Pe Zacheu, Mântuitorul l-a strigat să se pogoare din dud. Suirea lui Zacheu în dud nu era o înălţare sau o trufie. Dimpotrivă, era mai mult un fel de umilinţă; un om de rangul lui se suise ca pruncii într-un dud.

Ia seama, dragă cititorule, poate şi tu eşti suit într-un dud, dar dudul tău nu e dudul cel din Ierihon, ci e dudul trufiei şi al mândriei. Te ţii mai mare şi mai bun decât alţi oameni. ***Suflete, grăbeşte de te pogoară din acest dud al trufiei! Începutul mântuirii stă tocmai aici: Dă-te jos din dudul trufiei!*** Cuvântul cel dintâi pe care ţi-l spun Mântuitorul şi Evanghelia este: Grăbeşte, omule, de te pogoară din dudul trufiei. Fără această pogorâre, fără smerenie şi umilinţă, nu este mântuire.

„***Şi, grăbindu-se (Zacheu), s-a pogorât şi L-a primit pe Dânsul, bucurându-se***".
Zacheu a ştiut folosi clipele darului, clipele mântuirii. N-a amânat nici dorinţa de a-L vedea pe Iisus, nici primirea, nici schimbarea. Tărăgănarea mântuirii înseamnă pierderea ei. Nicăieri nu se răzbună atât de amarnic tărăgănarea şi amânarea ca în lucrurile mântuirii sufleteşti. Grăbeşte de te pogoară! – i-a zis Iisus lui Zacheu.
Grăbeşte, suflete dragă, şi-L primeşte îndată pe Domnul.

„***Şi cârtea gloata zicând că la un păcătos a intrat să găzduiască***".
Este prea-cunoscută această „cârtire". O aflăm pe tot locul pe unde s-a mântuit un suflet. O aflăm în casa lui Simon leprosul, o aflăm la întoarcerea fiului pierdut, o aflăm lângă femeia cea tămăduită în ziua Sâmbetei.

Oriunde se întorc oamenii la Dumnezeu, oriunde se mântuieşte un suflet – acolo neapărat se aude şi „cârtirea gloatei".

Domnul Iisus a respins cârtirea ce I S-a adus, cu vestea cea dulce că El a venit „***să caute pe cel ce era pierdut***"… că El a venit anume să ne caute pe noi, păcătoşii…

Dar trebuie să ne dăm seama că şi Zacheu va fi avut mult de lucru cu „gura lumii“. A doua zi după schimbarea vieţii lui, tot Ierihonul va fi vuit de vestea că „Zacheu a păţit ceva“…, a „slăbit de cap“…, „s-a pocăit“… Dar lui Zacheu nu-i păsa de gura lumii. El sorbea acum fericirea şi bucuria pe care i le lăsase Mântuitorul.

Apucaţi fiind pe calea mântuirii, şi noi trebuie să fim surzi şi muţi faţă de „gura lumii“.
Dar învăţătura acestei evanghelii nu stă numai în aceea că Iisus a intrat în casa lui Zacheu păcătosul, ci mai ales în aceea că Zacheu s-a schimbat cu totul după ce a intrat Iisus în casa lui.

În casa de la Ierihon s-a petrecut o minune. Când a plecat Zacheu de acasă, el era un lacom ce tremura după câştiguri, după bani şi înşelăciuni. Şi, auziţi-l ce zice după ce a intrat Iisus în casa lui: „***Iată, Doamne, jumătate din avuţia mea o dau săracilor***“…

Parcă-l vedem pe Zacheu în casa lui. E de nerecunoscut. El, cel care înnoda cu zece noduri banul înşelat – iată-l acum cu punga deschisă. Stă gata „să-şi prădeze“ banii şi averile cu săracii. Toate le socoteşte acum ca nişte „gunoaie“ faţă de bucuria mântuirii.

Zacheu cel întors acasă, era un altul. Zacheu cel plecat de acasă murise. Zacheu cel întors acasă era un Zacheu nou, înviat la o viaţă nouă. O schimbare din temelie s-a făcut în casa şi viaţa lui Zacheu după ce a intrat Mântuitorul în casa lui.

Zacheu va rămâne până la sfârşitul veacurilor o pildă grăitoare despre ce înseamnă a-L primi cu adevărat pe Iisus Mântuitorul şi Evanghelia Lui. ***A crede cu adevărat înseamnă o schimbare din temelie a vieţii. A-L primi cu adevărat pe Domnul înseamnă un început de viaţă nouă, un hotar de viaţă nouă.***

Schimbarea lui Zacheu din Ierihon, schimbarea lui Saul pe drumul Damascului… schimbarea tuturor păcătoşilor care s-au apropiat de Domnul şi L-au primit pe El – ne spun că aşa trebuie să se schimbe şi viaţa noastră. O schimbare din temelie trebuie să se facă în viaţa noastră după ce L-am aflat şi L-am primit cu adevărat pe Iisus Mântuitorul.

În foaia «Oastea Domnului» (nr. 49 din 1931), s-a publicat o ştire cu adânc înţeles pentru Evanghelia cu schimbarea din casa lui Zacheu vameşul.

În comuna Poiana Mărului, jud. Braşov, un cârciumar, Ioan Enescu, şi soţia lui au intrat în Oastea Domnului. Iar după ce au intrat în Oaste, „au lăsat cârciuma şi localul acela care era pus în slujba diavolului, l-au curăţit şi împodobit frumos şi l-au pus în slujba Domnului. În localul acela, unde se vorbeau vorbe urâte şi murdare şi unde erau sudalme, certuri şi bătăi, astăzi se înalţă rugăciuni şi cântări de laudă lui Dumnezeu“. Cârciuma s-a prefăcut într-o casă de adunare a Oastei Domnului.
Cârciuma din Poiana Mărului a trecut printr-o schimbare din temelie. Dintr-o casă de beţii, înjurături şi păcate, a devenit o casă de rugăciuni şi cântări de slavă lui Dumnezeu. Un duh nou, o viaţă nouă s-a sălăşluit în ea.

În această schimbare trebuie să fie şi viaţa noastră când Îl primim cu adevărat pe Domnul în casa inimii noastre. ***A-L primi cu adevărat pe Domnul şi a trăi cu El – înseamnă că viaţa noastră îşi schimbă rosturile şi chemările… se curăţă de toate spurcăciunile… un duh nou, o viaţă nouă începe în ea.***

Mântuirea mea şi a ta, iubite cititorule, începe în clipa când inima noastră îşi schimbă stăpânul. Când renunţă la chiria diavolului şi se face lăcaş Duhului Sfânt (I Cor. 3, 16).

Mântuirea noastră începe în clipa când Îi deschidem Domnului uşa inimii noastre şi se sfârşeşte în clipa când Domnul a ajuns Stăpânul şi Cârmuitorul vieţii noastre… Când clipă de clipă viaţa noastră este predată Lui, stă sub ascultarea Lui şi cârma Lui. O viaţă creştinească fără această predare Domnului n-ajunge nimic. Sunt atâţia creştini care ţin anumite datini, fac anumite rugăciuni, păzesc anumite porunci, dar de răutăţi şi de năravuri rele nu se lasă…

Dovada cea mai bună că Iisus a intrat cu adevărat în casa sufletului tău, o ai atunci, iubite cititorule, când deodată ţi se schimbă felul de a vedea şi a judeca; când pe toate la câte ai ţinut mai înainte, le socoteşti gunoaie, ca să-L poţi dobândi pe Hristos.

Rugăciune

Iisuse, preascumpul meu Mântuitor! Un vameş păcătos sunt şi eu. Casa sufletului meu este plină de toată lăcomia şi necurăţia. Am lăsat să intre în ea toată deşertăciunea. Am lăsat să intre în ea toate lumeştile desfătări şi plăceri. Am lăsat-o să se umple de tot ce credeam că mă poate face „fericit“.

Iisuse, preascumpul meu Mântuitor! Tu singur ştii cât am trăit în această stare grozavă şi nenorocită. Casa sufletului meu era mai grozavă decât cea de la Ierihon. Dar starea aceasta a început a mă durea. Ca şi Zacheu, căuta şi sufletul meu ceva… Te căuta pe Tine, Lumina şi Viaţa cea adevărată. Însă nu îndrăzneam să caut spre dragostea Ta. Îmi era scârbă şi ruşine de viaţa mea şi ticăloşiile mele. Dar tocmai în aceste clipe, am auzit glasul Tău cel dulce: Suflete, grăbeşte că astăzi în casa ta mi se cade să fiu!

O Doamne, Preasfinte, cum voi îndrăzni să Te primesc într-o casă atât de murdară. Dar dacă dorinţa Ta este să intri, mă grăbesc să-Ţi deschid uşa sufletului meu. Precum ai intrat odinioară în casa lui Zacheu, intră, preabunule Doamne, şi în casa sufletului meu. Intră în ea şi Te fă Tu Stăpânul şi Cârmuitorul ei. Eu Îţi predau Ţie toate cheile de la toate încăperile ei. Cu darul şi puterea Ta, refă Tu, Doamne, din temelii această casă ruinată şi îi dă o viaţă nouă.

O, ce bucurie mi-ai făcut, preadulcele meu Mântuitor, intrând în casa mea cea părăsită şi ruinată. Pentru această bucurie, iată, eu sunt gata să arunc pe fereastră toate lumeştile mele desfătări şi păcate… Sunt gata să mă despart de toate patimile şi deşertăciunile acestei lumi… Toată averea mea sufletească şi trupească o pun la picioarele Tale, Doamne… Stau gata să intru în slujba Ta cu tot ce am…

O Doamne, ia-mă în slujba Ta! Ia-mi toate ale mele şi-n a Ta slujbă le pune, să n-am nimic în această lume!

Ia-mi mâinile şi-a lor lucrare! Ia-mi picioarele şi-a lor umblare! Ia-mi gura şi a ei grăire, să nu-mi mai fie spre pieire!

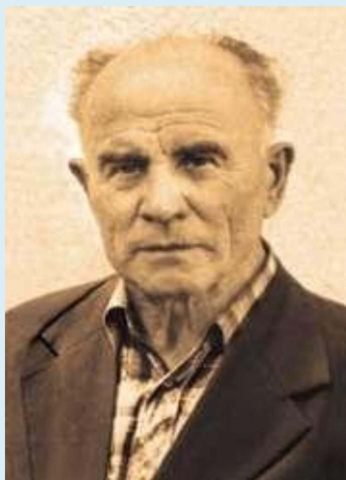
Ia-mi ochii şi privirea lor, să văd pe-al meu Mântuitor! Ia-mi inima din pieptul meu, şi-o curăţă de tot ce-i rău!

Ia-mi banii pentru lucrul Tău, şi fă din mine un Zacheu! O Doamne intră-n casa mea şi fă-te Tu stăpân pe ea!

Ia-mă pe mine însumi, fii Tu stăpân pe mine! Ia-mă cu tot ce am, o Doamne, şi fă ce vrei cu mine!

Amin.

Traian Dorz - Darea înainte sau înapoi

… Oriunde este îngrămădită o avuţie pământească, acolo nu numai că îngrijorările vieţii acesteia răpesc tot timpul celui avut şi întunecă seninătatea feţei şi inimii omului aceluia, – dar peste grămădirea avuţiei sale apasă blestemul, apasă blestemul celor de la care au fost răpite pe nedrept cele adunate de omul bogat.
Orice om, muncind cinstit, nu poate aduna averi, nu poate strânge avuţii şi nu poate deveni bogătaş. Poate numai să-şi câştige pâinea, necesară sau mulţumitoare, pentru traiul cinstit al său şi al familiei sale. Orice trece peste asta vine de obicei în chip necinstit – şi deci vinovat.

Nimeni nu poate grămădi averi, dacă munceşte numai cinstit în toate, ci, dacă undeva s-au îngrămădit multe avuţii lumeşti, acolo se vede neapărat că a fost cineva care trebuie să fi lucrat ceva în chip şi necinstit. Iar ceea ce este strâns în chip necinstit este vinovat şi este apăsat de un blestem. De aceea, sufletul care vine la Domnul simte nevoia să scape de avuţii, împărţindu-le pe la acei de la care au fost luate.

Blestemul acesta rămâne apoi peste comoara adunată şi păstrată în chip vinovat, până ţine această avuţie, întinzându-se şi peste cine o stăpâneşte şi se lipeşte de ea, îngreuind şi sufocând totul sub aceleaşi apăsătoare urmări. De aceea, Zacheu căuta să scape cât mai repede de avuţiile lumeşti!

Dumnezeu voieşte, cu milă, ca sufletul omului Său să fie mântuit. Şi atunci, ori îi ia El avuţiile acestuia, spre a-l uşura şi a-l scăpa de blestemul lor, – ori sufletul însetat după eliberare I le dă el însuşi lui Dumnezeu şi săracilor, ca să se elibereze din cătuşele lor – ca Zacheu (Luca 19, 8).

Primul simţământ pe care îl are sufletul născut din nou este dorinţa de a se despovăra de apăsătoarea greutate a avuţiilor lumeşti (Fapte 2, 45), simţind şi presimţind vinovăţia acestora.

Cea dintâi dovadă a adevărului naşteri din nou este chiar dărnicia, binefacerea şi împărţirea avuţiei, – căci sufletul bun doreşte să-I dea lui Dumnezeu nu numai tot avutul lui dinlăuntru, ci şi pe cel din afară. Şi semenilor săi, tot aşa. Doreşte nu numai să scape el de povara avuţiilor sale, ci să scape şi pe alţii de povara sărăciei lor.

Dobândind în ceruri o avuţie nespus mai bună, care dăinuieşte (Evrei 10, 35), adevăratul credincios este gata să renunţe cu bucurie la tot acest greu balast pământesc, care sunt avuţiile peste necesităţi. Poverile acestea l-au împiedicat pe om şi-l împiedică încă atât de mult pe calea mântuirii, acestea l-au oprit atâta vreme de la această fericită cale, cu amăgirea deşertăciunii lor. O, cât de înţelept este acela care face aşa cât mai curând şi cât mai deplin!

Bunul credincios, ştiind că dacă împarte bunurile care îi prisosesc lui, va uşura viaţa fraţilor săi săraci, va face mereu aceasta spre slava lui Dumnezeu, dând săracilor, care sunt atât de mult iubiţi de Domnul – şi cu care el va fi împreună-moştenitor apoi în împărăţia cerurilor în curând. O, ce mare şi fericită este bucuria celui ce face aşa!

Cel credincios este destul de înţelept, astfel că, drămuindu-le aici, el le va avea pe aceste avuţii în cer, pe veci, nespus mai frumoase şi mai dulci, împreună cu toată răsplătirea lor, de la Dumnezeu şi de la cei cărora le-a dăruit.

Întotdeauna apropierea unei mari primejdii, pe care nu o mai poţi nici amâna, nici ocoli, îţi umple sufletul îngrozit de ea cu o unică şi mare dorinţă: aceea de a se grăbi venirea şi trecerea ei cât mai repede. E dovadă că sufletul are o mare credinţă, când, în astfel de clipe de înspăimântată aşteptare, poate să se înalţe şi poate să se atingă prin rugăciune măcar cât de puţin de Dumnezeu.

Când în faţa năvălirii vrăjmaşului ameninţător, la care priveşti cu ochii măriţi şi miraţi de groază, poţi să te sustragi pentru o clipă de la aceste temeri şi poţi să te avânţi spre Dumnezeu cu toată puterea ultimei tale nădejdi, ca să-I smulgi puterea şi liniştea curajului de care ai nevoie atunci, – acesta este un mare har. Atunci Îl grăbeşti în ajutorul tău pe Dumnezeu ca El să te scape cu un ceas sau cu o clipă mai înainte de a fi zdrobit de copitele cailor vrăjmaşului tău. Ce mare lucru este acesta!

Rugăciunea în faţa vrăjmaşului este o dovadă de mare credinţă, pentru că în clipa unei astfel primejdii sunt rare acele suflete care mai pot să se roage. Pentru că priveliştea vrăjmaşului care se năpusteşte este totdeauna înfricoşătoare. Şi atunci ai nevoia cea mai mare să fii întărit.

Priveliştea morţii care vezi că ţi se apropie fioros şi grabnic este atât de cumplită şi atât de copleşitoare, încât mintea este năucită şi se pierde cu totul… Atunci greu îşi mai aduce aminte de rugăciune. De aceea trebuie să ne rugăm înainte de ispită, fiindcă atunci e foarte greu să te rogi.

Doamne, izbăveşte-ne totdeauna de cel rău!

Amin.

Traian Dorz - Meditaţii la Apostolul din Duminica a 32-a după Rusalii - Muncim şi ne luptăm…

Noi muncim, în adevăr, şi ne luptăm, pentru că ne-am pus nădejdea în Dumnezeul cel Viu, Care este Mântuitorul tuturor oamenilor, şi mai ales al celor credincioşi. *(I Tim. 4, 10)*

Munca şi lupta sunt cele două jumătăţi din care se întregeşte viaţa unui copil al lui Dumnezeu, a unui ostaş al Domnului. A munci pentru propăşirea cauzei lui Dumnezeu, pentru roadele binelui, pentru creşterea Evangheliei. Şi a lupta pentru apărarea acestei cauze, pentru păzirea acestor roade, pentru păstrarea curăţiei şi a integrităţii acestei Evanghelii. Cine numai munceşte, dar nu luptă, acela osteneşte pentru hoţi, adună pentru înşelători şi suferă pentru hrăpăreţi. Cine numai luptă, dar nu munceşte, în curând nu va mai avea pentru ce să lupte, fiindcă nu va mai avea ce să apere. Ogorul nemuncit se ruinează şi se pustieşte, iar acolo unde este ruină şi pustiu nu mai este nici o primejdie şi nu mai ameninţă nici un duşman.

Ce dureros se vede acest amar adevăr în multe din familiile şi din adunările frăţeşti! În multe familii şi adunări, cei ce aveau răspunderea acolo au depus multă muncă, au câştigat multe suflete pentru Domnul şi au adus multă roadă pentru Evanghelia Domnului Iisus; dar dacă n-au luptat să apere aceste roade şi să ferească aceste suflete de duhurile hrăpăreţe, de învăţăturile dezbinătoare şi de uneltele acestora, nu peste mult timp, s-au ales ruina şi pustiul de toată munca lor. Ce harnic s-a muncit cândva la Sibiu, la Săsciori, la Sighişoara, la Sebeş, la Avrig!… Ce adunări minunate erau, cândva, acolo! Ce tineret se ridicase, ce bucurii cereşti, ce petreceri neuitate, ce roade sfinte!… Dar ce folos de toate

acestea dacă astăzi nu mai sunt acolo decât nişte ruine şi nişte pustietăţi în care cântă numai păsările întunericului şi ale morţii?

Au muncit acolo, într-adevăr, slujitori harnici ai lui Hristos-Mântuitorul, care au adunat cu multe jertfe, cu multe lacrimi şi cu multe osteneli atâtea suflete pentru Hristos… Dar dacă ei, sau dacă alţii care au venit acolo în urma lor n-au vegheat şi n-au luptat ca să apere ceea ce s-a adunat – în zadar. Via lor cea frumoasă, dar fără apărare, au năpădit-o mistreţii şi vulpile. Ogorul lor cel nepăzit a fost pustiit de hoţii prădători. Şi turma lor duhovnicească a fost furată de lupii şireţi şi vicleni care nu caută decât pe cine pot să fure, să sfâşie şi să nimicească.

Ce privelişte tristă este acum acolo! Numai hoituri şi numai noroaie, ca după potop. Porumbelul Duhului Sfânt, care altădată zbura şi se lăsa atât de fericit aici, astăzi nu mai găseşte nici un loc plăcut şi dulce. Nici o ramură verde şi sănătoasă de măslin binecuvântat de care să se bucure…

O, fraţii mei şi urmaşii noştri, luaţi seama cu toată grija la înştiinţarea Cuvântului lui Dumnezeu şi la predica îndurerată a ruinelor şi a pustietăţilor noastre! Munciţi ca să strângeţi pentru Domnul, dar şi luptaţi-vă pentru a apăra ceea ce aţi strâns! Adunaţi suflete şi strângeţi lângă Hristos, în Oastea Lui, în adunarea şi Biserica Lui cea vie şi sfântă, dar tot atâta râvnă şi grijă să depuneţi pentru apărarea acestor suflete.

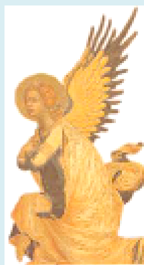
Credinţa şi dragostea lui Hristos strâng sufletele, dar numai învăţătura şi adevărul le apără. Nu lucraţi numai cu credinţa şi cu dragostea ca să strângeţi suflete la adunarea lui Hristos, ci şi luptaţi cu adevărul şi cu învăţătura, să ţineţi aceste suflete statornice acolo, la Hristos, în adunarea şi în Oastea Lui, după cum au venit şi au pus legământul, la început, cu Iisus.

Puneţi mâna pe cartea de învăţătură şi zidiţi-vă temeinic pe adevărul credinţei noastre sfinte şi drepte! Propovăduiţi Cuvântul potrivit cu învăţătura (Tit 1, 9). Luaţi seama la învăţătură, căci ***credinţa şi dragostea se primesc prin ea, şi se păstrează prin ea, după cum este scris: credinţa vine prin auzire… şi dragostea se păstrează prin adevăr.*** Când învăţătura se schimbă, credinţa se pierde. Când adevărul se strică, dragostea se nimiceşte.

Ferice de cel ce munceşte să strângă, dar şi luptă să apere. Acela va avea totdeauna şi bucurii, şi fraţi, şi răsplată.

(Traian Dorz, Hristos – Puterea apostoliei)

Traian Dorz - De nu poţi face-o bucurie

De nu poţi face-o bucurie
cât întristarea ce-ai făcut
atât de-adâncă şi de-ntinsă
— păcatul tău e netrecut.

De nu despăgubeşti asemeni
pe-acel ce l-ai nedreptăţit
cu preţ cât cel pierdut de mare
— păcatul tău e neplătit.

De nu-ţi mărturiseşti păcatul
atâta cât ai şi stricat
şi nu ţi-l laşi pe totdeauna
— păcatul tău e neiertat.

De nu poţi lepăda păcatul
urându-i chipul lui hidos
ci mai gândeşti la el vreodată
— păcatul tău e tot nescos.

De nu te lupţi s-alungi păcatul
ţinându-i sufletul închis
ci-l tot mai ţii ascuns în tine
— tot de păcat vei fi ucis.

Şi-i drept ca nici să nu se uite
ce nu-i lăsat şi nu-i plătit.
Hristos îţi iartă doar păcatul
lăsat şi îndreptat cinstit.

Traian Dorz - Fiindcă am trăit

Fiindcă am trăit frumuseţea dispreţuiesc ce-i grosolan,
fiindcă ştiu ce-i josnicia mi-e milă de-orişice duşman,

Fiindc-am cunoscut adâncul doresc nălţimile mereu,
fiindc-am cunoscut povara caut sărăcia, ca Zacheu.

Fiindcă ştiu ce grea e bezna caut strălucirea ne-ncetat,
ştiind a lacrimii văpaie m-aplec spre cel însângerat.

Cum m-aş împărtăşi din harul ce dăruie seminţei spic
de n-aş fi lângă Cel mai Mare alăturea de cel mai mic?

Traian Dorz - E ceru-n sărbătoare

E ceru-n sărbătoare când înc-un păcătos
ascultă şi-mplineşte dorinţa lui Hristos
şi-ntoarce de la felul şi drumul lui pierdut,
şi Tatăl îl sfinţeşte cu dulcele-I sărut…

Dar când pierdutu-acesta, în loc să stea smerit
şi-ascultător sub crucea prin care-a fost primit,
se-ngâmfă cu trufie, călcând Cuvântul Sfânt,
– întregul cer l-îngroapă sub cel mai greu mormânt.

O, cât de mulţi odată cu lacrimi s-au predat
şi corul cel de îngeri cu drag s-a bucurat;
apoi, curând, când primul păcat i-a prăbuşit,
cu ce durere cerul în doliu i-a jelit!

Când doar pentru un suflet e-atâta jale-n cer,
ce trebuie să fie când mii şi sute pier?
Dacă-i atâta cântec când vine-un păcătos,
şi-apoi, când iarăşi cade, cât suferă Hristos!

…O, fericiţi voi, care pe îngeri bucuraţi;
rămâneţi până-n ceruri statornici şi curaţi,
căci vai de cel ce cade;
– al lui păcat spre Har

nu-l va plăti nici chinul cel veşnic şi amar.

(Traian Dorz, din Eternele poeme)

Pr. Anthony M. Coniaris - Duminica a XV-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXXII-a după Rusalii) - “Un om care s-a suit într-un copac”

Lecţia din Evanghelia de astăzi descrie o întâlnire în viaţa lui Zaheu care a schimbat întreaga direcţie a vieţii sale. A fost ziua în care l-a întâlnit faţă în faţă pe Iisus din Nazaret. Întreaga Evanghelie este conţinută în acea întâlnire, pentru că ea l-a făcut pe Zaheu un om nou şi răscumpărat. ***Tradiţia ne spune că mai târziu el a devenit Episcop de Cezareea.***

Într-o zi Iisus trecea prin Ierihon. Zaheu, mai-marele vameşilor, căuta să vadă cine este Iisus, dar nu putea din cauza mulţimii şi a faptului că era scund de statură. Oricine altcineva ar fi renunţat atunci şi acolo, însă nu Zaheu. Era atât de dornic să îl vadă pe Iisus, încât s-a urcat într-un copac pentru a putea să o facă.

Ce l-a făcut pe Zaheu să se urce în copac?

Fără îndoială o dorinţă puternică de a-l vedea pe Iisus l-a făcut să se urce în copac – un sicomor. Când dorim cu adevărat să îl găsim pe Dumnezeu la fel de mult cât a dorit Zaheu, nici un obstacol nu ne va opri. Îl vom găsi.

Un căutător l-a întrebat odată pe un creştin: “Cum pot să îl găsesc pe Dumnezeu?” Creştinul a răspuns: “Lasă-mă să îţi arăt”. L-a dus la mare şi i-a cufundat capul în apă de trei ori. Apoi l-a întrebat: “Ce îţi doreai mai mult decât orice altceva atunci când capul tău era sub apă?” “Aer”, i-a răspuns căutătorul. “Atunci când doreşti să îl întâlneşti pe Dumnezeu atât de mult cât îţi doreai aer, Îl vei găsi”, a spus creştinul.

Mult mai mult decât curiozitatea l-a împins pe Zaheu să se urce în copac. A fost o dorinţă puternică de a-l găsi pe Dumnezeu în Iisus. Zaheu era neliniştit, sătul de sine, sătul de viaţa pe care o trăise. Neliniştea a fost întotdeauna unul dintre simptoamele căutării lui Dumnezeu de către om, după cum ştia ***Augustin*** atunci când s-a rugat: ***“Pentru Tine ne-ai făcut, Doamne, şi neliniştit este sufletul nostru până ce se va odihni în Tine.”***

Mulţimea

Mulţimea a fost un obstacol pentru Zaheu; stătea între el şi Iisus. Cât timp a stat în mulţime, nu a putut să îl vadă pe Iisus. Astfel că a părăsit mulţimea; s-a urcat deasupra ei. Ultimul lucru pe care îl dorim mulţi dintre noi este să fim “diferiţi”. Pentru a-l vedea însă pe Iisus şi pentru a sta cu el, ni se va cere de multe ori să părăsim mulţimea, să ne împotrivim curentului puternic al sondajelor de opinie în favoarea legilor neschimbătoare ale lui Dumnezeu. ***A fi creştin înseamnă a nu fi controlat de mulţime, ci de Hristos.***

Sus în copac

Zaheu era sus în copac în mai multe privinţe. Era un vameş necinstit, dispreţuit de cei de un neam cu el ca fiind colaboraţionist şi trădător, adunând taxe pentru romanii pe care ei îi urau. El şi-a pierdut respectul de sine. S-a îndepărtat de Dumnezeu şi de oameni. Era singur, îngrozitor de singur, era sus în copac.

În această privinţă, Zaheu este asemenea multora dintre noi, care ne-am aflat la un moment dat sus în copacul decăderii noastre morale, dispreţuindu-ne pentru aceasta, dorindu-ne să fim diferiţi dar lipsindu-ne curajul de a ne da jos din copac. Dumnezeu l-a trimis pe Iisus în lume ca să ne invite să ne dăm jos din copac. Aceasta este marea minune a iubirii lui Dumnezeu pe care Zaheu a trăit-o când a descoperit că Dumnezeu îl căuta pe el!

Iisus a privit în sus

“***Şi când a sosit la locul acela, Iisus, privind în sus…***” Probabil Zaheu s-a gândit că nu va fi niciodată observat acolo sus în copac. ***Însă Iisus trecând pe acolo, s-a oprit chiar sub el. S-a uitat sus în copac, direct la Zaheu, şi privirile celor doi bărbaţi s-au întâlnit. Lui Zaheu nu îi venea să creadă***. Broboane de sudoare i-au apărut pe frunte. Se aştepta ca Iisus să îl condamne: “Fiu al diavolului! Tu care i-ai asuprit pe săraci şi ai făcut orfanii şi văduvele să ajungă în stradă, cum vei scăpa de pedeapsa iadului?” Aceasta se aştepta Zaheu să audă. În schimb l-a auzit pe Iisus chemându-l pe nume şi spunându-i: “***Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân***”. Cât de binevoitor s-a purtat Iisus cu Zaheu! “***Căci n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască, prin El, lumea.***”

Atunci când regele George al Angliei a inspectat munca de reconstruire a unuia dintre cele mai puternic bombardate oraşe britanice, mii de oameni, inclusiv clase întregi de elevi, s-au înşirat pe străzi să îl poată vedea pe monarh. ***După încheierea procesiunii, un băieţel plângea cu amar. “Ce s-a întâmplat?” l-a întrebat învăţătoarea. “Nu l-ai văzut pe rege?” “O”, rosti copilul printre suspine, “eu l-am văzut pe rege, dar el nu m-a văzut pe mine”.***

Ce mângâiere să ştim că nu numai noi îl vedem pe marele nostru Rege, ci chiar mai mult El este cel care ne vede şi răspunde la nevoile noastre.

“Zahee!”

Iisus nu doar l-a văzut pe Zaheu; l-a strigat pe nume! Acestui mare Rege, care ţine întreg universul în palma Sa, îi pasă suficient de mult şi are timp să vorbească unui individ. ***Ce altceva înseamnă aceasta decât că Învăţătorul ne cunoaşte pe fiecare dintre noi în mod personal şi cu numele nostru.*** *El cunoaşte neliniştea şi marea dorinţă de Dumnezeu din inima lui Zaheu.* ***El cunoaşte nevoile fiecărui suflet şi îi pasă. El se apropie de Zaheu aşa cum s-a apropiat de femeia din Samaria şi, vorbindu-i, i-a făcut cunoscute unele dintre cele mai frumoase învăţături ale Evangheliei.*** Oriunde există nevoie şi dorinţă de Dumnezeu, Iisus se va apropia. Pentru că El este mai presus de toate un Dumnezeu care caută.

Marele învăţat evreu Claude Montefiore a dorit să descopere caracteristica învăţăturii lui Iisus care o distinge de învăţăturile religiei iudaice. A găsit-o în învăţătura lui Iisus despre Dumnezeu ca fiind asemenea Bunului Păstor care ia iniţiativa şi merge să caute oaia pierdută. Alte religii îl înfăţişează pe om în căutarea lui Dumnezeu; ***creştinismul proclamă un Dumnezeu care îl caută pe om.*** Evreii, a spus el, au crezut dintotdeauna că Dumnezeu este un Dumnezeu al iubirii

şi iertării şi că, dacă păcătosul se căieşte, Dumnezeu îl iartă. Însă ***Iisus a învăţat că Dumnezeu nu aşteaptă ca păcătosul să se căiască; merge şi îl caută pentru a-l chema înapoi.***

“Coboară-te… în casa ta trebuie să rămân”

“***Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân***”. Luaţi aminte la aceste cuvinte: “În casa ta trebuie să rămân”. Iisus a promis: “***Iată, stau la uşă şi bat; de va auzi cineva glasul Meu şi va deschide uşa, voi intra la el şi voi cina cu el şi el cu Mine.***” Acum îşi îndeplineşte această promisiune. A luat masa cu Zaheu! Nu cu un rabin sau un preot, nici cu primarul oraşului sau cu vreo altă persoană respectabilă, ci cu un ticălos proscris, un păcătos.

Iisus a intrat în casa lui Zaheu. Însă nu orice fel de casă îl poate primi pe Iisus ca oaspete. Unele lucruri nu pot sta în prezenţa Sa, şi trebuie să alegem între El şi ele. Şi Zaheu a ales: “***Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.***” Iisus trebuie să fi zâmbit atunci când i-a spus “***Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia.***” Aceeaşi iubire a lui Iisus care a intrat în casa lui Zaheu pentru a căuta şi a mântui ceea ce era pierdut există şi astăzi şi ne spune fiecăruia dintre noi aşa cum i-a spus lui Zaheu: “Astăzi în casa ta trebuie să rămân.”

Un prieten al păcătoşilor

Atunci când locuitorii din Ierihon au auzit că Iisus s-a autoinvitat în casa lui Zaheu să ia masa, “***toţi murmurau, zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos***”. Primul lucru care i-a întors pe liderii religioşi împotriva lui Iisus şi care i-a şocat mai mult decât orice altceva a fost atitudinea lui faţă de păcătoşi, felul în care stătea alături de persoane care aveau o reputaţie proastă, erau păcătoase. Un fariseu nici nu s-ar fi gândit vreodată să intre în casa unei astfel de persoane, cu atât mai puţin să ia masa cu ea. Iisus a făcut-o. El a fost mai interesat de aceste persoane decât de oricare altele. L-au criticat spunând: “***Acesta primeşte la Sine pe păcătoşi şi mănâncă cu ei.***” Chiar l-au batjocorit numindu-l “***prieten al vameşilor şi al păcătoşilor***”. Aceste cuvinte, spuse atunci în derâdere, sunt astăzi unele dintre cele mai mângâietoare cuvinte pentru păcătoşi. Pentru că ne spun că **în Iisus noi păcătoşii avem un Prieten adevărat care nu ne va dezamăgi vreodată.**

“***N-am venit să chem pe drepţi, ci pe păcătoşi la pocăinţă***”, a spus Iisus. Cine este drept? Nimeni. Sunt însă persoane care cred că sunt drepte. În fiecare zi trebuie să ne rugăm ca Domnul să ne scape de aşa-numiţii oameni “drepţi”, fariseii moderni,

care îi dispreţuiesc pe Zaheii de astăzi, refuzând să stea alături de ei şi îndepărtându-i astfel de Biserică. Astfel Iisus spune astăzi ceea ce a spus atunci: "N-am venit să chem pe drepţi, ci pe păcătoşi la pocăinţă". Cu alte cuvinte: "***Nu am venit să îi invit pe oamenii care sunt atât de mulţumiţi de sine şi atât de convinşi de bunătatea lor încât se consideră mai buni ca alţii. Am venit să îi invit pe oamenii care sunt foarte conştienţi de păcatele lor şi cu disperare conştienţi de nevoia lor de a fi mântuiţi.***" Zaheu a fost un astfel de păcătos. De aceea Iisus s-a autoinvitat în casa lui. El ştia că are nevoie de Iisus şi era gata să accepte invitaţia.

Copaci în care trebuie să ne urcăm

Asemenea lui Zaheu, nici noi astăzi nu îl vom vedea pe Iisus dacă rămânem la nivelul la care suntem. Sunt şi acum prea multe persoane şi lucruri care ne stau în cale. Trebuie să ne urcăm mai sus. Din fericire, există copaci în care şi noi ne putem urca pentru a-l vedea pe Iisus.

- Există copacul rugăciunii. Rugăciunea înseamnă a vorbi cu Iisus la fel de real cum a făcut-o Zaheu. ***Dacă dorim să îl vedem pe Iisus, să facem prezenţa Lui o realitate în vieţile noastre, trebuie să ne urcăm zilnic în copacul rugăciunii.***
- Un alt mod în care îl putem vedea pe Iisus este prin intermediul Bibliei şi al Liturghiei. Dumnezeu ne vorbeşte astăzi prin Biblia care este scrisoarea Sa personală către noi. ***Prin Liturghie, El vine să îşi facă sălaşul în noi prin Sfânta Împărtăşanie.***
- Un alt copac în care trebuie să ne urcăm pentru a-l vedea astăzi pe Iisus este ***copacul căinţei şi al restituirii.*** "***Fericiţi cei curaţi cu inima***", a spus Iisus, "***că aceia vor vedea pe Dumnezeu.***" Inima trebuie să fie curăţită de păcat; trebuie să fie purificată printr-o sinceră părere de rău pentru păcatele noastre şi printr-o hotărâtă îndepărtare de ele înainte să îl putem vedea pe Dumnezeu. Zaheu s-a urcat în acest copac al căinţei. Şi după ce a fost iertat de Iisus, a făcut restituirea: "***Iată, Doamne… dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit***". După pocăinţă vine restituirea – o încercare onestă de a anula răul pe care l-am făcut prin păcatele noastre. Pocăinţa fără restituire este ca şi când am spune: "Am furat un ceas, dar am fost iertat de Dumnezeu, aşa că acum pot să îl păstrez".
- Ultimul mod prin care putem să îl vedem pe Iisus este acela al slujirii. Zaheu s-a urcat şi în acest ***copac al slujirii***. "***Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor…***" După ce a redat împătrit ceea ce nu era al lui, a dat jumătate din ceea ce avea pentru a-i ajuta pe săraci. Ne amintim

cuvintele Domnului nostru: "***Flămând am fost şi Mi-aţi dat să mănânc; însetat am fost şi Mi-aţi dat să beau… întrucât aţi făcut unuia dintr-aceşti fraţi ai Mei, prea mici, Mie Mi-aţi făcut.***" Pe ramurile copacului slujirii îl vom întâlni şi sluji întotdeauna pe Hristos în persoana celor pe care îi slujim.

Astăzi nu trebuie să ne urcăm într-un sicomor pentru a-l vedea pe Iisus. Există alţi copaci în care ne putem urca: copacii rugăciunii, Bibliei şi Liturghiei, pocăinţei şi restituirii, şi slujirii. Din aceşti copaci nu doar îl vom vedea pe Iisus, ci şi El ne va vedea pe noi aşa cum l-a văzut pe Zaheu. Şi ne va spune şi nouă aşa cum i-a spus lui: "***Coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân***" – în inima ta, în mintea ta, în sufletul tău.

Rugăciune

Vino, Doamne Iisuse, aşa cum ai venit la Zaheu. Şi noi Te căutăm, pentru că suntem neliniştiţi după pacea, deplinătatea, mântuirea pe care doar Tu le poţi aduce. Auzim bătaia Ta la uşile sufletelor noastre. Deschidem ca să Te invităm să intri. Umple-ne cu Prezenţa Ta iubitoare. Fie ca şi noi să auzim de pe buzele Tale acele cuvinte preţioase: "Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia".

(Traducere: Oana Capan)

Pr. George Dimopoulos - Duminica a XV-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXXII-a după Rusalii) - Hotărăşte-te acum!

"***Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut***" (Luca 19,1-10).

Aceste cuvinte le-a spus Iisus celor care au început să murmure împotriva acţiunilor Sale. Dar de ce protestau şi murmurau oare? Ce rău a făcut Iisus? Nu a păcătuit niciodată, nici nu a ieşit vreodată vreun cuvânt urât sau rău din gura Sa. Care erau motivele lor? Pur şi simplu pentru că Iisus a vizitat casa unui vameş numit Zaheu. Toţi cei care au văzut aceasta au început să murmure: "***Acest om a intrat ca oaspete în casa unui om păcătos***".

Fraţilor, Socrate, această strălucită minte a lumii antice, obişnuia să spună că pentru ca un om să fie fericit pe pământ, acesta trebuie să cunoască "virtutea". El nu doar a considerat adevărata cunoaştere ca fiind un element indispensabil al unei acţiuni corecte, ci şi credea şi insista că fără o cunoaştere corectă a virtuţii, nu poate exista nu numai virtutea perfectă, ci nici un alt fel de virtute. Acţiunea corectă este în mod inevitabil rezultatul "cunoaşterii adevărate". Cu alte cuvinte, canonul (regula) lui Socrate era cunoaşterea. Dacă omul cunoaşte ce este virtutea, el va fi capabil să îşi practice această cunoaştere corectă a sa. Intenţia noastră nu este aceea de a cenzura filozofia lui Socrate, însă trebuie să recunoaştem că nu suntem de acord, deoarece experienţa ne spune că cunoaşterea este una şi virtutea (practica) alta. Există o mare distanţă între cele două. Mulţi oameni ştiu foarte bine

ce este bine şi corect, dar fac ceea ce este rău şi incorect. Aşadar, cunoaşterea ideală a lui Socrate nu poate aduce fericire lumii.

De la Socrate facem un salt mare şi ajungem la un alt filozof, din secolul XIX, tragicul Nietzsche, fiu de preot. Ce spunea el? El dorea să înalţe puterea omului, să fie un supraom. Moralitatea nu depinde de mărinimie şi bunătate, ci de puterea celui mai tare. Astfel scopul final al omului şi al societăţii nu este acela de a-l face pe fiecare fericit, ci doar pe câţiva, pe cei mai puternici. Iubirea nu este o virtute, ci slăbiciune. Atunci când omul iubeşte, el nu poate lua hotărâri mari şi serioase deoarece este influenţat de iubire, care, examinată în sine, este considerată rea. Ce este binele? A fi curajos este bine. A avea un scop în viaţă, a fi dur cu ceilalţi pentru a-ţi atinge scopul. Trebuie să calci pe ceilalţi pentru a urca tot mai sus. Astfel Nietzsche spera că puterea şi supraoamenii vor realiza o nouă lume plină de fericire şi prosperitate. Poporul german a fost hrănit şi educat cu aceste învăţături ale lui Nietzsche la începutul secolului XX. Ei credeau că sunt "supraoameni". Că doar ei au dreptul să stăpânească şi să conducă alte popoare. Unele rezultate sunt foarte binecunoscute, cum a fost Zidul Berlinului. Multe secole vor trece până când urmaşii vor reuşi să spele ruşinea strămoşilor lor. Cuptoarele şi crematoriile în care milioane de oameni au ars ca lumânările vor rămâne să dea mărturie despre influenţa şi impactul filozofului lor, al "supraomului".

Să revenim la Învăţătorul nostru, săracul Iisus din Nazaret. El a spus că "Iubirea" va face să renască întreaga omenire, întreaga lume. Va face o nouă generaţie, o nouă plămadă. Va aduce lumea mai aproape de Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este Iubire. Aceasta este definiţia perfectă şi completă pe care a dat-o Ioan, "discipolul iubit". El a spus: "***Iubiţilor, să ne iubim unul pe altul… Dumnezeu este iubire şi cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu şi Dumnezeu rămâne întru el***" (1Ioan 4,7.16). Iubirea îndepărtează teama, despărţirea şi ura. Nu există teamă în iubire: iubirea perfectă alungă orice teamă. Aşadar, iubirea nu este perfectă în cel care se teme, deoarece teama este legată de pedeapsă.

Aceasta este învăţătura centrală a Evangheliei – Iubirea care a început cu Dumnezeu este dată omului. ***Dumnezeu, din iubire, a devenit om pentru a-l transforma pe om într-un mic Dumnezeu. Sf. Grigore Teologul***, în predica sa la Naşterea lui Hristos, admiră misterul întrupării şi mărturiseşte incapacitatea spiritului uman de a pătrunde în profunzimile misterelor precum şi în cunoaşterea esenţei divine a lui Dumnezeu: "***Natura divină este nemărginită şi greu de înţeles; şi tot ceea ce putem înţelege despre El este nemărginirea Lui***". Cel fără trup se întrupează şi Fiul lui Dumnezeu devine Fiul Omului şi coboară din slava pe care o avea când era la Tatăl. "***Preaslăveşte-Mă Tu, Părinte, la Tine Însuţi, cu***

slava pe care am avut-o la Tine, mai înainte de a fi lumea” (Ioan 17,5). Iisus coboară şi intră în casa unui păcătos, a vameşului Zaheu, pentru a frânge pâinea împreună cu el şi a mântui un suflet. Într-adevăr, mare este misterul, şi semnificaţia lui depăşeşte limitele înţelegerii umane.

Fraţilor, Hristos este Iubire, şi El trece prin faţa voastră şi doreşte să intre în casa voastră, pe care poate că aţi demolat-o, şi în care trebuie să predomine fericirea familiei, dar acum dansează Satana cu toţi cei care îl urmează. Hristos trece pe la locul vostru de muncă, unde vă dedicaţi toate capacităţile voastre, naturale şi spirituale. Nu vedeţi ceva mai înalt şi mai important decât a aştepta ora în care vă puteţi număra banii. Hristos trece de asemenea pe toate drumurile şi străzile, bate la uşi şi le cere oamenilor să îi asculte glasul şi să îi deschidă.

Pentru a-l putea vedea pe Hristos, trebuie să vă luptaţi, aşa cum a făcut-o Zaheu. El s-a urcat într-un sicomor pentru a-l vedea pe Hristos. Voi ce faceţi? Poate urmaţi curentul maselor imense ale timpurilor noastre, aşa cum au făcut-o oamenii înainte de Potop, despre care Iisus ne spune: “***precum în zilele acelea dinainte de potop, oamenii mâncau şi beau, se însurau şi se măritau, până în ziua când a intrat Noe în corabie, şi n-au ştiut până ce a venit potopul şi i-a luat pe toţi***” (Matei 24,38-39).

Conştiinţa dreaptă a lui Zaheu, care a fost acoperită de ruinele distrugerii, s-a trezit şi cu o voce sinceră i-a mărturisit lui Iisus: “***Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit***”. Să îi spunem lui Hristos: “De acum voi deveni un discipol al iubirii Tale. Dau tot ceea ce am. Doresc un singur lucru în viaţă, şi acela eşti Tu”. Există mulţi oameni care şi-au sacrificat iubirile lor, visele lor seculare, viziunea, viaţa prosperă sau proprietăţile pentru iubirea lui Hristos. Aceştia sunt sfinţii Bisericii noastre.

Hristos le-a spus oamenilor: “***Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam***”. Fraţilor, trebuie să luaţi o decizie mică şi rapidă în viaţa voastră. Făcând un pas înainte, sau la dreapta, sau la stânga, îl veţi întâlni pe Hristos. El vrea să îi deschideţi uşa casei voastre şi să luaţi masa cu El. Veţi deschide sau nu uşa? Răspunde-ţi. “***Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut.***”

(Traducere: Oana Capan)

Pr. Mihai Tegzeş - Duminica a XV-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXXII-a după Rusalii) - Iisus: prietenul păcătoşilor mântuiţi

Două sunt personajele principale pe care Iisus le întâlneşte în ultima parte a călătoriei Sale spre Ierusalim: orbul Bartimeu şi Zaheu. Pe ambii îi găseşte la "marginea drumului". Unul era orb trupeşte iar celălalt, Zaheu, era "orb" sufleteşte. Evanghelistul Luca doreşte să evidenţieze darul vindecării trupeşti (orbul) şi sufleteşti (Zaheu), pe care Iisus îl aduce omenirii: ***Iisus poate să vindece omul în totalitatea sa.***

Pericopa de astăzi completează învăţătura lui Iisus cu privire la pericolul ce îl reprezintă bogăţiile (tânărul bogat care l-a întrebat pe Iisus ce să facă pentru a moşteni viaţa veşnică (Lc 18) şi bogatul care l-a ignorat pe săracul Lazăr (Lc 16)). Sunt două vieţi care au falimentat complet şi al căror viitor este osânda veşnică. Imediat după, Luca relatează succesul dialogului lui Iisus cu Zaheu: Zaheu este un bogat, şeful "păcătoşilor", cunoscut de toţi ca fiind un om zgârcit, corupt, profitor. Zaheu prin viaţa sa îşi contrazicea sensul numelui său "**Zakkai**", ce se traduce "**just, pur**". Fiind curios să-L vadă pe Iisus, se urcă într-un "pom". Nu îl observă nimeni, doar Iisus îl onorează cu privirea sa, îl strigă pe nume şi-i cere să coboare. Rolul lor s-a inversat: la început el îl căuta pe Iisus, acum Iisus îl caută pe Zaheu: "***Azi trebuie să mă opresc în casa ta***".

Din clipa naşterii Sale în Betleem şi până în clipele Sale din urmă când a celebrat Cina cea de Taină, la Ierusalim, Fiul lui Dumnezeu a cerut mereu oamenilor ospitalitate. Spunea: "***Fiul omului nu are unde să-şi pună capul***" (Lc 9,58). Şi astăzi ne cere fiecăruia să-i facem loc în casa noastră: "***Stau la uşă şi bat, dacă cineva îmi v-a deschide, voi intra şi voi cina cu el***" (Ap 3,20). Povestirea culminează cu momentul în care Iisus Se auto-invită în casa lui Zaheu, vrea chiar să înnopteze la el. Păcătosul, condamnat de toţi, niciodată n-ar fi îndrăznit să-I

ceară aşa ceva deoarece era conştient de starea sa, fapt ce reiese clar din criticile mulţimii: “***S-a dus să locuiască la un păcătos***“. Zaheu este acolo, mut în faţa lui Iisus, impresionat de acea prietenie a lui Iisus, pe care nimeni nu i-a mai arătat-o, este dezorientat, dar ca bun contabil, ştie să-şi facă bine socotelile, înţelege că are în faţa lui comoara cea mai de preţ şi repede îl primeşte pe Iisus. Lasă totul, pentru Domnul.

Convertirea pe care o simte, îl împinge pentru prima oară în viaţă să fie generos cu alţii: “***Iată, Doamne, eu dau jumătate din bunurile mele săracilor şi dacă am nedreptăţit pe cineva, dau de patru ori mai mult în schimb***“. El a făcut de la sine totul, Iisus i-a cerut doar ospitalitatea. Legea cerea să se dea săracilor doar o cincime, iar în a restitui bunurile, cerea maximum 20% dobândă. Zaheu convertit, dăruieşte fără să mai calculeze profitul, şi astfel este lăudat de Iisus: “***Azi, mântuirea a intrat în această casă***“. Gestul său se răsfrânge asupra celor din casa sa: “Mântuirea a intrat în casa aceasta“, în familia aceasta. Atenţie! Când un om apucă pe calea mântuirii, decizia sa are efecte sociale şi economice!!! Cum de Iisus nu i-a cerut şi lui Zaheu să dea totul ca tânărului bogat? Este clar că Dumnezeu nu cere de la toţi aceleaşi lucruri. ***El ne cere tuturor să fim distanţi faţă de bogăţii (să ştim că nu de la ele ne vine mântuirea. Dacă nu suntem atenţi, bogăţiile ne pun în pericol mântuirea, pentru că ne obligă să facem şi nu ne permit să fim atenţi cine suntem, adică persoane cu misiunea clară de a sluji celor din casa noastră şi lui Dumnezeu).***

Pericopa este caracterizată de o concluzie dublă:

- *întâi, Iisus anunţă că odată cu El mântuirea a intrat “azi” în casa păcătosului, acaparând întreaga lui familie;*
- *în al doilea rând, Iisus enunţă scopul central al misiunii Sale: a venit să cheme păcătoşii la convertire, la fel cum păstorul a căutat oaia cea pierdută.*

Este interesant că Dumnezeu ne caută cu iubirea Sa, ca şi cum ar avea nevoie de noi, oamenii, în special de cei care sunt mai departe de El. ***Bucuria cea mai mare a Domnului este de a se împrieteni cu noi şi a-I permite să fie oaspetele inimilor noastre, în aşteptarea ca El să ne dea ospitalitatea fericită în Împărăţia Sa.***

Zaheu este un manager reuşit: a adunat mulţi bani. Este un cămătar, un şmecher fără scrupule, ca mulţi din zilele noastre, ce fentează statul prin neplata impozitelor. Este un om respectat şi temut de conaţionalii săi: este de ajuns un semn de al său şi soldaţii romani intervin. Dar a rămas singur. Bogăţia şi puterea

lasă omul fără prieteni şi fără gratuitate… Iisus îl vede şi-l vizitează. Zaheu face un proiect, care cu siguranţă îl va conduce la faliment. Ce importanţă are? Acum el este mântuit!

Dumnezeu nu ne iubeşte pentru că suntem buni, dar iubindu-ne ne face buni. Iisus nu-i cere nimic lui Zaheu. Îi dă, fără să-i pună condiţii. Dacă Iisus i-ar fi cerut lui Zaheu să-şi împartă averea, Zaheu ar fi rămas în copac, n-ar fi coborât. Dumnezeu anticipează convertirea noastră, ne iartă şi ne converteşte.

Dorinţa lui Zaheu de a-L vedea pe Iisus este atât de mare încât fuge, se urcă în copac ca să-L vadă, cu riscul de-a deveni ridicol. Nu atât pentru a-L vedea, cât pentru a-L spiona pe Iisus. Cum poate Iisus să facă ceva ce el, cu toată bogăţia sa, nu poate? Cum poate Iisus să vindece? Ce truc foloseşte? Cum Iisus poate să aibă atâţia prieteni care îl urmează, iar el, Zaheu cu toată puterea sa, este urât de lume? Zaheu va înţelege acest lucru când va fi strigat pe nume de Iisus, când se va simţi iubit de Domnul şi când nu va fi judecat ori condamnat, când Domnul îi va spune că doreşte să intre în casa sa şi să-i fie prieten.

Mulţimile murmurau. În ziua de astăzi suntem foarte critici şi exigenţi cu ceilalţi: cu politicienii, cu guvernanţii, cu medicii, cu clerul, dar în acelaşi timp, nu mai suntem capabili să ne evaluăm viaţa personală. Morala s-a redus la întrebarea: ce este bun sau ce este rău, însă fără să mai ţinem seama de poruncile lui Dumnezeu. Ce este bun şi rău hotărăşte majoritatea, însă conştiinţa noastră personală unde este? Zaheu ştia că Iisus va fi criticat dacă va merge să mănânce la el, dar aceasta este dovada că Iisus nu glumea, ci vorbea cât se poate de serios. Faptul că Iisus a acceptat să fie criticat din cauza lui, duce la convertirea lui Zaheu.

Pare paradoxal că Domnul se interesează de fiecare din noi şi ne cheamă pe nume. Dar acesta este adevărul. ***Pe fiecare,Tatăl ne iubeşte ca pe "fiul iubit" al inimii Sale. Nu are margini iubirea ce Dumnezeu o are pentru fiecare dintre noi. Domnul aşteaptă ocazia ca vreunul din noi să dorească să-L vadă şi repede vine şi pătrunde în inima şi în casa sa.*** Oare am uitat că Domnul l-a trimis pe unicul Său Fiu în lume, ca să se jertfească pentru noi, ca să ne facă moştenitori ai Împărăţiei? Într-un alt loc, celor ce-I cereau să-i pedepsească pe păcătoşi le va spune: "***Nu vreau moartea păcătosului, ci să se convertească şi să trăiască***".

Poate omul nu ştie sau nu vrea să ştie, cât de mult îl iubeşte Dumnezeu! Să ne trezim la realitate! Dacă trăim, este doar pentru că El ne-a dorit, înainte de a ne da părinţilor noştri.

Eu am cunoscut o mamă care spunea mereu copiilor săi: "Nu uitaţi că, de fapt, sunteţi fiii lui Dumnezeu"!

Să nu uităm: Dumnezeu ne-a creat ca să-L cunoaştem, să-L iubim, să-L slujim, ca mai apoi să ne bucurăm, împreună cu El, în fericirea cea de veci a Raiului.

Zaheu este considerat de toţi un profitor, un carierist, un cămătar, un păcătos care vrea să-L vadă pe Iisus. Trebuie să ne gândim că fiecare am putea avea multe în comun cu Zaheu, poate că ceea ce ne lipseşte, însă, este chiar dorinţa de a-L vedea pe Iisus. Evanghelia ne spune numele acestui bogat. Acolo unde este un nume este şi o relaţie, un raport interpersonal, o istorie personală, o experienţă de viaţă, o dorinţă de a-L vedea pe Iisus. Zaheu are o deschidere şi o disponibilitate de a-şi schimba viaţa. În Vechiul Testament se spune că Dumnezeu nu dispreţuieşte nimic din ceea ce a creat. El iubeşte tot universul: Zaheu, deşi – capul păcătoşilor – este un fiu al lui Dumnezeu de care El nu poate să nu-şi amintească, pentru a-l ierta şi a-l sfinţi cu puterea iubirii Sale. Nici un om nu poate fi declarat spurcat, deoarece Domnul pe toţi i-a curăţat cu sângele Fiului Său. Zaheu, ce înseamnă "purificatul, curăţatul" este, de fapt, numele fiecăruia dintre noi.

"Deoarece era mic de statură"… sunt persoane care doar pentru că au putere şi au bani, cred că sunt mari şi tari, însă sunt "mici de statură" (mici la suflet). Probabil că Zaheu trăia cu un complex de inferioritate şi încerca să-l compenseze prin a câştiga cât mai mulţi bani. Lua cât putea mai mult de la alţii pentru a-şi putea mări auto-stima sa, dar cu cât avea mai mulţi bani, cu atât era mai respins şi mai marginalizat de evrei… "***este destinul multor oameni care reuşesc să se încreadă în sine, reuşesc să creadă în măreţia lor numai atunci când îi fac să se simtă mici pe ceilalţi" (A. Grun)***. Zaheu trebuia să se pună mai presus ca alţii, deoarece lângă ei se simţea prea mic. Cine se pune deasupra altora, la urmă rămâne singur! Iată că Zaheu urcă într-un copac, de data aceasta fără să calce în picioare pe cineva, pentru ca să îl vadă pe Iisus, deoarece are nevoie să se întâlnească cu El, pentru a trăi altfel, pentru a se converti.

"A se converti" înainte de toate înseamnă a coborî: "coboară repede!" îi spune Iisus… iată că dăm de tema umilinţei: el, mic de statură, ce dorea să urce cât mai sus şi care de aceea se înălţa (se lăuda pe sine), coboară jos… devine umil. Numai dacă sunt capabil să cobor, să mă aplec, pot să mă schimb, să mă convertesc. Jos se petrece minunea şi schimbarea: prin mijlocirea omului-Iisus ce doreşte să sărbătorească cu el, omul-Zaheu este schimbat. ***În Iisus, Zaheu experimentează mântuirea lui Dumnezeu şi simte că l-a atins iubirea lui Dumnezeu… iar iubirea îl converteşte.*** Iubirea te schimbă, nu frica, ameninţările sau violenţele. Iisus nu l-a

ameninţat pe Zaheu, nu i-a cerut nici o schimbare, El doar l-a iubit şi l-a chemat pe nume, privindu-l de jos în sus, atunci când toţi îl priveau de sus în jos.

În această pericopă Iisus arată o încredere totală în om, oricine ar fi el şi orice ar fi făcut. După părerea lui Iisus, nu există persoane de nerecuperat. Trebuie să ne încredem în capacitatea oamenilor de a se converti şi de-a se maturiza. Azi nu mai judecăm aşa, zicând: "nu mai este nimic de făcut" afirmăm doar comoditatea noastră de-a sta şi de-a nu face nimic. Omul pesimist stă cu mâinile în sân, pe când cel optimist, caută mereu soluţii noi pentru a intra în inima fraţilor săi.

Mereu se întâmplă ca oamenii, cu cât au mai multă putere, cu atât se folosesc de ea pentru a-şi satisface egoismul lor, interesul lor, aroganţa lor… Dumnezeu, a cărui putere este infinită se îmbracă în iubire, este binevoitor şi gratuitate absolută: Tu, Doamne, ai milă de toţi pentru că toate le poţi. Puterea Sa infinită o pune în slujba iubirii, care promovează viaţa. Se interesează de integritatea şi de calitatea vieţii umane: Tu, Doamne, eşti iubitor al vieţii. ***Păcatele distrug relaţia omului cu Dumnezeu şi cu semenii, adică strălucirea vieţii adevărate. De aceea Domnul doreşte să le ierte.*** Este ca şi cum Domnul ar privi în altă parte, pentru a nu vedea cât de mari şi grele sunt păcatele noastre. În acest fel nu va fi obligat să-l pedepsească pe păcătos, căruia îi va lăsa o altă şansă, pentru a se întoarce de la rele şi a se pocăi. În acest fel se comportă Iisus cu Zaheu. Nu-l acuză de păcatele sale, ci îi propune o întâlnire. Din această întâlnire se naşte convertirea lui şi începutul unei vieţi noi. Mai întâi, întâlnirea şi datorită ei, se naşte pocăinţa.

Zaheu, în acea zi, se comportă în mod contrar ideilor sale: abandonează afacerile şi merge să-L caute pe Iisus. El este sincer şi hotărât să-L întâlnească. ***Iisus îi dă mult mai mult decât el s-ar fi aşteptat. El descoperă că şi Iisus îl căuta şi îl dorea. Iisus îi oferă prietenia sa, se auto-invită în casa sa: este vorba nu de o întâlnire pe fugă, ci de o întâlnire mai îndelungată, mai serioasă, bazată pe iubire şi dorită de Dumnezeu.***

"Coboară repede": cuvinte ce arată urgenţa şi nevoia pe care Iisus o are de a-l întâlni pe Zaheu, fără a mai pierde timpul. În gestul lui Iisus se arată mila Tatălui care "fuge" după cei pierduţi, îi caută şi vrea să-i întoarcă la El ,prin Fiul Său. Zaheu nu refuză darul ce i se oferă: acceptă imediat propunerea lui Iisus. Logica milei lui Iisus nu este înţeleasă de mulţime, care îl critică, cel puţin din două motive: Iisus intră în casa unui păcătos şi se contaminează. Ba mai mult, a preferat casa bogatului, atunci când mulţi săraci din Ierihon ar fi dorit şi ar fi meritat să-L primească. În realitate, lumea nu este în stare să înţeleagă până la ce nivel iubirea Îl determină pe Iisus să fie solidar cu cei rătăciţi. Ei nici nu înţeleg că cel mai sărac

este chiar Zaheu, bogatul: sărac din punct de vedere afectiv, deoarece era marginalizat şi dispreţuit, dar şi fără Dumnezeu, nevoiaş de iertarea Sa şi înfometat de o adevărată prietenie.

Oare înţelegem că acest om nu l-a dezamăgit pe Iisus? Din omul egoist şi doritor de a avea cât mai mult se schimbă în omul capabil de solidaritate şi de împărţire frăţească. El declară că s-a hotărât în favoarea dreptăţii şi a gratuităţii, iar acest lucru este pentru el izvor de fericire. El este fericit, adică mântuit, iar Iisus îi spune: "***Astăzi mântuirea a intrat în casa aceasta***".

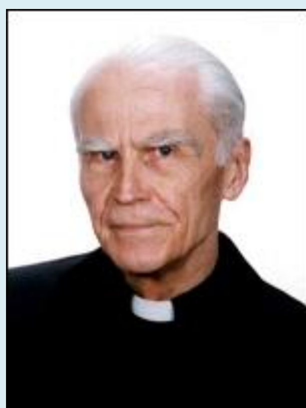
Zaheu înţelege că el, bogatul-păcătos, valorează mai mult decât banii pe care i-a adunat necinstit. Datorită convertirii, banii -care mai înainte ţineau sclave inima şi viaţa sa, şi-l orbeau şi-l făceau să fie închis faţă de ceilalţi- devin în mâna lui "Zaheu-convertit" un slujitor util şi un instrument preţios pentru a face binele.

Biserica, prin misiunea ei de a-i converti pe mulţii "Zaheu" ai zilelor noastre, trebuie să înveţe de la Iisus, că: înainte de-a învăţa, să se dăruiască pe Sine, să nu judece ci, înainte de toate, să se arate prietenoasă.

Mişcarea ochilor: Zaheu caută un loc înalt de unde să-L privească pe Iisus. Domnul coborât pe pământ se uită de jos în sus la Zaheu (sclavul se uita de jos în sus la stăpânul său). Este Iisus care de jos îl vede cel dintâi. În faţa păcătosului întotdeauna Iisus ridică privirea, deoarece poziţia Sa este cea a servitorului care s-a umilit. ***Cine iubeşte nu are niciodată ataşamentul unui judecător, ci se înjoseşte, alege ultimele locuri, se închină în faţa persoanei iubite pentru a-i spăla picioarele (F. Armellini).***

Biblia ne ajută să descoperim adevărata faţă a Mântuitorului. Sfinţii se îndrăgostesc de Domnul şi îl mărturisesc cu preţul vieţii lor. Noi trebuie să-L predicăm pe Dumnezeu ca fiind iubitor al vieţii, Tatăl care ne primeşte şi ne vindecă, Mântuitorul care ne iartă şi ne reînnoiește viaţa, Prietenul care intră în casa păcătoşilor şi care se pune de partea săracilor, a marginalizaţilor, a ultimilor.

Pr. Gheorghe Neamţiu - Duminica a XV-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXXII-a după Rusalii) - Motivele pocăinţei

"***Iată, jumătate din averea mea o dau săracilor; şi, de am nedreptăţit pe cineva cu ceva, îi întorc împătrit.***" (Luca XIX,8)

După cele trei meditaţii pe care le-am făcut asupra virtuţii pocăinţei, asupra răutăţii păcatului de moarte şi păcatului uşor, precum şi asupra urmărilor grave pe care păcatul le atrage asupra păcătosului în viaţa aceasta şi în cealaltă, astăzi ne vom opri, în continuare, asupra motivelor care ne obligă să facem pocăinţă, adică nu numai să urgisim păcatul, ci şi să-i reparăm stricăciunile şi să-l ispăşim, rămânându-ne ca, în duminica următoare, să medităm asupra mijloacelor pocăinţei, cu care vom încheia seria de meditaţii asupra pocăinţei considerată ca virtute.

Principalele motive care ne obligă să facem pocăinţă sunt trei:
1. Datoria de dreptate faţă de Dumnezeu;
2. Datoria ce rezultă din încorporarea noastră în Hristos; şi
3. Datoria de iubire faţă de noi înşine şi faţă de aproapele.

1. Întrucât păcatul îl despoaie pe Dumnezeu de slava ce I Se cuvine din partea noastră în baza celui mai strict drept al Lui, în calitate de Creator şi Stăpân, dreptatea cere să reparăm dauna pricinuită, printr-o ispăşire proporţională cu dauna. "***Ţinând cu dreptatea divină împotriva noastră, obligăm milostivirea lui Dumnezeu să ne prindă parte împotriva dreptăţii Sale" – spune marele Bossuet (Apud Tanuerey, Ad. op. cit., p. 474).*** Lumina harului care l-a convertit pe vameşul Zacheu, făcându-l să-şi recunoască păcătoşenia cu toată sinceritatea, i-a inspirat nu numai o profundă căinţă, ci şi hotărârea promptă şi eroică de a repara nedreptatea pricinuită lui Dumnezeu, dând săracilor jumătate din avere şi, totodată, de a repara şi paguba făcută aproapelui, restituind-o împătrit. Drept confirmare a

sincerităţii acestei convertiri, exprimată printr-o astfel de hotărâre, Iisus proclamă în public: "***Astăzi s-a făcut mântuire acestei case*** (…)" (Luca XIX,9).

2. În al doilea rând, obligaţia de a repara şi ispăşi izvorăşte din încorporarea noastră în Hristos prin Botez. Născându-ne prin această primă Taină, la viaţa supranaturală, a harului, noi am devenit fii ai lui Dumnezeu, în Hristos, în care ne-am altoit ca mădulare ale Trupului Său tainic, trăind astfel din viaţa Lui. Prin urmare, ca membre conştiente ale acestui Trup, trebuie să împărtăşim dispoziţiile, sentimentele, gândurile, felul de a lucra al lui Hristos, Capul acestui Trup. Or, deoarece prin jertfa Crucii, Iisus Hristos a devenit marele Ispăşitor şi suprema Victimă pentru păcat, iar în Sfânta Cuminecătură trăieşte într-o continuă stare de ispăşire şi victimă, şi noi, mădularele Trupului Său tainic, trebuie să împărtăşim această stare a Lui, transformându-ne viaţă într-o necontenită ofrandă de ispăşire. ***"Dacă El, Capul, s-a jertfit, toate membrele trebuie să fie jertfe vii" – spune acelaşi Bossuet (Ibid., p.475).*** Dacă rămânem în El, unindu-ne pocăinţa pe care o facem pentru noi cu pocăinţa pe care o face El pentru noi, în aceleaşi sentimente şi dispoziţii pe care El le-a avut şi le are, pocăinţa noastră se împărtăşeşte din roadele pocăinţei Sale. Acest lucru este foarte important, deoarece ***oricât ne-am înfrâna trupul prin post şi renunţări de tot felul, oricâtă silă ne-am face, dacă noi nu suntem uniţi prin har cu Iisus, izvorul îndumnezeirii noastre, toate aceste fapte de pocăinţă nu ne sunt de folos, căci neîmpărtăşindu-se de viaţa lui Iisus, ele nu ne pot purifica sufletul, fiind totodată lipsite şi de puterea ispăşitoare, pe care o primesc numai din comuniunea de viaţă cu Iisus.***

3. În al treilea rând, obligaţia noastră de a ispăşi, de a repara păcatul, prin fapte de pocăinţă, izvorăşte din datoria de iubire pe care o avem faţă de noi înşine.

Ştim că, după ce păcatul ni s-a iertat prin Spovedanie, ne rămâne, de obicei, să ispăşim o pedeapsă mai mare sau mai mică, după gravitatea şi numărul păcatelor, precum şi după intensitatea părerii de rău, a căinţei avută în clipa întoarcerii la Dumnezeu. Am zis de obicei, deoarece doar cazul în care Dumnezeu ne-a învrednicit de o părere de rău desăvârşită ne iartă, odată cu păcatele, şi întreaga pedeapsă. Această pedeapsă, cum bine ştim, trebuie s-o suferim fie aici, fie în veşnicie. Or, e mult mai uşor şi mai folositor s-o ispăşim în această viaţă, deoarece aici trăim în împărăţia milostivirii divine, iar, pe de altă parte, faptele noastre de pocăinţă de aici, având valoare meritorie, ne câştigă, pe lângă iertarea pedepsei, şi un plus de fericire în Cer; pe când, prin chinurile incomparabil mai mari pe care va trebui, în caz contrar, să le suferim dincolo, noi ne plătim doar datoria pentru păcate, fără să putem dobândi în cer un grad de fericire în plus. Iată de ce, a

accepta să facem repararea şi ispăşirea aici pe pământ, cu generozitate, asemenea lui Zacheu, înseamnă a ţine la interesul sufletesc propriu.

Dar, cum bine ştim, păcatul creează în firea noastră o înclinare şi o tristă uşurinţă de a comite noi păcate, deoarece întăreşte în noi alipirea dezordonată de plăceri. Or, nimic nu poate înlătura această dezordine decât virtutea pocăinţei. Aprinzând în noi râvna pentru mortificaţiile potrivite cu starea sănătăţii noastre, pocăinţa slăbeşte treptat iubirea şi alipirea de plăcerea păcătoasă şi ne întăreşte paza inimii; ne îndeamnă să deprindem acte de virtute contrare obişnuinţelor rele, slăbindu-le astfel pe acestea până la dispariţie şi întărindu-ne voinţa contra ispitelor şi căderilor viitoare. Practicarea pocăinţei o cere deci nevoia de o continuă purificare şi desăvârşire a propriului suflet.

Dar obligaţia de a face pocăinţă izvorăşte şi din iubirea ce o datorăm semenilor noştri, în baza aceluiaşi adevăr fundamental al încorporării noastre în Hristos, amintit mai înainte. Fiind noi creştinii uniţi, printr-o legătură organică, cu Hristos, faptele noastre bune ne ajută nu numai nouă, ci şi aproapelui. ***Rugăciunea, postul şi orice renunţare poate obţine pe seama altora diferite haruri: întoarcerea la Dumnezeu, rezistenţa la ispite, răbdare etc.*** Nu sunt acestea cele mai preţioase şi folositoare ajutoare pe care le-am putea oferi cuiva, împlinind astfel porunca de a-l iubi pe aproapele ca pe noi înşine?

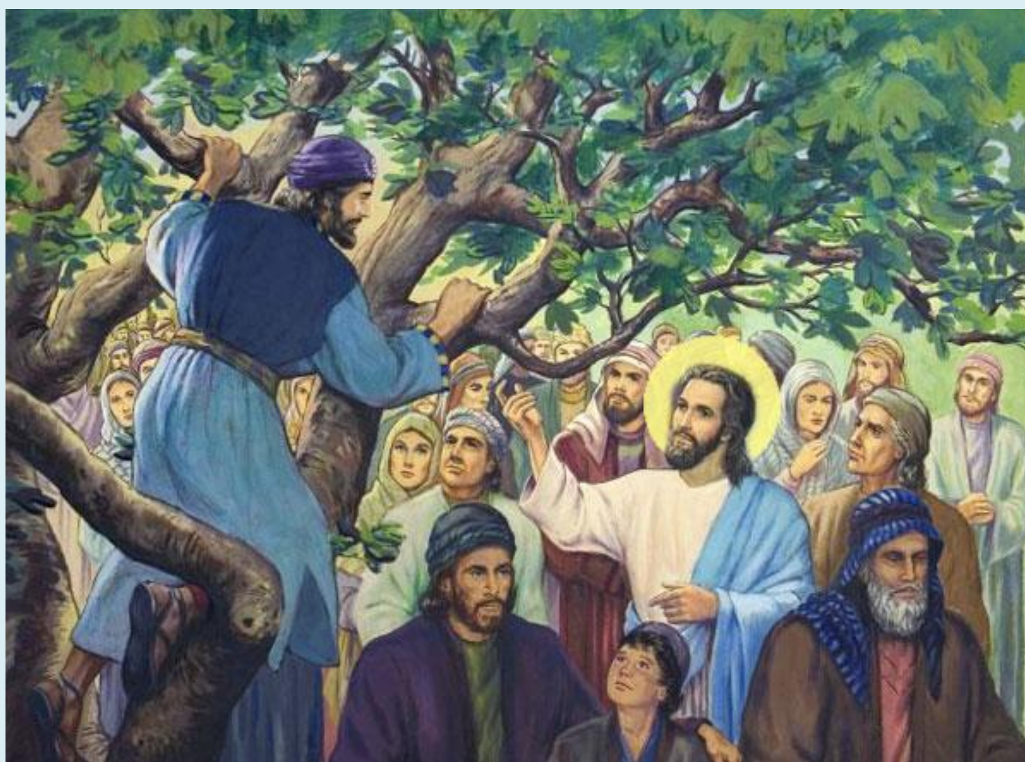
Iată de ce sufletele consacrate lui Dumnezeu, fie trăind în lume, fie în mănăstire, se simt atrase să se ofere cu generozitate ca victime spre a ispăşi păcatele altora, asociindu-se astfel lui Hristos în opera Lui de sfinţire şi mântuire a sufletelor. Ele îşi trăiesc toată viaţa în spirit de pocăinţă continuă, adică într-un neîntrerupt act de căinţă şi hotărâre de a ispăşi nu numai păcatele proprii, ci şi ale lumii întregi. *Acest spirit a însufleţit pe mica Tereza de Lisieux, care, prin rugăciunile, măruntele şi tăinuitele ei renunţări de fiecare zi, izvorâte dintr-o iubire înflăcărată, a întors de la păcat şi a convertit la creştinism mai multe suflete decât au făcut-o mulţi misionari.*

Prin urmare, spiritul de pocăinţă obligă nu numai pe cei ce se întorc de pe calea păcatului de moarte, ci pe toţi creştinii, în baza iubirii pe care o datorăm semenilor. Când cineva a înţeles răutatea păcatului în toată monstruozitatea lui, precum şi motivele arătate care-l obligă la reparare şi ispăşire, unul ca acela socoteşte viaţa aceasta prea scurtă pentru a putea ispăşi pe deplin o vătămare infinită. ***Părintele Faber, un mare îndrumător de suflete, afirmă că pricina pentru care atâtea suflete, cu toate că se mărturisesc des, înaintează atât de puţin pe calea***

desăvârşirii, este "absenţa unei dureri constante, întreţinute de amintirea păcatului" (Progres de loame, c. XIX apud Ad.Tanquerey, op.cit., p.478).

Aşadar, iubiţii mei, spre a menţine vie şi trează conştiinţa şi durerea păcatului, trebuie să medităm mereu asupra gravităţii lui, precum şi asupra motivelor ce ne obligă să-l ispăşim. Dar aceasta nu înseamnă să devenim trişti, ci atât în încercările trimise de Providenţă, cât şi în renunţări impuse de bună voie, să fim senini şi chiar bucuroşi, convinşi că şi unele, şi altele, acceptate sau practicate din iubire către Dumnezeu, către noi şi către aproapele, ne purifică şi ne înnobilează sufletul, pregătindu-ne un loc tot mai fericit alături de Iisus, de-a dreapta Tatălui, în comuniune cu Preacurata şi cu toţi cei aleşi, căci: "***necazul nostru, curând trecător şi uşor, lucrează în noi peste măsură de mare şi veşnică mărire***" (II Cor IV, 17). Amin.

Pr. Olimpiu Todorean - Duminica a XV-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXXII-a după Rusalii) - Duminica lui Zaheu

Iubiţi credincioşi, protagonistul indiscutabil al acestei duminici este Zaheu, mai marele vameşilor. Mic de statură, el apelează la stratagema de a se urca într-un dud pentru a reuşi să-l vadă pe Iisus. Şi Iisus, care cunoaşte sufletul fiecărui om, şi prin urmare, şi sufletul micului vameş, îl apostrofează: "***Zaheu, coboară repede pentru că azi trebuie să intru în casa ta***".

Nu aş vrea să mă opresc în reflecţia noastră asupra unor teme pe care le-am mai meditat, nici asupra deciziilor lui Zaheu, nici asupra hotărârii de a împărţi jumătate din avere săracilor şi de a restitui împătrit celor de la care a luat.

Aş vrea astăzi să lăsăm contextul temporal al lui Zaheu şi întâlnirea sa cu Iisus pentru a vă invita să reflectaţi, singuri sau ca şi comunitate credincioasă, dacă atitudinea noastră este adecvată sau nu cu cea a lui Iisus.

Istoria creştinismului ne-a pus de multe ori în faţa ochilor cumpene între drepţi şi păcătoşi, între discipoli autentici şi falşi discipoli, decizând în mod arbitrar unde stă sfinţenia şi unde stă păcatul.

Şi astăzi este suficient să aparţii unui grup sau altul din aceeaşi biserică pentru a fi consideraţi adevăraţi sau falşi discipoli, creştini de serie A sau creştini de serie B. Chiar şi între creştinii de confesiuni diferite, cu toate eforturile unui dialog, ne privim cu suspiciune, revendicând unii împotriva altora apartenenţa la "adevărata" Biserică. Dacă aceasta este o problemă gravă pentru că ne substituim lui Dumnezeu şi dreptăţii sale, cu atât mai grav mi se pare că am uitat atitudinea lui Iisus, gustul său, iubirea sa pentru păcătoşi.

Una dintre aparentele dificultăţi care – în trecut, în prezent şi în viitor – se ivesc datorită credinţei în Dumnezeu este prosperitatea, bogăţia, "cei care stau bine" aşa zişi "cei răi". Am vrea un Dumnezeu intransigent numai pentru alţii, pentru că noi – atunci când greşim – credem că avem întotdeauna justificări valide pentru a cere înţelegere şi milostivire.

Cuvântul lui Dumnezeu ne invită să-i privim pe toţi cu inima lui Dumnezeu care pedepseşte câte puţin pe cei vinovaţi şi îi admonestează doar pentru a le reaminti păcatele, pentru ca, renegată răutatea, să creadă în El.

Această atitudine răbdătoare cu cei din jur ce o are Iisus, care a venit, nu pentru a condamna, ci pentru a căuta şi salva pe cine este pierdut, să fie, iubiţi credincioşi, şi stilul nostru de viaţă.

De multe ori, ca şi responsabili de comunităţi sau ca şi simpli credincioşi, preferăm să lucrăm numai cu cei pe care îi credem persoane corecte şi drepte. Încet, încet ne obişnuim cu ceea ce facem duminică de duminică, în sărbători şi în zile normale. Prevalează rutina, obişnuinţa pastorală. Şi credincioşilor noştri sfârşim prin ale cere lucruri la fel de normale şi obişnuite. Nu ne vine în minte, aşa cum a făcut Iisus cu Zaheu, să-i spunem cuiva: du-te fă şi tu ceva, pentru că astăzi vin în casa ta.

Am pierdut gustul misiunii. Dar mai mult decât atât, am închis poarta celor pe care îi considerăm persoane cu grad mare de risc, persoane emarginate. Şi poate că şi ei se străduiesc să ne atragă atenţia. E suficient să ne gândim doar la atâtea persoane sărace în adevăratul sens al cuvântului; să ne gândim doar la cei care, la fel ca Zaheu, sunt puşi la colţ de capii religioşi; să ne gândim doar la vameşii de astăzi şi la prostituatele de astăzi, la categoriile extreme, la acei pe care nu dorim să-i vedem la uşa noastră, pe strada noastră, în tramvaiul sau autobuzul cu care mergem la serviciu sau la piaţă, precum nici în trenul cu care călătorim.

Iubiţi credincioşi, mi-ar place să mă gândesc la un creştinism care s-ar asemăna cu Iisus cel care se auto-invitase să ia parte la viaţa acelora care, prin definiţie, se află la marginea moralităţii publice. “Astăzi vreau să intru în casa ta”. Ce emoţie pentru Zaheu şi ce bucurie! Dar în acelaşi timp, aflându-se în încurcătura de a primi un Învăţător atât de extraordinar şi faimos.

Iar noi, în schimb, cei care mergem zilnic sau cel puţin în duminici la Sfânta Liturghie, care în fiecare zi acceptăm invitaţia Domnului, suntem capabili să facem la fel, să ne aşternem la drum, să ducem vestea dincolo de frontierele inimii noastre?

Dacă ne gândim doar, spre exemplu, la problemele grave ale violenţei juvenile; dacă ne gândim la violenţa şi exploatarea femeilor şi a copiilor; dacă ne gândim la deteriorata imagine a politicii şi societăţii civile, noi ce facem? Ne străduim să alegem interlocutorii, să ne mişcăm spre a ne întâlni cu ei, să ne asumăm problemele şi dramele lor, să recunoaştem nenorocirea lor, tăcuta lor întrebare de credinţă?

“Gloria lui Dumnezeu este omul viu”, spunea Sfântul Irineu. Nici un bărbat sau femeie nu sunt excluşi. Nu există vină crudă, păcat de nemărturisit, capabil să şteargă chipul lui Dumnezeu din sufletele noastre. Întotdeauna şi oricum, făptura umană repropune misterul Creatorului ei, întotdeauna şi oricum, mărturiseşte măreţia şi demnitatea, întotdeauna şi oricum, ea poate fi milostivă.

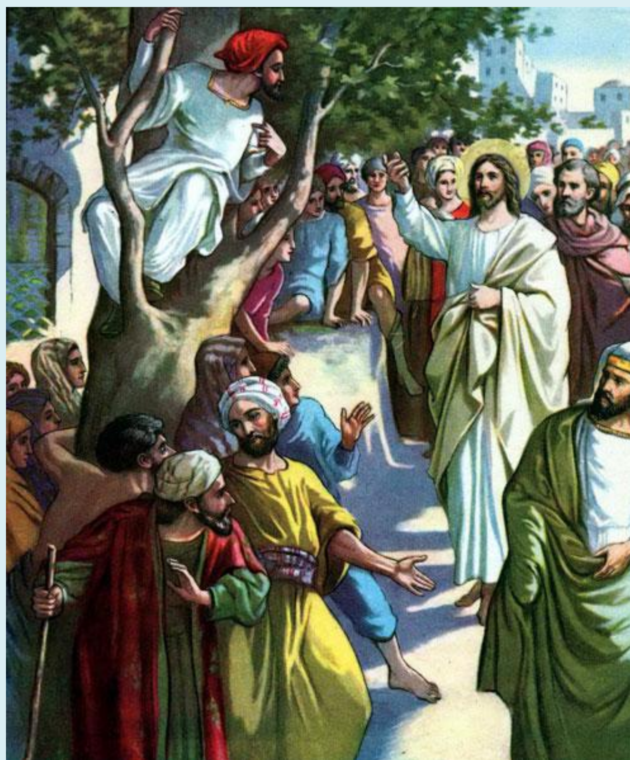
Dacă, aşa cum ne aminteşte Cartea Înţelepciunii (11, 22.12,2), Dumnezeu are milă de toţi, iubeşte toate lucrurile existente şi nu dispreţuieşte nimic din ceea ce a creat, cum am putea noi, care ne numim credincioşi, să renegăm această atitudine de milostenie? Şi totuşi, de multe ori preferăm să alegem altceva.

Retrăgându-ne la adăpost în bisericile noastre şi în operele noastre, preferăm să ne închidem înaintea suflului Spiritului, chiar dacă, mai apoi, suntem dispuşi să ne manifestăm credinţa precum cei din Tesalonic (2 3,7-12.15-19), invadaţi fiind de profeţi ce vestesc nenorociri care anunţă ca imediat şi iminent sfârşitul lumii, care avansează ipoteze absurde despre calamităţi naturale, războaie, epidemii. Şi în timp ce noi ne lăsăm pradă acestor temeri iraţionale, lăsăm afară pe fiecare Zaheu din această lume în anonimatul mulţimii, batjocorindu-l dacă reuşeşte să ne salute dintr-un dud de unde poate să se facă văzut.

Iubiţi credincioşi, nu este autentică biserica care se dezice de vestirea Evangheliei, o Biserică care renunţă la misiune, o Biserică care se închide în ea însăşi, care nu

primeşte strigătul disperat al celui care caută, care nu acceptă provocarea de a se revela fiecare, bărbat şi femeie, că este chipul şi icoana adevărată a lui Iisus Hristos. Amin.

Pr. Vasile Rob - Duminica a XV-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXXII-a după Rusalii)

Una din însuşirile cele nemărginite ale lui Dumnezeu este atotştiinţa sa, pe care ne-a demonstrat-o în nenumărate intervenţi de-a lungul vieţi sale pe pământ, din care putem aminti:

- *cunoaşterea inclinaţiei spre desăvârşire a femeii cananience;*
- *trimiterea lui Petru la mare de unde pescuieşte acel peşte în care găseşte satirul cel de mare preţ cu care plăteşte, pentru el şi pentru* Iisus*,* impozitul*;*
- *cârtirea evreilor, văzând că Iisus a intrat să mănânce în casa unui păcătos;*
- *credinţa şi râvna cea mare a lui Zacheu spre cele drepte şi dorinţa lui, sinceră, de îndreptare.*

Hotărârea lui Zacheu de a se îndrepta vine din realizarea faptului că:
1. avem o datorie de dreptate faţă de Dumnezeu;
2. avem o datorie faţă de Dumnezeu ce derivă din faptul că prin Taina sfântului Botez suntem incorporaţi în Hristos şi a faptului că am devenit fii ai lui Dumnezeu. Prin Botez ne-am născut la viaţa harului, devenind mădulare ale Trupului Tainic al lui Hristos şi astfel trebuie să-i împărtăşim soarta prin transformarea vieţi;

3. datoria de dreptate faţă de conştiinţa noastră, de noi înşine, şi cea faţă de aproapele nostru.

Zacheu a ajuns la concluzia că:
1. păcatul îl desparte pe om de Dumnezeu în baza dreptului de stăpân şi creator suprem;
2. dreptatea cere repararea daunei pricinuite printr-un act de ispăşire, egal cu pagubă produsă.

Pocăinţa lui Zacheu este exemplul de spovadă ce trebuie urmat de către toţi creştini şi este singura cale de împăcare a omului cu Dumnezeu şi de îndreptare a noastră.

Obligaţia de a ne spovedi decurge din iubirea faţă de semeni noştri pentru care ne putem ruga, la fel cum sufletele din mănăstiri trebuie să fie gata pentru ispăşire, pentru păcatele altora.

Ce a făcut Zacheu ? Fiind mustrat de fărădelegile pe care le-a făcut, ca vameş, faţă de conaţionali săi, începe să-şi mărturisească toate aceste păcate şi, singur, îşi ia acel angajament (canon) aspru: "***Iată, jumătate din averea mea o dau săracilor, iar dacă am nedreptăţit pe cineva cu ceva, îi întorc însutit.***"

Ispăşirea şi pedeapsa trebuie să fie proporţională cu gravitatea păcatului şi să fie însoţită de o părere de rău perfectă, deoarece, fără existenţa în persoanele păcătoase a unei dureri constante pentru păcatele anterioare, nu se înaintează pe calea mântuiri.

De fapt, este cu mult mai bine şi mai uşor, să-ţi ispăşeşti pedeapsa aici pe pământ, decât în viaţa veşnică. Altfel, oricât de mare ar fi lumânarea pe care o aprinzi la biserică şi oricât de mare ar fi darul, adus ca ofrandă, acestea nu aduc mântuire dacă, mai înainte nu te-ai lepădat de păcate. Amin.

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Duminica a XV-a după Înălţarea Sfintei Cruci (a XXXII-a după Rusalii) - Duminica lui Zaheu

De multe ori am ascultat relatarea Evanghelistului Luca despre vameşul Zaheu, care a dorit să-L vadă pe Iisus Hristos. S-a urcat într-un copac aflat lângă marginea drumului, pe unde avea să treacă Hristos împreună cu discipolii Săi. Apropiindu-se de acest copac, Mântuitorul a spus: «***Zaheu, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân***». Zaheu L-a primit pe Iisus Hristos cu bucurie, graţia lui Dumnezeu a pătruns în sufletul său iar el cuprins de euforia transformării interioare a spus: «***Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor, şi dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit». Atunci, Iisus Hristos a spus: «Astăzi, s-a făcut mântuire casei acesteia***» (Luca 19, 9).

Dacă Zaheu ar fi trăit astăzi şi dacă ar fi dorit să-L cunoască pe Iisus Hristos, oare ce ar fi făcut el? Probabil, ar fi citit Evanghelia, Sfânta Scriptură şi literatura religioasă. În fiecare an, în luna februarie Biserica lui Hristos aminteşte despre importanţa citirii presei religioase, în special a Sfintei Scripturi.

Presa constituie unul din cele mai puternice mijloace de informare care poate să aibă acces în rândul oamenilor, dat fiind faptul că ea poate să ajungă pretutindeni, permanent şi în diferite forme. Presa face cunoscute ştirile în fiecare locuinţă, în

hotele, trenuri, avioane, pe vapoare, cu alte cuvinte în orice loc, şi presa nu va înceta niciodată, să apară în lumea în care trăim. În zilele noastre, îi este oarecum greu omului, să trăiască fără presă. Presa are influenţă asupra punctului de vedere despre lume din partea oamenilor. Ea influenţează asupra politicii, educaţiei tinerilor, antrenează eroismul sau stimulează senzualitatea, răspândeşte adevărul sau minciuna, aprinde iubirea sau propagă ura şi afectează moralitatea, în funcţie de orientarea celui care patronează cotidianul. Presa bună religioasă, apropie pe om de Dumnezeu, şi îl îndeamnă spre o viaţă autentică, în schimb presa păcătoasă, imorală, ateistă, răspândeşte ruina morală.

Presa ateistă apreciază pozitiv păcatul, imoralitatea, huleşte pe Dumnezeu Creatorul (vezi Apocalipsa 13, 1-8), ea face eroi din răufăcători, încălcarea Decalogului lui Dumnezeu îl atribuie progresului din timpurile noastre.

Poate că, nu puţini, sunt aceia care se întreabă, de ce în prezent nu numai scrierile dar şi programele de televiziune păgâne sunt angrenate în difuzarea a cât mai multă decădere morală. Este adevărat, că redactorii imorali ai ziarelor de scandal ruinează sufletul omului, dar toate imoralităţile, murdăriile, tâlhăriile şi filmele idoleşti, sunt într-o anumită măsură şi rezultatul presei, pentru că ele trebuiesc mai întâi scrise şi doar apoi această mizerie devine viziblă pe pelicula filmului.

În cadrul unei audienţei în Roma pentru jurnalişti, Papa Pius al XII-lea, a luat condeiul unui jurnalist şi a rostit următoarele cuvinte: “Binecuvântez acest simbol al chemării voastre. Antecesorii mei au binecuvântat săbiile generalilor creştini, dar eu sunt fericit, că pot să binecuvântez condeiul jurnalistului creştin”.

Chiar şi popoarele păgâne au înţeles foarte bine pericolul scrierilor rele. Istoricul roman Svetoniu, scrie, că Iuliu Cezar a ordonat să fie arse două mii de scrieri imorale, pentru a salva tineretul roman. Filozoful Platon a ordonat să fie distruse scrierile rele, iar autorii acestora să fie socotiţi ca şi tâlhari şi a recomandat să fie îndepărtaţi din ţinuturile lor. Filozoful Pitagora a fost îndepărtat din ţinutul său, pentru faptul, că a scris o carte împotriva idolilor, iar spartanii pentru o faptă asemănătoare l-au condamnat la moarte pe Arhiloh. Deasemenea presa cea rea a fost condamnată şi de Aristotel; Seneca, Cato, Cvintilian şi alţi înţelepţi antici, deoarece ei ştiau, că scrierile imorale şi ateiste răspândesc răutăţile, şi asemenea unui potop, distrug totul în jurul lor.

Noi, credincioşii creştini, suntem datori să fim promotorii unei prese bune. Credinciosul creştin, este obligat să citească presa bună, aşa cum zilnic, trebuie să citească Sfânta Scriptură. Să ne întrebăm în mod sincer şi adevărat, cât ne amintim

din ceea ce am învăţat în şcoală în cadrul lecţiilor de cateheză? Ce cunoaştem despre ritul nostru, despre Liturghia noastră, despre Oficiul Divin? Câte din cunoştinţele noastre se raportează la adevărurile de credinţă, la Sfintele Sacramente, la Poruncile lui Dumnezeu? Cât de puţin cunoaştem despre viaţa lui Iisus Hristos? Tinerii din zilele noastre, cunosc mai mult viaţa sportivilor, cântăreţilor sau formaţiilor de muzică, a actorilor, decât pe cea a lui Hristos, Mântuitorul lor, sau a eroilor sfintei credinţe ori viaţa sfinţilor.

Din păcate, noi, creştinii catolici, ne interesăm foarte puţin de Sfânta Scriptură şi nu o citim. Iar aceasta este cea mai frumoasă carte din lume, care anual este răspândită în milioane de exemplare. Să ne întrebăm: cât timp ne oferim pentru citirea ziarelor, şi cât timp ne consacrăm citirii Sfintei Scripturi sau publicaţiilor ori cărţilor cu tematică spirituală?

Avem acces la Sfânta Scriptură, chiar şi prin intermediul ilustraţiilor, astfel, că şi copiii se pot folosi de ea. Suntem datori să-i stimulăm pe copii pentru citirea Sfintei Scripturi sau să o citim în prezenţa lor, după care să avem un schimb reciproc de idei. Publicaţia religioasă reprezintă propria voce a clopoţelului, care caracterizează activitatea preotului.

Apostolul Paul îi scria lui Timotei: «***Ia aminte la citit, la îndemnat, la învăţătură***» (1 Timotei 4, 13). Autorul epistolei către evrei scrie: «***Cuvântul lui Dumnezeu este viu şi lucrător şi mai ascuţit decât orice sabie cu două tăişuri şi pătrunde până la despărţitura sufletului şi a spiritului, dintre încheieturi şi măduvă***» (Evrei 4, 12).

Unii oameni pioşi spun: “Dacă Iisus Hristos ar veni pe pământ şi ar vorbi oamenilor, m-aş duce până la marginile pământului, pentru a auzi cuvintele din gura Lui Dumnezeiască”. Frumoasă dorinţă pioasă. Dar oare trebuie să mergem până la marginile pământului, ca să ascultăm cuvântul lui Dumnezeu? Nu, căci Iisus Hristos a predicat în Palestina doar trei ani, dar El vorbeşte permanent pe toate continentele şi toţi oamenii binevoitori pot să asculte cuvintele Lui. ***În fiecare duminică auzim cuvintele Sale, atunci când se citeşte în Biserică Evanghelia. În timpul rugăciunilor ne adresăm lui Dumnezeu, iar când citim Sfânta Scriptură, Dumnezeu ni se adresează nouă. Sfânta Scriptură a fost scrisă pentru noi.***

În fiecare dimineaţă, milioane de oameni citesc publicaţiile căutându-şi horoscopul, pentru a afla dacă ziua le va fi favorabilă, sau nu. În locul pierderii timpului cu falsităţi diavoleşti şi mincinoase, credinciosul creştin, trebuie să parcurgă Sfânta Scriptură, Noul Testament, care-i va satisface toate nevoinţele sufleteşti şi corporale. ***Când ne cufundăm în conţinutul Sfintei Scripturi, aceasta***

ne înalţă sufleteşte, în loc de tristeţe ne aduce bucurie, în locul întunericului ne arată lumina, ne învaţă cum să-l iubim pe aproapele şi ne stimulează spre munca sfinţirii de sine.

La Cina Cea de pe Urmă, Hristos, S-a rugat cu cuvintele: «***Aceasta este viaţa veşnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat şi pe Iisus Hristos, pe care L-ai trimis***» (Ioan 17, 3). Citind Sfânta Scriptură şi gândindu-ne la conţinutul ei profund, îl cunoaştem pe Hristos, cunoaştem iubirea Lui, caritatea Sa, sacrificiul şi iubirea Lui faţă de noi şi atunci, la fel ca şi asupra casei lui Zaheu, se coboară peste noi binecuvântarea cea cerească.

Rugăciune

Doamne, cât de dureros lucru este, că sufletele, de care Te-ai apropiat atât de mult, Te părăsesc, pentru a se lăsa cucerite de lucrurile pământeşti… Dar, dacă noi nu ne încredinţăm Ţie cu aşa mare dăruire, precum Tu, ni Te oferi nouă, totuşi va fi un mare har pentru noi, dacă Tu, ne vei cufunda într-o rugăciune prin care să descoperim importanţa Ta în viaţa noastră, pentru noi, care suntem lucrători în via Ta. Există şi oameni, care-ţi sunt cu totul devotaţi, fii preaiubiţi, care nu ar dori niciodată să Te părăsească, chiar şi pentru o clipă. Tu-i aşezi la masa Ta şi le dai lor nutremânt la timp cuvenit…

O, binecuvântată renunţare la toate lucrurile deşarte. Tu, Doamne, ne iubeşti! Fie, ca să fii iubit cu adevărat, de către cel, care Te iubeşte. Dar, oare de ce noi, nu am avea să Te iubim, pe cât dorim? Transformă iubirea noastră, firavă, faţă de Tine, făcând să înţelegem, cât de importantă este pentru noi renunţarea, la bogăţiile acestei lumi, prin care, cu ajutorul puterii Tale sfinţitoare, să ne faci posibilă vederea splendorii strălucitoarelor bogăţii ale Paradisului Tău nemuritor. Amin.

Predică la Duminica vameşului Zaheu a arhimandritului Nichifor Horia: Să venim către Hristos nu pentru a ne fi mai uşor, ci pentru a ne schimba viaţa

Predică la Duminica lui Zaheu a Arhimandritului Nichifor Horia, Iaşi (2008):

Văd de multe ori credincioși care vin la biserică de multe ori ca la vrăjitoare: vor cu orice chip să li se împlinească ceva sau să scape de necazul pe care îl au, ar face orice pentru asta: să aprindă şapte lumânări, să meargă la şapte sau nouă biserici, dar niciodată nu-şi pun întrebarea: 'Vreau eu să-L cunosc pe Dumnezeu? Vreau eu să schimb ceva în viaţa mea dacă Dumnezeu îmi cere asta? Oare vrea să-mi spună ceva Dumnezeu cu necazul acesta?'

***

Iubiţi credincioşi, Am auzit la Sfânta Liturghie de astăzi Evanghelia întoarcerii lui Zaheu vameşul. Sigur, unii dintre voi aţi ascultat Evanghelia şi tâlcuirea de două, de trei ori, de mai multe ori veţi fi ascultat-o. Şi Evanghelia este aceeaşi, înţelesurile, însă, le putem adânci de fiecare dată, ca de fiecare dată să înţelegem că noi înşine, asemenea lui Zaheu, trebuie să ne apropiem, vrând cu adevărat să-l cunoaştem pe Domnul, pentru ca şi noi să fim întâmpinaţi cu cuvintele cu care l-a întâmpinat pe Zaheu. Pentru că nu doar Zaheu L-a întâmpinat pe Mântuitorul, ci şi Mântuitorul îl întâmpină pe Zaheu, iese în întâmpinarea căutării lui.

În scurt, Zaheu era un vameş, un om bogat. În timpul ocupaţiei romane în Iudeea, vameşii nu erau doar precum vameşii din timpul nostru, care, în timpul nostru, în Europa, nici nu mai sunt vameşi. Ei trebuiau să perceapă nişte taxe pentru ce intră și ce iese, să restricţioneze nişte mărfuri, și chiar și aceştia, de multe ori citim, pe lângă taxele pe care le au de pus pun tot felul de bacșişuri şi de poveri sau de îngăduinţe pentru a le ieşi ceva.

Dar, pe lângă acestea, vameşii de atunci aveau datoria de a percepe taxe şi impozite de la popor, taxe şi impozite pentru statul din timpul iudeilor de atunci - un stat străin, pentru că erau sub stăpânire romană. Şi, chiar dacă ar fi fost stăpânirea de drept a statului iudeu, tot ar fi fost neplăcuţi concetăţenilor lor, pentru că, de cele mai multe ori, nu se mărgineau doar la acele impozite, ci își măreau cererile, pentru că bogăţia lor din aceasta se făcea, din mărirea acestor impozite, care [mărire] le revenea lor. Concret, cu statul roman, aveau un contract de cinci ani, în urma căruia se obligau să plătească o anumită sumă statului; tot ceea ce era în plus faţă de acea sumă le revenea lor. Prin aceasta se făceau mai bogaţi decât ceilalţi cetăţeni, nu prin retribuţia pe care o aveau de la stat, ci prin ceea ce obţineau prin împovărarea celorlalţi. Şi de aceea erau urâţi de către oameni, pe de o parte pentru că îi jecmăneau pe cei săraci, pe cei neputincioşi, pe de altă parte pentru că se făceau cozile de topor ale unui regim care era un regim de ocupaţie şi care asuprea pe poporul, care s-ar fi vrut unit, şi luau acei bani cu care își înăbuşeau conştiinţa.

Iisus Hristos trece prin Ierihon și nu este prima oară când trece, dar iată că de data asta Zaheu se hotărăşte să vină să-L cunoască pe acest Iisus Hristos de care auzise, desigur, destul de multe: minuni pe care le-a făcut, bolnavi pe care i-a vindecat, curajul Lui de a-i înfrunta pe farisei, pe cei care rămâneau tributari doar unei morale sterpe, unei morale care, de asemenea, împovăra pe om fără să ajungă la adâncul înţeles al întâlnirii omului cu Dumnezeu. Şi iată că, auzind acestea, Zaheu vrea să cunoască pe Acest Iisus.

Ceea ce l-a îndemnat pentru început, foarte probabil că a fost doar o curiozitate, însă o curiozitate bună - pentru că este şi o curiozitate care nu este bună, atunci când omul este curios în ale păcatului, în ale răului. Iată că de data aceasta Zaheu se hotărăşte să dea curs acestei curiozităţi. Şi, ştiind locul pe unde avea să treacă Iisus, se grăbeşte spre acel loc şi, fiind mic de statură, se urcă într-un sicomor, sicomor din care avea să-L vadă pe Iisus trecând, pregătit în același timp să în-frunte și o ostilitate a celor din popor, care puteau să-i arunce cuvinte de dispreţ. Şi, pregătit să înfrunte aceste vorbe, cu gândul acesta de a-L cunoaşte pe Domnul - dar și aici era riscul ca Însuşi Domnul să-l fi înfruntat, să-i fi reproșat nedreptățile sale.

Iată, Zaheu, nu venea către Hristos pentru a-i cere să vindece un bolnav, nu venea ca să afle soluţia la o sărăcie căreia nu-i putea face faţă sau pentru vreo altă încercare a vieţii. De multe ori încercările vieţii ne apropie de Dumnezeu, ne fac să ne îndreptăm nădejdea către Cel care ştim că poartă de grijă de om și caută spre cele ale omului, spre cele dinlăuntrul lui. În primul rând, de aceea Mântuitorul spune: Cât de greu se vor mântui cei bogaţi…!, pentru că, de cele mai multe ori, suficient luişi, îndestulat de siguranţa pe care i-o oferă bogăţia, omul nu mai vrea şi nu mai caută să ştie de Dumnezeu.

Mulţi bogaţi erau în Ierihon și mulţi vameşi în Iudeea Mântuitorului, şi totuşi vedem că foarte puţini s-au apropiat de El, tocmai din raţiunile pe care le spuneam mai înainte: pe de o parte din rușine, pe de alta pentru că, apropiindu-te de Dumnezeu, întotdeauna, dacă te apropii cu inimă curată, te gândești că asta poate și trebuie să-ţi schimbe viaţa şi mulţi dintre ei nu voiau să-şi schimbe viaţa şi apucăturile. Pe de altă parte, spuneam că le era îndeajuns ce aveau și nu căutau neapărat o schimbare.

Iată că Zaheu se apropie cu această curiozitate şi Îl întâmpină pe Hristos - dar și Hristos îl întâmpină pe el cu aceste cuvinte, în mijlocul unei mulţimi mari şi compacte: ***Zaheu, grăbeşte-te de coboară, că astăzi trebuie să rămân în casa ta.***

Şi evanghelistul spune că Zaheu s-a coborât din copac cu bucurie, bucurie nu pentru că fusese remarcat, nu pentru că i se făcea cinste, ci cu nădejdea că aceasta putea fi, într-adevăr, schimbarea sa. Din ce cauză? Pentru că nici bogăţia, nici relaţiile, nici slava acestei lumi nu aduc omului o pace dreaptă şi adevărată în suflet. Mai mult, pentru că în mijlocul poporului iudeu de multe ori trebuia să-şi înăbuşe conştiinţa atunci când făcea nedreptăţile pe care le făcea, atunci când ştia de Dumnezeu, dar fiind fără Dumnezeu şi neavând nici o lege. Şi iată că acum se prinde de acest fir al nădejdii şi ştim că L-a primit pe Mântuitorul în casa sa.

Cum se va fi desfăşurat acea întâlnire, ce i-a spus Mântuitorul sau ce-a văzut Zaheu nu știm, dar ştim că, în faţa oamenilor strânşi în casa sa, Zaheu face o pocăinţă publică: ***Doamne, iată, jumătate din averea mea o dau săracilor, iar de am greşit ceva cuiva, întorc împătrit!***

Negreșit, greşise multora și răpise multora; nu era uşor să întoarcă împătrit şi nici măcar legea nu-l obliga la aceasta, pentru că legea cea veche obliga ca cel care a luat cu nedreptate ceva să întoarcă ceea ce a luat, în cel mai rău caz să întoarcă îndoit. Dar în sufletul lui Zaheu se produce o mare mutare, de mirare aceasta

pentru că e o mutare exact în ceea ce el îşi avea reperele: în bogăţia care îi dădea o siguranţă şi un confort în mijlocul poporului său în zilele vieţii sale.

Şi iată că întâlnirea cu Mântuitorul îl face să vadă ceva mai mult decât siguranţa zilei, decât confortul pe care îl asigura; îl face să înţeleagă ceea ce poate nu putea formula atunci şi nu înţelegea atunci: că viaţa de aici înseamnă şansa de a-L cunoaşte pe Dumnezeu şi de a ne pregăti să ne întâlnim veșnic cu El și că viaţa de aici este o pregătire pentru această întâlnire, şi că viaţa nu se termină aici, la bogăţia de aici sau la sărăcia de aici, la nedreptățile care ni se fac sau pe care le facem, ci că suntem chemaţi să devenim asemenea lui Hristos, întru acea nobleţe a dragostei, care nu nedreptăţeşte, care nu asupreşte, care nu osândeşte.

În multe religii vedem un dumnezeu care face minuni, care vindecă, dar nu veţi găsi un Dumnezeu care îndreptăţeşte pe păcătoși, care îl caută pe cel păcătos, care îl compătimeşte.

În momentul când Dumnezeu Se descoperă lui Pavel - lui Saul, cel ce-i prigonea pe creştini - Se descoperă pentru că vedea în el o neştiinţă, o râvnă pentru Dumnezeu şi pentru adevăr; Saul, cel ce-i prindea şi îi ucidea pe creştini, care se împotrivea tuturor semnelor pe care Dumnezeu i le dăduse, care asistase la martiriul lui Ştefan, primul mucenic, diacon al Bisericii, şi văzând aceasta n-a înţeles mai nimic. Şi lui Pavel Dumnezeu i Se descoperă cu aceste cuvinte - sigur, i Se descoperă într-o lumină: Saule, Saule, de ce Mă prigoneşti? Iar Saul Îi spune: Cine eşti Tu, Doamne? Iar Mântuitorul îi spune: Greu îţi este ţie să dai cu piciorul în ţepuşă, adică greu îţi este să te împotriveşti Adevărului, să vezi care este Adevărul şi să nu-l lucrezi, acest Adevăr pe care inima ta vrea să-l slujească.

Iată, aceste cuvinte şi nouă, tuturor, ne sunt spuse într-un fel. Şi noi suntem un Saul şi un Zaheu. Dar precum Zaheu ar trebui să-L întâmpinăm pe Domnul şi să-L căutăm, vrând, într-adevăr, a-L cunoaşte.

Venirea către Hristos a lui Zaheu are, în primul rând, acest mesaj: să venim către Biserică, să venim către Hristos! Nu neapărat pentru a ne fi mai uşor, pentru a se vindeca cineva din familie, pentru a lua un examen sau ceva de genul acesta.

Văd de multe ori credincioși care vin la biserică de multe ori ca la vrăjitoare: vor cu orice chip să li se împlinească ceva sau să scape de necazul pe care îl au, ar face orice pentru asta: să aprindă şapte lumânări, să meargă la şapte sau nouă biserici, dar niciodată nu-şi pun întrebarea: ***"Vreau eu să-L cunosc pe Dumnezeu? Vreau***

eu să schimb ceva în viaţa mea dacă Dumnezeu îmi cere asta? Oare vrea să-mi spună ceva Dumnezeu cu necazul acesta?" Nu, de cele mai multe ori credinciosul ştie că Dumnezeu poate sau crede că poate, eventual după ce a mai fost pe la vrăjitori şi pe la bioenergeticieni vine şi la Biserică, dacă s-ar putea să i se deschidă cartea sau să i se facă cine ştie ce magie, totul ca să-l scape dintr-un necaz sau să-i dea siguranţa în faţa unei situaţii neprevăzute.

Or, Dumnezeu vrea să-L cunoaştem, să vedem dacă credem cu adevărat în El, dacă avem nevoie de El sau am vrea să existe numai când avem nevoie de El și să nu existe atunci când vrem să ne distrăm şi să facem cine ştie ce, sau să minţim oleacă, sau să facem un avort, sau să dăm mită cuiva. De foarte multe dăţi am vrea să nu existe sau ne facem că nu există. ***Dar El vrea să-L cunoaştem şi să înţelegem că vrea să înnoiască viaţa noastră, şi că înţelege acelea ale noastre, şi că tot cuvântul Lui este spre zidirea noastră şi spre viaţa noastră.***

Cu acest gând al lui Zaheu, chiar cu acea curiozitate, pentru că la început a fost o curiozitate care nu însemna cine ştie ce, cu această curiozitate să ne apropiem de Dumnezeu şi să-L punem la încercare, să încercăm la nivelul unei săptămâni sau al unei luni să trăim cu sfinţenie viața noastră şi să vedem dacă se schimbă ceva în inima noastră, în viaţa noastră.

Dumnezeu a intrat în casa lui Zaheu şi a altor oameni şi S-a apropiat de oameni păcătoşi. Însă, repet, mulţi vameşi erau în Israel, dar nu S-a dus Hristos să le bată la uşă. Nu S-a dus pentru că nu forţează, nu vrea să Se facă cunoscut cu sila, nu intră cu forţa peste noi. Atunci când, măcar din curiozitate, vrem să-L cunoaştem, cu inimă curată şi sinceră, Dumnezeu ni Se descoperă. Şi face minunea aceasta a înnoirii sufletului nostru. Înnoire care aduce o altă nădejde.

Am nădejde în bani, în bogăţia mea care peste o lună poate să nu mai fie, pentru că e un cutremur sau dau faliment sau se schimbă legile. Dar, când am nădejde în Dumnezeu, nădejdea asta îmi rămâne şi când e cutremur, şi când se schimbă regimul, şi când se schimbă partidul şi când se clintesc toate din loc. Această nădejde mă face să văd şi dincolo de moarte şi să nu am gândul morţii ca pe ceva ce nu mi se va întâmpla nicicând; mi se va întâmpla cu siguranţă şi este, poate, singurul lucru de care pot fi sigur în această viaţă, că voi muri. Şi ştiu că Domnul este Domn al Învierii şi al Vieţii şi că moartea înseamnă împlinirea şi desăvârşirea alergării şi căutării mele, întâlnirea cu Dumnezeul Cel Viu. Dacă în viaţa mea Îl voi fi căutat și voi fi înţeles puterea cuvântului Lui.

Vedem îndrăzneala aceasta la Zaheu, deşi, ştiindu-se păcătos şi ar fi putut fi mustrat, îndrăzneşte să se apropie de Domnul. Evanghelia de astăzi ne cheamă şi pe noi să îndrăznim şi să îndrăznim de fiecare dată când slăbeşte în noi credinţa, sau puterea, sau lucrarea.

Fel de fel de filme şi cărţi vin să pună la îndoială adevărata credinţă, să ne facă să credem în Hristos ca într-un prooroc oarecare, asemenea celorlalţi, în rândul celorlalţi, nu ca în Fiul lui Dumnezeu Cel Adevărat, care S-a întrupat şi S-a descoperit pe Sine Dumnezeu adevărat.

Ori de câte ori ne clintim sau aceste cuvinte bat la poarta cetăţii credinţei noastre, în primul rând cu rugăciunea să răspundem: Cel ce m-ai zidit, Dumnezeule, miluieşte-mă! Tu, Cel Ce cunoşti cele dinăuntru ale mele, şi îndoielile, și ne-putinţa, și neştiinţa, vindecă slăbănogeala sufletului meu sau lipsa de credincioşie sau de lucrare - atunci când ar trebui s-o facem - sau lenevirea sau neiubirea.

Şi să fim atenţi la păcatul care ne stăpâneşte. Iubirea de argint îl stăpânea pe Zaheu în primul rând. Ne stăpâneşte invidia? De asta să scăpăm mai degrabă. Ne stăpâneşte curvia? Într-asta să nu mai greşim nici măcar cu gândul. Şi astfel lucrând, dacă noi vom pune acest început, vom auzi negreşit, ca şi Zaheu: ***Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia***, adică lui Zaheu și familiei sale întregi. Şi, la fel și nouă, în momentul când un suflet, un copil sau un părinte se mântuieşte într-o familie, toată familia se împărtăşeşte din acea scânteie de viaţă.

Să ne rugăm Domnului să ne dea această lumină în suflet şi nouă şi celor alor noştri şi lumii întregi, ca împreună cu Zaheu şi noi să înţelegem că Hristos este Domnul vieţii şi are putere să facă din noi fii ai lui Dumnezeu după har cu adevărat, neînfricoşaţi, nezdruncinaţi, şi să ne rugăm ca pururea să păzească în noi această credinţă şi să ne dea lumină în suflet ca să nu rătăcim şi să ne arătăm fii ai Luminii şi ai Învierii astăzi şi în toate zilele vieţii noastre. Amin.”

Din lecţiile lui Zaheu pentru noi: Canonul nedreptăţii, mila şi căutarea râvnitoare a lui Dumnezeu

Din: Pr. Iona de la Oaşa (Ion Pătrulescu) - interviu în “Familia ortodoxă”. Cum s-a convertit la Hristos un tânăr comunist? Spovedanie, canon, ispăşire, legi duhovniceşti…“Nu mai fac de acum încolo, dar păstrez banii!”

http://www.cuvantul-ortodox.ro/ioan-patrulescu-parintele-iona-manastirea-oasa-profesor-universitar-familia-ortodoxa-convertire-spovedanie-canon/

[…]

Ar fi bine de ştiut cât de gravă este Taina Spovedaniei şi cât de importantă este, pe lângă Spovedanie, această transformare interioară care vine din pocăinţă. Spovedania este importantă în aceste două dimensiuni: pe de o parte ca prin această Taină eşti ca după Botez, este “al doilea Botez” şi pe de alta, este importantă prin canon, lucru care astăzi, repet, de multe ori se ignoră.

Când zic de canon, nu zic să-l aplici otova - adică vine unul prima dată, care n-a mai fost în biserică, nu ştie nimic şi îi dai 20 de ani de oprire de la împărtăşanie? E-o nebunie! Dar dacă tu eşti în biserică, ai fost învăţat, şi faci un păcat, atunci trebuie să iei canonul după cum îţi rânduieşte duhovnicul. Unul este canonul pentru păcatul din neştiinţă, alta este când tu ştii şi faci păcat.

Ce ar fi dacă Zaheu, când, în prezenţa Mântuitorului fiind, şi-a dat seama câte rele a făcut şi a zis: “Doamne, dacă am nedreptăţit pe cineva, dau înapoi împătrit, şi jumătate din averea mea o dau săracilor!” - ce-ar fi fost să zică altfel: “Doamne, eu am greşit, am nedreptăţit, am furat, am bătut - iată, m-am spovedit! Nu mai fac de-acum încolo, dar păstrez banii!”. Păi nu trebuie să ispăşeşti? Auzi: împătrit dai înapoi! Asta este o mare taină. Nu zici: “Am furat”, pe urmă te spovedeşti, zici că nu mai faci altădată şi … ţii banii. Ci trebuie să vin la tine, să-ţi dau de patru ori mai mult, să mă ierţi - asta e canonul! Asta când am greşit în public, dar când am greşit în taină, în faţa lui Dumnezeu trebuie să fac canonul: metanii, rugăciuni, post. Cum altfel?! Nu trebuie cumva să pătimesc pentru păcatele mele? Că Hristos a pătimit când ne-a iertat - nu ne-a iertat aşa, suflând asupra noastră. El cu adevărat a pătimit. Şi noi trebuie să pătimim, împreună cu Hristos, pentru păcatele noastre.

[…]

***

Doxologia: Sfântul Maxim Grecul: Milă și dragoste - aceasta ne cere Domnul

“Dacă nu te vei asemăna cu sârguinţă aceluia care a dat împătrit celui asuprit de el şi nu vei împărţi ca şi el jumătate din avutul tău săracilor, atunci nici în casa ta nu va fi Hristos - Împăratul şi nu spera să auzi de la El: “Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia” (Luca 19, 9). Mila arătată săracilor şi dragostea, dintr-o inimă curată, către Domnul şi către toţi oamenii - iată tot ce cere de la noi Hristos Dumnezeu.

Fără acestea, toate celelalte nu aduc foloase - nici înfrânarea la mâncare, nici nevoinţele lungi în rugăciune. Căci nu jertfă voiesc, ci milă - spune Domnul. Să te convingă exemplul „fecioarelor nebune” care nu aveau untdelemn în vasele lor. Ele nu au dobândit nici un folos din celelalte virtuţi ale lor ci au fost alungate din cămara cerească.

***

Caută-L pe Dumnezeu dis de dimineață!

[…] Dacă doreşti cu adevărat să te învredniceşti de slava Lui dumnezeiască şi să te desfătezi cu harul strălucitor al frumuseţii Lui, şi să te numeşti robul Tatălui Ceresc, atunci caută-L neîncetat dis de dimineaţă pe Împăratul tău Iisus, implo-rându-L cu sfinte rugăciuni şi, având „pământul” lipsit de gânduri murdare şi

necuviincioase [adică trupul], istovit din cauza secetei, curăţat de patimi şi „pustiu”, aşa cum spune psalmistul cuvântător de Dumnezeu, „arată-te, suflete, Celui ce împărăţeşte în cele de Sus”, ca să vezi slava Lui cea sfântă şi să cânţi „cu buze de bucurie”.

(Sfântul Maxim Grecul, Viață și cuvinte de folos, Editura Bunavestire, Galați, 2002)

Părintele Mihai-Andrei Aldea: De unde începe şi cum se face lucrarea de propovăduire (mărturisire)? Cum putem să-i iubim pe cei aflaţi în rătăciri şi păcate grele? Cum poţi să cazi din Adevăr chiar fără să ştii?

"Dar iată cum se dovedeşte cât de mincinoşi suntem, pentru că, deşi spunem că suntem ucenicii lui Hristos, ne este foarte uşor să aruncăm la gunoi pe alţi oameni, vorbind despre ei cu foarte multă lipsă de iubire, ca să nu spun chiar cu foarte multă răutate de multe ori, de multe ori jignindu-i, de multe ori rănindu-i în fel şi chip. Nu căutând îndreptarea lor, ci îndreptăţirea noastră. Mulţi cred că ocărându-i pe cei care fac păcate se arată pe ei înşişi drepţi. Mulţi îşi închipuie, chiar dacă nu mărturisesc acest lucru, că dând cu pietre în păcătos, sunt bineplăcuţi înaintea lui Dumnezeu".

"Lucrarea de vestire a lui Dumnezeu începe de la faptele bune. Adică, adică de fapt, lucrarea de mântuire a omului începe de aici, din mine, din mine. Nu din afară, din mine! (…) Şi atunci, marea bătălie a celui care a înţeles că adevărat este Domnul şi că adevărată este învăţătura lui Hristos, marea bătălie nu este aceea de a se duce să-i tragă de mânecă pe trecătorii de pe stradă ca să le spună acest lucru, ci să facă lucrul acesta cu el însuşi" .

"… Înainte de a ajunge ei să fie apostoli şi propovăduitori – [lucru] de care ei au fugit, nu şi-au luat-o ei singuri [această misiune], cum mulţi astăzi şi-o iau singuri şi se fac vestitori, şi pe Internet şi în alte părţi fără nici o binecuvântare, fără să-şi

dea seama că prin asta cad din credinţă îngrozitor, oricât de mult şi-ar închipui ei că poartă cuvintele credinţei".

Părintele Mihai-Andrei Aldea - Predică la Duminica lui Zaheu, vameşul şi sărbătoarea Sfintilor trei Ierarhi (30 ianuarie 2011)

"Iubiţi credincioşi, astăzi, pe de-o parte este Duminica vameşului Zaheu, iar pe cealaltă parte este prăznuirea Sfinţilor trei Ierarhi: Vasile cel mare, Grigorie de Dumnezeu, cuvântătorul şi Ioan Gură de Aur. Aceşti trei Sfinţi Ierarhi sunt vestiţi în toată lumea, nu numai în biserica lui Hristos, ci şi la cei de altă credinţă, până departe şi sunt printre cei mai mari şi cei mai însemnaţi sfinţi ai bisericii şi de aceea cei mai mulţi dintre creştinii noştri nu ştiu aproape nimic despre ei. Şi lucrul acesta se poate dovedi cu uşurinţă, pentru că dacă întrebăm acuma în Sfânta Biserică, şi nu numai în această biserică, ci în oricare biserică din Bucureşti şi din România, vom vedea că din 100 de oameni, 99 nici măcar nu ştiu prea bine când au trăit aceşti trei Sfinţi, cam care a fost viaţa lor, ce au scris, ş.a.m.d.

Lucru foarte trist, lucru foarte trist şi foarte adevărat, şi care ne arată nouă un gol, un gol din sufletele noastre şi din viaţa noastră. Între cuvintele pe care le auzim, între cuvintele pe care le ştim şi cuvintele pe care le spunem, pe de-o parte şi viaţa noastră, trăirea noastră, este o foarte adâncă prăpastie – care se măreşte, dacă nu luptăm să o umplem şi care poate să devină acea genune fără fund a iadului! Este o primejdie foarte, foarte mare, care ne pândeşte neîncetat, şi de fapt, nu că ne pândeşte, ci pur şi simplu suntem în ea. Într-adevăr, din nou spun, cei mai mulţi dintre oameni deşi ştiu că Sfântul Vasile cel mare este un foarte mare sfânt, că Sfântul Grigorie de Dumnezeu, cuvântătorul este un foarte mare sfânt, că Sfântul Ioan Gură de Aur este un foarte mare sfânt şi că toţi trei împreună sunt prăznuiţi, nu ştiu aproape nimic despre viaţa lor, despre învăţătura lor, despre cele scrise de ei ş.a.m.d., aşa încât se împlineşte cuvântul acela al lui Dumnezeu care spune: ***"Poporul acesta Mă cinsteşte numai cu gura" (Matei 15, 8.)*** şi lucrul acesta foarte des se vede în toate laturile vieţii noastre. Nu o dată, ci de multe ori, poţi vedea pe cineva care, folosind, să zicem aşa, cuvinte ale Sfântului Ioan Gură de Aur sau ale altora dintre Sfinţii trei Ierarhi, încearcă să îndreptăţească ecumenismul, ecumenismul în forma lui urâtă, eretică, nu în forma bună a înfrăţirii dintre bisericile ortodoxe, ci în forma aceea de a pune egalitate între Dumnezeu şi diavol şi a zice că nu contează a cui religie este şi cui te închini, că toate sunt la fel. Se întâmplă acest lucru pentru că nu se ascultă în primul şi în primul rând de Sfânta Scriptură.

Când se vorbeşte de cei care înaintea noastră, au bineplăcut lui Dumnezeu ni se spune "luaţi aminte la mai-marii voştri şi la felul în care şi-au sfârşit ei viaţa" (Evrei 13, 7) or, dacă noi am începe, nu prin a învăţa pe de rost citate, din cutare sau cutare sfânt, din Filocalie sau din alte cărţi, ci am începe prin a cunoaşte vieţile Sfinţilor, lucrurile, cred eu, s-ar lumina mult mai puternic şi mult mai bine. Şi ar fi mult mai limpezi şi mai temeinic aşezate în sufletele noastre. Pentru că se amestecă nechibzuit, iubirea şi lipsa de iubire, adevărul şi minciuna, încât omul se rătăceşte foarte tare şi de multe ori este atât de încredinţat că e în adevăr, când de fapt este foarte departe de adevăr încât nici nu poţi să vorbeşti cu el.

Să ne uităm la Evanghelile de astăzi şi să pornim de la Zaheu, vameşul ca să vedem cum ne urcă, uşor uşor către Sfinţii trei Ierarhi şi către cealaltă Evanghelie, cea după Matei care s-a citit.

A ajuns Domnul nostru Iisus Hristos în Ierihon şi iată acest om bogat cu numele Zaheu a vrut să-l vadă pe Hristos, s-a suit într-un copac, Hristos s-a oprit, l-a băgat în seamă şi nu numai că l-a băgat în seamă, a spus: "Astăzi trebuie să rămân în casa ta". Şi a intrat şi a stat la masă împreună cu Zaheu şi cu ceilalţi vameşi care erau, să zicem aşa, subordonaţii lui Zaheu şi cu alţi păcătoşi care, făcând parte, nu-i aşa, din societatea lui Zaheu, veniseră şi ei în casa lui, cum veneau de obicei, bucurându-se că vestitul prooroc din Galilea şi învăţător primise să stea împreună cu ei, ei care nu erau băgaţi în seamă de nimeni din societatea evreiască, ei fiind socotiţi ca nişte trădători de neam de vreme ce slujeau romanilor şi altor străini, şi nişte duşmani ai credinţei, pentru că prin mijlocirea lor şi prin lucrarea lor puteau intra în ţară şi cei care aduceau idolii şi închinarea la idoli şi toate păgânismele ş.a.m.d., într-un cuvânt erau nişte oameni care erau urâţi de toţi evreii.

Şi iată că Hristos vine şi stă la masă împreună cu ei. Şi atunci bineinţeles, toţi evreii care-l urmaseră pe Hristos şi care rămăseseră afară s-au tulburat şi-au început să cârtească: "A intrat să gazduiască la un păcătos." (Luca 19, 5) Şi iarăşi fariseii spun acest cuvânt, iată, stă la masă cu vameşii şi cu păcătoşii.

Vedeţi, când, în duminica ce-a trecut, am vorbit despre dragostea mare pe care o are Dumnezeu faţă de noi, au fost unii care s-au tulburat. Cum adică să iubeşti pe cei care sunt în rătăciri şi în patimi cumplite? Cum să iubeşti pe cei care sunt închinători la idoli sau canibali sau homosexuali sau mai ştiu eu ce? Şi răspunsul este foarte simplu: cu durere. Iubeşti cu durere. Cu durere pentru căderea lor, pentru păcatele lor. Să iubeşti aşa cum îţi iubeşti un frate care a căzut în cine ştie ce boală cumplită sau în cine ştie ce păcat sau în cine ştie ce patimă. Deşi a căzut, deşi este rău, este fratele tău. Şi atunci trebuie să-l iubeşti. Sau dacă ţi se îmbolnăveşte

copilul sau cade în cine ştie ce patimă şi în ce rău cum şi în cine ştie ce răutate, poate face nişte greşeli cumplite, nişte păcate înfiorătoare, poate ajunge chiar în puşcărie, credeţi că o mamă sau un tată, care într-adevăr au dragoste, încetează pentru aceste lucruri să-şi iubească fiul? Îl iubeşti mai departe, deşi a făcut toate aceste lucruri, dar îl iubeşti cu durere, îl iubeşti plângând şi rugându-te cu inima sfărâmată de durere înaintea lui Dumnezeu: “Doamne, ridică-l! Doamne, ai milă de el! Doamne, izbăveşte-l, scoate-l, scapă-l. Ştiu că a greşit îngrozitor de mult dar ai milă de mine şi de el şi scoate-l cumva. Ajută-l să se trezească, să i se deschidă ochii, să înţeleagă, să nu rămână acolo, să nu ajungă, Doamne ai milă, să nu ajungă cumva în iad”.
Dacă ar fi vorba de copilul nostru sau de fratele nostru aşa ne-am ruga.

Dar iată cum se dovedeşte cât de mincinoşi suntem, pentru că, deşi spunem că suntem ucenicii lui Hristos, ne este foarte uşor să aruncăm la gunoi pe alţi oameni, vorbind despre ei cu foarte multă lipsă de iubire, ca să nu spun chiar cu foarte multă răutate de multe ori, de multe ori jignindu-i, de multe ori rănindu-i în fel şi chip. Nu căutând îndreptarea lor, ci îndreptăţirea noastră.

Mulţi cred că ocărându-i pe cei care fac păcate se arată pe ei înşişi drepţi. Mulţi îşi închipuie, chiar dacă nu mărturisesc acest lucru, că dând cu pietre în păcătos, sunt bineplăcuţi înaintea lui Dumnezeu. Şi nu înţeleg, ceea ce Sfântul Ioan Gură de Aur de multă vreme a spus, că nu ne este îngăduit nouă să urâm păcătosul, ci păcatul trebuie urât. Atunci când Scriptura vorbeşte de cei nelegiuiţi, care nu pot fi mântuiţi şi care sunt osândiţi focului, spune aşa: “de alţii feriţi-vă, urând şi cămaşa spurcată de pe trupul lor” (Iuda 1, 23)

Vedeţi ce spune? “şi cămaşa spurcată de pe trupul lor”, dar nu pe ei.

Şi ferirea se face cu milă, pentru că nu putem, dacă suntem ucenicii lui Hristos, să nu avem durere în suflet pentru cei care cad.
Lipsa de rod a credinţei, de care mulţi se plâng în zilele noastre, izvorăşte din această boală cumplită despre care am vorbit şi duminica trecută: despărţirea, dezbinarea dintre iubire şi adevăr. Nu este cu putinţă să fie cele două despărţite, orice ar încerca cineva să găsească, ca mijloc de despărţire a iubirii de adevăr sau a adevărului de iubire, nu va izbuti alceva decât, aşa cum am mai spus, să cadă şi din adevăr şi din iubire. Nu stă iubirea singură, ci iubirea stă prin adevăr. Iar adevărul nu stă singur, ci stă prin iubire.

Pentru că adevărul este că atât de mult a iubit Dumnezeu lumea încât pe Fiul Său, cel Unul născut, L-a dat, ca tot cel ce crede să poată avea viaţă printr-Însul. (Ioan 3, 16)

Uitaţi-vă la acest cuvânt al Scripturii, spuneţi-mi unde putem despărţi iubirea de adevăr şi adevărul de iubire. Nu se poate. Nu există despărţire între cele două. Totuşi mulţi o fac. Mulţi încearcă să facă acest lucru.

Să ne uităm la ce ne înfăţişează Evanghelia de astăzi, pe Hristos Iisus stând la masă cu păcătoşii. Şi într-adevăr acei păcătoşi aveau tot felul de păcate cumplite, mari, mari, mari pentru care cu bună dreptate pot fi osândiţi. Ce face Hristos? Stă cu ei la masă. Şi fariseii, şi cei care se luau după farisei, cărtesc şi spun: Ce se întâmplă aici, de ce stă la masă cu vameşii şi cu păcătoşii?

Încuviinţează trădarea? (…) Hristos încuviinţează trădarea de neam? Încuviinţează lepădarea de credinţă?

Iată, noi, fariseii, apărăm credinţa şi luptăm ca romanii şi grecii să nu ne nimicească neamul, să nu ne nimicească credinţa şi învăţătorul vostru stă la masă cu cei care sunt slugile romanilor şi ale grecilor?! Şi care îi ajută să stăpânească poporul nostru şi să nimicească neamul şi credinţa. Oare n-au dreptate fariseii?

Ia să vedem în zilele noastre. Să se ducă un preot şi să stea la masă într-o cârciumă cu vameşii şi cu păcătoşii, sau oriunde în altă parte, ce iese? Ce iese? Ştiţi foarte bine ce iese. Nici nu mai este nevoie să spunem noi. Că şi fără să facă lucrul acesta preoţii au parte de atâta bârfă din partea iubiţilor lor credincioşi şi nu sunt ironic, vorbesc foarte serios când spun acest lucru. Am fost în mănăstiri în care erau duhovnici foarte mari, făcători de minuni, şi am auzit pe cei din apropierea lor bârfindu-i în fel şi chip, fără să-şi dea seama măcar de ce păcate-şi fac. Deci, dacă ar fi vreunul din aceşti duhovnici, văzut la masă cu vameşii şi cu păcătoşii? Cum ar fi să fie văzut unul dintre ei la masă cu masonii?

Să vedeţi ce s-ar da cu pietre în el, şi cum ar fi spurcat în toate părţile de către toţi “marii apărători ai Ortodoxiei“, şi cum lucrul acesta îndată ar fi speculat în favoarea masoneriei de cei care sunt contra bisericii. Fără să înţeleagă nici unii, nici ceilalţi, adevărul.

Îmi amintesc chiar de faptul că cineva mi-a spus, că pe nu ştiu ce mare episcop de-al nostru, l-a văzut un foarte apropriat prieten de-al lui, stând la masă, în capul mesei, la o mare adunare a masonilor. Şi era tulburat acest frate care mi-a spus

lucrul acesta, până peste poate. Şi eu l-am întrebat ce haine purta episcopul. Cum de l-a recunoscut? Ce haine purta? Şi mi-a spus: păi era îmbrăcat în hainele lui, obişnuite, de episcop. I-auzi, nu purta uniformă masonică? Nu. Nu purta uniformă, ştiu eu, de ofiţer, de militar, de jucător de fotbal sau de altceva? Nu. Deci era în hainele lui de episcop, da? Da. Păi şi atunci care-i problema? Deci nu era acolo, l-ai văzut că a făcut vreun ceremonial împreună cu ei? Nu. Nu, dar a stat la masă şi a binecuvântat masa. Şi Hristos a făcut acest lucru. Şi Hristos a făcut acest lucru. Şi să ştiţi că nu toţi cei cu care a stat Hristos la masă au înţeles ce a făcut Hristos. Mulţi n-au înţeles deloc. Mulţi nu s-au îndreptat. Mulţi s-au socotit îndreptăţiţi să păcătuiască mai departe. S-au simţit măguliţi în mândria lor, în mândria păcatului lor, de ceea ce a făcut Hristos şi au mers mai departe pe calea pierzării.

Dar a fost şi Zaheu, a fost şi Zaheu care face un lucru nebunesc, îşi aruncă toată averea lui: Deci jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor. Şi dacă am nedreptăţit pe cineva cu ceva întorc împătrit. (Luca 19, 8.)

E, acuma, [nu] se poate închipui [ca] el, fiind mai marele vameşilor, să nu fi nedreptăţit pe cineva cu ceva. Păi oricare dintre noi fără să fim mai-marele vameşilor, oricum, nedreptăţeşte pe cei din jurul lui. Cu cât mai mult un om care făcea parte din sistemul acela. Să ne aducem aminte de faptul că, atunci când se aude că Sfântul Apostol Pavel este cetăţean roman, cel care aude spune: “cu mare cheltuială am cumpărat această cetăţenie”, iar Pavel spune: “iar eu din naştere am dobândit-o”. De ce? Pentru că într-adevăr multe, multe, foarte multe dintre drepturile şi rangurile din acea vreme se dobândeau de către puţini din naştere şi de către cei mai mulţi cu foarte multă cheltuială. Atât cuvenită, cât şi necuvenită. Sigur existau şi dările la stat, şi pe acea vreme. Dar pe lângă acelea, de nu ştiu câte ori mai mult trebuia să dai ca să ţi se dea voie să le plăteşti, ca să zic aşa. Ca să-ţi obţii acele drepturi sau ranguri pe care le vroiai. Şi acelea erau lucruri nedrepte, acele luări de bani sau de averi erau nedrepte. Şi nu se putea să se facă aceste lucruri fără ca mai-marele vameşilor să ştie, şi într-o măsură mai mare sau mai mică să fie şi el părtaş. N-avea cum. Deci el într-adevăr, ştia că prin ceea ce zice nu-şi va pierde toată averea lui. Face un gest de nebunie, pe care aproape nimeni nu îl înţelege. Nici fariseii, nici foştii tovarăşi de păcat ai lui Zaheu. Este un gest care seamănă cu al orbului cu care Hristos se întâlnise puţin mai devreme, înainte să intre în Ierihon.

Deci să nu uităm că întâmplarea aceasta cu Zaheu este în Ierihon, iar cea cu orbul este pe drumul către Ierihon. Deci intrând în Ierihon, este această întâlnire cu Zaheu vameşul şi iată Zaheu face un lucru care seamănă foarte mult cu ce făcuse orbul. Orbul, din clipa în care a văzut, la fel cum, am văzut mai devreme şi pe acel

lepros care s-a vindecat, în loc să se ducă la treaba lui, orbul merge după Hristos. Nu se mai sătura văzându-l pe Hristos. De cealaltă parte, Zaheu, văzând dragostea cu care este primit, dragostea cu care i se dăruieşte iertare, dragostea acea pe care el a înţeles-o în adevăr, nu despărţită de adevăr, ci a înţeles-o în adevărul dumnezeirii în care o primise, ca să se poată aşeza în această dragoste, leapădă tot, tot, tot ceea ce avea.

Dacă citiţi Evanghelia şi vedeţi aceste două capitole, 18 şi 19 de la Luca, vedeţi cât de adânc sunt legate toate întâmplările între ele şi vedeţi legătura dintre ceea ce a făcut Zaheu şi ceea ce se întâmplă cu apostolii. Căci şi apostolii în aceste rânduri au odată o întrebare către Hristos, ştiţi, după întâlnirea dintre tânărul acela, cel bogat şi Mântuitorul. Vedeţi că ei spun, iată noi am lăsat toate şi am urmat Ţie, cu noi ce va fi? (Matei 19, 27) Şi Hristos spune: "Nu este nimeni care, lăsând pentru Mine lucruri, să nu primească înmiit mai mult în viaţa aceasta, iar în cea care va să fie, Viaţa cea Veşnică s-o dobândească.

Numai că dacă citim toată Scriptura şi mai ales toată Evanghelile, vedem că apostolii nu lăsaseră chiar toate când au urmat lui Hristos. Apostolii nu lăsaseră chiar toate. Îşi lăsaseră sărăcia lor, ca să zic aşa, pentru că ei erau oameni săraci, erau pescari, erau oameni cu puţină avere, pur şi simplu au lăsat corabia şi mrejele şi s-au dus după Hristos. Ei bine dar nici nu prea aveau altceva, asta era toată viaţa lor, ca să zic aşa. Însă şi-au luat cu ei tot felul de idei, tot felul de păreri pe care le aveau şi îi vedem nu o dată contrazicându-se cu Hristos. Ţinând mai mult la părerile lor decât la cuvântul lui Hristos. Cum i se întâmplă o dată, rău de tot şi Sfântului Apostol Petru, care contrazicându-se cu Hristos, chipurile din grijă faţă de Hristos – şi asta ne aduce aminte că nu există dragoste fără adevăr – el a vrut să-i arate cu tot dinadinsul o dragoste lui Hristos, dar o dragoste care ieşea în afara adevărului. Şi atunci a auzit acele cuvinte cumplite: "Înapoia mea, Satano! Sminteală-mi eşti, că tu cugeţi cele omeneşti, nu cele ale lui Dumnezeu" (Matei 16, 22)

Vedeţi, aceste "cele omeneşti", aceste lucruri omeneşti, apostolii, în parte, încă le duceau cu ei. Şi era o povară de care nu-şi dădeau seama întru totul şi de care Hristos îi ajută pas cu pas să scape. Zaheu încearcă şi el să facă acest lucru foarte bun şi minunat, să lase toate pentru Hristos. După cum ştiţi a devenit apostol, unul dintre apostoli, dar vedeţi că primul lucru pe care îl face este să lase toate ale lui şi mai ales, mai ales tot ceea ce ştia el că este, să zicem aşa, pătat sau pecetluit de nedreptate. Vedeţi, dragostea şi adevărul merg împreună. Copleşit de dragostea lui Hristos, ca să-i răspundă cu dragoste, trebuie să iasă din minciună, din neadevăr. Dragostea şi adevărul trebuie să meargă împreună neîncetat.

Fariseii, aveau sau nu aveau dreptate? Vedeţi cât de cumplit este? E uşor să spunem „nu aveau dreptate” pentru că vedem ce s-a întâmplat după aceea. Dar dacă am fi în locul lor, nu am gândi la fel ca ei?!

Unde se opreşte apropierea de cei care stau în păcat? Hristos s-a dus şi a stat la masă cu ei. Deci mergem şi noi şi stăm mereu la masă cu vameşii şi cu păcătoşii şi desfrânatele ş.a.m.d., cum a făcut Hristos? Păi nu, că Hristos n-a făcut aşa. Hristos a stat cu ei la masă o dată, cel mult de două ori, şi după aceea gata, cine a vrut să înţeleagă L-a urmat pe Hristos, cine nu, a rămas să-şi dea petrecerile păcătoase mai departe şi şi-a pierdut, şi-a irosit viaţa şi a irosit dragostea pe care Dumnezeu i-a arătat-o. Şi ne arată Hristos prin faptă, acest cuvânt care spune “de omul eretic după întâia şi-a doua certare depărtează-te, ştiind că unul ca acesta a fost osândit de însuşi cugetul său” (Tit 3, 10-11).

Deci, fapta aceasta a lui Hristos nu ne îndeamnă să stăm neîncetat la masă cu vameşii şi cu păcătoşii, şi să trăim împreună cu ei ca şi când ar fi bine ceea ce fac ei. Ne învaţă altceva, anume, dacă eşti pregătit pentru aceasta, poţi să mergi în mijlocul lor ca să încerci să pescuieşti lui Hristos vreun suflet. Dar vedeţi, „dacă eşti pregătit”. Dacă nu eşti pregătit, se poate întâmpla ceva rău, cum s-a întâmplat cu cei care chemau numele lui Iisus, deşi nu trăiau întru Iisus, ca să alunge dracii şi au mâncat de la draci o bătaie soră cu moartea, de au scăpat cu greu şi plini de răni din cap până-n picioare, citiţi Faptele Apostolilor să vedeţi. Deci trebuie întotdeauna dragostea însoţită de înţelepciune sau de adevăr. Şi adevărul sau înţelepciunea trebuie să trăiască în dragoste.

Înţelepciunea fără dragoste nu există şi nici dragostea fără înţelepciune. Lucrurile acestea au fost şi rămân totdeauna legate, şi din nou mă întorc la acest cuvânt: cum să iubim pe cei care sunt în păcate mari şi în patimi?…. Cu durere! Aceasta este înţelepciunea, îi iubim cu durere, durerea ne arată că sunt în rătăcire, că le este rău, că nu le este bine, această durere ne arată şi că îi iubim, dar şi că mai presus de toate iubim adevărul, Îl iubim pe Dumnezeu. Atât de strâns legate sunt lucrurile acestea, încât de multe ori se poate întâmpla să nu mai ştim în ce parte s-o apucăm. Acuma, ce să facem? Vorbind despre adevăr, trecem cu iubire peste nişte lucruri? Cum să facem? Ne întrebăm aşa ceva de multe ori în viaţa noastră.

Sunt tot felul de încercări prin care trecem zi de zi, tot felul de întâlniri cu oamenii, vedem pe unul pe stradă făcând cine ştie ce păcat, cine ştie ce prostie. Cum facem? Cum răspundem? La serviciu, în casă, în alt loc în care ne aflăm, şi de multe ori omul se întreabă şi nu ştie ce să răspundă. Ba se apucă să spună adevărul, dar îl spune cu frică aşa şi lipsit de convingere şi de hotărâre, şi parcă nu izbuteşte nimic,

decât eventual să fie luat în râs, şi nimic serios, nimic ziditor nu se întâmplă. Alte dăţi spunem cu hotărâre, dar lipsit de iubire, şi sună parcă ar fi un inchizitor proclamându-şi ideile în faţa oamenilor înspăimântaţi ş.a.m.d. De multe ori ni se întâmplă să greşim, pentru că într-adevăr, până ajungi cu adevărat să fii copleşit de dragostea lui Hristos şi lăsând toate ale tale cu adevărat şi cu totul desăvârşit să primeşti adevărul în Hristos, în aşa fel încât să trăiască şi să lucreze în toată viaţa ta, cum ai putea să îi vezi pe alţii?

Şi ajungem astfel de la această nedumerire şi întrebare şi de la aceste necontenite încercări prin care nu trecem foarte bine în viaţa de zi cu zi, ajungem la Evanghelia după Matei care s-a citit astăzi. O Evanghelie care ţine de Predica de pe Munte. O predică pe care Hristos a spus-o tuturor celor care veniseră să-L asculte. Şi ne putem pune întrebarea aceasta: De ce de Sfinţii trei Ierarhi, în loc să se citească o evanghelie a ierarhului, a bunului păstor, ş.a.m.d., s-a socotit de cuviinţă să se spună o Evanghelie care se potriveşte pentru toţi ucenicii lui Hristos?

Şi răspunsul este foarte simplu, pentru că toţi ierarhii ar trebui, la fel ca toţi cei care poartă numele de creştin, să fie pur şi simplu ucenicii lui Hristos. De aici începe şi aici se sfârşeşte totul.

“Voi sunteţi lumina lumii. Nu poate cetatea să se ascundă când stă deasupra muntelui, nici oamenii nu aprind făclia ca s-o pună sub obroc, ci în sfeşnic, ca să lumineze tuturor celor din casă. Tot aşa să lumineze şi lumina voastră înaintea oamenilor încât văzând ei faptele voastre cele bune să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri”. (Matei 5, 14-16)

Poate v-aduceţi aminte că la începutul predicii am spus că ne-ar fi nouă de mare folos să ne străduim să cunoaştem viaţa, viaţa Sfinţilor pe care zicem că-i cinstim, despre care spunem că sunt mari şi însemnaţi şi slăviţi. Întâi şi întâi să încercăm să le cercetăm viaţa. Pentru că de acolo izvorăşte totul. Vedeţi ce spune Hristos? Primul lucru pe care îl spune, primul cuvânt pe care îl spune ucenicilor săi, nu le spune: voi să vorbiţi până leşinaţi de ameţeală spunând cuvintele Mele tuturor. Nu aşa spune. Ci începe cu: “Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor încât văzând faptele voastre cele bune să slăvească pe Tatăl vostru cel din ceruri”.

Vedeţi că lucrarea de vestire a lui Dumnezeu începe de la faptele bune. Adică, adică de fapt, lucrarea de mântuire a omului începe de aici, din mine, din mine. Nu din afară, din mine!

Este un lucru pe care îl înţelegem destul de greu. Dar această pildă pe care zilele trecute am dat-o cuiva, mi se pare că ne poate ajuta să înţelegem. Să spunem că un om, atunci când este mic, se duce la şcoală, are nişte prieteni şi se hotărăşte să meargă cu ei undeva – cum se întâmpla când eram noi mici şi nu erau atâtea mall-uri şi alte chestii d-astea… – ci mergeam să vedem o pădure, o livadă, un lac, mergeam la scăldat ş.a.m.d. Şi mergând cu prietenii tăi acolo, ce faci? Le dai tot ce ai. Adică scoţi pacheţelul de mâncare de acasă şi ce ai acolo, un sandwich, două – trei, un măr, ce ţi-a pus mama acolo, scoţi şi împarţi cu prietenii tăi. Tot ce ai tu. Dai din tot ce ai.

Pe de altă parte, să zicem că eşti un om gospodar, la casa ta, cu familie, copii, ş.a.m.d, – acuma vorbim când spun om gospodar la casa ta - vorbesc de un ţăran, vorbesc de un om care are cu adevărat gospodărie, nu ca noi care ne prefacem că avem case, dar nici măcar pereţii nu-s ai noştri, că-i împărţim cu vecinii. Vorbesc despre un om care este stăpân al casei sale, care într-adevăr este gospodar. Şi vin prietenii tăi buni din copilărie, cu care ai fost la scăldat, cu care ai fost la pădure, cu care ai fost în livadă şi îi pui la masă. Ce faci? Le dai tot ce ai? Nu, le dai o fărâmă mică din ceea ce ai. Păi ai de dat grâne şi tărâţe şi nu ştiu ce la porc, ai de dat la vacă, ai de dat boabe la păsări, ai de dat nu ştiu ce, ai nevastă, ai copii, n-ai cum să iei toată mâncarea din hambarele tale, din casa ta, şi să le-o pui pe masă: „mâncaţi până muriţi”, nu se poate. Ei, n-ai cum să le dai, că trebuie să trăiască şi porcul, şi capra, şi vaca, şi oaia, şi ce ai tu în bătătură, p-acolo. Dar din partea foarte mică faţă de averea ta, din partea foarte mică faţă de averea ta, pe care le-o dai lor, tu tai şi bucăţile – sau poate nu tu, soţia – bucăţile din care se fac sandvişurile pe care şi le bagă în ghiozdan copilul tău când pleacă la şcoală şi pe care le împarte cu prietenii lui. Partea aia din averea ta mai mică – mică, mică – pe care o împarţi cu prietenii tăi, este de nu ştiu câte ori mai mare decât ce aveai când erai dus pe braţe de alţii. Pentru că munca ta hrăneşte pe mulţi, dar aduce şi mult rod, şi atunci de fapt tu poţi să le pui prietenilor tăi o masă îmbelşugată, nu trei sandvişuri de la mama, ci o masă îmbelşugată din munca ta. Deşi această masă îmbelşugată este o parte mică din toată averea pe care o ai, pe când atunci când erai mic, pacheţelul ăla de mâncare era tot ce aveai, mai mult dai acum, decât dădeai atunci. Atât pentru că roadele sunt mai mari, cât şi pentru faptul că acuma dai din munca ta, nu din munca altuia, cum dădeai atunci.

Am dat această pildă, pentru că asta este pilda creştinului atunci când vine la credinţă. Se întâmplă multora când vin la credinţă să aibă parte de foarte multe minuni, Dumnezeu revarsă foarte mult har către cel care vine la început la credinţă. Nenorocirea este că mulţi îşi închipuie că harul e al lor, la fel cum copiii de multe ori spun: “e sandvişul meu” şi ei chiar sunt siguri că este sandvişul lor, deşi de fapt

nu este al lor, este al părinţilor care i l-au dat lui. Dar de multe ori copilul crede că e sandvişul lui. La fel se întâmplă şi pentru cel care vine la credinţă. Primeşte har, îl primeşte ca să guste, să vadă că bun este Domnul, să înţeleagă unde este şi să poată scăpa mai ales de urmările cumplite ale păcatului în care a trăit până atunci. Pentru că fără acest har ajutător n-ar putea să se izbăvească, să iasă din acele lanţuri, din acele, din acea cădere. După care însă trebuie să vină osteneala. Buna gospodărire a omului. În aşa fel încât el să devină, cum spune Scriptura, un casnic al lui Dumnezeu.

Trebuie, omul să se uite în inima lui, în sufletul lui, să se cerceteze neîncetat, să vadă gândurile care-i vin, sunt bune sau sunt rele? Sunt de la Dumnezeu sau sunt de la diavol? Măi, dar ce se întâmplă, cum m-am purtat eu cu prietenii mei, cu vecinii, cu colegii de serviciu sau de şcoală, sau în sfârşit cu cei din jurul meu? A fost cum ar fi făcut-o Hristos? Sau mă îndreptăţesc după gânduri care nu sunt dumnezeieşti, ci omeneşti, cum a făcut Petru atunci când a auzit de la Hristos „Înapoia mea, Satano!” Mare băgare de seamă! De multe ori, noi creştini fiind, ne îndreptăţim în purtarea noastră rea, urâtă, chiar faţă de cei apropiaţi ai nostri, cu gânduri omeneşti. Nu folosind rânduiala lui Dumnezeu, ci cu gânduri omeneşti. Şi pierdem totul, Îl pierdem pe Hristos. Chiar dacă nu auzim glasul lui spunând „Înapoia mea Satano”, ne-am dat noi înapoia lui, prin ceea ce am făcut. Noi am fugit de la faţa lui Hristos. Şi de multe ori ni se întâmplă acest lucru. Şi atunci, marea bătălie a celui care a înţeles că adevărat este Domnul şi că adevărată este învăţătura lui Hristos, marea bătălie nu este aceea de a se duce să-i tragă de mânecă pe trecătorii de pe stradă ca să le spună acest lucru, ci să facă lucrul acesta cu el însuşi.

Când spunem Psalmul 50 “Învăţa-voi pe cei fără de lege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce”, eu aştept, odată şi odată, să împlinesc aceste cuvinte cu mine însumi. Eu sunt cel fărădelege. Eu sunt cel necredincios. Eu trebuie pe mine să mă învăţ Cuvântul lui Dumnezeu şi să mă întorc către El.

Dar va spune cineva : „Bine, eu mă preocup de păcatele mele, mă preocup de mine să învăţ Cuvântul lui Dumnezeu…”, foarte bine face. Păi şi pe ceilalţi? Pe ceilalţi i-am uitat? Nu, Hristos spune că făcând lucrul acesta, deja ai devenit propovăduitor al Evangheliei.

„Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât văzând faptele voastre cele bune să slăvească pe Tatăl vostru cel din ceruri”. Aceasta este prima lucrare apostolică. Tot ce s-au străduit Sfinţii trei Ierarhi în viaţa lor să facă a fost închinat acestui lucru, ca toţi să putem să fim lumina lumii, ca în toţi să trăiască Hristos. Şi

pentru acest lucru, întâi au făcut asta în ei. Înainte de a ajunge ei să fie apostoli şi propovăduitori – [lucru] de care ei au fugit, nu şi-au luat-o ei singuri, cum mulţi astăzi şi-o iau singuri şi se fac vestitori, şi pe Internet şi în alte părţi fără nici o binecuvântare, fără să-şi dea seama că prin asta cad din credinţă îngrozitor, oricât de mult şi-ar închipui ei că poartă cuvintele credinţei. Înainte de a ajunge să fie vestitori, ai Evangheliei lui Hristos, cu gura, sau de la amvon, cum vreţi să spunem, Sfinţii trei Ierarhi au luptat din răsputeri să-şi curăţească viaţă lor, să se curăţească pe ei înşişi.

Dacă citiţi Tratatul despre preoţie al Sfantului Ioan Gură de Aur, vedeţi ce luptă cumplită, câtă suferinţă avea el pentru orice umbră a păcatului care rămăsese în viaţa lui, cum plângea pentru acestea şi se socotea mai prejos decât toată omenirea pentru fiecare umbră de păcat rămasă în viaţa lui. Cu atât mai mult se ştia nevrednic de preoţie. Tocmai de aceea sunt atât de mari. Şi de aceea Evanghelia de astăzi li se potriveşte atât de bine. Ne arată biserica lui Hristos, punând Evanghelia de astăzi pentru Sfinţii trei Ierarhi, unde se ajunge dacă îndeplinim acest Cuvânt al lui Dumnezeu. Şi dacă, într-adevăr, citim Vieţile Sfinţilor şi ne uităm la istoria bisericii, vedem mulţi Sfinţi despre care nu ştim mare lucru să fi propovăduit din gură, dar a căror viaţă, ale căror fapte într-adevăr, au luminat atât de mult…

Şi dăm din nou această pildă a Sfintei Muceniţe Ecaterina, despre care ştim că era foarte învăţată, dar ce învăţături a spus nu ştim, nu ştim. Nu ne-a rămas de la ea nici o carte scrisă, nimic. Ea s-a luptat să se curăţească de orice urmă de păcat, şi pe urmă atâta ştim că într-adevăr a luminat încât i-a luminat şi pe cei mai adânciţi în rătăcire şi în păgânism şi în înstrăinarea de Dumnezeu. Faptele, faptele ei au fost propovăduirea ei. Şi nu numai a ei. Sunt nenumăraţi Sfinţi şi repet, sfinţi, adică nu sunt toţi preoţi sau ierarhi, foarte mulţi dintre ei sunt călugări sau mireni, a căror viaţă, într-adevăr a strălucit şi a luminat pentru toţi cei din jur care aveau ochi să vadă. De aceea li s-a dat Sfinţilor trei Ierarhi la această Evanghelie care este o evanghelie a propovăduirii lor.

Cine se ridică împotriva învăţăturii lui Hristos, bineînţeles că este lepădat. Şi Sfinţii trei Ierarhi mereu au încercat să ne arate acest lucru, că ridicarea împotriva adevărului este ridicare împotriva lui Hristos. Dar ridicare împotriva adevărului este şi orice împăcare pe care o avem cu păcatul. De ce scrie în Scriptură "prietenia cu lumea este duşmănie cu Dumnezeu (Iacov 4, 4)""? De aceea, pentru că până la urmă orice păcat nu înseamnă altceva decât despărţire de Dumnezeu. Şi cine învaţă altfel este în rătăcire.

Am vorbit mult şi am vorbit prea puţin. Sunt foarte nemulţumit şi foarte întristat că nu am cum, nu am cum să înfăţişez viaţa şi învăţătura şi lucrarea Sfinţilor trei Ierarhi, atât de multă este dragostea lor şi atât de multă este propovăduirea şi vestirea lor prin fapte şi prin cuvânt, încât se copleşeşte pur şi simplu orice minte.

Între viaţa lor şi Evanghelia lui Zaheu vameşul este o foarte strânsă legătură. La fel ca şi Hristos, ei s-au coborât, nu o dată ci de foarte multe ori, în mijlocul păcătoşilor pentru a pescui dintre ei pe cei care puteau fi îndreptaţi. Ca şi Hristos, ei au certat păcatul, cu mare asprime şi au certat pe cei care ţineau minciuna drept adevăr, cu mare asprime, dorind, dacă era cu putinţă, mântuirea tuturor. Şi ştiind totodată că până la urmă credinţa este libera voinţă a omului.

Şi aici stă şi primejdia pentru noi, pentru că de foarte multe ori alegem, fie că ne dăm, fie că nu ne dăm seama, alegem necredinţa. Alegem să trăim o viaţă care este foarte depărtată de Dumnezeu. Iar fariseii sunt o pildă a omului care vorbeşte despre Hristos sau despre Dumnezeu – pentru că şi ei mereu încercau să vorbească despre Mesia, şi ei mereu încercau să vorbească despre Dumnezeu, numai că punând mândria lor mai presus de toate, vorbeau mincinos. Căzuseră şi nici măcar nu ştiau. Cum se întâmplă şi cu Saul, care devine pe urmă Sfântul Apostol Pavel, că şi el căzuse, şi nici nu ştia. Şi se trezeşte într-un târziu, că se afla într-o rătăcire cumplită.

Să încercăm să ascultăm de glasul Arhanghelului Mihail. Atunci când satana amăgise pe îngeri, el a strigat cu glas mare şi a spus: “Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte!” şi îndată s-a oprit căderea îngerilor, că atunci când şi-au luat seama de ei înşişi, au văzut şi înşelarea îndată. Noi de multe ori, lăsându-ne răpiţi de lumea aceasta, uităm de noi înşine şi nu mai vedem înşelarea în care suntem.

Să citim vieţile Sfinţilor trei Ierarhi. Să încercăm să ştim, când au trăit, cum au trăit. E bine şi de mare folos pentru noi să înţelegem că nu au trăit nişte vremuri ideale, să înţelegem că au fost dispreţuiţi, că au fost chinuiţi şi batjocoriţi, că au fost daţi deoparte şi uitaţi, că în vremea lor erau mulţi alţii care erau mai onoraţi de împăraţi şi de puternicii zilei decât ei.

Sfântul Ierarh Nectarie, ale cărui moaşte sunt şi în România, n-a fost aşa de băgat în seamă cât a trăit. Erau tot felul de personalităţi ale bisericii care erau socotite mult mai presus decât acest mărunt ierarh. Şi totuşi iată, de câtă slavă l-a învrednicit Dumnezeu. Şi mulţi nu şi-au dat seama, de nimic din acestea cât a trăit şi unii dintre cei care îi sunt compatrioţi nici astăzi nu-şi dau seama. (…)

Preasfinţitul Artemie din Kosovo, în zilele noastre, este pe nedrept prigonit, la fel cum a fost prigonit Sfântul Ioan Gură de Aur. Şi, spre deosebire de poporul Sfântului Ioan Gură de Aur care s-a ridicat să-l apere, sârbii de astăzi dovedesc o împietrire şi o laşitate uluitoare. Deşi mulţi îşi puneau mare încredere în profunda ortodoxie a sârbilor, în loc să îşi pună încrederea în Dumnezeu.

Toate lucrurile acestea care se întâmplă astăzi, toate relele care se întâmplă astăzi, într-o formă sau alta s-au mai întâmplat şi tocmai de aceea avem mare trebuinţă să cunoaştem bine de tot istoria mântuirii. Să înţelegem Scripturile pe cât se poate şi istoria, felul în care a curs această istorie a mântuirii în Scripturi şi să vedem pe urmă cum s-a trăit Evanghelia la sfârşitul veacurilor, adică de la Sfinţii Apostoli şi până astăzi, pentru că în felul ăsta vom afla răspunsul. Se va aşeza în noi chipul trăirii lui Hristos de care avem şi noi nevoie, şi vom şti cum să ne purtăm în viaţa noastră, în faţa feluritelor încercări şi ispite la care suntem supuşi.

Vă cer iertare pentru cuvântul lung… Sfinţii Ierarhi să ne lumineze pe noi toţi, cei care ne spunem creştini, ca să putem să trăim Evanghelia lui Hristos, aşa cum au trăit-o şi ei”.

Cuvânt după Sfânta Liturghie al părintelui Aldea: De ce nu poţi fi şi mason, şi ortodox

“O să încerc să zic câteva cuvinte, destul de simple, despre masonerie şi despre pricina pentru care nu pot fi şi mason, şi ortodox. Pricina este foarte simplă şi nu o să începem de la o discuţie asupra originii masoneriei şi alte lucruri din acestea, cum de multe ori am văzut că se face. Pe mine puţin mă interesează cine şi când a înfiinţat masoneria şi la fel de puţin mă interesează care sunt scopurile, fie declarate, fie ascunse ale masoneriei. Pe mine mă interesează un cuvânt al lui Hristos. Acel cuvânt zice “Nu poţi sluji la doi stăpâni“(Luca 16, 13).

Or, este un lucru foarte limpede şi de această dată nu este contestabil, pentru că inclusiv masonii îl recunosc. Un lucru recunoscut de către toţi este faptul că jurământul masonic este un jurământ de ascultare desăvârşită faţă de organizaţia respectivă. Din clipa în care organizaţia îţi cere un asemenea jurământ, nu poţi să fii membru al ei, dacă eşti ortodox. Pentru că noi deja am jurat ascultare absolută stăpânului nostru Hristos, Dumnezeul nostru. Nu putem să mai jurăm altcuiva ascultare absolută. De asemenea se ştie acest lucru şi este incontestabil şi recunoscut de către toate publicaţiile şi organizaţiile masonice că există o serie întreagă de lucruri ascunse, să zicem tainice, ezoterice, cum vrem să le numim, ale masoneriei, pe care prin jurământ extrem de aspru, nu ai voie să le dezvălui

nimănui. Or, în clipa aceea, te-ai despărţit de duhovnicul tău. Duhovnicului tău trebuie să îi spui totul. Dacă tu juri că nu îi vei spune duhovnicului tău ceva, te-ai despărţit de duhovnic, te-ai despărţit de Biserică, nu mai poţi să fii ortodox. Deci, iată două lucruri foarte simple, fără mare filozofeală şi fără mare cercetare istorică şi fără dispute doctrinare sau mai ştiu eu ce, două lucruri foarte simple şi limpezi şi care ne arată că nu poţi să fii şi ortodox şi mason. Este cu neputinţă.

Ştiu foarte bine că sunt oameni care au intrat în masonerie, crezând că în felul acesta vor face un lucru bun. Vor face un lucru bun, au crezut ei, pentru neamul românesc sau pentru ţara asta, sau chiar pentru Biserică, unii dintre ei. Însă nu poţi face nimic bun, călcând porunca lui Dumnezeu. Ori, de vreme ce, aşa cum am arătat, nu avem voie să slujim la doi stăpâni şi nu putem să ne despărţim de Dumnezeu prin jurămintele masonice, este numai o amăgire că poţi să faci ceva bun intrând în masonerie. Este o amăgire, este o înşelare. Lucrurile acestea, repet, sunt limpezi şi se văd fără foarte multă filozofeală şi dispute doctrinare. Aşa cum am spus, aşa cum am spus, lucrurile se pot judeca şi fără asemenea complicaţii, mergând pe o judecată de bun simţ.

Părintele Nicolae de la Rohia spune: Când sunt probleme d-astea care par adânci, complicate, complexe, răsucite, încâlcite, ş.a.m.d., trebuie să folosim bunul simţ ţărănesc, ca în cazul lui Iuda. Că vine nu mai ştiu cine şi începe să spună că Iuda de fapt a vrut să-l ajute pe Hristos să-şi împlinească rosturile, că de fapt Iuda a avut intenţii bune şi nu ştiu ce şi ne spune Părintele Nicolae Steinhardt, vine şi ţăranul român, şi-l întreabă: “Mă, ai luat banii? Eşti vânzător, du-te de aici! Ce intenţii, ce…? Ai luat banii? Eşti vânzător, la revedere”.

O chestie simplă, fără complicaţii doctrinare, super analize răsucite, cu dialectică şi cu regula de trei simplă sau complicată sau scărpinată după urechea stângă cu degetul mic de la piciorul drept, terminăm cu chestiile astea, simplu şi în cazul, şi nu vorbesc numai de masonerie, vorbesc de orice mare organizaţie tainică, ezoterică, fantastică, iluminată şi nemaipomenită care vrea binele şi propăşirea umanităţii şi care, cu tapaj, cu radicali liberi, cu nu ştiu ce …toate prostiile de genul ăsta… Nu poţi sluji la doi stăpâni, este scris? Este scris. Bun, deci ne-am lămurit. N-avem ce căuta la asemenea organizaţii. Suntem ai lui Hristos, de El ascultăm, El este stăpânul nostru, nu mai putem să jurăm altcuiva măreaţa ascultare sau mai ştiu eu ce prostii de felul ăsta. E un lucru destul de simplu, dacă ne folosim de bunul simţ ţărănesc, cum spune Părintele Nicolae de la Rohia şi atunci lucrurile se aşează.

Am văzut pe mulţi certându-se că masoneria ar învăţa sau n-ar învăţa nu ştiu ce lucruri, că ar face sau n-ar face nu ştiu ce jertfe şi alte asmenea chestii. Pe noi nu ne privesc, pur şi simplu n-au de ce să ne intereseze. Dacă e cineva specializat în istoria religiilor, sigur, poate să se preocupe de treaba asta, numai în măsură, este firesc, că este domeniul lui profesional, dar pe noi, creştini fiind, nu ne interesează acest lucru. Putem fi într-o organizaţie care cere supunere absolută? Nu. Nu. Ori suntem ai bisericii, ori suntem ai acelei organizaţii. Nu poţi fi în acelaşi timp ortodox şi mason. Lucrul este, zic eu, destul de simplu şi de lămurit.
(…) Şi, după predica de astăzi, sincer vă spun, sunt foarte nemulţumit de două lucruri, o dată, de cât de mult am vorbit şi a doua oară, de cât de puţine am spus…”

Duminica lui Zaheu: “Ne petrecem mare parte din viaţă în înşelare, necunoscând că suntem de fapt mici, lipsiţi, păcătoşi înaintea Lui”/ Tânjirea după Domnul și urmarea sa fără amânare: „Coboară-te degrabă!”

Duminica lui Zaheu - Apostol: I Timotei 4, 9-15; Evanghelie: Luca 19,1-10

De-a lungul ultimelor săptămâni am fost foarte binecuvântaţi: prăznuind Paştile de iarnă - Naşterea Domnului nostru, Naşterea Sa în smerenie, în obscuritate, în adâncul pământului; şi slăvita Lui arătare în râul Iordan, prin care a sfinţit apele şi întreaga creaţie, descoperindu-ne închinarea Treimii; şi apoi intrarea Sa în Templu, ca să fie primit ca Mântuitor de către dreptul bătrân.

Ni s-a dat atât de mult; aşa cum spunem în Liturghia Sfântului Vasile, în încheierea pomenirii tuturor lucrurilor făcute pentru noi: „Dăruieşte-ne pacea Ta şi dragostea Ta, Doamne, Dumnezeul nostru, că Tu toate ni le-ai dat nouă. Şi ne dă nouă, cu o gură şi o inimă, a slăvi şi a cânta prea cinstitul şi de mare cuviinţă numele Tău, al Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor“.

El ne-a dat toate nouă… pentru că El S-a dat pe Sine nouă, venind printre noi, devenind ceea ce suntem noi şi, după cum ştim, luând asupra Sa firea noastră până la moarte, pentru a cuceri până şi moartea.

După ce ni s-au dat toate acestea, întrebarea noastră trebuie să fie: ce ar trebui noi să facem? Ce ar trebui noi să facem?

Auzim adesea în Evanghelii chemarea lui Iisus „urmează Mie“: urmaţi-Mi Mie şi deveniţi pescari de oameni; urmaţi-Mi Mie şi lăsaţi morţii să-şi îngroape pe morţii lor; urmează-Mi Mie şi ia-ţi crucea Ta.

Astăzi auzim o chemare foarte specială de a urma lui Hristos. După ce a trecut prin Iordan, Iisus a fost dus de Duhul în pustie timp de patruzeci de zile. Şi noi vom porni în această călătorie în curând, spre această trecere, această sălăşluire în deşert.

Astăzi, în Duminica lui Zaheu, despre care tocmai am vorbit, ni se dă trezirea, dacă vreţi, atrăgându-ni-se atenţia asupra a ceea ce înseamnă să urmezi lui Hristos, să intri cu El în pustie.

Există mai multe aspecte ale acestei lecturi evanghelice despre Zaheu care se referă la propria noastră intrare în deşert.

Mai întâi, avem dorinţa arzătoare a lui Zaheu. El nu stă fără rost aşteptând să-L vadă pe Domnul, doar-doar va trece pe acolo. Ci se spune că el Îl căuta pe Domnul; există un sens al iminentei sosiri a Domnului şi un sens al aşteptării lui Zaheu, dorinţa sa arzătoare de a-L căuta, de a-L găsi într-un mod activ.

Doar dacă abordăm în acest mod perioada următoare a Postului mare, nu într-un sens de presimţire rea, aşteptând cu teamă venirea Lui, bucurându-ne în grabă de toate lucrurile la care ştim că ni se va cere să renunţăm - nu astfel, ci cu dorinţa arzătoare de a-L vedea limpede pe Hristos; numai prin propria noastră căutare speranţele noastre vor fi împlinite prin Postul cel mare, şi, ca şi Zaheu, vom primi mai mult decât am fi aşteptat vreodată.

Dacă nu avem nici o dorinţă şi nici o râvnă sinceră, atunci, ei bine, vom învăţa şi vom primi la fel de puţin prin post şi prin sărbătoarea care urmează. Săptămânile care vin sunt ca încălzirea dinaintea unei curse care urmează să aibă loc: trebuie să începem, chiar şi acum, să pornim a ne pregăti pentru ceea ce se aşteaptă de la noi, de la noi cărora, aşa cum am văzut, ni s-au dat toate.

O altă trăsătură surprinzătoare pentru lectura evanghelică de azi este accentul pus pe statura mică a lui Zaheu - el era scund! Zaheu ştia că trebuia să fie ridicat, în

sus, de pe acest pământ, pentru a-L vedea pe Domnul, şi el face aceasta urcându-se în copac, o imagine a crucii asumate.

Problema noastră, totuşi, este că nu ştim asta: credem că suntem ceva, ceva mare şi măreţ, cineva important, cu acest simţ al propriei valori. Suntem cu adevărat importanţi şi valoroşi în ochii lui Dumnezeu: din iubire pentru noi El a venit ca să se sălăşluiască printre noi, să ne mântuiască, să ne răscumpere şi să ne re-facă. Dar este mult prea uşor pentru simţul nostru de bunăstare şi de apreciere de sine să se împotrivească, ca să ne împiedice până şi să realizăm că ducem lipsă de ceea ce are Dumnezeu să ne ofere; ne petrecem mare parte din viaţă în înşelare, necunoscând că suntem de fapt mici, lipsiţi, păcătoşi înaintea Lui. El a venit pentru păcătoşi, ca să îi cheme la pocăinţă, nu pe cei care se imaginează că sunt în principiu drepţi, având nevoie de Hristos doar ca element extra religios pentru viaţa lor.

Nevoia unei conştientizări a propriei noastre păcătoşenii este legată de cel de-al treilea aspect pe care ar trebui să-l avem în vedere pornind de la lectura evanghelică de astăzi: este vorba despre o pocăinţă grabnică, o schimbare a minţii, manifestată nu doar în modul în care simţim lucrurile, ci şi în modul cum acţionăm: „Jumătate din averea mea o dau săracilor; şi întorc împătrit celor pe care i-am nedreptăţit”.

Postul, căinţa şi milostenia - acestea sunt faptele aşteptate de la noi în săptămânile care urmează - să nu uităm asta.

În cele din urmă, dacă vrem să-L urmăm pe Domnul în pustie timp de patruzeci de zile, ar trebui să ne pregătim pentru ceea ce va urma în mod inevitabil, adică lupte şi ispite. De îndată ce începem lucrul Domnului, deja este o voce care ne sugerează: aşteaptă până mâine; nu te obosi chiar aşa; nu, nici chiar atât; şi eventual, deloc. Avem tendinţa să gândim despre pustie ca despre un loc liniştit şi paşnic, un loc de retragere pentru linişte şi odihnă: „O, de aş avea aripi ca de porumbel…”. Dacă ne apropiem de cele patruzeci de zile ale pustiei postului astfel, vom fi dezamăgiţi. Pustia este mai degrabă locul în care toate înclinaţiile, dorinţele şi patimile noastre sunt amplificate. Este locul unde, la fel ca Sfântul Antonie, mergem pentru a lupta, pentru a ne bate, pentru a participa la întrecere.

Nu trebuie să uităm niciodată că putem să participăm la această cursă, că putem câştiga această luptă, doar pentru că Hristos Însuşi a participat mai întâi pentru noi. El a biruit duşmanul şi, aşa cum am văzut, ne dă toate nouă. Astfel, să învăţăm de

la Zaheu şi să ne pregătim: să fim dornici să cunoaştem adevărata noastră statură, şi să începem să ne căim şi să fim gata pentru lupta pe care o implică aceasta.

Mai mult decât atât, ştiind ce urmează, să ne bucurăm şi să ne ridicăm inimile către Domnul, ştiind că toate lucrurile sunt din mâinile Lui, lucrând pentru binele celor care Îl iubesc pe El.

(în: Pr. Prof. John Behr, "Crucea lucrează în lume: Omilii pentru perioadele liturgice de peste an", Editura Doxologia, Iaşi, 2016)

****

Pr. Adrian Ivan/ Ziarul Lumina: Dumnezeu ne așteaptă să coborâm lângă El!

[…] Coborârea este mai anevoioasă decât urcarea, ea este asemenea întoarcerii fiului risipitor.

Sfântul evanghelist Luca ne spune că Mântuitorul a intrat în această cetate și, încă de la intrare, l-a vindecat pe un orb din naștere care cerșea. Orbul era un om neluat în seamă de mulțime, iar unii îl certau că strigă prea tare către Fiul lui Dumnezeu. Mântuitorul a venit lângă cel orb și, venind, l-a vindecat. Mulțime multă de popor Îl înconjura. Privind mulțimea debusolată, El căuta la adâncul sufletelor: „Ochii mei sunt peste credincioşii pământului, ca să şadă ei împreună cu mine", spune psalmistul. Mulți încercau să se atingă de El și să-i caștige bunăvoința, alții Îl judecau pentru că se oprea și vorbea cu cei păcătoși.

În această mulțime de oameni, Mântuitorul distinge chipul unui om, un adevărat păcătos în ochii mulțimii, Zaheu vameșul.

Atent la cele mai multe dintre detalii, Sfântul evanghelist Luca nu ne spune despre Zaheu prea multe, ci ceea ce era mai vizibil în ochii tuturor: că era mai marele vameșilor și era bogat. Apoi, mic de statură fiind și curios să vadă pe Mântuitorul, s-a suit într-un sicomor ca să-L vadă, știind că pe acolo avea să treacă.

Faptul că era dintre vameși și era bogat spune ceea ce credeau oamenii despre el. Așa facem și noi, ținem minte numai cele ce se văd sau se spun de către oameni, ne oprim la opinia sau oprobriul public.

Despre vameși cunoaștem că erau oamenii de încredere ai romanilor. Ei calculau și încasau birurile impuse de cuceritori. Cel mai adesea, cele agonisite de ei erau obținute prin fraudă și silnicie, de aici ura tuturor fraților de un sânge cu ei.

Auzind că Mântuitorul avea să treacă pe acolo, Zaheu a dorit să-L vadă și s-a gândit unde este mai bine să se așeze. S-a suit într-un sicomor, sicomorul lui. Așa s-a socotit pe sine: mai sus decât ceilalți și singur în cele ale lui. Nu schimbase nici o vorbă cu nimeni, ci doar s-a suit și privea. Ajungând în dreptul lui, Mântuitorul a privit în sus către el și i-a zis: ***„Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta!”*** Ziditorul a toate a privit către omul care se înălțase acolo unde nu-i era locul și nu l-a mustrat, nici nu i-a vestit vreo pedeapsă, ci i-a spus că este de trebuință ca El să rămână în casa lui. Și Zaheu a crezut cele spuse și a ascultat. A coborât degrabă, bucurându-se.

S-a suit din curiozitate și din mândrie în sicomor ca să-L vadă, dar s-a coborât cu smerenie și bucurie că Mântuitorul va rămâne în casa lui. A pus început bun coborându-se. Nici măcar nu Îl invitase. Așa este Dumnezeu: Atotputernic întru bunătatea Lui.

De unde știa Zaheu cine este El? Auzise oare de la alții că înviase pe morți, că vindecase pe leproși, pe orbi sau ologi? Cum a înțeles el că este de trebuință să coboare din înălțimea mândriei lui? Ce gânduri îl însoțeau căutând să coboare din copac? Cât de minunat este să ştii că Dumnezeu te așteaptă să cobori lângă El!

Zaheu a coborât nu numai să-L vadă pe Mântuitorul, ci a coborât în iadul și în cetatea blestemată (Ierihonul) a sufletului său. „În casa ta trebuie să rămân!”, spune Mântuitorul, adică nu este de ajuns să Mă vezi, ci trebuie să vii după Mine, să rămâi cu Mine ca să fii ucenic al Meu, să înveți să fii smerit și să iubeşti pe aproapele tău. Coborârea este mai anevoioasă decât urcarea, ea este asemenea întoarcerii fiului risipitor, o golire de sine. În văzul mulțimii, nu s-a rușinat să-și vadă toate fărădelegile, să primească a se coborî mai jos decât toți cei de față. Atunci și-a deschis casa și inima: „Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am nedreptățit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.” Minunat este Dumnezeu întru sfinții Lui, căci dacă de la un drept te aștepți să auzi cuvinte de înțelepciune, cu atât mai minunat este să le auzi din gura celui păcătos!

Vindecarea mai-marelui vameșilor

Zaheu și-a găsit drumul către Ierusalim, de la Ierihonul agonisirii nedrepte la smerenia jertfei curățitoare a sufletului. Nu singur a găsit drumul, ci chemat de

Dumnezeu în casa Lui, în Biserică, uitând pentru totdeauna obârșia păcatului strigător la cer, fiindcă asuprirea văduvelor, a orfanilor, a semenilor, este păcat strigător la cer. De aceea zice: "de am nedreptățit pe cineva cu ceva, întorc împătrit", arătând aici măsura judecății lui Dumnezeu prin cuvintele lui. De acum, Zaheu nu mai este slugă și rob al păcatului, ci fiu al dreptății, fiindcă "oricine săvârşeşte păcatul este rob al păcatului, iar robul nu rămâne în casă în veac; Fiul însă rămâne în veac. Deci, dacă Fiul vă va face liberi, liberi veţi fi într-adevăr". (Ioan 8, 34-36)

Vindecarea lui Zaheu pare o vindecare atipică, fiindcă suntem obișnuiți să auzim că boala este numai în trup. Astăzi se spune adesea că pe preot și pe medic îi chemi doar când eşţi bolnav. Oare știa Zaheu de boala lui atunci când se urcase în sicomor? Unde este rătăcirea celor mulți? Iat-o! „Şi văzând, toţi murmurau, zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos."

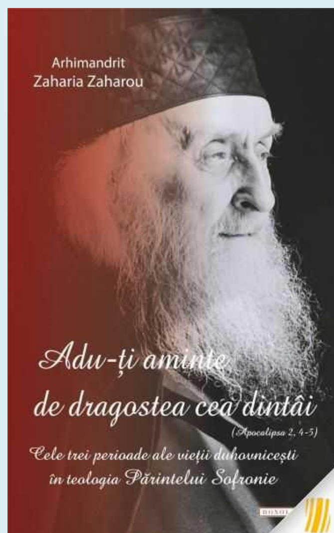
Sfântul evanghelist Luca întregește aici icoana pocăinței lui Zaheu cu realitatea zilelor noastre, a celor care nu intră în biserică și nu Îl primesc pe Dumnezeu în casa sufletului lor. Aceștia sunt cei care, în locul lui Zaheu, nu s-ar fi bucurat de chemare, ci ar fi negociat, ar fi pus la îndoială și lucrarea, și sfințenia lucrării lui Dumnezeu. Mulți poate L-au chemat pe Mântuitorul în casa lor, dar n-a intrat. Zaheu nici măcar nu Îl chemase, ci Dumnezeu Însuși a binevoit să intre și, prin mărturisirea lui Zaheu, toată casa lui s-a binecuvântat, a devenit cetate a Ierusalimului ceresc. ***„Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam. Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut."*** Fiul lui Avraam și Fiul Omului, iată o parabolă a zilelor noastre, a vindecării de patima bogăției nedrepte! Să luăm aminte!

Zaheu vameșul poate fi considerat unul dintre cei înviați de Mântuitorul din moartea neștiută a păcatului. Cu atât mai minunată este pentru noi această minune a vindecării vameșului Zaheu, cu cât Mântuitorul Însuși spune: „Fiilor, cât de greu este celor ce se încred în bogăţii să intre în Împărăţia lui Dumnezeu!". Zaheu ne învață că despre bogăție se poate sta de vorbă și altfel, în afara ei, adică în Împărăţia lui Dumnezeu, acolo unde „comorile nici de molie, nici de rugină nu se strică și unde furii nu le sapă şi nu le fură". Credem noi aceasta? Așadar, prin mărturisirea curată a păcatelor și prin pocăința lucrătoare a toată bunătatea, să ne adunăm comoară în ceruri și să-L slăvim pe Dumnezeu în veci! Amin.

** Pr. conf. dr. Adrian Ivan, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Craiova*

***

Arhimandrit Zaharia Zaharou: Tânjind a-L vedea pe Domnul

Tânjeşte sufletul meu după Domnul, şi cu lacrimi îl caut pe El. Cum să nu Te caut? Tu m-ai căutat mai nainte, şi mi-ai dat a mă îndulci în Duhul Tău cel Sfânt, şi sufletul meu Te-a iubit. [Cuviosul Siluan Athonitul]

Țelul întregii noastre nevoințe în această viață este a ne afla „adâncul inimii" [Ps. 3, 7], fiindcă acolo Se descoperă Dumnezeu pe Sine omului. Însă pentru aceasta trebuie mai întâi să dezrădăcinăm dinlăuntrul nostru patima mândriei care ne acoperă şi ne îngroapă atât de adânc inima, încât ajungem să nu o mai simţim.

„Mândria ne împiedică a iubi", spune Sfântul Siluan. Fără îndoială, dragostea cea adevărată izvorăşte din smerenie, căci omul smerit îi cuprinde pe toţi in inima sa, pe Dumnezeu şi pe semenii lui deopotrivă. Câtă vreme ne stăpâneşte mândria, vom fi despărţiţi de inima noastră, vom trăi numai potrivit minţii noastre mărginite şi, nefiind în stare să împlinim rostul venirii noastre in această viaţă, vom ajunge precum frunzele uscate, mânate de vânt la voia întâmplării. Dacă însă vom izbuti să ne aflăm adâncul inimii, atunci mintea noastră va arunca ancora nu numai în inimă, ci şi în înaltul cerului, acolo unde viaţa ne „este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu", iar Domnul va veni şi Se va sălăşlui întru noi.

Oricât de mult ne-am fi întinat inima prin păcat, vine vremea când asemenea lui Zaheu vom tânji şi noi să-L cunoaştem pe Domnul, să aflăm Cine este El. Oricât de adâncă ar fi bezna păcatului în care ne-am afundat, mai devreme sau mai târziu vine clipa când nu vom mai putea nesocoti problema veşniciei. Întreaga noastră viaţă de până atunci ne va apărea ca o uriaşă trădare faţă de Dumnezeu, o jignire

nedreaptă adusă Ziditorului nostru. Duhul nostru înseteează după cele veşnice, pentru că am început să vedem deşertăciunea a tot lucrul ce nu poartă pecetea veşniciei. Acest moment este deosebit de important, căci soarta noastră veşnică atârnă în întregime de calea pe care o vom alege: dacă ne întoarcem către Dumnezeul cel viu şi primim cuvântul Lui, tânjind a-I vedea Faţa, atunci El ne va lumina şi-Şi va începe lucrarea de mântuire în sufletul nostru; vom porni într-o adevărată „aventură" cu Dumnezeu. Nu avem nevoie decât de dorinţa de a-L cunoaşte şi de puţină smerenie. Acestea reprezintă mica noastră contribuţie, partea noastră, pe care I-o oferim lui Dumnezeu cu credinţă şi fără de care Domnul nu va săvârşi nimic. La această „părticică" infimă El va adăuga partea infinit mai mare a harului Său, care ne lărgeşte inima şi ne dăruieşte mântuirea.

Sfântul Chiril al Alexandriei spune că Zaheu era mistuit de dorinţa de a-L întâlni pe Dumnezeu-Mântuitorul şi de a-I vedea Faţa. Aceasta este sămânţa mântuirii, care, căzând în pământul inimii omului, naşte în el dorinţa fierbinte de a cunoaşte Cine este Domnul. Stăpânit de o astfel de dorinţă, omul este gata să ia asupra sa lucruri ce par nebuneşti în ochii lumii, dar care în realitate pregătesc calea pentru întâia lui întâlnire cu Mântuitorul. Aşa s-a întâmplat cu Zaheu atunci când a început să-L caute pe Domnul. Hristos însuşi vine în întâmpinarea acestei dorinţe a omului, căci Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat ca să-i mântuiască pe cei păcătoşi şi Îi caută pe ai Săi in tot locul şi-n tot ceasul. Nu este, aşadar, de mirare că voieşte să-l mântuiască şi pe mai-marele vameşilor.

Mânat de dorinţa de a-L vedea pe Domnul, Zaheu a alergat înainte şi s-a suit într-un sicomor. Nimeni nu ştia însă ce se petrecea în inima lui, afară de Acela care este şi Dumnezeu şi Om. Mulţimea nu putea vedea schimbarea inimii sale, nici nu înţelegea dorul care îi mistuia sufletul. Dar chiar înainte ca Zaheu să-L vadă pe Domnul, Acesta zărise deja mişcarea inimii lui în chip mai presus de fire, cu ochii Dumnezeirii Sale. Văzuse că inima sălbatică şi lacomă a vameşului începuse să se înmoaie şi să se topească de dorinţa îndreptării, aşa încât acum el era pregătit să poarte înlăuntrul său chipul lui Hristos.

Nesocotind faima şi cinstea de care se bucura în rândul oamenilor - lucruri care de fapt ne împiedică să ne apropiem de Dumnezeu - Zaheu devine acum ţinta batjocurii mulţimii. Pătimind ocara, el s-a înrudit cu Domnul Hristos, care în acel moment Se îndrepta spre Ierusalim, unde avea să primească ocara crucii ca să izbăvească lumea de ocara păcatului. La fel şi noi, dacă dorim cu adevărat să-L vedem pe Domnul, vom răbda orice fel de înjosire şi dispreţ din partea lumii; şi cu cât vom îndura mai multă ruşine, cu atât ne vom apropia mai mult de ţelul nostru, acela de a-L afla pe Domnul şi Mântuitorul nostru. Nu ne mai interesează ce cred

oamenii despre noi, nu ne mai temem a ne face de râs în ochii lumii, căci ştim că Domnul ne va dărui cinstea de a-I vedea Faţa, a cărei frumuseţe este de neînchipuit, şi sufletele noastre se vor sătura de slava Lui.

Dorinţa sa arzătoare l-a făcut pe Zaheu să dispreţuiască toată cinstea cea lumească şi să primească bucuros batjocura mulţimii, numai să se învrednicească de o altfel de cinste: să afle har înaintea lui Dumnezeu şi să primească cercetarea Lui. Ajungând în dreptul sicomorului, Domnul a privit în sus şi, văzându-l pe vameş, i-a zis: „Zahee, coboară-te degrabă!”

Este foarte primejdios să amânăm lucrurile în viaţa duhovnicească. Când Dumnezeu ne cheamă şi ne dă cuvânt, trebuie să răspundem precum Avraam: să dăm ascultare chemării Lui şi să pornim la drum fără întârziere, oriunde ne călăuzeşte. Aşadar, primele cuvinte ale Domnului către Zaheu sunt: „Coboară-te degrabă!”, altfel spus: „Smereşte-te! Coboară din sicomor, dar coboară şi din înălţimea poziţiei tale sociale, părăseşte părerea de sine şi mândria. Dumnezeu te cheamă! Îmbracă-te cu smerenia şi primeşte bucuria mântuirii”.

Ca întotdeauna, cuvântul Domnului este scurt şi fără ocolişuri, dar plin de putere: „Grăbeşte-te! Coboară!“, cu alte cuvinte: „Ai luat foc? Atunci, fugi!” Dorinţa de a-L vedea pe Domnul, dar mai cu seamă smerenia îl pregătiseră pe Zaheu să primească în inima sa aceste cuvinte care, aprinse de focul dumnezeiesc, au mers direct la ţintă: Zaheu a înţeles că dacă dorea cu adevărat să-L întâlnească pe Hristos trebuia să-şi însoţească dorinţa de smerenie. Şi dacă voia să se bucure de marea cinste de a-L primi pe Domnul în casa lui, trebuia să răspundă neîntârziat. Ceea ce a şi făcut: „A coborât degrabă şi L-a primit, bucurându-se“. Bucuria lui era bucuria mântuirii, bucuria de a-L întâlni pe Mântuitorul Hristos, aşa încât el nu mai lua aminte la ce se petrecea în jurul său.

„Şi văzând, toţi murmurau, zicând că [Domnul] a intrat să găzduiască la un om păcătos”. Dar Domnul, căutând mântuirea lui Zaheu şi a întregii sale case, nu a luat în seamă cârteala mulţimii, precum adesea făcea de dragul unui suflet pe care voia să-l mântuiască.

Apoi, „Zaheu, stând, a zis către Domnul…”. Acesta este un moment de mare însemnătate: Zaheu stă în picioare, faţă către Faţă cu Domnul Savaot, şi vorbeşte cu El. A sta înaintea Domnului cu sfântă îndrăznire este cu putinţă numai prin pocăinţă, care atrage harul asupra omului şi îi întăreşte întreaga fiinţă, astfel încât el rabdă cu tărie toate ispitele. Smerit, Zaheu stă acum şi vorbeşte cu Dumnezeul său, gata de orice jertfă ca să-şi împlinească pocăinţa. Energia dătătoare de viaţă a

Cuvântului lui Dumnezeu a umplut de har inima mai-marelui vameşilor care, stând înaintea Ziditorului său, rosteşte aceste cuvinte de pocăinţă: „Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit“. Conştient de noua viaţă ce se zămislise în inima lui, Zaheu făgăduieşte cu îndrăzneală să repare toată nedreptatea făcută.

Dumnezeu răscumpără prin pocăinţă întreaga viaţă a omului, trecutul, prezentul şi chiar viitorul lui. Viaţa noastră e plină de păcate, de trădări, de nedreptăţi şi de fărădelegi, dar prin pocăinţă ele îşi pierd puterea în veşnicie, se şterg cu desăvârşire şi nu vor mai apărea înaintea lui Dumnezeu în Ziua Judecăţii. Fiecare întâlnire cu Domnul mistuie întinăciunea omului, îl curăţeşte şi îl mântuieşte, cum vedem din pildă prorocului Isaia: Dumnezeu atinge de buzele lui un cărbune aprins, zicând: „Iată, s-a atins de buzele tale şi va şterge toate păcatele tale, şi fărădelegile tale le va curăţi”.

Simpla întâlnire cu Dumnezeu a fost, aşadar, de ajuns pentru a şterge toate fărădelegile lui Zaheu, totuşi era nevoie ca el însuşi să le mărturisească cu smerenie înaintea Domnului.

Potrivit legii din vremea aceea, pedeapsa pentru săvârşirea unei fărădelegi era pe măsura daunelor pricinuite. Cea mai aspră pedeapsă prevedea plata împătrită a pagubei provocate. Zaheu, luând asupră-şi nebunia cea plină de înţelepciune a pocăinţei, s-a supus celei mai aspre pedepse şi a făgăduit să întoarcă toate datoriile „împătrit” întru dreptate.

Cercetarea Domnului insuflă omului o îndrăznire neobişnuită, pregătindu-l să-şi asume întreaga răspundere pentru păcatele sale. El nu învinuieşte pe nimeni afară de sine însuşi, iar această osândire de sine îl împacă cu Dumnezeu şi cu semenii lui.

Potrivit Părinţilor pustiei, cel ce nu ia asupră-şi vina pentru faptele sale nu va afla niciodată pace pe pământ.

Mai-marele vameşilor nu numai că şi-a mărturisit păcatele, osândindu-se pe sine, dar a şi ales cea mai aspră pedeapsă - împărţirea tuturor bunurilor sale. O astfel de putere dobândise el prin pocăinţa născută din întâlnirea cu Domnul.

Dar în această întâlnire a omului cu Dumnezeu se ascunde şi o altă taină: Zaheu s-a înrudit cu Domnul în duh. Dorind să-L vadă pe Hristos, el a primit să se facă de râs în ochii lumii şi s-a învrednicit astfel de harul de a purta ocara Crucii. După cum

arată Sfântul apostol Pavel, acest har deschide inima omului şi o lărgeşte împătrit: în lărgime, lungime, înălţime şi adâncime. Şi inima lui Zaheu, primind ocara Crucii, a fost „lărgită” în cele patru direcţii ale Crucii, căci el râvnea acum să întoarcă împătrit fiecărui om pe care îl nedreptăţise. Astfel, în chip prorocesc, inima lui Zaheu s-a împărtăşit de harul ce avea să se reverse mai târziu din Crucea şi Învierea lui Hristos. Aceasta înseamnă că taina Trecerii de la moarte la viață a devenit lucrătoare înlăuntrul lui înainte de Pătimirea Domnului pe Golgota, întocmai cum s-a întâmplat cu prorocii şi drepţii Vechiului Testament şi cum se întâmplă de fapt cu toţi cei ce primesc porunca lui Dumnezeu şi o împlinesc. Inima lui Zaheu s-a lărgit atât de mult, încât într-însa el i-a îmbrăţişat pe toţi oamenii, dar mai cu seamă pe cei pe care îi năpăstuise. Pătimind ruşine ca să-L vadă pe Mântuitorul, Zaheu a păşit pe aceeaşi cale pe care călătorea Domnul însuşi şi, aflându-L pe Hristos tovarăş de drum, a trecut de la ruşine la slavă.

Atât de mare a fost schimbarea lui Zaheu şi atât de radicală prefacerea inimii lui, încât Domnul a strigat: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia”, adeverind astfel că El este Dumnezeu care dăruieşte mântuire tuturor celor ce sunt gata să primească cercetarea Lui. Hristos n-a trebuit decât să-Şi îndrepte privirea asupra lui Zaheu, ca să-i împărtăşească acestuia noua viaţă a mântuirii. La fel se întâmplă şi cu noi atunci când ne cercetează Domnul: nu trebuie decât să-I vedem Faţa şi îndată moartea îşi pierde stăpânirea asupra noastră. A vedea Faţa Domnului este, aşadar, acel lucru care singur trebuieşte.

Fireşte, mai întâi trebuie să părăsim „tabăra” acestei lumi şi să fim gata a răbda puţină ruşine pentru Numele Lui, precum spune apostolul: „Să ieşim la El, afară din tabără, luând asupra noastră ocara Lui”. Lumea îşi are legile şi valorile ei, dar noi se cade să vieţuim potrivit legii lui Dumnezeu, chiar dacă aceasta înseamnă a ne face de ruşine în ochii celorlalţi. Dar cât de mic este de fapt preţul pe care trebuie să-l plătim ca să-L întâlnim pe Mirele Bisericii, care a venit printre noi şi iarăşi va să vină să judece lumea cu dumnezeiasca Lui judecată!

Domnul îl numeşte pe Zaheu fiu al lui Avraam, căci el s-a asemănat în credinţă strămoşului său. Zaheu răspunde chemării lui Dumnezeu întocmai ca şi marele patriarh, primind astfel darul înfierii, pe care Domnul îl pecetluieşte prin cuvintele: „Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut”. Într-adevăr, Domnul cerului S-a pogorât pe pământ ca să-l caute pe omul ce piere în păcatele sale. Asemeni lui Avraam, Zaheu s-a lepădat de bunăvoie de toate, bucuros să pară nebun în ochii lumii pentru Dumnezeu, de aceea şi Domnul a binevoit să-l îndrepteze să-l slăvească.

Credinţa adevărată izvorăşte din pocăinţă. Ea refuză să urmeze căile lumii acesteia, pentru că nu mai este atrasă de modelele ei, de frumuseţile ei trecătoare şi de prefăcuta ei dragoste. Adevărata credinţă, însuflată de iubirea dumnezeiască, este absolută, de aceea omul este gata de orice jertfă, numai să nu piardă darul mântuirii. Este bucuros să se facă nebun, asemeni lui Zaheu, ştiind că dintr-o astfel de nebunie se naşte adevărata înţelepciune. Iar Dumnezeu binevoieşte să Se sălăşluiască în aceste suflete care Îl caută din toată inima, care dispreţuiesc părerea lumii şi îmbrăţişează aceeaşi ocară pe care Domnul însuşi a luat-o asupră-Şi pentru noi.

(din: Arhimandrit Zaharia Zaharou, "Adu-ţi aminte de dragostea cea dintâi (Apoc. 2, 4-5)". Cele trei perioade ale vârstei duhovniceşti în teologia Părintelui Sofronie, Editura Doxologia, 2015)

Harul lui Dumnezeu lărgește inimile noastre

Zaheu, urmând calea Domnului, L-a aflat pe Domnul ca însoțitor, ca oaspete în casa Sa, și inima lui s-a lărgit, cuprinzându-i pe toți oamenii. Astfel și noi, când ne îndreptăm pe calea Domnului și învățăm să ne „pogorâm”, devenim părtași harului Său; acest har lărgește inima și atunci ne aflăm adevărata noastră menire: noi toți suntem meniți să fim după chipul Noului Adam - Hristos - și să purtăm în inima noastră întreaga omenire.

Așadar, tot cel ce purcede pe calea Domnului primește, prin puterea Crucii și a învierii Sale, harul lărgirii inimii care îl face să devină universal. De aceea Sfântul Pavel îi îndeamnă pe corinteni: „Fraților, lărgiți și voi inimile voastre” (II Corinteni 6, 13).

(Arhimandritul Zaharia Zaharou, Lărgiți și voi inimile voastre!, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, p. 254)

Vameşul Zaheu şi noi: Cuvânt de învăţătură al părintelui Rafail Noica

Cuvânt de învăţătură al părintelui Rafail Noica despre Zaheu, vameşul, la Biserica românească din Ierihon (2006):

În timp ce citea Înalt Preasfinţitul, mi-a venit gândul ăsta: aveau dreptate că era un om păcătos, acolo nu a fost minciună. Şi ce virtute a avut acest om păcătos, ca Hristos să vină în casa lui? Mă gândesc: curiozitate copilărească? Adică copilăreşte, oare, să urce într-un copac ca să vadă cine este Proorocul de care se vorbeşte atâta? Oare era ceva mai mult decât doar o curiozitate copilărească care îl face să facă un gest copilăros? Nu ştim. Sau poate putem şti ceva din roadele care au ieşit din această mică sământă, aparent ieftină, aparent de nimic, o mică curiozitate. Dar Făcătorul - în cazul ăsta Însuşi Hristos, deşi era Om pe pământ este şi Făcătorul - cunoştea adâncul, străfundurile inimii omului, şi ceva mai mult ce putea rodi - ceea ce a şi rodit.

Mă întreb ce este în fiecare dintre noi, care poate rodi mântuire? Dar ce m-a impresionant este ce puţin face omul şi pentru ce puţin lucru poate să dobândească mântuire! Na, puţină curiozitate, na, un gest prin care s-ar fi putut face de râs… Vrea să vadă cine este Iisus ăsta, care trece pe aici. Şi pentru atâta de puţină dorire de a vedea cine e Iisus ăla, iată că Domnul îi răspunde: Zahee - mă ierte Domnul că Îi parafrazez cuvântul - dacă vrei să Mă vezi, hai că vin la tine!

Doar că, vedeţi, cred că noi, românii, am putea să înţelegem mai bine, suntem aşa de manieraţi: vai, dar cum, Doamne, dar eu, dar la mine, că sunt nevrednic, sunt păcătos… Atuncea Hristos, că Dumnezeu, ne-o dă sub formă de poruncă: Zahee, coboară, că astăzi trebuie să fiu în casa ta. De la cine trebuie? De ce trebuie? Gândul Domnului: trebuie fiindcă tu vrei. Dar nu i-a spus aşa, i-a spus-o ca o poruncă, la poruncă trebuie să faci ascultare. Zaheu face ascultare din toată inima, dintr-o bucurie, dintr-o surprindere, "numai la asta nu mă aşteptam". Dar trebuie, e poruncă, e proroc. Un pic ne arată aicea ce este duhul poruncilor lui Dumnezeu, dar şi ce este duhul pe care Biserica îl numea ascultare.

În modernitate, toate sensurile graiurilor bisericeşti se pierd, ascultarea acuma devine noţiune cazona, aşa, că în armată, trebuie să faci ascultare. Asta e ascultarea: bucuria aia a lui Zaheu ştiind că mântuire vine în casa lui. A dorit numai să vadă fața Acelui Om de care a auzit. Acel Om de care a auzit i-a dăruit mult mai mult: vin la tine! Puţină a fost lucrarea omului, multă lucrarea lui Dumnezeu. Puţină virtute în curiozitatea copilărească a lui Zaheu, mare răspuns primit: Zahee, coboară degrab, astăzi la tine trebuie să fiu. Şi deci covârşitoare bucurie, surpriză, uimire. S-a zguduit sufletul acestui om păcătos la care a venit să prânzească şi mântuire s-a făcut în casa lui.

Acum a zis: jumătate din avuţia mea o dau săracilor, iar dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva… - acest "dacă" nu înseamnă ceva condiţionat: dacă cumva, el ştia că năpăstuise, şi probabil pe mulţi, ca să ajungă să fie bogat - întorc împătrit. Păi îmi vine să zic: măi, ce bogat trebuie că era, să îndrăznească să spună asta, să întoarcă împătrit tuturor celor pe care i-a năpăstuit?!

Acuma, o mică paranteză, ce a întors celor năpăstuiţi mă întreb dacă le-a fost spre mântuire sau spre pierzanie, că omul are prostul obicei de a i se urî cu binele. Oare câteodată mă întreb: nu era mai bine să rămână aceia în sărăcie şi năpăstuiţi şi să strige: Doamne, nu mai avem ce mânca, Doamne miluieşte! Şi nu-i atâta de important, că Dumnezeu neapărat le va da ce mânca şi că Dumnezeu neapărat îi va milui, cât este de important că au strigat cândva în viaţa lor: Doamne! Deci când Hristos ne cere să facem milostenii şi să facem toate lucrurile bune, nu are în vedere, obiectiv, înstărirea celor năpăstuiţi de către noi. Are Dumnezeu destulă bogăţie şi mijloace să facă şi fără noi. Ce cere de la noi este să facem un pic, sau dacă putem un pic mai mult, pentru mântuirea noastră.

Şi mă gândesc şi asta: că dacă banii împătriţi pe care i-a întors Zaheu năpăstuiţilor ar putea să facă rău, dar poate energia pocăinţei lui Zaheu, a dragostei, a iubirii cu care aceşti bani au fost daţi înapoi, poate că aceea i-a mântuit şi pe cei care i-au

primit. Însă mi-am amintit de cuvântul pe care mi l-a dat Domnul adineauri: depinde de alegerea omului, depinde de libertatea omului. Poţi să dai omului toţi banii lumii, toată avuţia lumii sau toată sărăcia lumii, poţi să faci omului tot binele sau tot răul, dar dacă se va mântui acel om, până la urmă este propria sa răspundere.

Şi, iarăşi, vorbim de libertatea asta care este culmea darurilor lui Dumnezeu pentru om, în care mai mult decât orice se răsfrânge dumnezeirea pe care Dumnezeu vrea să ne-o împărtăşească, numindu-ne deja dumnezei [după har]. Zice psalmul: Dumnezeu a stătut în adunarea dumnezeilor şi în mijloc între dumnezei va judeca. Judecătorul ca pe dumnezei [după har] ne priveşte, deci aceasta este culmea dăruirii dumnezeirii, dar fiind încă în facere, suntem răspunzători pentru lucrul ăsta.

Zaheu s-a mântuit - aţi auzit de la părintele care ne-a citit în autocar din comoara Tradiţiei bisericeşti, că ştim acuma ceva mai mult ce s-a întâmplat cu Zaheu, ştim că a fost episcop al Cezareei Palestinei şi că a fost unul din sfinţii bisericii, bine, asta o ştiam şi, uitându-ne în calendar, dar ne bucurăm să ştim ceva mai mult din amănunte.

Şi cerem rugăciunile Sfântului Zaheu, ca şi a Maicii Domnului, şi a tuturor sfinţilor, ca şi noi să ne mântuim şi să punem la bună rodire darul ăsta, cel mai mare dar, înfricoşător, al libertăţii pe care ne-a dăruit-o Dumnezeu.

Predici la Duminica lui Zaheu vameşul. "Câţi dintre noi ne mai gândim că Dumnezeu Şi-a arătat bunătatea cu noi, deşi noi nu merităm?…"

Predica părintelui Damaschin Luchian de la Mănăstirea Sihăstria Putnei (2010):

Ultimele cuvinte ale Evangheliei din duminica trecută [în anul 2010 Duminica după Botezul Domnului a fost anterioară celei a lui Zaheu vameşul] au fost: ***"Pocăiţi-vă, că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor."*** ***Evanghelia de azi ne arată cum lucrează Dumnezeu în viaţa omului pentru ca el să se pocăiască. Deşi noi suntem cei care trebuie să ne pocăim, dar Dumnezeu este cel care, într-un fel sau altul, cheamă pe om la pocăinţă. Zaheu este un exemplu de om care s-a pocăit, care a pus în faptă cuvintele Evangheliei de duminica trecută.***

Dumnezeu grăia prin proorocul Isaia, vorbind despre Sine Însuşi: ***"Gândurile Mele nu sunt ca gândurile voastre şi judecăţile Mele nu sunt ca judecăţile voastre, că pe cât este de departe cerul de pământ, tot atât de departe sunt judecăţile Mele de judecăţile voastre şi gândurile Mele de gândurile voastre."*** Noi gândim cu minte limitată, cu voinţă pătimaşă şi cu vedere scurtă; Dumnezeu gândeşte şi voieşte şi lucrează ca Dumnezeu atotputernic şi atotiubitor.

Când toţi cei din jur, poate cu excepţia familiei, îl dispreţuiau pe Zaheu, îl urau, îl considerau ca pe cineva cu care nu merită să stai de vorbă, Dumnezeu lucrează

altfel. Zaheu vameşul strângea bani pentru vistieriile Imperiului Roman, lucru suficient ca să-l facă urât de ceilalţi. Pe deasupra, el lua mai mult decât trebuia să ia.

De ce voia Zaheu să-L vadă pe Iisus? De ce s-a mişcat ceva în inima lui? Dincolo de patima înavuţirii a lui Zaheu, dincolo de celelalte patimi care se adăugau iubirii de arginţi, Zaheu avea o parte bună. Dumnezeu a văzut în el licărirea aceea de har pe care nu o poate stinge nimic în om. Mântuitorul nu-l desconsideră, nu-l condamnă, ci i se adresează cu bunăvoinţă, cu dragoste, spre consternarea tuturor celor din jur. Oamenii nu L-au mai înţeles pe Iisus, dar El ştia că în mâna doctorului nu trebuie să stea numai bisturiul, ci şi pansamentul cu care să ungă rana. Iisus avea un Tată şi ştia că tatăl şi mama nu întotdeauna cu băţul şi cu varga şi cu palma îl aduc pe copil unde ar trebui, ci, poate, cu vorbă bună se fac mai multe lucruri.

Zaheu nu se aştepta la o astfel de bunăvoinţă din partea lui Hristos, şi faptul că tocmai el a putut să fie gazdă a Fiului lui Dumnezeu l-a făcut să se convertească. Această pedagogie a lui Dumnezeu s-a văzut din faptul că vameşul a coborât din dud îndată, imediat.

Pe cel pierdut a venit să caute şi să mântuiască Fiul Omului! ***Spun unii Sfinţi Părinţi că iubirea lui Dumnezeu este atât de neînchipuită și nemărginită încât, dacă s-ar putea, în iconomia mântuirii, Tatăl şi-ar mai trimite Fiul o dată să moară chiar pentru un singur suflet de om care se pierde.***

Un părinte athonit, cu viaţă sfântă de altfel, era foarte revoltat de nişte ne-dreptăţi care se întâmplau în lume, crime şi violuri, şi a spus: „Cum de-l mai rabzi pe acela? De ce nu-l trăsneşti odată?” Şi pentru că era vrednic de a primi o desco-perire de sus, în urma unor rugăciuni lungi i S-a arătat Mântuitorul Hristos răstignit şi I se vedea sângele curgând și, cu o faţă blândă şi liniştită i-a spus: „Eu şi pentru acela M-am răstignit. Eu şi pe acela caut să-l mântuiesc.”

Tot ceea ce contează în faţa lui Dumnezeu este ca sufletul să fie mântuit. Acesta este obiectivul principal al lui Dumnezeu. Oamenii îşi fac idei, scopuri, planuri, bune sunt când sunt binecuvântate de Dumnezeu. Însă, de cele mai multe ori, uităm care este scopul suprem: Dumnezeu vrea ca toţii fiii lui Avraam să audă: Eu, Fiul Omului, am venit să caut şi să mântuiesc pe cel pierdut.

***

Într-un penitenciar un părinte acorda asistenţă religioasă deţinuţilor. Şi l-a întrebat pe unul dintre ei, cu o condamnare mare, dar care îşi venise în fire şi care era conştient de păcatele pe care le făcuse, ce crede că va face Dumnezeu cu el la judecată. Deţinutul a spus că e sigur că-l va trimite în iad. Şi părintele l-a întrebat: „Dar dacă Dumnezeu va zice: hai cu mine în Rai?” Şi s-a zguduit persoana aceea: „Nu se poate, nu este drept ca eu să mă duc în Rai, eu sunt vrednic de iad.”

&&&

Aşa ni se pare nouă, ne uităm la unul și la altul: ăsta nu-i vrednic să se numească creştin, ăsta e vrednic de iad, ce mai caută la biserică? Şi Dumnezeu și pe acesta, şi pe acela vrea să-l aducă în Împărăţia Lui. Nu întotdeauna din prima şi nu cu varga îi aduce Dumnezeu pe oameni la calea cea dreaptă!

Bunăstarea materială, succesul, sănătatea nu sunt totdeauna semne ale bune noastre vieţuiri. Nu întotdeauna când ne merge bine înseamnă că ne merge bine şi cu sufletul. Ci s-ar putea ca aceste bunăstări pe care Dumnezeu ni le trimite şi pe care noi nu le conştientizăm, să fie chemări la pocăinţă.

Zice Sfântul apostol Pavel: De ce dispreţuieşti tu bogăţia bunătăţii Lui şi a îndelungii Lui răbdări şi a bunătăţii Lui, neştiind că bunătatea lui Dumnezeu te îndeamnă la pocăinţă?

Dumnezeu revarsă asupra noastră bunătate pentru ca noi să ne smerim şi să zicem: Uite cum sunt, şi totuşi Dumnezeu are milă de mine! Uite ce-am făcut şi totuşi Dumnezeu nu m-a lepădat! Uite ce viaţă am avut şi Dumnezeu mi-a dat. Câţi dintre noi ne mai gândim că Dumnezeu Şi-a arătat bunătatea cu noi, deşi noi nu meritām?…

Şi Mântuitorul, la prăbuşirea turnului din Siloam, spune: Gândiţi oare că aceia peste care s-a prăbuşit turnul au fost mai păcătoşi decât toţi oamenii din Ierusalim? Nu, zic vouă, dar de nu vă veţi pocăi, toţi veţi pieri la fel. Cei care nu-şi dau seama că sunt menajaţi doar ca să se întoarcă la pocăinţă vor pieri, pentru că n-au învăţat din bunătatea şi dragostea lui Dumnezeu.

Oamenii de astăzi sunt îngropaţi în păcate şi în blestemăţii. Dumnezeu şi-a arătat dragostea şi binecuvântarea de nenumărate ori, dar noi am rămas în copac, nu ne-am coborât ca Zaheu. Dumnezeu ne-a chemat, ne-a rugat să coborâm, şi noi n-am coborât. ***Ne-a plăcut să-L vedem pe Hristos - ce biserici frumoase, mergem să ne închinăm! - dar nu mai mult. Ne-a plăcut să-L vedem pe Dumnezeu de sus doar***

în duminici și în sărbători, dar nu am vrut să-L avem cu noi în casa şi în viaţa noastră toată ziua, în orice facem să-L avem aproape. Vedem bine de sus, ne simţim şi oleacă atinşi de slava deşartă şi de mândrie, cum că am face şi noi câte ceva, dar nu răspundem, rămânem în superficialitate şi rutină.

Dracul cere de la om doar degetul mic: poţi să stai acolo, poţi să te duci la biserică, poţi să posteşti, poţi să te spovedeşti, poţi să te împărtăşeşti, dar nu mă lăsa nici pe mine. Dar Dumnezeu nu spune aşa. El zice: Dă-mi, fiule, inima ta ca să-Mi fac locaş în ea. Şi dacă nu-i dăm lui Dumnezeu toată inima, Dumnezeu nu intră. Şi dacă nu ne răsună încă o dată şi încă o dată cuvântul pe care îl auzim la fiecare Liturghie: Pe noi înşine şi unii pe alţii şi toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm, înseamnă că încă mai avem de învăţat.

Dumnezeu ne cheamă atunci când nu suntem vrednici, intră la noi atunci când ar trebui să-Şi întoarcă faţa de la noi, Se apleacă cu milostivire şi ne împlineşte cererile, când noi nu suntem vrednici să ni le împlinească. Şi de ce face acestea? Ca bunătatea Lui să ne cheme la pocăinţă".

****

Predica părintelui Damaschin Luchian de la Mănăstirea Sihăstria Putnei (2011):

Rezumat:

[…]

"Domnul Hristos era cunoscut în Ierusalim şi împrejurimi. Zaheu, mic de statură şi urât de concetăţeni, se urcă într-un copac să-L vadă pe Hristos, cel puţin din curiozitate, dacă nu din motive mai profunde. Cel care ia iniţiativa convorbirii este Mântuitorul Iisus Hristos şi îl cheamă pentru a-L primi în casa sa. Cei din jur au criticat aspru acest fapt, la fel ca în cazul femeii păcătoase care a spălat picioarele lui Hristos. Oamenii se aşteptau ca Domnul să-i facă morală lui Zaheu, dar Dumnezeu nu a făcut după gândurile lor. Zaheu şi-a dat uriaşa avere, probabil aproape integral.

Şi Zaheu era, pentru Mântuitorul, un om care avea nevoie să fie mântuit, căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut.

Pocăinţa vameşului Zaheu ne arată, printre multe, şi faptul că nu-i deplină pocăinţa atunci când nu este concretizată în făptuire. Nu-i de ajuns să recunoşti că ai greşit, dacă nu faci ceva să-ţi schimbi viaţa, interiorul şi raportarea la cei din jur. Când Dumnezeu ne cheamă şi noi ne întoarcem, pocăinţa nu ne va fi primită dacă nu va aduce roade, dacă nu vom repara greşelile.

Chiar dacă Zaheu, deşi, poate, a rămas vameş şi după ce a fost copleşit de dragostea lui Dumnezeu, a devenit un om viu, primind iertarea şi hotărându-se spre îndreptare.

Pocăinţa nu este o stare de plâns continuu şi retragere în cămăruţa ta; pocăinţa are nevoie de părere de rău, dar şi de bucurie şi de dorinţa de a face ceva în viaţa noastră, schimbând-o. Pocăinţa nu trebuie să fie doar cu gândul şi cu ochii inimii spre trecut, spre păcate şi amintirea lor, şi doar atât, ci pocăinţa trebuie făcută cu gândul spre viitor, cu nădejdea în mila lui Dumnezeu şi cu făptuire nouă, ca recunoştinţă pentru iertarea pe care am primit-o.

Omul pe care îl vrea Dumnezeu este omul viu, activ duhovniceşte, căruia îi pasă de ce se întâmplă cu viaţa lui şi a celor din jur, din punct de vedere creştin şi în limita celor pe care le poate face. Creştinului îi curge râvna spre cele sfinte prin toate mădularele. ***Domnul a zis: “Voi sunteţi lumina lumii. Nu poate cetate aflată în vârful muntelui să se ascundă şi nimeni nu pune făclia sub obroc, ci în sfeşnic, şi aşa să lumineze faptele voastre înaintea oamenilor, ca ei să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl cel din ceruri.”***

Cei trei Ierarhi, Vasile, Grigorie şi Ioan, în timpurile lor, au fost oameni vii, care au luptat pentru Biserică, cărora le-a păsat de ce se întâmplă în jurul lor, nu erau indiferenţi la ce se întâmplă în societate. Nu funcţia, demnitatea sau rangul lor în Biserică şi societate i-au îndemnat pe ei să ia atitudine, să mustre şi să înveţe, ci grija faţă de cei din jur, iubirea faţă de semenii care greşeau şi dragostea şi recunoștința faţă de Dumnezeu.

Indiferenţa din rândurile noastre nu ne face cinste. Sunt împotriva luărilor de poziţie radicale, frontale şi vehemente şi cu multă răutate în ele; nu acesta este duhul pe care Dumnezeu îl vrea în noi. Dar asta nu înseamnă să fim nepăsători! Nu trebuie să înclinăm spre o ghetoizare, spre o retragere la culcuşul nostru în care să nu ne mai intereseze nimic. Spiritul creștin este un spirit misionar prin însăși definiţia sa.

Sfântul Vasile cel mare nu i-a ieşit împăratului Valens, care era păgân, cu pâine de grâu curat, rumenă şi cu sare, ci cu pâine de secară, proastă, de calitate inferioară, pentru că pe aceea o mânca poporul. I-a displăcut lui Valens, dar Sfântul Vasile a vrut să-i arate starea poporului pe care împăratul îl conducea.

Noi ne-am obişnuit cu linguşeli încă din timpul regimului trecut, când lui Ceauşescu i se prezentau cifre umflate de patru-cinci ori faţă de starea reală, iar poporul murea de foame. Numai în minciună trăia omul acela, pentru că aşa erau cei din jurul lui! Dar nu ne-a părăsit acest mod nici acum.

Biserica şi instituţiile de stat au trimis ajutoare pentru cei afectaţi de inundaţii, dar când a venit premierul sau preşedintele s-au grăbit atât de tare să construiască o casă, încât nici nu i-au lăsat uşă; au spart zidul după ce a plecat ca să-i poată face intrare. Credeţi că Sfântul Vasile ar fi făcut aşa? N-ar fi făcut aşa.

Sfântul Ioan Gură de Aur a fost izgonit din scaun de două ori din cauza împărătesei şi a episcopilor şi a ministrului Eutropiu pentru că lui îi păsa de poporul pe care îl păstorea, şi când vedea că împărăteasa Eudoxia se îmbrăca cu aur şi cărările grădinilor împărăteşti erau presărate cu praf de aur, cum putea el să fie indiferent şi să se retragă în cămăruţa lui? Nu, ci a luat atitudine şi a mustrat. Şi din cauza aceasta a fost scos din scaun.

Când Eutropiu a fost la ananghie, căzând în dizgraţia împărăţiei, tot Sfântul Ioan l-a primit, folosind legea azilului pe care putea să-l acorde Biserica celor urmăriţi, deşi Eutropiu ceruse desfiinţarea acestei legi. Acelaşi Sfânt Ioan a luat şi apărarea poporului, cerând clemenţă pentru ei atunci când acest popor se răzvrătise şi demolase statuile împăraţilor.

Prin fiinţa oamenilor credincioşi, ca şi prin a celor trei Ierarhi, vibra viaţa de creştin, nu era la nivel de teorie, nu era la nivel de registru, nu era bifare pentru recensământ. Bineînțeles, corupţie şi hoţie şi divorţuri şi desfrânare au existat de când e lumea, deci nu trebuie să punem pe seama vremurilor indiferenţa şi nepăsarea şi scăderea duhovnicească.

Fiecare poate să arate, la măsura lui, că este mădular viu al Bisericii lui Hristos, nu mădular mort, fiind propovăduitor al Evangheliei prin însăşi viaţa lui.

Peştii morţi sunt luaţi de curentul apei, cei vii înoată împotriva curentului. Asta ne cere Hristos, nu să dărâmăm guvernul pentru că ne-au scăzut salariile sau pensiile. Dar cine alege guvernul? Dar cine a făcut ca, în localităţile în care creştinii

ortodocşi să fie majoritari, să fie aleasă o persoană de altă credinţă ca şi conducător, ca şi diriguitor al intereselor tale? Nu tu ai pus ştampila? Sfinţii trei Ierarhi s-au luptat şi împotriva ereziilor, cu mare ardoare, şi noi ne vindem sufletul pe un blid de linte!

Păi dacă vezi că-ţi vine băiatul acasă de la şcoală şi te uiţi în manualul lui şi în cursul lui de biologie şi vezi că încă şi acum, când oamenii de ştiinţă şi-au dat seama de falsul dovedit al darwinismului, tu stai degeaba? Nu stai degeaba, frate! Te duci împreună cu ceilalţi părinţi şi spui, cu binele nu cu răzvrătirea: „Vă rugăm frumos să schimbaţi modalitatea de a preda biologia copiilor noştri, căci altfel ni-i retragem de la şcoală.” Comitetele de părinţi aveau un cuvânt important de spus la şcoală. Astăzi nu li se aud vocile.

Păi este admisibil astăzi ca semnalul de pauză să se dea dând drumul la difuzor la melodii rock? S-a desfiinţat, dom’le, clopoţelul, de parcă nu mai există material din care să suni. Şi atunci profesorul nu are ce să facă, copiii au ieşit din bancă, trebuie să iasă afară şi el. Cum se poate să ajungem la o aşa stare de nepăsare sufletească, încât copilul să adoarmă în clasă, iar ceilalţi să-i tragă banca şi tu să nu zici nimic? Şi nu-s de vină numai profesorii, nu-i de vină numai societatea, noi am uitat de expresia care odinioară era de mare cinste: „cei şapte ani de acasă.” De acolo se pornesc toate, de îngăduinţa la tv, la internet. Noi îi pregătim pe cei care ne vor reprezenta ca şi popor şi ca şi creştini mai departe.

Asta S-ar bucura Hristos să vadă din partea noastră: oameni vii, nu larve, nu oameni indiferenţi, indiferenţi şi de ceea ce cred-– noi nu ne cunoaştem nici credinţa! - oameni cărora le pasă ce se întâmplă cu ei, în societatea lor, care fac ceea ce ţine de ei - de noi depinde dacă cultivăm sau nu mai departe tradiţia infamă a mitei; funcţionarul este obligat prin lege să-ţi elibereze şi adeverinţe, şi aşa mai departe, dar noi ne-am obişnuit cu ciocolata, cu cafeaua, cu florile; una este când e atenţie, şi alta când ceea ce duci tu e ca să ţi se acorde ceva pe nedrept sau mai repede. Iarăși, cazurile grave când ciocolata şi florile sunt înlocuite de plicul gros, în toate nivelurile, de sus până jos.

Dumnezeu să lumineze inimile noastre cel dintâi. Nu-i schimbăm noi pe alţii, noi întâi pe noi ne schimbăm! Şi dacă noi vom fi făclii vii, oameni care pot să spună ceva prin faptele lor şi apoi prin cuvintele lor, dacă au fapte… Nu te ascultă nimeni dacă ai o viaţă depravată; cine-ţi ia în considerare opiniile? Făclii vii să fim în societate, astfel încât să se ruşineze şi aceia care aruncă cu pietre în Biserică, să se ruşineze şi aceia care aruncă cu pietre şi în ierarhia Bisericii, să se ruşineze şi aceia

care fac din noi în fel şi chip, şi cu mila lui Dumnezeu să nădăjduim că vor veni și vremuri mai bune.

Şi închei cu un cuvânt de nădejde, unii ar spune că ireală, un cuvânt pe care îl spunea unul din spiritele vii pe care le-a avut secolul trecut, şi anume ***mitropolitul Bartolomeu Anania***, om care a ştiut să stea vertical, om care a ştiut să facă şi puşcărie, nelepădându-se de credinţa lui, nelepădându-se de ierarhul lui și de ceea ce credea el, omul căruia nu îi este ruşine de viaţa pe care a dus-o - şi m-aş bucura, o, Doamne, dacă s-ar împlini cuvintele acestea: ***„Cred în scânteia divină a omului şi în capacitatea lui de a înfrânge răul în lume. Cred în frumuseţea, bunătatea şi adevărul său. Cred în putinţa lui de a se depăşi până la jertfă și sfinţenie. Cred în libertatea, în forţa creatoare, în iubirea, lăcrima şi bucuriile lui. Cred în vigoarea şi trăinicia neamului meu. Cred în ascendentul său spiritual asupra istoriei. […]”***

Amin.

***

Predica părintelui Ciprian Negreanu (Cluj-Napoca) la Duminica lui Zaheu vameşul (2012):

În numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh.

Suntem în a XXXII-a duminică după Rusalii şi din această duminică simţim apropierea Postului mare. Celelalte duminici pregătesc intrarea în Postul mare.

Poate ştiţi şi aţi văzut că Mântuitorul nu a intrat niciodată în casa nimănui forţându-l. Nu a bătut la nimeni la uşă să zică „Astăzi trebuie să intru în casa ta”, cum am văzut că s-a întâmplat cu Zaheu. Niciodată nu s-a uitat peste gardul vreunuia să-i zică: „Tu de ce nu vii să auzi ce-ţi vorbesc?”

Cu El s-a împlinit desăvârşit cuvântul spus de Isaia proorocul, care proorocea dinainte despre El, că „Acesta nu va vorbi la încrucişările drumurilor, nici pe uliţe nu se va auzi glasul Său.” Şi aşa a fost. Dacă a vorbit, a vorbit în sinagogă, atunci când I s-a dat voie, şi după aceea, oamenii, urmându-L pentru minunile pe care auziseră că le-a făcut, Îl urmau la marginile oraşelor şi ale satelor, şi acolo le vorbea. Uneori, mergea departe, cum a mers cu cei care l-au urmat aproape trei zile până în Muntele Fericirilor, unde a ţinut predica de pe munte, şi în alte locuri îndepărtate.

În general, cuvântul Mântuitorului a fost către oamenii care au vrut cu toată silinţa să-L asculte, care L-au urmat, care au vrut să asculte cuvânt de la El. Niciodată la cine nu L-a dorit, niciodată nu a forţat inima nimănui, n-a trecut peste libertatea cuiva, n-a bătut la uşa cuiva, cum fac cei care bat la uşi şi ne spun: „Am venit să vă vorbesc despre Iisus!”, deşi ar trebui să Îi spunem Domnul nostru Iisus Hristos, cu smerenie.

De multe ori, mulţimile au trebuit să fugă în urma Lui, când a trecut de pe o parte în alta a Mării Tiberiadei, ieşind din mijlocul mulţimilor. Mulţimile au văzut în ce parte a mers barca şi au ocolit malurile pentru a-L urma. Mântuitorul i-a vindecat pe cei bolnavi din aceste mulţimi, fără a-i mai întreba despre credinţa lor, pentru că ei îşi dovediseră deja credinţa prin efortul de a-L urma fiecare, cu bolile şi necazurile lor.

Mântuitorul a fost discret, respectând libertatea şi voia omului - nu cum facem noi, uneori, obligându-i pe alţii să ne asculte, să ne urmeze indicaţiile, intrând în sufletele lor; de multe ori, această mărturisire a noastră în faţa altora nu le este de nici un folos. El a spus: Nu daţi mărgăritarele voastre la câini şi lucrurile sfinte la porci, nu numindu-i pe oamenii din jur porci sau câini, ci subliniind că nu ştim să ne folosim de aceste mari daruri, neînţelegând ce mare preţ au cuvintele mari pe care le rostim. Nu numai că folosim cuvintele cum nu se cuvine, ci facem din ele o teorie proprie asupra credinţei, neînţelegându-le bine şi neştiind cum să le aşezăm în sufletul nostru, fie noi, fie cel care ne ascultă, care se sminteşte, se tulbură, se răzvrăteşte împotriva lui Dumnezeu, Îl ia pe Dumnezeu prea uşor sau cum nu se cuvine.

Aşa-zisa dorinţă de bine a noastră poate face rău, după cum spune o vorbă: Mai binele este duşmanul binelui. Drept aceea, să urmăm exemplul Mântuitorului, al cărui glas nu se auzea nici în intersecţii, nici pe uliţe.

De ce a acţionat imperativ în cazul lui Zaheu, invitându-se în casa sa? Zaheu îşi dorea şi el asta, primindu-L pe Mântuitor cu bucurie. Hristos a mers oriunde a fost chemat, în casele celor mai păcătoşi oameni, ale vameşilor, ale fariseilor, ale oamenilor simpli. Oamenii îi cinsteau punându-i masa, lucru pe care Mântuitorul îl accepta, aşezându-se alături de oameni de toate facturile, nedispreţuind pe nimeni. Suntem chemaţi cu toţii la masă cu Hristos, în Biserică, deşi, şi noi avem toate păcatele acelora.

De ce a mers Mântuitorul direct la vameș, totuşi? Când poporul evreu a fost scos din Egipt şi adus în Ţara Canaanului, după moartea lui Moise, unde Isus al lui Navi

- un alt Isus, cel care L-a preînchipuit pe Hristos -, înainte de a intra în Ţara Canaanului, ţara făgăduinței, a trimis două iscoade în Ierihon, care mergeau în numele lui, ca şi cum şi-ar fi trimis înainte ochii pentru a cerceta cetatea. Aceste două iscoade ale lui Isus al lui Navi au intrat în cetate, dar au fost repede descoperite din cauza îmbrăcămintei diferite. Singura persoană care i-a primit şi i-a ascuns în casa ei a fost cea mai păcătoasă femeie din cetatea aceea, o desfrânată. Ea a ştiut cine sunt, dar nu i-a vădit. Vestea despre evrei ajunsese în cetate, toţi se minunau de minunile pe care le făcuse Dumnezeu cu ei, cum marea se despicase în faţa lor, cum îi bătuseră pe amoniţi şi pe celelalte popoare, fără arme şi în inferioritate numerică, cum străbătuseră pustiul, şi toată cetatea se cutremura în faţa veştii sosirii lor.

Această femeie desfrânată, Rahab, era convinsă că Dumnezeu va da în mâinile evreilor şi cetatea sa.

Regele Ierihonului a aflat că aceste două iscoade au intrat în casa lui Rahab şi, considerând că pricina intrării lor era desfrânarea, a trimis vorbă femeii să-i ţină la ea până vor fi prinşi.

Rahab, însă, i-a acoperit, ascunzându-i în podul casei ei, în nişte suluri mari de in, şi imediat a trimis vorbă înapoi, anunţând că cei doi fugiseră în amurgul serii din Ierihon, îndemnându-l pe rege să pornească în căutarea lor în afara porţilor cetăţii.

Femeia i-a eliberat în taină pe cei doi evrei, dar le-a spus: „Când va veni vremea să cuceriţi cetatea Ierihonului, pe mine şi casa mea să mă iertaţi." Şi ei i-au promis că aşa va fi, iar casa ei a fost singura în care nu au murit oameni şi a rămas neatinsă.

Nu numai atât, dar din acea femeie, Rahab, din neamul ei care se amestecase cu neamul evreilor, se va naşte mai târziu Hristos.

Aşa cum acele două iscoade au intrat în casa femeii neîntrebând şi neştiind unde altundeva să intre, aşa cum Rahab a fost condamnată de ceilalţi pentru faptul că i-a primit pe cei doi evrei, iar ea a trecut peste acest fapt şi i-a eliberat pe cei doi, salvându-şi casa, aşa s-a întâmplat şi acum.

Ce s-a întâmplat atunci cu iscoadele proorocea ce urma să se întâmple acum cu Mântuitorul, dar şi ce se petrecea acum cu Zaheu, vorbea despre faptul că ceea ce se întâmplase atunci, în Ierihon, era o preînchipuire a ceea ce se întâmpla acum, pe faţă. Atunci, cetatea Ierihonului s-a cucerit prin arme; acum Ierihonul, și lumea

întreagă, erau cucerite duhovniceşte. Dumnezeu îşi vestea Împărăţia, şi tot El, ca o iscoadă, intra în Ierihon, în casa vameşului celui mai păcătos.

Toată cetatea s-a uitat cu ură şi cu răutate la intrarea lui Hristos în casa vameşului. Dumnezeu a fost de partea iudeilor în vremea lui Rahab, la fel cum a fost şi acum de partea lui Zaheu. Casa femeii a fost salvată, asemenea şi cea a lui Zaheu, care îşi strânsese averea, asemenea păcătoasei, numai din nedreptate. Iscoadele, când au plecat, i-au spus femeii: „Casa aceasta este binecuvântată, nu se va atinge nimeni de ea”, la fel cum Dumnezeu a spus: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia” - a lui Zaheu - „că şi el este fiul lui Avraam.”

Motivul pentru care Hristos intră în casa lui Zaheu este pentru a arăta evreilor că ceea ce se vestise şi se arătase prin cuceriri armate se înfăptuia acum sufleteşte. Împărăţia lui Dumnezeu venise să cucerească lumea aceasta și veacul acesta.

Cât de diferită era viaţa lui Zaheu până la intrarea Mântuitorului în casa lui, el fiind căpetenia tuturor răutăţilor și a puterii nedrepte din întreaga cetate. După intrarea Lui, după ce Zaheu a privit în ochii Lui, vameşul s-a transformat radical. Ca şi Rahab, care auzise despre evrei înainte să-i vadă, Zaheu auzise despre Hristos înainte să-l cunoască.

Petru, în barcă, îi spune lui Hristos: „Doamne, pleacă de la mine, că sunt om păcătos”, însă el nu-şi doreşte cu adevărat acest lucru, dimpotrivă, ar vrea ca Iisus să nu mai plece de la el niciodată, însă îşi conştientizează păcătoşenia.

Toată rânduiala veche şi gândul întunecat dispar din casa aceea odată cu intrarea lui Hristos în ea. Indiferent cât de buni ne-am considera, bunătatea adevărată este numai de la Hristos, şi gândurile bune, ale lui Dumnezeu, coboară din când în când în vieţile noastre, ca o iscoadă a altei Împărăţii, spre a ne învăţa, spre a ne deschide calea spre o altă lume. Noi putem să facem ce au făcut Rahab şi Zaheu şi să urmăm gândurile lui Dumnezeu, sau să rămânem în învârtoșare şi să-L alungăm pe Dumnezeu din casa noastră, să ne smintim şi să-L desconsiderăm, nefolosindu-ne şi lăsându-L pe Dumnezeu să plece fără să ne folosească.

Să fim atenţi la aceste semne, la aceste gânduri ale lui Dumnezeu, care ne vin din când în când în inima noastră şi ne îndeamnă să facem binele. Noi avem şi gânduri bune, dar ele nu sunt aşa de roditoare cum credem noi; însă aceste gânduri venite de la Dumnezeu, aceste iscoade dumnezeieşti, acest deget al lui Dumnezeu e însutit roditor. Simţi imediat ajutorul dumnezeiesc, în clipa când îl urmezi; simţi

imediat binecuvântarea lui Dumnezeu. E o diferenţă mare între gândul care vine de la Dumnezeu şi gândul tău omenesc de a face bine. Şi gândurile noastre bune, cu intenţii bune, sunt ajutate de Dumnezeu, dar cele trimise de Dumnezeu Însuşi, care exprimă voia Lui, sunt înmiit binecuvântate.

Să încercăm gândurile bune şi pe cele pe care le aflăm a fi de la Dumnezeu să le urmăm şi să fim asemenea lui Rahab şi lui Zaheu şi lui Petru, şi să nu fim asemenea lui Simon leprosul şi a lui Caiafa și a altora care L-au primit în casă pe Hristos fără să se folosească, nu ca să-l primească, nu ca să-L asculte, ci ca să-L pălmuiască şi să aducă martori mincinoşi. Și mulţi ne asemănăm cu acest Caiafa, căci cu hule şi cu vorbe grele Îl vorbim de rău pe Hristos neîncetat, Îl bănuim tot timpul de minciuni şi răutăţi faţă de noi, Îl vedem un duşman al vieţii noastre, aducem martori mincinoşi în faţa Lui prin gânduri împotriva Sa, şi, de multe ori, casa noastră nu este, cum am crede noi, ca şi casa lui Zaheu, care s-a făcut cer, ci este ca şi casa lui Caiafa, care s-a făcut iad.

Dumnezeu să ne ajute.

***

Predica părintelui Ciprian Negreanu (Cluj-Napoca) la Duminica lui Zaheu vameşul (2008)

Învierea lui Hristos, pentru care vom începe să ne pregătim în curând, intrând în perioada Triodului, este de fapt învierea noastră; de aceea prăznuim şi ne străduim, pentru că dacă sufletul nostru nu înviază, toate celelalte nu au nici un rost pentru noi.

Această bucăţică din Evanghelia de la Luca o auzim, de obicei, la toate maslurile şi o cunoaştem cu toţii. ***Mântuitorul era pe ultimul său drum spre Ierusalim, El Se grăbea chiar să ajungă, nu pentru a suferi, ci pentru a ni Se dărui, a Se jertfi pentru noi, a fi pricină de mântuire veşnică pentru toţi care vor vrea. Toţi care se vor întoarce să se uite spre crucea lui Hristos, spre jertfa Lui de bunăvoie şi să poată să spună în inima lor că „Dumnezeu dragoste este” şi, pentru un asemenea Dumnezeu, merită să se întoarcă acasă, în patria cea cerească, ca nişte fii risipitori.***

Acesta era, poate, punctul culminant al unei învăţături pe care Mântuitorul a tot încercat să ne-o arate prin prooroci, prin îngeri, prin Lege, apoi prin însăşi

învăţătura Sa începută prin predica de pe munte, iar, acum, prin această moarte crudă pe muntele Golgotei. Hristos vrea să ne arate că Dumnezeu dragoste este şi prin aceasta să ne atragă sufletele înapoi spre lumină, spre Dumnezeul cel adevărat. "***Aceasta este viaţa veşnică, să Te cunoască pe Tine, Dumnezeul cel adevărat."*** Şi acest chip al Dumnezeului cel adevărat ni L-a descoperit Hristos, mai ales prin răstignirea, moartea şi învierea Sa.

Deci, pe acest drum spre Ierusalim, Hristos a făcut multe minuni, printre care şi aceasta, dintre ultimele, cu vameşul Zaheu. Prin Ierihon se vămuia intens, treceau multe mărfuri, însă vameşii nu erau responsabili cu acestea, ei erau, în Vechiul Testament, în vechea perioadă a Israelului, cei care adunau birurile de la oameni în numele Imperiului Roman, imperiu recunoscut ca având unul dintre cele mai aspre sisteme fiscale, imposibil de înşelat. Acest imperiu îşi alegea din rândurile populaţiei ocupate respectivii vameşi, care făceau parte din comunitate, însă erau nişte cozi de topor în rândurile celorlalţi şi care să cunoască îndeaproape situaţia socio-economică a cetăţenilor. Ei erau cei de care ne ferim de obicei, radio-şanţ-urile, băgăreţi şi fără obraz, aspri şi fără suflet, ca să se poată impune, cere cu forţa şi pârî pe cei restanţi. Ei primeau şi mită pentru a nu spune autorităţilor romane toate informaţiile despre anumiţi cetăţeni. Într-un fel, vameşul avea puterea în comunitate. Poporul îi socotea trădători, oameni ai romanilor.

Deşi era unul dintre cei mai bogaţi oameni ai oraşului, Zaheu nu a fost lăsat în faţă pentru a-L vedea pe Iisus Hristos. Nimeni nu s-a dat la o parte pentru el, oamenii neputând să lase printre ei, necăjiţi, asupriţi, sărmani, pe cel care întruchipa răutatea şi trădarea şi era cauză a nefericirii lor.

Oamenii vorbeau de rău faptul că Mântuitorul a intrat în casa unui om păcătos, îndoindu-se şi de posibilitatea ca Hristos să fie proorocul lui Dumnezeu din moment ce intrase la un astfel de om, dacă nu ştia ce om era Zaheu.

****

Poporul a fost dezamăgit, în special zeloţii, cei care încercau prin atentate şi mici răscoale să înlăture autoritatea romană şi să pună la conducere un împărat al Israelului. Cât de necăjiţi şi întristaţi trebuie să fi fost cei care îşi puseseră încrederea în Hristos - unul dintre aceştia se pare că ar fi fost şi Iuda, există tradiţii care spun că Iuda ar fi avut astfel de gânduri, cum că Mântuitorul ar fi trebuit să fie împăratul lui Israel şi să înlăture stăpânirea romană pentru a instaura stăpânirea Israelului chiar şi asupra altora. Iuda înţelegea vechile proorocii despre Israel referitoare la faptul că acesta va împărăţi peste toate popoarele în sensul literal, însă înţelesul era legat de această Lumină care va răsări din Israel, Hristos şi

Evanghelia Lui, care va străluci şi va stăpâni peste tot pământul. De aceea Iuda l-a şi vândut autorităţilor şi mai-marilor poporului, crezând că Hristos, strâns fiind cu uşa în acea situaţie, va trebui să-Şi arate puterea şi oamenii Îl vor pune împărat, lucru care nu s-a întâmplat, iar Iuda, conştientizându-şi greşeala, s-a spânzurat.

Deci pornirile de răzvrătire, dorinţa de a rezolva neapărat treburile aici, pe pământ, de a zidi aici o împărăţie frumoasă, cum se cuvine, şi nu dincolo, l-au dus pe Iuda să facă ce a făcut.

&&&

Şi ne închipuim ce dezamăgiţi erau cei ce nădăjduiau la această împărăţie pe pământ a lui Israel văzând că Mântuitorul vindecă pe sluga sutaşului, deci un roman, că El vorbeşte cu romanii, că El, când i Se aduce acel dinar, zice: Ce chip este pe el? Daţi Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu. Ei s-ar fi aşteptat ca Mântuitorul să zică: nu merită să daţi cezarului nimic, să ne răsculăm împotriva lui, nu are nici un drept aici, numai al lui Dumnezeu este dreptul! Hristos a făcut distincţia, însă, între acestea ale lumii de aici şi sufletul, care trebuie dat lui Dumnezeu, pentru că Lui nu Îi trebuie altceva.

Din afară, masa din casa lui Zaheu părea o petrecere, ceea ce contribuia la dezamăgirea şi nemulţumirea celorlalţi. Bineînţeles, Zaheu dădea porunci tuturor servitorilor, mai ales că Mântuitorul nu era singur, ci cu cei 12 apostoli, şi erau mulţi oameni pe lângă ei, iar, afară, necăjiţii stăteau şi se uitau.

Această Evanghelie are ca învăţătură capitală faptul că Dumnezeu nu judecă pe nimeni, nu caută la înfăţişarea omului, nu se uită la înfăţişarea lui şi aşa ne învaţă şi pe noi să facem, să nu judecăm după înfăţişare.

De asemenea, unul din sensurile de bază al acestui fragment este că Dumnezeu n-a dispreţuit niciodată pe nimeni, după cum spune Sfântul Simeon Noul Teolog.

Acest chip al lui Zaheu era, parcă, imposibil să se mântuiască, părea că nu are nici o şansă: avere avea, prins în toate răutăţile era, om al romanilor era, poporul său şi l-a trădat, Legea lui Dumnezeu a călcat-o, fiind împotriva poporului său, a fratelui său, a semenului său, pe care l-a strâns cu uşa. Deci acest om nu avea nici o şansă de mântuire, şi totuşi acest om s-a mântuit şi a devenit mai târziu apostol al lui Dumnezeu. Nebuneşte zicem: Dumnezeu scoate şi din pietre fii lui Avraam. Şi Hristos zice: Şi acesta este fiul lui Avraam. Şi iată că a făcut şi din el fiu al lui Avraam, adică fiu al milostivirii, că asta înseamnă fiu al lui Avraam, nu numai legătura de sânge. Cum zicea Sfântul Ioan Botezătorul: Voi ziceţi că sunteţi fii ai

lui Avraam, dar vă spun că din pietre poate scoate Dumnezeu fii ai lui Avraam - se referea la altceva, deşi evreii întotdeauna au privit lucrurile strict trupesc, după sânge: suntem fii ai lui Avraam, deci suntem mari şi tari. Nu-i adevărat! Dumnezeu a vrut să zică: fiţi fii ai lui Avraam după duh, imitând ce a făcut el, făcând ce a făcut Avraam, care oprea străinii pe cale şi-i hrănea, le dădea de toate şi nu lăsa pe unul să treacă pe stradă fără să-i dea de mâncare în casa lui. Aceştia sunt cei milostivi, pe care Dumnezeu îi va pune la masă cu Avraam.

Când Hristos l-a văzut pe Zaheu că se ridică de la masă şi spune: ***"Doamne, jumătate din averea mea o dau săracilor şi, dacă am nedreptățit pe cineva cu ceva, întorc împătrit"***. - care era cea mai aspră poruncă a Legii - şi întorcându-se din toată răutatea lui, după ce a privit în ochii Mântuitorului şi I-a ascultat cuvintele, simţindu-se dintr-o dată păcătos, înţelegându-şi faptele şi asumându-şi cea mai grea pedeapsă a Legii, Fiul lui Dumnezeu a zis: ***"Iată astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia"***, - adică şi oamenilor lui, şi copiilor lui, care nu vor moşteni blestemele atâtor oameni pe care i-a nedreptățit şi necăjit. Asta înseamnă „casei", nu zidurilor, ci familiei. - "***că şi el este fiul lui Avraam"***, adică Zaheu a devenit fiu al lui Avraam prin milostivire. Practic, Dumnezeu i-a spus: te vei mântui, dacă aşa stau lucrurile, cum spui.

Un vechi codice arab, pe care nu trebuie neapărat să-l credem, însă e interesant de ştiut, spune că cineva l-ar fi întrebat pe Zaheu: Ce-ai văzut în ochii lui Dumnezeu de ai făcut un asemenea gest? Şi Zaheu a răspuns: M-am văzut pe mine aşa cum ar fi trebuit să fiu… S-a văzut pe sine aşa cum îl vede Dumnezeu pe om, căci Dumnezeu ne vede aşa cum ne-a făcut El din veşnicie, că n-a fost o vreme când Dumnezeu nu ştia de noi. Chiar înainte de facerea lumii, n-a fost o vreme în care Dumnezeu să nu fi ştiut că vom fi oricare dintre noi. Ne ştia de atunci şi ne gândea, dar ce gând trebuie să fi avut despre fiecare, dacă în inima şi în mintea Lui nu există rău, nu există gândire de rău și nu există învârtoşare şi nu există invidie şi ciudă şi gând întunecat? Deci cum ne-o fi gândit Dumnezeu pe noi? Dacă mintea unui om bun, pe noi, cât de răi suntem, şi tot ne vede buni, tot ne gândeşte de bine; darămite Dumnezeu, care este prototipul bunătăţii, cum ne-o fi gândit pe noi atunci? Ei, acest chip al bunătăţii este o matrice la care trebuie să ne întoarcem, ca un chip dumnezeiesc sădit în noi şi la care trebuie să revenim. După acest chip l-a văzut Dumnezeu pe Zaheu şi el s-a înspăimântat, s-a trezit din moartea aceea în care se afla.

Care este învăţătura acestei Evanghelii? Că pe toţi Dumnezeu îi pregăteşte! Pe nimeni nu uită! Pe fiecare îl pregăteşte într-un fel pentru ca să-L întâmpine pe Dumnezeu, să-L caute pe Dumnezeu, să-L aştepte pe Dumnezeu. Nimeni nu-i

uitat. Cuvântul „Ee, pe ăsta l-a uitat Dumnezeu…” nu-i adevărat! Nu ne-a uitat pe nici unul! Şi pe cel mai bogat, cel mai parşiv, cel mai rău, nu-l uită Dumnezeu, şi nici pe cel mai sărac şi mai nedreptăţit şi cel mai hulitor, care huleşte pentru că e sărac, nici pe acela nu-l uită Dumnezeu, şi nici pe cel mai bun şi nici pe cel mai rău, şi cu fiecare are Dumnezeu o lucrare tainică, dumnezeiască, ca să-l poată face cumva, la timpul potrivit, la vremea potrivită, atunci când îi va cerceta Dumnezeu, să-L poată primi. Și va veni Dumnezeu la fiecare! Nu există să nu vină Dumnezeu din vreme în vreme, să ne încerce, să vadă: Îl primim?

La asta se referea Mântuitorul când, apropiindu-se de Ierusalim, zicea: ***Vai ţie, Ierusalime, că n-ai cunoscut vremea cercetării tale…!*** Adică pregătise Dumnezeu Ierusalimul prin atâţia prooroci, prin sângele atâtor drepţi care au murit acolo, pregătise în atâtea chipuri inimile oamenilor acelora, vorbise prin prooroci despre El, făcuse atâtea minuni în Ierusalim, se întâmplaseră atâtea lucruri, chiar învierea lui Lazăr, cea mai mare, ultima, care cutremurase Ierusalimul, şi ei tot n-au cunoscut că El este Dumnezeu şi tot nu L-au primit, decât vremelnic, aşa, puţin, ca pe un Domn, şi după aceea s-au lepădat şi au strigat: Răstigniţi-L! Răstigniţi-L! Ei, acestora le strigă Mântuitorul: Vai ţie, Ierusalime, că n-ai cunoscut vremea cercetării tale! Adică te-ai pregătit degeaba, n-ai fost acolo, n-ai ştiut că a venit Dumnezeu să te cerceteze şi nu L-ai primit.

Ei, să ştiţi că aceeaşi pregătire a avut-o Dumnezeu şi cu Zaheu. L-a pregătit printr-un cuvânt al unui om, prin plângerea unei văduve când i-a luat cine ştie ce, şi poate s-a rănit puţin inima lui, poate s-a gândit: măi, nu fac bine! Şi poate a pus în inima lui plânsul acela, nu l-a uitat, sau altele şi altele, nu şi-a îndreptăţit răutăţile sale până la capăt. Şi când a fost vremea cercetării lui Dumnezeu, s-a cutremurat inima lui. L-a primit pe Dumnezeu.

Această Evanghelie ne vorbeşte despre nădejdea că nimeni nu este uitat şi că oricine se poate întoarce! Şi mai putem numi această Evanghelie: să nu judecăm! Să nu judecăm! Cine nu l-ar fi judecat pe Pavel şi iată ce a ajuns Pavel! Să nu judecăm, că nu ştim noi când şi cum se va ridica iarăşi omul acela și noi rămânem cu judecata şi el rămâne cu slava şi cu bucuria lui Dumnezeu. Aşa cum zice proverbul românesc: hoţul cu un păcat şi păgubaşul cu o sută. Adică poate că hoţul păcătuieşte şi după aceea îi pare rău şi nu mai greşeşte şi noi rămânem cu gândul rău tot restul vieţii despre omul acela şi despre cei din jur, neştiind cine ne-a furat.

Oamenii cu păcate multe deseori se întorc şi devin oamenii lui Dumnezeu, că Dumnezeu nu judecă după înfăţişare, şi din ei se poate ridica omul lui Dumnezeu, iar noi rămânem cu judecăţile şi cu asprimea.

Părintele Arsenie Papacioc spunea că cei mai mulţi din iad nu sunt nici cei care au desfrânat, nici cei care au ucis, ci cei care au judecat şi care judecă. Cel care judecă vai fi judecat; ceilalţi e posibil să fie iertaţi, că poate îi doare.

- ⇒ *Gândiţi-vă la Varvar, tâlharul, ucigaş şi violator, a ajuns de se pocăia în coate şi în genunchi, ani la rând, în rând cu animalele umblând şi neconsiderându-se vrednic să se deosebească de ele şi să vorbească ca oamenii.*
- ⇒ *Dar Moise Arapul, cel care a fost tâlhar în Egipt, cine i-ar fi dat şanse acestui ucigaş? El, spre sfârşitul vieţii, auzindu-se în că vin tâlharii în schit şi întrebat de ce nu fuge, a răspuns că rămâne ca să-şi ia plată cu aceleaşi fapte pe care le-a făcut el altora în timpul vieţii sale, iar el a fost ucis de tâlharii aceia. Dar el a vrut, nu i-a impus Dumnezeu să fie ucis!*
- ⇒ *Ce să zicem despre Petru vameşul, cel care vămuia în Imperiul Bizantin tot nordul Africii, Cartagina era în mâna lui, care era de o răutate şi de o zgârcenie că săracii făceau pariuri dacă va primi cineva ceva de la el. Acela nimănui nu dădea nimic, şi până la urmă un sărac a câştigat pariul când Petru vameşul a luat o pâine de pe tarabele de pâine, pe care tot el le deţinea, şi a aruncat-o spre acel sărac, pentru că nu găsise o piatră să arunce spre el.*

Iar în nopţile următoare s-a îmbolnăvit Petru vameşul și a avut o vedenie a lumii de dincolo în care diavolii îi cer sufletul şi el nu are nici o putere şi nici ce aduce ca să poată să scape de iad. Şi au venit îngerii cu pâinea pe care o aruncase şi parcă s-a înclinat puţin balanţa spre pâine, iar el a mai primit puţin timp de pocăinţă ca să devină om al lui Dumnezeu şi s-a ridicat din boala aceea şi a zis: Dacă pentru o pâine nenorocită pe care am aruncat-o spre un sărac Dumnezeu e în stare să coboare balanţa ca să nu mă duc în iad, mă întorc. Şi s-a întors la Dumnezeu. Era un om pe care oricine l-ar fi judecat, dar din el s-a ridicat sfântul lui Dumnezeu.

- ⇒ *Ce să mai zicem de Maria Egipteanca, de Maria Magdalena, de Pelaghia, de Taisia, de alţii…?*

Pelaghia nici nu îndrăznea să rostească numele lui Dumnezeu, socotindu-se nevrednică pentru păcatele ei, şi tot ce zicea era: „Cel ce m-ai zidit, miluieşte-mă!”,

atât zicea! Nu îndrăznea să zică Iisus Hristos, sau Doamne; nu voia, atât era de smerită.

- ⇒ *Sau ce să zicem de cei care ajutau la uciderea sfinţilor? De călăi? E plin calendarul de călăi cărora nu le-am fi dat nici o şansă, de călăi care, văzând răbdarea sfinţilor, s-au întors şi ei şi s-au făcut mucenici alături de sfinţi.*
- ⇒ *E plin şi de împăraţi care şi-au lăsat hlamida şi au murit ca mucenici. Şi Drosida, fiica lui Traian, cel ce ucidea creştini, inclusiv pe Ignatie Teoforul şi mii de oameni în circuri. Ea, sărăcuţa, a murit singură, pe stradă, aşa, singură, deşi era fiică de împărat.*
- ⇒ *Şi Alexandra, soţia lui Diocleţian, care a murit alături de Sfântul Gheorghe şi e prăznuită în zilele următoare după Sfântul Gheorghe, ea, care era împărătească, şi văzând credinţa lui Gheorghe…*
- ⇒ *Şi alţii, şi alţii, cărora noi nu le dăm şanse, şi poate, întorcându-se aceştia, devin mai mari decât noi, şi noi rămânem cu judecățile şi cu răutăţile şi cu vorbele grele, cum au rămas, poate, cei care l-au judecat pe Pavel, care stătea lângă hainele lui Ştefan când era ucis.*

Şi de aceea la această Sfântă Evanghelie s-a citit din Sfântul apostol Pavel şi zice Apostolul că: Cu mine s-a arătat marea răbdare şi îngăduinţă a lui Dumnezeu - adică uite, Dumnezeu a avut răbdare cu el atâţia zeci de ani, până s-a întors, l-a aşteptat, i-a dat vreme, i-a dat timp până fost în stare să se întoarcă.

Pe toţi să ne ajute Dumnezeu! Şi prin toţi aceşti sfinţi, prin toţi aceştia şi prin Zaheu vameşul se arată marea îngăduinţă şi marea răbdare şi dragoste a lui Dumnezeu cu fiecare om până la sfârşitul veacurilor. Amin".

***

Predica părintelui Teofan Popescu de la Mănăstirea Putna (2012)

Fraţi creştini, în această Duminică, a XXXII-a după Rusalii, am auzit cu toţii un episod din activitatea Mântuitorului, care este relatat doar de Sfântul evanghelist Luca, un episod în care ni se istoriseşte întâlnirea dintre Fiul lui Dumnezeu, şi Zaheu, mai marele vameşilor. Mântuitorul mergea spre Ierusalim, spre marea încercare care avea să fie în Ierusalim, spre sfârşitul activităţii sale pământeşti, şi înainte de a ajunge în Ierusalim se opreşte în Ierihon, la vreo 20 km de Ierusalim, unde are loc întâlnirea cu acest Zaheu. Mântuitorul mai vindecase în Ierihon pe orbul Bartimeu. De aceea, cel puţin pentru acest motiv, era cunoscut în această

localitate şi se spune că foarte multă lume a venit atunci să-L vadă pe Fiul lui Dumnezeu întrupat. Iar acest Zaheu, mai mare al vameşilor, nu putea să-L vadă, ni se spune în Sfânta Evanghelie, fiindcă era prea mic de statură. Şi atunci ni se spune că s-a urcat într-un sicomor sau într-un dud.

Ce erau aceşti vameşi, fraţi creştini? Fiindcă vedem că de mai multe ori în Sfintele Evanghelii ni se istoriseşte despre vameși, chiar primul dintre evanghelişti, în ordinea scrierilor Evangheliei, Sfântul apostol Matei fusese la început vameş.

Cu trei săptămâni înaintea Postului mare avem Evanghelia unde ni se istoriseşte despre vameş şi fariseu. Iată, deci, că vameşul apare destul de des în Sfintele Evanghelii, ca un exemplu al omului afundat în păcate, care, prin pocăinţă, se poate întoarce la Hristos.

Vameşii erau un fel de reprezentanţi ai ocupaţiei romane, ei trebuiau să strângă biruri, impozite şi, cum se întâmplă de multe ori, făceau multe abuzuri, îşi făceau o avere personală foarte mare şi, dacă aşa erau vameşii, ne putem închipui cu uşurinţă cum erau mai marii vameşilor. Cel care fură cel mai mult, care era peste toţi aceştia şef. Iată, deci, că Mântuitorul se întâlneşte cu acest mai mare al vameşilor în Ierihon.

Practic, Zaheu reprezenta, într-un fel, autoritatea statală, era, deci, mai mare peste vameşi, şi ar fi trebuit ca lumea să-i facă, într-un fel, loc, să-l lase mai în faţă să-L vadă pe Mântuitorul Iisus Hristos. Vedem că lucrul acesta nu se întâmplă, şi acesta este un indiciu în plus al faptului că evreii îi urau foarte mult şi îi dispreţuiau pe aceşti vameşi, îi considerau nişte oameni foarte păcătoşi, foarte corupţi, cum spune Sfântul Teofilact al Bulgariei, vameşii îşi făcuseră averi din lacrimile săracilor, fiindcă năpăstuiseră foarte mult.

Iată, deci, că Zaheu se suie într-un dud, într-un fel se umileşte, se face de râs, el, care era o somitate, am putea spune, pe plan local; nu este lăsat în faţă şi se suie într-un copac ca să-l vadă mai bine pe Domnul nostru Iisus Hristos. Mântuitorul trece, priveşte spre Zaheu, şi îi spune: ***„Zaheu, grăbeşte-te, coboară, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta.”***

După cum observă mai mulţi comentatori ai Sfintelor Evanghelii, este singurul caz din Sfânta Scriptură unde Mântuitorul se autoinvită în casa cuiva. Şi, într-un fel, a fost de aşteptat reacţia mulţimilor; ni se spune în Sfânta Evanghelie că toţi murmurau, cârteau, cum de Mântuitorul s-a dus, şi chiar El a luat iniţiativa să se ducă în casa unuia dintre cei mai mari păcătoşi, mai marele vameşilor.

Dar, iată că de multe ori, fraţi creştini, aparenţele înşală, alta este gândirea lui Dumnezeu şi alta este gândirea noastră, şi de aceea suntem tot timpul îndemnaţi de Biserică să ne uităm la păcatele noastre şi să nu ne apucăm să judecăm, să-i împărţim pe oameni în buni şi în răi, fiindcă nu ştim noi care este planul și gândul lui Dumnezeu cu fiecare om, și nu ştim ce este în sufletul fiecărui om cu adevărat.

Iată, deci, că în cazul acesta, oamenii erau îndreptățiți să se mire şi să murmure, să cârtească: cum de-a intrat Mântuitorul în casa lui Zaheu vameşul?

Intră Mântuitorul în această casă, şi, ni se istoriseşte în Sfânta Evanghelie, că, direct, acest Zaheu vameşul, începe dintr-o dată o pocăinţă indirectă şi spune că ***„jumătate din averea mea o voi da săracilor, şi, dacă am năpăstuit pe cineva, întorc împătrit.”*** Cum observă Sfinţii Părinţi, practic, Zaheu, mai marele vameşilor, renunţă dintr-o dată la averea lui colosală, el având o avere foarte mare. Fiindcă trebuie să ne gândim că, practic, averea lui era făcută pe furturi, înşelase foarte multe lume, şi, numai dacă se apuca să dea la fiecare împătrit înapoi, era clar că nu mai rămânea cu nimic.

Foarte interesant acest gest al lui Zaheu vameşul, care s-a aflat în faţa lui Dumnezeu. Şi cum observă Sfinţii Părinţi, Zaheu vameşul şi-a luat dintr-o dată cel mai greu canon, şi anume să dea, la fiecare dintre cei pe care-i înşelase, împătrit. Şi-a luat singur acest canon, nu a aşteptat să-i spună Dumnezeu ceva. ***Fiindcă în legea din Vechiul Testament era prevăzut că, dacă un om îşi recunoaşte furtul, greşeala, păcatul, să dea înapoi ce-a furat plus o cincime din valoarea lucrului furat. Dar iată că Zaheu face mai mult: dă împătrit înapoi; şi asta era prevăzut în legea Vechiului Testament doar pentru hoţii care nu recunoşteau că au furat și care distruseseră lucrul furat. Deci el îşi ia canon cea mai aspră prevedere a legii.*** Iată, deci, fraţi creştini, ce răsturnări spectaculoase pot avea loc în sufletul unui om!

Ni se istoriseşte în unele tradiţii bisericeşti că acest Zaheu va ajunge, în cele din urmă, episcop în Cezareea Palestinei.

Desigur, tema centrală a acestui episod este pocăinţa. ***Cum spune Sfântul Nicolae Velimirovici, pocăinţa descoperă cuibul de şerpi pe care îl are fiecare om în el.*** Desigur, nu orice fel de pocăinţă, ci o pocăinţă însoţită de dragoste, de frică de Dumnezeu, de încredere în Dumnezeu, care duce la mântuire. Căci poate să fie şi o părere de rău, o pocăinţă fără dragoste de Dumnezeu şi fără încredere, care duce la deznădejde și la pieire, cum a avut și Iuda. Căci Iuda a avut, la un moment dat, un

fel de pocăinţă, când a spus „Am vândut sânge nevinovat!”, însă nu a avut o pocăinţă puternică, însoţită de smerenie şi de dragoste de Dumnezeu, ca să-l apropie de viaţa veşnică.

Sfântul Teofilact al Bulgariei dă o interpretare duhovnicească acestui episod şi el spune că - deşi acest episod este real, este un fapt istoric, poate fi înţeles şi din punct de vedere duhovnicesc - aşa cum Zaheu era mai mare peste vameşi, într-un fel se poate spune că era un om cuprins de păcate foarte multe, mai mare peste păcate, iar statura lui mică poate fi înţeleasă ca fiind foarte mic din punct de vedere duhovnicesc, sufletesc. Şi se spune în Sfintele Evanghelii că, din cauza mulţimilor, nu-L vedea pe Hristos. Şi spune Sfântul Teofilact: aşa cum un om care e cuprins de multe păcate, din cauza mulţimilor păcatelor nu-L mai vede pe Dumnezeu şi atunci trebuie acest gest de pocăinţă, acest gest de renunţare, trebuie ca omul să rupă ceva din el pentru a se apropia de Dumnezeu. Şi un prim pas este această pocăinţă, această părere de rău.

Iată, deci, că Zaheu, prin pocăinţă, se urcă la o viaţă mai înaltă, renunţă la ceva, renunţă la avere, dar nu este de ajuns. Spune Sfântul Teofilact al Bulgariei că, atunci când Mântuitorul îi spune: „Grăbeşte-te şi te dă jos”, se poate înțelege în felul următor: te-ai suit prin pocăinţă la viaţa cea mai înaltă, pogoară-te prin smerita cugetare ca să nu te surpe înalta cugetare.

Iată, deci, că pocăinţa mântuitoare este cea care este însoţită şi de smerita cugetare, cum spune profetul Ieremia. La fel cum Mântuitorul din drum s-a uitat spre Zaheu vameşul, la fel, spune profetul Ieremia, se uită Dumnezeu spre cei smeriţi. Şi, iată ce spune acest profet în cap. 66, vorbeşte Dumnezeu prin profetul Ieremia: ***Spre unii ca aceştia Îmi îndrept privirea, spre cei smeriţi, cu duhul umilit, şi care tremură la cuvântul Meu.***

Fraţi creştini, să ne gândim, în încheiere, la acest moment al întâlnirii dintre Mântuitor şi Zaheu vameşul, atunci când Mântuitorul a intrat în casă. I-a spus Mântuitorul: „Astăzi trebuie să rămân în casa aceasta”, iar, după ce Zaheu a făcut această mărturisire, recunoaşterea păcatelor, şi-a luat canonul, Mântuitorul nostru spune: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia”. Din nou apare cuvântul „astăzi”.

Cum spunea părintele Galeriu: „Astăzi este timpul lui Dumnezeu!” Dumnezeu este tot timpul într-un veşnic prezent. Iar timpul din punct de vedere duhovnicesc, spune părintele Stăniloae, este un interval pe care Dumnezeu l-a lăsat oamenilor ca să se apropie de Dumnezeu. De aceea este lăsat timpul, pentru oameni.

Iată, deci, să ne oprim puţin la acest moment, al întâlnirii faţă către faţă între Zaheu şi Mântuitorul. Desigur, mărturisirea sinceră a lui Zaheu este posibil să fi fost şi un gest de recunoştinţă, fiindcă, iată, Mântuitorul a venit în casa lui, mai ales că Zaheu observase şi el invidia, dispreţul și răutatea celorlalţi în momentul când Mântuitorul a vrut să intre în casa lui Zaheu vameşul. Însă, în afară de această stare de recunoştinţă, cu siguranţă Zaheu vameşul a simţit puterea harului, puterea lui Dumnezeu. Această putere care se află până astăzi în Biserica Ortodoxă. Şi până astăzi pe diferite meridiane ale globului au loc convertiri la Ortodoxie prin această întâlnire faţă către faţă dintre un păgân, dintre un eretic, şi puterea Ortodoxiei.

Este foarte greu de explicat în cuvinte ce este această putere, ce este harul dumnezeiesc. Lucrul acesta nu poate fi înţeles decât de cei care, într-un fel sau altul, au fost părtaşi la puterea lui Dumnezeu, la puterea harului necreat. Iată, deci, că puterea lui Dumnezeu îl face dintr-o dată pe Zaheu vameşul să facă acest gest de pocăinţa în faţă tuturor.

Cum spune un Sfânt Părinte, inimă înfrântă este învăţată imediat de Dumnezeu ce să facă. Iată, deci, că Mântuitorul nu i-a spus lui Zaheu să-şi vândă averea, să dea înapoi împătrit celor pe care-i nedreptăţise, ci singur Zaheu vameşul a ştiut ce să facă. Iată, deci, că, dacă s-a smerit, harul, puterea lui Dumnezeu a lucrat, l-a luminat şi l-a învăţat ce să facă în continuare.

Dumnezeu să ne ajute şi pe noi, fraţi creştini, să ne lumineze harul ce să facem ca să dobândim viaţă veşnică, pocăință şi smerenie.Dumnezeului nostru slavă totdeauna, acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin.

Cât de fermi şi de statornici suntem în hotărârea de a ne schimba viaţa şi a plăcea lui Dumnezeu? Ce facem când întâmpinăm piedici din partea celor din jur, chiar a "casnicilor" noştri? Ce înseamnă o adevărată pocăinţă, iar nu doar declarativă? Cuvânt de mare folos al părintelui Damaschin de la Sihăstria Putnei

Predica părintelui Damaschin Luchian (Mănăstirea Sihăstria Putnei) la Duminica lui Zaheu, vameşul - 2015:

Fraţilor şi surorilor, e mare lucru dacă învăţăm şi dacă ne deprindem şi dacă urmăm exemplul acesta bun, a vieţui în ritmul calendarului. Cei care sunteţi mai familiarizaţi cu cele ale Bisericii şi cu sărbătorile, cu posturile, cu praznicele împărăteşti cele mari, cu sărbătorile de pe la mănăstiri, sunteţi deja obişnuiţi cu acest mod de a ne trăi viaţa nu doar după un ritm strict omenesc, cu somn noaptea şi cu lucru ziua, cu mâncare de trei ori pe zi, cu punem în pământ primăvara şi culegem toamna, bune foarte toate, dar Dumnezeu vrea de la noi să trăim pe un plan mai sus decât acesta strict omenesc.

Şi, de aceea, Biserica ne ajută punându-ne în faţă un ritm al ei, un ritm al slujbelor, un ritm al sărbătorilor celor mari; şi este mare lucru să cunoaştem aceste sărbători şi să fim familiarizaţi cu acest ritm pe care ni-l propune Biserica în fiecare an. De pildă, se ştie că între 25 decembrie şi 7 ianuarie este un grup de sărbători numite sărbătorile de iarnă, precedate, bineînţeles, de Postul Crăciunului, şi anticipate

aceste sărbători prin cântările la strană. După ce se încheie acest ciclu cu sărbătoarea Sfântului Ioan Botezătorul, intrăm, să zicem, într-un ritm normal.

Următoarea etapă importantă din viaţa Bisericii se apropie anul acesta puţin mai devreme: Postul mare sau Postul Paştilor, care depinde, ca început, dacă este mai aproape de sărbătorile de iarnă sau ceva mai departe, în funcţie de cum cade sărbătoarea Sfintei Învieri. Ei bine, intervalul acesta dintre sfârşitul sărbătorilor de iarnă şi începutul Postului mare cuprinde în el câteva duminici în care Biserica ne pune la îndemână nişte lucruri cu înţelepciune alese. Evangheliile care se citesc în acest interval nu sunt alese aleatoriu, nu sunt luate ca să umplem un gol.

De aceea şi Evanghelia care s-a citit astăzi, Evanghelia întâlnirii Mântuitorului Iisus Hristos cu Zaheu vameşul a fost pusă aici pentru a ne pregăti pentru perioada care începe, perioada Postului mare. Nu ştiu dacă aţi fost cu luare-aminte sau dacă vă aduceţi aminte, dar în prima duminică după Botez, ultimele cuvinte ale Sfintei Evanghelii, dar, de fapt, primele cuvinte ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos, atunci când, după Botezul Său şi după perioada de 40 de zile în pustie, a ieşit la propovăduire, au fost acestea: Pocăiţi-vă că s-a apropiat Împărăţia Cerurilor!

Deci aşa s-au încheiat sărbătorile de iarnă, cu cuvântul acesta al Mântuitorului, prim, cel cu care El a ieşit la propovăduire. N-a spus nimic altceva, decât Pocăiţi-vă, oamenilor! De ce? De ce e nevoie de pocăinţă? Pentru că Împărăţia Cerurilor vi s-a pregătit şi Dumnezeu vrea să v-o dea vouă, dar nu putem intra acolo fără de pocăinţă.

Iar perioada Postului mare, care va începe îndată, este o perioadă prin excelenţă de pocăinţă. Toată perioada Postului mare, prin tot ce facem în această perioadă: prin spovedanie mai atentă, de mai multe ori - unii se spovedesc în Postul mare de două ori şi bine este, la început şi la sfârşit - printr-o rânduială de postire mai aspră, printr-o rânduială de rugăciune mai intensă. Intensificăm pocăinţa.

Iar Evanghelia de astăzi, a întâlnirii Domnului cu Zaheu vameşul, pusă între sfârşitul sărbătorilor de iarnă, cu acel cuvânt al Mântuitorului cu care Şi-a început misiunea, şi începutul perioadei de pregătire pentru sărbătoarea Sfintei Învieri, perioada de pocăinţă, această Evanghelie vrea să ne ajute, să înceapă să ne înveţe cum se face pocăinţa. ***Asta este tema, printre multe alte lucruri pe care le putem desprinde din Evanghelia de astăzi; câteva lucruri despre ce înseamnă şi cum ar trebui să facem o pocăinţă autentică, adevărată, care să ducă la o finalitate pe care o vrea Dumnezeu, nu doar să ne facem că ne pocăim.***

Ce este pocăinţa? Greu lucru să zicem în deplinătatea cuvântului ce înseamnă pocăinţa. Dar, după mărturia Părinţilor, pe scurt, pocăinţa este întoarcerea omului, schimbarea omului de la rău spre bine. De la cele pe care ne insuflă vrăjmaşul să le facem la cele pe care Dumnezeu ne învaţă să le facem. Pocăinţa este o schimbare de viaţă, dar, mai înainte de a fi o schimbare de viaţă, este o schimbare de atitudine. Este o schimbare de minte, de a privi lucrurile. Pocăinţa ne învaţă să privim altfel viaţa.

Şi aş vrea că măcar cu două lucruri să mergem de la Sfânta Slujbă acasă în legătură cu pocăinţa, cred că am fi foarte câştigaţi.

⇒ *Primul dintre ele: atunci când ne hotărâm să ne schimbăm viaţa, atunci când ne hotărâm să ne întoarcem cu mai multă putere spre Dumnezeu, atunci când ne punem în inima noastră să facem voia lui Dumnezeu, nimic din lumea aceasta, nici oameni, nici opinii ale celor din jurul nostru, nici un lucru n-ar trebui să ne împiedice. Aşa de fermi ar trebui să fim atunci când luăm o hotărâre atât de importantă până la urmă nu pentru destinul nostru pământesc, ci pentru destinul nostru veşnic.*

Şi învăţăm acest lucru din Evanghelia de astăzi, şi de la Zaheu şi de la Mântuitorul. Zaheu, când a vrut să-şi schimbe viaţa, nu era mulţumit de felul în care era el. El nu s-a urcat în sicomor sau în acel copac, auzind că vine Mântuitorul, doar din simplă curiozitate. El auzise despre acest Iisus din Nazaret care Se apropia de Ierihon, cetatea în care era el mai-mare peste vameşi, auzise că este un Om deosebit şi că schimbă vieţi. Deci s-a urcat acolo fiindcă voia o schimbare a vieţii lui şi nimic nu l-a oprit ca să facă ceva pentru a putea să-şi schimbe viaţa.

E penibil pentru un om care are o funcţie importantă să se comporte într-un mod neadecvat principiilor general acceptate de vieţuire. Ia închipuiţi-vă dumneavoastră că l-aţi vedea pe primar, pe premier, că se urcă într-un copac când trece un alai pe acolo, prin faţă; ar râde toată lumea de dânsul.

Zaheu era mai-marele vameşilor, era un om cu o funcţie foarte importantă în cetatea Ierihonului. Şi, totuşi, fiind el mic de statură nu s-a sfiit să se urce într-un copac pentru a putea atrage atenţia Mântuitorului. Nu s-a gândit la ce-o să spună oamenii despre cum se comportă el atunci când obiectivul lui era de maximă importanţă pentru viaţa lui.

În Vechiul Testament este un episod similar cu atitudinea lui Zaheu vameşul: David proorocul, după ce a ajuns rege, printre primele lui obiective pe care şi le-a

propus a fost şi acela de a aduce în cetatea lui, în reşedinţa lui, Chivotul Legii care era, de o bucată de vreme, în casa unui om. Şi când a adus într-o procesiune Chivotul Legii în cetate, David, de bucurie că se întoarce Chivotul Legii, care a fost în Cortul Mărturiei în timpul peregrinării în pustiu, că se întoarce la locul unde este destinat să fie, un loc important, un loc cu cinste, de bucurie, David împăratul sălta şi juca în faţa Chivotului în acel alai, aşa era atunci obiceiul, cu instrumente muzicale, iar Micol, fiica lui, râdea de el şi de atitudinea lui. Dar pe el nu-l interesa, datorită bucuriei nu s-a mai cenzurat tocmai pentru a da curs intenţiei lui de a-L slăvi pe Dumnezeu prin tot ce se poate face în momentul respectiv. Acel joc sacru era mai important pentru el ca formă de cinstire a lui Dumnezeu decât ceea ce spun oamenii.

La fel, Domnul nostru Iisus Hristos n-a fost atât de interesat de ce spune lumea, când obiectivul Lui, venind în Ierihon, era acesta de a salva un suflet, care este mai presus decât orice în lumea aceasta. Nu s-a uitat c-or să-L arate cu degetul; n-a luat aminte la cuvintele oamenilor care ziceau: “Ăsta-i prooroc?! Acesta-i trimis de la Dumnezeu Cel Sfânt, curat, Acesta care stă şi mănâncă cu vameşii, care stă de vorbă cu păcătoşii, care primeşte să-I sărute picioarele desfrânatele?! Acesta e prooroc de la Dumnezeu?!” Dar Domnul nu S-a uitat la ce spun oamenii, la opinia publică, pentru că obiectivul Lui principal era să salveze sufletul acestui om în care a văzut o licărire, o strălucire a harului, în care a văzut o dorinţă sinceră să-şi schimbe viaţa.

Și vă zic lucrurile acestea pentru că noi suntem tentaţi nu de puţine ori să fim influențați de oameni sau de împrejurări care să ne perturbe de la scopurile noastre principale pentru că nu suntem fermi, nu suntem statornici în hotărârile noastre, nu avem o bărbăţie care să-I placă lui Dumnezeu. Atunci când iei o hotărâre de a-ţi schimba viaţa, atunci când vrei cu tot dinadinsul să-I placi lui Dumnezeu, să faci voia Lui şi nu voia ta sau voia lumii sau voia diavolului, atunci vei întâmpina nu puţină rezistenţă, uneori chiar de la cei din familie, piedici le poate pune cineva chiar foarte apropiat ţie - Duşmanii omului sunt casnicii lui.

Câţi copii de după ’90, citind ceva sau aflând la ora de religie ceva, au dorit să înceapă să meargă la biserică sau să postească, dar părinţii i-au oprit, aparent pentru binele lor, să nu slăbească postind sau să doarmă mai mult duminica dimineaţa.

Uneori, în familie, dacă soţia vrea să postească sau să păstreze curăţia sau să meargă la biserică, soţul se împotriveşte: “Te-ai făcut mironosiţă? M-am căsătorit cu tine să fii soţia mea, nu maică de mănăstire!” Şi atunci soţul, cel care ar trebui

să fie alături de soţie şi împreună să meargă pe calea aceasta, îi este piedică în a se apropia mai mult de Dumnezeu, în a face voia Lui. Uneori, când luăm hotărârea aceasta de a fi cu Dumnezeu, cei care ne sunt prieteni în sensul general al cuvântului, ne pot împiedica; preferăm să-L trădăm pe Dumnezeu, preferăm să călcăm porunca lui Dumnezeu, numai şi numai ca nu cumva cineva dintre cei din jurul nostru să spună ceva rău despre noi. Să nu ne stricăm cu oamenii, dar să ne stricăm cu Dumnezeu.

Cine ia hotărârea de a-şi schimba viaţa, în sensul de a se pune pe calea cea bună a-ţi schimba viaţa asta înseamnă, nu a face ceva cu totul şi cu totul ieşit din comun; înseamnă să fii pe calea pe care Dumnezeu ne-a dat-o, să trăim frumos, cinstit, ca să câştigă Împărăţia cea veşnică, doar pentru asta trăim - uneori va fi evitat, ironizat la serviciu, batjocorit, privit cu superioritate, defăimat, dat deoparte dintr-un colectiv, dintr-un mediu. Ni le asumăm pe toate acestea de dragul lui Hristos? Este pentru noi mai important să ascultăm de Dumnezeu sau să ascultăm de oameni? Sfântul apostol Pavel a zis: Cei ce doresc să trăiască cucernic vor fi prigoniţi.

Deci bine ar fi să învăţăm din întâmplarea aceasta, din întâlnirea aceasta reală, adevărată. Ceea ce s-a citit astăzi nu este o plăsmuire a Sfântului evanghelist Luca, ci a existat un timp în istorie când Mântuitorul S-a întâlnit cu acest om, cu Zaheu vameşul.

Să învăţăm din această întâmplare, din felul cum s-au comportat Zaheu şi Mântuitorul, să învăţăm să fim mai statornici în hotărârile noastre, să nu ne intereseze aşa mult ce spun alţii despre noi atunci când suntem ferm convinşi că ceea ce facem facem spre slava lui Dumnezeu şi că suntem în voia Lui.

Adevărul este că uneori, poate chiar de mai multe ori, şi noi suntem cam responsabili de această atitudine a oamenilor care ne dau la o parte, pentru că nu ne trăim credinţa aşa cum s-ar cuveni. Dacă suntem îngâmfaţi, dacă ne considerăm superiori celorlalţi, dacă îi defăimăm pe cei care nu postesc sau nu se roagă, dacă ne comportăm urât faţă de ei şi-i privim de sus, atunci nu ne ajută Dumnezeu şi cu atât mai mult suntem daţi la o parte.

Dar, dacă învăţăm să trăim viaţa în Hristos, convinşi fiind că acesta este modul adevărat, bun, frumos, cinstit de a ne trăi viaţa, atunci avem o bucurie lăuntrică şi pe această bucurie o transmitem celorlalţi, numai în acest fel suntem făclii în lume. Oamenii se uită la noi doar după cele din afară, ci şi după cele pe care le avem înlăuntrul nostru - doar atunci suntem adevăraţi mărturisitori ai Domnului nostru

Iisus Hristos şi ai vieţuirii celei adevărate. Dacă ne schimbăm doar felul de a fi din exteriori şi înăuntru nu simţim acest fel nou, bun, de a fi, cu îngăduinţă, cu răbdare, cu mai puţină critică, cu mai puţină arătare cu degetul, cu mai puţină judecată, cu smerenie, nu cu îngâmfare şi cu simţământ de superioritate… atunci din păcate, suntem o contra-mărturie şi, când Dumnezeu ar vrea prin noi să Se slăvească în mijlocul oamenilor, oamenii se uită la noi ca la nişte exponenţi ai vieţii Bisericii, dar văd în noi ceea ce nu ar trebui! ***Deci să ne cercetăm cu foarte multă luare-aminte şi să vedem nu cumva felul meu de a fi, de a gândi, de a mă comporta îi face pe cei din jur să mă îndepărteze sau să fie ironici?***

⇒ *Al doilea lucru pe care îl învățăm azi: pocăinţa cea adevărată întotdeauna trebuie să fie însoţită de semne foarte concrete de pocăinţă.*

Aţi văzut la Zaheu: el s-a bucurat enorm de mult că Domnul Hristos a acceptat şi S-a autoinvitat să-i fie musafir. Toată lumea îl ura, căci el lua mai mult decât trebuia pentru buzunarul lui. Toată lumea îl ignoră şi îl vorbea de rău ca pe cineva care s-a îmbogăţit pe nedrept, furând, înşelând, trecând peste cadavre. Nimeni nu-l privea cu ochi buni. Şi Domnul, vrând să-l câştige, să-i câştige sufletul intrând în casa lui, i-a schimbat viaţa. Şi Zaheu, când a luat hotărârea aceasta de a-şi schimba viaţa, a făcut lucruri concrete, n-a rămas numai la a declara. Jumătate din averea lui - care nu era puţină - a dat-o celor săraci, celor nevoiaşi. Mai mult, a zis: Dacă am nedreptăţit pe cineva - şi pe câţi n-a nedreptăţit el!; lua biruri de la toţi din Ierihon - de patru ori le dau înapoi suma cu care i-am înşelat. Deci, aţi văzut că pocăinţa lui, schimbarea lui a fost o schimbare transpusă în fapte de pocăinţă. De aceea este important și pentru noi să nu ne rezumăm la o pocăinţă declarativă!

Se întâmplă nu de puţine ori ca oamenii să spună: <Eu sunt păcătos, sunt ne-vrednic. Eu n-am făcut nimic bun. Eu am făcut toate păcatele de pe lumea asta.> Foarte bine; şi? Mai departe? E lucru bun că recunoşti, dar faci ceva ca să te schimbi? Ce-ai schimbat tu în viaţa ta când vrei să te pocăieşti, în felul de a gândi, în felul de a vorbi, în felul de a făptui? Se vede o schimbare în viaţa ta? Dacă mai înainte, să spunem, mintea ta zbura pe toate lucrurile şi gândea toate necurăţiile şi judeca şi ura pe alţii, inima ta era cuprinsă de răzbunare, de dorinţa de a face răul, când vrei să te pocăieşti faci ceva să schimbi felul acesta de a fi? Spui în mintea ta, când îţi vine un gând urât, un gând necurat, un gând spurcat, de judecată, spui: <Doamne, iartă-mă, nu e bine ce gândesc. Doamne Iisuse Hristoase, vreau să mă schimb, nu lăsa să mă cuprindă gândurile acestea!>

Dacă în viaţa când nu eram aproape de Dumnezeu, dar şi acum, dacă încă sesizăm rămăşiţe ale omului celui vechi şi vorbim vrute şi nevrute şi judecăm în stânga şi în

dreapta şi criticăm şi suntem nemulţumiţi, […] îmi schimb eu felul acesta? Pun eu, cum zice Scriptura: Pune, Doamne, strajă gurii mele? Ce înseamnă să pui strajă? O santinelă, un paznic. Când stă un paznic la uşă nu lasă pe tot omul să intre acolo, ci întreabă: <Ai legitimaţie? Eşti autorizat să intri în clădirea aceasta?> Asta înseamnă cuvintele pe care noi în fiecare seară la Vecernie le cântăm sau le citim: Pune, Doamne, strajă gurii mele. Nu lăsa să iasă orice din gură şi să intre prin urechi orice în mintea şi în fiinţa mea, pentru că din inima omului ies gândurile cele rele şi un gând rău care iese din mine pe gură face rău în jur.

Dacă este adevărat că un gând rău numai rămas în minte influenţează în rău pe cei din jur şi zic specialiştii şi oamenii duhovniceşti mai înainte au spus că influenţează toată lumea un gând rău al unui om! Dacă gândul meu rău produce, cum se zice în limbaj omenesc, secular, o energie negativă care influențează negativ toată lumea, dar şi invers? Invers, un gând bun, o rugăciune făcută, un simţământ de pocăinţă în faţa lui Dumnezeu, ajută în jurul meu enorm de mulţi oameni! Şi, dacă mulţi oameni se mântuiesc, este tocmai pentru că poate o dată sau de câteva ori în viaţă au făcut o rugăciune puternică şi acea rugăciune cine ştie pe cine a ajutat! sau am fost în biserică atunci când ne-am rugat pentru cineva sau pentru ceva anume și am spus şi noi cu inima frântă un Doamne, miluieşte! şi acela a ajutat şi s-a scris acolo, în cartea vieţii noastre.

Deci schimbăm noi ceva în felul nostru de a vorbi? O să luăm noi hotărârea aceasta când începe Postul mare să limităm a cunoaşte toate ştirile, să lăsăm televizorul, tableta, internetul, să învăţăm să mai tăcem, să nu vorbim atât de mult cu oamenii, căci de obicei, când vorbim cu oamenii, judecăm şi cârtim şi clevetim. Ci să învățăm să vorbim mai mult cu Dumnezeu! Schimbăm noi ceva? Se vede pocăinţa noastră în ceva, aşa cum s-a văzut la Zaheu? Se vede pocăinţa noastră în ce facem? Dacă cineva ne-ar compara - dar nu noi, că noi suntem foarte îngăduitori! - cum ne comportăm înainte de a veni la Biserică şi cum ne comportăm acum, vede ceva diferit? ***Vedem o schimbare în felul nostru de a vieţui, de a ne comporta cu cei din jur, ce facem acum, când suntem convinşi că aceasta este calea cea adevărată şi vrem să ne pocăim, e diferit de ceea ce făceam înainte?***

Astfel de caractere iubeşte Dumnezeu. O pocăinţă care se limitează la a ne plânge păcatele, când ne plângem de milă că a făcut păcatele respective şi nu luăm o hotărâre fermă, nu-i o pocăinţă care să-I placă lui Dumnezeu! ***Nouă, de fapt, nu ne pare rău că am păcătuit şi că L-am întristat pe Dumnezeu, ci ne pare rău că ne-am schimbat imaginea despre noi. Omul care este ferm convins că a greşit, omul acela se spovedeşte foarte frumos; nu le scaldă când îşi spune păcatele la spovedanie, cu sinceritate şi cu părere de rău le spune pe nume.***

Omul care vrea să se întoarcă la Dumnezeu întâi se mărturiseşte curat, fără ocolişuri, fără ascunzişuri, şi vrea să-şi schimbe viaţa. Dacă Dumnezeu vede un astfel de om îi spune: <Da, ai căzut. Ridică-te acum. Îndreaptă-ţi ochii spre cer, nu te mai uita spre pământ.> Cum a zis şi Sfântul apostol Pavel: uitând cele dinapoia noastră, nemaiţinând seama de cele ce am făcut înainte, <Doamne, eu vreau să fiu cu Tine, vreau să-mi schimb viaţa, vreau de acum să fiu al Tău, vreau să rup cu păcatul sunt conştient că este nespus de greu, dar eu m-am hotărât pentru aceasta. Nu mai vreau să trăiesc în felul cum am trăit până acum. Vreau să fiu cu Tine.>

Înainte să ne fie privirea! Nu pe jos şi prin urmă. Cu Dumnezeu să fim. Ai Lui suntem. Ne declarăm că suntem de acum fii ai lui Dumnezeu şi că vrem să fim de acum numai şi numai cu El. Cum a făcut Zaheu vameşul: el, când a luat hotărârea că vrea să se îndrepte, când a făcut fapte ca să se îndrepte, când n-a mai luat în seamă nimic din ceea ce spuneau cei din jur a fost pentru că nimic nu-l mai clintea din inima lui. Zaheu vameşul n-a mai făcut faptele de corupţie pe care le-a făcut înainte, n-a mai înşelat, el, din momentul în care Hristos a intrat în casa lui, din momentul în care Hristos intră în casa sufletului nostru, hai să ni-L facem Stăpân, hai să nu-L scoatem afară iarăşi şi iarăşi şi iarăşi.

Să punem aceste gânduri în inimile noastre şi, dacă mai avem aproape o lună până începe Postul mare, să nu uităm lucrurile acestea de la Zaheu vameşul şi, cu ajutorul lui Dumnezeu şi cu hotărârea noastră fermă, bărbătească, să încercăm să le punem în aplicare în perioada Postului mare, ca apoi, deprinzându-ne cu ele, toată viaţa noastră să fie o viaţă bineplăcută lui Dumnezeu. Amin”.

“Simţirea iubirii este cea care ne înviază. Iubirea lui Dumnezeu are această putere de a învia. Fără iubire suntem morți. Iadul este incapacitatea omului de a iubi şi lipsa iubirii”. (Omilia părintelui Pantelimon de la Gabud despre întâlnirea lui Zaheu cu Dumnezeu)

Nu mă uita: Iubirea care ne înviază

Primul, dar totuși neîmplinit

„Și iată un bărbat, cu numele Zaheu, și acesta era mai marele vameșilor și era bogat. Și căuta să vadă cine este Iisus, dar nu putea de mulțime, pentru că era mic de statură.”

Evanghelia ni-l prezintă pe Zaheu ca fiind mai marele vameșilor, și bogat, și mic de statură, și am putea spune neintegrat, neacceptat de ceilalți oameni. El ar fi vrut să-L vadă pe Iisus, dar ceilalți oameni nu-l lăsau. Prin aceasta ni se arată și lipsa de cinste pe care o avea Zaheu în rândul locuitorilor Ierihonului, pentru că, deși mic de statură, dacă ar fi fost cinstit de oameni, oamenii i-ar fi făcut loc să-L vadă pe Hristos.

Era mai marele vameșilor și era bogat. Aceasta înseamnă că a fost un om care a vrut cu orice preț să iasă în evidență, să se afirme și înseamnă că a fost un om fără scrupule. Era mic la trup, mic și la suflet, pentru că a fi vameș în vremea respectivă însemna să ajungi bogat ușor, dar pe spinarea aproapelui tău, pe spinarea celui de un neam cu tine, pentru că tu te îmbogățeai din strângerea dărilor pentru romani, deci nu primeai un salariu. Dar conducerea romană a regiunii iudaice închidea ochii față de nedreptățile pe care vameșii le făceau cu condiția ca aceștia să le dea darea, să le dea tributul cuvenit. Și atunci, a fi vameș și, mai mult decât aceasta, a

fi mai mare peste vameși însemna că tu ți-ai încălcat de nenumărate ori conștiința și că ai făcut multe nedreptăți. Și așa era acest Zaheu.

Dar, cu toate că era bogat, cu toate că era primul într-o ierarhie acolo, în cetatea lui, mai mare peste vameși, nu era împlinit, tot mai avea o căutare, tot era frământat de o căutare. Și acea căutare a lui i s-a definit în dorința de a-L vedea pe Domnul Hristos, când a auzit că trece.

Revelația de a fi cunoscut de Dumnezeu

Domnul Hristos era deja în ultimul an al propovăduirii, respectiv în al treilea an de propovăduire. Propovăduise buna vestire în poporul lui Israel timp de trei ani, de la Botezul din Iordan până la Răstignirea pe Cruce, și acum Domnul Hristos era în Ierihon pe ultimul drum.

Mergea la Ierusalim și le-a spus Sfinților apostoli: „Și luând la Sine pe cei doisprezece, a zis către ei: Iată ne suim la Ierusalim și se vor împlini toate cele scrise prin proroci despre Fiul Omului. Că va fi dat păgânilor și va fi batjocorit și va fi ocărât și scuipat. Și, după ce Îl vor biciui, Îl vor ucide; iar a treia zi va învia. Și ei n-au înțeles nimic din acestea, căci cuvântul acesta era ascuns pentru ei și nu înțelegeau cele spuse."

Așadar, Domnul Hristos era pe ultimul Său drum și era ultima oară când trecea prin Ierihon. Dar după trei ani de propovăduire iată că toți știau de Iisus și știa și acest Zaheu. Și timp de trei ani ceea ce auzise el despre Iisus a început să lucreze înlăuntrul lui. Și a lucrat înlăuntrul lui dorința acestei întâlniri.

„Și alergând el înainte, s-a suit într-un sicomor, ca să-L vadă, căci pe acolo avea să treacă. Și când a sosit la locul acela, Iisus, privind în sus, a zis către el: Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân."

Domnul Hristos și Zaheu nu se cunoșteau, nu făcuseră cunoștință înainte, pentru că altfel Zaheu n-ar fi avut dorința de a-L vedea pe Iisus. Deci ei nu se știau, dar Domnul Hristos îl știa pe Zaheu, știa care este frământarea din sufletul lui și, când a ajuns la locul acela, i-a vorbit și i-a spus pe nume. Și aceasta este prima minune din Evanghelia care s-a citit astăzi: faptul că Domnul Hristos îl știa pe Zaheu. Acum noi înțelegem de ce îl știa, pentru că Dumnezeu știe inimile tuturor oamenilor.

Și iată că din toată acea mulțime care Îl împresura, Domnul Hristos alege să intre în casa lui Zaheu și îl îndeamnă să se coboare în grabă: ***„Coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân. Și a coborât degrabă și L-a primit, bucurându-se. Și văzând, toți murmurau, zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos."***

Oamenii care nu vedeau ce este în inima celuilalt făceau aprecieri, făceau judecăți în baza a ceea ce vedeau ei din exterior: un om păcătos, un om trădător de neam, un om care trăise fără scrupule, un om care se îmbogățise asuprindu-i pe ceilalți.

„Iar Zaheu, stând, a zis către Domnul: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit. Și a zis către el Iisus: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci și acesta este fiu al lui Avraam. Căci Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut."

Prin urmare, Dumnezeu nu se bazează pe întâlniri întâmplătoare, ci Domnul Iisus Hristos îl caută pe cel pierdut ca să-l mântuiască, așa cum l-a căutat și pe Zaheu. Și Zaheu a simțit această căutare de când Domnul Hristos i s-a adresat pe nume. Zaheu a avut revelația de a fi cunoscut de Dumnezeu. El n-ar fi avut curajul să îndrăznească măcar să gândească că Dumnezeu poate să-l bage și pe el în seamă. Se știa păcătos, se știa poate unul dintre cei mai mari păcătoși și nu îndrăznea să creadă că pentru el mai este mântuire, sau că lui Dumnezeu îi mai pasă de el, sau că mai ține cont de el. Se credea uitat și părăsit de Dumnezeu și aceasta a fost marea lui revelație - să vadă că Dumnezeu a venit și l-a căutat pe el.

Când te întâlnești cu Dumnezeu descoperi că ești iubit

Mântuirea a venit din intrarea lui Hristos în casa lui Zaheu. Dar înainte de a intra în casa lui Zaheu a intrat în sufletul lui Zaheu, în casa sufletului său. Și această primire a lui Hristos în casa sufletului este mântuirea. ***Mântuirea nu este o stare pe care ți-o dobândești prin fapte bune, ci este o relație. Nu îți dobândești mântuirea prin exerciții ascetice sau prin faptele bune pe care le faci, ci din întâlnirea cu Hristos. Primirea lui Hristos în casa sufletului este mântuirea. Deci relația cu Hristos este mântuirea.***

Ce descoperi când te întâlnești cu Hristos? Când te întâlnești cu Hristos, când te întâlnești cu Dumnezeu descoperi că ești iubit. Aceasta a văzut Zaheu și nu-i venea să creadă. Aceasta era marea revelație - că este iubit de Dumnezeu. Și această iubire este cea care ne mântuiește. Simțirea iubirii este cea care ne mântuiește și simțirea iubirii este cea care ne înviază. Iubirea lui Dumnezeu are această putere de

a învia. Prin iubire i-a înviat Dumnezeu pe Lazăr, pe fiica lui Iair, pe fiul văduvei din Nain. Iubirea lui Dumnezeu, energia iubirii lui Dumnezeu este, de fapt, această putere care înviază din morți. Fără iubire suntem morți. Iubirea este viața noastră, a fiecăruia dintre noi.

Domnul Hristos a dat apostolilor Săi această poruncă, zicând: „Poruncă nouă dau vouă: Să vă iubiți unul pe altul.” Și a zis Domnul Hristos: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți.” A zis Domnul Hristos să iubești și pe vrăjmașul tău. De fapt, Domnul Hristos ne dă porunca raiului, de a trăi în Rai, pentru că omul este făcut pentru iubire, omul a fost făcut pentru iubire încă din Rai. Când l-a făcut Dumnezeu pe Adam în Rai, a zis după aceea: să-i facem lui Adam ajutor. Și a făcut-o și pe Eva din coasta lui Adam. Ajutor pentru ce? Pentru a săpa grădina Raiului? Nu. Ajutorul era ca să îi fie ușor lui Adam să se exerseze în iubire, pentru că omul este făcut pentru iubire și iubirea este starea de Rai.

Și Raiul, și împărăția lui Dumnezeu, și mântuirea nu sunt o stare, ci vin din relație, din relația cu Dumnezeu, din relația cu omul. Și atunci, iadul este incapacitatea omului de a iubi și lipsa iubirii. Faptul de a nu te simți iubit - acesta este iadul. Și atunci când omul se exersează în iubire, chiar și față de vrăjmași, acesta trăiește starea de Rai și devine un Rai pentru cei din jurul lui.

Cum putem să ne întâlnim cu Hristos?

Zaheu a avut această șansă de a se întâlni cu Hristos. Dar această întâlnire nu a fost doar o întâlnire fizică, pentru că mulți s-au întâlnit fizic cu Hristos și nu le-a fost de folos. Mulți chiar Îl judecau, mulți chiar Îl ocărau, Îl osândeau pe Hristos. Zaheu s-a întâlnit, în primul rând, lăuntric cu Hristos.

Ne întrebăm cum putem noi să ne întâlnim cu Hristos? Dacă întâlnirea cu Hristos este mântuirea, dacă întâlnirea cu Hristos este Raiul, noi cum putem să ajungem să-L întâlnim pe Hristos, cum putem să-L primim pe Hristos în casa sufletului nostru ca să ajungem la mântuire?

Atunci când Zaheu L-a găsit pe Hristos s-a simțit împlinit, nu mai avea nevoie de averea lui pe care se ostenise o viață întreagă să o dobândească, deoarece credea că prin avere va fi împlinit. Credea că va putea dobândi cinste de la oameni cu forța, că îi va face pe oameni să-l cinstească cu forța, în virtutea poziției politice sau sociale pe care o avea. Și, totuși, n-a ajuns la aceasta pentru că oamenii nu-l iubeau, și Zaheu era singur, și oamenii nu-i făceau loc între ei. Și, atunci când L-a întâlnit pe Hristos, Zaheu s-a mântuit pentru că a ajuns la acea schimbare a minții,

acea schimbare totală a concepției de viață. Și dacă până atunci era în conflict cu semenii săi, când a ajuns la revelație și-a schimbat atitudinea și față de aproapele, adică a început, dintr-odată - el, cel acaparator, el, cel prigonitor- să fie milostiv, să zică: jumătate din averea mea o împart săracilor și, dacă am nedreptățit pe cineva cu orice, îi întorc împătrit. Nu mai avea nevoie de bani din moment ce Îl avea pe Hristos. Din moment ce a descoperit că este iubit, nu mai avea nevoie de nimic din lumea aceasta, pentru că își găsise, în sfârșit, împlinirea pe care o căutase prin bani, prin poziție socială și n-o câștigase.

Noi Îl găsim pe Hristos în poruncile Lui. Zice Domnul Hristos în Evanghelia de la Ioan: „Cine Mă iubește pe Mine împlinește poruncile Mele.” ***Și spune Sfântul Marcu Ascetul că Hristos este ascuns în poruncile Sale.*** Ce trebuie noi să știm este că marii Părinți ai Bisericii, marii cuvioși care s-au angajat în viața duhovnicească nu și-au propus să facă performanțe ascetice, nu și-au propus să postească ca să ajungă să fie făcători de minuni, să dobândească puteri supranaturale, să fie ei mai mari decât ceilalți oameni. Ei Îl căutau pe Hristos ascuns în poruncile Sale. Se angajau în asceză pentru că în spatele ascezei era Hristos, ascuns în poruncile Sale, și împlinirea poruncilor îi aducea la acea relație, la acea comuniune cu Hristos. Și atunci nu mai aveau măsură în împlinirea poruncilor.

Îl găsim pe Hristos pe crucea vieții noastre

Pe Cruce, așa cum vedem în icoane Crucea, stă Domnul Hristos, odihnindu-Se. Se văd piroanele și urma suliței în coasta Lui, dar nu este reprezentat Domnul Hristos pe Cruce, în iconografia ortodoxă, ca un om schingiuit, așa cum Îl vedem reprezentat în iconografia apuseană catolică, pentru că, de fapt, alta este ceea ce icoana Crucii vrea să ne arate. Crucea este locul în care-L găsim pe Hristos. Și atunci, purtându-ne crucea vieții, asumându-ne crucea vieții, noi Îl găsim pe Hristos pe crucea vieții noastre. Angajându-ne și noi în purtarea crucii, dintr-odată nu mai vedem greutatea ei, pentru că vedem ce este dincolo de ea. Vedem că prin crucea vieții, prin crucea ostenelilor vieții noi ne întâlnim cu Hristos, ne întâlnim cu iubirea lui Hristos, și atunci această cruce este mult mai ușor de purtat. Doar când nu vedem ceea ce este dincolo de cruce, doar atunci crucea poate să ni se pară grea, pentru că nu-L căutăm pe Hristos.

A împlini poruncile fără a-L căuta pe Hristos te poate plasa într-un spațiu al religiozității fără Dumnezeu - să împlinești niște precepte religioase, dar să nu fii cu adevărat într-o relație cu Hristos. Or, doar această relație cu Hristos este cea care trebuie să ne intereseze pe noi. Trebuie să-L căutăm pe Hristos în crucea

vieții, Hristos este Cel pe care trebuie să-L căutăm în asceză, în post, relația cu Hristos este cea pe care trebuie să o lucrăm prin rugăciune. Pe Hristos Îl găsim în Sfintele Taine, Hristos este Cel pe care-L primim în Sfânta Împărtășanie, cum se zice în acatist: „să se amestece în trupul meu mireasma Trupului Tău, Cel de viață făcător". Asta se întâmplă când noi primim Sfânta Împărtășanie: se amestecă în trupul nostru mireasma Trupului lui Hristos, Cel de viață făcător. Hristos este Cel pe care trebuie să-L căutăm în creație, Hristos este Cel pe care trebuie să-L căutăm în aproapele, în cel de lângă noi. Deci în toate și prin toate trebuie să-L căutăm pe Hristos, pentru ca, așa cum spune Sfântul apostol Pavel, „prin toate să Se vadă Dumnezeu".

(Părintele Pantelimon Șușnea - Fragment din predica la duminica lui Zaheu, 26 ianuarie 2014)

"Coruptul" Zaheu, "etichetele" oamenilor şi alegerea expunerii la batjocura lumii de dragul lui Iisus. "Dumnezeu, când noi decidem să ne schimbăm viaţa în mod radical, nu cu jumătăţi de măsură, vine în casa noastră, vine în inima noastră şi stă aproape de noi. Dumnezeu nu gândeşte ca noi!"

Pr. Adrian Cazacu: Duminica lui Zaheu, vameșul sau cum să te faci de râs cu folos

Zaheu nu este oricine. Este mai marele vameșilor din Ierihon, unul dintre cele mai vechi orașe ale lumii. Despre vameși nu se puteau spune lucruri bune: percepeau impozite și taxe pentru administrația romană, erau oameni „fără mamă și fără tată", pentru care banul era mai important ca omenia, nu se dădeau în lături de la abuzuri și de la furturi. Ei bine, Zaheu era mai marele acestor oameni, urâți și temuți de toată lumea.

În contradicție cu poziția lui socială, Zaheu era mic de statură, fapt ce îi aducea, fără îndoială, multe neplăceri. Oamenii nu-i spuneau în față, dar pe la spate râdeau pe înfundate și făceau glume pe seama lui. Toate acestea până într-o zi.

Este anunțată venirea lui Iisus în Ierihon și lumea se îmbulzește să-l întâmpine, să-l vadă, să-l atingă. Se știu despre el tot felul de lucruri: că este învățător, că este profet, că este om al lui Dumnezeu și mai ales că este făcător de minuni. Acestea din urmă îi atrag mai cu seamă. Zaheu este și el curios, vrea să-l vadă pe acest om,

să-l asculte și, eventual, să fie martorul unei minuni. Până aici nimic special, numai că el este mic de statură și, în îmbulzeală, nu prea are cum să ajungă în rândurile din față, indiferent ce-ar face și indiferent cine ar fi. Așa că alege o soluție extremă. Se va urca în sicomorul de la marginea drumului pe unde avea să treacă Iisus. Vă puteți închipui ridicolul aparent al situației. Mai marele vameșilor, cel de care se temeau toți, țopăie și se căznește să se urce în copac, ca să-l vadă de ineditul vizitator. Câți vor fi râs de el, câte glume se vor fi spus, câți îl vor fi luat peste picior nu vom ști niciodată, nici nu contează. Cert este că omul acesta a ales soluția extremă a umilirii propriei persoane, ca să-l vadă pe Iisus. Nimic mai mult, doar să-l vadă.

Urmarea Evangheliei este de o simplitate teribilă. Zaheu îl vede pe Iisus și Iisus îl vede pe Zaheu. Mai mult decât atât, îl strigă pe nume, de față cu toți ceilalți. Numai că, spre deosebire de aceștia, nu râde de el, ci îl îndeamnă să meargă degrabă acasă pentru că îl va vizita. Mulțimea s-a scandalizat, poate că mulți vor fi comentat despre preferințele acestui profet care se dă și el tot cu cei bogați, însă Iisus tace. Cel puțin așa ne indică Evanghelia. Iisus nu a spus nimic mulțimii.

Nu ni se spune nimic nici despre pregătirile lui Zaheu, nici despre bucuria sa. Trezit cu toată mulțimea la ușă, vameșul nu știe ce să facă. Mulți îl acuză, alții îl acuză și pe Iisus că a venit să „găzduiască la om păcătos”. Și atunci Zaheu reacționează: îi anunță că își va împărți averea săracilor și că va despăgubi împătrit pe toți cei pe care i-a nedreptățit. De această dată nimeni nu mai are ce să spună, astfel că Iisus poate concluziona: „astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci și acesta este fiu al lui Avraam”. Nu vorbește nimic despre darul generos, nici despre angajamentul de a face despăgubiri substanțiale, ci pur și simplu spune că Zaheu și casa lui, familia lui au dreptul la mântuire, ca unii ce sunt „fii ai lui Avraam”, altfel spus, credincioși și nu necredincioși.

Sunt două aspecte esențiale ce trebuie punctate în aceste câteva cuvinte:

⇒ *mai întâi, Zaheu dobândește mântuirea nu pentru darurile pe care le face, ci pentru smerenia sa, pentru faptul că a preferat să fie batjocorit de ceilalți, numai să-l vadă pe Iisus; într-adevăr, trebuie multă tărie să alegi o astfel de cale, mai ales atunci când te afli într-o poziție socială atât de înaltă. Nu funcția l-a ridicat pe Zaheu, ci smerenia și ramurile* unui sicomor.

⇒ *În al doilea rând, numai Dumnezeu este cel ce poate hotărât asupra vieții unui om, dacă este păcătos sau credincios. Măsura omului nu este aceeași cu măsura dreptății și iubirii Dumnezeiești și acolo unde omul scuipă, Hristos sărută, acolo unde omul dă cu pietre, Hristos mângâie, acolo unde omul condamnă, Hristos izbăvește.*

Mântuirea nu se cumpără, ci se dobândește cu smerenie, cu părere de rău și cu încercarea de a repara tot răul făcut.

Finalul Evangheliei nu lasă loc de interpretări. Pentru a pune capăt vociferărilor mulțimii, Iisus adaugă: „Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut”. Nu doar Zaheu a căutat, ci și Iisus a venit să caute și l-a ales pe el, pe mai marele vameșilor, cel mai pierdut dintre toți locuitorii Ierihonului. L-a aflat, l-a tratat cu dragoste și l-a vindecat.

***

Episcopia Hușilor: PS Ignatie: „Noi îi etichetăm pe cei din jur în funcţie de frustrările ce ne locuiesc. Dumnezeu se uită la inima omului!”

[…]

„Vameşul era tipologia omului corupt, a celui care cere întotdeauna mai mult decât este stabilit, pune mâna în buzunarul omului şi se îmbogăţeşte pe nedrept. Hristos are o întâlnire cu un asemenea om corupt, un om reprobabil din punct de vedere moral, chiar dacă din punct de vedere social, ca vizibilitate socială, vameşii ocupau un loc de frunte, fiind respectaţi de toţi, dar nu iubiţi.

Hristos se întâlneşte cu un astfel de om şi îi schimbă radical viaţa. Judecata noastră diferă atât de mult de judecata lui Dumnezeu! Noi avem tendinţa de a-l menţine pe semenul nostru, cel puţin din punct de vedere mental, acolo unde credem noi că ar trebui să stea. Dacă ni se spune despre cineva că este păcătos, sau că este un om în care nu poti avea încredere, noi vom rămâne la acea percepţie despre el, chiar dacă, într-un anume moment al vieţii, el se poate schimba.”

[…]

„Dumnezeu, când noi decidem să ne schimbăm viaţa în mod radical, nu cu jumătăţi de măsură, vine în casa noastră, vine în inima noastră şi stă aproape de noi. Dumnezeu nu gândeşte ca noi!

Urcarea lui Zaheu în copăcel, pentru a-L vedea pe Dumnezeu nu înseamnă altceva din punct de vedere duhovnicesc, decât că el a decis să se smulgă din marasmul şi mocirla păcatului, să se ridice deasupra pentru a-L putea vedea pe Domnul. Când Hristos a intrat în casa lui Zaheu, a început spovedania acestuia şi cu ea, schimbarea.”

[…]

„Noi îi etichetăm pe cei din jur în funcţie de ceea ce este în sufletul nostru, în funcţie de frustrările ce ne locuiesc. Dumnezeu se uită la inima omului! Suntem foarte necruţători, judecăm foarte aspru! Hristos întotdeauna se bucură de întoarcerea celui păcătos şi stă în preajma lui când acesta decide să se întoarcă. (…)

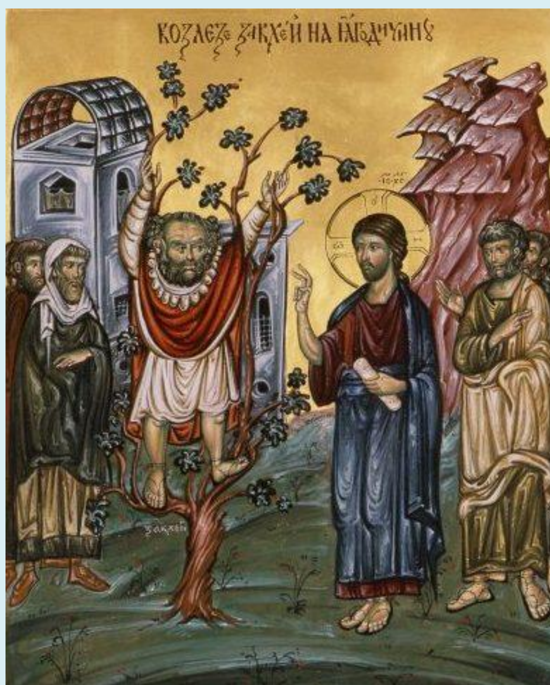
Dumnezeu, când vede că noi ne schimbăm, că luăm această decizie în forul nostru lăuntric, în faţa propriei noastre conştiinţe, vine întotdeauna şi intră în casa inimii noastre şi aduce bucurie. (…)

Întotdeauna, indiferent câte lucruri auzim despre cineva, primul gând al nostru să fie: „Doamne, schimbă-l pe acest om! Fereşte-mă să-l judec, să pun o etichetă pe el!"

Dumnezeu ne-a chemat să ne rugăm pentru cei care duc o viaţă reprobabilă! Să avem fermitate în faţa păcatului dar, în acelaşi timp, dacă eşti un creştin adevărat, te vei ruga pentru el, impulsul tău lăuntric va fi să îi ceri lui Dumnezeu să îl schimbe, să îi dea gând de îndreptare. Îl vei ajuta dacă te vei ruga pentru el! Harul rugăciunii tale va merge în inima acelui om, va lucra!"

[…]

Veacul înşelării, veacul desfrânării. Predica protos. Ioan Buliga despre propaganda educaţiei sexuale şi a sodomiei, înrobirea economică a ţărilor şi a familiilor. Bucuriile pierdute ale copiilor abandonaţi tehnologiei. De unde să începem schimbarea în bine?

Extras din cuvântul protos. Ioan de la Sihăstria Putnei la Duminica a 32-a după Rusalii, 31 ianuarie 2016:

[…] Hristos ne cheamă să ne ridicăm - precum Zaheu s-a ridicat sufleteşte - din starea asta josnică spre care se îndreaptă omenirea, spre o cădere totală, spre un Ierihon, spre o Sodoma şi Gomora. Pentru că ştim că acolo, în Sodoma şi Gomora, se făceau păcate împotriva firii, păcate care astăzi se încearcă să se oficializeze. Şi ştim prea bine, când ambasadorii ţărilor occidentale defilează în fruntea celor care fac păcate împotriva firii în Bucureşti, la manifestaţii, ştim cum se încearcă să se introducă educaţia sexuală în şcoală şi mulţi nu ştiu că, de fapt, asta e o păcăleală, li se spune că vor să-i înveţe să se ferească de păcat, dar, de fapt, este o propagandă a păcatului şi această propagandă se încearcă pe multe căi să intre în casa omului, în sufletul copilului, şi la şcoală vor să facă lucrul ăsta.

Până atunci, să avem grijă, pentru că, iată, copiii au telefoane. Măcar de n-ar avea internet pe telefoane… Și iată şi o altă înşelăciune cu tehnologia asta. La început se spunea că cine vrea, dacă vrei, da, dacă nu, nu, dar astăzi a ajuns o obligaţie că, dacă nu ai, nu poţi să ai serviciu. La fel şi cu internetul, păi cine te obliga la

început? Dar, mai târziu, nu mai este aşa. La fel e şi cu cardul, cine vrea, nu te obligă nimeni. Dar dau reduceri şi tot felul de beneficii, nu mai plăteşti adaos, ai avantaje dacă eşti client, dar toată asta este o înşelăciune, căci ei vor ca toţi oamenii să aibă aşa ceva, fiindcă este înainte-mergător cipului [pecetluirii pe mână sau frunte - n.n.]. Şi oamenii care aleg comoditatea, care se uită la câţiva bănuţi, care, pentru timpul în care nu mai stau la coadă sau pentru plăţile online, intră în înşelăciunea asta.

Trăim într-un veac al înşelării, în care bogaţii care conduc lumea asta se îmbogăţesc în urma războaielor, războaiele au devenit un profit pentru ei, cu industria armamentului; ei se îmbogăţesc de pe urma bolilor, şi bolile au devenit un [mijloc de] profit. Ca să nu mai spun de industria neagră a pornografiei care aduce mari venituri în SUA sau în alte locuri, lucruri pe care ei le distribuie în toată lumea.

Şi, de fapt, aceşti oameni spun că ne vor binele și ne ajută pe noi şi ne împrumută, ca să fim şi noi democraţi şi civilizaţi. Însă ştiţi cum e cu împrumutul ăsta? Vă dau un exemplu. Dacă cineva vrea să vândă o vacă şi dvs vreţi să o cumpăraţi, vrea să o dea cu 1000 de euro, îi spuneţi: “N-am banii ăştia.” - mai evident e exemplul dacă vaca ar fi deja tăiată şi s-ar strica carnea - dânsul zice: “Nu ai bani să cumperi? Te împrumut eu, îţi dau 1000 de euro.” Şi el îşi vinde marfa şi după aia zice: “Îmi dai 1300 înapoi!“. Deci el îşi vinde marfa şi îşi recuperează şi banii, dar cu adaos. Aşa sunt cei care “ne vor binele”, banii se întorc la ei; industria noastră e la pământ, noi tot de la ei cumpărăm. Omul se duce la supermarket, iar majoritatea sunt din străinătate, banii se întorc la ei. Lucrul ăsta nu poate duce decât la colaps: împrumuţi, dai banii înapoi, le cumperi marfa lor şi le dai şi cu dobândă. Şi cine ne salvează? Doar săraca agricultură.

Şi mai e ceva: pe lângă faptul că tu-i cumperi vaca, îi dai banii înapoi şi cu dobândă, dânsul vrea să-ţi facă şi ordine în casă. Și tot timpul controale, îţi vine în casă să vadă ce ai prin frigider, cum îţi conduci familia, cum îţi educi copiii… Asta este civilizaţia spre care noi ne îndreptăm.

Şi spuneam că tot agricultura ne salvează, cu toate că şi ea a fost distrusă, irigaţiile au fost distruse toate şi Dumnezeu ne mai dă puţină ploaie, cât timp o să merităm. Bine, că nu merităm, dar cred că îşi face milă de copiii ăştia de animalele noastre, îşi face milă şi agricultura a mai scos economia.

Noi puteam să fim o ţară prosperă şi aveam mult de câştigat dacă eram independenți şi stăpâni pe ţara noastră şi pe credinţa noastră. Vedeţi, noi când ieşim cu Sfintele Daruri spunem: Pentru cei care au apărat ţara şi credinţa. Deci, în

momentul în care eşti stăpân în ţara ta, atunci poţi să faci legea în şcoli, nu poate nimeni să-ţi impună educaţia sexuală sau protecţia copilului să-ţi ia copiii de acasă sau altceva.

Hristos ne cheamă să ne ridicăm mai sus decât suntem şi iată acum câtă desfrânare este în lume. Toată ziua se aud despărţiri. Femeia îşi părăseşte bărbatul că a găsit pe altul mai cu bani, pe altul care-i oferă altceva; se mai întâmplă şi invers, nu putem da vina pe femeie, că ele nu păcătuiesc singure, ci tot cu bărbaţii. Şi iată că omul în loc să se închine lui Dumnezeu, se închină la un zeu al banului, al bunăstării, al desfrânării, şi atunci nu ne putem schimba, cugetele noastre sunt murdare.

Hristos ne spune: Lasă tot şi urmează-Mi. Dar ce se întâmplă? Omul se întristează. Aşa s-a întristat şi bogatul când i-a spus Hristos: Dă totul la săraci şi vino şi urmează-Mi. S-a întristat. Aşa şi omul, nu poate să lase lumea asta şi să-L urmeze, pentru că e învăţat cu televizorul cu păcatul, cu băutura, de acolo îşi ia dopamina, hormonul fericirii, acea înşelare de care se bucură puţin. Şi spune Dumnezeu: În noaptea asta voi lua sufletul tău. Ce înseamnă noaptea asta? În răutatea în care trăieşti, în desfrânarea în care trăieşti o să-ţi pierzi sufletul. Omul nu se gândeşte, dar fiecare zi poate să fie ultima. Tu ai ajutat săracii, ai dat, ai făcut fapte bune? Ţi-ai răscumpărat păcatele? Gândurile tale desfrânate, ce facem cu ele?

În viaţa Sfântului Ioan milostivul, patriarhul Alexandriei, se spune că a poruncit să i se sape un mormânt doar pe jumătate şi să i se lase aşa. Şi la fiecare sărbătoare când avea praznic, protocol, invitaţi de seamă, a poruncit slugilor să vină să-i spună: “Stăpâne, porunceşte să-ţi terminăm mormântul, că fiecare zi poate să fie ultima.” Moartea vine ca un fur. Când toată lumea se veseleşte, să ne gândim, totuşi, că clipele acelea pot să fie ultimele. Iată câtă înţelepciune aveau sfinţii şi aducerea de moarte nu ne întristează, pentru că aceea este întâlnirea cu Hristos, Viaţa cea adevărată. Doar să ne pregătim. În fiecare moment să fim atenţi. [Evanghelia] spune că pentru fiecare cuvânt vom da seama, tot ce facem, faptele noastre. Suntem chemaţi la o viaţă mai curată şi toată generaţia care urmează, copiii pe care dvs. îi educaţi, pe care şi noi încercăm să-i ajutăm, să-i ducem pe un drum către Hristos, un drum mai bun.

În viaţa Sfântului Neagoe Basarab, voievodul Ţării Românești, se spune că el îşi trimitea copiii să trăiască împreună cu familii nevoiaşe. L-a trimis pe unul din copiii lui să trăiască la o familie cu foarte mulţi copii ca să vadă ce înseamnă să trăieşti în osteneală, pentru că, de fapt, osteneala aduce bucurie.

Mai era o pildă: era un om înstărit care putea să ia copiilor tot ce voiau - cum şi noi greşim şi dăm totul de-a gata, telefoane, maşină, casă; el nu mai învaţă să aprecieze, nu mai ştie, nu-l învăţăm bucuria ostenelii - şi bogatul şi-a pus fiul să se ducă într-un loc pustiu, unde avea pământ, să facă gard. Şi tot săpa şi punea butuci pe acolo, făcea gard. Şi la un moment dat a ajuns la o bucurie din osteneala asta. Iată bucuria la care noi trebuie să îi ducem pe copiii noştri: să înveţe să se bucure pentru ceea ce fac, pentru un lucru bun pe care ei îl fac, să ţină ordine în casă, să pună lucrurile la locul lor, să se bucure de cum creşte o plantă, de roadele unui copac pe care ei l-au îngrijit. Deci bucuria ostenelii şi simplitatea. Vedeţi, noi ne-am depărtat de simplitatea asta.

Mai demult, în familii, în general mama stătea acasă şi, de obicei, soţul muncea. Dar cum s-a ajuns acum? Şi femeile şi bărbaţii trebuie să muncească, că nu mai facem faţă la cheltuieli. Şi lucrul ăsta e foarte trist; nu era aşa. Mai demult, femeia, dacă stătea acasă, putea să aibă grijă de copii. Acum nici copii nu mai vrea să facă, căci e serviciul, sunt alte obligaţii. Şi tot amână din fel de fel de cauze şi ajunge să aibă doar un copil sau doi. Erau multe beneficii: stăteai în mijlocul copiilor, acasă; poţi să ţii nişte animale, căci, dacă nu-i nici mama acasă, cine ţine? Bunicii? Dar ei n-or să mai fie. Deci ai nişte animale, o grădină din care mănânci nişte alimente sănătoase, le dai copiilor, nu totul cumpărat, plastic sau cu hormoni. Şi bărbatul aducea venitul acela, ajungea, era mai puţin, dar era mai simplu, aşa trăiau.

Acum nu se mai poate pentru că a apărut o explozie a epocii consumiste, trebuie să le cumperi copiilor de toate, că aşa îţi cere la şcoală, să ai telefoane, tablete, internet, foarte scumpe. Dar trebuie să le cumpărăm şi atunci trebuie să lucreze şi mama şi tata. Şi atunci vedeţi încotro merge societatea noastră? Nici copii nu mai vrem să mai facem, ne ferim de copii, supărăm pe Dumnezeu, trăim, de fapt, în desfrânare, nu mai stăm în mijlocul copiilor, ei simt lucrul ăsta şi or să ajungă ca pe viitor să sufere sufleteşte foarte mult. Nici mâncare sănătoasă nu le mai putem da, că noi muncim. Şi atunci iată că societatea noastră se degradează. Nici sănătos nu mai poate fi copilul aşa, nici educat, este, de fapt, lăsat în voia tehnologiei: a televizorului, a internetului.

Hristos ne cheamă să ne schimbăm în bine şi ştim că nu ne putem schimba în bine atâta timp cât osândim pe altcineva. La fel cum fariseii aveau cugete viclene şi osândeau pe alţii, la fel nici noi nu ne putem schimba atâta timp cât osândim pe alţii.

Ştim că Adam a dat vina pe Eva, Eva a dat vina pe şarpe, aşa se întâmplă şi cu noi: dăm vina pe cei din jurul nostru, dăm vina pe diavol dacă se întâmplă ca noi să

cădem în păcat sau pe Dumnezeu că ne-a făcut aşa slabi, că nu rezistăm. Când ne apucăm de alcool sau de ţigări iarăşi dăm vina pe altcineva, pe altă situaţie şi tot aşa nu ne schimbăm niciodată. De asta nu s-au schimbat fariseii şi de asta nu ne schimbăm nici noi.

Hristos ne cheamă să avem, de fapt, smerenie, să vedem vina la noi, indiferent ce s-a întâmplat în situaţia respectivă. Să înţelegem partea noastră de vină: "Da, asta am greşit. Chiar dacă celălalt îmi face rău, şi eu sunt de vină. Înaintea lui Dumnezeu sunt o cârpă lepădată. Să mă străduiesc să fiu mai bun." În momentul în care avem smerenie, atunci ne schimbăm. Şi, de fapt, la asta ne cheamă Dumnezeu, să revenim la întâia demnitate a omului, să trăiască fără păcat, cum era în Rai şi, mai mult decât atât, să ajungă să trăiască în Împărăţia lui Dumnezeu. Să învăţăm să trăim frumos, să învăţăm să trăim cu Hristos. Amin.

Nevoia de a fi căutat şi iubit de Dumnezeu şi dorul după întâlnirea cu Hristos.. PS Benedict: “Când mai este omul dispus să dea atât de mult? Când se simte iubit foarte tare. Şi când cineva simte dragostea nu mai are nevoie de nimic”

Cuvântul de învățătură al Preasfințitului părinte Benedict Bistrițeanul, episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, rostit în Duminica a 32-a după Rusalii (a lui Zaheu vameșul), 31 ianuarie 2021, la Biserica „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului” din Fundătura, Protopopiatul Gherla.

Evanghelia pe care tocmai am ascultat-o lecturându-se la Sfânta Liturghie ne este cunoscută şi descrie o întâlnire minunată pe care o are un personaj aproape neimportant, contemporan cu Domnul Hristos, întâlnire în oraşul său în momentul în care Domnul trecea prin Ierihon. Este vorba de vameşul Zaheu. Unii dintre dumneavoastră aţi şi fost în Ţara Sfântă şi vă aduceţi aminte că acolo este o biserică, în Ierihon, iar în curtea bisericii există un pom care potrivit tradiţiei este cel în care Zaheu s-a urcat ca să-L vadă pe Domnul.

Această întâlnire minunată pe care o are Zaheu cu Domnul aş zice că este încadrată printr-un cuvânt care se regăseşte şi la începutul relatării şi se găseşte şi la sfârşit. Şi cred că acest cuvânt este şi cheia de lectură a întregului eveniment.

Evanghelia s-a terminat cam aşa: Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut. Şi acest cuvânt la care mă refer este „a căuta”. Hristos a venit să îl caute pe cel pierdut.

Ce înţelegem noi în general prin aceste cuvânt în viaţa noastră: Când ne caută cineva? Sau ce simţăminte avem atunci când ne caută cineva? Că suntem preţuiţi, că se gândeşte cineva cu drag la noi şi că, până la urmă, suntem iubiţi.

Din nefericire, se şi întâmplă mai ales când ajungem la o anumită vârstă, ieşim din câmpul de muncă şi anii se adună şi chiar există acest reproş din partea unora zicând: nu mă mai căutaţi, nu mai veniţi la mine sau, oricum, veniţi foarte rar. Simţământul pe care îl trăieşte cineva în acel moment este că, poate, uşor-uşor, nu mai este la fel de preţuit, nu mai este la fel de iubit aşa cum a fost înainte.

În concluzie, a fi căutaţi aduce cu sine simţământul că suntem ceva, suntem cineva pentru alţii, adică avem o importanţă deosebită pentru cineva care vine să ne caute şi în cele din urmă, suntem iubiţi. Conştient sau inconştient, atunci când vrem să fim căutaţi, de fapt noi căutăm să fim iubiţi.

În spatele acestei dorinţe se ascunde speranţa, gândul că este cineva care ţine foarte mult la noi. Şi, în general, în viaţa noastră care se derulează foarte rapid, cred că sunt trei momente în care căutam, ne străduim ca să fim importanţi pentru unii şi pentru alţii, în aşa fel încât să fim căutaţi. A fi căutaţi ne dă sentimentul că avem o personalitate bine închegată, că suntem cineva în lumea în care ne desfăşurăm viaţa. Şi care sunt cele trei situaţii?

Bunăoară, studiem ca să ne dobândim o profesie, o poziţie, o anumită înţelepciune, în aşa fel încât ceilalţi, văzând înţelepciunea noastră, cunoştinţele noastre, prestanţa noastră - să o numim intelectuală, să caute înspre noi - la ceea ce noi spunem. Adică noi să fim [instanţe] la care privesc ceilalţi atunci când trebuie să ia decizii. De fapt, în orice grup social, când e vorba de a lua decizii există unii care au o personalitate mai puternică şi, când e vorba de a lua o decizie finală, mereu se apelează la acele persoane care par să aibă mai multă putere în a transmite ceva. Este această dorinţă ca ceilalţi să caute înspre noi şi noi să le oferim o opinie, o direcţie.

A doua situaţie: ne dorim să ne strângem o brumă de avere care ne aduce o anumită stare de bine, de confort, dar mai mult decât un confort exterior, ne aduce un confort psihic, pentru că bogăţia presupune indirect şi un fel de atenţionare a celorlalţi înspre noi.

Să fim oneşti, parcă altfel suntem priviţi atunci când avem o stare materială bună şi altfel când avem o stare materială precară. Cei care au o brumă de avere, poate chiar mai mult, de la sine parcă aduc cu ei înşişi o anumită autoritate. Ceilalţi se uită cumva cu teamă la ei, poate şi cu alte sentimente. Şi apoi, har Domnului, când

ai o stare materială bună eşti căutat de multă lume, de foarte multă lume pentru că oamenii au nevoie de tine.

Iar a treia situaţie care cumva se leagă şi de prima şi de a doua. Atât o pregătire intelectuală cât şi o brumă de avere aduc cu sine o anumită poziţie socială în ierarhia societăţii. Şi dacă ai o anumită poziţie socială, în orice comunitate te-ai afla, ceilalţi te caută şi caută la tine ca şi cum tu eşti for de decizie.

Ei, toate aceste trei situaţii le întâlnim în viaţa noastră, dar, de fapt, toate aceste trei situaţii ascund în spate o dorinţă a omului care este mult mai validă decât toate laolaltă. Şi această situaţie este dorinţa de a fi iubiţi. Pentru că, atunci când ceilalţi privesc înspre noi avem această siguranţă, chiar dacă e falsă, că suntem cineva. E falsă în sensul în care atunci când îmbătrânim sau nu mai suntem aşa de bogaţi sau când ne pierdem poziţia socială, foarte mulţi dintre cei care ne căutau înainte nu mai vin - şi de aici zic că este falsă această aşteptare. Aşteptarea adevărată este una singură: sentimentul, dorinţa lăuntrică de a ne simţi iubiţi. În spatele acestei căutări se afla această dorinţă de a fi iubiţi.

Şi acum revin la Evanghelie: cine este cel căutat? Zaheu vameşul. Făcând parte din cea mai de jos categorie socială pentru mentalitatea poporului evreu, nu şi în structura Imperiului Roman, care conducea acolo, dar oricum ei erau asimilaţi de popor drept categoria socială cea mai imorală. Când ziceai vameş, ziceai păcătos, fără doar şi poate. Şi de cine este căutat acest vameş, spre surprinderea lui? De Domnul Hristos.

Şi revin la sfârşitul Evangheliei, că am zis aşa că Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel păcătos. Aici e punctul cel mai important, esenţial, din credinţa noastră. Suntem căutaţi de nimeni altul decât de Dumnezeu. Dumnezeu este cel care ne caută. Când L-a trimis pe Fiul Său pe pământ, L-a trimis tocmai ca să îl caute pe om. Şi pe care dintre noi? Pe cel păcătos. Lasă cele 99 de oi, mai mult sau mai puţin în siguranţă, şi o caută pe cea de-a o sută, păcătoasă, amărâtă, care nu mai avea rost de izbândă. Pe ea o caută.

Domnul vine şi ne caută pe noi, dragostea lui Dumnezeu este singura neschimbătoare şi de aceea este singura care îl împlineşte pe om. Noi, oricât am încerca să ne iubim în această lume, suntem tare schimbători. Acum ne promitem dragoste pentru veşnicie… Nu se întâmplă acest lucru mai ales la tinereţe? Băiatul îi promitei fetei şi invers dragoste până la moarte şi în scurtă vreme nu mai e nimic din toată povestea aceasta. Singurul nemincinos când e vorba de dragoste, este Dumne-

zeu. Şi zic încă o dată: nu e puţin lucru să fim căutaţi de Dumnezeu. Când Dumnezeu ne caută, ne dovedeşte că ne iubeşte - Acesta este Dumnezeul nostru.

Şi ce se întâmplă? Dumnezeul nostru vine şi vrea ceva ce era de neimaginat şi pentru Zaheu, dar şi pentru cei care erau în jurul său. Vrea să rămână în casa lui Zaheu. Zaheu se cocoţase într-un sicomor care să Îl vadă pe Domnul, era mic de statură. Singurul lucru care îl avantaja în toată această poveste era poziţia lui în ierarhia duşmanilor, nu a poporului lui Israel. Era mic, nici măcar nimeni nu îl băga în seamă. Doar când îşi exercita funcţiunea, aunci era cineva pentru că era purtător de responsabilităţi administrative şi inspira teamă. Şi Domnul i-a zis: Coboară-te, Zaheu, astăzi trebuie să rămân în casa ta!

Şi apoi se întâmplă un lucru şi mai de neimaginat: Zaheu zice: Doamne, jumătate din averea mea o dau săracilor. Haideţi să facem un exerciţiu de imaginaţie: în ce momente am fi noi capabili să ziceam acest cuvânt: jumătate din averea mea o dau săracilor? E greu de răspuns, dar Scriptura ne oferă două situaţii, cel puţin.

O situaţie a fost în cazul lui Irod, care îşi sărbătorea ziua de naştere - vă aduceţi aminte, Irodiada a dansat frumos şi ce i-a zis Irod după ce a fost aprins de băutură şi de simţămintele desfrânării, văzând-o pe acea făptură dansând lasciv în faţa lui? Cere-mi orice, până la jumătate din împărăţie. Aceasta este prima situaţie. Când omul este în stare să dea atât de uşor jumătate din avuţia lui? Când este cuprins de băutură şi de patimi în general.

Şi, din nefericire, sunt situaţii în care, într-o noapte, cineva care joacă la jocuri de noroc, într-o noapte să îşi piardă întreaga avuţie. Şi zic acum: în general, când este în stare omul să îşi dea jumătate de avuţie? Când este cuprins de patimă - e o situaţie de nedorit, bineînţeles.

Mai este o altă situaţie, o a doua, descrisă de Evanghelia de astăzi. Când mai este omul dispus să dea atât de mult? Când se simte iubit foarte tare. Şi iarăşi fac apel la tinereţe. Când doi oameni se iubesc foarte tare, băiatul e în stare să renunţe la foarte multe din pricina fetei şi invers. Şi îi poate promite: renunţ la tot ce vrei numai să fim împreună. Când omul iubeşte şi, mai ales, când se simte iubit atunci este în stare să renunţe chiar şi la jumătate din avuţia lui.

Ne dovedeşte Evanghelia de astăzi că acest Zaheu s-a simţit tare iubit de Dumnezeu. Când te simţi iubit de Dumezeu celelalte nu mai au prea mare importanţă pentru că ai descoperit esenţialul, oricât ne-am strădui noi în această lume să facem

orice, de fapt un singur lucru căutam: să simţim dragostea. Şi când cineva simte dragostea nu mai are nevoie de nimic.

De ce, bunăoară, unii dintre cei care I-au urmat lui Dumnezeu într-o formă absolută, cei care au părăsit lumea şi s-au dus în pustie, [cum este, de exemplu,] Avva Arsenie cel mare, era la curtea împăratului, avea toate cinstea din lumea aceasta. În momentul în care l-a cercetat Dumnezeu le-a lăsat pe toate şi s-a dus în pustia Egiptului. Poate unii aţi fost în Egipt, aţi văzut cum arată pustia Egiptului, nu se poate compara cu ce avem noi aici în locurile cele mai aride. Acolo nu este nimic, doar câte o oază pe ici pe colo. A lăsat curtea împărătească şi s-a dus în pustie. S-a simţit iubit de Dumnezeu, s-a simţit căutat de Dumnezeu şi atunci nu mai avea nevoie de nimic.

Zaheu s-a simţit căutat de Dumnezeu şi nu a mai avut nevoie de nimic de acum încolo şi a fost dispus să renunţe la jumătate din averea lui, împărţind-o săracilor. E mare lucru să fii căutat de Dumnezeu, pentru că e mare lucru să simţi dragostea lui Dumnezeu care este neschimbătoare, care este egală, nu iubeşte pe unii mai mult decât pe alţii, cum facem noi. Noi iubim pe cei care ne fac binele, bineînţeles, mai mult decât pe cei care ne fac rău. Dumnezeu nu face aşa, Dumnezeu răsare soarele şi peste cei păcătoşi, şi peste cei drepţi la fel, la fel cum un părinte bun nu face diferenţă între copiii săi atunci când îi are, nu îl iubeşte mai mult pe cel cuminte decât pe celălalt, pentru că este părinte, părintele nu se dezminte, nu iubeşte diferit. E mare lucru să te simţi iubit de Dumnezeu, cum s-a simţit Zaheu în Evanghelia de astăzi!

Şi mă întorc acum la început pentru că ziceam că această Evanghelie este încadrată de acest verb care se repetă de două ori: a căuta. Se termină cu “Fiul Omului caută pe cel pierdut“, dar şi începe cu o altă căutare. Ce se spune despre Zaheu? Că el caută să vadă cine este Iisus. Nu există rost mai înalt în această lume pentru noi decât să căutăm să vedem cine este Iisus. Orice am face în această lume, dacă nu avem în vedere această întâlnire cu Iisus, facem în zadar, totul se va lua de noi, cum zice Domnul când era vorba de Marta şi Maria. Cele ale Martei, deşi bune, se vor lua de la ea, cele ale Mariei rămân. Dacă în tot ceea ce facem noi căutăm să vedem cine este Iisus, suntem pe drumul bun.

În cazul lui Zaheu este vorba mai mult de o curiozitate decât de o credinţă. Nu ştia el bine cine este Iisus, nu era credincios, precum ceilalţi. Dar a fost curios, şi, pentru că a fost curios, a găsit şi acest mod inedit de a se urca acolo sus în sicomor ca să îl vadă mai bine. Curiozitatea e bună aici, pentru că, până la urmă, se întâlneşte şi cu credinţa care ne vine în inima de la Dumnezeu. Suntem curioşi în

lumea aceasta de foarte multe lucruri, dar este foarte important să fim curioşi de Domnul. Cine este Domnul? Cine este Iisus? Nu doar la nivel general, ci cine este Iisus, prin întâlnirea mea personală cu El.

Să nu ne dorim nimic mai mult în această lume decât să ne întâlnim personal cu Domnul Hristos. Şi după ce ne întâlnim, înţelegem că viaţa noastră de acum s-a împlinit.

Când dreptul Simeon Îl primeşte în braţe pe pruncul Iisus la Întâmpinarea Domnului, pe care o să o prăznuim peste două zile, ce zice? Acum Doamne, poţi să mă eliberezi, nu mai aştept nimic în plus. Acum liberează pe robul tău Stăpâne după cuvântul Tău că văzură ochii mei mântuirea Ta.

Care este mântuirea? Întâlnirea mea cu Domnul, asta este mântuirea. Şi Evanghelia de astăzi ne trasează această şansă. Mai întâi proclamă dorinţa lui Dumnezeu de a veni în întâmpinarea noastră, prin faptul că El ne caută, adică El ne iubeşte mai întâi şi apoi ne arată şi care este drumul, şansa noastră: să fim curioşi să vedem cine este Domnul. Iar dacă vom fi curioşi şi vom face cele în consecinţă, vom beneficia şi noi de o întâlnire minunată, asemeni celei ale lui Zaheu cu Domnul Hristos, nicăieri în altă parte mai mult decât în casa noastră, în familia noastră, în inima noastră, în ţara noastră, în lumea noastră, Amin!

***

Arhim. Dumitru Cobzaru - Duminica a 32-a după Rusalii, Mănăstirea „Mihai Voda” Turda, Cluj (31 ianuarie 2021):

(transcrierea primei părți)

[…] Dacă ar fi să-l întrebăm pe Zaheu vameșul ce stări succesive a avut atunci când și-a dorit să-L întâlnească, L-a întâlnit pe Domnul Hristos, L-a primit în casa lui și s-a pocăit, l-am întreba așa: Vameșule Zahee, ce dor te-a îndemnat să-L cauți pe Domnul Hristos? Ce dor te-a determinat să urci în copac ca să-I întâlnești doar privirea, vameșule Zaheu? Ce bucurie te-a încercat atunci când te-a zărit Domnul Hristos și ți-a grăit: „Coboară-te jos, că astăzi vreau să rămân în casa ta.”? Vameșule Zaheu, ce pocăință adâncă ai trăit atunci când ai îngenuncheat și ai mărturisit: „Doamne, iată, jumătate din averea mea o dau săracilor. Iar dacă am nedreptățit pe cineva, întorc împătrit.”? Vameșule Zaheu, ce mângâiere ai simțit atunci când Domnul Hristos a spus tuturor și ție: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, pentru că și el este fiul lui Avraam.”

Aceste stări, dragii mei, au fost cele care l-au încercat pe vameșul Zaheu și care peste veacuri, iată, ne sunt puse înaintea ochilor noștri duhovnicești pentru ca și noi, la rându-ne, să avem dor după Dumnezeu, să simțim bucuria atunci când ne întâlnim cu El, să ne pocăim adânc, recunoscându-ne păcatele noastre și mângâindu-ne că ne așteaptă mântuirea Lui și Împărăția Lui.

Aceasta este și Sfânta Liturghie. Pentru că Liturghia este prin excelență întâlnire cu Domnul. Iar venirea noastră la Biserică, dragii mei, mai ales la Sfânta Liturghie, înseamnă împlinirea dorului, precum spunea odinioară mitropolitul Bartolomeu.

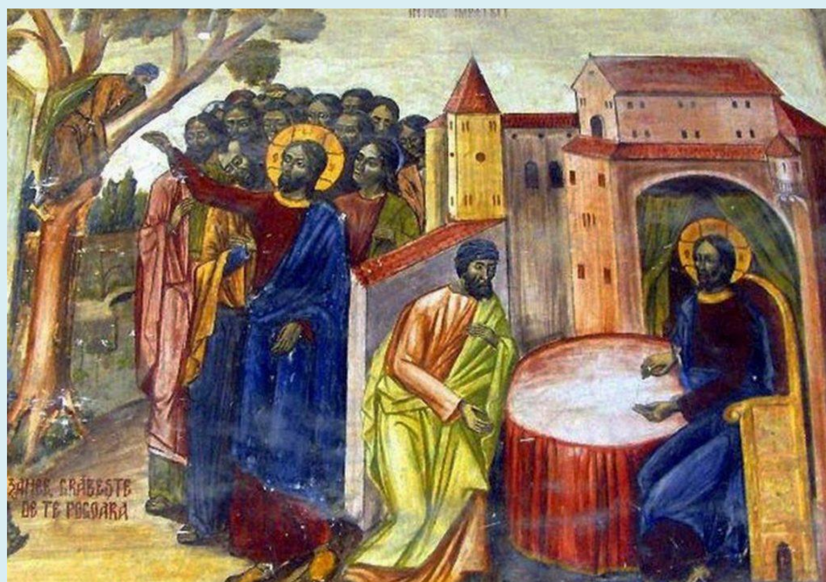
În Liturghie avem această bucurie de a ne întâlni cu El, Trup și Sânge, iată, împărtășindu-ne precum astăzi atât de mulți, chiar din două potire. În Biserică și la Liturghie ne pocăim adânc. Nu ne putem ascunde. Aici nu ne putem ascunde de fața lui Dumnezeu. Și de multe ori privind icoana, ne rușinăm pentru păcatele noastre și făgăduim adesea că nu le mai săvârșim. Și chiar încercăm să ne răscumpărăm prin anumite fapte bune pe care de multe ori le promitem lui Dumnezeu. Și tot aici, în Biserică și la Liturghie, cerem: „Doamne, mântuiește pe cei binecredincioși!”, sau „Mântuiește, Doamne, poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta!”

Așadar, această conștiință trebuie să avem ori de câte ori participăm la Sfânta Liturghie, anume conștiința și simțirea vameșului Zaheu. Atunci când intrăm în biserică, dragii mei, ne urcăm, îndrăznim și ne suim duhovnicește, astfel încât reu-

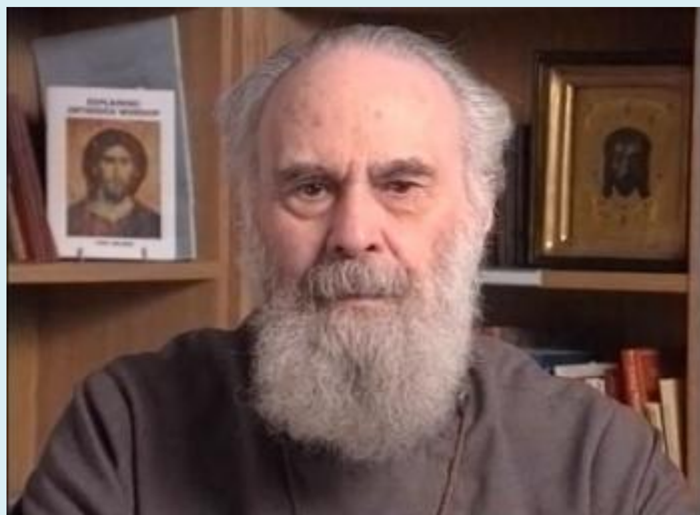
șim, cel puțin cu ochii minții, să-L vedem pe Dumnezeul nostru, pe Domnul nostru Iisus Hristos. În lumea în care trăim noi astăzi, oare, unde mai putem trăim bucuria la adevărata ei intensitate, dacă nu în Biserica slavei, în Biserica Domnului Hristos? Unde să ne pocăim? Să ne lamentăm pe străzi sau în casele noastre?! Dimpotrivă! Să vărsăm lacrima în Biserică, dar să facem asemenea vameșului Zaheu, care nu și-a mai mărturisit păcatele pentru că avea în față lui însăși oglinda vieții. Atunci când L-a privit pe Domnul Hristos, s-a văzut pe sine cât de urât era, cât de păcătos era. Și-a dat seama că nu mai trebuia să-și mărturisească păcatele, nu mai era nevoie, ci doar să-I spună Domnului Hristos cum își răscumpără el păcatele.

Pentru că așa cum știți prea bine și dumneavoastră și cum ne-au anunțat părinții noștri, este bine să plătim atât cât trăim pe pământ. Și dacă vom plăti pentru păcatele noastre în această lume, cu atât mai mult avem nădejdea mântuirii sufletelor noastre și a dobândirii Împărăției Cerurilor. Și unde ne mântuim? Ne spun Sfinții părinți că fără Biserică nu există mântuire. Și mai ales fără Sfânta și dumnezeiasca Liturghie. […]

Iubirea lui Dumnezeu şi curajul lui Zaheu: “Nu te teme de judecata omenească, nu te teme nici de batjocura oamenilor. Nu te teme! Uită de toate, priveşte numai la Hristos!”/ „ Hristos te iubeşte, te cheamă pe nume, nu te uită…”.

Duminica a 32-a după Rusalii (a lui Zaheu) Luca 19, 1-10

Mitropolitul Antonie de Suroj: Predică la Duminica a 32-a după Rusalii (Vameşul Zaheu):

A început cea de-a doua săptămână pregătitoare pentru Post. Astăzi îl pomenim pe Zaheu, vameşul. Numele „Zaheu” înseamnă „dreptate”, „echitate”. Şi cât de nepo-

trivit era numele acesta în contextul vieţii lui. Cu câtă batjocură se gândeau oamenii din vremea aceea că omul acesta ducea un mod de viaţă necuviincios, deşi avea un asemenea nume. Toţi, care au fost umiliţi, nedreptăţiţi, jefuiţi şi strâmtoraţi de Zaheu, probabil că-i pronunţau numele în batjocură. Cum se putea ca un om ca acesta să poarte tocmai un asemenea nume, să fie semnul unor valori mărețe şi sfinte, precum dreptatea şi echitatea, dacă întreaga sa viaţă nu era altceva decât batjocura dreptăţii, dacă întreaga sa viaţă reprezenta slujirea mamonei nedreptăţii?

Dar iată că a sosit clipa când omul acesta, a cărui viaţă a fost atât de nedreaptă şi într-o contradicţie crasă cu numele său şi cu chemarea sa, să ajungă faţă în faţă cu Mântuitorul Hristos. Zaheu a vrut să-L vadă şi nu i-a fost frică să fie batjocorit de oameni. Fiind un om bătrân şi de neam ales şi bogat din punct de vedere pământesc, acela a urcat pe un copac, fiindcă era prea scund. Voia să-L vadă pe Mântuitorul de după capetele celorlalţi. Trecând pe alături, din câte ne spune Evanghelia, Mântuitorul l-a zărit.

Oare El nu i-a văzut şi pe ceilalţi oameni? Bineînţeles că da! Dar Hristos a privit în adâncul acestui om şi a văzut că nu poartă în zadar numele dreptăţii şi numele sfânt al echitaţii. Şi Domnul l-a chemat la Sine. Hristos a crezut în ce avea mai sfânt omul acela, dar care era ascuns undeva. Ascuns în întreaga sa viaţă în negura fărădelegii.

Domnul a intrat în casa lui Zaheu, iar când acela a privit la Mântuitorul său, a văzut în Persoana Sa deplinătatea măreţiei omeneşti, tărie infinită şi milostivire nemărginită, iubire jertfelnică, compătimire şi durere, dar şi dreptate şi corectitudine desăvârşită.

Şi Zaheu s-a topit, iar atâţia ani de viaţă păcătoasă s-au spulberat ca praful în faţa vântului. Înaintea lui Hristos a rămas numai omul autentic, capabil de pocăinţă de a spune că, dacă a nedreptăţit pe cineva cu ceva, e suficient ca omul respectiv să vină şi să-i ceară îndreptarea nedreptăţii, iar el va întoarce împătrit. Dacă a umilit sau a clevetit pe cineva, va răscumpăra fărădelegea pe deplin. Zaheu a crezut în Hristos. Dar a crezut şi în el însuşi, a crezut în măreţia omului, în sfinţenia şi în minunea vocaţiei umane. A simţit că este nepotrivit să mai rămână în starea în care a trăit în toţi anii vieţii sale. Şi, precum ne spune apostolul de astăzi, a vrut să crească la măsura deplinătăţii lui Hristos, să crească până la statutul de om. De aceea, a ajuns un adevărat fiu al lui Avraam prin credinţa sa.

Ce ne împiedică şi pe noi să păşim pe calea aceasta? Duminica trecută ne-a fost prezentat chipul orbului Bartimeu care, din pricina metehnei sale, nu putea să vadă

nici soarele strălucind, nici lumina lunii, nici pe Hristos care trecea pe alături, nici pe aproapele, nici pe sine şi nici calea de dinaintea sa. Dar Hristos i-a deschis ochii la toate. Zaheu este pentru noi modelul omului capabil de a depăşi răul care ne împiedică în calea vieţii.

Da, nici noi nu suntem capabili să vedem lumea în lumina harului lui Hristos, care lucrează în ea în mod împărătesc, să-l vedem pe aproapele şi drumul nostru. Din nefericire, suferim şi de un alt tip de orbire: de slava deşartă şi de frica osândirii omeneşti.

Cu toate că mai zărim câte ceva şi nu suntem cu desăvârşire orbi, nu-L vedem pe Dumnezeu. Vedem numai fețele batjocoritoare şi înfricoşătoare ale oamenilor şi citim pe chipurile lor osândirea şi batjocura, deşi de cele mai multe ori pe faţa lor se citeşte părerea de rău şi durerea pentru faptul că sunt atât de umiliţi şi de nevrednici…

După cum ne învaţă Sfântul Ioan Scărarul, deşi omul făţarnic nu se teme de Dumnezeu, dar se cutremură şi se milogeşte în faţa oamenilor. Nu suntem şi noi asemenea? Cine dintre noi, pentru a ajunge în faţa Mântuitorului nostru Hristos, poate, ca şi Zaheu, să se pună în situaţia de a fi batjocorit? Avem curajul acesta? Cât de rar suntem suficient de curajoşi pentru a înfrunta batjocura şi ponegrirea! Lui Zaheu nu i-a fost frică de aceasta.

Iată ce ne spune din experienţa sa: Nu te teme de judecata omenească, nu te teme nici de batjocura oamenilor. Nu te teme! Nu te lăsa orbit de fețele oamenilor, de mulţimea chipurilor omeneşti, ci priveşte la singurul chip cu adevărat uman: la chipul lui Hristos, Dumnezeul tău, Fratele tău după firea umană şi Mântuitorul tău. Uită de toate, priveşte numai la El şi deschide-I uşa în viaţa, inima şi mintea ta! Deschide-te lui Hristos până la capăt! Deschide-ţi casa, inima şi mintea, dar cu preţ scump. Zaheu nu numai că a depăşit frica în faţa oamenilor, dar a şi făgăduit să-şi îndrepte viaţa, fapt pe care l-a şi făcut.

Iată a doua povaţă a sa: Dacă vrem să fim fii ai lui Avraam, adică fii ai credinţei, să fim dispuşi să ne îndreptăm viaţa, oricât ne-ar costa, precum a făcut Zaheu. Să pătrundem în inima acestui model, precum duminica trecută am reflectat îndelung la chipul orbului Bartimeu.

Săptămâna aceasta să revenim la reflecţia duhovnicească într-un mod nou, plini de curaj şi de bucurie. Pentru ca, deschizându-ni-se ochii minţii, să depăşim orbirea duhovnicească şi să vedem singurul lucru de care avem nevoie, ajungând oameni

liberi. Nu robi ai orbirii noastre, nici ai fricii, nici ai vreunui om care vrea să ne înrobească; nici robi ai bunurilor care ne aparţin, pe care le-am dobândit sau pe care le avem în stăpânire, dar care de fapt ne stăpânesc. Să fim liberi şi să păşim cu un pas înainte spre Împărăţia lui Dumnezeu, spre bucuria deplinătăţii vieţii şi spre deplinătatea măsurii lui Hristos. Amin.

23 ianuarie 1997

(Din: Mitropolitul Antonie de Suroj, Predici la Octoih, Editura Egumeniţa, 2020)

Ziarul Lumina: Colocviu al mântuirii în cetatea istorică Ierihon - Un articol de: Arhim. conf. univ. dr. Teofan Mada - 31 ian, 2021

Textele Sfintei Scripturi din Duminica a 32-a după Rusalii ne cheamă să reorient-tăm parcursul duhovnicesc al vieții noastre. A ne lăsa interpelați și citiți de Logosul vieții ne permite să devenim și noi la rândul nostru „pagini deschise”, transparențe vii ale Cuvântului mântuitor, mărturisitori ai lui Hristos și binevestitori ai noutății Sale milostive. De fapt, Cuvântul lui Dumnezeu aduce mereu noutate, este tainic-necuprins, scapă previziunilor noastre și depășește schemele noastre duplicitare.

Imaginea biblică a întâlnirii Domnului Iisus cu Zaheu (cf. Luca 19, 1-10) redă un dialog al mântuirii, deși relatarea biblică ar părea că ne prezintă întâlnirea dintre Iisus Hristos și Zaheu ca pe un eveniment întâmplător. Dar intrarea Domnului în

Ierihonul biblic și traversarea cetății istorice însoțită de mulțime (cf. Luca 19, 3) nu constituie un fapt „întâmplător" din punctul de vedere al lui Dumnezeu.

Și nici trecerea prin Ierihon nu este întâmplătoare, renumita cetate nimicită în timpurile lui Iosua, conform Scripturii n-ar mai fi trebuit reconstruită (cf. Iosua 6), ci ar fi trebuit să fie „cetatea dată uitării". Însă Domnul Iisus „intră și străbate" Ierihonul (cf. Luca 19, 1). Ierihonul, care se află sub nivelul mării, nu se limitează să ajungă moralmente la nivelul cel mai scăzut, reprezentat de Zaheu. Acesta era mai marele vameșilor care aduna taxele pentru romani. Era „bogat" (v. 2) și este ușor de intuit cum a devenit bogat: exploatându-i pe concetățenii săi. În ochii lor, Zaheu era cel mai rău, unul care nu poate fi mântuit. Însă nu în ochii Domnului, care-l cheamă pe nume, Zaheu, care înseamnă „Dumnezeu își aduce aminte". În cetatea biblică „uitată", Dumnezeul iubirii milostive își amintește de cel mai mare păcătos.

Dumnezeu, Cel care ne vede cel dintâi, Cel care ne iubește cel dintâi, Cel care ne primește cel dintâi

Înainte de toate, Dumnezeul iubirii veșnice își aduce aminte de noi, Dumnezeu nu ne uită, nu ne pierde din vedere în pofida încercărilor care ne pot ține departe de El. Încercări, opreliști și obstacole n-au lipsit în cazul lui Zaheu: statura sa scundă, fizică și morală (văzut ca un păcătos public), dar și rușinea sa, motiv pentru care încerca să-l vadă pe Iisus ascuns printre ramurile sicomorului, probabil să nu fie văzut.

Și apoi criticile externe din viața cetății: din cauza acelei întâlniri „toți murmurau" (v. 7). Doar oare și-n lumea noastră nu este același lucru? Se murmură... complexe, limite, frustrări, victimizări, păcate, rușine, nesinceritate, bârfe și prejudecăți... care ating ADN-ul nostru spiritual. Dar nici un obstacol nu-l face pe Dumnezeu să uite chintesența: omul trebuie iubit, ajutat și mântuit. În persoanele respinse și refuzate, Domnul Iisus vede binecuvântarea de neșters a iubirii Tatălui și de acolo vine milostivirea Sa. Domnul spune fiecăruia, chiar celui mai îndepărtat: „Hristos te iubește, te cheamă pe nume, nu te uită, tu ai un loc în sufletul Lui".

Dar Domnul Iisus, în afară de a-și aduce aminte, de a-l recunoaște și chema pe nume, pe Zaheu, anticipează în preștiința Sa vederea lui Zaheu. Vedem acest lucru în „jocul" privirii cu Zaheu, care „căuta să vadă cine este Iisus" (v. 3). Este foarte interesant că Zaheu nu căuta numai să-L vadă pe Iisus, ci să vadă Cine este Iisus: adică să înțeleagă ce fel de Învățător era, care era trăsătura Sa distinctivă. Și Îl descoperă nu atunci când Îl privește pe Iisus, ci atunci când este privit de El. Pentru

că în timp ce Zaheu căuta să-L vadă, Domnul Iisus îl vede cel dintâi, înainte ca Zaheu să vorbească, Iisus îi vorbește, înainte de a-l invita pe Domnul, El vine în casa sa.

Iată cine este Iisus potrivit acestui colocviu al mântuirii cu Zaheu: Cel care ne vede cel dintâi, Cel care ne iubește cel dintâi, Cel care ne primește cel dintâi. Când descoperim că iubirea dumnezeiască este înaintemergătoare, că ajunge la noi înainte de orice, viața noastră se schimbă.

Rămâi valoros în ochii lui Dumnezeu prin faptul că ești, nu că ai

Să evidențiem un alt aspect important al atitudinii lui Iisus, care ne face să ne simțim acasă. Domnul îi spune lui Zaheu: „Astăzi trebuie să rămân în casa ta” (v. 5). Zaheu, cel care se simțea străin în propriul oraș, se întoarce acum în casa sa ca persoană iubită. Și, iubit de Hristos, Zaheu redescoperă pe semenii săi și spune: „Jumătate din averea mea o dau săracilor și, dacă am nedreptățit pe cineva îi dau înapoi împătrit” (v. 8). Dacă Legea lui Moise cerea să se restituie adăugând o cincime (cf. Lev. 5, 24), Zaheu dă înapoi împătrit: merge mult dincolo de Lege pentru a afla și lucra iubirea. Simțându-se acasă, a deschis ușa pentru aproapele. Dacă tot ceea ce facem nu pornește de la privirea milostivă a lui Iisus Hristos, riscăm să mondenizăm credința, s-o complicăm, s-o umplem cu atâtea garnituri: argumente personale diverse, vederi înguste, opțiuni ideologice, alegeri/decizii partinice. Dar se uită esențialul, simplitatea credinței, cea care vine înainte de toate: întâlnirea vie cu iubirea milostivă a lui Dumnezeu. Dacă nu este centru, dacă nu se află la începutul și sfârșitul fiecărei fapte a noastre, riscăm să-l ținem pe Dumnezeu „în afara casei”, adică în Biserică, adică în casa Tatălui, dar nu cu noi. Dumnezeu vine cu iubirea Sa milostivă.

Să cerem harul Duhului Sfânt de a merge în întâmpinarea fiecăruia ca unui frate și să nu vedem dușmani în nimeni. Și dacă ni s-a făcut răul, să răsplătim cu binele. Și dacă am fost prigoniți, să iertăm.

Ucenicii Domnului Iisus nu sunt robii relelor trecute, ci, iertați de Dumnezeu, făptuiesc ca Zaheu: se gândesc numai la binele pe care-l pot face. Să dăm gratuit, să-i iubim pe săraci și pe cei care nu au ce să ne dea înapoi: vom fi bogați în ochii lui Dumnezeu. Comunitatea noastră nu trebuie să fie locul judecăților și al murmurelor (care pot afecta ADN-ul nostru spiritual), ci ea trebuie să fie spațiul „noi” în care fiecare să se simtă amintit de Domnul Hristos, anticipat de iubirea Sa milostivă și primit acasă.

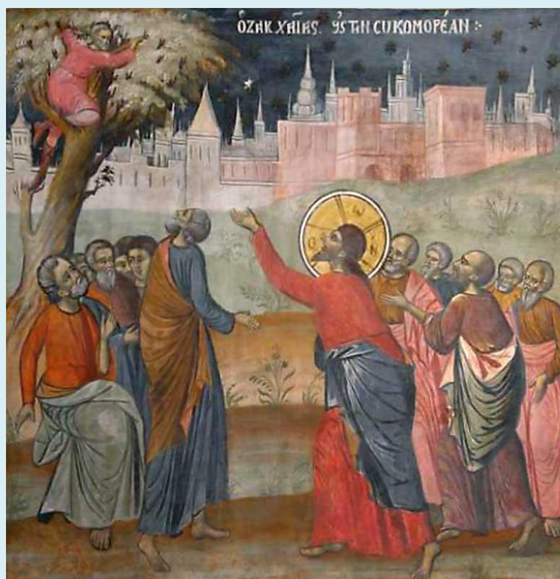
Pentru Domnul Iisus Hristos, ne arată Evanghelia, nimeni nu este inferior și neimportant, distant, nimeni nu este nesemnificativ, ci toți suntem prea iubiți și importanți: tu ești important! Și Dumnezeu se bazează pe tine pentru ceea ce ești, nu pentru ceea ce ai tu. În ochii Săi nu valorează chiar nimic haina pe care o porți sau telefonul mobil pe care-l folosești, nu-L interesează dacă ești la modă, Îl interesezi tu, așa cum ești, așa cum ești. În ochii Săi ai valoare și valoarea ta este inestimabilă.

E timpul pentru a iubi și a fi iubiți

Dumnezeul Evangheliei mereu ne așteaptă cu nădejde, și atunci când ne închidem în tristețile noastre, rumegând încontinuu asupra judecăților, ofenselor primite și asupra trecutului. Dar bolirea de tristețe nu este demnă de statura noastră spirituală! Ba chiar este un virus, această bolire de tristețe, este un virus care infectează ADN-ul nostru și blochează totul, care închide orice ușă, care împiedică repornirea dinamicii vieții.

În schimb, Preasfânta Treime este Dumnezeul nădejdii: crede mereu că ne putem ridica și nu Se resemnează văzându-ne „fără vlagă” și fără bucurie. Este trist să vezi un tânăr fără bucurie. Pentru că suntem mereu fiii Săi iubiți. Ne va face bine ca în fiecare dimineață să spunem în mica noastră rugăciune: „Preasfântă Treime, îți mulțumesc pentru că mă iubești. Eu cred că mă iubești, fă ca prin harul Tău să iubesc viața mea”. Dar nu greșelile sau defectele mele, care trebuie corectate, ci să iubesc viața, care este un mare dar: este timpul pentru a iubi și a fi iubiți.

Pr. Eugen Tănăsescu - Secta politicienilor şi a magnaţilor

Evanghelia din Duminica aceasta ne relatează cazul demnitarului bogat numit Zaheu. Exact în această perioadă s-a desfăşurat forumul economic de la Davos, o întâlnire a elitelor mondiale din economie şi politică. Care e legătura dintre acestea? Simplu: soluţii la criza economico-financiară.

Papa Francisc s-a adresat Forumului Economic Mondial de la Davos, afirmând două chestiuni importante.

- *Prima precizează raportul omului cu bogăţia: ea nu trebuie să conducă umanitatea, ci să o slujească.*
- *A doua vizează distribuţia bogăţiei şi a resurselor.*

Aici, şeful Vaticanului a arătat că nu trebuie tolerată discrepanţa dintre miile de oameni care mor zilnic de foame şi cantităţile enorme de hrană care, de multe ori, sunt pur şi simplu risipite. Drept urmare, el a recomandat găsirea unor decizii, mecanisme şi procese care să conducă la o mai bună distribuţie a averii şi la integrarea celor săraci.

Papa nu spune ceva nou, dar e foarte bine că reaminteşte elitelor câteva chestiuni fundamentale. Noul Testament conţine numeroase locuri în care tratează problema economică.

Dintre acestea, două mi se par relevante acum: cazul Zaheu şi viaţa economică de tip creştin, prezentată în Faptele Apostolilor. Ambele au ca numitor comun comunitarismul/distributismul economic, ca soluţie unică de rezolvare a problemelor economice mondiale.

În fapt, dacă stăm bine să ne gândim, unul din motivele principale ale existenţei săracilor este...existenţa bogaţilor. Adică inegalitatea distribuirii resurselor. Statisticile reflecta aceasta foarte bine: primii 85 de miliardari ai globului, deţin mai multă avere decât jumătate din populaţia lumii. Ar putea candida cu succes la statutul de Zaheu.

Realizând inutilitatea bogăţiei strânse doar pentru sine, Zaheu îşi va jertfi propria sa poziţie socială pentru Dumnezeu: demnitar bogat al comunităţii fiind, nu se sfieşte să se suie într-un copac pentru a-L vedea pe Hristos. Chemat de Acesta, va rosti celebrele cuvinte ce sunt baza rezolvării decalajului crescând dintre bogaţi şi săraci, de care se îngrijorează şi cei de la Davos: „Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor, şi dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc de patru ori". Astfel, el devine apostolul Zaheu, pe care îl cinstim anual la 20 aprilie.

Prin urmare, soluţia e simplă: bogaţii lumi să devină Zahei. Oricum, la ce averi au unii, sunt convins că nu le este utilă şi nu o pot folosi pe toată, chiar de-ar cumpăra toată Terra. Ce să faci cu atâţia bani sau bunuri? Vorba Sfântul Ioan Gură de Aur: "Eşti bogat? Foarte bine! Eşti zgârcit? Foarte rău!"

Desigur, poate lor nu li se va părea aşa simplu. Pe undeva, este firesc. E foarte greu să îţi schimbi principiile de viaţă economică la 180 de grade, să treci de la lupta pentru acumulare şi administrare egoistă la cea de dăruire şi redistribuire echitabilă a resurselor. Dar altă soluţie nu este. Trebuie să înţelegem că jocul capitalist şi-a atins limitele, aşa cum spunea mai de mult şi marele expert economic Nouriel Roubini.

Dacă politicienii şi magnaţii lumii vor continua să practice acest capitalism care polarizează inechitabil resursele, capitalismul de acumulare, atunci ei vor deveni o grupare de tip sectă.

Consecinţele vor fi catastrofale. Se va practica intens cultul banului, se vor reinfiinţa structuri de tip castă iar reeducarea morală a societăţii va socoti ca fiind normale şi "colaterale" neo-sclavagismul de tip patronal, şomajul, afacerismul, lipsa meritocraţiei, fuga de răspundere (apropo, mă aşteptam la o căinţă mai rapidă a

responsabililor în cazul avionului din Apuseni, dacă tot ne dăm creştini), luptele între grupuri de interese şi multe alte erori capitaliste.

Într-un final, lumea se va structura asemenea unei secte: va avea lideri politici şi economici care vor încerca să spele creierele “supuşilor” inventând tot felul de norme şi practici nedemocratice, cu iz isteric, grobian şi chiar inuman.

Dacă aveţi senzaţia că acestea deja se întâmplă, înseamnă că secta începe să funcţioneze...

Pr. L Vesa - Predică la Duminica a 32 -a după Rusalii (a lui Zaheu vameşul)

Atât de rodnică a fost întâlnirea dintre Mântuitorul Iisus şi Zaheu, încât din om păcătos, Zaheu devine om drept; atât de totală şi de perfectă a fost întoarcerea lui de la păcat la adevăr, de la nedreptate la adevărata trăire, încât el, de la început, se debarasează de balastul ce-l lega de trăirea pământească păcătoasă, nelăsându-l să se înalţe spre culmile binelui şi ale virtuţii şi care era în acelaşi timp, izvorul, celor mai multe păcate ale sale: avuţia sa prea mare.

***

„Zahee, grăbeşte de te pogoară, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân!"

Scena minunată pe care Sfânta Evanghelie de la Sfântul evanghelist Luca, la capitolul XIX, 1-19, ne-o înfăţişează astăzi spre duhovnicească zidire, se petrece în oraşul Ierihon. Mântuitorul Iisus era în trecere prin această aşezare evreiască, înconjurat ca de obicei de mulţime mare de popor, dornică să vadă cu ochii proprii lucrurile peste fire ce le săvârşea şi setoasă să-I asculte învăţăturile admirabile. La porţile oraşului dăduse vedere unui orb ce până atunci şezuse cerşind lângă cale şi care primind lumina ochilor, „a mers după Dânsul, mărind pe Dumnezeu”(Luca XVIII, 43), fiind pentru toţi dovadă evidentă a puterii dumnezeieşti pe care Iisus Hristos o avea asupra firii văzute şi umplând sufletele tuturor de cel mai cald entuziasm şi de cea mai simţită admiraţie pentru Fiul Mariei.

În Ierihon trăia un om cu numele Zaheu. Acesta, mic de statură, pe cât era de bogat, pe atât era de păcătos. El era mai marele vameşilor, adică era căpetenia acelora care încasau dările pe care evreii erau datori a le plăti stăpânirii romane, care nu cu mult înainte, îşi întinsese puterea şi asupra pământului sfânt al făgăduinţei. Deşi practica o îndeletnicire din cele mai urâte de popor, fiind direct în slujba puterii înrobitoare şi dijmuind mai ales şi cu mai multă asprime pe cei de jos, pe cei mici şi fară apărare, adică pe săraci, pe orfani şi pe văduve, şi aceasta facând-o nu atât în folosul vistieriei statului, cât mai ales în al pungii proprii - aceasta explică bogăţia mare a lui, ca şi păcătoşenia sa - Zaheu era fără îndoială, fruntaş între fruntaşii oraşului, fiindcă era foarte bogat. Căci, îndeobşte, se ştia, că respectul, consideraţia de care te bucurai, poziţia socială pe care o aveai, erau în directă legătură şi proporţie nu cu cinstea şi omenia vieţii tale, nu cu caracterul pe care-l aveai, nu cu virtutea pe care o practicai şi nici chiar cu ştiinţa şi priceperea de care dădeai dovadă, ci cu averea sau cu starea materială pe care te rezemai.

Fără îndoială că Zaheu va fi auzit despre Mântuitorul, al cărui nume era rostit cu atâta veneraţie şi devotament de mulţime şi căruia îi cântau osanale toţi cei mântuiţi din tot felul de neputinţe, Desigur, va fi auzit despre acest misterios galilean, care, deşi Se comporta ca un om adevărat, trăia ca un înger, vorbea ca un heruvim şi făcea semne şi minuni mai mari şi mai multe decât orice profet al legii celei vechi.

În inima rece a acestui bogat înrobit de avere, începe să mijească o dâră de lumină, în sufletul său înrăit de păcate începe să se înfiripeze, să încolţească o dorinţă de evadare din rău înspre bine, din păcat spre virtute: Zaheu, mai marele vameşilor şi păcătosul păcătoşilor, vrea să-L vadă pe Mântuitorul Iisus. Această dorinţă a sa pare să nu fie realizabilă, căci el e mic de statură şi atâta lume e strânsă în jurul Mântuitorului, încât e imposibil să-L poată vedea sau să poată străbate până la El. Iar dacă totuşi s-ar fi înghesuit, ar fi riscat poate să fie bruscat de cei ce-l cunoşteau cât de păcătos era faţă de popor şi faţă de rânduielile legii lui Moise.

Şi atunci, ca să-şi poată astâmpăra curiozitatea şi ca să-şi poată potoli imboldul lăuntric tainic ce-l mâna spre Mântuitorul, fară să ţină seama că nu se cădea ca el, Zaheu, marele bogătaş, el, omul respectat şi cinstit de concetăţenii săi, el, om în toată firea, să recurgă la expediente copilăreşti pentru a-şi ajunge scopul, Zaheu, ştiind pe unde avea să treacă Mântuitorul Iisus, negăsind alt chip spre a-L vedea, „aleargă înainte, se suie într-un sicomor ca să-L vadă, căci pe acolo avea să treacă”. Călcând deci în picioare orgoliul personal de om matur, de om bogat şi cu vază, nesocotind judecata oamenilor - care pe bună dreptate ar fi putut râde de el,

văzându-l cocoţat în pom, asemenea pruncilor - Zaheu îşi potoleşte dorul năvalnic al sufletului de a-L cunoaşte pe marele Rabi.

Văzându-l în pom, privindu-L cu atâta dor şi cu atâta iubire, Mântuitorul îi spune: „Zahee, grăbeşte de te pogoară, căci astăzi, în casa ta trebuie să rămân”. Era firesc să fie aşa: Mântuitorul nu putea trece nepăsător prin faţa unui om care dorea cu atâta ardoare să-L cunoască şi în sufletul căruia încolţise speranţa izbăvirii din păcate; Zaheu era bolnav sufleteşte, el dorea să fie vindecat, iar Iisus venise să vindece pe cei ce sufereau de asemenea boală. Coboară prin urmare, Zahee, căci Mântuitorul va tămădui nu numai casa sufletului tău, ci casa ta întreagă!

Atât de rodnică a fost întâlnirea dintre Mântuitorul Iisus şi Zaheu, încât din om păcătos, Zaheu devine om drept; atât de totală şi de perfectă a fost întoarcerea lui de la păcat la adevăr, de la nedreptate la adevărata trăire, încât el, de la început, se debarasează de balastul ce-l lega de trăirea pământească păcătoasă, nelăsându-l să se înalţe spre culmile binelui şi ale virtuţii şi care era în acelaşi timp, izvorul, celor mai multe păcate ale sale: avuţia sa prea mare.

Iar Zaheu, stând, a zis către Domnul: „Iată jumătate din averea mea o dau săracilor”. Şi fiindcă în meseria lui fusese necinstit, îmbogăţindu-se pe căi nedrepte şi nu prin muncă cinstită, el vrea să repare orice pagubă pe care ar fi cauzat-o altora: „şi de am nedreptăţit pe cineva cu ceva, îi întorc împătrit”. În faţa unei atari întoarceri de la rău la bine, de la nedreptate la dreptate, de la păcat la virtute, Mântuitorul nu are altceva de adăugat decât: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, pentru că şi acesta fiul lui Avraam este. Căci a venit Fiul Omului să caute şi să mântuiască pe cel ce era pierdut”

E încă viu în mintea noastră praznicul luminat al Naşterii Domnului şi inima noastră simte încă parfumul sfânt ce s-a răsăpândit din ieslea peşterii din Betleem, care a văzut marea minune a înomenirii lui Dumnezeu şi care a cuprins în ea pe Dumnezeu cel făcut Prunc. Răsună în inimile credincioşilor glasul proorocilor, plin de nădejdea aşteptării, care cereau de la Domnul să trimită mai repede pe Cel aşteptat de neamuri şi apoi cântarea plini de bucurie că Hristos S-a născut pe pământ. Da, Hristos S-a născut în lume, a intrat fără zgomot şi fără pompă în această lume, făcându-Se cetăţean al ei, fără putinţă de a mai fi izgonit din ea: nici răutatea păcatului, nici nedreptatea oamenilor nu vor mai reuşi să-L alunge de pe acest pământ, în care crucea pătimirii Sale sfinte a fost adânc înfiptă, iar El pironit cu cuie pe ea.

El a rămas cu noi în Biserica Sa, căci ne-a zis: „Iată, Eu cu voi sunt până la sfârşitul veacurilor”.El trăieşte în noi prin credinţa noastră în El; El trăieşte şi va trăi în iubirea sufletelor cu adevărat creştine. Mântuitorul continuă să fie în mijlocul nostru, în bisericile noastre modeste, în chipul tainic al Sfintei Euharistii, al Sfintei Împărtăşanii, rob al iubirii Sale nemărginite pentru noi, oamenii. Căci ce altceva este trupul şi sângele Domnului, pe care-L mărturisim la Sfânta împărtăşanie, decât acelaşi Hristos, născut din femeie şi mort din iubire pentru oameni, care în chip nevăzut şi totuşi real, a rămas cu noi, fraţii Săi iubiţi?

Mântuitorul Iisus Hristos a fost şi rămâne dorinţa fierbinte a sufletelor cu adevărat iubitoare de Dumnezeu. Acestea, asemenea lui Zaheu din Evanghelie, au dorit şi doresc să-L vadă, să-L audă, să-L cunoască şi să-L înţeleagă, pentru ca apoi să urmeze întru totul voia Lui sfântă, poruncile Lui mântuitoare şi pilda vieţii Sale minunate. Sufletele cele alese au un singur dor, doresc un singur lucru: pe Dumnezeu, pe Mântuitorul Iisus Hristos: „Sufletul meu e însetat după Domnul, precum cerbul spre izvoarele apelor” - zice psalmistul.

Iar marele iubitor de Hristos, Bernard de Clairvaux, spune: „De mii de ori pe zi Te doresc, Iisuse al meu; când vei veni? Când îmi vei da bucuria ca să mă hrănesc din Tine? O, Iisus, rege minunat, biruitor prea nobil, dulceaţă de nespus! Când cercetezi sufletul nostru, atunci îi izvorăşte adevărul, atunci el calcă în picioare vanitatea lumii şi arde de iubire divină! O, Iisus, dărnicie divină, bucurie minunată a inimii, bunătate de nepătruns, iubirea Ta să mă topească! Iisuse al meu prea dulce, speranţă a sufletului care suspină, pe Tine Te caută lacrimile pioase, pe Tine Te cheamă suspinările intime ale inimii... pentru Tine, O, Iisuse, eu lâncezesc de iubire!” Iar „Imitaţia lui Hristos”, această carte de aur, spune: „A fi cu Hristos e Raiul prea dulce; a fi fară El, iadul”!

Prin urmare:

- ✓ *eşti flămând? Doreşte-L pe Iisus, căci El e pâinea îngerilor, mama care cuprinde toată dulceaţa.*
- ✓ *Eşti însetat? Doreşte-L pe Iisus; El e izvorul apei celei vii, din care dacă va bea cineva, nu va mai înseta în veci; El e vinul care îmbată sufletul şi care face să încolţească feciorelnicii.*
- ✓ *Eşti bolnav? Doreşte-L pe Iisus, căci El e adevăratul doctor şi adevărata ta tămăduire.*
- ✓ *Iubeşti frumuseţea sau fugi după avuţii? El însuşi e frumuseţea şi oceanul tuturor comorilor.*
- ✓ *Doreşti un prieten adevărat? Hristos e cel mai bun prieten al sufletului tău.*

- ✓ *Eşti păcătos? Cheamă-L pe Iisus; El te va izbăvi, căci a murit pentru tine. Cere-I ajutor, căci El a învins pe diavolul, lumea, trupul, moartea şi a potolit mânia Tatălui Său.*
- ✓ *Doreşti să stărui în bine? Ia-L de model pe El, căci El e calea, adevărul şi viaţa şi cine îl urmează, nu umblă în întuneric.*

Doreşte-L pe Iisus, suspină după Iisus, fă tot ce poţi ca să ajungi la El; în El vei afla toate bucuriile şi desfătările!

Iisuse Hristos, care bine ai voit a sfinţi casa lui Zaheu prin prezenţa Ta şi sufletul lui l-ai curăţit prin harul Tău, fă ca mintea mea să-Ţi creadă Ţie totdeauna, inima mea să Te dorească mereu, iar voinţa mea să fie supusă poruncilor Tale sfinte! Fă-mă să Te iubesc mereu, să Te caut pretutindeni şi să-Ţi slujesc totdeauna, pentru ca apoi Tu să fii fericirea mea în viaţa cea veşnică. Amin!

Sursa: Pr. L Vesa, (Glasul Bisericii nr. 1-2, 1961)

Pr. lect. dr. Mihai Burlacu - Evanghelia de Duminică - Bogat cu adevărat ești când Îl primeşti pe Dumnezeu în inima ta

Duminica a 32-a după Rusalii (a lui Zaheu) Luca 19, 1-10

Textul evanghelic de astăzi evocă tema pocăinţei prin exemplul personal al unui om, numit Zaheu, despre care ni se spune că era mai-mare peste vameşi. Demnitatea sa era echivalentul unei funcţii înalte în contextul lumii actuale. Este lesne de înţeles că era bogat şi influent, fapt consemnat şi de Scriptură. Vameşii erau consideraţi oameni ai puterii, reprezentanţi ai autorităţii iudaice sau chiar ai Imperiului roman. Cei mai conservatori dintre evrei vedeau în vameşi oameni care au abjurat de la principiile tradiţionale evreieşti, de la sistemul teocratic întemeiat pe Legea dată prin Moise, întărită prin regalitatea lui David. Ei erau o categorie de oameni temuţi, deoarece puteau abuza oricând de autoritatea lor. Zaheu fiind „mai-mare peste vameşi" nu se sfia să se arate în public, ci se alătura mulţimii, considerându-se totuşi în sufletul său aparținând poporului, neavând acel aer triumfalist pe care îl afişa majoritatea tagmei sale.

El dorea să-L vadă pe Domnul Iisus Hristos, căci era fascinat de popularitatea Acestuia pentru minunile Sale. Personalitatea lui Hristos avea notorietate datorită

vindecărilor minunate, în special aici, în Ierihon, unde ne arată Sfântul evanghelist Luca că se petrece acţiunea.

Întâlnirea cu Domnul Iisus Hristos avea un impact puternic în sufletele şi inimile celor care-L vedeau sau cunoşteau, încât aceştia îşi dădeau seama imediat că nu este doar un simplu om, nici măcar un simplu profet, ci mai mult decât atât. Această revelaţie personală a lui Hristos prin interacţiunile cu contemporanii Săi declanşează certitudinea acestora că „de la Dumnezeu a ieşit" sau, mai clar, că este Dumnezeu Însuşi. Pe aceste interacţiuni revelatorii oamenii ajung la conştiinţa dumnezeirii Sale, aşa cum s-a întâmplat și în cazul lui Zaheu.

Conștiința păcătoșeniei și dorul după Dumnezeu

Ne spune Sfânta Scriptură că Zaheu era mic de statură şi nu putea să-L vadă, de aceea s-a urcat într-un sicomor. Oare Zaheu, persoană importantă, care dispunea de multe resurse, nu putea să-şi facă loc în primele rânduri ale mulţimii ca să ajungă la Hristos? Zaheu era conştient de păcatele sale şi de faptul că Hristos i le ştie, deci se socotea nevrednic să-L întâmpine sau să-L invite în casa sa.

Dar Iisus Hristos vine deja în întâmpinarea smereniei lui: „Zahee, grăbeşte-te şi dă-te jos, căci azi trebuie să rămân în casa ta".

Urcarea în sicomor a lui Zaheu pentru a-L vedea pe Hristos arată râvna lui pentru un ideal care era detaşat de bunurile lumii acesteia, şi anume curăţia sufletului. Zaheu era bogat, dar simţea că belşugul vieţii pământeşti nu-i era suficient pentru a fi fericit sau desăvârşit, ci aspira către o lume mai înaltă şi desăvârşită: pacea sufletului care se regăseşte în relaţia cu Dumnezeu. El este exemplul care arată setea ontologică a omului după comuniunea cu Creatorul Său. Zaheu avea deja înclinaţia căutării lui Dumnezeu, motivând râvna sa. El este modelul omului care se întâlneşte cu Dumnezeu după ce în prealabil se detaşează cu inima de cele văzute, plasându-şi sensul existenţei sale dincolo de planul material al ei.

Faptul că Hristos îl strigă pe nume arată că Dumnezeu vine negreșit în întâmpinarea omului care se pocăieşte, ca un Părinte îndurător. Dacă Zaheu vine în întâmpinarea Domnului suindu-se în sicomor ca să-L vadă, Domnul surprinde prin dorinţa de a fi mai mult decât văzut: să rămână în casa lui Zaheu. Gestul arată că Dumnezeu doreşte comuniunea cu omul mai mult decât ne putem imagina, fapt realizabil nu doar de departe, prin simpla participare vizuală, ci deplin, prin con-locuirea în inima omului.

Metanoia vameșului nu ține seamă de prescripțiile legii

Zaheu continuă gestul său de pocăinţă prin mărturisirea greşelilor lui, spunând că jumătate din averea sa o va da săracilor şi că va întoarce împătrit celor ce le-a făcut nedreptate. Dorinţa de a da săracilor din averea sa arată că Zaheu înţelege că bogăţia pământească este un dar de la Dumnezeu şi un mijloc prin care îşi răscumpără mântuirea sufletului. El vede că Dumnezeu este sursa inepuizabilă a tuturor bunătăţilor şi că este dator să facă la rândul său milostenie cu cei care nu au. Dumnezeu cheamă la lucrarea iubirii şi de împărtăşire a binelui pe toţii oamenii, unii prin darurile altora. De asemenea, el mai spune că va întoarce împătrit celor ce le-a făcut nedreptăţi.

Ne întrebăm de ce simte nevoia Zaheu să întoarcă împătrit, din moment ce Legea prevedea să se acopere doar contravaloarea unei pagube o singură dată? Pocăinţa îl ridicase mai presus de măsura Legii Vechi-testamentare, aducându-l la cunoştinţa adevărată a lui Hristos ca autentica măsură universală a lucrurilor. Conform acesteia, Zaheu se simţea dator dragostei necondiţionate a lui Dumnezeu de a răspunde într-o măsură superioară Legii Vechi care mergea după principiul echităţii.

Domnul Hristos primeşte această pocăinţă a lui Zaheu, spunându-i că s-a făcut mântuire casei sale, adică harul Său mântuitor devine statornic lucrător celui ce se pocăieşte, întărindu-l pentru tot restul vieţii. Prin mântuirea adusă casei lui Zaheu, se înţelege, pe de o parte, casa sufletului său, căci casa este sălaşul ultim al identităţii umane care este destinat sfinţirii. În sens larg se înţelege şi binecuvântarea care se aduce lui Zaheu nu doar peste sine, ci şi peste toate darurile sale; aici casa fiind înţeleasă ca mediul concret al vieţii unde locuieşte şi lucrează omul.

Mântuirea înseamnă primirea iertării în urma pocăinței sincere

Domnul Iisus Hristos motivează binecuvântarea Sa prin două lucruri.

- ✓ *Pe de o parte, arată că Zaheu este fiu al lui Avraam, adică urmează descendenţei nu doar biologice din Avraam, ci şi spirituale, deoarece se aseamănă acestui patriarh în credinţă şi pocăinţă.*
- ✓ *Pe de altă parte, arată că Fiul Omului a venit să mântuiască pe cel pierdut, iar că misiunea Sa este de căutare şi întâmpinare a omului care L-a pierdut pe Dumnezeu din inima sa.*

Aceste două idei dovedesc că mântuirea înseamnă întâlnirea dintre om şi Dumnezeu prin pocăinţa celui dintâi cu dragostea iertătoare a Celui de-al doilea.

Privitor la provocările lumii contemporane, din exemplul lui Zaheu învăţăm valoarea pocăinţei ca stare sufletească permanentă ce ne facilitează percepţia iubirii lui Dumnezeu care ne caută dintotdeauna.

Zaheu vameşul este chemat la mântuire prin pocăinţă şi milostenie. De asemenea, mai învăţăm că adesea nu este bine să incriminăm oamenii, ci faptele, deoarece oamenii sunt capabili de pocăinţă sau întoarcere către Dumnezeu şi semeni, într-un proces dinamic al mântuirii.

Adesea avem prejudecăţi despre semenii noştri legate de poziţiile lor sociale, profesionale, pecuniare, văzându-i predispuşi la lăcomie sau corupţie, asociabile cu statutul de vameş pe care Zaheu îl are, negândind că omul în profunzimea sa sufletească este altfel decât interfaţa socială după care îl judecăm. Deci, trebuie să avem mai multă îngăduinţă cu semenii, răbdare şi chibzuinţă, căci toţi suntem tainic chemați de Dumnezeu, iar procesul dinamic al mântuirii scapă de cele mai multe ori judecăţii noastre.

Pe de altă parte, exemplul lui Zaheu ne învaţă că Dumnezeu îngăduie anumite ierarhii şi diferenţieri sociale tocmai în virtutea unei iconomii recuperatorii a omului din abisul faptelor sale cu impact asupra semenilor. Acestea sunt un semn al chemării la mântuire prin diversitatea lucrărilor şi a darurilor dumnezeieşti care sunt date în chip felurit tocmai spre a ne pune unii cu alţii într-un raport corect față de noi ca oameni și față de Dumnezeu ca Ziditor și Mântuitor al nostru.

Arhim. conf. univ. dr. Teofan Mada - Evanghelia de Duminică - Colocviu al mântuirii în cetatea istorică Ierihon

Duminica a 32-a după Rusalii (a lui Zaheu) Luca 19, 1-10

Textele Sfintei Scripturi din Duminica a 32-a după Rusalii ne cheamă să reorient-tăm parcursul duhovnicesc al vieții noastre. A ne lăsa interpelați și citiți de Logosul vieții ne permite să devenim și noi la rândul nostru „pagini deschise”, transparențe vii ale Cuvântului mântuitor, mărturisitori ai lui Hristos și binevestitori ai noutății Sale milostive. De fapt, Cuvântul lui Dumnezeu aduce mereu noutate, este tainic-necuprins, scapă previziunilor noastre și depășește schemele noastre duplicitare.

Imaginea biblică a întâlnirii Domnului Iisus cu Zaheu (cf. Luca 19, 1-10) redă un dialog al mântuirii, deși relatarea biblică ar părea că ne prezintă întâlnirea dintre Iisus Hristos și Zaheu ca pe un eveniment întâmplător. Dar intrarea Domnului în Ierihonul biblic și traversarea cetății istorice însoțită de mulțime (cf. Luca 19, 3) nu constituie un fapt „întâmplător” din punctul de vedere al lui Dumnezeu.

Și nici trecerea prin Ierihon nu este întâmplătoare, renumita cetate nimicită în timpurile lui Iosua, conform Scripturii n-ar mai fi trebuit reconstruită (cf. Iosua 6), ci ar fi trebuit să fie „cetatea dată uitării”. Însă Domnul Iisus „intră și străbate” Ierihonul (cf. Luca 19, 1). Ierihonul, care se află sub nivelul mării, nu se limitează să ajungă moralmente la nivelul cel mai scăzut, reprezentat de Zaheu. Acesta era

mai marele vameșilor care aduna taxele pentru romani. Era „bogat” (v. 2) și este ușor de intuit cum a devenit bogat: exploatându-i pe concetățenii săi. În ochii lor, Zaheu era cel mai rău, unul care nu poate fi mântuit. Însă nu în ochii Domnului, care-l cheamă pe nume, Zaheu, care înseamnă „Dumnezeu își aduce aminte”. În cetatea biblică „uitată”, Dumnezeul iubirii milostive își amintește de cel mai mare păcătos.

Dumnezeu, Cel care ne vede cel dintâi, Cel care ne iubește cel dintâi, Cel care ne primește cel dintâi

Înainte de toate, Dumnezeul iubirii veșnice își aduce aminte de noi, Dumnezeu nu ne uită, nu ne pierde din vedere în pofida încercărilor care ne pot ține departe de El. Încercări, opreliști și obstacole n-au lipsit în cazul lui Zaheu: statura sa scundă, fizică și morală (văzut ca un păcătos public), dar și rușinea sa, motiv pentru care încerca să-l vadă pe Iisus ascuns printre ramurile sicomorului, probabil să nu fie văzut.

Și apoi criticile externe din viața cetății: din cauza acelei întâlniri „toți murmurau” (v. 7). Doar oare și-n lumea noastră nu este același lucru? Se murmură... complexe, limite, frustrări, victimizări, păcate, rușine, nesinceritate, bârfe și prejudecăți... care ating ADN-ul nostru spiritual. Dar nici un obstacol nu-l face pe Dumnezeu să uite chintesența: omul trebuie iubit, ajutat și mântuit. În persoanele respinse și refuzate, Domnul Iisus vede binecuvântarea de neșters a iubirii Tatălui și de acolo vine milostivirea Sa. Domnul spune fiecăruia, chiar celui mai îndepărtat: „Hristos te iubește, te cheamă pe nume, nu te uită, tu ai un loc în sufletul Lui”.

Dar Domnul Iisus, în afară de a-și aduce aminte, de a-l recunoaște și chema pe nume, pe Zaheu, anticipează în preștiința Sa vederea lui Zaheu. Vedem acest lucru în „jocul” privirii cu Zaheu, care „căuta să vadă cine este Iisus” (v. 3). Este foarte interesant că Zaheu nu căuta numai să-L vadă pe Iisus, ci să vadă Cine este Iisus: adică să înțeleagă ce fel de Învățător era, care era trăsătura Sa distinctivă. Și Îl descoperă nu atunci când Îl privește pe Iisus, ci atunci când este privit de El. Pentru că în timp ce Zaheu căuta să-L vadă, Domnul Iisus îl vede cel dintâi, înainte ca Zaheu să vorbească, Iisus îi vorbește, înainte de a-l invita pe Domnul, El vine în casa sa.

Iată cine este Iisus potrivit acestui colocviu al mântuirii cu Zaheu: Cel care ne vede cel dintâi, Cel care ne iubește cel dintâi, Cel care ne primește cel dintâi. Când descoperim că iubirea dumnezeiască este înaintemergătoare, că ajunge la noi înainte de orice, viața noastră se schimbă.

Rămâi valoros în ochii lui Dumnezeu prin faptul că ești, nu că ai

Să evidențiem un alt aspect important al atitudinii lui Iisus, care ne face să ne simțim acasă. Domnul îi spune lui Zaheu: „Astăzi trebuie să rămân în casa ta” (v. 5). Zaheu, cel care se simțea străin în propriul oraş, se întoarce acum în casa sa ca persoană iubită. Și, iubit de Hristos, Zaheu redescoperă pe semenii săi și spune: „Jumătate din averea mea o dau săracilor și, dacă am nedreptățit pe cineva îi dau înapoi împătrit” (v. 8). Dacă Legea lui Moise cerea să se restituie adăugând o cincime (cf. Lev. 5, 24), Zaheu dă înapoi împătrit: merge mult dincolo de Lege pentru a afla și lucra iubirea. Simțându-se acasă, a deschis uşa pentru aproapele. Dacă tot ceea ce facem nu pornește de la privirea milostivă a lui Iisus Hristos, riscăm să mondenizăm credința, s-o complicăm, s-o umplem cu atâtea garnituri: argumente personale diverse, vederi înguste, opțiuni ideologice, alegeri/decizii partinice. Dar se uită esențialul, simplitatea credinței, cea care vine înainte de toate: întâlnirea vie cu iubirea milostivă a lui Dumnezeu. Dacă nu este centru, dacă nu se află la începutul și sfârșitul fiecărei fapte a noastre, riscăm să-l ținem pe Dumnezeu „în afara casei”, adică în Biserică, adică în casa Tatălui, dar nu cu noi. Dumnezeu vine cu iubirea Sa milostivă.

Să cerem harul Duhului Sfânt de a merge în întâmpinarea fiecăruia ca unui frate și să nu vedem dușmani în nimeni. Și dacă ni s-a făcut răul, să răsplătim cu binele. Și dacă am fost prigoniți, să iertăm.

Ucenicii Domnului Iisus nu sunt robii relelor trecute, ci, iertați de Dumnezeu, făptuiesc ca Zaheu: se gândesc numai la binele pe care-l pot face. Să dăm gratuit, să-i iubim pe săraci și pe cei care nu au ce să ne dea înapoi: vom fi bogați în ochii lui Dumnezeu. Comunitatea noastră nu trebuie să fie locul judecăților și al murmurelor (care pot afecta ADN-ul nostru spiritual), ci ea trebuie să fie spațiul „noi” în care fiecare să se simtă amintit de Domnul Hristos, anticipat de iubirea Sa milostivă și primit acasă.

Pentru Domnul Iisus Hristos, ne arată Evanghelia, nimeni nu este inferior și neimportant, distant, nimeni nu este nesemnificativ, ci toți suntem prea iubiți și importanți: tu ești important! Și Dumnezeu se bazează pe tine pentru ceea ce ești, nu pentru ceea ce ai tu. În ochii Săi nu valorează chiar nimic haina pe care o porți sau telefonul mobil pe care-l folosești, nu-L interesează dacă ești la modă, Îl interesezi tu, așa cum ești, așa cum ești. În ochii Săi ai valoare și valoarea ta este inestimabilă.

E timpul pentru a iubi și a fi iubiți

Dumnezeul Evangheliei mereu ne așteaptă cu nădejde, și atunci când ne închidem în tristețile noastre, rumegând încontinuu asupra judecăților, ofenselor primite și asupra trecutului. Dar bolirea de tristețe nu este demnă de statura noastră spirituală! Ba chiar este un virus, această bolire de tristețe, este un virus care infectează ADN-ul nostru și blochează totul, care închide orice ușă, care împiedică repornirea dinamicii vieții.

În schimb, Preasfânta Treime este Dumnezeul nădejdii: crede mereu că ne putem ridica și nu Se resemnează văzându-ne „fără vlagă” și fără bucurie. Este trist să vezi un tânăr fără bucurie. Pentru că suntem mereu fiii Săi iubiți. Ne va face bine ca în fiecare dimineață să spunem în mica noastră rugăciune: „Preasfântă Treime, îți mulțumesc pentru că mă iubești. Eu cred că mă iubești, fă ca prin harul Tău să iubesc viața mea”. Dar nu greșelile sau defectele mele, care trebuie corectate, ci să iubesc viața, care este un mare dar: este timpul pentru a iubi și a fi iubiți.

Arhid. Ştefan Sfarghie - Zaheu, taina inimii omului şi patima invidiei

Raportându-ne onest la mărinimia şi bunătatea lui Dumnezeu arătate nouă în fiecare clipă a vieţii şi la modul în care vieţuim zi de zi, ceas de ceas, în cadrul familiei, societăţii, la serviciu sau în alte locuri, vom realiza că ne asemănăm de multe ori cu Zaheu, înainte de a se fi pocăit, lacomi, pătimaşi, nedrepţi, nestăpâniţi, dornici de îmbogăţire cu orice preţ în cele materiale şi trecătoare şi mai puţin în cele spirituale. Atât atunci, în vremea în care Mântuitorul Iisus Hristos propovăduia Evanghelia Împărăţiei lui Dumnezeu, care este înlăuntrul vostru (Luca 17, 21), cât şi astăzi, într-o lume postmodernă consumistă, satisfacerea poftelor, de cele mai multe ori induse, reprezintă pentru mulţi oameni adevărata libertate. Din punct de vedere creştin însă, aceasta arată o stare de aservire sau de înrobire pătimaşă a omului rupt de sursa vieţii, care este singur Dumnezeu. În acest sens, sarcina teologiei (ortodoxe) este una extrem de dificilă, într-o lume care pune accentul doar pe relevanţă, pe anything goes şi nu pe căutarea Adevărului.

Zaheu, vameşul cel lacom şi nedrept oarecând, însă îndreptat în cele din urmă, este pentru noi un exemplu viu şi actual în privinţa sensului existenţei omului pe pământ, căci ne-a demonstrat faptul că bucuria, pacea şi fericirea sufletului nu se dobândesc prin acumularea de averi materiale, că omul este mai mult decât materie şi că adevărata fericire şi împlinire este dată de bunătatea şi generozitatea sufletului.

Bine-bine, vor spune unii, dar eu nu am furat, nu am nedreptăţit pe aproapele meu, de unde atunci această asemănare cu Zaheu? Să ne amintim de un lucru esenţial, şi

anume de ceea ce mărturisim atunci când aşteptăm cu frică şi cu cutremur în faţa Sfântului Altar ca să-L primim, asemenea lui Zaheu, pe Hristos, Calea, Adevărul şi Viaţa (Ioan 14, 6), în casa sufletului nostru.

„Cred Doamne şi mărturisesc că Tu eşti cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu Cel viu, care ai venit în lume să-i mântuieşti pe cei păcătoşi, dintre care cel dintâi sunt eu" (Rugăciunea a 12-a a Sfântului Ioan Gură de Aur - rânduiala Sfintei Împărtăşiri). Aşadar, nu spunem: să-i mântuieşti pe cei păcătoşi, dintre care cel dintâi este cutare sau cutare om. Ar fi ridicol să facem asemenea presupoziţii, să arătăm cu degetul înspre aproapele, judecându-l, ca mai apoi să ne identificăm în continuare cu numele lui Hristos, creştini. De ce? Pentru că adevărata raportare a noastră, atunci când spunem din adâncul inimii (Ps. 63, 7), care este centrul ipostasului uman, că suntem cei dintâi păcătoşi, nu se face la nelegiuiţii, păcătoşii şi ticăloşii care au făcut umbră pământului în istorie, ci la Cel Unul Sfânt, Bun şi Drept, care este Dumnezeu Cel în Treime slăvit, Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt.

Ştiind bine că inima este câmpul de luptă pentru mântuirea noastră, ea căutând o simţire, pe de o parte înţelegătoare, iar pe de altă parte dumnezeiască, neavând odihnă până când Domnul nu Se sălăşluieşte în ea, Mântuitorul Iisus Hristos, Duhovnicul şi Doctorul desăvârşit, prin bunătatea Sa copleşitoare, a străpuns întunericul lăcomiei care pusese stăpânire pe Zaheu, scoţând la lumină crâmpeiul de bunătate ce rămăsese în sufletul său, iar aceasta, odată descoperită, va lumina cu putere întreaga sa fiinţă, producând roadele mult aşteptate de Domnul său: „Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am nedreptăţit pe cineva cu ceva, întorc împătrit" (Luca 19, 8). Astfel, prin marea Sa bunătate arătată făpturii umane decăzute, Domnul Iisus Hristos preface inima în biserică a Dumnezeirii Sale, capabilă să renunţe la egoism şi să lucreze virtutea.

Observăm însă că în tot acest context de recuperare şi reabilitare a celui pierdut îşi face apariţia, subtil (căci se mirau şi murmurau, nu strigau) şi perfid (căci se credeau îndreptăţiţi să judece), duhul sau patima invidiei.

De două ori era invidiat Zaheu de conaţionali. O dată pentru că era bogat, a doua oară pentru că Iisus l-a onorat, intrând şi rămânând în casa lui. Invidia este, în general, o întristare pentru bunăstarea aproapelui, dar şi pentru calităţile pe care cineva le posedă.

Sfântul Vasile cel mare spunea că binefacerile îl îmblânzesc pe duşman, pe invidios şi pe răutăcios binefacerea făcută lui îl întărâtă şi mai mult: „Pe care fiară nu o depăşesc invidioşii prin răutatea lor? Pe care animal neîmblânzit nu-l întrec în

sălbăticie? Câinii se îmblânzesc dacă le dai mâncare; leii devin supuşi dacă sunt îngrijiţi; invidioşii, însă, se sălbăticesc şi mai mult dacă li se poartă de grijă”.

Ceea ce nu ştiau „judecătorii” lui Zaheu era faptul că Iisus nu văzuse în el doar un om mic de statură sau un simplu curios urcat într-un sicomor, ci un suflet zbuciumat, dar dornic de schimbare spirituală. Ei cunoşteau faptele rele ale vameşului, nu însă şi schimbările imediate sau stările sale duhovniceşti.

În acest sens, tot marele Vasile sublinia într-una din omiliile sale că „după cum vulturii se îndreaptă spre locurile rău mirositoare, trecând în zborul lor peste multe livezi şi peste multe locuri încântătoare şi bine mirositoare, şi după cum muştele trec pe lângă lucrurile sănătoase şi se grăbesc spre răni, tot aşa şi invidioşii nu dau nici o atenţie faptelor strălucite şi măreţe din viaţă, ci se opresc asupra celor putrede. Dacă se întâmplă să greşească cineva cu ceva, cum e cazul cu multe dintre faptele oamenilor, apoi această greşeală o fac cunoscută cu intenţia de a caracteriza prin ea pe cel care a săvârşit-o, ca şi caricaturiştii care fac portretele celor pictaţi luând ca o caracteristică generală nasul lor strâmb sau o cicatrice...” (Omilia a XI-a, V, „Despre invidie”).

În concluzie, putem spune că Mântuitorul Iisus Hristos aşteaptă răbdător pe fiecare dintre noi să se întoarcă de la păcat şi să îmbrăţişeze o viaţă curată. Adesea, convertirea noastră se produce nu pentru că am fost mustraţi sau pedepsiţi, ci pentru că ni s-a arătat multă bunătate şi cinste pe care nu le meritam. Mulţi oameni, cu toate că sunt mai păcătoşi decât alţii, spunem noi, o duc bine sau, cu alte cuvinte, primesc daruri multe de la Dumnezeu. Tocmai acest lucru îi face pe unii să se întrebe şi să murmure: cum de aceşti oameni atât de răi, de lacomi şi de păcătoşi sunt mai fericiţi decât alţii care sunt drepţi? Explicaţia o găsim în însăşi viaţa lui Zaheu. Dumnezeu aşteaptă ca dărnicia, bunătatea şi mila Sa arătate păcătoşilor să-i determine pe aceştia să-şi schimbe modul de a trăi, de a gândi şi de a se raporta la semeni şi la Sine. Căci El iubeşte pe toţi oamenii şi doreşte ca toţi să se mântuiască şi la cunoştinţa adevărului să vină (I Timotei 2, 4). Însă modul în care El alege să-i mântuiască este adesea neconform cu gândirea şi priceperea noastră.

Ierom. Maxim Morariu - Vama omenească și cea divină

Aspecte introductive

Periplul lui Hristos prin joasa cetate a Ierihonului nu e marcat doar de vindecarea unui orb și de o simplă întrevedere cu mulțimea. Mai multe evenimente vin să vorbească despre cele săvârșite de El acolo. Se pare că sosirea Sa a fost așteptată în acest loc, unde faima Îl precedase.

Între cei care s-au insinuat prin mulțime, s-a aflat și un personaj aparte. Ne este destul de familiar, căci despre el se pomenește la fiecare Taină a Maslului, dar și în duminica de astăzi. Este vorba despre Zaheu. Curiozitatea lui era dublată de micimea staturii, fapt ce constituie un ciudat inconvenient. Din acest motiv, se va urca într-un copac. Spre a vedea mai bine și a fi cât mai puțin vizibil.

Vameșul și tradiția iudaică

De ce-și dorea Zaheu să facă cât mai puțină vâlvă? De ce nu îndrăznește să facă un pas în față prin mulțime? Să ceară, ca un om cu poziție socială ce era, să i se facă loc în primul rând? Răspunsul e simplu. Era un funcționar al Imperiului ce-i ocupase țara. Evreii nu erau prieteni nici cu romanii, darămite cu cei dintre ai lor care se dedaseră cu ei. Era vameș. Termenul avea o ocurență mai largă atunci, decât o are astăzi. Nu se rezuma doar la cei ce păzeau granițele, spre a-și feri țara de ingerințe nedorite. Vameș era și cel care se ocupa de colectarea taxelor. Un astfel de om umbla din casă în casă, să răpească din munca oamenilor, spre a acoperi

nevoile unei administrații ce se întindea pe trei continente. E de presupus că, într-o societate preponderent analfabetizată, aveau loc și abuzuri. Că lua și ceea ce nu i se cuvenea, gândindu-se, într-o oarecare măsură, la propria bunăstare. Atitudinea lui lasă să se înțeleagă faptul că avea cugetul apăsat de frământări. Se temea deopotrivă de întâlnirea cu sine, dar și de cea cu ceilalți. Deconspirat de unul dintre cei din mulțime, ar fi putut sfârși tragic.

Mulțimile sunt imprevizibile, zice Gustave le Bonn în Psihologia mulțimilor. Și are dreptate. Până și Zaheu e în asentimentul lui. De aceea, alege să-și satisfacă curiozitatea de a-l vedea pe Cel despre care auzise atâtea, fără a se expune prea tare.

Între coborâre și urcare: Zaheu și Hristos

Dumnezeu, care citește în inimile oamenilor, este însă și sensibil la nevoile lor. Îl vede pe Zaheu, de la momentul în care mintea-i este străbătută de dorința de a-L întâlni. Îi analizează situația, îi cunoaște fricile. Vede deopotrivă și fondul sufletesc ce există. De aceea, decide să-L abordeze. În fapt, Evanghelia de astăzi ne pune în față una dintre rarele situații în care Dumnezeu iese în întâmpinarea omului și-l interpeleaază direct. De obicei, Divinul e discret și așteaptă din partea creației un prim pas. De această dată, se întâmplă nițel invers.

„Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân”, îi spune Hristos, sub privirile siderate ale mulțimii. Îl coboară din pom, spre a-l înălța în alt mod. Oamenii se cotesc și șușotesc cu nemulțumire. De această dată, furia lor nu e direcționată înspre vameș, ci înspre Mântuitorul. Cel la care a decis să intre e un păcătos și cu toții știu asta. Existau oameni mai de vază cu care se putea, de bună seamă, întreține. Dar nu, El îl preferă pe acesta!

Fără a se sinchisi prea mult de părerea lor, mult așteptatul îl vizitează. Cel mai probabil, între cei doi au loc discuții interesante, cu privire la veșnicie, prioritățile vieții și alte aspecte similare. Sfântul Luca e secretos cu acest aspect și nu ni le furnizează. Ține totuși să ne arate că întrevederea se sfârșește cu niște concluzii interesante. Zaheu iese schimbat radical din conversație. Îi mărturisește lui Hristos: „Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.”

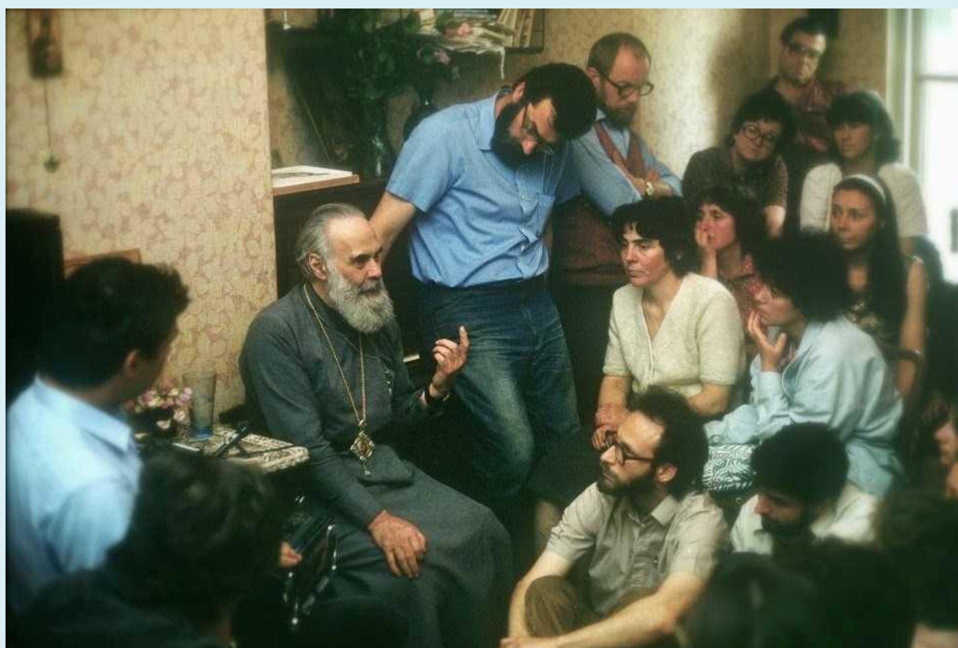
Vizitatorul apreciază gestul și deschiderea de inimă a celui cu care a avut de-a face. Concluzia lui e una frumos exprimată: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam.”

Universalitatea chemării adresate de către Mesia este vădită în cadrul acestor cuvinte. Într-un mod diferit de cel în care va fi adusă în atenție în dialogul cu femeia samarineancă sau cu cea din ținuturile Canaanului. Indiferent de condiția socială sau de trecut, orice om poate fi mântuit. Transformarea interioară e cea care contează. Ea aduce apoi cu sine şi alte lucruri interesante. Acesta este mesajul pe care Iisus vrea să-l transmită în primul rând.

În loc de concluzii - actualitatea mesajului

Dincolo de aspectele propriu-zise, ce țin de o inedită întrevedere între doi oameni deosebiți, Evanghelia de astăzi vorbeşte şi despre chestiuni cu valoare perenă. Despre păcat, iertare, întoarcere și reabilitare. Zaheu e un om a cărui viață conține abuzul. Săvârșit chiar de el. Dar e totodată unul ce se întoarce. Hristos ni-l oferă ca exemplu. Vrea să ne arate, prin intermediul lui, că și pentru noi mai este nădejde. În ipostaza lui, ne regăsim fiecare dintre noi, într-un moment sau altul al vieții. Vameşul a fost însă, un norocos. A putut să restituie, și încă împătrit, cele pe care le-a luat de la ceilalți, întrucât era vorba despre lucruri materiale. Dar noi, când luăm adesea bucuria și pacea din sufletul aproapelui? Suntem noi capabili să punem ceva în loc? Să întoarcem, măcar ceea ce am luat, dacă nu împătrit, ca dânsul? Să medităm la acest aspect. Și poate, asemenea celui în cauză, ne vom schimba viața.

Dând la o parte frica înrobitoare de părerea lumii şi dependenţa înjositoare de aprobarea oamenilor, pentru a ne urma conştiinţa şi a ajunge să stăm înaintea Dumnezeului celui viu. Reflecţiile mitropolitului Antonie de Suroj la Zaheu, vameşul: Curajul de a ne lăsa priviţi de Hristos

(Luca 19, 1-10)

“(…) Această frică de judecată, de părerea altor oameni este ceea ce adesea ne împiedică schimbarea, chiar și când suntem capabili de a modifica, de a face un pas, fiindcă acest pas trădează trecutul nostru. Suntem cu mult mai înfricoșați de a fi luați în râs, decât de a fi aspru criticați.

Imaginați-vă situația! Avem aici un bogat, cu un fel de statut de bancher într-un oraș mic, care aștepta să-L vadă pe Hristos. El se strecoară prin mulțime; fiindcă este atât de mic de statură, este deja o persoană bizară. Se urcă într-un copac. Vă puteți imagina pe managerul unei bănci urcându-se într-un copac din centrul orașului doar pentru a vedea cum arată un profet hoinar? Desigur, a fost împresurat de huiduieli, fluierături, ironii și râsete. Acesta a fost probabil, cel mai greu test al credinței sale. A deveni ucenicul lui Hristos, a fi alungat de propria familie și de prieteni din această pricină este un act nobil, dar a te urca într-un copac precum un copil ștrengar când ești o personalitate publică, aceasta e ceva cu totul diferit și cu mult mai greu!

Aceasta e ceea ce atât de adesea ne împiedică să-L urmăm pe Hristos: acel prim pas care va face din noi un subiect de glume și ironii. „Vrei tu, liber cugetătorule, să devii sclavul gândirii demodate? Vrei tu, cel care credeai că ai dreptul să faci ceea ce vrei, că ai dreptul să arunci insulte în fața lui Dumnezeu, să devii sclavul Lui? Tu, cel căruia nu ți-a fost niciodată frică de ceea ce vor spune oamenii, acum, dintr-o dată, ți s-a făcut frică și te grăbești să te supui legii?” Oare nu-i putem auzi pe prieteni cum vorbesc despre convertirea noastră?

Nu sunt decât două căi prin care poți birui această vanitate, această atitudine de a ține mereu cont de opinia publică: mândria sau smerenia. Nu există o a treia cale.

Vanitatea sau slava deșartă era cea care făcea din Zaheu un om mic și care, de asemenea, ne face și pe noi mici atât în fața lui Dumnezeu, cât și a omului.

Vanitatea are două trăsături specifice:

- *pe de-o parte, omul vanitos este întru totul dependent de părerea celorlalți. Conștiința sa tace în fața vocii mulțimii. Judecata lui Dumnezeu este scoasă din calcul. El este departe, invizibil, discret, în timp ce mulțimea este gălăgioasă și arogantă, ea cere supunere și conformitate. Așadar, supunerea față de opinia publică disprețuiește conștiința și judecata lui Dumnezeu.*
- *Pe de altă parte, cel mai umilitor lucru în cazul acesta este că oamenii de a căror părere ne agățăm nu fac nici măcar parte din rândul celor pe care îi respectăm. Mulțimea după ale cărei aplauze tânjim, mulțimea de care ne este frică, de a cărei judecată ne temem, nu este adunarea sfinților lui Dumnezeu. Nu este nici măcar alcătuită din oameni capabili să facă o judecată dreaptă, să respecte valori autentice. Ei sunt oameni ale căror opinii, când vorbesc despre alții, adesea le disprețuim, și totuși ne este teamă de verdictul lor.*

Gândiți-vă la toate lucrurile pe care le facem în viață în timp ce privim cu un ochi la galerie și și ne întrebăm dacă va avea o părere bună sau proastă pentru noi. Dacă ne-am opri pentru o clipă, am putea vedea că acei oameni de la care așteptăm o părere în favoarea sau în defavoarea noastră sunt chiar oamenii despre care noi credem că nu prea au dreaptă socoteală. Și totuși tremurăm în fața ochiului lor examinator.

Tânjim după aprobare, recunoaștere într-un mod atât de superficial, atât de meschin. În toate împrejurările vieții ne vedem pe noi înșine și pe ceilalți invartindu-ne de colo colo, cu mâinile întinse, sperând că vom primi vreun ban ruginit,

un zâmbet sau o privire aprobatoare. Tocmai i-am descris pe oamenii de la care așteptăm să primim pomană; dar ce este această pomană și cum o dobândim? Acceptând să trăim într-o lume grotescă imaginară, care transformă relitatea în iluzie.

Vanitatea nu doar că golește de conținut real ceea ce avem. Ne jefuiește, de asemenea, și de posesia efectivă a acelui bun.

***

În viețile Părinților Deșertului, găsim povestea unui monah care trăia într-o mare mănăstire și care, „după ce s-a nevoit din răputeri și ajutat fiind de Domnul, s-a făcut stăpân peste nouă virtuți.” În strădania sa de a dobândi o desăvârșire chiar și mai mare, el tânjea să-și însușească o a zecea virtute; dar în ciuda eforturilor sale, nu reușea. În loc să cerceteze motivele pentru care trebuia să se nevoiască și mai mult și în loc să se întrebe dacă nu cumva se afla ceva în el care îl împiedica să sporească și mai mult, el a hotărât să-și părăsească mănăstirea, care părea nepotrivită pentru împlinirea strădaniilor sale.

În timp ce ieșea din chilia sa - la care nu se va mai întoarce niciodată - puțina smerenie pe care o avea l-a părăsit, iar vanitatea i-a umplut sufletul. A cercetat nouă mănăstiri, dar le-a părăsit pe toate, una după alta, considerând că nu sunt potrivite pentru a-l ajuta să devină un sfânt al lui Dumnezeu; însă de fiecare dată când părăsea o mănăstire, era mai sărac decât atunci când intrase pe poarta ei. Și-a pierdut toată răbdarea în prima mănăstire, tăria sufletească în a doua, disciplina în a treia, ascultarea în a patra, îndelunga răbdare în a cincea, blândețea în a șasea și așa mai departe; însă vanitatea devenea tot mai puternică, mândria se înstăpânea tot mai mult și i-au adus irascibilitate, mânie, facerea voii proprii, aroganță, cerbicia inimii - și atunci când a cercetat a noua mănăstire nu se mai afla nimic din cele nouă virtuți pe care le avea la început, fiindcă fuseseră alterate de vanitate și mândrie, iar apoi înlocuite de opusurile lor.

&&&

Însă în vanitate mai există o putere distructivă: vanitatea se atașează de dovezi înșelătoare și de aparențe mincinoase. Judecata lui Hristos cercetează inimile oamenilor - înlăturând uneori dovada materială cea mai convingătoare, mereu cercetând dincolo de aparențe.

Două exemple ne pot ajuta să înțelegem acest lucru plânsul lui Petru: când Hristos S-a întâlnit cu Petru pe malul Tiberiadei după Învierea Sa, nu l-a acuzat de trădare și nici nu i-a cerut să facă o mărturisire completă a infracțiunilor săvârșite.
I-a pus o întrebare pătrunzătoare: „Mă iubești tu mai mult decât aceștia?" Dacă Petru ar fi fost atent la cele spuse de El, l-ar fi frapat ultimele patru cuvinte: „Mai mult decât aceștia". Și-ar fi putut aduce aminte că Hristos a spus: „Un cămătar avea doi datornici. Unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt cu cincizeci. Dar, neavând ei cu ce să plătească, i-a iertat pe amândoi. Deci care dintre ei îl va iubi mai mult?", și atunci ar fi răspuns și el: „Socotesc că aceluia căruia i s-a iertat mai mult". Dacă ar fi cugetat la aceasta, poate că și-ar fi venit în sine ca fiul risipitor, dar fiindcă era impulsiv, necioplit, fiindcă acționa înainte de a gândi, el a răspuns din inimă: „Tu știi că te iubesc." „Mă iubești tu pe Mine?", întreabă din nou Hristos. „Da, Te iubesc!" „Chiar așa e?" Și atunci, deodată, Petru înțelege! El auzise deja această întrebare întreită în noaptea când Hristos a fost trădat, în curtea casei arhiereului; de trei ori a fost întrebat și de trei ori s-a lepădat de Hristos. În acel moment, cuvintele lui Hristos „mai mult decât aceștia" au o rezonanță prevestitoare de rău - cine va mai crede vreodată că el, Petru, Îl iubește pe Hristos? - aceste cuvinte anunță osândă, nu nădejde. Și cuprins de disperare, conștient de faptul că toate dovezile îi stau împotrivă, nădăjduind când nu era loc de nădejde, el spune: „Doamne, Tu știi toate; Tu știi că Te iubesc". Iar Hristos - Dumnezeu care cunoaște cu adevărat ce este în inima omului - știe că Petru, într-adevăr, Îl iubește. El înlătură orice dovadă și grăiește către „omul cel tainic al inimii": „Urmează Mie". (….)

Așa cum am spus mai înainte, nu există decât două modalități prin care ne putem lepăda de dependența, slugărnicia față de părerea celorlalți: mândria sau smerenia. Există acea formă de smerenie care constă în a nu fi vătămat nici de ocara, nici de lauda oamenilor, ci a sta pur și simplu în fața judecății lui Dumnezeu și a propriei conștiințe, ***precum în istorisirea despre un frate care voia să știe cum să răspundă laudelor și criticilor. „Du-te în cimitir", i-a spus părintele duhovnicesc, „și înjură-i pe morți". A făcut astfel și, când s-a întors, părintele său l-a întrebat ce au răspuns morții la înjurături. „Nimic", a răspuns monahul, „au rămas tăcuți". „Du-te înapoi și laudă-i", i-a zis Bătrânul. Și când ucenicul i-a spus că cimitirul a rămas la fel de tăcut ca înainte, el a răspuns: „Fă la fel ca cei morți. Pe ei nu-i mai vatămă judecata oamenilor, fiindcă stau pururi sub privirea lui Dumnezeu".***

Mai există, de asemenea, acea formă de smerenie care este rodul nevoinței săvârșite în slujba vanității.

***

Este exemplificată în concluzia istorisirii despre monahul cu nouă virtuți. După ce a pierdut tot ce avea, acesta a ajuns la o oarecare mănăstire, aici a fost cuprins de deznădejde și a plâns din cauza celor ce se întâmplaseră cu el. S-a judecat pe sine și a luat hotărârea de a se încredința numai în Domnul. După ce s-a mărturisit sincer și deplin lui Dumnezeu, și-a scris toate păcatele săvârșite din slavă deșartă și mândrie care l-au adus într-o stare atât de jalnică și a pus acea hârtie în cingătoarea sa. A rămas să se nevoiască în acea mănăstire și de fiecare dată când ispita se abătea asupra lui, scotea hârtia și, citind-o, căpăta putere împotriva diavolului.

Frații erau uimiți de calmul său; nici certurile dintre ei, nici un prilej de bucurie sau de neliniște nu-i tulbura liniștea. Apoi au observat că, de fiecare dată când era asaltat de ispite exterioare sau lăuntrice, scotea din cingătoare o bucată de hârtie și îndată se pogora liniștea asupra sa.

„E vrăjitor" , au zis ei, „iar vrăjile și le ține în cingătoare!". S-au plâns starețului și i-au cerut să-l alunge din mănăstire, însă starețul a vrut să afle de unul singur adevărul în privința acelei bucăți de hârtie.

Prin urmare, s-a dus în puterea nopții la chilia acelui monah, i-a luat hârtia în timp ce dormea și a citit-o. Dimineața le-a zis fraților: „vă voi citi ce scrie pe această bucată de hârtie".

Dar monahul, temându-se că frații vor socoti drept virtute luarea sa aminte la propriile păcate, l-a implorat pe stareț să tacă. Starețul știa însă că frații vor învăța multe de la el și a poruncit să fie citită cu glas tare acea hârtie. Iar când frații au auzit ce era scris, au căzut cu fața la pământ zicând: „Iartă-ne, frate, că am păcătuit față de tine!"

&&&

Dacă ascultăm glasul celor din jurul nostru, s-o facem pentru a auzi glasul lui Dumnezeu. Smerenia este una dintre cele mai puternice virtuți evanghelice, însă noi am reușit să facem din ea virtutea firavă a sclavului. Puțini oameni vor să fie smeriți și aceasta fiindcă smerenia ni se pare a fi o negare a demnității de om.

Este la fel ca și în privința ascultării: lăudăm copilul pentru că este ascultător, când este supus, când nu are o voință proprie; rareori ne întrebăm ce se întâmplă în inima lui și prea adesea ni se pare că orice oaie face parte din turma lui Hristos. A

fi socotit smerit, ascultător, blând este aproape o insultă. Nu mai vedem măreția și tăria unei astfel de atitudini. Caricatura smereniei pe care o trăim sau o exemplificăm constă în a spune cu ipocrizie, atunci când suntem lăudați, că acesta de fapt nu este adevărat; iar atunci când suntem ignorați, atragem atenția asupra noastră insistând că nu valorăm nimic. Adevărata smerenie se naște din concepția noastră despre sfințenia lui Dumnezeu, dar mult prea adesea ne forțăm să ne simțim mai smeriți micșorându-ne singuri într-un mod artificial. (…) Smerenia nu constă în a încerca mereu să ne umilim și să renunțăm la demnitatea pe care Dumnezeu ne-o dăruiește și pe care o cere de la noi fiindcă suntem copiii, nu sclavii Săi.

Smerenia, așa cum vedem la sfinți, nu se naște numai din faptul că-și conștientizează păcatele, fiindcă chiar și un păcătos poate să-I aducă lui Dumnezeu o inimă frântă și smerită și un cuvânt de iertare este de ajuns pentru a șterge orice rău din trecut și din prezent. Smerenia sfinților se naște din vederea slavei, măreției și a frumuseții lui Dumnezeu. Smerenia lor nu se naște nici măcar din conștientizarea deosebirii dintre om și Dumnezeu, ci din dobândirea conștiinței că Dumnezeu este atât de sfânt, o dezvăluire atât de intensă a frumuseții desăvârșite, a unei iubiri atât de uimitoare, încât ei își dau seama că singurul lucru pe care-l pot face în prezența Sa este să îngenuncheze înaintea Lui într-un act de închinare, bucurie și uimire.

(…)

Smerenia este o cale prin care omul stă înaintea lui Dumnezeu care vede, iar omul este nevrednic de aceasta; smerenia caută în mod firesc locul cel mai de jos. Ea este întru totul deschisă către Dumnezeu, dăruită Lui, gata să primească de la El, fie din mâna Sa sau prin mijlocirea altor oameni, niciodată nu-l împinge pe om să-și afirme propria stare smerită, fiindcă ea nu este înjosire, ci pur și simplu a sta înaintea lui Dumnezeu în uimire, bucurie și recunoștință.

Ea este singurul mijloc prin care ne putem elibera de frica opiniei publice, de servilismul care ne împiedică să găsim curajul și ocaziile de a ne îndrepta viața, de vreme ce ne-am ales valorile omenești drept criteriu. Din momentul în care ne-am eliberat de acestea, rămânem singuri cu conștința noastră, în care glasul lui Dumnezeu se aude nestingherit, anunțându-ne judecata lui Dumnezeu și dându-ne puterea de a începe să trăim deplin și în libertate. Știm că putem face aceasta fiindcă sunt momente când ne putem rupe cu totul de părerea celorlalți, de opinia publică - momente de trăire profundă care ne fac oameni deplini, demni de numele de om, iar micimea noastră se decojește și cade de la noi.

Când suntem cuprinși de o mare fericire, când mâhnirea ne străpunge inima, când suntem deplin biruiți de o oarecare experiență lăuntrică, nu ne mai gândim, chiar și dacă numai pentru o clipă, la ceea ce gândesc ceilalți despre noi. Când aflăm despre moartea unui om care ne este mai drag nouă decât tuturor celorlalți, ne afundăm în tristețe; nu ne întrebăm dacă ceilalți au o părere bună sau nu despre noi. Când, după o lungă absență, ne întâlnim cu cineva care ne este drag, nu ezităm să ne aruncăm în brațele prietenului nostru fără să ne mai întrebăm dacă cei din jur vor crede că ne facem de râs.

Toate acestea s-au dovedit cu putință pentru Zaheu fiindcă, dând la o parte părerile oamenilor, el era hotărât să vadă, iar determinarea sa i-a îngăduit să ajungă direct la Dumnezeu, să experieze descoperirea Dumnezeului celui Viu. Pe Dumnezeul lui Zaheu, Dumnezeul cel Viu, Îl caută fiecare suflet din veac în veac - al unui Dumnezeu atât de diferit de imaginile statice oferite de multe religii de-a lungul vremii.

Sfântul Grigorie de Nazianz, în secolul al IV-lea, a spus că din cele pe care le-am adunat din Scripturi, din Tradiție și din experiența Bisericii, din tot ceea ce omul a putut să cunoască despre Dumnezeu, noi am făcut din acestea o imagine bine asamblată, însă oricât de frumoasă va fi fiind această imagine, nu am făcut decât să zidim un idol. Fiindcă din clipa în care ne facem o imagine despre Dumnezeu și spunem: „Iată, așa este Dumnezeu”, Îl transformăm pe Dumnezeul cel dinamic, viu, de nepătruns, nemărginit de profund care este Dumnezeul nostru în ceva limitat, de dimensiuni omenești. De vreme ce întreaga cunoaștere revelată trebuie să fie de dimensiuni omenești, nu este nimic în revelație care nu este [după măsura omenească], fiindcă, dacă nu ar fi așa, nu ne-ar scăpa nici ceea ce este infinit de mare, nici ceea ce este infinit de mic. Tot ceea ce știm despre Dumneze este ieri nu este astăzi sau mâine. Vreau să spun prin aceasta că toată cunoștința despre Dumnezeu pe care o am până în clipa de acum nu o pot așeza înaintea ochilor mei pentru a o adora, ea este trecutul, este hotarul dintre ceea ce era și ceea ce va fi. Dumnezeul înaintea Căruia vin închinându-mă și rugându-mă Lui este Cel Unul, cunoașterea Căruia m-a adus în punctul în care Îl pot întâlni dincolo de imaginile omenești și conceptele raționale. Stau înaintea Dumnezeului Necunoscut, a Cărui taină se dezvăluie veșnic înaintea noastră, dar care totuși rămâne pentru veșnicie cu neputință de pătruns. Nu prin inventarea de noi modele de dumnezeu vom putea noi face ca alți oameni să-L vadă. Când stăruim în a spune: „Acum câteva secole s-a descoperit ce anume este Dumnezeu, iar eu vă voi vorbi despre aceasta”, oamenii au dreptate să ne răspundă: „Dacă ai ști, s-ar vedea cu ochiul liber”. Și nu este deloc evidentă această cunoaștere! Dacă vreunul dintre noi ar avea o descoperire a ceea ce este Hristos, ar spune: „Am văzut chipul lui Hristos”. Amintiți-vă de

paragraful de la Epistola [a doua] către Corinteni: „Am văzut strălucirea slavei lui Dumnezeu pe chipul lui Hristos”.

La unul dintre Părinții noștri ortodocși întâlnim un pasaj asemănător: „Nimeni nu se poate lepăda de lume dacă nu a văzut lumina veșniciei măcar pe chipul aproapelui său”. Dacă am trăi o astfel de descoperire, nu am mai avea nevoie să-L descriem pe Dumnezeu într-o mie de feluri.

În istorisirile despre Părinții Deșertului se relatează despre o întâlnire între un mare părinte duhovnicesc și trei monahi. Doi dintre ei îi adresează întrebări nesfârșite, în timp ce al treilea tace. În cele din urmă, părintele se întoarce către el și îi spune: „Tu nu mă întrebi nimic?” „Nu”, răspunde acesta, „îmi este de ajuns să-ți văd chipul”.

Mai este o istorisire despre un episcop al Alexandriei care vroia să vină în pustie pentru a vizita o anumită mănăstire. Monahii l-au invitat pe unul dintre frați să rostească un cuvânt de bun-venit, dar acesta a refuzat. „De ce?”, au întrebat ei. „Dacă nu înțelege tăcerea mea, nu va înțelege nici un cuvânt din cele pe care i le voi spune.”

Aceasta este modalitatea prin care Zaheu L-a descoperit pe Hristos și în care Domnul a grăit către el, așa cum a grăit în tăcere lui Petru în noaptea în care El a fost judecat: „Și întorcându-Se, Domnul a privit spre Petru…Și ieșind afară, Petru a plâns cu amar”. Dumnezeu, a Cărui privire cercetează adâncurile, și care „va judeca nu după înfățișarea cea din afară” (Is 11, 3), „pătrunde inima și încearcă rărunchii” (cf. Ier. 17, 10), care ne deschide ochii, care ne eliberează de fariseismul și de amăgirile noastre și care ne slobozește de înrobirea noastră față de frica de ceilalți”.

(din: Mitropolitul Antonie De Suroj, Reflecţii. O călătorie duhovnicească, Editura Doxologia, 2014)

IPS Irineu Pop-Bistriţeanul - Predică la Duminica a XXXII-a după Rusalii - a lui Zaheu

Dreptmăritori creştini, Evanghelia de astăzi ne istoriseşte despre vameşul Zaheu din Ierihon. Acesta, fiind mic de statură, s-a urcat într-un sicomor ca să-L vadă pe Iisus din Nazaret, care trecea pe strada lui. Văzându-l, Hristos a răspuns dorinţei lui Zaheu, rămânând în casa acestuia şi răsplătindu-l cu cel mai mare bine: iertarea şi mântuirea (cf. Lc. 19, 9).

Hristos, Fiul lui Dumnezeu, vrea să intre în inimile şi în casele celor ce-L doresc fierbinte, vrea să fie oaspetele nostru, ca să cineze cu noi şi noi cu El (cf. Apoc. 3, 20). Dacă Îl primim, precum Zaheu vameşul, Domnul ne va curăţi sufletul, va risipi întunericul din noi, dăruindu-ne iertarea păcatelor şi bucuria mântuirii.

Iubiţi credincioşi, în anul 398, ajunge episcop în Constantinopol Sfântul Ioan Gură de Aur, unul dintre străluciţii Sfinţi ai Bisericii din epoca ei de aur. Evlavia, curajul neclintit şi zelul lui învăpăiat îl aşează între marii apărători ai adevărurilor de credinţă.

Aceasta însă l-a pus în conflict cu împăratul Arcadie. Într-una din zile, suveranul şi-a întrebat sfetnicii cum s-ar putea răzbuna împotriva episcopului; unul i-a zis: „aruncă-l în temniţă”; altul: „confiscă-i averea”; al treilea: „trimite-l în exil”; altul i-a spus: „omoară-l”. Dar se ridică unul şi-i zise: „Împărate, dacă îl arunci în

temniţă, acolo se va bucura în durerile sale, iar lumea îi va săruta lanţurile. De-i iei averea, nu o iei pe a episcopului Ioan, ci pe cea a săracilor. Dacă îl trimiţi în exil, acolo se va simţi ca acasă, fiindcă el învaţă că Dumnezeu este în tot locul. Dacă-l omori, îl faci martir şi-i deschizi cerul. Eu însă ştiu un mijloc prin care l-ai birui. Sileşte-l să păcătuiască şi prin păcat îl desparţi de Dumnezeu”.

Într-adevăr, păcatul este călcarea legii, este răzvrătirea împotriva lui Dumnezeu şi a ordinii morale, este despărţirea de Dumnezeu. Sfânta învăţătură evanghelică ne arată cât suntem de păcătoşi şi prin glasul Bisericii, ne cheamă să ne întoarcem la Hristos.

Doar ea ne spune unde este păcatul şi tot ea vrea să trezească în noi dorul după darul mântuirii. Păcatul este otrava cu care se otrăveşte sufletul şi dacă nu scoatem din inimă această otravă, atunci sufletul va fi rânduit morţii veşnice. Păcatul este laţul în care se prinde sufletul nostru, întocmai ca pasărea căzută în laţul vânătorului, pierzându-şi libertatea şi voinţa.
Pocăinţa este mijlocul prin care putem realiza îndreptarea. Aceasta înseamnă o întreagă schimbare a vieţii, o întoarcere la izvorul vieţii, înseamnă să ne considerăm pe noi înşine „că suntem morţi păcatului, dar vii pentru Dumnezeu, în Hristos Iisus Domnul nostru” (Rom. 6, 11).

Creştinul e dator să-şi amintească mereu că pentru desfiinţarea păcatului Dumnezeu L-a lăsat să moară pe Unicul Său Fiu, ca să răscumpere lumea de blestem.

Este bine să ne întrebăm mereu: de ce Mântuitorul S-a smerit pe Sine până la starea robului, S-a lăsat pironit pe Cruce şi Şi-a vărsat pe Golgota sângele Său? Răspunsul este acesta: pentru ca să nimicească păcatele mele şi ale tale, să-i aducă pe rebeli iarăşi la dragostea Aceluia care i-a iubit peste măsură.

Păcatele creştinilor sunt crime aşa de mari, încât Sfântul apostol Pavel îi pune pe cei ce încalcă cuvântul Evangheliei, alături de cei ce L-au ucis pe Iisus, Mântuitorul lumii, fiindcă ei, dacă au căzut, „Îl răstignesc loruşi, a doua oară, pe Fiul lui Dumnezeu şi-L fac de batjocură” (Evr. 6, 6).

Se cuvine să ne comportăm astfel încât să nu zădărnicim prin împietrirea inimilor noastre jertfa Sa supremă de pe Cruce. Iar dacă am păcătuit trebuie să ne îndreptăm printr-o adevărată pocăinţă, care ne poate şterge păcatele şi ne poate împăca cu Dumnezeu, făcându-ne fii aleşi ai Tatălui.

Într-o sfântă rugăciune, noi credincioşii spunem cu smerenie: „Am greşit şi nevrednici ne-am făcut”. Greşim cu gândul, cu vorba, păcătuim cu fapta. Greşim unul împotriva altuia, greşim împotriva noastră, dar greşim cu osebire împotriva lui Dumnezeu.

Povara păcatelor trebuie s-o aducem la Hristos, care a venit să cheme pe păcătoşi la pocăinţă. Să îndrăznim a ne apropia de El, căci în câmpul pocăinţei Biserica ne făgăduieşte iertarea şi îndreptarea sufletului, pe care le putem afla numai lângă picioarele Crucii pe care Hristos a murit pentru păcatele noastre.

Sfântul apostol Petru zice: „Pocăiţi-vă, dar şi vă întoarceţi ca să se şteargă păcatele voastre, ca să vină de la faţa Domnului vremuri de uşurare” (Fapte 3, 19-20).

În această privinţă, iată ce ne învaţă un Părinte al pustiei: „Precum umbra noastră pururea o avem cu noi, ori încotro mergem, aşa ni se cade nouă să avem umilinţa şi plângerea pentru păcate cu noi, ori încotro vom merge şi oriunde vom fi”.
În Noul Testament avem numeroase şi impresionante cazuri de inimi bolnave, din cauza nesocotirii orânduirii divine, peste care, în clipa copleşitoarei lor rătăciri, soarele divin îşi trimite razele sale binecuvântate şi le tămăduieşte. Cu o condiţie însă şi anume, ca cei păcătoşi să fi ajuns la conştiinţa ticăloşirii sufletului şi vieţii lor, mărturisindu-şi în duh de căinţă grava lor nesocotinţă, precum şi la hotărârea de a substitui bezna păcatului cu lumina virtuţilor, de a aşeza adevărul în locul erorii.

Filozoful şi matematicianul german Leibnitz (†1716) spunea că „dacă Dumnezeu îngăduie păcatul, este dovadă de înţelepciune, pentru că întoarcerea, convertirea fac măreţie omului”.

Sfântul apostol Pavel scria corintenilor că „nici desfrânaţii, nici închinătorii la idoli, nici adulterii, nici malahienii, nici sodomiţii, nici furii, nici lacomii, nici beţivii, nici batjocoritorii, nici răpitorii nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu. Şi aşa eraţi unii dintre voi. Dar v-aţi spălat, dar v-aţi sfinţit, dar v-aţi îndreptat în numele Domnului Iisus Hristos şi în Duhul Dumnezeului nostru” (I Cor. 6, 9-11).

***

Iată un vis care ne încurajează în această privinţă! Cineva se visează la poarta cerului. Călătorii înaintează către ea, cântând cântece minunate. Poarta se deschide şi ei intră. „Cine sunt acei oameni?”, întreabă cel ce visează. „Sunt proorocii”. Un prelung suspin: „Eu nu pot să intru împreună cu ei pe poartă”.

Dar iată un nou grup de pelerini. Poarta se deschide şi sunt primiţi cu bucurie. „Cine sunt, oare, aceştia?", întreabă cel ce visează. „Sunt apostolii". Un profund oftat: „Nici lor nu mă pot alătura".

Cu haine albe, cu frunţile încununate, cu ramuri de finic în mâini, iată-i pe martiri. Ei intră, urmaţi de evanghelişti, de misionari, de toţi slujitorii lui Dumnezeu.

Omul care visează rămâne disperat, văzând că cerul îi rămâne mereu închis. Oameni simpli, ca el, să nu fie, oare, primiţi? Deodată, zăreşte de departe o mulţime care înaintează. În fruntea ei este femeia samarineancă (In. 4), femeia păcătoasă (Lc. 7), vameşul Zaheu (Lc. 19), tâlharul de pe cruce (Lc. 23). Pe alţii nu-i cunoaşte, dar ei sunt, fără îndoială, ca şi el. Şi poarta cerului se deschide şi pentru toţi aceştia.

În sfârşit, creştinul care visează exclamă cu bucurie: „Slăvit să fie Domnul! Şi eu sunt un păcătos; harul lui Dumnezeu, jertfa minunată a Fiului Său, mărita Sa Înviere sunt şi pentru mine, deci pot intra în cer".
Într-adevăr, poarta cerului se deschide tuturor celor păcătoşi care s-au îndreptat prin pocăinţă sinceră, chiar celor ce s-au întors în ceasul al unsprezecelea.

***

Se povesteşte că s-a întâlnit un tâlhar vestit cu un duhovnic vestit. Şi au stat de vorbă. Căindu-se de tot ceea ce făcuse, tâlharul spunea: „Părinte, oricâtă penitenţă aş face, eu nu sunt vrednic să mă ierte Dumnezeu". Duhovnicul l-a mângâiat: „Nu chiar oricâtă! Şapte ani ar fi de ajuns". Tâlharul nu acceptă: „Nu, părinte, e prea puţin pentru cât rău am făcut eu".

Atunci venerabilul duhovnic i-a spus: „Dacă e aşa, trei ani sunt de ajuns". „Nu se poate, părinte, zise păcătosul, eşti prea indulgent, eşti prea îngăduitor cu mine".

Preotul i-a zis din nou: „Atunci trei zile vor fi de ajuns". Tâlharul s-a scandalizat: „Nu se poate, părinte; dumneata nu mă iei în serios. Eu am făcut atâtea rele, încât nu mi le poate ierta Dumnezeu niciodată".

Apropiindu-se de el, bătrânul duhovnic i-a spus: „Ştii ce? Ia zi Tatăl nostru". Şi tâlharul a zis Tatăl nostru. În momentul când a ajuns la cuvintele: „Şi ne iartă nouă greşelile noastre", păstorul sufletesc l-a binecuvântat şi el şi-a dat duhul, iertat de toate păcatele lui.

&&&

Iată cât de minunată este Spovedania prin care ieşim din adâncul cel nemăsurat al patimilor. Hristos a venit în lume pentru păcătoşii care, prin căinţă sinceră, grabnică şi intensă, pot să primească nu numai iertarea, ci şi cununa desăvârşirii, asemenea tâlharului care a dobândit Raiul într-o clipă, asemenea lui Zaheu, căruia Domnul i-a spus: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia”.

Marii duhovnici de altă dată au fost şi ei preocupaţi de timpul de pocăinţă necesar îndreptării. Experienţa lor i-a învăţat că în acest domeniu al conştiinţei operează mai mult intensitatea decât durata.

De pildă, în Pateric, în cartea Bătrânilor nevoitori spre sfinţenie, se spune că „de va voi omul, de dimineaţa până seara, poate ajunge la măsura dumnezeiască”. Deci, poate să obţină nu numai iertarea păcatelor, ci poate ajunge la sfinţenie.

Iubiţii mei, Piatra de pe Mormântul lui Hristos din Ierusalim ne grăieşte că viaţa este mai tare decât moartea. Tot aşa, sicomorul lui Zaheu din Ierihon, al cărui vlăstar poate fi văzut şi astăzi, ne spune clar că iertarea lui Dumnezeu este mai puternică decât păcatul nostru.

Dar trebuie să ne hotărâm cu fermitate a părăsi toate răutăţile şi a ne îndrepta cu încredere fiască spre Acela care a venit în lume „să caute şi să mântuiască pe cel pierdut” (Lc. 19, 10).

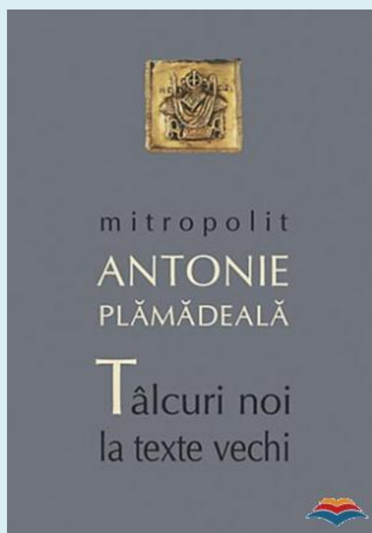
Însuşi Hristos Domnul, prin gura Sfântului poet român, cheamă la Sine pe orice păcătos, spunând:

„Negura păcatului
Cuprinzând viaţa ta,
Eu sunt Soare neapus,
Vino la lumina Mea!”

(Sfântul Ioan Iacob).

Mântuitorul nostru nu ne promite că nu vom avea ispite sau căderi, dar ne asigură de iertarea, pacea, viaţa şi odihna Sa, zicând: „Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe voi!” (Mt. 11, 28). Amin.

Mitropolitul Antonie Plămădeală - Duminica a XXXII-a după Rusalii a lui Zaheu vameşul - Modelul Zaheu sau despre un păcătos care dă lecţii drepţilor...

Cuvântul rostit în catedrala din Sibiu, în 1984.

Ne aflăm în Ierihon. În Ierihonul în care am rămas Duminica trecută şi unde Mântuitorul tocmai vindecase un orb. Se pare că Ierihonul a fost unul din oraşele preferate ale Mântuitorului, pentru ca multe întâmplări, multe minuni, multe drumuri ale lui lisus sunt legate de el. Şi parabola Samarineanului milostiv a plasat-o tot pe drumul Ierihonului.

Orăşelul este situate aproape de graniţa cu Iordania de astăzi şi beneficiază de o poziţie în acelaşi timp privilegiată şi blestemată. Blestemată, pentru că se află la câteva sute de metri sub nivelul mării asa încât, coborând de la Ierusalim spre Ierihon, întotdeauna ţi se pare că intri dintr-o dată într-un cuptor încins. E foarte cald. Dar, în acelaşi timp, pe lângă oraş trece Iordanul cu apă dulce, care izvorăşte de la poalele muntelui Hermon, trece prin Marea Galileii şi se varsă în Marea Moartă, mare cu apă sărată. Oricâtă apă dulce curge în Marea Moartă din Iordan, Marea Moartă tot sărată rămâne! E una din ciudăţeniile, din curiozităţile locului. Mai are însă Ierihonul, în partea de nord, un izvor de apă rece, apă bună de băut, care reconfortează pe tot călătorul care trece până acolo. Şi mai este situat la sud de unul din locurile importane din viaţa Mântuitorului, şi anume la sud-est de pustia Carantaniei. Iată tot atâtea elemente care fac din Ierihon un loc interesant şi Mântuitorul va fi avut desigur, şi alte motive personale de a-1 prefera. Poate va fi

avut prieteni în oraş, că de multe ori trecea pe acolo. E posibil ca uneori să fi venit din Galileia, în jos pe Iordan, de unde „urca" la Ierusalim.

Pentru mergerea la Ierusalim întotdeauna se folosea verbul „a urca“, deoarece Ierusalimul era, din punct de vedere spiritual-religios, locul înalt prin excelenţă. Dispre Ierihon însă, se urca şi în înţeles literal, acest oraş aflându-se cu multe sute de metri sub altitudinea Ierusalimului. Drumul spre Ierusalim, prin Ierihon era folosit în mod obişniut de iudeii din Galileea, deşi era un drum ocolit. Mai aproape ar fi fost prin Samaria, dar samarinenii nu priveau cu ochi buni pe cei ce se îndreptau spre Ierusalim. S-a întâmplat chiar ca pelerinii ce se îndreptau spre Ierusalim să fie ucişi de samarineni.

Mântuitorul încercase să facă această ultimă călătorie a Sa spre Ierusalim prin Samaria. În primul sat samarinean însă, I s-a refuzat găzduirea, tocmai „pentru că se îndrepta spre Ierusalim“, cum notează Sfântul Luca (5, 53). De aceea Iisus şi ucenicii Săi au luat drumul pe Valea Iordanului şi prin Ierihon, deci ocolind Samaria.
Ca de obicei era înconjurat de mulţimea care voia să audă cuvânt de la El, să prindă vreo învăţătură mai deosebită, să vadă vreo minune, pentru că toţi cei care-L urmau erau obişnuiţi şi aşteptau să se petreacă mereu câte ceva deosebit pe parcursul drumurilor Sale.

Pe un astfel de drum ne aflăm şi noi astăzi, urmându-L pe Iisus, şi iată că, aşa cum se aşteptau toţi, s-a întâmplat ceva şi pe parcursul acestei călătorii. După vindecarea orbului, e de presupus că oamenii vorbeau între ei, comentau, mulţi voiau să se atingă de Iisus, mulţi voiau să-I pună întrebări. Era mare zarvă. Şi o mare mulţime.

Acolo locuia un oarecare Zaheu, de profesiune vameş, adică agent fiscal, unul care încasa dările. Încasa dările pe pământuri, pe case, pe produse, pe circulaţia mărfurilor. El este eroul întâmplării pe care ne-o povesteşte Evanghelia de azi.

Zaheu era mic de statură. Văzând că vin mulţimile cu Iisus în frunte, şi-a dat seama că-L va putea vedea. Şi voia să-L vadă. Ce era de făcut? S-a urcat într-un sicomor. Nu ştiu dacă ceea ce am văzut eu vizitând Ierihonul va fi fost sicomorul de pe vremea lui Zaheu, dar în Ierihon li se arată pelerinilor şi astăzi sicomorul acestuia. Am pus mâna pe el şi, în apropiere, am intrat în casa lui Zaheu. Nu mai e nici aceasta cea din vremea aceea, dar e sigur că e pe locul casei sale, ca o mărturie materială a autenticităţii întâmplării, mărturie care a străbătut prin timp până la noi. Tradiţia vie s-a perpetuat pe locul întâmplării timp de două mii de ani. Zaheu, urcat

în sicomor, a vrut să-L vadă pe Iisus mai de sus şi mai bine. Aşa însă, "L-a văzut şi Mântuitorul pe dânsul.

Iată cum relatează evanghelistul Luca: ***„Şi intrând, trecea prin Ierihon. Şi iată un bărbat, cu numele Zaheu, şi acesta era mai-marele vameşilor, şi era bogat. Şi căuta să vadă cine este Iisus, dar nu putea de mulţime, pentru că era mic de statură. Şi alergând el înainte, s-a suit într-un sicomor, ca să-L vadă, căci pe acolo avea să treacă. Şi când a sosit la locul acela, Iisus, privind în sus, a zis către el: Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân. Şi a coborât în grabă şi L-a primit, bucurându-se. Şi văzând, toţi murmurau, zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos. Iar Zaheu, stând, a zis către Domnul: Iată jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit. Şi a zis către Iisus: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam. Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut" (Luca 19, 1-10).***

Mergând în casa lui, s-a întâmplat ceea ce va fi fost foarte firesc: mulţimile au început să murmure: Cum de intră Acesta în casa unui păcătos? Vameşii erau prototipul, simbolul păcătoşeniei.

Se vede că Zaheu era foarte cunoscut în oraş, fiindcă îndeplinea funcţia de mai-mare al vameşilor, un fel de perceptor şef. El negocia cu romanii suma pe care trebuie s-o strângă, îşi angaja vameşi subalterni pe care îi plătea şi după ce făceau suma cerută de romani, restul şi-l împărţeau între ei, partea leului revenindu-i bineînţeles şefului. De obicei, în lumea veche, aceşti oamei nu erau simpatizaţi de popor. Erau chiar odioşi. Nu existau pe atunci forme, declaraţii exacte de bunuri, în măsura în care sunt astăzi, putându-se calcula exact impozitele pe care trebuie să le plătească fiecare la stat, ceea ce le dădea prilejul acestor funcţionari să fie adesea abuzivii. Stabileau după bunul lor plac,spre a le rămâne şi lor cât mai mult. De aceea nu erau iubiţi de popor. Aşa se petreceau lucrurile şi cu acest Zaheu.

Deşi am ascultat textul Sfintei Evanghelii, aş vrea totuşi să punctez câteva lucruri şi, în special, la început, două. Întâi, aş intitula episod asupra căruia vreau să mă opresc: „Iisus şi mulţimile", iar pe al doilea: „Iisus şi păcătoşii".

Evanghelistul ne spune că intrând în Ierihon, Iisus „era înconjurat de mulţime". Dovada că era vorba de o mare mulţime e că Zaheu se temea că nu-L va putea vedea printre atâţia oameni.

M-am oprit asupra acestui episod pentru că unii teologi protestanţi spun că Iisus, în vremea Lui, n-a prea fost cunoscut. Nu l-ar fi cunoscut multă lume. Ar fi fost un rabin obscur, unul printre alţii, legenda lui formându-se după aceea, după moarte. Legenda i-ar fi alcătuit-o apostolii, după ce „li s-a părut“ că s-au întâlnit cu El după înviere.

Unii mai aduc şi argumentul că n-a fost cunoscut pentru că în afară de Evanghelii, de Epistolele Sfântului Pavel şi în alte câteva izvoare, nu e prezent în izvoarele istorice ale vremii. Acest lucru nu este adevărat, pentru că prezent în opera aproape contemporană a lui Pliniu cel tânăr, ca şi în opera lui Iosif Flaviu din aceeşi epocă. E adevărat că nu e prezent în cărţile evreieşti contemporane, deşi cei care o spun uită că istoricul Iosif Flaviu era evreu. Dar aşa fiind, absenţa lui Iisus din scrierile evreieşti e normală. Evreii au interzis pomenirea numelui Lui (vezi F. Ap. 5, 28) şi această interdicţie a fost respectată multă vreme, secole de-a rândul. Fiindcă ei n-au crezut că este Mesia. Bănuindu-L a fi fost un fals Mesia, n-au vrut să-I perpetueze amintirea, şi aceasta cu atât mai mult, cu cât tocmai pentru pretenţia Lui că e Mesia, ei îl răstigniseră. Nu se puteau desolidariza de decizia strămoşilor lor.
Unii, nu numai evreii, au mers până la a spune că Iisus ca persoană istorică nici n-a existat sau dacă totuşi a existat, a existat, aşa cum spuneam, ca un rabin oarecare, obscur, căruia I s-a alcătuit o istorie grandioasă după aceea, de către ucenicii Săi.

Dar eu îmi pun întrebarea: De ce să se confecţioneze o istorie grandioasă unui rabin obscur? Unde e logica acestei presupuneri? De ce să fi fost prefăcut, fără s-o merite, într-o personalitate extraordinară? Trebuie să fim logici. Logica este ştiinţa gândirii corecte. Cei care spun că Iisus n-a fost în vremea Lui cine ştie cine, nu respectă regulile gândirii corecte. Nu gândesc nici măcar atât de corect, precum gândeau unii evrei contemporani cu Iisus.

E de ajuns să ne aducem aminte de rabinul Gamaliei şi de cele povestite în cap. 5 din „Faptele Apostolilor”. Apostolii tocmai fuseseră eliberaţi din închisoare de un înger şi propovăduiau în templu. Mai-marii templului i-a arestat din nou şi i-au adus la Sinedriu, vrând să-i condamne. Atunci, la întrebarea arhiereului, de ce nu respectă porunca de a nu mai vorbi despre Iisus, Petru a răspuns: „Trebuie să ascultăm mai mult pe Dumnezeu decât pe oameni”.

Unul dintre judecători, Gamaliei, cel care a fost profesorul Sfântului apostol Pavel, mare gânditor şi mare înţelept, s-a dovedit a fi şi mare logician. Deşi de la el ne-a rămas foarte puţin, totuşi ceea ce ne-a rămas e suficient pentru ca să-i contureze personalitatea deosebită. Gamaliei a spus Sinedriului care îi judeca pe apostoli: „Nu vă legaţi de oamenii aceştia, ci lăsaţi-i, căci lucrul acesta, sau planul acesta, de

este de la oameni, se va risipi, dar de este de la Dumnezeu, nu-1 ve-ţi putea risipi. Păziţi-vă deci ca nu cumva să fiţi şi luptători împotriva lui Dumnezeu”. Şi le-a dat şi câteva exemple. Le-a amintit că, la un moment dat, unul Teudas s-a dat drept „ceva mare”, dar a fost omorât şi toţi ai lui s-au împrăştiat, şi nu s-a ales nimic din mişcarea lui. După dânsul s-a sculat un oarecare Iuda Galileeanul, adunând mare mulţime în jurul lui, dar, fiindcă nu era de la Dumnezeu, a pierit şi el şi cei care-1 urmau. Tot aşa se va întâmpla şi cu adepţii aceştia ai lui Iisus, de nu vor fi de la Dumnezeu. Dar de vor fi de la Dumnezeu, nu veţi putea face nimic împotriva lor (F. Ap. 5, 34-39). Logică frumoasă. Logică rămasă model până în ziua de astăzi. Iată deci că chiar unii dintre adversarii lui Iisus gândeau logic!

Şi totuşi se găsesc şi în ziua de azi din aceia care spun: Iisus a fost un oarecare rabin obscur.Dar, încă o dată: dacă a fost un obscur şi neînsemnat, ce motive ar fi avut cineva să facă din el un personaj extraordinar? Nu e logic, tot aşa cum nu e logic ca un oarecare rabin obscur să reuşească să creeze o religie, să cucerească o lume, să umple lumea cu cărţi despre El şi cu imense catedrale, să umple lumea cu martiri pentru El, mărturisind cu preţul vieţii lor că a fost Dumnezeu. Cum a reuşit să-i ducă pe credincioşii Săi până la sacrificiul suprem în numele Lui?

Iată dintr-o întâmplare cum a fost aceasta cu Zaheu, putem afla şi alte lucruri decât ne spune ea în mod direct. Evanghelistul Luca a vrut să ne spună ce s-a întâmplat cu Zaheu şi cum s-a întâlnit el cu Mântuitorul, şi cum Mântuitorul a acceptat să vorbească cu el, şi chiar a dorit să intre în casa lui. Acesta a fost gândul evanghelistului. În chip cu totul secundar a relatat şi faptul că Mântuitorul mergea înconjurat de mulţimi. Aceasta n-a spus-o intenţionat, ci din întâmplare. Ori, iată, tocmai acest amănunt aruncat din condei, ne descoperă că Mântuitorul era o personalitate mare în epocă, foarte cunoscut. Altfel, de ce l-ar fi urmat „mulţi-mile”? Altfel de ce s-ar vorbi de „mulţimi“ în jurul Său?

Şi nu e singurul loc unde se vorbeşte de mulţimi. Iată doar câteva exemple în plus; Pe când şedea Iisus la masă, au venit „o mulţime” de vameşi şi păcătoşi la El (Matei 9, 10; Luca 5, 29); după El a mers o mare mulţime de oameni din Iudeea (Marcu 3,7); toată mulţimea, cuprinsă de bucurie, lăuda pe Dumnezeu (Luca 19, 37). Uneori evangheliştii folosesc cuvântul gloată. Era urmat de gloate (Matei 9, 25; 9, 36; 15, 32; 19, 2; 20, 29; 23, 1; Marcu 10, 1). Gloata cea mare îl asculta cu plăcere (Marcu 12, 37).

Zaheu n-ar fi urcat în copac să-L vadă, dacă Iisus n-ar fi fost într-adevăr înconjurat de mulţime. Dacă ar fî fost singur, sau cu doi-treî, cu zece-douăzeci, L-ar fi văzut foarte uşor.

Mântuitorul, încă în timpul vieţii Lui pământeşti, a fost o prezenţă extraordinară, o prezenţă care fascina, o prezenţă care atrăgea. Era Dumnezeu şi nu se putea să fie altfel. Duhul dumnezeiesc din El era acela care atrăgea şi care provoca adeziunea tuturor acelora cu care se întâlnea, dacă erau de bună credinţă.Aceştia îi deveneau ucenici. Aşa s-a întâmplat şi cu Zaheu în cele din urmă.

Numai cei cu inima împietrită, îndărătnicii şi cei fanatizaţi de o interpretare îngustă a Legii, şi de o înţelegere simplistă a lui Dumnezeu, rămâneau neatinşi de Harul şi lumina pe care le răspândea în jurul Său, prin simpla Sa prezenţă. Aceştia erau opaci, ca nişte îmbrăcaţi în costume impermeabile la spirit. Ceilalţi, mulţimea simplă şi curată, simţeau căldura şi lumina Lui şi de multe ori erau cuprinşi de sentimente ciudate, de frică şi cutremur, de uimire, de mirare (Matei 7, 28; 8, 10; 9,8; Marcu 10, 24; 11, 32; Luca 5, 26; 7, 16).

Al doilea aspect asupra căruia am spus că vreau să mă opresc, l-am intitulat „Iisus şi păcătoşii”.

Zaheu era cu adevărat un om păcătos. Sfântul evanghelist Matei ne spune că era mic de statură. Era mic şi la suflet. Era vameş. Am spus: vameşii erau categoria cea mai urâtă de cetăţeni. Nu numai pentru că strângeau impozite, ci pentru că făceau abuz, erau lacomi, luau de două şi de trei ori mai mult decât trebuia omul să dea, şi toţi se imbogăţeau.

De aceea Mântuitorul, când a voit să spună o parabolă despre un om drept şi despre altul păcătos, precum în Parabola vameşului şi a fariseului, pe vameş l-a luat drept model de păcătoşenie. Şi altădată, când vorbea despre cei care greşesc, tot la vameşi s-a referit ca la cei mai răi oameni.

Dacă ţi-a greşit cineva şi dacă nu-1 poţi lămuri, cheamă-1 mai întâi între tine şi el, şi spune-i ce ai de spus. Dacă aşa nu merge, mai cheamă pe cineva cu tine, ca să ai martor, apoi spune-L Bisericii, şi dacă nici atunci nu merge, atunci să-ţi fie ţie „ca un păgân şi vameş“ (Matei 18, 17). Din nou vameşii ne apar ca simbol al păcătoşeniei.

Şi totuşi! Iată că la acest vameş Iisus a cerut şă intre în casă şi să cineze. Mulţimile care-L urmau au murnurat: Cum o să intre la acest vameş cunoscut tuturor ca un om rău, tocmai El, învăţătorul, Dreptul, Profetul? Cum o să intre în casa acestui păcătos? Există un proverb şi exista şi pe vremea aceea: „Spune-mi cu cine te aduni, ca să-ţi spun cine eşti“. Te aduni cu cel rău, înseamnă că nici tu nu eşti departe de el. Într-un fel, aşadar, aveau dreptate mulţimile să murmure împotriva

lui Iisus, că se invitase în casa acestui păcătos. Cei care îl urmau erau cunoscători ai Legii mozaice, şi unii vor fi fost dintre ei cei mai tradiţionalişti. Hotărârea Mântuitorului era în situaţia de a-i scandaliza.

Am numi aceasta revoltă sau cârtirea drepţilor! Aşa sunt de multe ori drepţii: în dezacord cu cei care nu sunt sau nu gândesc ca ei! Erau scandalizaţi, dar parcă pe bună dreptate. Nu înţelegeau ce se întâmplă. Deocamdată nici noi nu înţelegem. Ştim că Iisus a fost aspru cu bogaţii. Întotdeauna. L-a dezamăgit pe tânărul bogat şi a rostit cuvinte grele despre bogaţi cu acel prilej. A răsturnat mesele negustorilor bogaţi din templu. L-a trimis în iad pe bogatul nemilostiv cu Lazăr, din parabolă. Şi iată că acum intră să mănânce în casa unuia dintre cei mai răi.

Un anumit sens social a fost întotdeauna prezent şi în învăţătura şi în faptele lui Iisus. Cel politic a putut fi mereu evitat, dar cel social a fost implicat în tot ce a făcut şi a spus. Cei care îl urmau erau satisfăcuţi de aceasta. De aceea insatisfacţia lor de acum cu privire la Zaheu şi la hotărârea lui Iisus de a intra la el. Ei n-aveau de unde să ştie că aria gândirii şi scopurile lui Iisus erau mult mai largi, şi nu se limitau la aspectele sociale.

În cazul lui Zaheu le-a avut în vedere, dar ele n-au fost vizibile imediat. Metoda Sa urmărea tot o schimbare socială, dar mai întâi în conştiinţa lui Zaheu şi, de data aceasta, altfel decât cu biciul sau cu Legea..Urma să opereze dinlăuntru. De aceea Iisus n-a ţinut deloc seama de ceea ce gândeau, de ceea ce probabil spuneau cei care îl înconjurau şi acum îl blamau. E de presupus că vociferau. Vociferau nu împotriva lui Zaheu, cât împotriva lui Iisus, pentru că, într-un fel, îndrăznea să-i înfrunte. Nu era obiceiul ca un om ca Iisus, pe care ei îl socoteau „drept", să intre în casa unui om păcătos. Era ca şi cum i-ar fi dat credit în faţa poporului, un credit de onorabilitate. Iisus totuşi a intrat.

O explicaţie este cea cunoscută, descoperită chiar de Mântuitorul, aceea că a venit pentru cei păcătoşi, pentru că „nu cei sănătoşi, ci cei bolnavi au nevoie de doctor”. Este adevărat, dar n-a venit să le aprobe păcatele. De aceea greşesc cei care interpretează în felul acesta modul cum s-a purtat cu păcătoşii.

Şi Luther s-a înşelat când, ducându-şi la extrem doctrina despre harul care iartă toate, fără cooperarea cu faptele credincioşilor, a zis: „Pecca fortifer et crede firmius” - păcătuieşte grozav, şi te crede grozav! Tot aşa greşesc şi unii urmaşi de-ai lui Luther, din nenumăratele secte din lume, care spun că Mântuitorul a venit pentru păcătoşi, deci iartă totul fără nici o probă de îndreptare. Sunt unii dintre

aceştia care fac tot felul de blestemăţii, cum zice poporul, şi se cred mântuiţi. Cuvântul „blestemăţii" vine de la a fi sub blestem, a te aşeza sub blestem!

Nu aşa trebuie interpretată purtarea Mântuitorului. Nu pentru că ar fi venit pentru păcătoşi, ca să-i îndreptăţească, s-a dus Mântuitorul în casa lui Zaheu. Dar atunci de ce s-a dus? Ca să înţelegem bine, trebuie să reluăm puţin firul întâmplării. Zaheu, când a auzit că vine Iisus cu mulţimile după Dânsul, s-a gândit să se urce într-un simocor. Eu cred că hotărârea lui de a se urca nu trebuie s-o interpretăm numai ca o urcare fizică, a corpului său, într-un copac. A fost şi o urcare spirituală. A dorit să-L vadă pe Iisus!

O mare personalitate spirituală, un sfânt, când e recunoscut ca atare, e privit în acelaşi timp ca un judecător şi ca un vindecător. Cei păcătoşi mai întâi se tem de el, şi au tendinţa de a-1 ocoli, ca să nu le vadă păcatele, să-i judece şi să-i condamne. Dacă au inimă smerită şi aplecare către îndreptare, îşi biruie teama şi văd în acela nu pe judecătorul, ci pe vindecătorul. Biruie speranţa din urmă, nu teama dintâi.
În acest context psihologic şi spiritual trebuie să-l situăm pe Zaheu. Trebuie să vedem în dorinţa lui de a-L vedea pe Iisus, o licărie, o scânteie de interes pentru Iisus, despre care ştia desigur că e o mare personalitate spirituală. Nu apelăm la o interpretare alegorică, când spunem că e vorba şi de o urcare spiriuală. E un fapt. Prin însuşi faptul că i-a venit ideea să se urce să-L vadă, el dovedea că în sufletul lui încolţise ceva nou, un interes pentru un om duhovnicesc. Acesta a fost pasul lui către Iisus.

Chemarea lui Iisus către Zaheu, când l-a văzut în pom, a fost pasul lui Iisus către Zaheu. A fost mâna lui Dumnezeu întinsă lui Zaheu, aşa cum vine harul către noi, când îi chemăm să ne deschidă posibilitatea de intrare mai cu dinadinsul în ordinea gândirii lui Dumnezeu. Iisus îl ştia pe Zaheu păcătos. Îl ştia urât de toţi ceilalţi. Ştia că-şi va retrage El însuşi dezaprobarea celor din jur, fiindcă aşa sunt oamenii. Buni şi îngăduitori cu ei înşişi, sunt aspri şi judecători cu alţii. Trebuia să fii Dumnezeu ca să fii altfel, în vremea aceea ca şi astăzi. Oricine altul şi-ar fi luat cu greu riscul de a face ceea ce a făcut Iisus cu Zaheu. Contrazicea mentalitatea vremii, contrazicea Legea lui Moise şi, mai ales, contrazicea tradiţiile locale, puternic încetăţenite.

De aceea gestul l-a uimit în primul rând pe Zaheu, obişnuit să fie urât, şi poate că era împăcat cu aceasta, fiindcă profitul şi bogăţia îi permiteau să dispreţuiască şi să nu ţină seama de cei din jur. Avea inima înăsprită în bogăţie, dar şi de sentimentele celor din jur, de altfel absolut îndreptăţite. Între el şi ei era o luptă surdă, care pe el îl făcea din rău, şi mai rău. Dar de data aceasta, rezerva bună ascunsă în el

învinsese. Făcuse un pas spre Iisus, dorind să-L vadă. Aşa i-a interpretat Iisus urcarea în sicomor, de aceea a răspuns imediat interesului său.

Deşi era înconjurat de mulţime, şi e de imaginat că toţi vobeau între ei, fiecare voia să-I pună o întrebare, toţi se îmbulzeau să fie cât mai aproape, să audă ce spune. Deşi era prin urmare foarte ocupat, răspunzând în dreapta şi în stânga, totuşi, Mântuitorul l-a văzut, şi nu numai că l-a văzut, ci i-a şi adresat. „Zahee“, i-a zis, strigându-1. I-a zis pe nume, deşi nu ştim dacă l-a cunoscut dinainte, dacă auzise de el sau dacă i-a zis numele cu duhul lui cunoscător de oameni. Ceea ce e sigur e că Zaheu nu-L cunoştea pe Iisus. Altfel de ce s-ar fi urcat în sicomor să-l vadă? E de presupus deci că nici Iisus nu-1 cunoştea personal. Faptul de a-i fi zis pe nume, trebuie să-l fi impresionat pe Zaheu extraordinar. După ce i-a zis pe nume, l-a incitat să coboare. A vrut să-i dea o lecţie şi lui Zaheu şi mulţimilor. Iisus a văzut în Zaheu licărul de interes pentru altceva, pentru ceva mai bun decăt era şi făcea el. A văzut pe îngerul din el, înghesuit de averile pe care Zaheu le adunase din furt, înger care se zbătea să iasă la lumină.

Am citit o întâmplare care se potriveşte acestei situaţii: ***Se zice că Michelangelo, marele sculptor şi pictor din Renaşterea italiană, trecea într-o zi pe stradă şi a văzut în curtea unui cetăţean un bloc mare de piatră, urât, murdar, colţuros. L-a întrebat pe proprietar: „N-ai vrea să-mi dai mie piatra aceea?"***

Proprietarul l-a întrebat la rândul lui: „De ce să ţi-o dau?"

„Fiindcă există într-însa un înger încătuşat şi vreau să-l eliberez!", a răspuns Michelangelo.

N-a înţeles mare lucru proprietarul. Dar s-a bucurat să se scape de pietroi. „Ia-l"

Şi Michelangelo l-a luat, a înlăturat cu dalta tot ce era încărcătură inutilă, până când, într-o zi, a scos la lumină un înger frumos.

Acest lucru îl va fi văzut Iisus în Zaheu, în această piatră murdară, urâtă. Sesizându-i licărul de interes spiritual, a vrut să elibereze pe îngerul din el. De aceea a cerut să se ducă în casa lui.

Aş vrea să recapitulăm în legătură cu aceste două lucruri: întâi: interesul lui Zaheu pentru Iisus, şi, doi: răspunsul lui Iisus la acest interes.

Ce va să zică aceasta? Că noi trebuie să conlucrăm cu Dumnezeu, când vrem ca Dumnezeu să ne ajute, când vrem să ne schimbe. Când pornim noi spre Dumnezeu, şi Dumnezeu porneşte spre noi. Acest lucru se numeşte în teologia ortodoxă sinergism, un cuvânt grecesc care înseamnă conlucrare, colaborare. A lucre împreună cu Dumnezeu. Şi dacă e aşa, înseamnă că Iisus s-a interesat de păcătoşi pentru ca să le îndreptăţească păcatul? Nu! în nici un caz. Şi ca să înţelegem şi mai bine acest lucru, să urmărim metoda întrebuinţată de Iisus cu Zaheu.

A intrat la el în casă. Mulţimea stătea împrejur, pe aproape. Orientalii sunt foarte gălăgioşi şi foarte îndrăzneţi. Îi dai afară pe uşă, intră pe fereastră! Dau peste tine, pur şi simplu. Trebuie să ne imaginăm, că în momentul când Iisus a intrat în casa lui Zaheu, mulţimea, câtă a putut, a intrat după el, iar câţi nu au înconjurat casa. Cum e în Orient foarte cald şi ferestrele sunt permanent deschise, vor fi năvălit pe la geamuri, pe la uşi, peste tot, ca să vadă ce se întâmplă înăuntru. Lucrul era neobişnuit, ca un rabin, cum era socotit Iisus, să intre la un păcătos în casă.

Iisus a intrat, dar, în loc să înceapă să-l mustreze, cum ar fi fost normal şi cum se aşteptau toţi, să-i zisă: Zahee, eşti un păcătos, eşti un rău, eşti un lacom, îndreaptă-te! Iisus nu i-a spus nimic din toate acestea. Nu l-a mustrat deloc. L-a lăsat pe el să şi facă propriile socoteli, şi l-a tratat cu bunătate L-a tratat cu iubire. Ca un bun pedagog şi un bun psiholog ce era, Iisus a ştiut că în felul acesta va ajunge la rezultate bune. Mai mult se obţine prin bunătate, decât prin asprime. Se vede însă că Zaheu nu era încă ajuns pe culmea răului. Nu ajunssese până acolo, până unde poate ajunge viciul şi pervertirea sufletească, până când împietreşte inima de tot.

Se zice că Leonardo da Vinci se plimba într-o zi prin Milano, căutând un model pentru Cina cea de taină, pe care voia s-o picteze în sala de mese a unei mănăstiri. Tabloul există până astăzi. În timpul războiului, mănăstirea a fost bombardată şi distrusă în întregime, inclusiv sala de mese, în afară de un singur perete care a rămas întreg: peretele din fund, cu Cina cea de Taină. Am văzut-o. Dar să revenim la întâmplare. Se plimba aşadar prin oraş, ca să-şi caute un model pentru chipul apostolului Ioan. Şi a găsit un tânăr foarte frumos, cu trăsături senine, cu privire deschisă, curată, sinceră. Şi-a zis: acesta e modelul care îmi trebuie. Tânărul a acceptat să-i pozeze şi pictorul a realizat după el chipul ucenicului iubit. A lucrat mult la acest tablou.

Când a ajuns la Iuda, peste câţiva ani, a pornit iarăşi în căutarea unui model, a găsit un vagabond desfigurat, cu ochii în fundul capului, pe faţa căruia se citeau toate păcatele lumii adunate la un loc. I-a plăcut. Aşa trebuia să fi fost Iuda, „Omule, i-a zis, vii câteva zile să-mi pozezi? Îţi plătesc".

- „Vin bucuros", i-a răspuns acela.

L-a luat şi l-a dus la mănăstire. L-a aşezat în poziţia de care avea nevoie pentru tablou şi, în timp ce punea primele culori, vagabondul a început să râdă.

„Vezi că nu m-ai recunoscut?, i-a zis din nou vagabondul. „Tot eu ţi-am pozat şi pentru apostolul Ioan. “

O viaţă de păcate şi de rele îl schimbase pe cel care putea fi model pentru chipul ucenicului iubit, în chipul bun pentru chipul lui Iuda!

Probabil că Zaheu al nostru nu ajunsese încă până la aceasta, în el mai licărea încă dorinţa spre bine. Pe aceea a văzut-o Mântuitorul. De aceea nu l-a mustrat, ci l-a luat cu duhul blândeţii.

Acceptând să şi mănânce cu el, pe Zaheu l-a copleşit atâta bunătate. Se aşteptase la cu totul altceva. Nu înţelegea cum e cu putinţă ca acest învăţător să vină să cineze în casa lui, neţinând seama de mulţimile dimprejur, de fariseii care abia aşteptau să-L prindă cu ceva împotriva tradiţiilor, ca să-L acuze că mănâncă şi bea cu păcătoşii, cum I-au şi zis-o de altfel.

Mântuitorul nu s-a temut niciodată de criticii săi. N-a ezitat să fie în contratimp cu părerile altora, când nu erau drepte. Pentru că nu urmărea să le placă cu orice preţ, nu-i păsa că unii se vor lepăda de El sau că pentru unii nu va mai fi popular. Iisus spunea întotdeauna ceea ce gândea că e bine.

Deci s-a purtat cu Zaheu frumos. Nu i-a amintit că era urât de toată lumea. Nimic. Uimit la culme, în Zaheu s-a petrecut o trensformare extraordinară şi, la un moment dat, a izbucnit: „Doamne, iată, jumătate din averea mea o dau săracilor şi, de am nedreptăţit pe cineva cu ceva, întorc împătrit”.

Deznodământ neaşteptat! Întoarcerea împătrit era o prevedere a Legii vechi, în caz că ai păgubit pe cineva. De pildă, patru oi pentru o oaie (Ieşire, 22,1). Ceea ce făcea Zaheu era o mărturisire a greşelilor săvârşite. Era o hotărâre de convertire. Se recunoştea păcătos. Era momentul în care se întorcea pur şi simplu din direcţia pe care mersese până atunci spre direcţia opusă, dinspre drumul păcatului, spre drumul virtuţii.

Putem să ne imaginăm că declaraţia lui Zaheu a produs rumoare, surpriză, îndoială. Nu era oricine. Era un fel de om-instituţie, temut ca om al puterii. Dar faptul era

fapt şi, ceea ce spusese, spusese! I se întinsese o mână prietenească, în ciuda faptului că n-o merita. Primind mâna care i s-a întins şi primindu-L pe Iisus în casa sa, evenimentul neaşteptat l-a muiat într-atâta, încât s-a petrecut cu el, pe loc, o transformare, o convertire.

A răspuns la rândul său, mai cu îndrăzneală acum, la apelul lui Dumnezeu. Acum s-a convertit la creştinism. S-a convertit la Iisus, dacă se poate spune aşa. S-a lăsat învins de dragoste. De o dragoste cu care nu era obişnuit. Care nu-i mai fusese acordată de nimeni. S-a văzut tratat altfel. Şi va fi înţeles că nu merita acest tratament, ci i se avansa gratuit. A înţeles că Iisus era altfel şi că riscase pentru el. Căci Iisus n-a ţinut seama că toţi cârteau, ceea ce Zaheu auzea.
Oare noi am fi fost cu Iisus sau cu cârtitorii? Noi ne descoperim foarte uşor vocaţii de judecători! Suntem gata să judecăm pe oricine, şi pentru bine şi pentru rău. Acum parcă am fi cu Iisus, dar atunci cred cred că am fi fost cu cârtitorii. Ba chiar şi acum, în situaţii similare, fără Iisus ne-am alinia tot cu cârtitorii! Mântuitorul pare a ne da sfatul că nu e bine să le rânduiască El.

Zaheu deci, treansformat subit de către bunătatea lui Iisus, precum mai târziu va fi tâlharul, într-un act de efuziune, de dăruire totală, a îndrăznit drept răspuns la dragostea lui Iisus acea declaraţie extraordinară: „Jumătate din averea mea o dau săracilor şi, de am nedreptăţit pe cineva întorc împătrit”. Şi a făcut aşa, fără îndoială, căci făcuse declaraţia în public.

A doua remarcă pe care trebuia s-o facem în legătură cu cele întâmplate, ar fi să ne întrebăm ce s-a întâmplat după ce a plecat Iisus din casa lui Zaheu? Putem să ne imaginăm că toţi cei care au fost nedreptăţiţi de el de-a lungul anilor, au năvălit la uşa lui: „Ai promis că ne dai împătrit!” Şi le-a dat. Dar nu numai că le-a dat, ci şi-a cerut iertare, s-a pocăit pentru ceea ce a făcut, ceea ce înseamnă ceva mai mult decât declaraţia pe care a făcut-o în faţa lui Iisus. Înseamnă trecerea lui la faptă, trecerea lui corectă la actul de pocăinţă, recunoscându-şi greşeala chiar în faţa celor cărora a greşit. Deci recunoaşterii greşelii, i-a urmat compensarea ei concretă. Prin faptă.

Şi de ce le-a întors mai mult decât le luase? Pentru ca să-şi răscumpere astfel greşeala faţă de ei. A fi dat doar ceea ce luase, ar fi fost doar un act de restabilire a greşelii lui. Prin surplusul întoarcerii împătrit, plătea păcatele lui, jertfa de la sine, din ale sale. Poate că prevederea Legii cu întoarcerea împătrită, uneori înşeptită (Pile 6, 31), avusese în vedere acest lucru, dacă nu fusese un mijloc de a-i speria pe infractori.

E timpul acum să ne mai oprim asupra unei implicaţii a acestei întâmplări, la care ne cheamă cuvântul: „Astăzi trebuie să fiu în casa ta” (Luca 19, 5). Ce să însemneze acest „trebuie”? De ce trebuia să fie în casa lui? Nu ştim. Nu ni se spune. Evanghelistul nu explică. El relatează în zece versete ceea ce ar putea fi subiectul unei istorisiri de zeci de pagini. El descrie, cu zgârcenie de cuvinte, faptele aşa cum au fost. L-a auzit pe Iisus zicând: „trebuie”, şi a notat aşa. Nu s-a mai întrebat şi, probabil, nici n-a mai întrebat, de ce trebuia. S-a mulţumit cu cât a fost.

Noi însă ne întrebăm. Şi ne întrebăm pentru că probabil întrebarea a fost lăsată pentru noi. Întâmplarea însăşi s-a petrecut pentru noi, ca tot ce e legat de faptele şi învăţătura lui Iisus. Şi, de fapt, chiar din perspectiva acestei convingeri îl vom şi îmţelege pe acest „trebuie”. Şi nu-1 putem înţelege decât dacă presupunem că în clipa în care l-a văzut pe Zaheu în pom, Iisus s-a hotărât atunci să ne ofere un model pentru eternitate, asupra sinergiei, despre ce poate colaborarea dintre Dumnezeu şi om, dintre credinţă, fapte şi har.

Întâlnirea lui Iisus cu Zaheu ne oferă şapte etape ale sinergiei.
1. Zaheu doreşte să-L vadă pe Iisus şi urcă în sicomor;
2. Iisus îl vede, îi apreciază interesul şi îl cheamă să coboare, ca să intre în casa lui;
3. Zaheu răspundee bucuros acestei chemări şi îi face invitaţia;
4. Iisus o acceptă şi intră în casa lui;
5. Impresionat, Zaheu se converteşte şi face declaraţia de pocăinţă şi de reparare a pagubelor pe care le făcuse;
6. Iisus declară mântuită toată casa şi îl restabileşte în demnitatea de fiu al lui Avraam, deci de fiu al credinţei.
7. Iisus trage concluzia şi învăţătura întregii întâmplări, arătându-i şi scopul, şi faptul că îl realizase şi, mai ales, descoperindu-şi misiunea Sa: „Căci Fiul Omului a venit să caute şi să Mântuiască pe cel pierdut“.

De aceea trebuia să fie în casa lui Zaheu. Zaheu fusese în planul Său. Trebuia să-şi definească venirea pe pământ; „să caute şi să mântuiască pe cel pierdut“. Şi s-o facă şi cu colaborarea acestuia (v. I Cor. 3,9).

Convertirea lui Zaheu e modelul posibilei noastre convertiri spre altă gândire, spre o nouă simţire, spre drumul cel mai drept către Dumnezeu. Convertitul devine slujitor. Al lui Dumnezeu şi al oamenilor. Chiar dacă a fost profitor înainte sau persecutor. Pavel e din aceeaşi categorie, desigur pe alte coordonate.

E mai mult probabil că cei care erau cu Iisus şi-au schimbat atitudinea, când au văzut ce a ieşit până la urmă din toată întâmplarea. Poate doar fariseii şi cărturarii să mai fi murmurat că „a mâncat în casa unui păcătos”. Dar să nu uităm: păcătoşii care s-au bucurat de atenţia lui Iisus, s-au bucurat pentru că aveau în ei forţa de a se converti. Toţi s-au convertit. Erau păcătoşi care s-au pocăit. Unii au ajuns sfinţi. Iisus i-a iubit, pentru a-i întoarce de la păcat.

Se povesteşte că Sfântul episcop Ambrozie al Milanului a aflat că împăratul Teodosie cel mare ordonase un măcel la Tesalonic. Când a venit la Milano şi a vrut să se împărtăşească, episcopul l-a refuzat chiar din faţa uşilor împărăteşti, împăratul s-a înfuriat şi i-a adus aminte lui Ambrozie de împăratul David care, deşi adulterin, şi, deşi l-a trimis pe Urie la moarte ca să-i ia soţia, totuşi a rămas în istorie ca Sfântul şi proorocul David.

Până în prezent - i-a spus Sfântul Ambrozie - Măria Ta ai făcut numai păcatele lui David, nu şi pocăinţa lui. Fă şi pocăinţa lui, şi atunci te voi împărtăşi.

Împăratul a făcut pocăinţă publică în biserică. A stat în genunchi vreme îndelungată, înaintea poporului, şi numai după aceea Sfântul Ambrozie l-a împărtăşit.

Mântuitorul când ierta pe păcătoşi, când vindeca bolnavi, încheia de obicei cu: „Du-te, şi de acum să nu mai păcătuieşti“. Aceasta era condiţia intrării în ordine. În această stare, chiar şi profesiunea de vameş devenea onorabilă.

Nu ni se spune că Zaheu şi-ar fi schimbat profesiunea. Dar a fost desigur un vameş cinstit până la sfârşitul vieţii sale.

Să ne amintim că şi Sfântul Ioan Botezătorul, când l-au întrebat vameşii ce trebuie să-facă spre a se mântui, le-a răspuns: „Să nu cereţi cu nimic mai mult decât vă este rânduit” (Luca 3, 13).

Am putea spune chiar că Mântuitorul a reabilitat prin Zaheu o categorie socială care era odioasă în popor, şi era simbolul ultimei degradări civice. Iisus câştigase. Metoda Lui se dovedise bună. Bucuros El însuşi de rezultat, s-a adresat atunci lui Zaheu, dar şi tuturor celor din împrejur: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia!” A casei, adică a membrilor familiei lui Zaheu însuşi.

Dar de ce totuşi s-a referit Iisus, nu numai la Zaheu, ci şi la casa lui? Să luăm aminte. Averea pe care o strânsese Zaheu plana ca un blestem asupra întregii case.

Nu numai asupra lui. Poate că soţia, copiii, ginerii, nurorile, cei ce vor mai fi fost în casă cu el se vor fi spălat adesea pe mâini: Nu noi! Zaheu aduce bunurile acestea nemeritate. El le fură. Noi suntem oameni cinstiţi. Ei, nu! Acordul cu fapta lui, înfruptarea din fapta lui, plana şi asupra lor.

Acest lucru îl uită mulţi dintre noi, în cazuri similare, când unul din familie aduce bunuri necuvenite. Se trezesc abia atunci când acela e descoperit, şi atunci suferă. Ba unii chiar cred că suferă pe nedrept. Dar de ce nu i-au atras atenţia din vreme? De ce s-au bucurat de bunurile aduse de el, din ceea ce nu era dreptul lui?

În cazul lui Zaheu, putem bănui că actul lui de căinţă şi pocăinţă a fost aprobat şi de întreaga familie care era de faţă. De aceea Zaheu a beneficiat de iertare împreună cu toată casa lui. Toţi s-au înscris în ordinea harului, a credinţei şi a faptei bune. Mântuitorul a adus astfel dezlegarea întregii case. „Astăzi s-a făcut mântuirea casei acesteia”!

Convertirea lui Zaheu a fost rapidă şi totală. Şi tot aşa a fost şi răspunsul lui Iisus. întâlnim, în sensul de mântuire, de iertare, pentru prima oară cuvântul „Astăzi”, pe loc, acelaşi cuvânt pe care i-1 va spune şi tâlharului de pe cruce care s-a pocăit.

Zaheu s-a hotărât să dea înapoi tot ceea ce luase de la alţii pe nedrept. Îndreptarea se arăta aşadar printr-o hotărâre concretă, de renunţare nu numai la a mai face ceea ce făcuse înainte, dar de a şi corecta nedreptăţile pe care le comisese. Hotărârea de convertire trecea proba practică. Metoda lui Iisus îşi arăta roadele.

Putem acum răspunde şi mai limpede la întrebarea pe care ne-am pus-o la început: Cum trebuie să înţelegem atitudinea lui Iisus faţă de păcătoşi? Acum vedem că n-a venit pentru păcătoşi, pentru că erau păcătoşi, n-a venit să le aprobe păcatul, n-a venit să le dea voie să rămână păcătoşi în continuare. A venit pentru păcătoşi ca să-i îndrepte. Şi numai acei păcătoşi s-au bucurat de atenţia Lui, care s-au îndreptat.

Acest lucru este clar în învăţătura noastră ortodoxă. Zaheu s-a îndreptat în faţa lui Dumnezeu prin mărturisirea personală a fărădelegilor pe care le comisese, şi prin hotărârea de a se îndrepta şi de a îndrepta şi nedreptăţile pe care le făcuse altora. Zaheu rămâne modelul biblic al convertirii pe care Iisus ni-1 oferă spre urmare.

Fiecare din noi e în felul său un Zaheu. Poate nu exact ca dânsul, poate nu în aceeaşi măsură, poate nu cu aceleaşi păcate şi greşeli, dar fiecare din noi are ceva de îndreptat, are pe cineva pe care l-a nedreptăţit. Pe care l-a îndreptăţit prin cuvânt, prin ocară, prin vorbire de rău, prin aceea că nu i-a recunoscut meritele, l-a

invidiat, i-a luat din drepturile cuvenite, sau nu i-a dat ceea ce se cuvinea să-i dea. I-a luat locul care se cuvenea aceluia, sau şi-a însuşit munca lui.

În fiecare din noi însă există o candelă care aşteaptă să fie aprinsă, să ne lumineze încăperea minţii, ca să vedem în lumină tot răul pe care l-am făcut, şi pe care îl ţinem în întuneric. Îngerul din noi aşteaptă să fie eliberat. Eliberându-1, ni-1 facem aliat. Abia aşteaptă să-l eliberăm, nu spre a ne pedepsi, ci spre a se pune în slujba noastră şi a da mărturie bună despre noi în faţa lui Dumnezeu. Aşa sunt îngerii: nu pot face decât bine!

Să mergem şi noi în întâmpinarea lui Iisus. Iată-L: vine înconjurat de mulţime. Să urcăm şi noi în sicomorul căinţei şi al îndreptării şi să-L întâmpinăm.

Veţi zice: Nu mai vine Iisus în vremea noastră. Unde să-L întâmpinăm? Iisus vine. A dat mandat preoţilor: „Orice veţi lega pe pământ, va fi legat şi în ceruri, şi orice veţi dezlega pe pământ, va fi dezlegat şi în ceruri“ (Matei 16, 19). Iisus Hristos din Potirul de pe altar aşteaptă să venim în întâmpinarea cu El. Preotul, în numele şi cu mandatul primit de la Iisus, aşteaptă îndreptarea, mărturisirea, căinţa, după care, aşa cum a zis Mântuitorul: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, şi preotul zice după spovedanie: „Şi eu te iert şi te dezleg“.

Iată cum, din această întâmplare, avem de tras anumite învăţături şi pentru noi înşine. Asupra a patru lucruri aş vrea să mă opresc în concluzie, ca să ne mai rămână întipărite în minte şi în conştiinţă.
1. Să fim atenţi, precum Zaheu, la mâna pe care ne-o întinde Dumnezeu.
2. Să nu fim printre cei care cârtesc împotriva bunăvoinţei lui Dumnezeu faţă de alţii. Ceea ce a făcut Iisus cu Zaheu a fost şi o judecată asupra celor care nu L-au înţeles şi au cârtit. Zaheu păcătosul le-a dat şi el o lecţie „drepţilor" îngâmfaţi!
3. Să nu fim printre cei care se bucură atunci când împrejurul nostru, în familia noastră, cineva săvârşeşte nedreptăţi, aducând bunuri necuvenite, şi să nu credem că noi suntem absolviţi de vinovăţie.
4. Fără mărturisirea greşelilor nu este nici iertare, nici dezlegare, nici mântuire. Aceasta este adevărata învăţătură pe care a lăsat-o Mântuitorul Iisus Hristos. Ca şi Zaheu, să mergem la întâlnirea cu Iisus ca să auzim şi noi: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia“.

Extras din cartea: Mitropolitul Antonie Plămădeală - Tâlcuri noi la texte vechi

PS Sebastian - Predică la Duminica a XXXII-a după Rusalii - Modelul Zaheu

Dreptmăritori creştini, Evanghelia de astăzi ne aduce în faţa ochilor noştri sufleteşti modelul Zaheu, mai marele vameşilor din Ierihon, considerat de către concetăţenii săi unul dintre cei mai mari păcătoşi. Acesta, auzind că Iisus trece prin cetate, s-a urcat într-un sicomar ca să-L vadă, pentru că era mic de statură. Iisus însă l-a strigat şi i-a zis:„***Zahee, grăbeşte-te şi dă-te jos, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân.***" Şi au intrat împreună în casă, spre surprinderea, dar şi dezamăgirea celorlalţi ierihonieni, care ar fi dorit, cu siguranţă, să-L aibă ei oaspete de cinste în casa lor. Domnul a preferat, însă, să ia masa cu Zaheu şi, dacă în casă împreună cu Iisus a intrat un păcătos dispreţuit, înăuntru a luat naştere modelul Zaheu, pe care evanghelia de astăzi ni-l oferă tuturor drept pildă!

Iubiţi credincioşi, trei sunt lucrurile care ne impresionează în evanghelia aceasta:

- ✓ *atitudinea lui Hristos faţă de Zaheu,*
- ✓ *pocăinţa acestuia şi*
- ✓ *mântuirea adusă de Domnul casei lui.*

Care este atitudinea Domnului faţă de Zaheu? Iisus, înfrutând mentalitatea iudeilor şi neluând în seamă vociferările celor de afară, care-l aveau pe Zaheu de mare păcătos, l-a ales tocmai pe el de gazdă.„Cum? Din întreg Ierihonul, la el S-a găsit să intre?" Aşa vor fi gândit localnicii, iar cei mai răutăcioşi dintre ei chiar îşi vor fi zis:„iată, aşadar, că Iisus nu este nici învăţător adevărat, nici prooroc şi, cu atât mai puţin Mesia, de vreme ce nu ştie cine este Zaheu! Dacă l-ar fi cunoscut, nici măcar nu l-ar fi privit! Victorie! Noi, cei din Ierihon, l-am prins cu minciuna

astăzi pe Hristos! Al nostru este meritul, noi vom scăpa lumea de acest înşelător care zice că este Mesia şi se dă drept Fiul lui Dumnezeu! Ce triumf"!…Ca oarecând cu femeia păcătoasă, când Îl judecau pe Iisus că a îngăduit aceleia să-I spele picioarele, şi ziceau:,,***Acesta, de-ar fi prooroc, ar şti cine e şi ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă***"(Lc.7, 38). Aşa se vor fi gândit şi cârtitorii din evanghelia de astăzi. Şi au rămas ,,afară"… N-au intrat în casă, ca nu cumva să se ,,spurce". Ba încă Îl judecau aspru şi pe Hristos, că nu ştie că Zaheu era cel din urmă dintre ierihonienii care ar fi meritat cinstea de a le călca pragul…

Domnul însă ignoră gândurile acestea netrebnice şi egoiste, pentru că, vom vedea cine este până la urmă Zaheu!… ***Care este atitudinea lui Zaheu? Ce se întâmplă în casă şi care este pocăinţa lui?*** Zaheu nu rosteşte decât atât:,,***Doamne, iată, jumătate din averea mea o dau săracilor, şi dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva întorc împătrit***". Ne suprinde faptul că Domnul nu-I spune şi, mai ales, nu-I reproşează nimic lui Zaheu! Nu veţi găsi în evanghelie nici un fel de reproş din partea lui Hristos, fără numai cinstea pe care i-a făcut-o intrând în casa lui. Teribilă această înţelepciune dumnezeiască! Un zâmbet plin de înţeles, şi Zaheu s-a tranformat ca prin minune!…

Ce i-a făcut totuşi Iisus acestui Zaheu ca să se întoarcă într-o clipă, să se convertească imediat? Căci, de unde până atunci el era hoţul care aduna cu nesaţ ban murdar, furat cu neruşinare când încasa taxele şi impozitele – căci asta se spunea despre vameşi în vremea aceea – de unde până atunci se presupune că îşi contabiliza cu zgârcenie furtişagul, deodată s-a arătat gata să-şi jertfească jumătate din avere. Ba încă, promite să întoarcă, dacă a nedreptăţit pe cineva cu ceva, împătrit. Ce-I face totuşi, fraţilor, Hristos lui Zaheu, chiar dacă nu-I reproşează nimic? ***I Se revelează. Îi pune în faţa ochilor lui o oglindă, în care cu siguranţa că nu se mai privise niciodată. Îl provoacă să se uite în ochii Lui şi Să-L cunoască Cine este cu adevărat Hristos. Şi, privindu-se Zaheu pe sine „prin Hristos", cine este şi ce a ajuns, se îngrozeşte… Se cutremură de felul cum arată şi ia hotărârea de a se converti pe loc.*** Ca şi cum s-ar privi cineva în oglindă după o perioadă mai îndelungată şi ar rămâne uluit constatând că a albit. O astfel de surprindere va fi avut şi Zaheu când L-a ,,privit" pe Hristos şi a fost silit să se recunoască alb de ,,lepra păcatelor".

Ce face Zaheu? Luaţi aminte la el că nu începe să se plângă, să se văicărească, să se lamenteze fără de roadă, cum facem noi adeseori:,,*Doamne, ştii că eu sunt un mare păcătos… Vai ce păcate multe am făcut… Ştii că eu sunt iubitor de argint!...*" Nimic din toate acestea! Zaheu se converteşte cu o ,,bărbăţie" şi o ,,vitejie" care ne uimeşte pe toţi! Trece peste toate etapele, de multe ori

plângăcioase şi la care, din nefericire, ne limităm mulţi dintre noi, mai mult afişându-ne păcătoşenia decât să ne-o luăm în serios! De câte ori nu auzim în jurul nostru lamentări de tipul:,,vai ce multe păcate am făcut! Vai cât sunt de păcătos”! Şi… atât! Iată-l însă, pe Zaheu, asumându-şi păcătoşenia cu o uimitoare finalitate! Nici nu o mai afirmă. Şi-o resimte direct, şi încă până în străfundul fiinţei lui! Şi ce face? Nu varsă lacrimi de lamentare şi de dezmierdare ci, trecând peste toate, ţinteşte transformarea direct. Trece la fapte:,,***Jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit***”.

,,***Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia***” – a căzut ca un trăsnet sentinţa Mântuitorului Hristos, spre uluirea ,,drepţilor” de afară, care nu încetaseră să-l ponegrească pe la poartă pe Zaheu. Acesta, însă, I-a uimit şi pe ei cu hotărârea lui, căci I-a întrecut pe toţi cu pocăinţa lui! Iar cuvântul Mântuitorului Hristos – ,,astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia” – i-a năucit efectiv. Iată cum Hristos a adus imediat mântuire lui Zaheu, atât de dispreţuit de altfel de cei ce, cu siguranţă, se considerau cu mult mai vrednici de Iisus decât el. Pentru aceasta însă ei au rămas ,,afară”, iar Zaheu s-a mântuit ,,înăuntru cu Hristos”.

Dragii mei, privind încă o dată la întâlnirea lui Zaheu cu Hristos, am putea spune că Mântuitorul Şi-a făcut drum astăzi prin Ierihon special pentru el, aşa cum îşi face drum de multe ori şi către inima noastră, doar-doar va găsi uşa sau măcar fereastra inimii noastre deschisă, pentru a ne privi sau a ne întâlni. Doar-doar ne va găsi şi pe noi dispuşi să-I deschidem, ca să facă şi din noi nişte ,,Zahei” gata pentru comuniunea cu El. Aş mai spune şi aceasta: noi oamenii suntem adeseori atât de neinspiraţi şi neînţeleţi… Ne luăm modele dintre starurile de cinema, dintre cântăreţi, diverşi oameni de cultură, sau de ,,incultură” ori ,,subcultură”, dintre politicieni…, oricum dintre oameni păcătoşi,în loc să ne luăm modele sfinte. Uităm că avem cu toţii ,,Oglinda” prin excelenţă, Care pentru aceasta a venit pe pământ, ca să Se facă nouă ,,Model”, şi să nu mai trebuiască să căutăm modele ,,şchioape”, imperfecte şi, pentru aceasta, incapabile să ne înalţe către modele ca cel de azi – modelul Zaheu.

Hristos ne pune astăzi, în faţa ochilor noştri sufleteşti, un model. Nimeni altul decât cel care s-a oglindit în ,,Supremul Model”. ***Vrem modele de vieţuire? Nu ştim pe ce cale să o luăm şi orbecăim prin iţele încurcate ale lumii acesteia? Nu ştim care anume lucru este virtute şi care este păcat? Care este valoare şi merită cucerită, şi care este nonvaloare şi nu merită osteneala?*** Iată ,,modelul” prin excelenţă - Zaheu - care nu ezită nici o clipă! Nu pierde vremea lamentându-se zadarnic, ci îşi asumă cu ,,vitejie” viaţa în Hristos, convins fiind că a întâlnit în sfârşit adevatul Model care merită urmat.

Iată modelul, vrea să ne spună evanghelia de astăzi! Faceţi ca el! Dacă staţi în cumpănă, neştiind încotro să o apucaţi, iată provocarea: urmaţi-I lui! Haideţi să terminăm, aşadar, cu ceea ce este urât, murdar şi corupt în fiinţa noastră şi să îmbrăţişăm pe Hristos, având curaj să-L privim în ochi aşa cum L-a privit Zaheu. ***Să-L primim şi noi în casa sufletelor noastre, pentru a ne putea privi şi provoca şi pe noi la „convertirea" întru El.***

Să-L rugăm, aşadar, pe Mântuitorul Hristos, să ne facă şi pe noi părtaşi unei hotărâri ca aceasta, pe care cu toţii am admirat-o astăzi la modelul Zaheu – hotărârea adevăratei pocăinţe, adevăratei îndreptări, ca să putem smulge şi noi de pe buzele Mântuitorului Hristos sentinţa sfântă:„***Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia***", Amin.

Înaltpreasfințitul Ioachim, arhiepiscop al Romanului și Bacăului - Să Îl primim pe Hristos cu bucurie, ca Zaheu

Prin pericopa evanghelică citită în Duminica a XXXII-a după Rusalii la Sfânta Liturghie este anunțată apropierea Postului mare, căci începând cu aceasta, noi, ortodocșii - duminică de duminică, urmând evenimentele mântuirii noastre - de la Duminica Iertării intrăm în 7 săptămâni de pocăință, de post, de efort pentru o viață duhovnicească mai intensă.

Astăzi, ca o pregătire pentru Duminica Vameșului și Fariseului, Evanghelia ne aduce înainte un fariseu, pe celebrul Zaheu. Acesta nu este un vameș oarecare. El este șeful vameșilor din Ierihon, cel mai cunoscut, cel mai important, de unii cel mai detestat și invidiat pentru că era bogat.

Când Iisus trece prin Ierihon, Zaheu vrea să Îl vadă. Dar pentru că el este scund și mulțimea care Îl înconjura pe Iisus este mare, Zaheu urcă într-un arbore. Când îl zărește în sicomor, Iisus se invită în casa lui. În marea sa bucurie de a-L avea în casa sa pe Domnul Hristos ca oaspete, Zaheu promite să împartă jumătate din averea sa săracilor: „jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit” (Luca 19, 8).

Subliniind faptul că și Zaheu este unul dintre fiii lui Avraam, Iisus arată celor care murmurau împotriva sa, că și prin a merge în casa fariseului își împlinește misiunea: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam. Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut.” (Luca 19, 9-10)

Această pericopă evanghelică pare foarte scurtă și foarte simplă, în realitate însă conține atât de multe învățăminte, încât este dificil să le epuizăm pe toate. De aceea, în continuare ne vom opri doar asupra unora dintre ele.

O întâlnire căutată

Ceea ce domină această relatare a Sfântului evanghelist Luca este, în mod evident, întâlnirea dintre Iisus și Zaheu. Totul îi separă și totuși par făcuți să se întâlnească. Și, lucru curios, nu putem spune cui îi aparține inițiativa. Dar aceasta contează mai puțin. Ceea ce este important este că ei se întâlnesc. Această intersectare a dorinței de îndreptare a omului cu lucrarea de vindecare și restaurare a lui Dumnezeu este evidentă în întâlnirea din Ierihon. Este întâlnirea, fuziunea a două dorințe, a două chemări: a celui care vrea să iasă din el însuși, și face totul pentru a reuși, și cea a Domnului, care caută și găsește ceea ce era pierdut.

Lui Zaheu, aparent, nu îi lipsea nimic: era bogat, își împlinise toate ambițiile, însă, în sufletul său era frământat, căci era în căutarea unui alt lucru pe care nu i-l putuseră oferi toate reușitele sale. Era uimit de profetul din Nazaret, care învăța pe oameni că averile trebuie adunate în cer, nu pe pământ, că cel care are două haine trebuie să dea și celui care nu are, că omul nu trebuie să se îngrijească de confortul zilnic al hranei sau vestimentației. Era cumva un mod de gândire opus celui pentru care își cheltuise ani buni din viață. Își dorea să înțeleagă acest mod de a viețui, poate tocmai pentru faptul că averea sa îi era povară, și de aceea în momentul în care Învățătorul își exprimă dorința de a rămâne în casa sa, el este dispus să renunțe la jumătate din ea și să îndrepte toate nedreptățile făcute de-a lungul timpului. Pacea și seninătatea de pe chipul lui Iisus, și bucuria ucenicilor trăită în preajma Sa erau bogății care lui Zaheu îi erau străine.

Totuși, această întâlnire nu a fost ușoară. Relatarea stă sub semnul mulțimii anonime și zgomotoase, pe care o simțim în mod constant în planul secund al celor două personaje principale. Această mulțime a făcut totul ca Iisus și Zaheu să nu se poată vedea. Așadar, mulțimea blochează și respinge totul în aceeași măsură. Îl aflăm pe Zaheu doritor să Îl vadă pe Iisus, dar scund, iar la acest fapt se adaugă mulțimea numeroasă. De aceea, spune Evanghelia el a trebuit să meargă înainte și să se urce într-un pom; doar de acolo - de sus și din fața mulțimii - L-a putut zări pe Iisus.

Acestea toate sunt de un simbolism evident.

În fiecare păcătos trăiește un fiu al lui Dumnezeu

Mulțimea blochează afirmarea ființelor, le limitează orizonturile și le reduce la ea însăși. Cu toții suntem conștienți că mediul în care trăim ne influențează convingerile și felul de viață. Lumea ne închide în mentalitatea sa și ne domină, fiind astfel limitați de grupul în sânul căruia trăim.

Dacă mulțimea îi limitează accesul lui Zaheu, tot ea este cea care vrea să Îl împiedice pe Iisus să îl întâlnească. Îi vedem aici, practic, pe toți cei care îi resping pe ceilalți. Aceștia sunt credincioșii care se identifică cu Dumnezeu, care refuză altora dreptul de a beneficia alegerile Domnului. Aici sunt prezente toate discriminările, particularizările, toți cei care vor să identifice Evanghelia cu un partid politic, o acțiune socială care produce excomunicări reciproce.

Această mulțime trebuie atât supravegheată, cât și purificată. Suntem în același timp victime și responsabili de mentalitatea grupului din care facem parte. Suntem victime în măsura în care mulțimea, anturajul ne limitează și ne împiedică să Îl vedem pe Dumnezeu, formează vederea impunând o anumită perspectivă asupra lui Hristos. Dar suntem și responsabili, în măsura în care suntem incapabili să acceptăm că, în fiecare om, oricât ar fi de diferit de noi, locuiește Sfântul Duh.

Asta trebuie să înțelegem din ultima frază a Evangheliei de astăzi, unde Iisus nu pare a se adresa lui Zaheu, în casa căruia se află, ci mai curând pare a vorbi pentru toți ceilalți, pentru mulțime: „și acesta este fiul lui Avraam" (Luca 19, 9), spune el, și pare a ne zice tuturor că în fiecare om trăiește un fiu al lui Dumnezeu și că respingerile noastre, discriminările de orice fel sunt rezultatul ignoranței, al miopiei noastre spirituale. Apoi, El continuă: „Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut" (Luca 19, 10). Aici, Hristos ni se adresează și nouă, în aceeași măsură, și nu putem limita raționamentul Evangheliei doar la viața apropiaților noștri.

Privită din acest punct de vedere, pare din ce în ce mai evident că această întâlnire dintre Zaheu, păcătosul, și Iisus, Fiul lui Dumnezeu, este simbolică, dar familiară tuturor. În fiecare dintre noi se află un păcătos, dar în fiecare dintre noi poate fi aflat chipul lui Hristos. În fiecare păcătos trăiește un fiu al lui Dumnezeu, iar în fiecare credincios Zaheu continuă să existe, până când Dumnezeu duce la bun sfârșit, prin puterea Sa, toate intențiile noastre de a face bine, după cum spune Sfântul apostol Pavel. De aceea, orice îndrăzneală este îngăduită pentru a împlini exigențele credinței noastre personale, indiferent de ceea ce gândește anturajul nostru, dar ne îndeamnă la cea mai mare prudență în exprimarea opiniilor asupra celorlalți, pe care îi cunoaștem mult mai puțin decât ne cunoaștem pe noi înșine.

Să Îl primim pe Iisus ca oaspete

Vreau să subliniez aceste ultime cuvinte ale lui Iisus: caută, salvează și pierdut. Ce semnifică toate acestea?

Îl auzim pe Iisus spunând: "Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân". De fapt, aceleași cuvinte Iisus ni le adresează și nouă. Astăzi vrea să poposească în casa noastră! Chiar astăzi avem ocazia de a sta împreună cu Iisus în această iarnă a păcatelor noastre. El vrea să fie alături de noi, pentru a ne pregăti, a ne încălzi, a ne îmbrăca, a ne hrăni și a ne îndruma către primăvară, către Paște, către Împărăția cerurilor.

Iisus ne invită spunând: „coboară degrabă”. Așadar nu trebuie să pierdem timpul, nu trebuie să lăsăm să treacă o asemenea ocazie excepțional de favorabilă și probabil unică. Chiar în această clipă, printr-un act de metanoia, de căință interioară și de consacrare, să deschidem ușa sufletelor noastre către Domnul. Trebuie să ne grăbim. Trebuie să coborâm - acest cuvânt pentru Zaheu înseamnă că trebuie să își părăsească postul său de observator din sicomor și să revină pe pământ - dar pentru noi înseamnă că trebuie să renunțăm la toate artificiile prin care încercăm să ne ridicăm deasupra altor oameni. Să coborâm, așadar, din sicomorul în care ne-am urcat, abandonând orice formă de vanitate, căci doar fiind jos ne putem întâlni cu Iisus. Trebuie să ne smerim și noi, așa cum a făcut și Iisus, care a renunțat la slava sa și a coborât din cer pe pământ pentru a veni în întâmpinarea noastră, a păcătoșilor și a ne pregăti pentru Înviere.

Trebuie să Îl primim pe Hristos cu bucurie, ca Zaheu, căci Iisus nu este un oaspete pe care trebuie să Îl primim cu ceremonii fastuoase. El nu este un musafir care trebuie ținut doar în sufragerie, ci pe El putem și trebuie să Îl invităm peste tot, chiar și în cele mai ascunse unghere ale sufletului nostru, acolo unde am lăsat să se adune praful și cele mai urâte mirosuri, pe care vrem să le ascundem cu grijă față de orice străin. În măsura în care noi Îi deschi-dem ușa sufletelor noastre, Hristos ne va pregăti pentru primăvara pascală.

Revenind la Zaheu, vedem că prima consecință a întâlnirii cu Hristos este dorința sa de a-și împărți averea și de a repara eventualul rău făcut. Așadar, a repara și a împărți, ceea ce înseamnă că, în sens spiritual, repararea răului făcut și punerea în comun a bunurilor obținute sunt primele roade ale întâlnirii cu Hristos, primele semne ale convertirii noastre.

Pe parcursul Sfintei Liturghii de astăzi să ne rugăm unii pentru ceilalți, să ne rugăm pentru toți oamenii, căci cu toții suntem pierduți și ne vedem în postura de a-L căuta pe Domnul care să ne salveze. Asemenea lui Zaheu, să coborâm și noi în lăuntrul conștiinței noastre recunoscând nedreptățile săvârșite și îndepărtând viețuirea egoistă, să curățim casa sufletului nostru pentru ca Hristos să rămână împreună cu noi în comuniune de iubire, primindu-ne ca fii ai credinței celei adevărate și milostive.

Sursa: eprb.ro

Ips Timotei - Pilda lui Zaheu într-o lume a standardelor amăgitoare

† Timotei Prahoveanul,
episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor
- 28 ian, 2021

În Duminica a 32-a după Rusalii, Biserica ne prezintă o prea frumoasă istorisire a întoarcerii unui om către Dumnezeu, un personaj desconsiderat în patria sa.

Mântuitorul călătorea către Ierusalim, ultimul Său drum pământesc. Mergea către cruce tocmai pentru a-și arăta nemăsurata iubire față de oameni.

Mântuitorul a pornit pe drumul vechi de pe valea Iordanului, trecând prin Ierihon, orașul în care a făcut multe minuni. Chiar dacă era oraș cu oameni la o măsură morală nu prea înaltă, Mântuitorul a vădit felurite semne ale bunăvoinței Sale, arătându-Și dumnezeirea și negrăita iubire față de oameni. De această dată nu a vindecat un orb cum s-a întâmplat cu puțin timp în urmă, ci l-a vindecat de orbire sufletească pe mai-marele vameșilor din Ierihon.

Mântuitorul, pe ultimul drum către cetatea Ierusalimului, a făcut două vindecări: un orb care ședea la marginea drumului și un altul care nu vedea sufletește, depăr-tându-se de Dumnezeu, trăind într-o permanentă nepăsare duhovnicească şi pur-tând grijă doar pentru momentul prezent.

Ni se spune că Zaheu era un păcătos care a dat lecții drepților. Un cunoscut duhovnic și profesor predicând la amvon și în fața studenților spunea: În viața mea am întâlnit mulți oameni pe care i-am spovedit, unii virtuoși, rugători, postitori și milostivi, dar care aveau o mândrie pe care nu am putut-o înțelege niciodată. Sunt unii care se consideră drepți, dar nu sunt în realitate. Am întâlnit și oameni păcătoși care erau smeriți și își recunoșteau starea lor și doreau să devină mai buni. Doreau să se pocăiască.

Cuvântul pocăință, pe care îl avem din limba greacă, nu înseamnă doar căință, regret pentru păcatul săvârșit, ci reprezintă întoarcerea din rătăcire, ceea ce înseamnă că de la acel moment trebuie să mergi pe alt drum renun-țând la cel vechi. Grecii folosesc cuvântul epistrofi care înseamnă de fapt întoarcere, nu doar schimbare și părere de rău pentru câteva clipe și apoi continuarea aceleiași stări, ci întoarcerea pe un drum nou.

Vameșul cunoscut, despre care Evanghelia oferă amănuntul că era mai-mare peste vameși, era slujitor slugarnic al stăpânirii romane, perceptor, care culegea foloasele din urma terenurilor, caselor și mărfii care circula în acea zonă a comerțului din vremea respectivă la Ierihon. Cea mai mare parte din avuția lui o strânsese pe nedrept. Vameșii aveau mandate pe cinci ani, care se puteau prelungi, dacă erau apreciați de stăpânirea romană. Astfel, într-un mandat sau mai multe, vameșii săvârșeau numeroase nedreptăți. Înainte de a le cere Mântuitorul schimbarea felului de a fi, a făcut-o și Ioan Botezătorul, la râul Iordanului, îndemnându-i să fie corecți, să nu nedreptățească pe nimeni (Luca 3, 12-13).

Vameșul din Ierihon era nedrept, puternic și temut în zonă, iar oamenii murmurau, pentru faptul că în drumul Său prin Ierihon, Mântuitorul l-a zărit pe Zaheu, care urcase într-un sicomor, fiind mic de statură și dorea să-L vadă pe Cel despre care auzise lucruri minunate. Înainte ca Zaheu să spună vreun cuvânt, Domnul văzându-l i-a spus: Zahee coboară-te căci astăzi în casa ta trebuie să rămân (Luca 19, 5). Evanghelia spune că mulțimea era uimită: Şi văzând, toţi murmurau, zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos (Luca 19, 8).

Altă dată, când Mântuitorul a intrat în casa unui fariseu ca să mănânce pâine, o femeie păcătoasă a venit și a turnat mir pe capul și picioarele Mântuitorului cu dorința schimbării vieții ei, dar cei de față aveau cuget necurat, plin de gânduri străine, de nesinceritate, întrucât spuneau în sinea lor: Acesta, de-ar fi proroc, ar şti cine e şi ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă (Luca 7, 39). Mântuitorul a rostit atunci o pildă cu un cămătar care avea doi datornici, cărora le

iertase datoria. Aceleași cugete necuviincioase nutreau față de Hristos și oamenii din Ierihon, zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos.

Gândire asemenea celor din casa fariseului ori din cetatea veche a Ierihonului avem și noi. Ne așezăm în locul lui Dumnezeu și ne considerăm judecătorii lumii, îi condamnăm pe cei de lângă noi, fără să-i cunoaștem îndeaproape sau chiar deloc…

Mântuitorul a intrat în casa lui Zaheu chiar dacă era om păcătos și nedrept, pentru că văzuse înainte ce schimbare exista înlăuntrul inimii lui. Nu cred că mai întâlnim un exemplu atât de grăitor, cu vreun om care să-și arate, îndată după întâlnirea cu Mântuitorul, pocăința și roadele ei.

Dacă afirmăm că ne-am rugat, am postit, am făcut și vreo faptă bună, Zaheu reprezintă măsura înaltă a acestora. Evanghelia spune că bucurându-se de vizita Domnului în casa lui, în contrast cu atitudinea manifestată de locuitorii cetății, Zaheu a spus: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit (Luca 19, 8).

Cine dintre noi este dispus să ofere jumătate din avere? Este grăitor cazul unei femei văduve, care a oferit toată averea în fața Domnului, în Templul din Ierusalim. Întreaga sa avere erau doi bănuți, pe care Biserica și istoria îi pomenesc mereu, spunând că a dat tot ce avea.

Zaheu a dat jumătate din avuția lui, ceea ce ne face să înțelegem că știa preceptele Legii Vechi: şi dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit (Luca 19, 8). Legea Vechiului Legământ spunea: dacă cineva a furat oaia săracului, era obligat să-i înapoieze patru oi. Zaheu știa acest lucru și de aceea a spus acestea înaintea Domnului și a celor care îl ascultau, poate mulți dintre ei nedreptățiți de către el.

Zaheu devenise deodată un om nou, profund schimbat după întâlnirea cu Mântuitorul. Într-o asemenea ipostază, Mântuitorul nu l-a judecat, nici nu l-a jignit, nu i-a spus nimic în public. Ar fi putut face un rechizitoriu aspru asupra atitudinii lui de până atunci, dar Mântuitorul are pedagogia cea adevărată. El doar iartă, iar după întâlnirea cu El, oamenii își schimbă viața.

Sfântul apostol Pavel, în Epistola I către Timotei, spune: Vrednic de crezare este cuvântul că Fiul lui Dumnezeu a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoși dintre care cel dintâi sunt eu (I Tim. 1, 15). Și dacă marele Pavel, apostolul neamurilor, cel mai zelos misionar, a spus că este cel dintâi dintre păcătoși, înseamnă că noi suntem cu mult mai mult decât el pentru faptul că nu avem

smerenie. Evanghelia ne arată că trebuie să-i apreciem pe păcătoșii smeriți care sunt mai aproape de Dumnezeu decât drepții mândri.

Constituțiile Apostolice spun că Zaheu a părăsit cele trecătoare, stăpânirea romană, vama și subordonații, cu toate lucrurile care îl legau de lumea aceasta și a devenit unul dintre cei șaptezeci de ucenici și apostoli, însoțindu-l pe Sfântul apostol Petru în câteva călătorii, mai târziu fiind așezat episcop la Cezareea Palestinei.

În lucrarea de păstor al sufletelor, Zaheu a vorbit tuturor despre întâlnirea sa cu Domnul. Ce frumos ar fi dacă am mărturisi despre bunătatea Domnului față de noi, despre întâlnirea cu El în Biserică, Sfânta Euharistie şi rugăciunile profunde. Aceste trăiri pe care unii le simt, le experiază, iar alţii nu le înţeleg sunt frumos aşezate într-un tropar la Utrenie: În Biserica Slavei tale stând, în cer ni se pare a sta. Toate acestea trebuie să le facem cunoscute, aidoma lui Zaheu, fostul vameș, următor poruncilor Mântuitorului.

În cetatea Ierihonului, nu prea departe de biserica românească, se află o mănăstire coptă, cu câțiva monahi. Acolo, într-un paraclis, se păstrează un fragment din moaștele Sfântului ierarh Zaheu din Ierihon, rugător pentru cei care doresc schimbarea vieții lor.

Sunt multe exemple în istoria îndepărtată sau recentă a poporului român, care vorbesc despre oameni care și-au schimbat viața, au fost darnici, au dat mai mult de jumătate din avuția lor săracilor, neputincioșilor și poporului întreg, zidind mănăstiri și biserici. Câtă dăruire și larghețe a inimii! Se poate ca toţi aceștia să fi învățat tocmai de la Zaheu vameșul, știind că faptele mărinimiei aduc binecuvântarea lui Dumnezeu.

Trăim într-o vreme când sunt căutate alte repere care nu vorbesc niciodată despre Dumnezeu. Rareori constituie adevărate modele spre care trebuie să privim. Modelul central rămâne Mântuitorul Hristos, dar și sfinții bineplăcuți Lui, care ne îndeamnă la schimbarea felului nostru de a fi.

Câteva versuri vorbesc despre dorul omului după Dumnezeu, dorul pe care îl avem de la Botez, când am devenit fii ai luminii (Efeseni 5, 8), naşii mărturisind pentru noi că ne vom depărta de întuneric și de slujitorii diavolului:

Mi-era dor să Te văd, să Te-aud/
Ca Zaheu pe creanga lui de dud,/
Să Te simt în suflet comoară,/

Cum Te-a simţit vecia-ntâia oară,/
Când stelele nu aveau nume,/
Când nu-ntinseseşi cortul peste lume
(Mitropolitul Bartolomeu Anania).

Cuvintele poetului ierarh fac referire la dorul lui Zaheu, care nu-L văzuse pe Mântuitorul, dar care, în poziția pe care o avea, auzise de minunile și cuvintele propovăduite și de oamenii care și-au schimbat viața după întâlnirea cu El. Acest dor a fost răsplătit de Domnul la întâlnirea cu El, prin cuvintele pe care nădăjduim să le auzim și noi: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia (Luca 19, 9).

Ne rugăm să auzim și noi într-o zi această binecuvântare când Domnul va veni la noi, dacă-i primim pe săraci, pe călători, pe cei mari și pe cei mici, găsind un pahar dat în nume de ucenic, pentru care vom primi răsplată. Știm că prin vizite, fapte bune și iubire, tainic ne întâlnim cu El. Fericiți sunt cei care-I deschid ușa și-L primesc în casă cu bucuria lui Zaheu vameșul.

Rânduiască Domnul să avem bucuria întoarcerii, asemenea vameșului din Ierihon, primind binecuvântare și iertare de la Mântuitorul lumii!

Ips Timotei - Bunătatea și înțelegerea Mântuitorului Hristos au schimbat felul de a fi a lui Zaheu

Evanghelia ne spune despre Zaheu că era un demnitar al vremii, mai mare peste vameși. Datorită funcției și averii sale, Zaheu nu se bucura de o simpatie în rândul locuitorilor cetății Ierihonului. La momentul trecerii Mântuitorului Hristos prin cetate, oamenii nu i-au făcut loc lui Zaheu ca să îl poată vedea și el pe Mântuitorul. Acesta fiind mic de statură a hotărât să se urce într-un sicomor care putea oferi această priveliște. Mântuitorul a privit către el spunându-i: „Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân (Luca 19, 5). Și casa aceea nu mai era a unui om păcătos, ci a unui om îndreptat".

Învățăm din Evanghelia de astăzi că în Biserica se întâlnesc pe deoparte bunătatea și iertarea, iar pe de altă parte sinceritatea oamenilor și dorința lor de îndreptare. Bunătatea lui Dumnezeu, bunătatea și înțelegerea Mântuitorului Hristos, au schimbat felul de a fi a lui Zaheu.

În tezaurul nostru liturgic, în rugăciunile pe care le spunem la biserică sau acasă, se fac multe referiri la această întâlnire a Mântuitorului cu Zaheu vameșul. Cântările pe care le auzim adeseori la biserică amintesc de acest moment. Rugăciunea a IX-a pe care o citim înainte de a primii Trupul și Sângele Mântuitorului ne spune că Domnul nu l-a alungat pe vameșul care s-a căit. În acatistul închinat Mântuitorului Hristos ne rugăm în icosul al 10-lea spunând: „Tămăduiește sufletul meu precum ai tămăduit și iubirea de argint a lui Zaheu vameșul".

(Fragment din predica Preasfințitului părinte Timotei Prahoveanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, rostită în data de 22 ianuarie - Duminica a 32-a după Rusalii)

Preafericitului părinte patriarh Daniel - Predică la Duminica a XXXII-a după Rusalii - Pocăinţa - o binefacere pentru individ şi pentru societate

În Sfânta Evanghelie care se citeşte la Liturghia din Duminica a XXXII-a după Rusalii vedem cum schimbarea modului de a fi al unui bogat poate să-i aducă mântuirea, atunci când din lacom devine milostiv, arătând pocăinţă şi fapte de pocăinţă, cu efect personal, familial şi social.

Pacea, bucuria şi fericirea nu se dobândesc doar prin acumulare de bunuri materiale

Zaheu vameşul este singurul bogat, dintre cei prezentaţi de Sfântul Evanghelist Luca, care se mântuieşte, chiar dacă înainte de întâlnirea cu Mântuitorul Iisus Hristos era preocupat doar de îmbogăţire, asuprind mulţi oameni şi răpind avutul lor.

În vremea Mântuitorului, vameşii, adică acei oameni desemnaţi de regimul roman de ocupaţie să adune taxele pentru Imperiu, erau în general dornici de îmbogăţire, colectând cu lăcomie de la populaţie mai multe biruri decât se cuvenea ori decât permitea legea.

Unul din aceştia, Zaheu, mai-marele vameşilor din Ierihon şi împrejurimi, era un om urât de popor pentru lăcomia lui şi invidiat pentru bogăţia pe care o adunase. El se îmbogăţise repede, dar în mod necinstit sau nedrept.

La un moment dat însă, în viaţa vameşului Zaheu s-a trezit un dor de schimbare. El şi-a dat seama că nu era atât de fericit pe cât spera să fie când luase hotărârea de

a aduna multe averi, indiferent de mijloace. ***Bogăţiile adunate de el nu-l mulţumeau sufleteşte. Simţea că omul este mai mult decât materie, că pacea, bucuria şi fericirea nu vin numai din acumulare de bunuri materiale în jurul omului, ci, mai ales, prin sporirea bunătăţii spirituale din interiorul omului, din sufletul său.***

Astfel, în sufletul lacom şi nedrept al lui Zaheu vameşul apare o dorinţă de schimbare. De aceea, el, un om bogat, dar mic de statură, se urcă într-un dud, pentru a reuşi să-L vadă pe Iisus din Nazaret Cel ce schimbase vieţile atâtor oameni. Deşi fapta lui Zaheu ar părea, mai degrabă, inspirată de curiozitate, totuşi, în adâncul său, acesta simţea şi credea că Mântuitorul Iisus Hristos poate să-l elibereze de patima lăcomiei de averi şi să-i dăruiască o nouă cale vieţii sale, calea mântuirii. ***Dovada că Zaheu era mânat de o căutare sinceră şi de o tainică dorinţă de schimbare a vieţii constă tocmai în faptul că Mântuitorul Hristos, cunoscătorul sufletelor oamenilor, din mare mulţime de oameni, l-a chemat numai pe el pe nume şi i-a spus că doreşte să fie primit în casa lui.***

Mântuitorul Iisus Hristos nu judecă pe nimeni în mod pripit, după aparenţe, cum face opinia publică superficial

Drumul pe care îl deschide Iisus este calea mântuirii. Cine-L caută şi-L întâlneşte pe El simte cum Dumnezeu îi schimbă viaţa. Hristos oferă întotdeauna o nouă şansă celor care Îl caută şi le răspunde acestora într-un mod foarte adesea nou, surprinzător şi neaşteptat. Aşa s-a întâmplat cu Zaheu, mai-marele vameşilor, un om bogat, lacom şi mândru, un om nedrept şi asupritor al semenilor săi.

Trecând prin Ierihon, Mântuitorul Hristos este atent la mulţimea care îi iese în cale, îi vede nu numai pe cei de aproape sau pe cei din faţa Lui, ci şi pe cei de departe sau de pe marginea drumului. ***Privind spre Zaheu, Mântuitorul Iisus Hristos nu a văzut în el doar un om mic de statură şi un curios urcat într-un pom, ci şi un suflet în căutare şi dornic de schimbare spirituală. De aceea, Iisus i-a spus: 'Zaheu, grăbeşte-te şi dă-te jos, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta'***. O invitaţie neaşteptată adresată unui vameş, spre mirarea tuturor celor care-l cunoşteau pe Zaheu ca fiind un om rău şi lacom. Aşadar, Mântuitorul Hristos exprimă în văzul şi auzul tuturor dorinţa Sa de-a intra în casa cuiva care n-ar fi îndrăznit niciodată să-I adreseze o astfel de invitaţie.

Prin urmare, Evanghelia ne spune că această atitudine a lui Iisus a provocat imediat mirare şi murmur în mulţime. Cum am spune astăzi,opinia publică a reacţionat negativ la gestul neaşteptat al Mântuitorului Iisus Hristos. Poate că toţi cei care

cunoşteau faptele rele ale vameşului Zaheu erau îndreptăţiţi să se mire că Iisus ***'a intrat să găzduiască la un păcătos***'. Totuşi, **Mântuitorul Iisus Hristos nu judecă pe oameni ca şi opinia publică, pentru că El a venit în lume să-i ajute pe oameni înainte de a-i judeca, a venit să-i vindece de patimi şi să-i ridice din păcate**, după cum spune El Însuşi: ***'n-am venit să judec lumea, ci ca să mântuiesc lumea'*** (cf. Ioan 12, 47).

Bunătatea lui Hristos a pătruns dincolo de răutatea lui Zaheu

Evanghelia ne arată, în continuare, cum şi-a înnoit sufletul Zaheu vameşul, după ce Mântuitorul Hristos a intrat în casa lui. Vedem că acest vameş lacom devine darnic, se schimbă radical, dar nu pentru că a fost mustrat cu asprime, ci pentru că a fost onorat cu o cinste neaşteptată. Prezenţa lui Iisus în casa sa l-a copleşit. De ce? Pentru că i s-a acordat o onoare sau o preţuire pe care ştia că nu o merită. Hristos l-a cinstit pe un păcătos care nu merita cinstire din partea oamenilor, întrucât era necinstit în relaţiile cu ei. Totuşi, ***milostivirea sau copleşitoarea bunătate a lui Hristos a pătruns atât de puternic dincolo de întunericul sau răutatea păcatului lăcomiei care stăpânea sufletul acestui vameş, încât a răscolit în el dramul de bunătate care-i mai rămăsese şi a reaprins în el cărbunele omeniei, acoperit de cenuşa şi zgura păcatului. Când acest aproape stins cărbune al bunătăţii a fost aprins de focul iubirii milostive şi salvatoare a lui Hristos, din el a ţâşnit lumina unei vieţi noi pentru Zaheu: 'iată jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am nedreptăţit pe cineva cu ceva, întorc împătrit'.***

Tăciunele aproape stins din cauza lăcomiei a devenit îndată torţă înflăcărată de dărnicie!

Vedem aici marea înţelepciune a Mântuitorului Iisus Hristos sau dumnezeiasca Lui bunătate de Mare Duhovnic, singurul duhovnic desăvârşit, Care vindecă şi eliberează sufletele păcătoşilor, recuperează pe cel pierdut, eliberează pe cel împătimit şi ridică pe cel căzut.

Zaheu, lacomul şi zgârcitul, devine milostiv, deoarece a căutat şi a întâlnit milostivirea nesfârşită a lui Dumnezeu.

- *Omul rău a devenit om bun, pentru că s-a întâlnit cu bunătatea lui Dumnezeu.*
- *Omul nemilos a devenit om milostiv faţă de săraci, pentru că s-a întâlnit cu Dumnezeu Preamilostivul.*

Văzând această schimbare în viaţa lui Zaheu, Mântuitorul Hristos a cuprins în această stare nouă de viaţă şi familia acestuia, arătând astfel cum o familie poate fi părtaşă la binecuvântarea lui Dumnezeu dăruită unui membru al acesteia.

'Iar Iisus a grăit către el: astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, pentru că şi el (Zaheu) este fiul lui Avraam.' De ce a mai adăugat, oare, Mântuitorul şi cuvintele: 'pentru că şi el este fiul lui Avraam'? Nu era suficient să spună: 'Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia'?

Aceste cuvinte ale Mântuitorului ne descoperă explicaţia autoinvitării Sale în casa lui Zaheu. ***A fi numit fiul lui Avraam înseamnă a avea credinţă.*** Aşadar, în ciuda păcătoşeniei sale, când Zaheu s-a căţărat în dud (sicomor), el a urcat acolo având credinţa că Iisus îl poate ierta şi îi poate schimba viaţa. ***Această credinţă, pe care numai Dumnezeu-Omul a putut-o citi în adâncul sufletului lui Zaheu, ca fiind o deschidere a acestuia pentru o relaţie nouă, sfântă, a lui cu Dumnezeu, a atras atenţia Mântuitorului Hristos.*** Aşadar, întrucât harul lui Iisus Hristos a atins tainic mai întâi sufletul lui Zaheu, a dorit apoi Hristos să intre şi în casa lui Zaheu, pentru a împlini şi proclama mântuirea şi vindecarea sufletului acestuia.

Bunătatea milostivă a lui Dumnezeu eliberează pe oameni de lăcomie

În Evanghelia din 'Duminica lui Zaheu' vedem că Dumnezeu schimbă inimile oamenilor, nu atât prin pedepse, boală, necazuri ori mustrări, cât mai ales printr-o copleşitoare bunătate care se arată oamenilor păcătoşi, adesea, în mod neaşteptat şi nemeritat. Însă milostivirea şi bunătatea lui Dumnezeu se arată foarte adesea peste cei mai mari păcătoşi, nu doar pentru convertirea acestora, ci şi ca un îndemn pentru toţi oamenii, care trebuie să devină cât mai buni, mai milostivi, să caute asemănarea cu Dumnezeu Multmilostivul.

Pe de altă parte, pocăinţa care se arată prin schimbarea spirituală a lui Zaheu vameşul nu este o pocăinţă care se manifestă doar ca regret pentru relele săvârşite, ci şi o schimbare în bine a modului de a gândi, de a simţi şi de a făptui. Nici Hristos Domnul nu l-a mustrat pe Zaheu, nici Zaheu nu a mai rostit cuvinte de pocăinţă sau cerere de iertare, ci, copleşit de iubirea milostivă a lui Iisus, ***păcătosul a trecut direct la faptele pocăinţei şi ale îndreptării, adică la faptele bune pe care le săvârşeşte cineva când îşi schimbă viaţa în bine şi dobândeşte un suflet bun***. Pocăinţa individuală a lui Zaheu devine o binefacere şi o binecuvântare nu numai pentru sine, ci şi pentru toată casa lui şi pentru comunitate sau societate. Casa lăcomiei în care s-au adunat averi nemeritate şi necinstite, bazate pe

nedreptate, răpire şi umilire, devine acum casă a milosteniei şi dărniciei faţă de săraci, dar şi a reparaţiei morale şi a restabilirii dreptăţii pentru cei nedreptăţiţi şi umiliţi de vameşii lacomi şi neomenoşi ai lui Zaheu mai-marele vameşilor. Deci, atât patima lăcomiei, cât şi vindecarea ei prin pocăinţă nu sunt niciodată numai o problemă personală, ci şi una socială.

Din episodul întâlnirii Mântuitorului Hristos cu vameşul Zaheu învăţăm şi noi că putem să ne schimbăm viaţa în bine din proprie iniţiativă, nu aşteptând să fim pedepsiţi, nici certaţi cu boală, cu suferinţă ori cu mustrări, ci cugetând la multa bunătate a lui Dumnezeu şi la dorinţa Lui de a intra în casa sufletului nostru. Cum şi când ne putem noi schimba în bine? În foarte multe chipuri şi în orice moment.

- ✓ *De pildă, când vedem un om mai credincios decât noi, să nu-l invidiem, ci să ne hotărâm să avem şi noi credinţă mai puternică;*
- ✓ *când vedem un om mai harnic şi mai darnic decât noi, să ne hotărâm să fim şi noi mai harnici şi mai darnici;*
- ✓ *când vedem că un om are o viaţă mai curată decât noi, că trăieşte în sfinţenie, să ne hotărâm să ne curăţim şi noi viaţa de păcate.*

Făcând aşa, auzim şi noi cum răsună tainic în sufletele noastre cuvintele lui Hristos-Domnul: '***Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, pentru că şi acesta este fiul credinţei***'!

Iisus Mântuitorul ne caută necontenit pe fiecare dintre noi, ca şi noi să-L căutăm pe El, Izvorul vieţii fericite

Evanghelia acestei duminici este plină de învăţături duhovniceşti, iar concluzia ei, exprimată prin cuvintele Mântuitorului: '***Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut***', este un motiv de nădejde şi încurajare pentru noi toţi.

Orice om care rămâne în păcat este un om pierdut, dacă nu se pocăieşte. Pocăinţa, însă, înseamnă o schimbare a vieţii, o trecere de pe calea pierzării pe drumul mântuirii, de la fapte rele la fapte bune.

Evanghelia de astăzi ne arată cum un mare păcătos s-a pocăit sau convertit numai pentru că i s-a arătat o bunătate sau o cinste nemeritată. Ea ne ajută să înţelegem că multa blândeţe şi multa bunătate a lui Dumnezeu sunt un îndemn tainic la pocăinţă, la schimbare în bine. Mulţi oameni, deşi mai păcătoşi decât alţii, primesc multe

daruri de la Dumnezeu. Deşi sunt răi, totuşi le merge bine, iar unii se întreabă: cum de le merge bine acestor oameni atât de răi sau de lacomi?

Răspunsul poate fi că Mântuitorul Iisus Hristos aşteaptă ca bunătatea, milostivirea şi dărnicia Lui să-i determine într-o zi pe cei mai păcătoşi să-şi schimbe viaţa, să se convertească, nu din cauza fricii sau a temei de pedeapsă, ci datorită bunătăţii lui Dumnezeu, Care iubeşte pe orice om şi doreşte ca nimeni să nu piară, ci să se mântuiască, adică să vină la El, în mod liber, cu dorinţa de mântuire, de viaţă veşnică fericită, în iubirea Preasfintei Treimi.

Ne rugăm Domnului Iisus Hristos să ne ajute ca să ne schimbăm şi noi viaţa nu numai când trecem prin necazuri, ci şi când primim daruri şi binecuvântări nemeritate de la Dumnezeu. Să devenim buni şi să săvârşim fapte bune ca roade ale bunătăţii Lui lucrătoare în noi, spre slava Preasfintei Treimi şi spre a noastră mântuire!

Amin.

Bunătatea şi milostivirea lui Iisus schimbă viaţa omului păcătos

Arhid. Ştefan Sfarghie
- 26 ian, 2020

În Duminica a 32-a după Rusalii, a lui Zaheu, Preafericitul părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a rostit un cuvânt de învăţătură în Paraclisul „Sfântul Grigorie luminătorul" al Reşedinţei Patriarhale, în care a evidenţiat faptul că pasajul evanghelic citit în cadrul Sfintei Liturghii (Luca 19, 1-10) ne arată în rezumat că bunătatea lui Iisus vindecă răutatea sufletului pătimaş.

Preafericitul părinte patriarh Daniel a subliniat că Zaheu este singurul bogat din Evanghelia după Luca ce se mântuieşte pentru că se pocăieşte, adică îşi schimbă viaţa şi din bogat lacom el devine un om milostiv şi darnic. *„Zaheu era un om urât de popor pentru lăcomia lui şi invidiat pentru bogăţia pe care a adunat-o în scurt timp, în mod necinstit şi nedrept. La un moment dat însă, în viaţa acestui om, în viaţa acestui vameş lacom şi nedrept, s-a trezit o dorinţă de schimbare. De ce? Pentru că şi-a dat seama că bogăţiile materiale adunate de el cu lăcomie în scurt timp nu-i aduceau fericirea pe care şi-o închipuise el. După o vreme, el constată că omul este mai mult decât materie, că pacea, bucuria şi fericirea sufletului nu se dobândesc prin acumularea necinstită de bunuri materiale în jurul omului, dacă sufletul omului este lipsit de bunătate, de generozitate sau dărnicie"*, a spus Prea fericitul părinte patriarh Daniel.

Făcând referire la gestul lui Zaheu de a se sui în sicomor, Preafericirea sa a spus că nu doar din curiozitate a făcut el aceasta, ci mai ales dintr-o dorinţă arzătoare de schimbare a vieţii. *„Mântuitorul Iisus Hristos nu numai că îi cunoştea numele lui Zaheu, dar îi cunoştea şi sufletul lui. Deşi era o mulţime de oameni pe marginea drumului, Iisus nu Se adresează decât unuia, şi anume acestui* Zaheu, mai marele *vameşilor. De ce oare? Pentru că Iisus a simţit că în sufletul lui Zaheu este o căutare sinceră, o tainică dorinţă de schimbare a vieţii sale. De aceea, l-*a chemat *pe el* dintr-*o mulţime de oameni şi i-a spus că doreşte să fie primit în casa acestuia, deşi era un om lacom, nedrept şi asupritor al locuitorilor din ţinutul Ierihonului. Când cei prezenţi au auzit că Iisus Se autoinvită în casa acestui om lacom şi când au văzut că Iisus Se îndreaptă să intre în casa vameşului Zaheu, s-*au mirat, *au murmurat şi L-*au judecat pe *Iisus, considerând că nu trebuia să meargă în casa acestui păcătos (Luca 19, 7). Vedem aici opinia publică, am zice astăzi, care cunoştea faptele rele ale lui Zaheu vameşul, însă nu şi stările sufleteşti ale sale. Nu cunoştea că în sufletul său s-*a produs o schimbare, *şi anume o dorinţă de a trăi altfel viaţa, de a avea o altă relaţie cu Dumnezeu şi cu semenii. Iisus însă, cunoscătorul de inimi, a văzut această stare şi dorinţă de schimbare lăuntrică a lui Zaheu”*, a explicat patriarhul României.

În continuare, întâistătătorul Bisericii noastre a subliniat că Mântuitorul Iisus Hristos nu-i judecă pe oameni în mod pripit, după opinia publică, *„ci El are o altă judecată decât judecata mulţimii, care cunoştea doar faptele rele ale lui Zaheu, nu şi dorinţa sa de schimbare în bine. Vedem că Iisus Hristos, înainte de a-*i judeca pe *oameni, doreşte să-i ajute, să-i vindece de patimi şi să-i ridice din păcate, după cum El Însuşi spune: «N-am venit să judec lumea, ci ca să mântuiesc lumea» (Ioan 12, 47), adică să o elibereze de păcat şi de moarte. Mântuitorul Iisus nu Se lasă influenţat de mulţime, ci El are un plan. Planul Lui este de a salva pe cei care Îl caută, pe cei care doresc să-şi înnoiască relaţiile cu Dumnezeu şi cu semenii. Este foarte important de reţinut că, îndată ce a intrat în casa lui Zaheu, acesta a rămas copleşit de onoarea pe care i-a făcut-o Iisus (...). El, văzând copleşitoarea bunătate a lui Iisus, s-a pocăit şi a hotărât zicând: «Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit» (Luca 19, 8). Această schimbare ne arată că bunătatea lui Iisus a trezit în sufletul acestui bogat lacom de averi o dorinţă înflăcărată de dărnicie. Sufletul lui era acoperit cu cenuşa păcatului lăcomiei, dar dincolo de cenuşă a pătruns iubirea lui Hristos şi a trezit în acest vameş o mare dorinţă de schimbare. Zaheu lacomul şi zgârcitul de ieri devine astăzi milostiv şi darnic, deoarece s-*a întâlnit cu milostivirea *nemărginită a lui Dumnezeu care l-a copleşit. Omul Zaheu cel nemilos şi aspru a devenit om milostiv şi prietenos faţă de săraci, pentru că L-*a primit în

casă şi în suflet pe Dumnezeu Preamilostivul, Iisus Hristos”, a reliefat Preafericirea sa.

Patriarhul României a explicat apoi de ce Mântuitorul Iisus Hristos l-a numit pe Zaheu fiu al lui Avraam (Luca 19, 9). *„Când Mântuitorul îl numeşte pe Zaheu «fiu al lui Avraam», înseamnă că acel om are credinţă în Dumnezeu. Înseamnă că Iisus a citit în sufletul lui Zaheu, încă de la intrarea în Ierihon, dorinţa acestuia de a avea o comuniune nouă cu Dumnezeu şi cu semenii. Evanghelia de astăzi este o Evanghelie a pocăinţei şi a milosteniei. Dumnezeu arată milostivire faţă de Zaheu, iar Zaheu arată milostenie faţă de săraci şi faţă de cei pe care i-a nedreptăţit (...). Vameşul Zaheu nu se pocăieşte pentru că a fost certat, nici pentru că a fost pedepsit, ci pentru că a fost onorat, a fost cinstit, deşi nu merita. El a fost copleşit de bunătatea lui Iisus”,* a spus Preafericirea sa.

La final, părintele patriarh Daniel a vorbit şi despre Sfântul ierarh Iosif cel milostiv, mitropolitul Moldovei, pomenit în Biserica Ortodoxă Română în fiecare an la 26 ianuarie: *„A fost un om milostiv şi prin faptul că a ajutat pe cei săraci cu hrană şi cu bănuţi, dar a fost şi milostiv prin cultură, pentru că a ajutat o mulţime de tineri să se îmbogăţească sufleteşte, urmând şcoala teologică sau alte şcoli care erau o şansă de a multiplica darurile primite la botez şi de a le transforma în virtuţi”.*

„Iisus Hristos schimbă vieţile oamenilor cu harul Său, cu iubirea Sa milostivă”

Arhid. Ştefan Sfarghie
- 31 ian, 2021

„Mai întâi, harul lui Hristos a intrat în mod nevăzut, dar real în sufletul lui Zaheu vameşul şi l-a îndemnat să-L caute pe Iisus şi, după ce s-a întâlnit cu El, Iisus Însuşi, în mod vizibil, a anunţat că va intra în casa vameşului. Căutarea lui Iisus de către Zaheu a fost inspirată, deci, de harul lui Hristos care-l căuta pe acest vameş, în sensul că a simţit în el dorinţa de schimbare, de înnoire a vieţii”, a reliefat Preafericitul părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în predica rostită duminică, 31 ianuarie, în Paraclisul „Sfântul mare mucenic Gheorghe” din Reşedinţa Patriarhală.

Întâistătătorul Bisericii noastre a subliniat faptul că Evanghelia Duminicii a 32-a după Rusalii, a lui Zaheu (Luca 19, 1-10), ne arată că bunătatea lui Iisus Hristos vindecă răutatea sufletului pătimaş.

„Sfânta Evanghelie care se citeşte în Duminica a 32-a după Rusalii ne arată cum schimbarea modului de a fi a unui om bogat poate să-i aducă mântuirea, când din om lacom devine om darnic”, a spus Preafericirea sa. Patriarhul României a precizat că Mântuitorul Iisus Hristos nu S-a lăsat influenţat de oamenii prezenţi în Ierihon, care îl cunoşteau şi îl invidiau pe vameşul Zaheu.

„Mântuitorul nu Se lasă influenţat, am zice astăzi, de opinia publică, de ce zic cei mulţi, care nu cunosc sufletul fiecărui om. Însă Iisus, care este cunoscătorul sufletelor, al gândurilor şi al simţirilor oamenilor, nu judecă pripit, nu judecă după aparenţe, ci după starea sufletului celui care vine spre El. Când a trecut pe lângă sicomor, Iisus nu a văzut urcat în el doar un om curios, ci a văzut în sufletul lui Zaheu un om în căutare. Iisus a văzut un om care caută ceva şi mai ales pe cineva. Mântuitorul Iisus Hristos a citit în sufletul lui Zaheu vameşul că acesta caută o schimbare a vieţii lui, că nu mai este mulţumit doar cu bogăţiile pe care le-a adunat adesea în mod nedrept, că acestea nu i-au adus pace, bucurie şi fericire, ci o nelinişte mare şi foarte multă ură şi invidie din partea oamenilor din Ierihon", a arătat părintele patriarh Daniel.

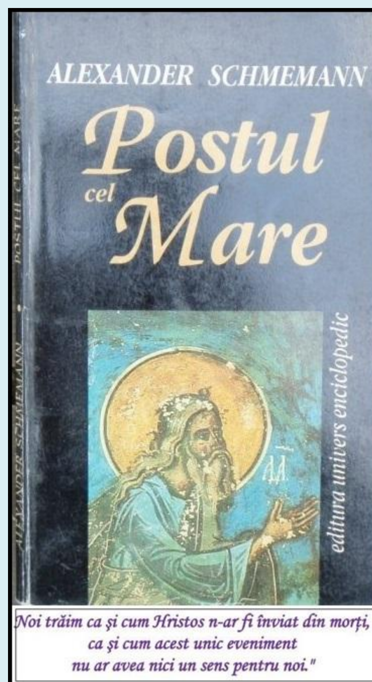
În continuare, Preafericirea sa a subliniat că îndată ce Iisus a intrat în casa lui Zaheu, acela a fost copleşit de onoarea ce i se făcuse şi pe care nu o merita. *„Zaheu se simţea vinovat pentru că era nedrept şi pentru că se îmbogăţise cu multă lăcomie, dar în acelaşi timp era uimit de bunătatea lui Iisus, care a dorit să intre în casa lui. Doar prezenţa bunătăţii lui Iisus l-a schimbat. Cum l-a schimbat? Bunătatea Lui a pătruns în sufletul său, dincolo de zgura păcatului lăcomiei, şi a aprins în acest vameş lacom un dram de bunătate care mai rămăsese în el. Dintr-un cărbune aprins acoperit cu cenuşă, bunătatea lui Hristos a făcut o torţă luminoasă, încât Zaheu a zis, stând înaintea Domnului: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit (Luca 19, 8). Copleşit de bunătatea lui Iisus şi de onoarea ce i se făcuse, vameşul s-a schimbat într-o clipă, şi anume, din lacom a devenit darnic",* a spus Preafericitul părinte patriarh Daniel.

Totodată, patriarhul României a explicat motivul pentru care Mântuitorul Iisus Hristos l-a numit pe Zaheu vameşul fiu al lui Avraam. *„Mântuitorul Iisus Hristos, în puţine cuvinte, a proclamat această schimbare a lui Zaheu în auzul celor prezenţi şi a zis: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam (Luca 19, 9), adică a dat iertare şi binecuvântare lui şi întregii sale familii. De ce a trebuit să mai adauge Mântuitorul Iisus Hristos cuvintele: căci şi acesta este fiu al lui Avraam? Nu era oare suficient să spună: astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia? Pentru că Mântuitorul Iisus Hristos a citit în sufletul acestui vameş că avea multă credinţă. Numai cine este numit fiu al lui Avraam este numit şi fiu al credinţei. Ce credinţă avea? Că numai Iisus din Nazaret, Învăţătorul şi Doctorul sufletelor şi al trupurilor, îl poate vindeca pe el de patima lăcomiei",* a reliefat Preafericirea sa.

Întâistătătorul Bisericii noastre a vorbit apoi despre înţelesurile duhovniceşti ale cuvintelor: Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut (Luca 19, 10): *„Mântuitorul Iisus Hristos poartă în numele Său această idee de vindecare şi de eliberare a oamenilor de păcat şi de moarte. Ce înţelegem în cazul acesta prin căutarea celui pierdut? Înţelegem că mai întâi harul lui Hristos a intrat în mod nevăzut, dar real în sufletul acestui vameş şi l-a îndemnat să-L caute pe Iisus, să meargă spre Iisus şi, după ce s-a întâlnit cu El, Iisus Însuşi, în mod vizibil, a anunţat că va intra în casa vameşului. Căutarea lui Iisus de către Zaheu a fost inspirată, deci, de harul lui Hristos care-l căuta pe acest vameş, în sensul că a simţit în el dorinţa de schimbare, de înnoire a vieţii, de lepădare de patima lăcomiei care l-a dezumanizat. Vedem că în timp ce Dumnezeu caută pe fiecare om să-l aducă de la rătăcire la mântuire, harul căutării se vede şi în faptul că păcătosul ajunge la un moment dat la conştiinţa că trebuie să-l caute şi el pe Dumnezeu”.*

La final, părintele patriarh Daniel a subliniat că numai prin dărnicie se poate vindeca omul lacom. *„Zaheu s-a convertit nu pentru că a fost mustrat. El nu a fost certat de Iisus, ci dimpotrivă, el s-a convertit pentru că a fost onorat, pentru că a fost copleşit de bunătatea lui Iisus, deşi nu merita. Nu cu pedeapsă l-a convertit, ci cu bunătate. Prin aceasta vedem că Dumnezeu, când arată bunătate îndelungă oamenilor, deşi ei sunt răi, o face pentru că aşteaptă ca ei în mod liber să se întoarcă la El. Iisus Hristos schimbă vieţile oamenilor cu harul Său, cu iubirea Sa milostivă”,* a spus Preafericirea sa.

Pr. Alexander Schmemann - Pregătirea pentru Postul Paştelui: 1. Dorinţa (Duminica lui Zaheu)

Cu mult înainte de începutul propriu-zis al Postului, Biserica face cunoscută apropierea acestuia şi ne invită să păşim în perioada de pregătire de dinainte de Post.

Este o trăsătură caracteristică a tradiţiei liturgice ortodoxe aceea că fiecare sărbătoare sau perioadă importantă - Paşte, Crăciun, Postul Paştelui etc - este anunţată şi „pregătită înainte. De ce? Din cauza unei profunde cunoaşteri psihologice a firii omeneşti de către Biserică. Cunoscând superficialitatea şi înspăimântătoarea laicizare a vieţii noastre, Biserica cunoaşte neputinţa noastră de a ne schimba rapid, de a trece brusc de la o stare duhovnicească sau intelectuală la alta. Astfel, cu mult înainte ca ostenelile actuale ale Postului să înceapă, Biserica ne atrage atenţia asupra seriozităţii acestora şi ne invită să reflectăm asupra semnificaţiei lor.

Înainte de a putea „practica" Postul, ni se dă tâlcul său. Această pregătire include cinci Duminici consecutive ce preced Postul, fiecare din acestea – prin pericopele sale biblice specifice - fiind dedicată unor aspect fundamentale ale pocăinţei.

Prima înştiinţare referitoare la Post este făcută în Duminica în care se citeşte pericopa evanghelică despre Zaheu (Luca, XIX, 1-10).

Aceasta este istoria unui om care era prea mic de statură pentru a-1 vedea pe Iisus, dar care dorea atât de mult să-l vadă încât s-a urcat intr-un copac, Iisus a răspuns dorinţei acestuia şi a mers în casa lui. Astfel, tema acestei prime vestiri este dorinţa.

Omul urmează dorinţei sale. Se poate spune chiar că omul este dorinţă, iar acest adevăr psihologic fundamental despre firea omenească este mărturisit de Evanghelie: „Unde este comoara ta", spune Hristos, „acolo este şi inima ta". O dorinţă puternică înfrânge limitările fireşti ale omului; când cu pasiune doreşte ceva, realizează lucruri pe care „firesc" nu le poate săvârşi.

Fiind „scund" el se biruie şi se transcende pe sine. Singura problemă este totuşi dacă noi ne dorim lucrurile bune, dacă puterea dorinţei din noi este orientată către scopuri bune sau dacă - în cuvintele unui ateu existenţialist, Jean Paul Sartre - omul este o „mistuire zadarnică".

Zaheu şi-a dorit „lucrul bun", el a dorit să vadă şi să se apropie de Hristos. El este primul simbol al pocăinţei, pentru că pocăinţa începe ca o redescoperire a naturii profunde a tuturor dorinţelor; dorinţa după Dumnezeu şi după dreptatea Lui, după viaţa adevărată. Zaheu este „scund" - neînsemnat, păcătos şi mărginit - totuşi dorinţa lui a biruit peste toate acestea. El a „forţat" atenţia lui Hristos; L-a adus pe Hristos în casa lui.

Aceasta este deci prima vestire, prima invitaţie: al nostru este a dori ceea ce avem cel mai profund şi adevărat în noi, a conştientiza setea şi foamea pentru Absolutul din noi, chiar dacă ştim sau nu, şi care, atunci când ne abatem de la el şi părăsim dorinţele noastre, ne transformă, într-adevăr, într-o „mistuire zadarnică". Şi dacă dorim îndeajuns de profund, îndeajuns de puternic, Hristos va răspunde.

(extras din cartea: Pr. Alexander Schmemann, "Postul cel mare")

Ora de religie - Dorinţa regăsirii (Duminica lui Zaheu vameşul)

Cu mult înainte de începutul Postului Paştelui, Biserica ne face cunoscută apropierea acestuia şi ne invită la o perioadă de pregătire sufletească. Este o caracteristică specifică tradiţiei liturgice ortodoxe ca fiecare sărbătoare sau perioadă importantă să fie anunţată şi pregătită.

Pentru că viaţa noastră este atât de laicizată şi superficială din punct de vedere spiritual, trecerea bruscă de la traiul nostru obişnuit şi comod la o perioadă de străduinţe şi seriozitate cum este Postul, este foarte dificilă. ***Duminicile de dinaintea începutului Postului mare ne invită să reflectăm la ceea ce urmează, la viaţa noastră, la rostul existenţei noastre în această lume. Fiecare duminică este o treaptă pe care suntem chemaţi să urcăm, amintindu-ne acele aspecte fundamentale ale vieţii spirituale de care avem atâta nevoie.***

Duminica ce a trecut, a 32-a după Rusalii, ne aminteşte de o întâmplare plină de învăţăminte din activitatea Mântuitorului nostru Iisus Hristos. De întâlnirea Sa cu un om pe nume Zaheu, mai marele vameşilor din cetatea Ierihonului. În Evanghelia Sfântului apostol Luca ne este descrisă în amănunt această întâlnire (Luca 19,1-10).

Aflând că vestitul Învăţător, despre care toată lumea vorbea cu admiraţie, trece şi prin oraşul său, Zaheu a dorit mult să-L vadă, să-L cunoască. Dar pentru că era mic de statură, s-a urcat într-un pom de pe marginea drumului pe unde urma să treacă Hristos. Şi nu doar L-a văzut, dar a avut şi bucuria nesperată de a-L primi în casa sa, căci Iisus i s-a adresat lui, alegându-l din acea mulţime de oameni tocmai pe el, cel atât de dispreţuit de concetăţenii săi pentru faptul că era în slujba ocupaţiei romane şi pentru că îşi strânsese o mare avere prin nedreptăţile pe care le făcuse ca vameş.

La invitaţia de a-L primi pe Domnul în casa sa, la masa sa, Zaheu a răspuns cu bucurie. Şi tot cu bucurie s-a angajat solemn, în faţa tuturor, să îndrepte toate nedreptăţile pe care le făcuse până atunci: ***„Iată, Doamne, jumătate din averea mea o dau săracilor şi dacă am nedreptăţit pe cineva cu ceva, am să-i întorc împătrit!”(Luca 19,8).*** Angajamentul său spontan şi entuziast este o convertire spirituală. Omul preocupat până atunci doar de sporirea averii sale, îl regăseşte pe Dumnezeu şi se angajează pe calea transformării spirituale. Convertirea sa l-a făcut să dorească nu doar începutul unei vieţi noi, ci şi corectarea greşelilor trecutului său.

Zaheu a plăcut Domnului, deoarece a făcut exact ce trebuia să facă. Adică a înţeles şansa pe care Dumnezeu i-a dăruit-o: ***„Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, pentru că şi acesta este fiu al lui Avraam! Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut.” (Luca 19,9-10).*** O sentinţă plină de speranţă pentru fiecare dintre noi, ca unii ce săvârşim atâtea greşeli în viaţă. Iar pentru Zaheu a însemnat şi o repunere în demnitate a numelui său, care în limba ebraică înseamnă „cel drept”.

Tema acestei duminici este deci dorinţa. Omul în viaţa sa urmează dorinţei. Psihologic se poate spune că omul însuşi este dorinţă. O dorinţă puternică îl poate face pe om să înfrângă chiar şi cele mai grele piedici şi să realizeze lucruri incredibile. Însuşi Mântuitorul spunea despre dorinţă: „***Unde este comoara ta, acolo este şi inima ta” (Matei 6,21). Omul îşi pune inima sa alături de ceea ce îşi doreşte.***

Problema este dacă noi ne orientăm dorinţa spre lucrurile bune, spre scopurile înalte sau dacă ne îndreptăm doar spre „mistuire zadarnică” (J.P.Sartre).

Zaheu şi-a ales tot ce era mai bun: şi-a dorit să-L cunoască pe Domnul, să se apropie de El. Şi a primit mai mult decât a sperat: L-a primit pe Fiul lui Dumnezeu chiar în casa sa, în viaţa sa.

Acesta este şi mesajul duminicii: primul pas al vieţii creştine autentice este dorinţa! ***Redescoperirea naturii profunde a tuturor dorinţelor - dorinţa după Dumnezeu şi viaţa autentică în comuniune cu El şi cu ceilalţi semeni.***

Chiar dacă ne simţim prea scunzi, prea neînsemnaţi sufleteşte, asemenea lui Zaheu, dorinţa puternică poate birui orice limitări. Important este să conştientizăm ceea ce avem cel mai profund şi adevărat în noi: foamea şi setea după Absolut, după Dumnezeu. Singurul care ne umple existenţa şi ne dă un sens profund existenţei noastre. Pentru un singur pas pe care îl facem în căutarea acestui Absolut, Dumnezeu ne vine în întâmpinare cu mai mulţi paşi. El este primul care doreşte să intre şi să rămână în casa sufletului nostru, în viaţa noastră.

Istorioară - Sufletul şi trupul

Doi oameni stăteau de vorbă. Unul dintre ei era bogat, dar nu avea credinţă. Era mereu preocupat să nu-i lipsească nimic lui şi familiei sale.

Prietenul său l-a întrebat:
- Spune-mi, dacă ai avea doi copii, dar l-ai hrăni doar pe unul, pe celălalt chinuindu-l foamea, ar fi drept?

- Bineînţeles că nu, a răspuns bogătaşul.

- Dar dacă l-ai îmbrăca tot pe acela, în timp ce al doilea ar tremura de frig, cum ar fi?

- Ar fi, desigur, o nedreptate.

- Şi atunci, dacă tu singur spui că aşa ceva este o nedreptate, de ce procedezi în felul acesta?

- Cum? - se indignă omul. Pe copiii mei îi tratez la fel, le arăt aceeaşi dragoste. De ce spui aşa ceva?

- Nu m-am referit la copiii tăi, ci la alţi doi fraţi buni, de care tu ar fi trebuit să ai grijă de-a lungul întregii vieţi: sufletul şi trupul tău. Iar tu nu eşti drept cu aceşti fraţi. Te ocupi doar de unul, neglijându-l cu totul pe celălalt. Aveţi haine frumoase şi sunteţi bine hrăniţi, tu şi ai tăi, dar sufletul de ce are nevoie, nu vă întrebaţi ? El nu poate purta decât haina credinţei, de care tu nu te-ai îngrijit şi nu se poate hrăni decât cu dumnezeiasca învăţătură, cu dragoste şi milă.

Deci, nu uita de celălalt frate, fiindcă trupul şi sufletul sunt ca doi fraţi buni, de nedespărţit. Unul nu poate trăi fără celălalt. Îngrijeşte-i pe amândoi şi atunci vei fi, cu adevărat, drept şi fericit.

Fereşte-te să fii asemenea păcătosului care trăieşte doar cu trupul în timp ce sufletul îi este mort.

Arhimandrit Ioanichie Bălan: Ierihon - Pelerinajul părintelui Cleopa la Locurile Sfinte

Ierihon - vedere dinspre Carantania (Foto: pr. Silviu Cluci)

Ziua de Duminică a fost zi de odihnă duhovnicească. Între orele 9 și 12 am asistat la Sfânta Liturghie în biserica noastră de la cămin. La urmă am ascultat o mişcătoare predică rostită de părintele arhimandrit Cleopa Ilie. După amiază am făcut un scurt pelerinaj la Mormântul Domnului, la Golgota și la maicile din România, care se nevoiesc de mulți ani în Ierusalim și pe Muntele Măslinilor.

Astăzi, 14 octombrie, când în patrie se prăznuiește cuvioasa Parascheva de la Iași, noi plecăm spre Ierihon. În această vizită duhovnicească de două zile vom vedea cu ajutorul lui Dumnezeu, Ierihonul, orașul lui Zaheu vameșul și al orbului Bartimeu, Marea Moartă, Valea Iordanului, unde S-a botezat Domnul, mănăstirile ortodoxe: Sărindar, Sfântul Gheorghe Hozevitul, Sfântul Gherasim de la Iordan, Sfântul Hariton și, bineînțeles, pe călugării români care se nevoiesc în partea locului.

Plecăm din Ierusalim cu autobuzul la ora 9,30. Până la Ierihon sunt 37 km. Iar în continuare mai sunt încă 110 km până la Marea Galileii și Tiberiada. Este o zi foarte caldă. Nici un fir de nor pe cer. Strada este aglomerată cu tot felul de mașini, autocare, asini, tu-riști, pietoni. Trecem din nou prin Valea lui Iosafat, înconjurăm Muntele Măslinilor, lăsăm în urmă satul Betania și intrăm în pustiul Iudeii. De la Betania până la Ierihon nu mai întâlnim nici un sat, nici o casă sau măcar un pom.

Numai culmi muntoase de piatră cenușie, roase și calcinate de fierbințeala soarelui. O întindere pustie și dezolantă, lipsită de viață, cât cuprinzi cu ochii.

În stânga noastră, la mică depărtare, se află urme-le satului Anatot, patria profetului Ieremia. La km 8 se vede, într-o mică vale, o străveche fântână, din care își potoleau setea Mântuitorul împreună cu ucenicii, când urcau spre Ierusalim. Creștinii au numit-o „Fântâna apostolilor”.

În apropiere, șoseaua spre Ierihon se bifurcă. La dreapta este noua rută asfaltată, iar la stânga vechiul drum care lega până nu de mult Ierihonul de Ierusalim. Pe acest drum a călătorit de atâtea ori Iisus Hristos cu ucenici Săi! La km 13 un drum nefolosit duce spre dreapta, până la ruinele vestitei mănăstiri a Sfântului Eftimie cel mare, întemeiată în secolul al V-lea. Aici s-a nevoit în prima parte a vieții sale și Sfântul Sava cel sfințit, ca ucenic al marelui dascăl, cuviosul Eftimie. De câteva secole mănăstirea a rămas în paragină.

Șoseaua asfaltată coboară mereu printre culmi muntoase, pentru ca la km 26 să intre sub nivelul mării. La km 29 se vede un drum spre dreapta, care duce la „Moscheea profetului Moise”. Musulmanii cred că aici ar fi fost îngropate osemintele marelui profet, motiv pentru care la anumite zile și sărbători fac adevărate procesiuni la „Mormântul profetului Moise”.

După 30 km șoseaua iese de printre culmile muntoase și pătrunde în marea depresiune a Iordanului și Mării Moarte. Este o câmpie întinsă, nisipoasă, lipsită de vegetație aproape tot anul, care coboară ușor până în lunca Iordanului, unde a predicat Sfântul Ioan Botezătorul și unde S-a botezat Domnul. Lăsăm în dreapta drumul asfaltat care duce spre Marea Moartă și spre peșterile de la Qumran și luăm șoseaua care coboară drept spre orășelul Ierihon.

De departe privim cetatea. Este o adevărată oază verde în mijlocul acestui pustiu dezolant. O grădină cu tot felul de arbori tropicali: banani, curmali, migdali, portocali, lămâi, smochini, palmieri, care dau micului oraș un aspect de adevărat colț de rai. Numai căldura este sufocantă din cauza depresiunii care coboară cu peste 390 metri sub nivelul mării. Ne apropiem cu evlavie de orașul lui Zaheu. De câte ori a trecut Domnul cu Sfinții apostoli pe drumul acesta! Desculți, mergând zile în șir pe jos, obosiți de cale, arși de soare, flămânzi și însetați! Oare vom putea și noi vedea și simți pe Iisus Hristos în Ierihon?

Tocmai aici, în marginea orașului, pe când trecea Domnul înconjurat de mulțime, un orb, anume Bartimeu, a început a striga în urma Lui: Iisuse, Fiul lui David, ai

milă de mine! Ce vrei să-ți fac? l-a întrebat Domnul. Învățătorule, să văd!... Mergi, credința ta te-a mântuit! Și îndată a văzut și a mers după Iisus pe cale (Marcu 10, 46-52).

***

Învățătorule și Mântuitorule, Doamne, Te căutăm de când ne-am născut pe lume. Când eram copii, Te vedeam și Te simțeam adesea. Dar după ce ne-am făcut mari, grijile vieții, plăcerile și păcatele ne-au orbit ochii, ne-au împietrit inima, ne-au furat rugăciunea, ne-au risipit în afară, încât aproape nu Te mai zărim, cu greu Te mai simțim și puțin reușim să vorbim cu Tine. Un dor negrăit după Tine ne-a pornit la drum. Venim de departe, aici, în țara profeților, în pământul făgăduinței, unde ai lucrat taina mânuirii noastre prin Cruce și Înviere. Venim să Te întâlnim, să Te auzim vorbind, să Te simțim aproape și să vorbim cu Tine. Te-am întâlnit peste tot și ne-am rugat Ție, iar Tu ne-ai ascultat. Acum am coborât în Ierihon să Te întâlnim și aici. Să învățăm de la orbul Bartimeu a ne ruga, a striga către Tine, a răbda suferința, a aștepta cu nădejde ajutorul.

Ai milă de noi toți, Fiule al lui Dumnezeu! Nu cerem avere, nici cinste și onoruri pe pământ, nu dorim laude de la oameni; nu căutăm comori trecătoare și nici plăceri amăgitoare. Ci un singur dar îți cerem: Să vedem! Să vedem calea mântuirii cu ochii inimii, să vedem binele ca să-l putem deosebi de rău. Să vedem cerul senin, unde Tu stai pe scaun de heruvimi. Să putem privi pe oameni în față. Să te vedem pe Tine aproape de noi, ca să nu ne simțim singuri și părăsiți în viață. Iisuse, Fiul lui David, ai milă de noi! Ai milă de oameni, de mame și de copii! Ai milă de tineri și de bătrâni! De cei care lucrează, care ară și seamănă, care se jertfesc pentru mai binele lumii. Ai milă și de noi, călătorii, și ne luminează mintea, ochii, graiul, sufletul și conștiința, ca să te simțim de-a pururi între noi și să ne învrednicim a te privi în ceruri față către față.

&&&

Iată-ne în Ierihon! Cetatea Ierihonului este considerată, după săpăturile arheologice din ultimele decenii, una din cele mai vechi cetăți din lume. Întemeiat probabil de cananeeni, Ierihonul a fost ruinat prin puterea lui Dumnezeu, după ce Iosua îl în-conjoară de șapte ori cu tot poporul lui Israel în sunet de trâmbițe (Iosua 6, 20-24). Apoi iudeii îl rezidesc alături de ruinele cananeenilor, de-a lungul pârâului Horat. Acesta este Ierihonul de pe timpul lui Iisus Hristos. Irod cel mare, zis „Idumeul”, și-a făcut din Ierihon reședința sa de iarnă - a doua capitală după Ierusalim - din cauza climei sale calde. Tot aici a murit acest rege tiran care a voit să ucidă pe Iisus

Pruncul! Ierihonul a mai fost refăcut de împărații bizantini prin secolul al VI-lea și de cruciați în secolul al XI-lea.

În zilele noastre Ierihonul a luat o dezvoltare mai mare abia după primul război mondial. În prezent are aspectul unui orășel subtropical, cu o populație de circa 10.000 locuitori, din care majoritatea sunt arabi musulmani, iar restul creștini. În centrul orașului se află o biserică ortodoxă, care are rol de parohie. Este construită chiar pe locul unde era dudul lui Zaheu.

Coborâm și pornim spre biserica ortodoxă. Ne simțim fericiți că pășim pe ulițele străvechiului Ierihon, pe unde a trecut de multe ori Domnul cu ucenicii Săi. Astăzi Ierihonul are aspect de oraș în toată regula, cu străzi asfaltate, cu alei de palmieri, cu flori, cu irigații și case ca niște vile.

Iată-ne în curtea bisericii ortodoxe grecești! În trecut a fost mănăstire. În prezent este parohie pentru toți ortodocșii din Ierihon, deservită de arhimandritul Gavriil. În curte este un copac înalt pe care nu-l putem identifica. Tradiția spune că ar fi tulpina dudului lui Zaheu din Evanghelie.

În față se vede biserica, mare și recent refăcută. În partea de nord este locuința părintelui. O călugăriță bătrână ne conduce cu multă dragoste în biserică. O adevărată catedrală de o rară curățenie.

Ne închinăm, sărutăm sfintele icoane și Sfânta Masă și cântăm condacul acatistului Mântuitorului „Apărătorul cel mai mare și Doamne...”. Aprindem câteva lumânări și ne aducem aminte de buna credință a lui Zaheu vameșul, de râvna lui pentru a vedea pe Hristos, de pocăința exemplară a casei sale. Zahee, grăbește de te coboară, că astăzi în casa ta Mi se cade să fiu... Iar Zaheu, stând, a zis către Domnul: Doamne, iată jumătate din avuția mea o dau săracilor și de am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit. Și a zis către el Iisus: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, pentru că și acesta este fiu al lui Avraam (Luca 19, 1-10).

***

Vino, Mântuitorule, și în casa sufletelor noastre și ne curățește de păcate. Mântuiește-ne, că și noi suntem fiii lui Avraam după făgăduință, fii ai lui Dumnezeu după har, fii ai vieții prin credință și înviere! Nu ne trece cu vederea, nu ne lăsa uitați afară! Cheamă-ne la Tine prin smerenie și vino să ne mântuiești pe noi. Învață-ne, Doamne, să ne mărturisim păcatele, asemenea lui Zaheu vameșul. Învață-ne să spunem toate câte am făcut, cu căință și hotărâre de a nu mai greși. Ajută-ne să primim canonul dat și să întoarcem înapoi tot ce nu este al nostru, cum

a făcut Zaheu. Dă-ne, Mântuitorule, darul căinței, al smereniei și al dragostei de Dumnezeu și de oameni, ca să trăim creștinește și să ne mutăm cu pace din viața aceasta! Picură, Doamne, darul Sfântului Duh și bucuria lui Zaheu în inimile noastre, ca să Te slăvim în veci!

&&&

Din biserică mergem la mormântul protosinghelului Damian Stog, ce se află sub streașina altarului, în partea de nord-est. Un mormânt smerit ca și răposatul, cu o cruce mică de lemn, pe care citim: „Is. Hs. Ni. Ka. Ieromonah Damian Stog – Născut 3 septembrie 1914 - Decedat 1 august 1970”. Iată aici odihnește un fiu al neamului nostru românesc, un fiu credincios al Bisericii Ortodoxe Române, un vrednic duhovnic și slujitor întru Hristos, care a fost pentru puțin timp egumen al Schitului Românesc de la Iordan. A murit în ascultare, ca un martir, cu bucuria dorului său împlinit să se săvârșească în Țara Sfântă, aproape de Mormântul Domnului. Facem trei închinăciuni lângă cruce. Apoi îi cântăm trisaghionul, cădim mormântul și aprindem trei lumânări. La urmă părintele Arhimandrit Cleopa Ilie îi citește dezlegarea, iar noi îi cântăm „Veșnica pomenire”.

Pornim cu lacrimi în ochi de lângă mormântul uitat al părintelui Damian. Știm că pe aici nu vom mai ajunge în viața aceasta trecătoare! După ce suntem serviți cu apă rece la egumenie, simbol al dragostei creștine, ne luăm rămas bun de la biserică, de la dreptul Zaheu, de la mormântul părintelui Damian și ieșim în stradă.

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Pelerinaj la Mormântul Domnului, Editura Mănăstirii Sihăstria, 2010, pp. 280-286)

Teodor Danalache - Dudul lui Zaheu - Biserica Sfântul Elisei din Ierihon

Dudul lui Zaheu, păstrat până astăzi în Biserica Sfântul prooroc Elisei, din străvechiul oraş Ierihon, este unul dintre locurile sfinte în care creştin-ortodocşii înalţă rugăciuni neîncetate lui Dumnezeu, în Ţara Sfântă.

Ierihon-ul este unul dintre cele mai vechi oraşe biblice, dacă nu chiar cel mai vechi oraş cunoscut din lume. După Ierusalim, Ierihonul este cel mai excavat loc din Ţara Sfântă. Ierihonul mai este cunoscut şi drept oraşul aflat la cea mai joasă altitudine, aproximativ 250 de metri sub nivelul mării.

Situat la o distanţă de 40 de kilometri nord-est de Ierusalim, Ierihonul este în prezent o "insulă" palestiniană în teritoriul Israelului. Ierihonul este primul oraş cucerit de israeliţi după peregrinarea de 40 de ani prin pustiu. Ierihonul, acest important oraş biblic, împreună cu Fâşia Gaza, a fost primul oraş cedat de Israel Palestinei în 1994, în urma acordului de pace. Reocupat de militarii israelieni, a revenit părţii palestiniene în urma retrocedărilor din martie 2005.

Oraşul este o adevărată fortăreaţă naturală, fiind înconjurat de Muntele Nebo în est, Munţii Centrali în vest şi Marea Moartă în partea de sud. Este irigat în abundenţă

de râul Iordan, aflat la doar şapte kilometri spre vest, dar şi de izvoarele ce coboară din Munţii Centrali.

Mântuitorul Iisus Hristos şi minunile săvârşite în Ierihon - Dudul lui Zaheu

În pilda cu Samarineanul Milostiv, Iisus se referă la drumul extrem de periculos ce trecea prin canionul Wadi Qelt, adevărat cuib de tâlhari în vremea sa. Se presupune că şi rostirea Pildei celor 10 mine a fost motivată de trecerea lui Iisus prin faţa palatului de iarnă a lui Irod cel mare, aflat în Ierihon.

În timpul ultimei călătorii, Iisus a vindecat aici doi orbi, între care se remarca insistentul orb Bartimeu. "***Şi plecând ei din Ierihon, mulţime mare venea în urma Lui. Şi iată doi orbi, care şedeau lângă drum, auzind că trece Iisus, au strigat, zicând: Miluieşte-ne pe noi, Doamne, Fiul lui David! Dar mulţimea îi certa ca să tacă; ei însă şi mai tare strigau, zicând: Miluieşte-ne pe noi, Doamne, Fiul lui David. Şi Iisus, stând, i-a chemat şi le-a zis: Ce voiţi să vă fac? Zis-au Lui: Doamne, să se deschidă ochii noştri. Şi făcându-I-se milă, Iisus S-a atins de ochii lor, şi îndată au văzut şi I-au urmat Lui***" ***(Matei 20, 29-34).***

ΤΩ ΚΑΙΡΩ ΕΚΕΙΝΩ ΔΙΗΡΧΕΤΟ Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΗΝ
ΙΕΡΙΧΩ ΚΑΙ ΙΔΟΥ, ΑΝΗΡ ΟΝΟΜΑΤΙ
ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΣ ΖΑΚΧΑΙΟΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΗΝ
ΑΡΧΙΤΕΛΩΝΗΣ, ΚΑΙ ΟΥΤΟΣ ΗΝ ΠΛΟΥΣΙΟΣ.
ΚΑΙ ΕΖΗΤΕΙ ΙΔΕΙΝ ΤΟΝ ΙΗΣΟΥΝ ΤΙΣ ΕΣΤΙ, ΚΑΙ
ΟΥΚ ΗΔΥΝΑΤΟ ΑΠΟ ΤΟΥ ΟΧΛΟΥ, ΟΤΙ ΤΗ
ΗΛΙΚΙΑ ΜΙΚΡΟΣ ΗΝ. ΚΑΙ ΠΡΟΔΡΑΜΩΝ
ΕΜΠΡΟΣΘΕΝ, ΑΝΕΒΗ ΕΠΙ ΣΥΚΟΜΩΡΕΑΝ, ΙΝΑ
ΙΔΗ ΑΥΤΟΝ, ΟΤΙ ΔΙ ΕΚΕΙΝΗΣ ΗΜΕΛΛΕ
ΔΙΕΡΧΕΣΘΑΙ. ΚΑΙ ΩΣ ΗΛΘΕΝ ΕΠΙ ΤΟΝ ΤΟΠΟΝ,
ΑΝΑΒΛΕΨΑΣ Ο ΙΗΣΟΥΣ ΕΙΔΕΝ ΑΥΤΟΝ, ΚΑΙ
ΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ ΖΑΚΧΑΙΕ, ΣΠΕΥΣΑΣ
ΚΑΤΑΒΗΘΙ. ΣΗΜΕΡΟΝ ΓΑΡ ΕΝ ΤΩ ΟΙΚΩ ΣΟΥ
ΔΕΙ ΜΕ ΜΕΙΝΑΙ. ΚΑΙ ΣΠΕΥΣΑΣ ΚΑΤΕΒΗ, ΚΑΙ
ΥΠΕΔΕΞΑΤΟ ΑΥΤΟΝ ΧΑΙΡΩΝ. ΚΑΙ ΙΔΟΝΤΕΣ
ΠΑΝΤΕΣ ΔΙΕΓΟΓΓΥΖΟΝ, ΛΕΓΟΝΤΕΣ ΟΤΙ ΠΑΡΑ
ΑΜΑΡΤΩΛΩ ΑΝΔΡΙ ΕΙΣΗΛΘΕ ΚΑΤΑΛΥΣΑΙ.
ΣΤΑΘΕΙΣ ΔΕ ΖΑΚΧΑΙΟΣ ΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ΤΟΝ
ΚΥΡΙΟΝ ΙΔΟΥ, ΤΑ ΗΜΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ
ΜΟΥ, ΚΥΡΙΕ, ΔΙΔΩΜΙ ΤΟΙΣ ΠΤΩΧΟΙΣ. ΚΑΙ ΕΙ
ΤΙΝΟΣ ΤΙ ΕΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣΑ, ΑΠΟΔΙΔΩΜΙ
ΤΕΤΡΑΠΛΟΥΝ. ΕΙΠΕΝ ΔΕ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ Ο
ΙΗΣΟΥΣ ΟΤΙ ΣΗΜΕΡΟΝ ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΩ ΟΙΚΩ
ΤΟΥΤΩ ΕΓΕΝΕΤΟ, ΚΑΘΟΤΙ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΥΙΟΣ
ΑΒΡΑΑΜ ΕΣΤΙΝ. ΗΛΘΕ ΓΑΡ Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΖΗΤΗΣΑΙ ΚΑΙ ΣΩΣΑΙ
ΤΟ ΑΠΟΛΩΛΟΣ.

"Şi au venit în Ierihon. Şi ieşind din Ierihon El, ucenicii Lui şi mulţime mare, Bartimeu orbul, fiul lui Timeu, şedea jos, pe marginea drumului. Şi, auzind că este Iisus Nazarineanul, a început să strige şi să zică: Iisuse, Fiul lui David, miluieşte-mă! Şi mulţi îl certau ca să tacă, el insă cu mult mai tare strigă: Fiule al lui David, miluieşte-mă!

Şi Iisus, oprindu-Se, a zis: Chemaţi-l! Şi l-au chemat pe orb, zicându-i: Îndrăzneşte, scoală-te! Te cheamă. Iar orbul, lepădând haina de pe el, a sărit în picioare şi a venit la Iisus. Şi l-a întrebat Iisus, zicându-i: Ce voieşti să-ţi fac? Iar orbul I-a răspuns: Învăţătorule, să văd iarăşi. Iar Iisus i-a zis: Mergi, credinţa ta te-a mântuit. Şi îndată a văzut şi urma lui Iisus pe cale" (Marcu 10, 46-52).

Faptul că Matei şi Marcu spun că vindecarea a avut loc după ieşirea din Ierihon, în timp ce Luca menţionează că se apropiau de Ierihon, poate fi explicat în două moduri. Fie orbii l-au rugat să îi vindece la intrarea în Ierihon, dar rugăciunea lor a fost împlinită abia când a ieşit din oraş, fie vindecarea a avut loc după ce Iisus a ieşit din vechiul Ierihon, pentru a intra în Ierihonul irodian.

În Ierihon se petrece şi convertirea vameşului Zaheu la pocăinţă. Copacul în care s-a urcat Zaheu era un "sicomor", un copac specific zonei, asemănător cu smochinul. La noi în ţară, prin traducere, acest copac a fost numit "dud", deoarece "sicomorul" se aseamănă mult cu dudul românesc.

Trunchiul acestui copac biblic, astăzi complet uscat, se păstrează în curtea Bisericii Ortodoxe Sfântul prooroc Elisei, din Ierihon. Tulpina sicomorului în care s-a urcat Zaheu vameşul, pentru a-L vedea pe Hristos, se păstrează astăzi într-o construcţie improvizată, spre a-l păzi de intemperiile vremii şi de pelerini.

Sfântul apostol Zaheu, vameşul cel bogat din Ierihon !

Potrivit tradiţiei creştine, Sfântul Zaheu l-a însoţit pe Sfântul apostol Petru, în călătoriile sale misionare, fiind unul dintre cei 70 de uncenici ai Domnului. Tradiţia mai spune că Zaheu l-a urmat pe Sfântul Petru în Cezareea Palestinei,

unde a fost numit episcop. Sfântul Zaheu a murit în pace, fiind prăznuit de Biserica Ortodoxă în ziua de 20 aprilie.

Dionisie din Furna, în "Erminia Picturii Bizantine", arată că Sfântul apostol Zaheu se zugrăveşte ca un bărbat cărunt, mic de statură, cu haine scurte şi strâmte şi o năframă înfăşurată pe cap. Când este zugrăvit individual sau în ceata apostolilor, el ţine în mână un sul înfăşurat, însemnul propovăduirii sale apostolice.

Însă reprezentarea cea mai comună a lui Zaheu rămâne scena convertirii sale. Astfel, se reprezintă o cetate, cu multă lume, iar în mijloc se află un dud, în care este căţărat Zaheu, care este reprezentat uitându-se la Hristos. Mântuitorul, reprezentat însoţit de apostoli, îl priveşte şi cu o mână îl binecuvântează, iar în cealaltă mână ţine o hârtie pe care este scris: ***"Zahee, grăbeşte de coboară, că astăzi în casa ta trebuie să rămân" (Luca 19, 5).***

Biserica îl mai pomeneşte pe Sfântul Zaheu, vameşul din Ierihon, şi în Duminica lui Zaheu, când este citit textul din Luca (19, 1-10), unde este descrisă întâlnirea lui Zaheu cu Mântuitorul. "***Apostole Sfinte Zaheu, roagă pe milostivul Dumnezeu ca să dăruiască iertare de greşeli sufletelor noastre.***"

"Şi intrând, trecea prin Ierihon. Şi iată un bărbat, cu numele Zaheu, şi acesta era mai marele vameşilor şi era bogat. Şi căuta să vadă cine este Iisus, dar nu putea de mulţime, pentru că era mic de statură. Şi alergând el înainte, s-a suit într-un sicomor, ca să-L vadă, căci pe acolo avea să treacă.

Şi când a sosit la locul acela, Iisus, privind în sus, a zis către el: Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân. Şi a coborât degrabă şi L-a primit, bucurându-se. Şi văzând, toţi murmurau, zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos.

Iar Zaheu, stând, a zis către Domnul: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit. Şi a zis către el Iisus: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam. Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut" (Luca 19, 1-10).

Silviu Cluci - Ierihon - cea mai veche cetate din lume

Ierihonul a fost primul oraş cucerit de israeliţi, după rătăcirea de 40 de ani prin pustie (Iosua 6). În epoca celor două regate, Ierihonul aparţinea Regatului de nord sau Regatului lui Israel, iar în timpul domniei lui Ahab, un oarecare Hiel din Betel a reconstruit zidurile Ierihonului (III Regi 16, 34).

Lângă Ierihon, darul profetic al lui Ilie a trecut asupra lui Elisei, iar după răpirea lui Ilie la cer, Elisei a trecut prin Ierihon unde a îndulcit apa cetăţii (II Regi 2, 19-21). De atunci, izvorul poartă numele de „Izvorul lui Elisei".

Înainte de a cuceri Ierusalimul, Nabucodonosor l-a capturat pe regele Sedecia în câmpiile Ierihonului (IV Regi 25, 5). Cetatea a fost reconstruită după întoarcerea israeliţilor din exil, iar în secolul al II-lea î.Hr., generalul sirian Bacchides a întărit Ierihonul, construind fortăreaţa de pe Muntele Carantania.

Frumuseţea şi rodnicia Ierihonului erau cunoscute în tot Imperiul Roman. Aici se cultiva mai ales arborele de balsam - myrobolanum - din care se extrăgea renumitul parfum de Ierihon.

Vechiul Ierihon, întocmai ca şi oraşul actual, era situat de-a lungul drumului central care străbate întreaga Vale a Iordanului, de la Lacul Tiberiadei, la nord, şi până la Marea Moartă, la sud. Ierihonul era o etapă obligatorie pentru toţi cei care

veneau din Galileea la Ierusalim pe valea Iordanului. Celălalt drum central trece peste Valea Ierihonului, unind malul de est al Iordanului cu Ierusalimul şi cu zona litorală.

La întoarcerea din Galileea natală în Ierusalim, Iisus l-a vindecat pe orbul Bartimeu la poarta Ierihonului (Marcu 10, 46). Într-o altă împrejurare, tot la Ierihon s-a petrecut savuroasa întâmplare cu Zaheu vameşul (Luca 9, 1-10).

În secolul al IV-lea, Ierihonul a devenit un puternic centru creştin, fiind reşedinţă episcopală. Încă din acea perioadă toate locurile legate de evenimente religioase şi de activitatea prorocilor au devenit locuri creştine de pelerinaj şi aşezăminte mănăstireşti. În epoca bizantină, în împrejurimile Ierihonului şi în cuprinsul oraşului existau mai mult de 20 de mănăstiri şi biserici, hanuri pentru primirea pelerinilor şi a diferitelor societăţi filantropice creştine pentru cei săraci şi bolnavi.

În secolul al VIII-lea, califul Hisham al Malek (724-743) din dinastia Omaiyazilor a construit un splendid palat de iarnă care a fost distrus probabil de un cutremur de pământ cu puţin timp înainte de a fi dat în funcţiune.

Odată cu venirea cruciaţilor, regiunea era acoperită cu plantaţii de trestie de zahăr. Şi astăzi se mai văd urmele instalaţiilor de fabricare a zahărului utilizate atunci. Odată cu plecarea cruciaţilor, Ierihonul a fost părăsit aproape complet.

După primul război mondial, Ierihonul a putut să-şi regăsească puţin din splendoarea de odinioară, devenind un mare centru agricol, cu 7000 de locuitori.

Astăzi, în Ierihon pelerinii pot vizita „Izvorul Prorocului Elisei", peştera Prorocului Ilie, Mănăstirea „Sfântul Elisei" şi sicomorul lui Zaheu. Pelerinii români poposesc la Aşezământul românesc de la Ierihon.

Pr. Silviu Cluci: Ierihon - cea mai veche cetate din lume

Drumul oricărui pelerin în Ţara Sfântă nu poate ocoli Ierihonul - cea mai veche cetate din lume. Situat la 40 de kilometri nord-est de Ierusalim şi la o altitudine de 258 metri sub nivelul mării, Ierihonul apare ca o oază în mijlocul Pustiului Iudeii.

Ierihon - vedere dinspre Carantania (Foto: pr. Silviu Cluci)

Ierihonul a fost primul oraş cucerit de israeliţi, după rătăcirea de 40 de ani prin pustie (Iosua 6). În epoca celor două regate, Ierihonul aparţinea Regatului de Nord sau Regatului lui Israel, iar în timpul domniei lui Ahab, un oarecare Hiel din Betel a reconstruit zidurile Ierihonului (III Regi 16, 34). Lângă Ierihon, darul profetic al lui Ilie a trecut asupra lui Elisei, iar după răpirea lui Ilie la cer, Elisei a trecut prin Ierihon unde a îndulcit apa cetăţii (II Regi 2, 19-21). De atunci, izvorul poartă numele de „Izvorul lui Elisei".

Înainte de a cuceri Ierusalimul, Nabucodonosor l-a capturat pe regele Sedecia în câmpiile Ierihonului (IV Regi 25, 5). Cetatea a fost reconstruită după întoarcerea israeliţilor din exil, iar în secolul al II-lea î.Hr., generalul sirian Bacchides a întărit Ierihonul, construind fortăreaţa de pe Muntele Carantania.

Frumuseţea şi rodnicia Ierihonului erau cunoscute în tot Imperiul Roman. Aici se cultiva mai ales arborele de balsam - myrobolanum - din care se extrăgea renumitul parfum de Ierihon.

Vechiul Ierihon, întocmai ca şi oraşul actual, era situat de-a lungul drumului central care străbate întreaga Vale a Iordanului, de la Lacul Tiberiadei, la nord, şi până la Marea Moartă, la sud. Ierihonul era o etapă obligatorie pentru toţi cei care veneau din Galileea la Ierusalim pe valea Iordanului. Celălalt drum central trece peste Valea Ierihonului, unind malul de est al Iordanului cu Ierusalimul şi cu zona litorală.

La întoarcerea din Galileea natală în Ierusalim, Iisus l-a vindecat pe orbul Bartimeu la poarta Ierihonului (Marcu 10, 46). Într-o altă împrejurare, tot la Ierihon s-a petrecut savuroasa întâmplare cu Zaheu vameşul (Luca 9, 1-10).

În secolul al IV-lea, Ierihonul a devenit un puternic centru creştin, fiind reşedinţă episcopală. Încă din acea perioadă toate locurile legate de evenimente religioase şi de activitatea prorocilor au devenit locuri creştine de pelerinaj şi aşezăminte mănăstireşti. În epoca bizantină, în împrejurimile Ierihonului şi în cuprinsul oraşului existau mai mult de 20 de mănăstiri şi biserici, hanuri pentru primirea pelerinilor şi a diferitelor societăţi filantropice creştine pentru cei săraci şi bolnavi.

În secolul al VIII-lea, califul Hisham al Malek (724-743) din dinastia Omaiyazilor a construit un splendid palat de iarnă care a fost distrus probabil de un cutremur de pământ cu puţin timp înainte de a fi dat în funcţiune. Odată cu venirea cruciaţilor, regiunea era acoperită cu plantaţii de trestie de zahăr. Şi astăzi se mai văd urmele instalaţiilor de fabricare a zahărului utilizate atunci. Odată cu plecarea cruciaţilor, Ierihonul a fost părăsit aproape complet.

După Primul război mondial, Ierihonul a putut să-şi regăsească puţin din spleendoarea de odinioară, devenind un mare centru agricol, cu 7000 de locuitori.

Astăzi, în Ierihon pelerinii pot vizita Izvorul prorocului Elisei, peştera prorocului Ilie, Mănăstirea „Sfântul Elisei” şi sicomorul lui Zaheu.

Pelerinii români poposesc la Aşezământul Românesc de la Ierihon. La nord-vest de Ierihon se află Muntele Carantania şi Mănăstirea ortodoxă „a ispitirii Domnului”.

Silviu Cluci - Mănăstirea „Sfântul proroc Elisei” din Ierihon

Profetul Elisei era de origine din orașul Abel-Mehola din Valea Iordanului, şi a fost chemat din tinerețe de Sfântul Ilie la ucenicie. L-a urmat pe Ilie după ce a sacrificat o pereche de boi, din cele 12 perechi pe care le avea, pentru a hrăni oamenii (III Regi 19, 16,19-21).

Istorisirea lucrării lui Elisei este relatată în III Regi 19 şi IV Regi 2-9; 13 şi conţine o serie de 18 întâmplări. Deşi ni se spune că Elisei a avut o casă în Samaria (IV Regi 6, 32), el a călătorit mult prin ţară, la fel ca şi Samuel, şi s-a bucurat de acces la curţile regale şi în locuinţele ţăranilor.

Lucrarea lui Elisei prefigurează minunile din lucrarea Mântuitorului Hristos. Elisei este menţionat o singură dată în Noul Testament (Luca 4, 27).

Încă din cele mai vechi timpuri, profetul Elisei este considerat patronul Ierihonului şi de aceea, astăzi, în apropierea sicomorului lui Zaheu se înalţă Mănăstirea „Sfântul proroc Elisei”.

Ca locuri de pelerinaj, în Ierihon se mai găsesc Izvorul prorocului Elisei şi Peştera prorocului Ilie.

(Foto) Sicomorul lui Zaheu şi Mănăstirea Sfântul proroc Elisei din Ierihon:
https://doxologia.ro/locuri-sfinte/sicomorul-lui-zaheu-manastirea-sfantul-prooroc-elisei-din-ierihon-galerie-foto

ΕΥΚΛΕΩΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥΝΤΟΣ ΜΗΤΡΟΣ ΣΙΩΝΙΤΙΔΟΣ ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΤΟΥ Γ΄
ΔΕΗΣΕΙ ΔΕ ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ
ΚΑΙ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΤΟΥ ΙΟΡΔΑΝΙΤΟΥ
ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΖΑΚΧΑΙΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΑΝΗΓΕΡΘΗ
ΕΝ ΕΤΕΙ ΣΩΤΗΡΙΩ 2007 ΜΗΝΙ ΙΟΥΝΙΩ 14
© doxologia.ro

© doxologia.ro

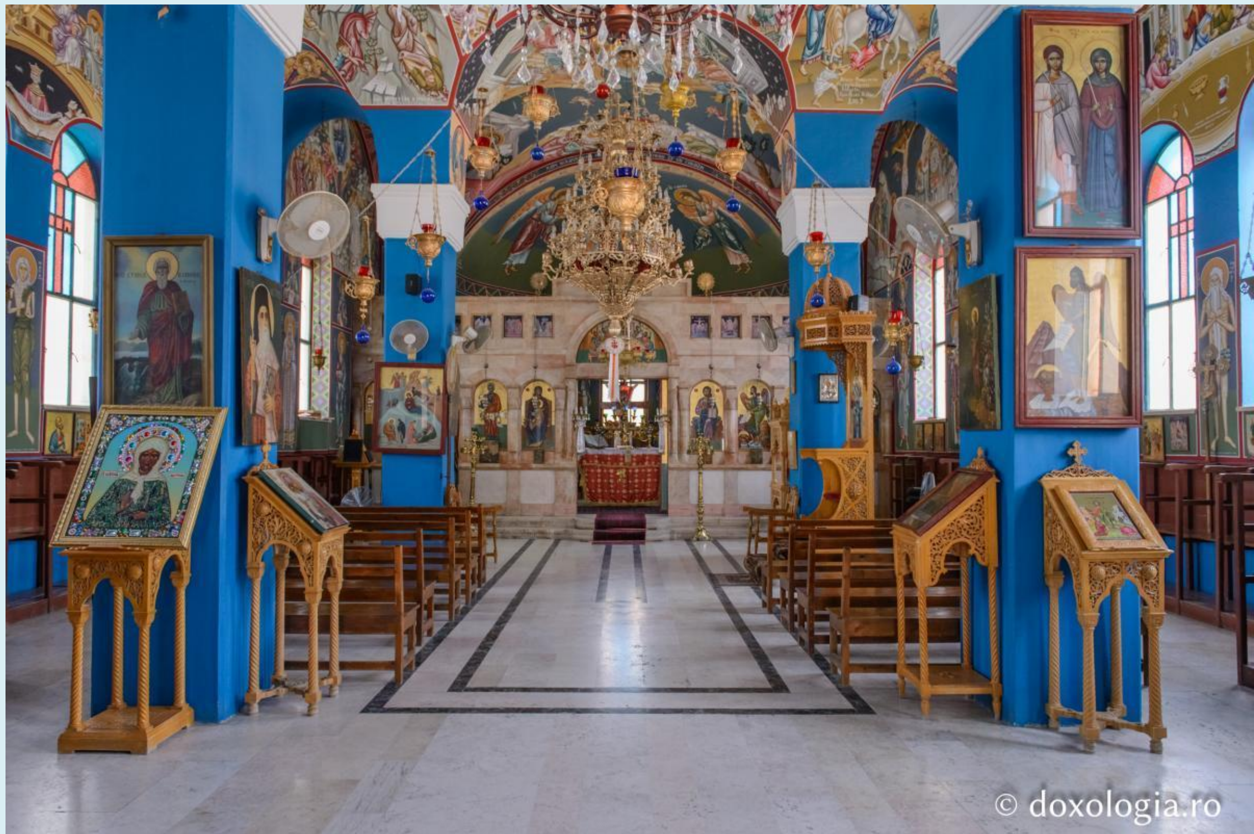

Ο ΖΑΚΧΑΙΟΣ ΕΠΙ ΣΥΚΟΜΟΡΕΑΣ
© doxologia.ro

Ο ΖΑΚΧΑΙΟΣ ΕΠΙ ΣΥΚΟΜΟΡΕΑΣ
Ο Ω Ν
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ
© doxologia.ro

Ὁ ΖΑΚΧΑΙΟΣ ἐπὶ ΣΥΚΟΜΟΡΕΑΣ
Ὁ ὬΝ
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΒΗΘΛΕΕΜ

Silviu Cluci - Izvorul proorocului Elisei din Ierihon

Atunci când Sfântul prooroc Ilie a fost ridicat la cer în carul de foc, pe un deal din apropierea Ierihonului, pe celălalt mal al Iordanului (în actuala Iordania) mantia sa a căzut pentru ucenicul său, iar acesta a folosit-o ca să treacă apa Iordanului înapoi spre Ierihon, exact în acelaşi mod în care o folosise şi Sfântul Ilie: a lovit apa cu mantia şi apa s-a despărţit şi a trecut Elisei.

După ridicarea la cer a Sfântului Ilie, „locuitorii cetăţii aceleia [Ierihon] au zis către Elisei: «Iată aşezarea cetăţii acesteia este bună, după cum poate vedea şi stăpânul nostru, dar apa nu este bună şi pământul este neroditor». Şi el a zis: «Aduceţi-mi o oală nouă şi puneţi sare în ea!». Şi i-au adus şi a ieşit el la fântâna de apă şi, aruncând sarea în ea, a zis: «Aşa zice Domnul: Iată am făcut apa aceasta sănătoasă şi nu va mai pricinui nici vătămare, nici moarte, nici nerodire». Şi s-a făcut apa curată până astăzi, după cuvântul pe care l-a spus Elisei” (IV Regi 2, 19-22).

Izvorul lui Elisei dăinuie şi astăzi; este captat şi asigură apa potabilă a oraşului Ierihon. Pentru pelerinii dornici să bea din această apă binecuvântată a fost amenajată o fântână chiar la Izvorul lui Elisei.

Pr. Silviu Cluci - Sicomorul lui Zaheu din Ierihon

Situat la nord-est de Ierusalim, pe drumul ce coboară spre Marea Moartă pe valea Iordanului, Ierihon este una dintre cele mai vechi aşezări umane din lume. Datorită terenurilor fertile şi apei care se găseşte din abundenţă, oraşul arată ca o splendidă grădină cu vegetaţie tropicală, fiind mărginit de Muntele Nebo la est, Munţii Centrali la vest şi Marea Moartă în partea de sud.

După cum citim în Evanghelia după Luca (19, 1-10), Zaheu era mai marele vameşilor din Ierihon. Şi el auzise de Hristos şi de minunile pe care El le fãcea şi îşi dorea mult să Îl vadă. Din pricina mulţimilor care Îl înconjurau pe Iisus, Zaheu nu reuşea să se apropie şi, fiind mic de statură, nici de departe nu putea să-l vadă. Atunci, uitând parcă de funcţia şi poziţia sa socială, Zaheu a alergat înainte şi s-a urcat într-un copac de pe marginea drumului pe unde avea să treacă Iisus.

Copacul în care s-a urcat Zaheu era sicomor, un arbore exotic foarte asemănător cu smochinul, care în multe traduceri româneşti, pentru simplificare, a fost numit dud. Trunchiul acestui pom, acum uscat, se vede încă în curtea Mănăstirii „Sfântul proroc Elisei” din Ierihon.

După Înălţarea Domnului la Cer, Sfântul Zaheu l-a însoţit pe Sfântul apostol Petru în călătoriile sale.

Tradiţia spune că el l-a urmat pe Sfântul Petru în Cezareea Palestinei, unde a fost numit episcop.

El a murit în pace, având ca zi de prăznuire 20 aprilie. Biserica îl pomeneşte pe Zaheu şi în Duminica a XXXII-a după Rusalii, când este citit textul din Luca 19, 1-10, unde este descrisă întâlnirea lui Zaheu cu Mântuitorul.

(Foto) Sicomorul lui Zaheu şi Mănăstirea Sfântul proroc Elisei din Ierihon
https://doxologia.ro/locuri-sfinte/sicomorul-lui-zaheu-manastirea-sfantul-prooroc-elisei-din-ierihon-galerie-foto

Pr. Silviu Cluci - Mănăstirea „Sfântul proroc Elisei” din Ierihon

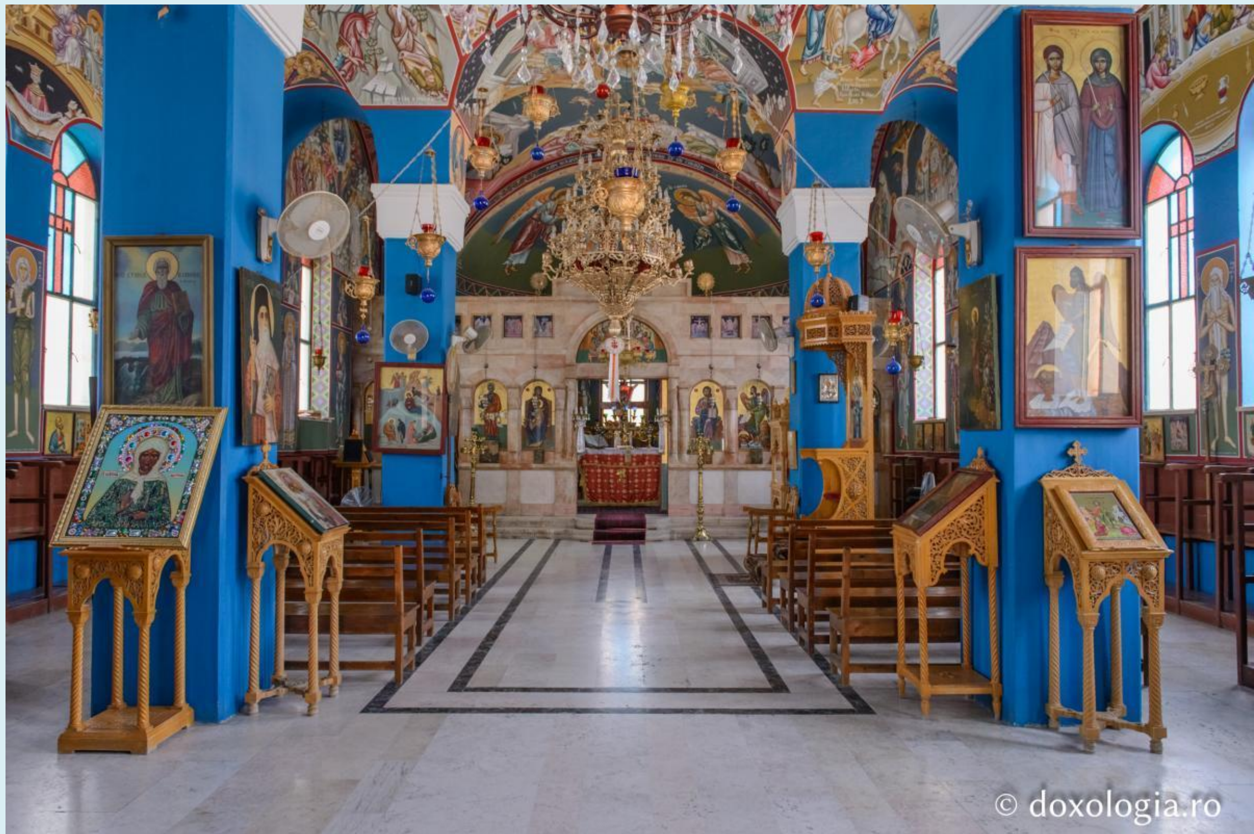
Aflată în străvechea aşezare Ierihon, în apropierea sicomorului în care a urcat Zaheu să-L vadă pe Mântuitorul Hristos (Luca 19, 1-10), mănăstirea este închinată Sfântului proroc Elisei, deoarece Ierihon era zona principală de activitate a profetului.

Profetul Elisei era de origine din orașul Abel-Mehola din Valea Iordanului, şi a fost chemat din tinerețe de Sfântul Ilie la ucenicie. L-a urmat pe Ilie după ce a sacrificat o pereche de boi, din cele 12 perechi pe care le avea, pentru a hrăni oamenii (III Regi 19, 16,19-21).

Istorisirea lucrării lui Elisei este relatată în III Regi 19 şi IV Regi 2-9; 13 şi conţine o serie de 18 întâmplări. Deşi ni se spune că Elisei a avut o casă în Samaria (IV Regi 6, 32), el a călătorit mult prin ţară, la fel ca şi Samuel, şi s-a bucurat de acces la curţile regale şi în locuinţele ţăranilor.

Lucrarea lui Elisei prefigurează minunile din lucrarea Mântuitorului Hristos. Elisei este menţionat o singură data în Noul Testament (Luca 4, 27).

© doxologia.ro

© doxologia.ro

Încă din cele mai vechi timpuri, profetul Elisei este considerat patronul Ierihonului şi de aceea, astăzi, în apropierea sicomorului lui Zaheu se înalţă Mănăstirea „Sfântul proroc Elisei”.

Ca locuri de pelerinaj, în Ierihon se mai găsesc Izvorul prorocului Elisei şi Peştera prorocului Ilie.

(Foto) Sicomorul lui Zaheu şi Mănăstirea Sfântul proroc Elisei din Ierihon
https://doxologia.ro/locuri-sfinte/sicomorul-lui-zaheu-manastirea-sfantul-prooroc-elisei-din-ierihon-galerie-foto

(Foto) Dudul lui Zaheu - Biserica Sfantul Elisei din Ierihon

Dudul lui Zaheu (copacul în care s-a urcat Zaheu vameşul, pentru a-L vedea pe Mântuitorul), astăzi complet uscat, se păstrează în curtea Bisericii Ortodoxe Sfântul prooroc Elisei, din Ierihon, Israel.

https://doxologia.ro/locuri-sfinte/dudul-lui-zaheu-biserica-sfantul-elisei-din-ierihon-galerie-foto

© doxologia.ro

© doxologia.ro

ΤΩ ΚΑΙΡΩ ΕΚΕΙΝΩ ΔΙΗΡΧΕΤΟ Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΗΝ
ΙΕΡΙΧΩ. ΚΑΙ ΙΔΟΥ, ΑΝΗΡ ΟΝΟΜΑΤΙ
ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΣ ΖΑΚΧΑΙΟΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΗΝ
ΑΡΧΙΤΕΛΩΝΗΣ, ΚΑΙ ΟΥΤΟΣ ΗΝ ΠΛΟΥΣΙΟΣ.
ΚΑΙ ΕΖΗΤΕΙ ΙΔΕΙΝ ΤΟΝ ΙΗΣΟΥΝ ΤΙΣ ΕΣΤΙ, ΚΑΙ
ΟΥΚ ΗΔΥΝΑΤΟ ΑΠΟ ΤΟΥ ΟΧΛΟΥ, ΟΤΙ ΤΗ
ΗΛΙΚΙΑ ΜΙΚΡΟΣ ΗΝ. ΚΑΙ ΠΡΟΔΡΑΜΩΝ
ΕΜΠΡΟΣΘΕΝ, ΑΝΕΒΗ ΕΠΙ ΣΥΚΟΜΟΡΕΑΝ, ΙΝΑ
ΙΔΗ ΑΥΤΟΝ, ΟΤΙ ΔΙ ΕΚΕΙΝΗΣ ΗΜΕΛΛΕ
ΔΙΕΡΧΕΣΘΑΙ. ΚΑΙ ΩΣ ΗΛΘΕΝ ΕΠΙ ΤΟΝ ΤΟΠΟΝ,
ΑΝΑΒΛΕΨΑΣ Ο ΙΗΣΟΥΣ ΕΙΔΕΝ ΑΥΤΟΝ, ΚΑΙ
ΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ ΖΑΚΧΑΙΕ, ΣΠΕΥΣΑΣ
ΚΑΤΑΒΗΘΙ ΣΗΜΕΡΟΝ ΓΑΡ ΕΝ ΤΩ ΟΙΚΩ ΣΟΥ
ΔΕΙ ΜΕ ΜΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΣΠΕΥΣΑΣ ΚΑΤΕΒΗ, ΚΑΙ
ΥΠΕΔΕΞΑΤΟ ΑΥΤΟΝ ΧΑΙΡΩΝ ΚΑΙ ΙΔΟΝΤΕΣ
ΠΑΝΤΕΣ ΔΙΕΓΟΓΓΥΖΟΝ, ΛΕΓΟΝΤΕΣ ΟΤΙ ΠΑΡΑ
ΑΜΑΡΤΩΛΩ ΑΝΔΡΙ ΕΙΣΗΛΘΕ ΚΑΤΑΛΥΣΑΙ
ΣΤΑΘΕΙΣ ΔΕ ΖΑΚΧΑΙΟΣ, ΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ΤΟΝ
ΚΥΡΙΟΝ ΙΔΟΥ, ΤΑ ΗΜΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ
ΜΟΥ ΚΥΡΙΕ, ΔΙΔΩΜΙ ΤΟΙΣ ΠΤΩΧΟΙΣ ΚΑΙ ΕΙ
ΤΙΝΟΣ ΤΙ ΕΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣΑ ΑΠΟΔΙΔΩΜΙ
ΤΕΤΡΑΠΛΟΥΝ. ΕΙΠΕΝ ΔΕ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ Ο
ΙΗΣΟΥΣ ΟΤΙ ΣΗΜΕΡΟΝ ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΩ ΟΙΚΩ
ΤΟΥΤΩ ΕΓΕΝΕΤΟ, ΚΑΘΟΤΙ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΥΙΟΣ
ΑΒΡΑΑΜ ΕΣΤΙΝ. ΗΛΘΕ ΓΑΡ Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ
© doxologia.ro

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΕΛΙΣΣΑΙΟΣ
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

Η ΑΓΙΑ
ΒΑΡΒΑΡΑ
Η ΑΓΙΑ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
© doxologia.ro

© doxologia.ro

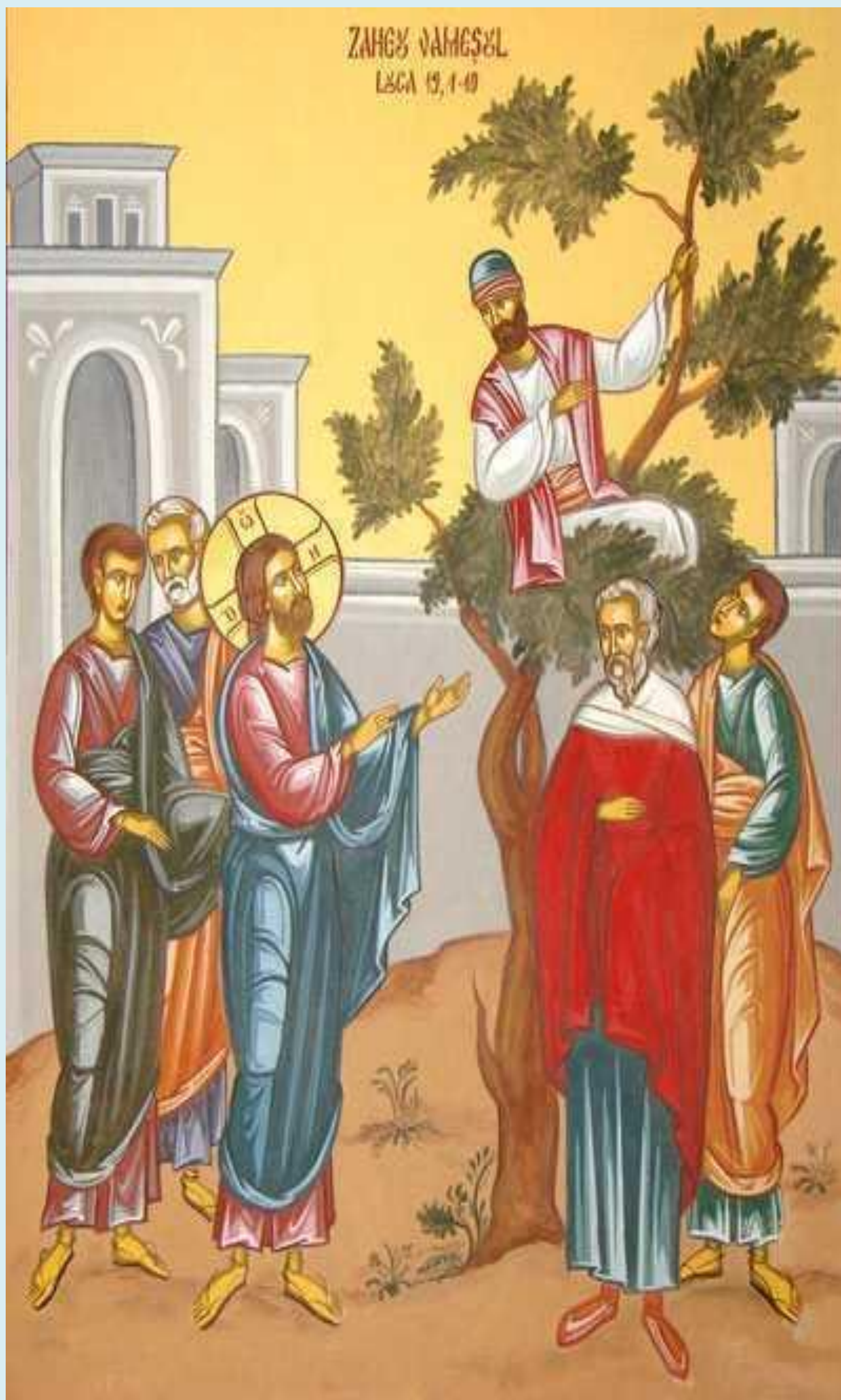

© doxologia.ro

© doxologia.ro

Icoane

ZAHEU VAMEȘUL
LUCA 19, 1-10

THE CALLING OF ZACCHAEUS
IC XC

IC XC

CHRIST CALLING
TO ZACCHAEUS
ByzantineCatholicPriest.com©

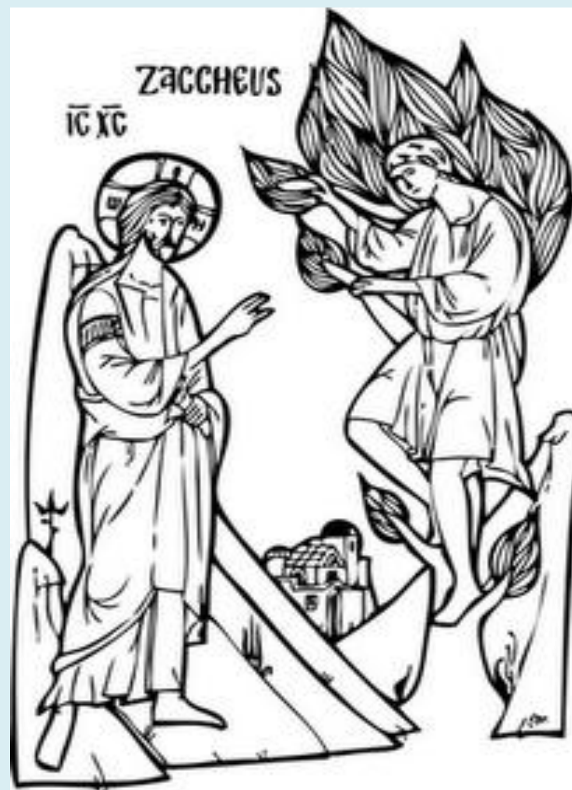

CHEMAREA LUI ZAHEU

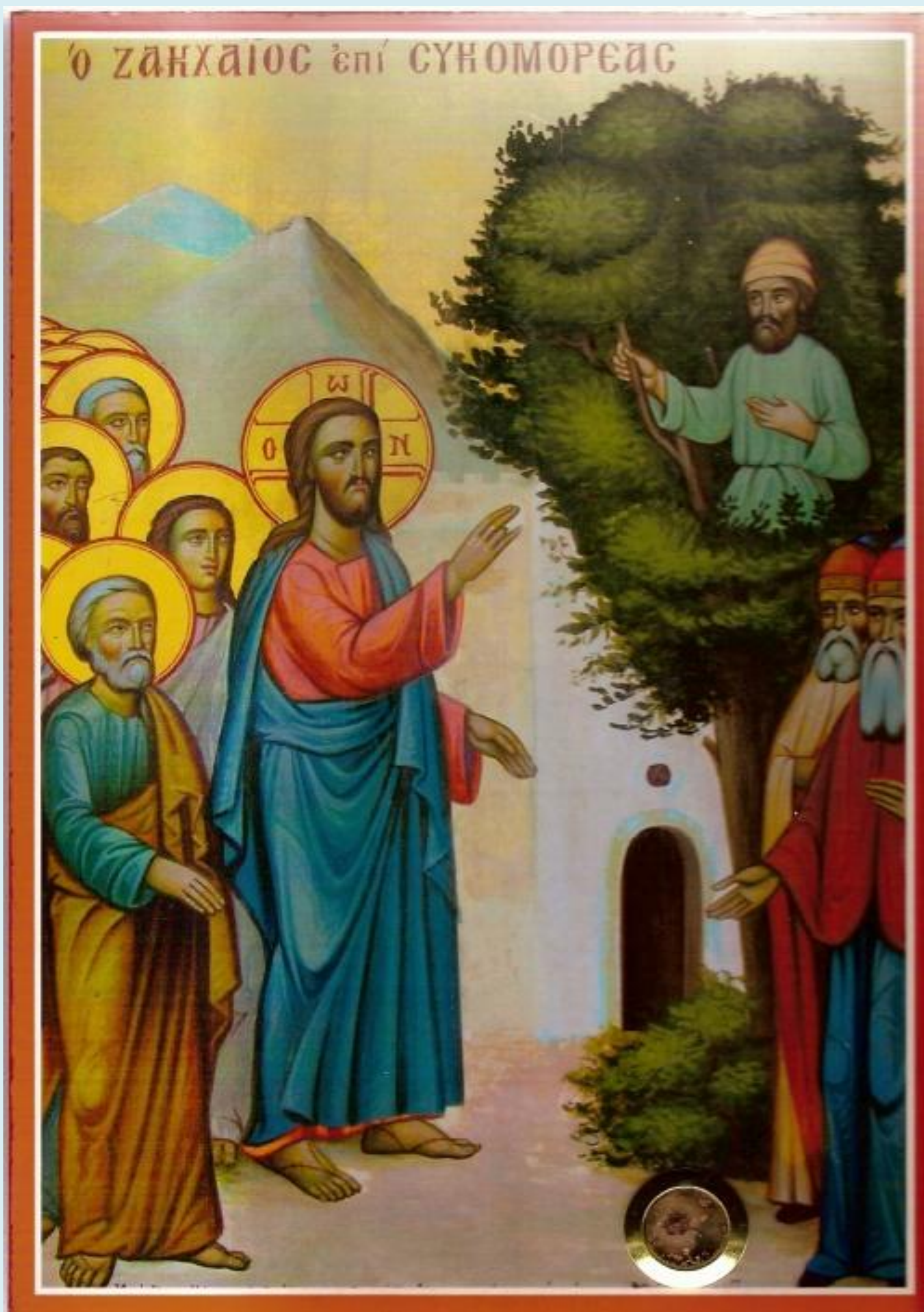

CHEMAREA LUI ZAHEU

ZACCHEUS
IC XC

Ο ΑΓΙΟΣ
ΖΑΚΧΑΙΟΣ

"Nu îl osândi pe aproapele tău, căci tu îi cunoşti păcatul, dar pocăinţa nu i-o ştii."

Avva Dorotei